

Pre tine Pravoslavnice Cetitoriu, cu umilință te rugăm: unde vei afla nescare greșuri în lucrul acesta al nostru, în slove, în cuvinte, să nu blastămi, ce cu blândețe îndreptează și plinește săvai precât am putut. Cu nevoință am lucrat, și precum am aflat în izvod așa am dat și în tipariu. Ce te rugăm iartă, ca și tu să dobândești ertăciune de la Domnul nostru I[su]s H[risto]s, al căruia dar și milă și noi îl rugăm să fie cu tine pururea.

Iubitoriu de osteneală: Pop Chiriac,
G[ravor] i Tip[ograf] și Avraam Arhidiacon.
Ceasloveț, Sibiu 1696, f. 244 v.

ISBN 978-606-8520-20-9

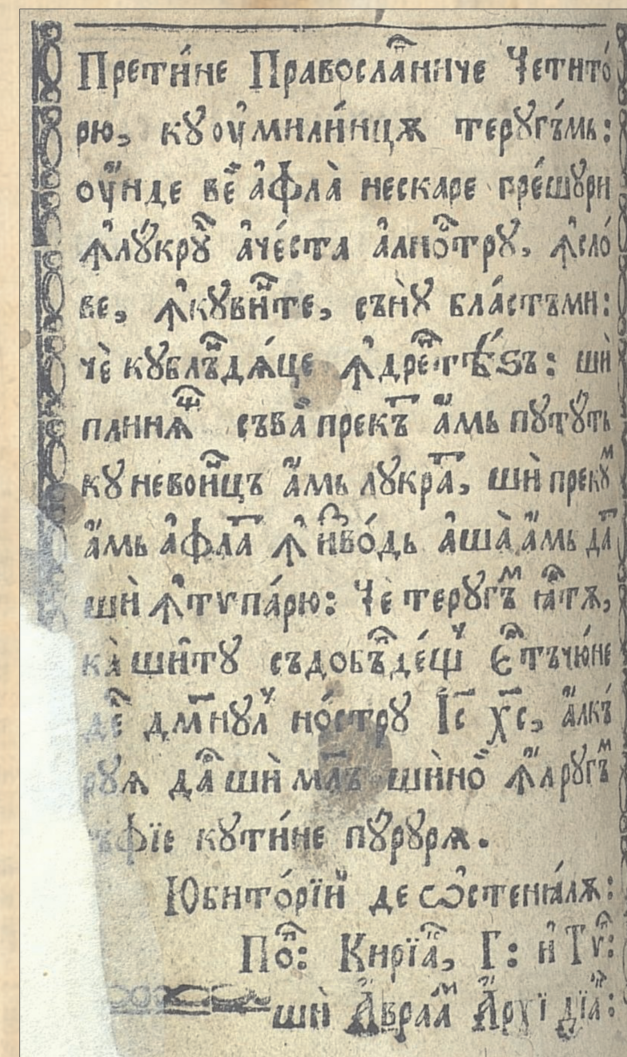

ISBN 978-606-616-102-2

TIPOGRAFILOR, GRAVORILOR PATRONILOR,
EDITORILOR CĂRȚILOR ROMÂNEȘTI (1508-1830)

REPERTORIUL

REPERTORIUL TIPOGRAFILOR, GRAVORILOR, PATRONILOR, EDITORILOR CĂRȚILOR ROMÂNEȘTI (1508-1830)

ASTRA MUSEUM
TECHNO MEDIA

**REPERTORIUL TIPOGRAFILOR, GRAVORILOR,
PATRONILOR, EDITORILOR CĂRȚILOR ROMÂNEȘTI
(1508-1830)**

Ediția a II-a, revizuită și adăugită

Coordonatori: EVA MÂRZA, FLORIN BOGDAN

**REPERTORIUL TIPOGRAFIOR, GRAVORILOR,
PATRONILOR, EDITORILOR CĂRȚILOR ROMÂNEȘTI
(1508-1830)**

Ediția a II-a, revizuită și adăugită

Coordonatori: EVA MÂRZA, FLORIN BOGDAN

**ASTRA MUSEUM
TECHNO MEDIA**

**SIBIU
2013**

La alcătuirea Repertoriului au colaborat: Teodora Ancateu, Florin Bogdan, Silviu Borș, Diana Ciugudean, Zevedei Drăghiță, Doina Dreghiciu, Alin Mihai Gherman, Eva Mârza, Gabriela Mircea, Iuliana Wainberg.

Au mai colaborat: Ana Maria Roman-Negoi, Dorin Wainberg.

Tehnoredactare: Silviu Borș.

Traducere: Adina Bogdan.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Repertoriul tipografilor, gravurilor, patronilor, editorilor cărților
românești : (1508-1830) / coord.: Eva Mârza, Florin Bogdan. –
Sibiu : Astra Museum : Techno Media, 2013
ISBN 978-606-8520-20-9
ISBN 978-606-616-102-2

I. Mârza, Eva (coord.)

II. Bogdan, Florin (coord.)

655(498)"1508/1830"

002(498)"1508/1830"

Copyright © 2013

Toate drepturile aparțin autorilor.

Reproducerea integrală sau parțială a textului sau a ilustrațiilor din această carte este posibilă numai cu acordul prealabil scris al autorilor.

Autorii își asumă întreaga răspundere asupra conținutului.

Editura Astra Museum
Complexul Național Muzeal „ASTRA”
Sibiu, Piața Mică nr. 11, 550182

Editura Techno Media
Sibiu, str. Dimitrie Cantemir nr. 22,
550074

Editură acreditată de către Consiliul
Național al Cercetării Științifice (CNCS)
în domeniul istorie și studii culturale,
categoria B

REPERTORIUL TIPOGRAFILOR, EDITORILOR, GRAVORILOR, PATRONILOR CĂRȚILOR ROMÂNEȘTI (1508-1830)¹

Contribuția generațiilor de tipografi, diortositori, gravori, editori și patroni, implicați în tipărirea cărților pe teritoriul românesc, în limba română, slavonă, greacă, dar și în limbile latină, maghiară, germană, mai rar în alte limbi, a făcut obiectul numeroaselor lucrări de specialitate sau colaterale. Bibliologii, filologii, istoricii, teologii ș. a. au abordat tematica vastă a domeniului cărții vechi de pe teritoriul românesc, încă din secolul al XIX-lea, iar cercetările, care au îmbrăcat diferite forme de redactare și expunere a problematicii, nu s-au oprit nici în prezent². Cunoscând unele rezultate ale cercetărilor întreprinse în țările vecine, dar și în cele mai îndepărtate, am simțit nevoia atragerii atenției asupra fenomenului cărții românești vechi din alt unghi al investigației decât cel uzual³.

Cercetând ani de-a rândul diferite aspecte referitoare la apariția și perenitatea cărților românești vechi, folosindu-ne de experiența specialiștilor și implicând tineri cercetători, am considerat utilă o abordare insolită, chiar dacă nu o putem considera neatinsă în totalitatea ei: identificarea, cu ajutorul unei bibliografii vaste, a personalităților, care și-au lăsat amprenta în apariția, existența, evoluția și aspectul grafic al cărților. *Repertoriul* de față își propune să urmărească această temă pentru prima dată în cultura românească, în mod sintetic și sistematic, pe un segment cronologic tradițional, aplicat de la sfârșitul secolului al XIX-lea de Timotei Cipariu⁴, apoi de Ioan Bianu, Nerva Hodoș și Dan Simonescu în cadrul Academiei Române - 1508-1830 - intrat în obișnuința cercetătorilor, aspect nedepășit deocamdată.

Autorii *Bibliografiei Românești Vechi*, volumele I-IV, profund implicați în proiectarea bibliografiei retrospective la români, au propus o metodă de studiu a cărții vechi, începând de la autor și titlul cărții, în ordinea cronologică a aparițiilor. Cu toate că *BRV*-ul ar trebui completat, am simțit, în acest stadiu al cunoașterii, nevoia identificării informațiilor posibile, pe linia elementului uman care a contribuit la tipărirea cărților. Considerăm utilă realizarea unei noi variante sintetice ale istoriei tiparului românesc pentru scopuri culturale, științifice și de reprezentare, chiar dacă cele realizate până acum și-au îndeplinit rolul cultural, documentar și științific⁵. De ce ne-am gândit, pe lângă aspectul științific și la cel de reprezentare? Deoarece cărțile românești au un farmec deosebit din punct de vedere al aspectului, comparându-le cu tipărițile europene ale aceleași perioade – mai sobre, despre care cercetătorii din afară României dețin prea puține informații. Tipografia a devenit și în spațiul românesc o instituție dătătoare de direcții sau care permitea transmiterea mai rapidă a informațiilor dintr-o zonă geografică a României spre alta, chiar dacă știm foarte bine că au existat suficiente bariere administrative, politice și religioase, care au încercat să se opună circulației cărților între românii despărțiți de Munții Carpați.

Bibliografia Românească Vechi (1508-1830)⁶ reprezintă, în istoria românilor, o etapă de cercetare și valorificare a moștenirii culturale încheiată la jumătatea secolului al XX-lea și nedepășită nici în primul deceniu al secolului XXI. Pe parcursul secolelor XIX-XXI specialiștii români au lucrat mult la completarea și rectificarea realizării lui Ioan Bianu, Nerva Hodoș și Dan Simonescu, dar o nouă versiune a *Bibliografiei Românești Vechi* nu a putut fi editată. Specialiștii preocupați de acest domeniu sunt conștienți de necesitatea unei abordări noi asupra bibliografiei naționale retrospective, care ar avea nevoie de o nouă versiune, completată și corectată, pentru a putea deveni o lucrare exhaustivă pentru spațiul geografic românesc, cu implicațiile unei cercetări moderne și aplicate. Respectarea criteriului limbii, celei

¹ *Repertoriul tipografilor, editorilor, gravorilor, patronilor cărților românești*, Proiectul nr. 733 finanțat de CNCSIS în perioada 2006-2008.

² Bibliografia extinsă aferentă acestei prefețe este prezentă atât în *Repertoriu*, în forma prescurtată și prin sigle, cât și la finalul lucrării.

³ Eva Mârza, *Preliminarii la un repertoriu al tipografilor români 1508-1830*, în *Annales Universitatis Apulensis Series Historica [AUASH]*, 2004, 8, p. 53-60.

⁴ Eva Mârza, *Timotei Cipariu și Bibliografia Românească Vechi*, în *AUASH*, 2000-2001, 4-5, p. 115-120.

⁵ Ne gândim aici la Mircea Tomescu, *Istoria cărții românești vechi de la începuturi până la 1918*, București, Ed. Științifică, 1968; Dan Simonescu, Gheorghe Buluță, *Din istoria cărții românești*, București, Ed. Ion Creangă, 1981; idem, *Scurtă istorie a cărții românești*, București, Ed. Demiurg, 1994.

⁶ Ioan Bianu, Nerva Hodoș, Dan Simonescu, *Bibliografia Românească Vechi (1508-1830)*, I-IV, București, 1903-1940.

române, ai autorilor români, criteriului geografic, dar și a problematicii referitoare la autorii vorbitori de alte limbi decât cea românească - ale căror lucrări să se fi tipărit pe teritoriul României - implică discuții neîncheiate la această oră, fără să se fi stabilit un nou concept de lucru⁷.

Ne-am propus, să nu pornim cercetarea de la rezultatul mult vehiculat, de la titlul cărții, ci să avem în vedere instituția tipografică, lucrătorii și slujitorii acesteia și apoi pe cei, care au patronat, editat sau finanțat actul tipografic. Lucrarea se dorește a fi o sinteză a informațiilor posibile de cules din publicații periodice și monografice (acele care cumulează relațiile mai vechi sau noile descoperiri), surse documentare editate și, nu în ultimul rând, din cărțile produse în spațiul românesc până în anul 1830, completată cu referințe bibliografice de rigoare, având în final destinația și forma unui dicționar.

Efortul nostru în a completa unele aspecte relative la tipărirea cărților românești, cele ale contribuției erudiților, apoi intelectualilor și, nu în ultimul rând, al truditorilor la tipărirea cărților în spațiul românesc, se bazează încă o dată pe realizările BRV-ului în ce privește conținutul său cât și perioada stabilită. Am luat în considerare, se înțelege de la sine, contribuțiile apărute în timp și datorate Danielei Poenaru⁸, lui Dan Râpă-Buicliu⁹ ori ediția mai recentă, numită de noi BRVAC¹⁰ și editată de CIMEC. La această bibliografie fundamentală am mai adăugat bibliografiile apărute în timp în Ungaria, deoarece în unele cazuri aduc informații necunoscute bibliografiei românești ori, pe baza fondurilor de carte românească veche aflate în bibliotecile maghiare, fac unele completări utile pentru cercetarea noastră. Ne-am propus ca în răstimpul prevăzut să confruntăm bibliografiile consultate cu lucrările de specialitate apărute în ultimele decenii, din care am selectat acelea, care reprezintă faza de sinteză a cercetărilor privind în primul rând istoria tipografiilor românești, și ne-am oprit la anul 2012.

În istoriografia românească au existat, mai ales în secolele XIX-XX, multe preocupări legate de obiectul finit – cartea, existând mai puține studii privitoare la instituția producătoare de carte – tipografia. Istoria tipografiilor și cercetarea ei ascund numeroase capcane prin lipsa sau cel puțin insuficiența materialului documentar, la care se adaugă dificultățile unei astfel de cercetări ca timp, și instituția în care aceasta se desfășoară – arhivele din țara și din străinătate. O sursă importantă de informații sunt însuși cărțile, aici BRV-ul poate încă suplini cercetarea exemplarelor originale.

Aparent, ideea, asupra căreia ne-am aplecat cu mult entuziasm în anul 2006, nu părea să fie mult prea complicată. Ne-am propus, să selectăm nume de persoane implicate, așa cum apar ele în BRV, și am stabilit categorii de posibilități de implicare a lor, cât și rolul pe care l-au îndeplinit în editarea cărților. Urmând firul alfabetic și cronologic, am selectat tipărițile la care fiecare dintre colaboratorii implicați și-a adus aportul, am propus valorificarea referințelor și, nu în ultimul rând, ne-am propus să realizăm câte un medalion biografic al fiecărei persoane implicate în actul editorial. Am pornit, inițial, de la calitatea de tipograf, gravor, editor, patron, și am adăugat și pe diortositori. Pe parcursul cercetării a crescut semnificativ bibliografia, care trebuia interogată și a devenit suficient de complicată stabilirea numelor cât de cât corecte ale meșterilor tipografi și gravori. Particularitățile onomasticii specifice spațiului românesc și al epocii (sec. al XVI-lea – primele trei decenii ale sec. al XIX-lea) nu au permis ca, întotdeauna, să putem realiza medalioane biografice persoanelor implicate în tipărirea cărților, fără alte semne de întrebare. De aceea, completări, noi identificări, corecturi în viitor vor putea duce mai departe cele începute de noi. Mai ales cercetările de arhivă rămân încă un deziderat actual și de viitor al culturii și civilizației cărții românești.

Plecând de la forma numelui cel mai des întâlnită sau stabilită convențional de noi sau BRV-ul, în vedetă am introdus, pe lângă nume, rolul pe care l-a avut fiecare dintre persoanele numite în editarea cărților. Pentru calitatea pe care au avut-o persoanele numite am folosit termenii: patron, editor, tipograf și gravor ca principalele calități. Pe parcursul cercetării am mai adăugat, în cadrul *observațiilor* calitatea de diortositor (îngrijitor de ediție, poate corector), administrator de tipografie, confundându-se uneori cu tipograful.

Conotațiile patronajului domnesc sau bisericesc pot fi surprinse, încă de la primele apariții macariene, din primele decenii ale secolului al XVI-lea. Se transformă treptat, în timpul activității lui

⁷ Ne-a fost greu, să eliminăm sau să păstrăm unele persoane, care prin conceptul autorilor BRV-ului ar trebui sau nu, să facă parte din *Repertoriu*; am cântărit fiecare situație în parte, fără să considerăm că întotdeauna am fi găsit soluția ideală.

⁸ Daniela Poenaru, *Contribuții la Bibliografia Românească Veche*, Târgoviște, 1973.

⁹ Dan Râpă-Buicliu, *Additamenta la Bibliografia Românească Veche*, Galați, 2000.

¹⁰ *Bibliografia românească veche A-C*, București, CIMEC, 2004.

Coresi, într-o colaborare interromânească cu importante implicații ale reprezentanților Reformei religioase, aspect care se poate urmări și pe parcursul secolului următor în Transilvania. În Țara Românească și Moldova se remarcă un pronunțat interes asupra tipăririi cărților atât din partea autorității de stat cât și a celei bisericești. În secolul al XVIII-lea există deja manifestări conștiente ale cenzurii sau cel puțin al controlului oficial, bisericesc și domnesc, asupra activității editoriale; exemplu în acest sens este situația legată de tipografia de la Râmnic. Printr-un hrisov din 20 iulie 1742, emis de Mihai Racoviță la cererea mitropolitului Neofit Criteanul, „Noua tocmeală”, se stabilea ca înainte de tipărire, orice carte trebuia adusă la cunoștința superiorilor; să primească blagoslovenia (acordul) mitropolitului, care avea acces în prealabil la manuscrisul, ce urma să apară în forma tipărită. Acest privilegiu îi obliga pe episcopi să obțină de la mitropolit aprobare de tipărire a cărților în tipografiile episcopale¹¹. Astfel, găsim pe majoritatea cărților din epocă numele mitropolitului – patronului tipăririi, care a fost uneori chiar și finanțator, alături de numele episcopului, în calitate de editor, care poate avea și el calitatea de sponsor, implicat mai de aproape de actul tipografic. Documentul menționat este dovada că producția tipografică, încă din aceste timpuri, a fost supusă cenzurii înaltelor foruri bisericești. În directă legătură cu exercitarea controlului Bisericii asupra tiparului românesc trebuie văzută implicarea domnilor în același spațiu. Patronajul domnesc poate fi identificat în foile de titlu ale cărților sau prin diferite forme de dedicație în prefețe sau predoslovii. Patronajul sau controlul domnesc asupra planurilor editoriale se stipulează mai târziu, în anul 1784, de când datează două documente din iulie și august, unul emis de Mihai Suțu direcționat spre mitropolitul Grigorie al II-lea, iar cel de al doilea lui Filaret, episcopul Râmnicului. Prin documentul respectiv domnitorul solicita celor doi ierarhi ai Bisericii să-i prezinte orice publicație în limba greacă propusă spre a fi tipărită¹². În acel moment controlul laic asupra tipografiilor devine lege și el trebuie înțeles și în cazul altor apariții decât celor grecești. În majoritatea cazurilor numele domnilor însoțesc datele editoriale ale cărților tipărite pe teritoriul românesc. Fenomenul controlului „politic” - patronajului spiritual din partea reprezentantului oficial al țării sau cel puțin invocarea sa, fiind el Domn sau Principe, mai târziu Împărat în cazul Transilvaniei, apare în cele mai diferite forme, utilizate de cele mai multe ori pe foaia de titlu. Este de meditat asupra situațiilor în care, din datele oferite de prefațator, nu reiese cine a finanțat tipărirea cărților românești.

Rubrica numită *Observații* cuprinde informații privind particularitățile cărților, reprezintă notele noastre despre dificultățile întâlnite în procesul de identificare a cărților sau calității vedetei. Am specificat, dacă era cazul, care a fost rolul persoanei în cauză în procesul de tipărire – editare a cărții.

Bibliografia, următoarea rubrică, cuprinde referințe bibliografice prezentate prin sigle și prescurtări, lista lor aflându-se la sfârșitul lucrării. În măsura posibilităților am indicat și edițiile facsimilate dar mai ales edițiile critice apărute.

Medalioanele biografice, numite în cercetarea de față *Repere biografice*, au menirea de a face scurte prezentări ale tuturor categoriilor de colaboratori la editarea cărților. În ceea ce privește personalul tipografiilor, biografia lor a fost mai greu de cules, în unele cazuri existând doar informații risipite în paginile cărților vechi; altădată am putut culege datele adunate pe parcursul cercetărilor mai vechi. Am introdus aici și diferite forme ale numelui sau prescurtările pe care le-am întâlnit. Dificultatea întâmpinată se datorează prescurtărilor sau numeroaselor forme ale numelui folosite de tipografi, dar mai ales de gravori, de unde și posibila apariție de confuzii între persoanele prezentate.

Ne-am străduit, să nu emitem concluzii nefondate; am căutat întotdeauna soluții logice și demonstrabile. Totuși, în istoria tiparului românesc există, și la această dată, când s-au scris unele sinteze privind istoria unor tipografii, suficiente necunoscute datorate lipsei documentelor originale sau nedescoperirii lor.

În urma apariției primei ediții al *Repertoriului* din anul 2008, așa cum se întâmplă nu o dată, am constatat unele lipsuri, omisiuni și chiar greșeli în lucrarea noastră colectivă. Am sperat că vom putea cândva să reparăm cel puțin o parte dintre neajunsurile începutului, ceea ce se întâmplă cu această ocazie. Am reluat segmentele cu probleme și am mai adăugat unele lucrări, cărți și studii esențiale din bibliografia apărută între anii 2008-2012 în ideea completării unor vedete din fișele noastre în ce privește

¹¹ Daniela Lupu, “Tipografia “grecească” de la Râmnic în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea”, în *Valori bibliofile din patrimoniul cultural național. Valorificare, cercetare*, 2006, p. 59, apud Tit Simedrea, *Tiparul bucureștean de carte bisericească în anii 1740-1750*, în *Biserica Ortodoxă Română*, LXXXIII, 1965, 9-10, p. 930-931.

¹² Daniela Lupu, “Tipografia “grecească”, p. 59.

pe tipografi, gravori, patroni și editori ori cărțile la care și-au adus ei contribuția. Așa cum am încheiat și prima ediție, nici astăzi nu considerăm această a doua ediție a *Repertoriului* o lucrare definitiv încheiată, deoarece unele surse arhivistice nedescoperite sau necercetate vor mai aduce, cu siguranță noi informații utile acestei teme. În ideea unei posibile variante electronice, îndreptările și completările sunt bine venite. Închei prin parafrazarea cronicarului, *am scris cu mână de pamânt, nu cu mână de sfânt...*

Eva Mârza

REPERTORY OF TYPOGRAPHERS, EDITORS, ENGRAVERS, PATRONS OF ROMANIAN BOOKS (1508-1830)¹³

Contribution of whole generations of typographers, translators, engravers, editors and patrons, involved in the printing of books in Romanian, Slav, Greek language, but also in Latin, Hungarian, German, more rarely in other languages, on the Romanian territory, was the object of numerous specialized works or collateral ones. Bibliologists, philologists, historians, theologians etc. approached the extensive theme of the old book from the Romanian territory, ever since the XIXth century, and researches, which embodied different editing forms and exposure of the issue, did not stop either nowadays¹⁴. As we are acquainted with results of researches conducted in the neighbouring countries, but also in more remote ones, we felt the need of drawing attention on the phenomenon of old Romanian book from a different angle of investigation than the usual one¹⁵.

Researching for years, different aspects referring to appearance and continuity of old Romanian books, making use of specialists' expertise and involving young researchers, we considered useful a new approach, even if we cannot consider it wholly undebated: identification, with the aid of vast bibliography, of personalities who had left their mark on appearance, existence, evolution and graphical aspect of book. This *Repertory* proposes to follow this theme for the first time in the Romanian culture, synthetically and systematically, along a traditional chronological line, applied from the end of the XIXth century by Timotei Cipariu¹⁶, then by Ioan Bianu, Nerva Hodoș and Dan Simonescu in the Romanian Academy -1508-1830 – segment of time widely used by researchers, aspect which hasn't been exceeded for now.

Authors of the *Old Romanian Bibliography*, volumes I-IV, deeply involved in the elaboration of retrospective bibliography to Romanians, proposed a method of studying the old book, starting from author and title of the book, in a chronological order of releases. Although the *Old Romanian Bibliography* should be completed, we felt, at this stage of knowledge, the need for identification of possible information, meaning the human element that contributed to printing of books. We consider useful realization of a new synthetical variant of history of Romanian printing for cultural, scientific and of representation purposes, even if those achieved until now served their cultural, documentary and scientific role¹⁷. Why did we think, besides the scientific aspect also to that of representation? Because Romanian books have a special charm as for appearance, comparing them with European printings from the same period – more sober, about which researchers from outside Romania hold far too little information. The printing house also became in the Romanian area an institution which sets up directions or which allowed more rapid transmission of information from one geographical area of Romania to another, even if we very well know that there existed sufficient administrative, political and religious impediments, that attempted to oppose circulation of books amongst Romanians divided by the Carpathian Mountains.

Old Romanian Bibliography (1508-1830)¹⁸ represents, in the history of Romanians, a research phase and one of valorization of the cultural inheritance ended at the mid of XXth century and not exceeded even in the first decade of the XXIst century. Throughout XIXth-XXIst centuries, Romanian specialists have worked extensively on completion and correction of the work of Ioan Bianu, Nerva Hodoș and Dan Simonescu, but a newer version of *Old Romanian Bibliography* could not be published. Specialists

---

¹³ *Repertoriul tipografulor, editorilor, gravurilor, patronilor cărților românești*, Project no. 733 financed by CNCSIS (Romanian Council for Research in Higher Education) during 2006-2008.

¹⁴ Extended bibliography afferent to this preface is present both in the *Repertoire*, in a concise form and through siglas, as well as at the end of the work.

¹⁵ Eva Mârza, *Preliminarii la un repertoriu al tipografulor români 1508-1830*, in *Annales Universitatis Apulensis Series Historica [AUASH]*, 2004, 8, p. 53-60.

¹⁶ Eva Mârza, *Timotei Cipariu și Bibliografia Românească Veche*, in *AUASH*, 2000-2001, 4-5, p. 115-120.

¹⁷ We are thinking here about Mircea Tomescu, *Istoria cărții românești vechi de la începuturi până la 1918*, București, Ed. Științifică, 1968; Dan Simonescu, Gheorghe Buluță, *Din istoria cărții românești*, București, Ed. Ion Creangă, 1981; idem, *Scurtă istorie a cărții românești*, București, Ed. Demiurg, 1994.

¹⁸ Ioan Bianu, Nerva Hodoș, Dan Simonescu, *Bibliografia Românească Veche (1508-1830)*, I-IV, București, 1903-1940.

preoccupied with this domain are aware of the necessity of a new approach on retrospective national bibliography, which would need a new version, completed and corrected, to may become an exhaustive work for the Romanian area, with implications of a modern and applied research. Respecting the language criterion, Romanian, of Romanian authors, geographic criterion, but also issues referring to authors speaking other languages than Romanian – whose works to have been printed on the territory of Romania – involves debates that didn't end at this time, without a new working concept¹⁹ being established.

We proposed not to begin research from the widely circulated result, from the title of the book, but to have in view the typographical institution, its workers and servants and then those who supported, edited or financed the typographical act. The work wishes to be a synthesis of information possible to be gathered from periodicals and monographs (those that accumulate older relations or new discoveries), published documentary sources and, last but not least, from books realized in the Romanian area until 1830, completed with mandatory bibliographical references, having at the end the role and shape of a dictionary.

Our effort in completing some relative aspects referring to printing of Romanian books, those of savants' contribution, then of intellectuals and, last but not least, of toilers in printing books in the Romanian area, is based once more on the accomplishments of *Old Romanian Bibliography* as for its content and established period. We took into consideration, it goes without saying, contributions that appeared over time and owed to Daniela Poenaru²⁰, Dan Râpă-Buicliu²¹ or the more recent edition, that we named BRVAC²² and published by CIMEC (Institute for Cultural Memory). To this fundamental bibliography we also added bibliographies appeared in Hungary, throughout time because in some cases they reveal unknown information for Romanian bibliography or, based on funds of old Romanian book from Hungarian libraries, they usefully complete our research. We proposed so that in the estimated period of time to confront the consulted bibliographies with specialized works appeared during the last decades, out of which we selected those that represent the synthesis phase of the researches concerning firstly history of Romanian printing houses, and we stopped to 2008 (2009 in several cases).

Many preoccupations existed in the Romanian historiography, about the finite object – the book, there existing lesser studies on the institution issuing the book – the printing house. History of printing houses and its research hide numerous traps by absence or at least insufficiency of documentary material, to which are added difficulties of such research such as time and institution within which this is conducted – archives from the inland and abroad. An important source of information is represented by the books themselves, here *Old Romanian Bibliography* still can supply research of original copies.

Apparently, the idea that we inclined towards with great enthusiasm in 2006 didn't seem to be too much complicated. We proposed to select names of persons involved, the way they appear in *Old Romanian Bibliography*, and we established categories of possibilities of their involvement, as well as the role they had in publishing books. Following the alphabetical and chronological line, we selected printings to which each of the collaborators involved made a contribution, we proposed valorization of references and, last but not least, we proposed to realize a short biography of each person involved in editing. Initially, we started, from the position of typographer, engraver, editor, patron and we also added the translators. Throughout research, bibliography increased significantly, which had to be interrogated and it became sufficiently complicated to establish names correctly as much as possible of the master typographers and engravers. Particularities of onomastics specific to the Romanian area and to the period (XVIth century- first three decades of the XIXth century) did not always allow realizing short biographies to persons involved in printing of books, without any other questions being addressed. That is why, future completions, new identifications, corrections will carry on further what

---

¹⁹ It was difficult for us to either eliminate or preserve some persons, who by concept of authors of *Old Romanian Bibliography* should or should not be part of the *Repertoire*, we balanced each situation, without considering that we have, always, found the ideal solution.

²⁰ Daniela Poenaru, *Contribuții la Bibliografia Românească Veche*, Târgoviște, 1973.

²¹ Dan Râpă-Buicliu, *Additamenta la Bibliografia Românească Veche*, Galați, 2000.

²² *Bibliografia românească veche A-C (Old Romanian Bibliography A-C)*, București, CIMEC, 2004.

we have started. Especially, archival researches still remain an actual and ahead imperative of culture and civilization of Romanian book.

Starting from the form of the name most frequently encountered or established conventionally by us or *Old Romanian Bibliography*, we entered in bold, beside the name, the role that each of the persons listed in publishing of book had. For the position that the named persons had, we used the terms: patron, editor, typographer and engraver as main attributes. Throughout research we also added, within *observations* the feature of translator (edition supervisor, maybe corrector), printing house operator, which sometimes confounded with the typographer.

Connotations of princely or ecclesiastical patronage may be observed, ever since the first books printed by Macarie, from the first decades of the XVIth century. It gradually transforms, during the activity of Coresi, into an interRomanian collaboration with important implications of the representatives of the religious Reformation, aspect that can be followed also in Transylvania, throughout the following century. In Walachia and Moldavia, it is remarked a strong interest showed for book printing both by state authority and that of the church. In the XVIIIth century there already exist conscious manifestations of censorship or at least of official, ecclesiastical and princely control, over the editorial activity; for example, we have the situation with printing house from Râmnic. By a charter from 20 July 1742, „the New Agreement”, issued by Mihai Racovița at the request of metropolitan bishop Neofit Criteanul, was established that before printing, any book had to be reported to superiors to gain the approval of the metropolitan bishop, who had previous access to the manuscript that followed to appear printed. This privilege obliged the bishops to obtain approval from the metropolitan bishop for printing books in the episcopal printing houses²³. Thus, we find on the majority of the books from the epoch the name of the metropolitan bishop – patron of the printing, who, sometimes, was even backer, next to the name of the bishop, as editor, who may also held the position of sponsor, more deeply involved in the typographical act. The mentioned document is the evidence that the typographical production, ever since these times, underwent censorship of highest ecclesiastical bodies. In direct connection with exerting control of the Church over Romanian printing there must be noticed involvement of the princes from the same area. Princely patronage may be identified on the title pages of books or through dedications from forewords or prefaces. Princely patronage or control over editorial plans is enacted later, in 1784, from when the two documents from July and August date, one is issued by Mihai Șuțu being addressed to the metropolitan bishop Gregory II, and the second to Filaret, bishop of Râmnic. By the respective document, the ruler demanded to the two hierarchs of the church to be presented to him any publication in Greek proposed for printing²⁴. At that moment, laic control over printing houses becomes law and it must be understood also in the case of other publications than the Greek ones. In the majority of cases princes' names accompany editorial data of books printed on the Romanian territory. The phenomenon of „political” control – spiritual patronage from official representative of the country or at least his invocation, be it Master or Prince, later on Emperor in the case of Transylvania, embodies the most different forms, used most of times on the title page. It is advisable to meditate upon situations on which, out of data offered by preface writer, it is not revealed who financed printing of the Romanian books.

Observations rubric reveals information on books' particularities, represents our notes on obstacles encountered in the process for identification of books or quality of writing in bold letters. We recorded, if necessary, which was the role of the person in question in the printing process – editing of book.

Bibliography, our next rubric includes bibliographical references presented by siglas and abbreviations, their list being at the end of the paper. To the extent in which possibilities allowed it, we indicated also facsimile editions but especially critical editions that appeared.

Short biographies, named within this research *Biographical references*, are meant to provide short presentations of all categories of collaborators to printing of books. As for the staff of printing houses, their biography was more difficult to gather, in some cases existing only disparate pieces of information

---

²³ Daniela Lupu, „Tipografia „grecească” de la Râmnic în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea”, in *Valori bibliofile din patrimoniul cultural național. Valorificare, cercetare*, 2006, p. 59, apud Tit Simedrea, *Tiparul bucureștean de carte bisericească în anii 1740-1750*, in *Biserica Ortodoxă Română*, LXXXIII, 1965, 9-10, p. 930-931.

²⁴ Daniela Lupu, „Tipografia „grecească”, p. 59.

on pages of old books; other times we could pick up data gathered throughout older researches. We introduced, here, also different forms of the name or abbreviations we have encountered. The obstacle we had to surpass is owed to contractions of name or numerous forms of the name used by the typographers, especially engravers, from where results also the possible cause of confusions between the presented persons.

We endeavoured not to express insubstantial conclusions; we have always searched for logical and provable solutions. Still, in the history of the Romanian printing exist, also at this time, when some syntheses concerning history of some printing houses were written, enough unknowns owed to absence of original documents or their indiscovery.

Following release of the first edition of the *Repertory* from 2008, such it happens more than once, we noticed some lacks, gaps or even mistakes in our collective work. We hoped that will be able to solve at least a part of the drawbacks specific to beginning, which happens on this occasion. We resumed issue segments and we added some works, books and essential studies from biography appeared between 2008 and 2012 to complete our cards as for typographers, engravers, patrons and editors or books that they contributed to. The way we ended also the first edition, neither today we consider this second edition definitely complete because some undiscovered or uninvestigated archival sources will definitely bring new information useful to this theme. In case a possible electronic variant is released, corrections and completions are welcome. I end by paraphrasing the chronicler, *I have written with a hand of dust and ashes, not a saint's one...*

Eva Mârza

Translated by Adina Bogdan

A

A.V.T. – gravor

Liturghii; ediția a III-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1807

Observații: Inițialele A.V.T. sunt semnalate de Buicliu, ADD-I.

Bibliografie: BRV, II, nr. 721, p. 502-503; Buicliu, ADD-I, nr. 721-II, p. 365.

Aaron, Vasile – editor

Vasile Aaron, *Piram și Tisbe*, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1807

Observații: Editor, cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 709, p. 492.

Achirie – patron, editor

Palia, Orăștie, 1582

Observații: Cartea s-a tipărit între 14 noiembrie 1581 – 14 iulie 1582.

Bibliografie: BRV, I, nr. 30, p. 93-98; IV, nr. 30, p. 174-179; Veress, I, nr. 107, p. 45; RMK, II, nr. 170; RMNy, I, nr. 519; Roques, 1925; Pamfil, 1968; Palia, 1582.

Repere biografice: Variante ale numelui: Akirie, Achirie protopopul varmeghiei Hunedoara.

Adamovici, Gherasim – patron, editor

Acatist, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1792

Observații: Episcopul Adamovici a fost patronul tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 550, p. 345; BRVAC, p. 19; DTR, p. 10.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gherasim Adamovici. S-a născut cca. în anul 1733, în Siklos, Serbia, și a decedat în anul 1796 în Sibiu. A fost egumen al mănăstirii Bezdin, episcop ortodox al Transilvaniei cu reședința la Sibiu din anul 1789, păstorind până la moarte. În decembrie 1791 a plecat la Viena împreună cu episcopul Ioan Bob de la Blaj, unde au înaintat mai multe memorii cu doleanțele poporului român din Transilvania, cel mai însemnat fiind *Supplex Libellus Valachorum* (30 martie 1792).

Ceaslov, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1790

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 534, p. 334-335; BRVAC, p. 203-204.

Decret de numire ca preot, Sibiu, 1792

Observații: Patron al tipăriturii. Anii de tipărire sunt incerti, posibil 1789-1792. Tipăritura nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 83, p. 82.

Dezvoaltele și tâlcuitele Evanghelii, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1790

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 536, p. 335-337; BRVAC, p. 90; Petrik, V, p. 121.

Gherasim Adamovici, *Pastorală către întreg clerul de lege grecească neunită*, Sibiu, 1790

Observații: Patron al tipăriturii. Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 90, p. 86.

Psaltire, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1791

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 546, p. 342; BRVAC, p. 117-118.

Pilde filosofești, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1795

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 590, p. 376; Petrik, V, p. 390.

Povățuire către protopopi, preoți și tot clerul neunit pentru respectarea instrucțiunilor, Sibiu, 1790

Observații: Patron, posibil și editor, al tipăriturii; considerat și autorul textului. Foaie volantă dată la 25 februarie 1790.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 90, p. 86-87; Buicliu, ADD-I, nr. 90, p. 329.

Aelxlore – gravor

Antologhion; ediția a III-a; Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1825

Observații: Tipăritura cărții s-a încheiat la 1 martie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1232, p. 447-453; DPCBRV, nr. 1232, p. 300-306.

Agathon (Agafton) – tipograf

Viețile sfinților din luna octombrie; ediția a II-a; Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1809

Bibliografie: BRV, III, nr. 773, p. 15-20; DPCBRV, nr. 115, p. 108-110; Chiaburu 2010, p. 440.

Alexandru al II-lea Mircea – patron

Octoib; partea I; l. slavonă, redacție medio-bulgară; Brașov, Tipografia diaconului Coresi, 1574

Observații: Cartea a fost tipărită „din porunca” sa între 12 mai-20 octombrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 17, p. 56-60; IV, nr. 17, p. 171; RMNy, I, nr. 336.

Repere biografice: Variante ale numelui: Alexandru al II-lea Mircea, domnul Țării Românești (1568-1577); Alexandru voievod, fiul lui Mircea, cu fiul Mihnea. Menționat probabil în contextul punerii în funcție a tipografiei după anul 1573. În anul încheierii tipăririi a domnit Mihnea Turcitul, nementionat în tipăritură.

Octoib; partea a II-a; l. slavonă; Brașov, Tipografia diaconului Coresi, 1575

Observații: În acest caz este patron al tipăriturii. Locul tipăririi este incert, ar putea fi Târgoviște. Cartea s-a tipărit între 26 ianuarie – 23 august.

Bibliografie: BRV, I, nr. 18, p. 60-63; RMNy, I, nr. 356.

Psaltire slavo-română, Brașov, Tipografia diaconului Coresi, 1577

Bibliografie: BRV, I, nr. 19, p. 63-67; RMNy, I, nr. 376; BRVAC, p. 94; Hașdeu, 1881, p. 66; Toma, 1976.

Psaltire; l. slavonă; Brașov, Tipografia diaconului Coresi, 1577

Observații: Cartea a fost tipărită „din porunca” sa și a fiului său Mihnea.

Bibliografie: BRV, I, nr. 20, p. 68; BRVAC, p. 94-95; RMNy, I, nr. 377.

Sbornic slavonesc; partea a II-a; Brașov, Tipografia diaconului Coresi, 1568

Observații: Anul tipăririi indicat de BRV, IV și RMNy, I este 1569. Data încheierii tipăririi cărții este 6 decembrie 1569 [1568]. Coresi tipărește cartea împreună cu 5 ucenici.

Bibliografie: BRV, I, nr. 15, p. 53-54; BRV, IV, nr. 15, p. 171; RMNy, I, nr. 261; Olteanu, 2005, p. 117-120.

Tetraevanghel slavonesc, București, 1582

Observații: DPCBRV face rectificarea concluziilor din BRV, I, nr. 34₁ și BRV, IV, nr. 11, demonstrând, pe baza noilor descoperiri că n-ar exista ediția *Evangheliei* lui Lavrentie tipărită la Brașov, în anul 1570, fiind de fapt ediția de București, 1582. Conform Păcurariu, 2002, p. 102 mitropolitul Eftimie I și-a încheiat activitatea în anul 1576, prin urmare *Tetraevanghelul slavonesc*, București, 1582 nu putea fi tipărit după acest an, când mitropolit devine Serafim. Ne punem întrebarea dacă nu există o altă variantă de identificare a acestei cărți? Conform bibliografiei mai recente, Demény-Demény, 1986, anul 1582 ar trebui corectat în 1573-1575

Bibliografie: BRV, I, nr. 34₁, p. 529; IV, nr. 11, p. 13-15; DPCBRV, nr. 11, p. 165-169; BRVAC, p. 66-67; RMNy, I, nr. 520A; Demény-Demény, 1986, 106-127; Păcurariu, 2002, p. 105.

Triod; l. slavonă, redacție medio-bulgară; Brașov, Tipografia diaconului Coresi, 1578

Observații: Cartea s-a tipărit între 24 august 1577 – 26 martie 1578, din porunca lui Alexandru al II-lea și a fiului său Mircea. Coresi tipărește cartea împreună cu 5 ucenici.

Bibliografie: BRV, I, nr. 21, p. 68-69; IV, nr. 21, p. 172; RMNy, I, nr. 409.

Alexovici, Constantin – editor

I. Teodorovici-Nica, *Moralnice sentenții*, Buda, Tipografia Universității, 1813

Observații: A finanțat tipărirea cărții împreună cu alți negustori din Budapesta, numiți pe un exemplar de la BCU București.

Bibliografie: BRV, III, nr. 834, p. 82-83; DPCBRV, p. 282.

Repere biografice: Constantin Alexovici, negustor din Budapesta, sponsorul cărților românești tipărite la Buda.

Ambrosie arhiepiscop – patron

Catavasier, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1792

Observații: Tipărirea s-a terminat în 9 ianuarie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 551, p. 345-346; BRVAC, p. 164.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ambrosie, Amvrosie, arhiepiscopul Ecaterinoslaviei, Hersonului și titularul Exarhiei Moldovei.

Datoria și stăpânirea blagocinilor și a protopopilor; l. română, l. rusă; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1791

Observații: Tipărirea cărții s-a terminat în 7 august.

Bibliografie: BRV, II, nr. 544, p. 340-341.

Învățătura creștinească; l. română, l. rusă; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1790

Bibliografie: BRV, II, nr. 537, p. 337-338.

Psaltire, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1790

Observații: Tipărirea s-a terminat în 5 octombrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 538, p. 339; BRVAC, p. 117.

Anagnoste, Ilia – tipograf, gravor

Apostol; l. slavonă; Lvov, Tipografia lui Mihail Sliozka, 1639

Observații: Tipărirea s-a terminat în 8 iunie. Cartea nu apare în BRV.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 59, p. 42.

Repere biografice: Gravor de origine română. Variante ale numelui: Anagnoste Ilia I, Iliia A. 1641, I.A., AT, AN, Iliia, Ilia A, WS?; sosește în anul 1643 la Iași pentru imprimarea *Cazaniei* lui Varlaam și a altor tipărături. Semnează gravurile utilizate în numeroase cărți tipărite pe teritoriul României. Gravor de talie europeană, a semnat gravurile, ornamentele de excepție ale *Cazaniei lui Varlaam*. Gravurile sale au fost reutilizate în timp, apărând cu sau fără inițialele sale.

Eubologhion – Molitvelnic – Trebnic; l. slavonă; Kiev, Tipografia Lavra Pečerska, 1646

Observații: Tipărirea s-a terminat în 16 decembrie. Pe lângă Ilia Anagnoste apar inițialele gravurilor G.M.T., L.T., B.P. Cartea nu apare în BRV.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 81, p. 50.

Octoib sireč Osmoglasnik [Octoib – Osmoglasnic], Leopold, Liov, Tipografia lui Mihail Sliozka, 1640

Observații: Tipărirea s-a terminat în 16 iunie. Bibliografia cunoaște 2 tiraje. Cartea nu apare în BRV.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 62, p. 42-43.

Octoib sireč Osmoglasnik [Octoib – Osmoglasnic]; ediția a II-a; Liov, Tipografia Bisericii Adormirea Maicii Domnului, 1639

Observații: Tipărirea s-a terminat în 14 septembrie. Cartea nu apare în BRV.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 60, p. 42.

Petro Moghila, Isaija Trofimovici Kozlovski, *Scurtă culegere a științei despre articolele credinței creștine ortodoxe și catolice;* l. slavo-ucraineană; Kiev, Tipografia Lavra Pečerska, 1645

Observații: Cartea nu apare în BRV.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 75, p. 48.

Psaltire cu rugăciuni și acatiste; l. slavonă; Kiev, Tipografia din Lavra Pečerska, 1643

Observații: Imprimarea s-a încheiat în 3 februarie. Cartea s-a editat în perioada 1643 - 1644. Cartea nu apare în BRV.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 70, p. 45.

Triod înflorat / Pentecostar; l. slavonă; Lvov, Tipografia lui Mihail Sliozka, 1642

Observații: Există informații despre patru tiraje ale cărții. Tipărirea s-a încheiat la 11 martie. Cartea nu apare în BRV.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 67, p. 44.

Triodion siest' Tripesne; l. slavonă-ucraineană; Kiev, Tipografia Lavra Pečerska, 1640

Observații: Tipărirea s-a terminat la 5 mai. Bibliografia cunoaște 2 tiraje. Cartea nu apare în BRV.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 61, p. 42.

Varlaam, *Carte românească de învățatură,* Iași, Tipografia Mănăstirii Trei Ierarhi, 1643

Observații: Gravor împreună cu Vasile Stavnicki, posibil popa Samoilă; a realizat 17 gravuri.

Bibliografie: BRV, I, nr. 45, p. 137-143; IV, nr. 45, p. 190; Buicliu, ADD-I, 45-I, IV, p. 153-161; BRVAC, p. 172-173; Dudaș, 1983, passim; Byck, 1964.

Anania mitropolit – editor

Liturgie, București, Tipografia Mănăstirii Sf. Sava în Școala Văcăreștilor, 1742

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 226, p. 61.

Repere biografice: Mitropolitul Palestinei, al Chesariei, kir Anania.

Liturgiile, București, Tipografia Mănăstirii Sf. Sava în Școala Văcăreștilor, 1741

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 220, p. 55.

Molitvenic, București, 1741

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 221, p. 55-56.

Ananie mitropolit – patron

Molitvenic; l. slavonă; Târgoviște, Tipografia în Cetatea de scaun, 1545

Observații: Semnalăm o greșală de tipar în cazul numerotării în BRV, I. Nr. 5 acordat acestui *Molitvenic* este tipărit greșit, ar trebui să fie nr. 6, peste care s-a trecut, apărând 5 de două ori.

Bibliografie: BRV, I, nr. 5/6, p. 23-29.

Repere biografice: Chir Ananie, mitropolitul Țării Românești, în vremea căruia a apărut *Molitvenicul*, 1545.

Anastasia ierodiacon – diortositor

Mineitul pe decembrie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații: Cartea s-a tipărit între 6 februarie – 2 mai.

Bibliografie: BRV, II, nr. 419, p. 231-233; Buicliu, ADD-I, nr. 419-II, p. 292; Teodorescu, 2006, p. 53.

Repere biografice: Variante ale numelui: ierodiaconul Anastasia; a fost corectorul *Mineitului pe decembrie*.

Anastasia mitropolit – patron

Cuvântare despre posturi, Buda, Tipografia Universității, 1828

Observații: Cartea a fost tipărită cu blagoslovenia (binecuvântarea) mitropolitului.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1364, p. 578.

Repere biografice: Mitropolitul Țării Românești.

Anatolie ierodiacon – diortositor

Mineitul pe noiembrie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1778

Bibliografie: BRV, II, nr. 415, p. 226-228; Buicliu, ADD-I, nr. 415-II, p. 292; Florescu, 1983a, p. 308-313.

Mineitul pe ianuarie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații: Cartea s-a tipărit între 18 mai – 8 august.

Bibliografie: BRV, II, nr. 420, p. 233-237.

Mineitul pe februarie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații: Cartea s-a tipărit între 9 august – 28 septembrie. Pentru descrierea acestui volum *BRV*-ul face trimitere la *Mineitul pe ianuarie* în care este citat Anatolie, deoarece în cadrul lunii februarie nu apare descrierea tuturor informațiilor din carte; a fost corectorul *Mineitului pe februarie* împreună cu monahul Rafail.

Bibliografie: BRV, II, nr. 421, p. 237-241; Buicliu, ADD-I, nr. 421-II, p. 292.

Mineitul pe martie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații: Cartea s-a tipărit între 15 octombrie – 5 decembrie. A fost implicat în corectarea *Mineitului pe martie* împreună cu monahul Rafail.

Bibliografie: BRV, II, nr. 422, p. 241-244.

Mineitul pe aprilie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Cartea s-a tipărit între 9 decembrie 1779 – 29 ianuarie 1780.

Bibliografie: BRV, II, nr. 433, p. 254-256; Buicliu, ADD-I, nr. 433-II, p. 294.

Repere biografice: Variante ale numelui: Chir Anatolie ierodiacon, Anatolie ierodiacon din Episcopia Râmnicului. În tipografie a fost corector, copist, traducător, tocmitor. Diortositor din anul 1776 până în 1781. Posibil să fi fost și tipograf.

Mineitul pe mai, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 24 martie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 434, p. 256-259; Buicliu, ADD-I, nr. 434-II, p. 295.

Mineitul pe iunie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Cartea s-a tipărit între 26 martie – 16 mai.

Bibliografie: BRV, II, nr. 435, p. 260-262; Buicliu, ADD-I, nr. 435-II, p. 295.

Mineitul pe iulie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Tipărirea a avut loc între 18 mai - 18 iulie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 435, p. 262-264; Buicliu, ADD-I, nr. 436-II, p. 295.

Mineitul pe august, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Tipărirea a avut loc între 23 iulie - 24 septembrie; a fost implicat în corectarea *Mineinului pe august* împreună cu monahul Rafail.

Bibliografie: BRV, II, nr. 437, p. 265-267.

Mineitul pe septembrie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: La sfârșitul acestui volum există o însemnare cu numele tuturor lucrătorilor în tipografie, între care și Anatolie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 438, p. 267-268.

Octoib, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1776

Bibliografie: BRV, II, nr. 396, p. 217; Buicliu, ADD-I, nr. 396-II, p. 290.

Psaltire, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații: De la DPCBRV, nr. 57 nu reiese limpede, dacă cartea descrisă este cea din BRV, II, IV, nr. 423.

Bibliografie: BRV, II, nr. 423, p. 244-245; IV, nr. 423, p. 257-259; DPCBRV, nr. 57, p. 59-61; Buicliu, ADD-I, nr. 423-II, IV, p. 293; BRVAC, p. 110-111.

Triod; ediția a III-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1777

Observații: Cartea s-a tipărit între 20 octombrie 1776 – 25 februarie 1777.

Bibliografie: BRV, II, nr. 410, p. 222-223; Buicliu, ADD-I, nr. 410-II, p. 291-292.

Andrei ierodiacon – tipograf

Orânduiala pentru sfințirea bisericii; ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1809

Observații: Tipărirea s-a terminat în 20 mai.

Bibliografie: BRV, III, nr. 768, p. 12-13.

Repere biografice: Variante ale numelui: Andrei ierodiacon, tipograf în Tipografia Mitropoliei de la București, administratorul tipografiei.

Andrei tipograf – tipograf

Dosoftei, *Dumnezeiasca Liturghie*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1679

Bibliografie: BRV, I, nr. 69, p. 222-225; Chiaburu 2010, p. 437.

Repere biografice: Posibil să fie vorba despre Antim Ivireanul.

Dosoftei, *Viața și petrecerea sfinților*; vol. I-IV; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1682

Observații: Volumele au fost tipărite între anii 1682-1686. Tipărirea s-a terminat în 27 octombrie. Tiparul a fost realizat de către „Ieromonahul Mitrofan, făcătorul tiparelor cu ucenicii săi Pavel și Ursul, Andrei”.

Bibliografie: BRV, I, nr. 73, p. 240-246; IV, nr. 73, p. 204; Buicliu ADD-I, nr. 73-I, p. 187-189; Morărescu, 1983, p. 41-42; Bădără, 1998, p. 134; Frențiu, 2002.

Andrievici, Evtimie – diortositor

Învățătură bristianicești; ediția a III-a; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1823

Observații: Autorii BRV-ului indică în vedetă a III-a ediție, pe când în textul foii de titlu este citată ediția a II-a, confuzia se datorează unei ediții tipărite la Viena în anul 1785.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1181, p. 412-413.

Repere biografice: Variante ale numelui: Andrievici Evtimie, Evtimie Andrei, ierodiacon în Tipografia Mitropoliei Moldovei de la Iași. A fost diortositor și purtător de grijă al tipografiei.

Ane D. – gravor

Marmontel, *Aneta și Luben*, București, 1829

Observații: Posibil ca loc de tipărire să fie București. Traducere din limba franceză de Gr. Pleșoianu. Cartea se vindea în librăria lui George Petrovici, lângă Bărăție.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1427, p. 649-658.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ane D; inițialele de pe gravura foii de titlu. Numele întreg nu îl cunoaștem.

Anghel, Atanasie – editor, patron

Bucoavna, Bălgrad, Tipografia Mitropoliei, 1699

Observații: Editor al cărții, alături de Iștvan Raț și Gheorghe Dăianul.

Bibliografie: BRV, I, nr. 113, p. 369-370; IV, nr. 113, p. 209-210; Buicliu, ADD-I, nr. 113-I, p. 211-213; BRVAC, p. 129; Veress, I, nr. 253; Mârza, 1998, p. 93-98; Bucoavna, 1988.

Repere biografice: Variante ale numelui: Atanasie Anghel, fiul preotului Ioan din Bobâlna sau Ciugud. A învățat la Academia Bethleniana din Alba Iulia. În anul 1698 a fost consacrat episcop al Ardealului la București. Mitropolit și arhiepiscop al românilor din Ardeal cu sediul la Alba Iulia. A semnat actul Unirii cu Biserica romano-catolică. Este considerat a fi, alături de Iștván Raț și protopopul Gheorghe Dăianul, editorul *Bucoavnei* și al *Chiriadromionului*, Bălgrad, 1699. Din poziția sa arhierescă a donat mai multe cărți bisericilor din Transilvania.

Catechismus sꝰau Summá Krédinczei Katholicest [...]; litere latine; Cluj, 1703

Bibliografie: BRV, I, nr. 138, p. 447; Veress, I, nr. 277, p. 152-153.

Chiriadromion, Bălgrad, Tipografia Mitropoliei, 1699

Observații: Este editorul cărții, stabilindu-i și un preț de vânzare, 20 de florini.

Bibliografie: BRV, I, nr. 115, p. 372-377, 538; Buicliu, ADD-I, nr. 115-I, p. 213; BRVAC, p. 77-78; Veress, I, nr. 262, p. 142; Mârza, 1998, p. 98-104.

Singhelie, Bălgrad, Tipografia Mitropoliei, 1700

Observații: Tipăritura nu figurează în BRV. Incipitul este în limba română cu litere chirilice, numele mitropolitului este scris de mână. Singhelia (dalteria) a fost acordată lui Ion din Drăguș la 5 iulie 1702.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 117, p. 63; Mârza, 1998, p. 88-91.

Singhelie; l. latină, l. română; Bălgrad, Tipografia Mitropoliei, 1700

Observații: Tipăritura nu figurează în BRV. Incipitul este în limba latină cu litere chirilice. Singhelia s-a acordat preotului Ion din Hunedoara.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 114, p. 62; Mârza, 1998, p. 88-91.

Anna Doroficeovna Leatavona Marșalcova staro dubovsca – patroană

Dosoftei, *Viața și petrecerea sfinților*, I-IV; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1682

Observații: Volumele au fost tipărite între anii 1682-1686.

Bibliografie: BRV, I, nr. 73, p. 240-246; IV, nr. 73, p. 204; Buicliu, ADD-I, nr. 73-I, p. 187-189; Morărescu, 1983, p. 41-42; Bădără, 1998, p. 134; Frențiu, 2002; Chiaburu 2010, p. 437.

Antim Ivireanul – patron, editor, tipograf, gravor

Acatist, București, 1703

Observații: Este tipograful cărții.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 37, p. 28-29; DTR, p. 219-221; Bădără, 1998, p. 110-120, 150, 152, 157, 184.

Repere biografice: Variante ale numelui: Antim Ieromonahul din Iviria, Antim Ivireanul, Antimos, din botez Andrei. Călugăr născut în anul 1650 în Gruzia sau Iviria (este vorba despre același spațiu geografic), decedat în anul 1716. A fost tipograf, gravor și ierarh în Țara Românească. A învățat limbile greacă, arabă și turcă și sculptura în lemn, caligrafia, pictura, broderia. A fost călugărit sub numele Antim și hirotonit ieromonah. Prin anii 1689–1690 a fost adus de Constantin Brâncoveanu în Țara Românească, unde a învățat limbile română și slavonă și meșteșugul tiparului de la ieromonahul Mitrofan (cu Pavel și Ursul). În 1691 a devenit conducător al tipografiei domnești din București. După 1696 devine egumen la Snagov, unde a mutat tipografia. Între 1701–1705 se reîntoarce la București, unde continuă activitatea de tipărire. În anul 1705 este ales episcop la Râmnic, unde a înființat o nouă tipografie. În anul 1708 a fost ales mitropolit al Țării Românești și a mutat tipografia de la Râmnic la Târgoviște. În 1715 a fost mutată tipografia la București. Alături de Coresi, Antim Ivireanul este considerat cel mai mare tipograf din cultura medievală românească. Unii autori îl identifică și la Iași, unde ar fi tipărit sub numele laic de Andrei. Datorită atitudinii sale antiotomane, în anul 1716 a fost exilat de Nicolae Mavrocordat. În drum spre locul exilării a fost ucis de turci.

Alexandru Mavrocordat, *Istoria sfântă*; l. greacă; București, Tipografia Mănăstirii Tuturor Sfinților, 1716

Observații: Tipărirea cărții s-a terminat în luna august. Cartea trebuia dată în dar credincioșilor, Antim Ivireanul fiind patronul tipăriturii.

Bibliografie: BRV, I, nr. 176, p. 509-512.

Antim Ivireanul, *Învățătură pre scurt pentru Taina Pocăinței*, Râmnic, 1705

Observații: Posibil autor și tipograf al cărții. Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 8, p. 11-13.

Antim Ivireanul, *Sfătuirii creștine-politice*; l. greacă; București, Tipografia Mitropoliei, 1715

Observații: În acest caz este autor al cărții.

Bibliografie: BRV, I, nr. 172, p. 498-499.

Antologhion, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1705

Observații: Este patronul tipăriturii.

Bibliografie: BRV, I, nr. 147, p. 462; IV, nr. 147, p. 219; DPCBRV, nr. 147, p. 172; BRVAC, p. 29.

Antologhion; l. greacă; Snagov, Tipografia Mănăstirii, 1697

Observații: Tipărirea cărții s-a terminat în ianuarie, Antim Ivireanul fiind tipograful cărții.

Bibliografie: BRV, I, nr. 106, p. 347-349; IV, nr. 106, p. 209; BRVAC, p. 27-28.

Biblia, București, Tipografia Domnească, 1688

Observații: Tipografia domnească [a lui Șerban Cantacuzino] a funcționat, după cum reiese din ediția de față, la Mitropolie. Tipărirea *Bibliei* s-a încheiat în luna septembrie. Numele lui Antim Ivireanul nu apare menționat, dar se presupune că el ar fi fost unul dintre ucenicii lui Mitrofan, alături de care acesta a tipărit cartea.

Bibliografie: BRV, I, nr. 86, p. 281-291; IV, 86, p. 206-207; Buicliu, ADD-I, nr. 86-I, p. 194-205; BRVAC, p. 123-125; Iorga, 1938; Morărescu, 1983; Biblia, 1997.

Carte sau lumină, Snagov, Tipografia Domnească de la Mănăstire, 1699

Observații: Tipărirea cărții s-a terminat în aprilie, Antim Ivireanul fiind tipograful cărții.

Bibliografie: BRV, I, nr. 114, p. 370-372; BRVAC, p. 151.

Catavasier, Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1714

Observații: Antim a fost patronul tipăriturii.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 50, p. 41-42; BRVAC, p. 152-153.

Catavasier; l. slavonă, l. română, l. greacă; Târgoviște, 1713

Observații: Patron, posibil editor al cărții. Locul tipăririi este incert.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 48, p. 40-41

Ceaslov, București, Tipografia Mitropoliei, 1709

Observații: Patron al tipăriturii. Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: BRVAC, p. 181-182; Buicliu, ADD-I, nr. 122, p. 65; Secărescu, 1980, p. 111-113.

Ceaslov, Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1715

Observații: A fost editorul și traducătorul cărții, care s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, I, nr. 170, p. 495-497; DPCBRV, nr. 170, p. 187; BRVAC, p. 182-183.

Ceaslov; l. slavonă, l. română; București, 1703

Observații: Tipograful cărții a fost Antim Ivireanul.

Bibliografie: BRV, I, nr. 143, p. 454; IV, nr. 143, p. 218; BRVAC, p. 181.

Ceaslov; l. slavonă, l. română; Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1714

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 51, p. 42; BRVAC, p. 182; Secărescu, 1980, p. 113.

Ceaslov grecesc și arăbesc, București, 1702

Observații: Tipărirea s-a terminat în iunie, Antim Ivireanul fiind tipograful cărții.

Bibliografie: BRV, I, nr. 137, p. 442-447, p. 539-540; Buicliu, ADD-I, nr. 137-I, p. 220-221.

Chrisant, *Despre oficii, clerici [...]*; l. greacă; Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1715

Observații: Antim Ivireanul are dublă calitate, de tipograf și de patron al lucrării. Tipărirea s-a încheiat în 2 aprilie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 173, p. 499-500.

Discurs panegiric despre împăratul Constantin; l. greacă; Snagov, Tipografia Mănăstirii, 1697

Observații: Tipograful a fost Antim Ivireanul.

Bibliografie: BRV, I, nr. 108, p. 350-351.

Evangelie, București, 1705

Observații: Posibil editor și tipograf al cărții.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 40, p. 31-32.

Evangelie; ediția a II-a; Snagov, Tipografia Mănăstirii, 1697

Observații: Antim Ivireanul are calitatea de tipograf.

Bibliografie: BRV, I, nr. 103, p. 343-344; BRVAC, p. 77.

Evangelie greco-română, București, Tipografia Mitropoliei, 1693

Observații: În cazul lucrării de față a avut funcția de tipograf.

Bibliografie: BRV, I, nr. 95, p. 328-335; Buicliu, ADD-I, nr. 95-I, p. 207; BRVAC, p. 75-76.

Evangelie; l. georgiană; Tibilisi, 1709

Observații: Cartea tipărită de Mihai Iștvanovici îl are ca și patron pe mitropolitul Antim Ivireanul.

Bibliografie: BRV, I, 157₁, p. 543-548.

Floarea darurilor, Snagov, Tipografia Mănăstirii, 1700

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în luna iunie sau iulie. Antim Ivireanul are calitatea de tipograf.

Bibliografie: BRV, I, nr. 119, p. 393-395; Buicliu, ADD-I, nr. 119-I, p. 214.

Gramatica slavonească, Snagov, 1697

Observații: Antim Ivireanul are calitatea de tipograf.

Bibliografie: BRV, I, nr. 109, p. 351-354.

Ioan Comnen, *Proschinitarul Sfântului Munte*; l. greacă; Snagov, Tipografia Mănăstirii, 1701

Observații: Antim Ivireanul are calitatea de tipograf. Buicliu, p. 218-219, îi atribuie lui Antim Ivireanul prima gravură în metal (nesemnată) în arta cărții românești, existentă în *Proschinitar*.

Bibliografie: BRV, I, nr. 129, p. 422-423; IV, nr. 129, p. 213-215; Buicliu, ADD-I, nr. 129-I, p. 218-219.

Ioan Karyophylles, *Manual despre câteva nedumeriri*; l. greacă; Snagov, Tipografia Mănăstirii, 1697

Observații: Antim Ivireanul are calitatea de tipograf.

Bibliografie: BRV, I, nr. 107, p. 349-350.

Liturgier grecesc și arăbesc, Snagov, Tipografia Mănăstirii Intrarea în Biserică a Născătoarei de Dumnezeu, 1701

Observații: Antim Ivireanul are calitatea de tipograf.

Bibliografie: BRV, I, nr. 130, p. 423-433.

Liturgii, Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1713

Observații: Este editorul cărții, fiind tipărită pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, I, nr. 164, p. 487.

Maxime filosofice; l. greacă; Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1713

Observații: Este patronul tipăriturii.

Bibliografie: BRV, I, nr. 166, p. 489-492.

Mărturisirea credinței ortodoxe și Expunere despre cele trei virtuți; l. greacă; Snagov, Tipografia Mănăstirii Intrarea în Biserică a Născătoarei de Dumnezeu, 1699

Observații: Tipărirea s-a terminat în luna februarie. Antim Ivireanul are calitatea de tipograf.

Bibliografie: BRV, I, nr. 117, p. 378-389.

Molitvenic; ediția a II-a; Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1713

Observații: Este editorul cărții, fiind tipărită pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, I, nr. 164₁, p. 551.

Molitvenic cu Liturgie, Râmnic, 1706

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa. DPCBRV relevă faptul că această carte a fost defectuos descrisă în BRV, I și IV și îndreaptă titlul în *Molitvenic cu Liturgie*. Discută și eventualitatea altui an de tipărire. *Liturgia* din 1706 este prima ediție din Țara Românească și nu cea de la Târgoviște din anul 1713, cum s-a acceptat îndeobște. La ambele și-a adus contribuția.

Bibliografie: BRV, I, nr. 150₁, p. 541-543; IV, nr. 151, p. 220; DPCBRV, nr. 150, p. 173-184.

Noul Testament, București, Tipografia Domnească, 1703

Observații: Antim Ivireanul are calitatea de tipograf.

Bibliografie: BRV, I, nr. 139, p. 448-450; Buicliu, ADD-I, nr. 139-I, p. 221; BRVAC, p. 78-79.

Octoib, Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1712
Observații: Este editorul cărții, fiind tipărită cu cheltuiala sa.
Bibliografie: BRV, I, nr. 162, p. 485-486.

Panoplia dogmatică; l. greacă; Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1710
Observații: Tipărirea cărții s-a terminat în luna mai, Antim Ivireanul fiind patronul tipăriturii.
Bibliografie: BRV, I, nr. 160, p. 482-483.

Pilde filosofesti, Târgoviște, 1713
Observații: Este patronul tipăriturii.
Bibliografie: BRV, I, nr. 165, p. 487-489; Buicliu, ADD-I, nr. 165-I, p. 226; Dușu, 1966, p. 47-49.

Plutarh, *Paralele grecești și romane*; l. greacă; București, 1704
Observații: Antim Ivireanul are calitatea de tipograf.
Bibliografie: BRV, I, nr. 146, p. 460-462.

Psaltire, București, Tipografia Mitropoliei, 1694
Observații: Buicliu, ADD-I semnaleză diferențe în exemplarele ediției *Psaltirii* și se referă la ediția bilingvă a cărții în l. română și slavonă destinată Moldovei și necunoscută autorilor BRV-ului. Antim Ivireanul a fost tipograful cărții.
Bibliografie: BRV, I, nr. 96, p. 335-337; Buicliu, ADD-I, p. 59; BRVAC, nr. 107, p. 98; Morărescu, 1983.

Psaltire, Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1710
Observații: Este patronul tipăriturii.
Bibliografie: BRV, IV, nr. 46, p. 37-38.

Psaltire; l. greacă; Snagov, Tipografia Mănăstirii Intrarea în Biserică a Născătoarei de Dumnezeu, 1700
Observații: Tipărirea s-a terminat în luna iunie. Antim Ivireanul a fost tipograful cărții.
Bibliografie: BRV, I, nr. 122, p. 409-411.

Radu Brâncoveanu, *Cuvântare la patima cea mântuitoare*; l. greacă; București, 1704
Observații: Antim Ivireanul are calitatea de tipograf.
Bibliografie: BRV, I, nr. 145, p. 457-460.

Serviciul bisericesc; l. greacă; Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1709

Observații: S-a tipărit pe cheltuiala sa. Posibil să fi contribuit și la tipărirea cărții, îndeplinind un rol dublu, de editor și de tipograf. Tipărirea cărții s-a terminat în luna august.
Bibliografie: BRV, I, nr. 159, p. 480-482.

Serviciul sfințirii biserice; l. greacă; București, Tipografia Domnească, 1703
Observații: Tipărirea cărții s-a terminat în decembrie. Antim Ivireanul are calitatea de tipograf.
Bibliografie: BRV, I, nr. 141, p. 451-452.

Sevastos Chimenitul, *Eortologiu*; l. greacă; Snagov, Tipografia Mănăstirii, 1701
Observații: Tipărirea cărții s-a terminat în luna iunie. Antim Ivireanul are calitatea de tipograf.
Bibliografie: BRV, I, nr. 126, p. 416-419.

Sevastos Trapezuntul Chimenitul, *Învățătură dogmatică a bisericei răsăritene*; l. greacă; București, Tipografia Mitropoliei, 1703
Observații: Tipărirea cărții s-a terminat în luna septembrie. Antim Ivireanul are calitatea de tipograf.
Bibliografie: BRV, I, nr. 140, p. 450-451.

Slujba curvoasei matrona Hipolita; l. greacă; București, 1702
Observații: Locul tipării este incert. Tipărirea s-a terminat în luna martie. Antim Ivireanul are calitatea de tipograf.
Bibliografie: BRV, I, nr. 134, p. 440-441.

Slujba Născătoarei de Dumnezeu, Râmnic, 1706
Observații: Este patronul tipăriturii.
Bibliografie: BRV, I, nr. 150, p. 467.

Slujba Sfântului Visarion; l. greacă; București, 1705
Observații: Antim Ivireanul are calitatea de tipograf.
Bibliografie: BRV, I, nr. 148, p. 463.

Slujba Sfintei Ecaterine și Proschinarul Sfântului Munte; l. greacă; Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1710
Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în luna septembrie, Antim Ivireanul fiind tipograf.
Bibliografie: BRV, I, nr. 159, p. 481-482; IV, nr. 159, p. 222-223.

Slujbele S-tei Paraschiva celei Noue și a S-tului Grigorie Decapolitul; l. greacă; București, 1692

Observații: Tipărirea cărții s-a terminat în luna iunie. Antim Ivireanul are calitatea de tipograf.
Bibliografie: BRV, I, nr. 94, p. 326-327.

Ștefan Brâncoveanu, *Cuvânt panegiric la marele Constantin*; l. greacă; București, 1701
Observații: Antim Ivireanul are calitatea de tipograf. În BRV, p. 421 se discută posibilitatea existenței și a unei ediții din 1702.
Bibliografie: BRV, I, nr. 127, p. 419-421.

Ștefan Brâncoveanu, *Cuvânt panegiric la martirul Ștefan*; l. greacă; București, 1701
Observații: Antim Ivireanul are calitatea de tipograf.
Bibliografie: BRV, I, nr. 128, p. 421-422.

Ștefan Brâncoveanu, *Cuvânt panegiric la adormirea Născătoarei*, București, 1703
Observații: Dedicat din partea lui Ștefan Brâncoveanu mamei sale Maria. Antim Ivireanul are calitatea de tipograf.
Bibliografie: BRV, I, nr. 142, p. 452-453.

Tomul bucuriei; l. greacă; Râmnic, 1705
Observații: Tipărirea cărții s-a terminat în luna septembrie. Antim Ivireanul are calitatea de tipograf.
Bibliografie: BRV, I, nr. 149, p. 463-466.

Vasilie Macedoneanu, *Capitole îndemnătoare*; l. greacă; București, 1691
Observații: Tipărirea cărții s-a terminat în luna octombrie. Antim Ivireanul are calitatea de tipograf.
Bibliografie: BRV, I, nr. 93, p. 324-326.

Anton monah - tipograf, diortositor, editor

Carte folositoare de suflet, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1819
Observații: Antonie monah a fost diortositor cu ieromonahul Stratonie. Posibil și editor al cărții.
Bibliografie: BRV, III, nr. 1034, p. 292-293.
Repere biografice: Variante ale numelui: Antonie; a fost călugăr, a lucrat la tipografia Mitropoliei de la Iași între anii 1817-1830 (?).

Ceaslov, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1817
Observații: Antonie monah a fost diortositor al cărții.
Bibliografie: BRV, III, nr. 936, p. 183-185.

Liturgiile, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1818
Observații: Diortositor și posibil tipograf al cărții, „Antonie Monahul cel la toate ostenitor”.
Bibliografie: BRV, III, nr. 984, p. 227-238.

Mâna lui Damaschin, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1830
Observații: Editor al cărții, care s-a tipărit pe cheltuiala sa.
Bibliografie: BRV, III, nr. 1487, p. 691.

Psaltire, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1782
Observații: A avut funcția de zețar în tipografie.
Bibliografie: BRV, II, nr. 455, p. 277; BRVAC, p. 113.

Psaltire, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1817
Observații: Este diortositorul cărții.
Bibliografie: BRV, III, nr. 945, p. 189.

Antonie episcop - editor, patron

Molevnic; l. slavonă; Iași, Tipografia lui Mihail Strilbițchi, 1789
Observații: Patron al tipăriturii.
Bibliografie: BRV, II, nr. 527, p. 329-330.

Orânduiala paraclisurilor împărătești, Iași, Tipografia lui Mihail Strilbițchi, 1789
Observații: Editor al cărții împreună cu episcopul Iacov de la Huși.
Bibliografie: BRV, IV, nr. 224, p. 106; DPCBRV, nr. 224-IV, p. 237-238.
Repere biografice: Variante ale numelui: Antonie, episcop al Romanului, epitrop al Mitropoliei Moldovei.

Antonie mitropolit – patron

Învățătură de șapte taine, Buzău, 1702
Observații: Conform BRV-ului, ediția pentru Moldova îl are patron pe mitropolitul Antonie, este asemănătoare cu cea din Țara Românească, patron fiind mitropolitul Teodosie.
Bibliografie: BRV, I, nr. 131, p. 433-435; IV, nr. 131, p. 215-216; Secărescu, 1980, p. 113; Bădără, 1998, p. 148.

Antonie mitropolit al Sucevei - editor

Învățătură preoților pe scurt de șapte taine, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1732

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 206, p. 48; IV, nr. 206, p. 235-237; I. R., V, p. 345.

Repere biografice: Variante ale numelui: Antonie, mitropolitul Moldovei (1730-1739).

Psaltire; l. slavonă; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1731

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 203, p. 42.

Antonovici, Dimitrie Bucovinean – tipograf

Ieronim Agatanghel, *Hrismos adecă Prorocie*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1818

Observații: Cartea s-a tipărit, probabil la Iași, în Tipografia Mitropoliei.

Bibliografie: BRV, III, nr. 968, p. 213-214.

Repere biografice: Variante ale numelui: Dimitrie Antonovici, bucovinean; a avut funcția de prubar în tipografie.

Neofit, *Înfruntarea jidovilor*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1803

Observații: Dimitrie Antonovici a contribuit la al doilea tras, după cum afirmă BRV, diferit față de cel descris la același nr. 662. Aici este menționată și Tipografia Mitropoliei din Iași. Tipărirea s-a încheiat în 8 februarie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 662, p. 446-447.

Antonov – Ioanovici, G. – patron

Petre Berovici, *Bucvar*; l. bulgară; Brașov, 1824

Bibliografie: BRV, III, nr. 1203, p. 433; IV, nr. 1203, p. 311-315.

Repere biografice: Variante ale numelui: G. Antonov-Ioanovici; *Bucvarul* s-a tipărit cu sprijinul său.

Apafi, Mihai I – patron

Cărare pe scurt, Bălgrad, Tipografia Mitropoliei, 1685

Bibliografie: BRV, I, nr. 82, p. 275-277; IV, nr. 82, p. 206; BRVAC, p. 179; Veress, I, nr. 227, p. 125; Mârza, 1998, p. 72-73.

Repere biografice: Variante ale numelui: Mihail Apafi I, Apafi Mihai, principele Transilvaniei. Acceptat de Poartă în anul 1664, a fost încoronat

în catedrala Sf. Mihail de la Alba Iulia (1661-1690). Moare la 15 aprilie 1690.

Ceasloveț, Bălgrad, Tipografia Mitropoliei, 1685

Observații: BRV indică anul tipăririi incert, 1687. Cartea s-a tipărit în anul înscăunării mitropolitului Bălgradului Varlaam – înscăunat în luna decembrie 1685. Astfel, considerăm că *Ceaslovul* ar putea fi datat la sfârșitul anului 1685 sau începutul anului 1686.

Bibliografie: BRV, I, nr. 84, p. 279-280; Buicliu, ADD-I, nr. 84-I, p. 193-194; BRVAC, p. 179-180; Veress, I, nr. 228, p. 125; Mârza, 1998, p. 73-75.

Molitvenic, Bălgrad, Tipografia Mitropoliei, 1689

Observații: Tipărirea s-a terminat în 22 aprilie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 87, p. 291-296; DPCBRV, nr. 87, p. 170-171; Buicliu, ADD-I, nr. 87-I, p. 205-206; Veress, I, nr. 234, p. 130; RMK, II, nr. 1644; Mârza, 1998, p. 77-84; Molitvnic, 2009.

Sicriul de aur, Sebeș, Tipografia nouă, 1683

Observații: Cartea s-a tipărit între 15 martie - 17 septembrie. Tipografia de la Sebeș reprezintă de fapt o nouă perioadă de tipărire de la Alba Iulia, dovada fiind setul de litere folosit până la anul 1702.

Bibliografie: BRV, I, nr. 80, p. 269-273; IV, nr. 80, p. 205-206; Buicliu, ADD-I, nr. 80, p. 191-192; Veress, I, nr. 223, p. 123; RMK, II, nr. 1532; Goția, 1984; Mârza, 1998, p. 64-72.

Apafi, Mihai II – patron

Cărare pe scurt, Bălgrad, Tipografia Mitropoliei, 1685

Bibliografie: BRV, I, nr. 82, p. 275-277; IV, nr. 82, p. 206; BRVAC, p. 179; Veress, I, nr. 227, p. 125; Mârza, 1998, p. 72-73.

Repere biografice: Mihai Apafi Tânărul, fiul lui Mihai Apafi, principele Transilvaniei, a patronat tipărirea cărții *Cărare pe scurt*. Apare menționat sub numele de Mihai Apafi al II-lea, principe al Transilvaniei după moartea tatălui său în 1690. Nu apare menționat pe nici o altă tipăritură bălgrădeană.

Aron, Petru Pavel - editor, patron

Acatist, Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfânta Troiță, 1763

Observații: Este patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 331, p. 160; IV, nr. 331, p. 249; Buicliu, ADD-I, nr. 331, p. 271; BRVAC, p. 16; Petrik, V, p. 18; Chindriș, Iacob, 2007; Mircea, 2008, p. 165; DTR, p. 22-23.

Repere biografice: Variante ale numelui: Petru Pavel Aaron, Petru Pavel Aaron de Bistra, Episcop de Alba Iulia, Blaj și Făgăraș; Episcop al Bisericii Române Unite cu Roma între anii 1754-1764. Petru Pavel Aron s-a născut în anul 1709 în comuna Bistra din Munții Apuseni. Studiile (1730-1742) le-a făcut la Cluj, Trnava (Slovacia) și Roma. La 31 august 1745 a devenit vicar general al românilor uniți din Ardeal, iar din 1754 este numit în funcția de episcop. A fost una dintre cele mai importante figuri ale culturii românești din Transilvania secolului XVIII, fiind întemeietor de școli și de tipografie (a restaurat pe cheltuiala sa vechea tipografie de la Bălgrad, mutată la Blaj). Sub păstoria sa s-au deschis primele școli din Blaj în noiembrie 1754: școala de obște, școala „latinească” sau „a limbilor și științelor”, din care s-a dezvoltat liceul, și „școala de preoție” sau seminarul. În anul 1747 înființează la Blaj tipografia, unde se tipăresc numeroase cărți de slujbă, învățământ și teologice.

Adevărata mângâiere, Blaj, 1761

Observații: Este patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 324, p. 154.

Bucoavnă, Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfânta Troiță, 1759

Observații: Este patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 117, p. 74.

Bucoavnă; ediția a II-a; Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfânta Troiță, 1756

Observații: Patron al tipăriturii. Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: Petrik, VII, <http://www.arcanum.hu/oszk/lpext.dll/Petrik/d992/deda?fn=document-frame.htm&f=templates&2.0>

Catavasier, Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfânta Troiță, 1762

Observații: Este patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 125, p. 77-79; BRVAC, p. 158-159; Petrik, V, p. 91.

Ceaslov, Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfânta Troiță, 1751

Observații: Este patron al tipăriturii. Se presupune că tipărirea a început în anul 1751. S-a încheiat probabil în anul 1752, deoarece pe pagina 258 se află xilogravura *Înfășurarea lui Iisus în giulgiu*, datată în 1752.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 105, p. 70-71; BRVAC, p. 189; Petrik, V, p. 92; Tatai-Baltă, 1995, p. 49-63.

Doctrina christiana, l. latină; Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfânta Troiță, 1757

Observații: Patron al tipăriturii. Formula folosită pe foaia de titlu: Balasfalvae, In Monasterio Sanctissimae Triadis typis edita.

Bibliografie: BRV, II, nr. 303, p. 137-139; Veress, I, nr. 457, p. 234; Petrik, V, p. 125; Tatai-Baltă, 1995, p. 49-63.

Exordium Synodi Florentinae, Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfânta Troiță, 1762

Observații: Patron al tipăriturii. Formula folosită pe foaia de titlu: Typis edita. Balasfalvae apud Sanctissimam Trinitatem. Tipărirea s-a încheiat în 26 aprilie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 329, p. 158-159; Veress, I, nr. 479, p. 243.

Gherontie Cotore, *Carte pastorală*, Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfintei Troițe, 1760

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 318, p. 149.

Instituțiile doctrinei creștine, Blaj, 1764

Observații: Este patron al tipăriturii, posibil și autor al acesteia.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 129, p. 79.

Instrucțiunile vicarului Petru Pavel Aaron către cler despre ascultarea de cei mai mari, Blaj, 1760

Observații: Pe lângă patron și editor, este și autor.

Bibliografie: DPCR, nr. 40, p. 48; Mircea, 2008, p. 184.

Învățătură creștinească; ediția a II-a; Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfânta Troiță, 1755

Observații: Este patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 114, p. 160; Petrik, V, p. 221; Mircea, 2008, p. 178.

Învățătura creștinească; ediția a II-a; Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfânta Troiță, 1756

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 299, p. 134; IV, nr. 299, p. 247; Petrik, V, p. 221; Tatai-Baltă, 1995, p. 49-63; Mircea, 2008, p. 179.

Joannes Damascenus, *Opera Philosophica et Theologica*; l. latină; Blaj, 1763

Observații: Patron al tipăriturii. Formula folosită pe foaia de titlu: Balasfalvae, typis edita.

Bibliografie: BRV, II, nr. 333, p. 160-161.

Liturghii, Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfânta Troiță, 1756

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 300, p. 134; Petrik, V, p. 132.

Molitvenic, Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfânta Troiță, 1757

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 306, p. 141; Petrik, V, p. 144; Tatai-Baltă, 1995, p. 49-63.

Octoib, Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfânta Troiță, 1760

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 322, p. 152; IV, nr. 322, p. 249; Petrik, V, p. 358; Mircea, 2008, p. 206.

Păstoriceasca datorie, Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfânta Troiță, 1759

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 315, p. 147; DPCBRV, nr., 39, p. 47; nr. 315, p. 198; Buicliu, ADD-I, nr. 315-II; p. 268; Petrik, V, p. 377; Mircea, 2008, p. 183.

Păstoriceasca poslanie sau Dogmatica învățătura, Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfânta Troiță, 1760

Observații: Patron al tipăriturii. Tipărirea s-a încheiat în 17 mai.

Bibliografie: BRV, II, nr. 317, p. 148-149; Petrik, V, p. 17; Mircea, 2008, p. 190-191.

Petru Pavel Aaron, *Epistola consolatoria*; l. latină; Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfânta Troiță, 1761

Observații: Patron al tipăriturii. Formula folosită pe foaia de titlu: Balasfalvae, In Monasterio Sanctissimae Triadis typis edita.

Bibliografie: BRV, II, nr. 325, p. 155-156; BRVAC, p. 9; Veress, I, 476, p. 242; Petrik, I, p. 222; Tatai-Baltă, 1995, p. 64-75; Mircea, 2008, p. 188-189.

Psaltire; ediția a III-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei, 1764

Observații: Este patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 339, p. 162; IV, nr. 339, p. 250-251; Petrik, V, p. 63.

Strastnic, Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfânta Troiță, 1753

Observații: Este patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 290, p. 126; IV, nr. 290, p. 245-247; Petrik, V, p. 477; Tatai-Baltă, 1995, p. 49-63.

Votiva apprecatio, Blaj, 1760

Observații: Patron, posibil și editor al tipăriturii. Formula folosită pe foaia de titlu: Typographis Balasfalvensibus.

Bibliografie: BRV, II, nr. 323, p. 152-154; Veress, I, nr. 476, p. 242; Petrik, V, p. 513; Tatai-Baltă, 1995, p. 64-75; Mircea, 2008, p. 199-200.

Arsenie ieromonah – diortositor

Ceaslov, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1745

Bibliografie: BRV, IV, nr. 240, p. 241-242; BRVAC, p. 186.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ieromonah Arsenie de la mănăstirea Cozia.

Asachi, Gheorghe – editor

Albina românească, gazeta politico-literară, nr. 1; Iași, 1829

Observații: A apărut la 1 iunie, „proprietate [...] a lui A. G. Asachi”.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1409, p. 613-617; http://ro.wikipedia.org/wiki/Gheorghe_Asachi.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gheorghe Asachi (1788-1869). A fost poet, prozator și dramaturg român. S-a născut la Herța, în nordul Moldovei, în Ucraina de astăzi. Este precursor al generației pașoptiste, unul din întemeietorii nugelei istorice; a condus numeroase reviste literare, a recuperat de la Lemberg din Polonia, unde studiasse în tinerețe, manuscrisul *Țiganiadei* lui Ion Budai-Deleanu. S-a afirmat ca îndrumător cultural în teatru, școală, presă, activitate tipografică, a publicat prima gazetă românească din Moldova, *Albina*

Românească, în anul 1829; a organizat primele reprezentații teatrale în limba română și Conservatorul filarmonic.

Atanasie - editor

Panoplia dogmatică, l. greacă; Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1710

Observații: Tipărirea s-a terminat în luna mai. S-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, I, nr. 160, p. 482-483; Bădără, 1998, p. 153.

Repere biografice: Atanasie, mitropolit al Dristrei.

Atanasie drugar – tipograf

Ioan Damaschin, *Descoperire [...] a pravoslavnicii credințe*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1806

Observații: Tipărirea s-a terminat în luna iunie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 697, p. 482-485.

Repere biografice: Variante ale numelui: Atanasie Drugariul, tipograful de la Iași.

Atanasie ieromonah – tipograf

Biblia, București, Tipografia Domnească, 1688

Observații: Tipograf și diortositor moldovean. Tipografia domnească [a lui Șerban Cantacuzino] a funcționat, după cum reiese din ediția de față, la Mitropolie. Tipărirea *Bibliei* s-a încheiat în luna septembrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 86, p. 281-291; IV, nr. 86, p. 206-207; Buicliu, ADD-I, nr. 86-I, p. 194-205; BRVAC, p. 123-125; Iorga, 1938; Morărescu, 1983; Biblia, 1997; Bădără, 1998, p. 123.

Repere biografice: Variante ale numelui: Athanasie Moldovean, dascăl. A fost colaborator al episcopului Mitrofan.

Cantemir Dimitrie, *Divanul sau gâlceava înțeleptului cu lumea*, l. greacă, l. română; Iași, 1698

Observații: Tipărirea s-a încheiat la 30 august.

Bibliografie: BRV, I, nr. 110, p. 355-365; Buicliu, ADD-I, nr. 110, p. 208-211; BRVAC, p. 138-139; Căndea, 1990.

Repere biografice: Variante ale numelui: Atanasie, ieromonah; Ieromonahul Athanasie tipograf moldovean. A colaborat la tipărirea cărții cu Dionisie și alți ucenici.

Evangelie greco-română, București, Tipografia Mitropoliei, 1693

Bibliografie: BRV, I, nr. 95, p. 328-335; BRVAC, p. 75-76; Buicliu, ADD-I, nr. 95-I, p. 207.

Atanasievici, Constantin - tipograf, gravor

Antologhion, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1786

Observații: Cartea a fost tipărită între 25 noiembrie 1785 – 6 mai 1786. Este tipograf.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 196, p. 99-100; DPCBRV, nr. IV 196, p. 225-230; BRVAC, p. 41; Teodorescu, 2006, p. 16-17.

Repere biografice: Variante ale numelui: Constantin Atanasie Vici, tipograf râmnician; popa Constantin Atanasie Vici, tipograf râmnician, P.C., CODIN, Diac Constantin [Atanasievici] tipograf râmnician. A putut să fie fratele lui Mihai Atanasievici tipograf râmnician. Apare în calitate de gravor și tipograf din anul 1746-1784. După Lupu, 2006, p. 64, răstimpul în care a fost activ este 1748-1787.

Antologhion; ediția a III-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1752

Bibliografie: BRV, II, nr. 281, p. 120-121; IV, nr. 281, p. 245; BRVAC, p. 34-35; Lupu, 2006, p. 64.

Antologhion; ediția a IV-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1766

Observații: Popa Costandin tipograful, care apare în calitate de tipograf principal pe foaia de titlu, presupunem că este Costandin Atanasievici activ în această perioadă la Râmnic. Teodorescu îl înregistrează și în calitate de gravor pe lângă un Costandin diac.

Bibliografie: BRV, II nr. 345, p. 170; IV, nr. 345, p. 251; DPCBRV, nr. 345, p. 204-209; Buicliu, ADD-I, nr. 345, p. 274; BRVAC, p. 37-38; Teodorescu, 2006, p. 15.

Apostol, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1747

Observații: Tipărirea a început în 13 decembrie și s-a încheiat în 7 martie. Numele gravorului Co[stan]din a fost identificat în Buicliu și datat 1746. Semnează frontispiciile.

Bibliografie: BRV, II, nr. 251, p. 94-96; Buicliu, ADD-I, nr. 251-II, p. 254; BRVAC, p. 46-47; Teodorescu, 2006, p. 21-22.

Apostol; ediția a III-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784

Observații: Autorii BRV semnalează anacroniile prezente în această tipăritură și ridică problema dacă nu cumva a fost schimbat anul 1814 cu 1784. Este un posibil fals al tipografiei din Blaj, ediția apărând, probabil, între 1786-1790. Buicliu consideră că această ediție este o reeditare a *Apostolului* de Buzău din 1743.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 181, p. 96-97; Buicliu, ADD-I, nr. 181-IV, p. 309-310; BRVAC, p. 50.

Apostol; ediția a IV-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1774

Observații: În carte are calitate de tipograf.

Bibliografie: BRV, II, nr. 384, p. 204-205; BRVAC, p. 49.

Atanasie cel Mare, *Sinopsis*, Râmnic, Tipografia nouă a Episcopiei, 1783

Observații: Semnează o gravură. Tipografia Episcopiei Râmnicului din această perioadă s-a făcut prin contribuția episcopului Filaret.

Bibliografie: BRV, II, nr. 459, p. 279-280; BRVAC, p. 125-126.

Bucoavnă, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1749

Bibliografie: BRV, II, nr. 265, p. 107-108.

Carte osebită a Sf. Grigorie Decapolit, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1753

Bibliografie: BRV, II, nr. 285, p. 121-122.

Catavasier; ediția a III-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1753

Bibliografie: BRV, II, nr. 286, p. 122-123; DPCBRV, nr. 286, p. 194-195; BRVAC, p. 157.

Catavasier; ediția a IV-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1759

Bibliografie: BRV, IV, nr. 118, p. 75; BRVAC, p. 157-158.

Cazanii, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1748

Observații: Este tipograf împreună cu fratele său, Mihai Atanasievici.

Bibliografie: BRV, II, nr. 263, p. 105-107; BRVAC, p. 173-174.

Cazanii, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1781

Observații: În acest caz are calitatea de tipograf.

Bibliografie: BRV, II, nr. 445, p. 271-272; IV, nr. 445, p. 262; BRVAC, p. 177-178.

Ceaslov, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1767

Observații: Cartea nu figurează în BRV. Popa Constantin Tipograful Râmnicianul cere la 1767 episcopului Vidac al Timișoarei permisiunea de a înființa aici o tipografie. Informația se datorează lui Nicolae Stoica, protopopul Mehădiei, care a notat pe o filă a *Cazaniei*, Râmnic, 1748 (vezi B. Mureșianu).

Bibliografie: DPCBRV, nr. 44, p. 50; Buicliu, ADD-I, nr. 44, p. 276-277; Mureșianu, 1978.

Ceaslov, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784

Observații: Gravorul este indicat în formă Pop C. Tip.

Bibliografie: BRV, II, nr. 471, p. 287; Buicliu, ADD-I, nr. 471-II, p. 306; BRVAC, p. 199-200.

Ceaslov; ediția a III-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1753

Observații: Popa Constantin Atanasievici, tipograf râmnician, a fost frate cu Mihai Atanasievici. În carte apare un gravor Pop[a] Costandin ne întrebăm dacă el și Co[stan]din, care a adăugat anul 1747 în gravura sa pot sau nu pot fi una și aceeași persoană.

Bibliografie: BRV, II, nr. 288, p. 123; Buicliu, ADD-I, nr. 288-II, p. 262; BRVAC, p. 190.

Dorotei, *Cuvinte*, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784

Observații: Este tipograf.

Bibliografie: BRV, II, nr. 473, p. 288-289.

Evangelie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1746

Observații: Numele său apare în formă de CO-DIN (Teodorescu). Semnează un frontispiciu.

Bibliografie: BRV, II, nr. 246, p. 88-92; Buicliu, ADD-I, nr. 246-II, p. 251-252; BRVAC, p. 80-81; Teodorescu, 2006, p. 40.

Învățătura bisericească, București, 1774

Observații: Locul tipăririi este incert. Este tipograf.

Bibliografie: BRV, II, nr. 387, p. 206.

Liturghier, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1747

Observații: Semnează o gravură, Constandin.

Bibliografie: BRV, II, nr. 256, p. 99; Buicliu, ADD-I, nr. 256-II, p. 254; Teodorescu, 2006, p. 47.

Liturghier, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1759
Bibliografie: BRV, II, nr. 314, p. 146-147; DPCBRV, nr. 314, p. 198.

Liturgiî, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1767
Observații: Tipărirea are loc între 15 octombrie și 18 decembrie.
Bibliografie: BRV, II, nr. 350, p. 173; IV, nr. 350, p. 251; Buicliu, ADD-I, nr. 350-II, p. 276.

Liturgiî, București, Tipografia Mitropoliei, 1796
Observații: Numele gravurului Codin este semnalat numai de Buicliu ADD-I. Buicliu demonstrează posibilitatea existenței ediției 1796 a *Liturgiilor*. Nu excludem posibilitatea reutilizării unei plăci a lui Constantin Atanasievici de la Râmnic.
Bibliografie: BRV, IV, nr. 251, p. 111; Buicliu, ADD-I, nr. 251-IV, p. 341.

Macarie Egipteanul, *Omiliî*, București, Tipografia Mitropoliei, 1775
Observații: În acest caz are calitatea de tipograf.
Bibliografie: BRV, II, nr. 392, p. 212-213.

Meletie Smotrițki, *Gramatica slavonă*, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1755
Observații: Tipărirea a avut loc între sfârșitul lunii iulie sau începutul lunii august 1755 - ante 4 octombrie 1755.
Bibliografie: BRV, II, nr. 295, p. 132; DPCBRV, nr. 295, p. 196-197; Buicliu, ADD-I, nr. 295-II, p. 263-264.

Mineiul pe octombrie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1776
Observații: În acest caz are calitatea de tipograf.
Bibliografie: BRV, II, nr. 395, p. 215; Buicliu, ADD-I, nr. 395-II, p. 289; Teodorescu, 2006, p. 52.

Mineiul pe noiembrie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1778
Observații: În acest caz are calitatea de tipograf.
Bibliografie: BRV, II, nr. 415, p. 226-228; Buicliu, ADD-I, nr. 415-II, p. 292; Florescu, 1983a, p. 308-313.

Mineiul pe decembrie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779
Observații: În acest caz are calitatea de tipograf.

Bibliografie: BRV, II, nr. 419, p. 231-233; Buicliu, ADD-I, nr. 419-II, p. 292; Teodorescu, 2006, p. 53.

Mineiul pe ianuarie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații: Cartea s-a tipărit între 18 mai – 8 august.

Bibliografie: BRV, II, nr. 420, p. 233-237; Buicliu, ADD-I, nr. 420-II, p. 292.

Mineiul pe februarie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații: În acest caz are calitatea de tipograf.

Bibliografie: BRV, II, nr. 421, p. 237-241; Buicliu, ADD-I, nr. 421-II, p. 292; Teodorescu, 2006, p. 54.

Mineiul pe martie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații: Cartea s-a tipărit între 15 octombrie – 5 decembrie. Este tipograf.

Bibliografie: BRV, II, nr. 422, p. 241-244; Buicliu, ADD-I, nr. 422-II, p. 292; Teodorescu, 2006, p. 55-56.

Mineiul pe aprilie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 29 ianuarie. Este tipograf.

Bibliografie: BRV, II, nr. 433, p. 254-256; Buicliu, ADD-I, nr. 433-II, p. 294; Teodorescu, 2006, p. 55.

Mineiul pe mai, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: În acest caz are calitatea de tipograf.

Bibliografie: BRV, II, nr. 434, p. 256-259; Buicliu, ADD-I, nr. 434-II, p. 295; Teodorescu, 2006, p. 55-56.

Mineiul pe iunie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 16 mai. Este tipograf.

Bibliografie: BRV, II, nr. 435, p. 260-262; Buicliu, ADD-I, nr. 435-II, p. 295; Teodorescu, 2006, p. 56.

Mineiul pe iulie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Tipărirea a avut loc între 18 mai - 18 iulie. A avut calitatea de tipograf și gravor.

Bibliografie: BRV, II, nr. 436, p. 262-264; Buicliu, ADD-I, nr. 436-II, p. 295.

Mineinul pe august, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: În acest caz are calitatea de tipograf.

Bibliografie: BRV, II, nr. 437, p. 265-267; Buicliu, ADD-I, nr. 437-II, p. 295; Teodorescu, 2006, p. 57.

Mineinul pe septembrie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Tipărirea a avut loc între 23 iulie - 24 septembrie. Este tipograf.

Bibliografie: BRV, II, nr. 438, p. 267-268; Teodorescu, 2006, p. 58.

Molitvenic, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1747

Observații: Semnează un frontispiciu în calitate de gravor.

Bibliografie: BRV, II, nr. 259, p. 101; Buicliu, ADD-I, nr. 259-II, p. 254-255.

Molitvenic, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1758

Bibliografie: BRV, II, nr. 308, p. 142-143.

Molitvenic, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1782

Observații: În carte are calitate de tipograf.

Bibliografie: BRV, II, nr. 453, p. 274-275; IV, nr. 453, p. 263.

Nil, *Carte sau Lumină*, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1760

Bibliografie: BRV, II, nr. 321, p. 152.

Octoib, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1750

Observații: Semnează gravura de pe foaia de titlu. Cartea s-a tipărit între 2 ianuarie - 15 iunie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 277, p. 113-119; IV, nr. 277, p. 244; DPCBRV, nr. 277, p. 193-194; Buicliu, ADD-I, nr. 277, p. 258-259.

Octoib; ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1774

Observații: Este și tipograf al cărții. În acest *Octoib* există o gravură în care se semnează Pop Costandin tipograf râm[nicean]. Popa Costantin tipograf râm[nicean] tipărește la București în tipografia Mitropoliei (1768, 1774).

Bibliografie: BRV, II, nr. 388, p. 206-210; DPCBRV, nr. 388, p. 212.

Octoib; ediția a II-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1763

Bibliografie: BRV, II, nr. 334, p. 161.

Penticostar, București, Tipografia Mitropoliei, 1768

Observații: În acest caz are calitatea de tipograf.

Bibliografie: BRV, II, nr. 359, p. 183-184.

Penticostar, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1785

Observații: Cartea s-a tipărit între 8 ianuarie - 10 martie. În acest caz are calitatea de tipograf.

Bibliografie: BRV, II, nr. 494, p. 309-310.

Penticostarion; ediția a II-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1767

Observații: Cartea s-a tipărit între 4 decembrie 1766 - 15 martie 1767.

Bibliografie: BRV, II, nr. 351, p. 173-174.

Preoția, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1749

Observații: Cartea s-a tipărit între 13 decembrie-7 martie. Gravurile sunt semnate și Demiter, 7238 [1738]. În acest caz este tipograf.

Bibliografie: BRV, II, nr. 270, p. 110-111.

Psaltire, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații: Pe foaia de titlu apare numele gravorului diacon Constantin. De la DPCBRV, nr. 57 nu reiese limpede, dacă cartea descrisă este cea din BRV, II, IV, nr. 423.

Bibliografie: BRV, II, nr. 423, p. 244-245; IV, nr. 423, p. 257-259; DPCBRV, nr. 57, p. 59-61; Buicliu, ADD-I, nr. 423-II, IV, p. 293; BRVAC, p. 110-111; Lupu, 2006, p. 64-65.

Psaltire, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784

Observații: Popa Costandin a tipărit cartea împreună cu ieromonahul Climent. Prin inițialele P. C. mai apare semnat în *Psaltire* în calitate de gravor. Un Diacon Costa[ndin?] mai semnează o gravură reprezentând stema Țării Românești.

Bibliografie: BRV, II, nr. 480, p. 295; BRVAC, p. 114-115; Buicliu, ADD-I, nr. 480-II, p. 309.

Psaltire, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1787

Observații: În acest caz are calitatea de tipograf.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 206, p. 102; BRVAC, p. 116.

Psaltire; ediția a II-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1751

Observații: În acest caz are calitatea de gravor.

Bibliografie: BRV, II, nr. 280, p. 120; Buicliu, ADD-I, nr. 280-II, p. 261; Teodorescu, 2006, p. 87.

Slujba sfântului Nicodim, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1767

Observații: În acest caz are calitatea de tipograf.

Bibliografie: BRV, II, nr. 353, p. 175-176.

Triod, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1782

Observații: Cartea s-a tipărit între 8 octombrie 1781–14 aprilie 1782. Este tipograf.

Bibliografie: BRV, II, nr. 456, p. 277-278; IV, nr. 456, p. 263; Buicliu, ADD-I, nr. 456-II, IV, p. 301; Teodorescu, 2006, p. 103.

Triod; ediția a II-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1761

Observații: Tipograful principal de pe foaia de titlu a fost Costandin Atanasievici, tipograf râmnician. Conform cu Buicliu, p. 269 Popa Constantin semnează și 2 gravuri, posibil să fie Atanasievici (?). Nota către cititori de la sfârșitul cărții este semnată de tipograful Iordache Stoicovici.

Bibliografie: BRV, II, nr. 326, p. 156; Buicliu, ADD-I, nr. 326-II, p. 269.

Triod; ediția a III-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1777

Observații: Cartea s-a tipărit între 20 octombrie 1776 și 25 februarie 1777.

Bibliografie: BRV, II, nr. 410, p. 222-223; Buicliu, ADD-I, nr. 410-II, p. 291-292.

Atanasievici, Gheorghe - tipograf, gravor

Catavasier, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1769

Observații: Este tipograful cărții.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 145, p. 87-88; DPCBRV, nr. 145, IV, p. 211; BRVAC, p. 161.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gheorghie Atanasie Vici Tipograf; Gheorghe Atanasievici râmnician. Ar putea face parte din dinastia tipografilor râmniceni Atanasievici – Mihailovici.

Liturghii, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1767

Observații: Tipărirea are loc între 15 octombrie - 18 decembrie. Cartea s-a tipărit de Gheorghe Atanasievici, tipograf râmnician, posibil nepot al lui Mihai Atanasievici.

Bibliografie: BRV, II, nr. 350, p. 173; IV, nr. 350, p. 251; Buicliu, ADD-I, nr. 350-II, p. 276; Teodorescu, 2006, p. 47-48.

Molitvenic, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1768

Observații: Cartea s-a tipărit între 5 ianuarie – 10 mai. Gheorghe Atanasievici a tipărit cartea împreună cu Constandin Mihailovici.

Bibliografie: BRV, II, nr. 358, p. 182-183; Teodorescu, 2006, p. 68.

Psaltire, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1751

Observații: Cartea prezintă o gravură semnată de Popa Constandin Tipograf.

Bibliografie: BRV, II, nr. 280, p. 120; Buicliu, ADD-I, nr. 280-II, p. 261; Teodorescu, 2006, p. 87.

Atanasievici, Ieremia – tipograf

Ceaslov, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1731

Observații: Editor, cartea a fost tipărită pe cheltuiala sa. Descrierea din BRV este sumară, sunt indicate limbile slavonă și română. DPCBRV descrie un exemplar în limba română din același an. Tipărirea s-a terminat în 1 iulie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 201, p. 41; IV, nr. 201, p. 235; DPCBRV, nr. 13, p. 17-20; Buicliu ADD-I, nr. 201, p. 237-238; BRVAC, p.184-185.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ieremia Atanasievici, Athanasievici. Posibil fiu al tipografului Atanasie Popa de la Râmnic.

Molitvenic, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1730

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 1 februarie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 200, p. 36-41.

Triod, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1731

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 20 iulie. Cartea prezintă gravuri semnate de un Dimitrie, date 1730.

Bibliografie: BRV, II, nr. 204, p. 42-45.

Atanasievici, Mihai - tipograf, gravor

Acatist, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1736

Observații: BRV nu cunoaște ediția. Gravor în colaborare cu tipograful Dimitrie Pandovici, diortositor Lavrentie ieromonah de la Hurezi. BRVAC indică anul tipăririi 1736 după foaia de titlu. Există și discuția despre eventualitatea apariției între anii 1737-1760.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 16, p. 21-23; Buicliu, ADD-I, nr. 16-I, p. 244, CBRV-16; BRVAC, p. 10-12; Florescu, 1980; Teodorescu, 2006, p. 9; DTR, p. 224.

Repere biografice: Variante ale numelui: Mihai Anastasievici Popovici Râmnicianu; Mih.; Mihai,

1736; M.; Mihai At. Râm., 1737; Mh. T.; Mh.; M.R.; Mihai At.; M. A.; Mihai Râm.; Mihai. Posibil fiu al tipografului Atanasie Popa de la Râmnic, frate cu Constantin, care a fost și el tipograf. A avut 2 fii tipografi: Constantin Mihailovici și Dimitrie Mihailovici. Gravura semnată Popa Mihai 1749, din Penticostarion, 1749, se presupune că îi aparține lui Mihai Atanasievici, care se pare că nu a mai funcționat după anul 1750 (Lupu, 2006, p. 65). Cel mai productiv și mai talentat gravor de la Râmnic. A fost al doilea fiu al lui Atanasie Popovici. A fost ucenicul lui Dimitrie sculptorul, înainte de 1733. S-a remarcat în anul 1733, la doi ani după ce apăruse ultima gravură semnată și datată de Dimitrie Sculptorul. Numele lui poate fi identificat între anii 1736-1750.

Acatist, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1746

Observații: După DPCBRV (BRVAC indică greșit p. 198) acest exemplar A, cu an de tipărire incert (posibil 1745), diferă de exemplarul B descris în BRV, IV, p. 57-59, nr. 88, care cuprinde în plus față de exemplarul A numele tipografului Barbu Bucureșteanu. Buicliu datează ediția în 1745.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 88, p. 57-58; DPCBRV, nr. 88. IV, p. 190; Buicliu, ADD-I, nr. 88-IV, p. 251; BRVAC, p. 14-15.

Antologhion, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1737

Observații: Tipărirea cărții a început în 19 iulie 1736 și s-a încheiat în 30 august 1737. Mihai Atanasievici a semnat mai multe gravuri folosind diferite prescurtări ale numelui.

Bibliografie: BRV, II, nr. 215, p. 52-53; Buicliu, ADD-I, nr. 215-II, p. 244; BRVAC, p. 31-33; Teodorescu, 2006, p. 13.

Antologhion; ediția a II-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1745

Bibliografie: BRV, II, nr. 237, p. 80-83; BRVAC, p. 33-34; Teodorescu, 2006, p. 14.

Apostol, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1747

Bibliografie: BRV, II, nr. 251, p. 94-96; Buicliu, ADD-I, nr. 251-II, p. 254; BRVAC, p. 46-47; Teodorescu, 2006, p. 21-22.

Capete de poruncă la toată ceata besericească, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1743

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 20, p. 28-29; BRVAC, p. 145-146.

Catavasier, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1734

Bibliografie: BRV, II, nr. 210, p. 49; BRVAC, p. 154.

Catavasier, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1747

Observații: Mihai Atanasie Popovici, popa, tipograf râmnician, care apare în foaia de titlu a cărții în calitate de tipograf presupunem că este Mihai Atanasievici, activ în această perioadă la Râmnic.

Bibliografie: BRV, II, nr. 252, p. 96-98; BRVAC, p. 155-156.

Catavasier; ediția a II-a; l. română, l. greacă, l. slavonă; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1750

Bibliografie: BRV, II, nr. 273, p. 112; IV, nr. 273, p. 244; Buicliu, ADD-I, nr. 273, p. 256-257; BRVAC, p. 156-157.

Cazanii, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1748

Bibliografie: BRV, II, nr. 263, p. 105-107; BRVAC, p. 173-174.

Ceaslov, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1742

Observații: Ediția nu este menționată în BRV.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 168, p. 84; Dunăreanu, 1983, p. 271-272.

Evangelie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1746

Observații: În carte apare și numele lui Constantin Atanasievici. Mihai Atanasievici a fost tipograf și probabil și gravor semnându-se „Popa Mihai Tipograf”.

Bibliografie: BRV, II, nr. 246, p. 88-92; Buicliu, ADD-I, nr. 246-II, p. 251-252; BRVAC, p. 80-81; Teodorescu, 2006, p. 40.

Întrebări și răspunsuri pentru Șapte Taine, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1747

Observații: Cartea nu figurează în BRV. Popa Mihai Atanasie Popovici, care apare în foaia de titlu a cărții în calitate de tipograf presupunem că este Mihai Atanasievici, activ în această perioadă la Râmnic.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 21, p. 29-32.

Învățătura bisericească; ediția a III-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1746

Observații: Tipărirea s-a încheiat la 6 august.
Bibliografie: BRV, II, nr. 247, p. 92-93.

Liturbier, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1747

Observații: Mihai Atanasievici a fost tipograful cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 256, p. 99; Buicliu, ADD-I, nr. 256-II, p. 254; Teodorescu, 2006, p. 47.

Liturbii, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1733

Observații: Numele lui Mihail Râmniceanul este oferit de Buicliu, ADD-I. Tipărirea s-a încheiat la 1 decembrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 208, p. 48; Buicliu, ADD-I, nr. 208-II, p. 239; Florescu, 1998, p. 35-40.

Molitvenic, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1747

Bibliografie: BRV, II, nr. 259, p. 101; Buicliu, ADD-I, nr. 259-II, p. 254-255 .

Penticostar, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1743

Observații: Tipărirea cărții a avut loc între 20 octombrie - 20 martie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 233, p. 73-76; Buicliu, ADD-I, nr. 233, p. 246; Teodorescu, 2006, p. 81.

Penticostarion; ediția a II-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1767

Observații: Cartea s-a tipărit între 4 decembrie 1766 - 15 martie 1767. „Popa Mihai 1749” semnat în gravură ar putea fi Mihai Atanasievici, fratele lui Constantin Atanasievici. Numele lui Mihai este menționat la Teodorescu (2006, p. 81-82). Bibliografia de specialitate (Lupu, 2006, p. 65) a constatat că el nu mai lucrează după anul 1750, prin urmare este vorba de refolosirea plăcilor sale în anul 1767.

Bibliografie: BRV, II, nr. 351, p. 173-174; Teodorescu, 2006, p. 81-82; Lupu, 2006, p. 65.

Psaltire, Râmnic, 1746

Observații: În carte are calitate de tipograf.

Bibliografie: BRV, II, nr. 250, p. 94.

Psaltire; ediția a II-a; Râmnic, 1743

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 169, p. 84-85.

Octoib, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1742

Observații: Cartea s-a tipărit între 20 mai - 11 septembrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 227, p. 62-64.

Octoib, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1750

Observații: Cartea s-a tipărit între 2 ianuarie - 15 iunie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 277, p. 113-119; IV, nr. 277, p. 244; DPCBRV, nr. 277, p. 193-194; Buicliu, ADD-I, nr. 277, p. 258-259.

Atanasievici, Ștefan – diortositor

Catechism; l. sârbă, l. română, l. germană; Viena, 1777

Bibliografie: BRV, II, nr. 405, p. 220; IV, nr. 405, p. 256-257.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ștefan Athanasievici funcționar în Consistoriul Bucovinei.

Catechism mic; l. română, l. slavonă, l. germană; Cernăuți, Tipografia lui Petru Ekhardt, 1804

Bibliografie: BRV, II, nr. 666, p. 448-449.

Athanasie Moldoveanul – diortositor

Evangelie greco-română, București, Tipografia Mitropoliei, 1693

Bibliografie: BRV, I, nr. 95, p. 328- 335; Buicliu, ADD-I, nr. 95-I, p. 207-208; BRVAC, p. 75-76; Chiaburu 2010, p. 444.

Auxentie – editor

Serviciul sfințirii bisericeii; l. greacă; București, Tipografia Domnească, 1703

Observații: S-a tipărit pe cheltuiala sa. Tipărirea s-a încheiat în luna decembrie. Cartea a fost oferită în dar preoților de către editor.

Bibliografie: BRV, I, nr. 141, p. 451-452; Bădără, 1998, p. 153.

Repere biografice: Variante ale numelui: Auxentie, fost mitropolit al Sofiei.

Avakumovici, Ștefan – patron

Epitomal sau Scurte arătări pentru Sfânta Biserică, Buda, Tipografia Universității, 1808

Observații: Cartea a fost tradusă de Dimitrie Țichindeal.

Bibliografie: BRV, II, nr. 738, p. 526-530; Buicliu, ADD-II, nr. 738-II, p. 367.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ștefan Avvacumovici, Ștefan Avakumovici, episcopul Timișoarei, Lipovei, Becicherecului mare etc.

Avraam arhidiacon – tipograf

Ceasloveș, Sibiu, 1696

Observații: Cartea s-a tipărit cu setul de litere de la tipografia românească a Mitropoliei de la Alba Iulia.

Bibliografie: BRV, I, nr. 101, p. 339-340; IV, nr. 101, p. 207-208; Buicliu, ADD-I, nr. 101-I, p. 208; BRVAC, p. 180-181; Mârza, 1998, p. 85-88.

Repere biografice: Variante ale numelui: Avraam arhidiacon; Avram diac. Tipograf, ucenic al tipografului moldovean Chiriac, împreună cu Mihai Banci, Toma și tipograful Opria.

Avraam patriarh – patron

Carte de blestem contra celor cari fac lux, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1781

Bibliografie: BRV, IV, nr. 173, p. 94-95; BRVAC, p. 147.

Repere biografice: Avraam a fost patriarh al Palestinei și Ierusalimului.

Axenti – tipograf

Minei mare, I-XII, Buda, Tipografia Universității din Pesta, 1805

Observații: Mineiele pe martie, aprilie, mai, iunie, august, septembrie, octombrie, noiembrie au fost tipărite în anul 1804; cele pe decembrie, ianuarie, februarie și iulie s-au tipărit în anul 1805. Apoi, toate cele 12 luni au fost tipărite în 1805. Tipărirea s-a încheiat propriu-zis în anul 1807.

Bibliografie: BRV, II, nr. 668, p. 449-450; nr. 681, p. 456-461; DPCBRV, nr. 668, p. 258-260; Buicliu, ADD-I, nr. 668, 681-II, p. 354-356; Dudaș, 1979, p. 375-379.

Repere biografice: Variante ale numelui: Axenti transilvăneanul; a fost culegător, zețar în tipografie (ianuarie - martie 1806).

B

Bacov, Ioanichie - gravor

Advarium, București, 1678

Observații: Locul și anul tipăririi incert.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 2, p. 7-9; Vornicescu, 1980, p. 106; Bădără, 1998, p. 180-182.

Repere biografice: Originea acestui valoros gravor este incertă. Unii autori îl consideră ucrainean, alții de origine rusă, iar o altă parte a cercetătorilor îl consideră a fi moldovean. Îl întâlnim cu mai multe forme ale numelui: Ivan Bacov, Ioanu Bacov, Ivan, Ivan BK 1678, Ivan Bakov 1678, Ioanikie, Ioanikie Bakov, Ioanichie, Ioani, Ioani B., Ioan Moldoveanul. Activitatea sa se desfășoară între anii 1678-1706, perioadă în care el a activat la tipografiile de la București, Buzău, Snagov și Râmnic. Plăcile folosite pentru realizarea gravurilor sale au avut o foarte mare rezistență, dovada acestui fapt fiind folosirea unuia dintre ele, realizată în 1706, și în anul 1828.

Antologhion, București, Tipografia Mitropoliei, 1766

Observații: Menționăm o posibilă eroare de tipar în BRVAC referitoare la numele gravorului, care nu este Basov ci Bakov. Avem aici de a face cu re folosirea gravurii semnate în 1678, adaptând textul slavon la cel românesc.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 134, p. 80-82; BRVAC, p. 36-37.

Antologhion, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1705

Bibliografie: BRV, I, nr. 147, p. 462; IV, nr. 147, p. 219; DPCBRV, nr. 147, p. 172; BRVAC, p. 29.

Apostol, ediția a II-a; Buzău, Tipografia Episcopiei, 1704

Observații: Semnat pe o gravură datată 1700.

Bibliografie: BRV, I, nr. 144, p. 454-457; IV, nr. 144, p. 219; BRVAC, p. 44-45.

Apostol, ediția a III-a; Buzău, Tipografia Episcopiei, 1743

Observații: Ivan Bacov 1678; placa sa a fost reutilizată în anul 1743.

Bibliografie: BRV, II, nr. 230, p. 65; BRVAC, p. 46.

Biblia, București, Tipografia Domnească, 1688

Observații: Tipografia domnească [a lui Șerban Cantacuzino] a funcționat, după cum reiese din ediția de față, la Mitropolie. Tipărirea *Bibliei* s-a încheiat în luna septembrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 86, p. 281-291; IV, nr. 86, p. 206-207; Buicliu, ADD-I, nr. 86-I, p. 194-205; BRVAC, p. 123-125; Iorga, 1938; Morărescu, 1983; Biblia, 1997.

Cazanii, București, Tipografia Mitropoliei, 1828

Observații: Gravura este aceeași cu cea din *Cheia înțelesului*, București, 1678, fiind vorba despre o reutilizare a plăcii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1361, p. 573-575.

Cheia înțelesului, București, Tipografia Mitropoliei, 1678

Observații: Gravura realizată după Ioanikie Galeatovski, *Ključ Razumenja*, Lvov, 1665.

Bibliografie: BRV, I, nr. 68, p. 217-222; IV, nr. 68, p. 202; Buicliu, ADD-I, nr. 68-I, p. 183-184; BRVAC, p. 209-210; Ciobanu, 1938, p. 170-204; Popescu, Mareș, 2000.

Liturghier, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1702

Observații: Există posibilitatea ca gravurile utilizate la această carte să fie aceleași ca și la *Liturghier grecesc și arăbesc* (Snagov, 1701). Colaboratorul lui Dimitrios de la tipografia snagoveană.

Bibliografie: BRV, I, nr. 132, p. 435-440; BRV, IV, nr. 132, p. 216; Buicliu, ADD-I, nr. 132-I, p. 220.

Liturghier grecesc și arăbesc, Snagov, Tipografia Mănăstirii Intrarea în Biserică a Născătoarei de Dumnezeu, 1701

Observații: S-a semnat pe una dintre gravuri „IOANICHIE”. Tipărirea s-a încheiat în luna ianuarie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 130, p. 423-433.

Molitvenic cu Liturghie, Râmnic, 1706

Observații: Datat Ivan Bacov 1678.

Bibliografie: BRV, I, nr. 150₁, p. 541-543; IV, nr. 151, p. 220; DPCBRV, nr. 150, p. 173-184.

Octoih, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1706

Observații: Gravura este semnată Ivan Bacov 1678.

Bibliografie: BRV, I, nr. 151, p. 467-468; IV, nr. 151, p. 220; Buicliu, ADD-I, nr. 151-I, p. 223-224.

Octoib; ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1736

Observații: Gravura lui Ioanichie Bacov este cu siguranță una reutilizată.

Bibliografie: BRV, II, nr. 213, p. 51.

Penticostar, București, Tipografia Mitropoliei, 1768

Observații: Anul tipăririi este incert.

Bibliografie: BRV, II, nr. 359, p. 183-184; Buicliu, ADD-I, nr. 359-II, p. 278.

Triod, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1700

Observații: S-a semnat „IOANICHIE B[ACOV]1700” pe una dintre gravuri.

Bibliografie: BRV, I, nr. 121, p. 402-409; Buicliu, ADD-I, nr. 121, p. 214-215.

Bakaloglu, Ioanna Dobre H. – editoare

Ceaslov; ediția a II-a; l. slavonă; București, Tipografia eforilor Răducan Clinceanul și Dumitrache Topliceanu, 1828

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 1 martie. Este a doua ediție a *Ceaslovului* de București – 1825, care a fost destinat bulgarilor de dincolo de Dunăre din Bulgaria. Susținătorii tiparului au fost Dobre H. Ioanna Bakaloglu, Anastasie Hagi Gheorghe Polizu, și Ștefan Eustatie Popovici.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1362, p. 575-577.

Bakaloglu, Ion - editor

Bucoavnă, București, Tipografia de la Cișmea, 1825

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa împreună cu Anastasie Hagi Polizu, Dobre Hagi și Ștefan Eustate Popovici.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1233, p. 454; Buicliu, ADD-I, nr. 1233–III, p. 428.

Banci, Mihai - tipograf, gravor

Ceasloveș, Sibiu, 1696

Observații: Cartea s-a tipărit cu setul de litere de la tipografia românească de la Alba Iulia.

Bibliografie: BRV, I, nr. 101, p. 339-340; IV, nr. 101, p. 207-208; Buicliu, ADD-I, nr. 101-I, p. 208; BRVAC, p. 180-181; Mârza, 1998, p. 85-88.

Repere biografice: Variante ale numelui: Mihai Banci. A fost tipograf și ucenic al tipografului Chiriac, tipograf moldovean, împreună cu Opria, Toma, Avram diac. În BRV este o altă variantă în care sunt semnați: P. s., p. k., Tip. și A.d.

Banfi, Gheorghe - patron

Alfavită suflătească, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1803

Bibliografie: BRV, II, nr. 656, p. 443; Buicliu ADD-I, nr. 656-II, p. 352; BRVAC, p. 21-22.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gheorghe Banffy, Banffi, Banfi comite. Consilier princiar, guvernator al Transilvaniei (1787-1822).

Floarea darurilor; ediția a II-a; Brașov, Tipografia privilegiată, 1808

Bibliografie: BRV, II, nr. 740, p. 531.

Liturghii, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1798

Bibliografie: BRV, II, nr. 615, p. 403; Petrik, V, p. 464.

Patent al guberniumului Ardealului privitor la rechemarea și iertarea celor fugiți din Ardeal în Țara Românească și în Moldova în termen de un an, Sibiu, 1787

Observații: Foaie volantă.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 74, p. 77.

Preoția sau Îndreptarea preoților; ediția a II-a; Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1789

Bibliografie: BRV, II, nr. 529, p. 330-331; Petrik, V, p. 406.

Scriere de prin prejur, Sibiu, 1789

Observații: Foaie volantă, apare probabil la Sibiu.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 87, p. 83.

Barati, Ioann - editor

Polieleul, Buda, Tipografia Universității, 1814

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 856, p. 106.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan Barati, negustor și cetățean din Pesta.

Barbu Bucureșteanul - tipograf

Acatist, București, Tipografia Mitropoliei, 1753

Bibliografie: DPCBRV, nr. 34, p. 43-45.

Repere biografice: Variante ale numelui: Barbul Bucureșteanul, Barbul Buc., Tipograful; tipograf în Mitropolia din București.

Acatist, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1746

Observații: După DPCBRV (BRVAC indică greșit p. 198), acest exemplar A, cu an de tipărire incert (posibil 1745), diferă de exemplarul B descris în BRV IV, p. 57-59, nr. 88, care cuprinde în plus față de exemplarul A numele tipografului Barbu Bucureșteanu. Buicliu, ADD-I datează ediția în 1745; a îndeplinit și funcția de corector al textului.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 88, p. 57-58; DPCBRV, nr. 88 IV, p. 190; Buicliu, ADD-I, nr. 88-IV, p. 251; BRVAC, p. 14-15.

Catavasier, Rădăuți, Tipografia nouă a Episcopiei, 1744

Bibliografie: BRV, II, nr. 236, p. 79; IV, nr. 236, p. 240-241; BRVAC, p. 155.

Cărticică de rugăciuni, ediția a II-a; București, 1747

Observații: În BRV, II titlul *Molitvenic* este menționat greșit, după Buicliu, ADD-I *Molitvenic/Rugăciuni în toate zilele săptămânii*. Titlul din vedetă este dat de DPCBRV. Barbu Bucureșteanul a tipărit cartea împreună cu Grigorie Stan Brașoveanul. Tirajul a fost de 500 de exemplare iar prețul exemplarului a fost 7 parale pentru un exemplar nelegat. BRV și DPCBRV dau informații incomplete.

Bibliografie: BRV, II, nr. 257, p. 99; DPCBRV, nr. 257, p. 192; Buicliu, ADD-I, nr. 257-II, p. 254.

Ceaslov, ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1748

Bibliografie: BRV, IV, nr. 100, p. 68-69; BRVAC, p. 187.

Evangelie, București, Tipografia Mitropoliei, 1750

Observații: Tipograf împreună cu Gheorghie. DPCBRV notează exemplare în care este menționat pe foaia de titlu numai Barbu Bucureșteanul.

Bibliografie: BRV, II, nr. 275, p. 113; DPCBRV, nr. 275, p. 193; BRVAC, p. 81-82.

Liturghii, București, Tipografia Mitropoliei, 1747

Observații: DPCBRV descrie un exemplar diferit față de BRV. Unele exemplare ale cărții au pe foaia de titlu doi tipografi: Barbu

Bucureșteanul și Grigore tipograf. În exemplarul descris în BRV apare numai Barbul Bucureșteanul.

Bibliografie: BRV, II, nr. 254, p. 98-99; DPCBRV, nr. 254, p. 192.

Psaltire, București, Tipografia Mitropoliei, 1748

Bibliografie: BRV, IV, nr. 264, p. 243.

Psaltire, București, Tipografia Mitropoliei, 1756

Bibliografie: BRV, II, nr. 301, p. 135-136; IV, nr. 310, p. 248; DPCBRV, nr. 301, p. 197.

Rugăciuni în toate zilele săptămânii, ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1747

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 22, p. 32-33.

Bart, Ioan - tipograf

Acatist, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1803

Bibliografie: BRV, IV, nr. 282, p. 118; DPCBRV, nr. 282, p. 252-255.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan Bart, Ioann Bart, Ioan Barth (?). Tipograf și proprietar de tipografie de la Sibiu. A trăit între anii 1773–1832. A menținut în funcțiune, până în anul 1803, oficina-filială de la Cluj, înființată de tatăl său, Petru Bart. A beneficiat, cel puțin temporar, de privilegiul împărătesc și trăiesc pentru manuale de stat, calendare și acte oficiale. A imprimat pe lângă acestea, cărți religioase, de beletristică și cărți științifice sau de popularizare a științelor. A fost ultimul reprezentant al dinastiei Bart, succesorii lui fiind Gheorghe de Clozius și ulterior Krafft & Drotleff.

Acatist, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1807

Bibliografie: BRV, II, nr. 711, p. 493.

Acatist, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1810

Bibliografie: BRV, III, nr. 775, p. 21.

Acatist, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1819

Bibliografie: DPCBRV, nr. 135, p. 125-126.

Acatist, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1821

Observații: În tipografia lui Ioan Bart.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1110, p. 369.

Acatist, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1829

Bibliografie: BRV, III, nr. 1407, p. 611.

Acatistul și Paraclisul sfintei Cruci, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1802

Bibliografie: BRV, II, nr. 643, p. 432-433; Florescu 1998, p. 31-34.

Alfavită suflătoare, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1803

Observații: Râpă-Buicliu identifică exemplare în care așezătorul slovelor și prubar a fost Mihail Dir.

Bibliografie: BRV, II, nr. 656, p. 443; Buicliu, ADD-I, nr. 656-II, p. 352; BRVAC, p. 21-22.

Bucoavnă, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1803

Bibliografie: BRV, IV, nr. 161, p. 119; DPCBRV, nr. 283, p. 256.

Bucoavnă, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1808

Bibliografie: BRV, II, nr. 734, p. 525.

Bucoavnă, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1815

Observații: Locul și anul tipăririi sunt incerte.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 127, p. 394; Păltănea 1987-1988, p. 669-671; Popa 1996, p. 229-231.

Bucoavnă, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1818

Bibliografie: BRV, III, nr. 973, p. 215-216.

Bucoavnă, Sibiu, Tipografia Ioan Bart, 1821

Observații: Nu apare în BRV.

Bibliografie: Nistor, 1977, p. 321-324; Popa 1996, p. 229-231.

Bucoavnă, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1830

Observații: Unele exemplare au mențiunea „în priv[ilegiata] rumân[ească] tipografie a lui Georgie de Klozius”.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1473, p. 680.

Bucoavnă; ediția a III-a; Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1828.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1358, p. 571; Buicliu, ADD-I, nr. 1358-III, p. 441.

Calendar, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1802

Bibliografie: BRV, II, nr. 646, p. 434.

Calendar, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1803

Bibliografie: BRV, II, nr. 658, p. 444-445; Buicliu, ADD-I, nr. 658-II, p. 352.

Calendar, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1820

Bibliografie: BRV, III, nr. 1066, p. 327.

Calendar, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1830

Observații: BRV, III, p. 680, nr. 1474 indică existența unui *Calendar* tipărit în anul 1830 la Buda. BRV nu cunoaște ediția de Sibiu.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 168, p. 158-159.

Calendar pe anul 1810, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1810

Bibliografie: Maria 2013, sub tipar.

Catavasier grecesc și românesc, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1803

Bibliografie: BRV, II, nr. 659, p. 445.

Catavasier grecesc și românesc, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1808

Bibliografie: BRV, IV, nr. 321, p. 127-128.

Catavasier grecesc și românesc, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1812

Bibliografie: BRV, III, nr. 804, p. 56; Buicliu, ADD-I, nr. 804-III, p. 373-374.

Catavasier grecesc și românesc, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1817

Bibliografie: BRV, III, nr. 935, p. 183.

Catibisis mic, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1807

Observații: Nu apare în BRV.

Bibliografie: Basarab, 2000, p. 338.

Catibisis mic, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1818

Observații: Nu apare în BRV.

Bibliografie: Mosora, Hanga, 1991, p. 196.

Catibisis mic, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1823

Observații: Nu apare în BRV.

Bibliografie: Burci, 1983, p. 114.

Catibisis mic, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1827

Bibliografie: BRV, III, nr. 1303, p. 529.

Cărticica năravurilor bune pentru tinerime, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1819

Observații: Traducere din l. germană de Moise Fulea.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1035, p. 293.

Ceaslov, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1805

Bibliografie: BRV, II, nr. 679, p. 455.

Ceaslov, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1807

Bibliografie: BRV, II, nr. 716, p. 498; IV, p. 281; DPCBRV, nr. 716, p. 264-266.

Ceaslov, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1809

Bibliografie: BRV, III, nr. 759, p. 4.

Ceaslov, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1825

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 153, p. 137-140.

Ceaslov, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1829

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 166, p. 155-158.

Ceasoslov, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1802

Bibliografie: BRV, IV, nr. 272, p. 117; Teodorescu, 2008, p. 42-44.

Ceasoslov, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1804

Observații: Nu apare în BRV.

Bibliografie: Mitric, 2005, p. 210-211.

Ceasoslov, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1811

Observații: Nu apare în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 120, p. 112.

Ceasoslov, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1816

Bibliografie: BRV, III, nr. 904, p. 140-141.

Ceasoslov, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1817

Bibliografie: Maria 2013, sub tipar.

Ceasoslov, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1819

Bibliografie: BRV, III, nr. 1036, p. 294.

Ceasoslov, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1822

Bibliografie: BRV, III, nr. 1154, p. 395.

Ceasoslov, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1826

Observații: Nu apare în BRV.

Bibliografie: Lupan, 1981, p. 480-481.

Ceasoslov, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1830

Bibliografie: BRV, III, nr. 1481, p. 687-688.

Evanghelie, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1806

Bibliografie: BRV, II, nr. 699, p. 485; IV, nr. 699, p. 276-278.

Instrucțiune pentru juzii și notarii comunali cu privire la fixarea și încasarea dărilor, Sibiu, 1802

Observații: Informațiile despre tipograf și locul tipăririi sunt incerte. Titlul indicat de BRV: *Învățătura celor ce dau porții.*

Bibliografie: BRV, IV, nr. 276, p. 118; Buicliu, ADD-I, nr. 276-IV, p. 351.

Istoria Sindipii Filosofului, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1802

Bibliografie: BRV, II, nr. 649, p. 434-435.

Învățătura către dascălii normalicești, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1809

Bibliografie: BRV, III, nr. 762, p. 5; IV, nr. 762, p. 284; DPCBRV, nr. 762, p. 270.

Învățătura [...] pentru facerea răvașelor, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1803

Bibliografie: BRV, II, nr. 661, p. 445.

Liturghii, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1814

Bibliografie: BRV, III, nr. 853, p. 105.

Liturghii, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1827

Bibliografie: BRV, III, nr. 1315, p. 538-539.

Liturghii, ediția a II-a; Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1807

Bibliografie: BRV, IV, nr. 315, p. 126.

Liturghii, ediția a III-a; Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1809

Bibliografie: BRV, III, nr. 764, p. 5-6.

Mihail Neustädter, *Cuvânt pe scurt despre ultuirea vărsatului de vacă spre întărirea inimii pentru toți părinții din Ardeal*, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1804

Bibliografie: BRV, II, nr. 669, p. 450; IV, nr. 669, p. 273; Buicliu ADD-I, nr. 669, p. 356; Veress, II, nr. 915, p. 140.

Octoiubul cel mic, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1808

Bibliografie: BRV, II, nr. 745, p. 534; IV, nr. 745, p. 283.

Octoiubul cel mic, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1826

Bibliografie: BRV, III, nr. 1285, p. 516.

Octoiubul cel mic, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1830

Observații: Cartea nu figurează în BRV.
Bibliografie: DPCBRV, nr. 173, p. 161-163.

Penticostar, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1805
Bibliografie: BRV II, nr. 685, p. 463; Buicliu, ADD-I, nr. 685, p. 360.

Polyzois Kontos, *Învățătură de multe științe*, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1811
Bibliografie: BRV, III, nr. 791, p. 41-45.

Protocolul al botezaților, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1811
Observații: Foaie volantă
Bibliografie: BRV, IV, nr. 356, p. 134.

Protocolul al căsătoriților, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1811
Observații: Foaie volantă
Bibliografie: BRV, IV, nr. 357, p. 134.

Protocolul al morților, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1811
Observații: Foaie volantă
Bibliografie: BRV, IV, nr. 358, p. 134

Psaltire, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1804
Bibliografie: BRV, II, nr. 672, p. 451.

Psaltire, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1805
Observații: În *Cuvântul către cetitori* al acestei cărți este menționat Petru Bart, care a primit privilegiul de a tipări cărți românești neunite, de la Iosif al II-lea. Ca și tatăl său, tipograful Ioan Bart arăta că sursa de inspirație („izvodul”) se găsea la Râmnic.
Bibliografie: BRV, II, nr. 686, p. 463.

Psaltire, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1806
Bibliografie: BRV, II, nr. 704, p. 486; IV, nr. 704, p. 278-280.

Psaltire, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1811
Bibliografie: BRV, III, nr. 798, p. 54.

Psaltire, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1812
Bibliografie: BRV, IV, nr. 362, p. 135; DPCBRV, nr. 362. IV, p. 277.

Psaltire, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1817
Observații: Nu figurează în BRV.
Bibliografie: DPCBRV, nr. 130, p. 120.

Psaltire, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1825
Observații: Nu figurează în BRV.
Bibliografie: DPCBRV, nr. 154, p. 140.

Psaltire, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1826
Bibliografie: BRV, III, nr. 1288, p. 518.

Psaltire, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1827
Bibliografie: DPCBRV, nr. 162, p. 152-154.

Sinopsis [...] a Bibliei, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1808
Bibliografie: BRV, II, nr. 752, p. 537.

Slujbă la pomenirea [...] Sf. Nifon, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1806
Bibliografie: BRV, II, nr. 706, p. 487-488.

Vasile Aaron, *Anul cel mănos*, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1820
Bibliografie: BRV, III, nr. 1062, p. 324-325.

Vasile Aaron, *Anul cel mănos*, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1830
Observații: Există două variante ale foii de titlu, una cu numele lui Gheorghe de Clozius, cealaltă cu numele lui Ioan Bart.
Bibliografie: BRV, III, nr. 1467, p. 672.

Vasile Aaron, *Cântare jalnică la îngropăciunea măritului și de bun neam născut neguțitori Hajii Constantin Pop prin [...]*, Sibiu, Tipografia a lui Ioan Bart, 1808
Observații: Cartea nu figurează în BRV. Tipărirea s-a încheiat în 20 octombrie.
Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 264, p. 123.

Vasile Aaron, *Istoria lui Sofronim și a Haritei*, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1821
Observații: Este semnalată și o ediție apărută în tipografia lui Gheorghe de Clozius fără a se indica însă, anul. Buicliu, ADD-I discută despre două ediții ale aceleiași cărți și propune: BRV, III, nr. 1109₁₋₂.
Bibliografie: BRV, III, nr. 1109, p. 366-369; Buicliu, ADD-I, nr. 1109-III, p. 419.

Vasile Aaron, *Leonat și Dorofata*, ediția a II-a; Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1830
Observații: Există două variante ale foii de titlu, una cu numele lui Gheorghe de Clozius, cealaltă cu numele lui Ioan Bart.
Bibliografie: BRV, III, nr. 1468, p. 672.

Vasile Aaron, *Patima și moartea Domnului [...] Isus Hristos*; ediția a III-a; Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1829

Bibliografie: BRV, III, nr. 1406, p. 611.

Vasile Aaron, *Patima și moartea Mântuitorului*; ediția a II-a; Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1808

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala mai multor sponsori.

Bibliografie: BRV, II, nr. 732, p. 520-522.

Vasile Aaron, *Piram și Tisbe*, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1807

Bibliografie: BRV, II, nr. 709, p. 492.

Vasile Aaron, *Piram și Tisbe*; ediția II-a; Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1830

Observații: Există două variante ale foii de titlu, una cu numele lui Gheorghe de Clozius, cealaltă cu numele lui Ioan Bart.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1469, p. 672-673.

Vasile Aaron, *Versuri veselitoare*, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1807

Bibliografie: BRV, II, nr. 730, p. 506; IV, nr. 730, p. 281-283.

Vasile Aaron, *Versuri veselitoare la ziua numelui [...] lui Ioan Bobb*, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1806

Observații: Cu litere chirilice.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 305, p. 124.

Vasile Aaron, *Versuri veselitoare la ziua numelui [...] lui Ioan Bobb*, ediția a II-a, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1806

Observații: Cu litere latine.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 306, p. 124; Veress, II, nr. 935, p. 94-95.

Vasile Aaron, *Vorbire în versuri de glume întră Leonat și Dorofata*, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1815

Bibliografie: BRV, III, nr. 869, p. 115; Buicliu, ADD-I, nr. 869-III, p. 386.

Vasile Moga, *Învățătură teologhicească despre năravurile și detoriile oamenilor creștini*, I-III, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1820

Bibliografie: BRV, III, nr. 1075, p. 332.

Vasilie Popp, *Despre apele minerale de la Arpătac, Bodoc și Covasna, și despre întrebuințarea acelorași în*

deschilinite patimi, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1821

Bibliografie: BRV, III, nr. 1126, p. 382; Veress, II, 1130, p. 231.

Viața și pildele lui Esop, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1802

Bibliografie: BRV, IV, nr. 274, p. 117.

Viața și pildele lui Esop, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1807

Bibliografie: BRV, IV, nr. 317, p. 126-127.

Viața și pildele lui Esop, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1816

Bibliografie: BRV, III, nr. 924, p. 161-162.

Bart, Petru - tipograf

A doua poruncă răsculaților români, Sibiu, 1784

Observații: În BRV IV nu se menționează tipograful. Petrik, V, p. 400, indică forma prescurtată: tip. Bart. Tipărirea s-a încheiat în 18 noiembrie.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 187, p. 98; Petrik, V, p. 400.

Repere biografice: Proprietar de tipografie din Sibiu. Variante ale numelui: Petrus Barth, P. Bart. A trăit între anii 1745 – 1801. A fost cel de-al treilea reprezentant al unei dinastii ale cărei baze au fost puse de Johann I Barth spre sfârșitul secolului al XVII-lea. În baza privilegiului primit de la suveranul Iosif al II-lea în anul 1788, Petru Bart s-a intitulat: tipograful neuniților, tipograf privilegiat chesaro-crăiesc a cărților scholasticești neunite românești iar oficina sa era una „chesaro-crăiască românească privilegiată a Răsăritului”. Conflictul cu tipograful vienez Iosif Kurzböck și Ștefan Novacovici din anii 1792-1793 a atras după sine o diminuare a acestui monopol. Petru Bart a imprimat carte religioasă, carte de școală, beletristică, carte științifică precum și calendare.

A patra poruncă răsculaților români, 23 noiembrie, Sibiu, 1784

Observații: În BRV IV nu se menționează tipograful. Petrik, V, p. 400, indică forma prescurtată: tip. Bart.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 189, p. 98; Petrik, V, p. 400.

A treia poruncă răsculaților români, 22 noiembrie, Sibiu, 1784

Observații: În BRV IV nu se menționează tipograful. Petrik, V, p. 400, indică forma prescurtată: tip. Bart.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 188, p. 98; Petrik, V, p. 400.

Acatist, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1792

Bibliografie: BRV, II, nr. 550, p. 345; BRVAC, p. 19.

Acatist, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1797

Bibliografie: BRV, II, nr. 605, p. 390.

Alegere din toată Psaltirea, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1796

Bibliografie: BRV, II, nr. 597, p. 384; BRVAC, p. 120.

Aritmetică, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1789

Observații: bilingvă (româno-germană)

Bibliografie: BRV, IV, nr. 221, p. 104-105; Buicliu, ADD-I, nr. 221-IV, p. 326; Petrik, V, p. 129.

Bucoavnă, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1788

Observații: bilingvă (româno-germană)

Bibliografie: BRV, II, nr. 519, p. 324; BRVAC, p. 131-132.

Bucoavnă, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1795

Bibliografie: BRV, II, nr. 584, p. 374; IV, nr. 607, p. 272; Petrik, V, p. 82.

Bucoavnă, ediția a II-a; Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1797

Bibliografie: BRV, II, nr. 607, p. 393; BRVAC, p. 133.

Calendar, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1793

Bibliografie: Maria 2013, sub tipar.

Calendar, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1794

Bibliografie: BRV, II, nr. 571, p. 358; IV, nr. 571, p. 268; Petrik, V, p. 88.

Calendar, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1797

Bibliografie: BRV, II, nr. 608, p. 393; Petrik, V, p. 84.

Catibisis mic, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1789

Observații: bilingv (româno-german).

Bibliografie: BRV, II, nr. 523, p. 327; Petrik, V, p. 91; BRVAC, p. 171-172.

Catibisis mic, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1797

Observații: Există mențiunea că se vinde legat cu 13 creștari.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 255, p. 112; Petrik, V, p. 91; BRVAC, p. 172.

Ceaslov, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1790

Bibliografie: BRV, II, nr. 534, p. 334-335; BRVAC, p. 203-204; Petrik, V, p. 92.

Cele mai jos însemnate necuviințe să strică și deosebit se opresc, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1790

Observații: Foaie volantă; nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 88, p. 84.

Circulară pentru strângerea birurilor, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1787

Observații: Numele tipografului este menționat numai în lucrarea lui Petrik.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 207, p. 102; Petrik, V, p. 96.

Croce, Viața lui Bertoldo și Bertoldino, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1799

Bibliografie: BRV, II, nr. 618, p. 410-411; Petrik, V, p. 104; BRVAC, p. 213.

Decretumu cu diferite rânduiale, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1787

Observații: Foaie volantă

Bibliografie: BRV, IV, nr. 208, p. 102.

Dimitrie Eustatievici, *Dezvoaltele și tălcuitele Evangheliilor*, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1790

Bibliografie: BRV, II, nr. 536, p. 335-337; BRVAC, p. 90; Petrik, V, p. 121.

Dimitrie Eustatievici, *Scurt izvod pentru [...] scrisori*, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1792

Bibliografie: BRV, II, nr. 555, p. 349; Petrik, V, p. 143.

Feliul a tuturor slovelor rumânești care se află în Tipografia lui Petru Bart în sigiliu / Specimen characterum wallachicorum existentium in Typographia Petri Barth, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1791

Observații: Tipăritura nu figurează în BRV.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 247, p. 117.

Francisc al II-lea, *Ordin de pedepsire contra dezerterilor*, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1794

Observații: Bibliografia lui Petrik indică anul de tipărire 1795.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 249, p. 111; Petrik, V, p. 153.

Ioan Bărac, *Istorie despre Arghir și Elena*, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1801

Bibliografie: BRV, II, nr. 631, p. 421-422; Buicliu, ADD-I, nr. 631-II, p. 349.

Ioan Bărac, *Istorie despre Arghir și Elena*; ediția a III-a; Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1830

Bibliografie: BRV, III, nr. 1471, p. 673-674.

Iosif al II-lea, *Pravila cerșetorilor*, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1788

Observații: Foaie volantă

Bibliografie: BRV, IV, nr. 214, p. 103; Petrik, V, p. 234.

Iosif al II-lea, *Proclamație pentru cadastru*, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1786

Observații: Foaie volantă

Bibliografie: BRV, IV, nr. 499, p. 265.

Iosif al II-lea, *Proclamație pentru desființarea iobăgiei*, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1785

Observații: Foaie volantă

Bibliografie: BRV, IV, nr. 495, p. 264.

Iosif al II-lea, *Rânduiala căsătoriilor*, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1786

Observații: Foaie volantă

Bibliografie: BRV, IV, nr. 198, p. 100; Petrik, V, p. 235.

Iosif al II-lea, *Rânduiala divorțurilor*, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1786

Observații: Foaie volantă

Bibliografie: BRV, IV, nr. 19, p. 100.

Iosif al II-lea, *Urbarium*; l. latină, l. română, l. germană; Sibiu, Tipografiile lui Martin Hochmeister și Petru Bart, 1785

Bibliografie: DPCBRV, nr. 88, p. 84; Buicliu, ADD-I, nr. 88, p. 316-320.

Istoria a Alexandrului celui Mare din Machedonia și a lui Darie din Persida împăraților, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1794

Observații: Ediția descrisă în BRV diferă de cea a lui G. Țepelea; Buicliu propune două descrieri după două volume, care diferă în unele segmente, dar ar fi apărut în același an.

Bibliografie: BRV, II, nr. 577, p. 361-365; Buicliu, ADD-I, nr. 577_{1,2}-II, p. 334-335; Țepelea 1964; Buicliu, Jaklovsky, 1983; Petrik, V, p. 223; Veress, II, nr. 804, p. 94.

Începuturi temeinice ale istoriei de obște. Istorii vechi, Partea dintâi, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1798

Bibliografie: BRV, IV, nr. 258, p. 112-113; Buicliu, ADD-I, nr. 258-IV, p. 343; Petrik, V, p. 219.

Înștiințarea societății filozofești din Ardeal, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1795

Bibliografie: BRV, II, nr. 589; p. 376; Buicliu, ADD-I, nr. 589-II, p. 337.

Învățătură adevărată pre scurt a vindeca boala sfranțului, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1803

Observații: DPCBRV menționează că lucrarea are pe foaia de titlu ca loc de apariție Clujul, ca și tipograf pe Ioan Bart, ediția în limba maghiară fiind tipărită acolo. Bibliografiile citate de noi localizează imprimarea la Sibiu.

Bibliografie: BRV, II, nr. 663, p. 447; DPCBRV, nr. 663, p. 257-258; Buicliu, ADD-I, nr. 663-II, p. 353.

Învățătura pentru recensământ, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1785

Observații: În BRV IV nu se menționează tipograful, care este indicat cu date sumare (tip. Bart Petru).

Bibliografie: BRV, IV, nr. 192, p. 99; Buicliu, ADD-I, nr. 192-IV, p. 314-316; C. Pascu, 1976; Petrik, V, p. 221.

Liturgie, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1798

Bibliografie: BRV, II, nr. 615, p. 403; Petrik, V, p. 464.

Măsuri contra incendiilor, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1788

Observații: Foaie volantă.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 218, p. 104; Petrik, V, p. 235.

Norma adică rânduiala veniturilor patriarbului, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1784

Observații: Tipărirea la Petru Bart este incertă.
Bibliografie: BRV, II, nr. 476, p. 292; Buicliu, ADD-I, nr. 19, p. 341; Dudaș, 1979.

Pilde filosofești, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1795

Bibliografie: BRV, II, nr. 590, p. 376; Petrik, V, p. 390.

Poruncă răsculaților români, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1784

Observații: În BRV IV nu se menționează tipograful. Petrik, V, p. 400, indică forma prescurtată: tip. Bart. Tipărirea s-a încheiat la 11 noiembrie.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 186, p. 98; Petrik, V, p. 400.

Povățuire, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1786

Observații: Foaie volantă.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 202, p. 101.

Preoția sau Îndreptarea preoților, ediția a II-a; Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1789

Bibliografie: BRV, II, nr. 529, p. 330-331; Petrik, V, p. 406.

Psaltire, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1791

Bibliografie: BRV, II, nr. 546, p. 342; BRVAC, p. 117-118.

Psaltire, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1799

Bibliografie: BRV, II, nr. 623, p. 416; Petrik, V, p. 63; BRVAC, p. 122.

Psaltire, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1801

Bibliografie: BRV, II, nr. 641, p. 431.

Radu Tempea, *Gramatica românească*, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1797

Bibliografie: BRV, II, nr. 612, p. 394-397; Veress, II, nr. 835, p. 107.

Rânduiala pădurilor Ardealului, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1789

Observații: În BRV IV nu se menționează tipograful. Petrik, V, p. 235, indică forma prescurtată: tip. Bart.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 229, p. 107; Petrik, V, p. 235.

Rânduiala pentru reglementarea iobăgiei, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1785

Observații: În BRV IV nu se menționează tipograful. Presupunem că este vorba de Petru Bart. Petrik, V, p. 235, indică forma prescurtată: tip. Bart.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 194, p. 99; Petrik, V, p. 235.

Samuil Micu, *Legile firei sau Filosofia cea lucrătoare*, I-II, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1800

Bibliografie: BRV, II, nr. 625, p. 417; Petrik, V, p. 260.

Sinopsis adecă cuprindere în scurt a Bibliei, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1791

Bibliografie: BRV, II, nr. 543, p. 340; BRVAC, p. 126.

Viața și pildele lui Esop, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1795

Bibliografie: BRV, II, nr. 591, p. 376; IV, nr. 591, p. 270-271.

Basarab, Elena – editoare

Thomas a Kempis, *Imitația lui Christos*; l. slavonă de redacție rusă; Deal, Tipografia domnească de la mănăstire, 1647

Observații: În acest caz doamna Elena este editoare, cartea fiind tipărită „cu porunca și cu toată cheltuiala” sa.

Bibliografie: BRV, I, nr. 52, p. 158-160; IV, nr. 52, p. 194-201; Buicliu, ADD-I, nr. 52-I, p. 166-167.

Triod / Pentecostar, l. slavonă; Târgoviște, Tipografia domnească, 1649

Observații: Doamna Elena este editoare, cartea fiind tipărită „din porunca și cu toată cheltuiala” sa. Tipărirea a avut loc între 27 martie 1648 – 7 iunie 1649.

Bibliografie: BRV, I, nr. 55, p. 171-175; Buicliu, ADD-I, nr. 55-56, p. 173.

Basarab, Matei - editor, patron

Antologhion slavonesc; l. slavonă de redacție medio-bulgară cu elemente rusești; Câmpulung, Tipografia Mănăstirii Intrarea Domnului, 1643

Observații: Domnitorul este patron al tipăriturii. Cartea s-a tipărit între 13 decembrie 1642 – 11 octombrie 1643.

Bibliografie: BRV, I, nr. 44, p. 128-138; IV, nr. 44, p. 189-190; BRVAC, p. 26-27.

Repere biografice: Variante ale numelui: Matei Basarab (1632-1654), domnul Țării Românești. Descrie în prefața cărții demersurile sale pentru aducerea tipografiei cu ajutorul lui Petru Movilă, mitropolitul Kievului, prin intermediul ieromonahului Meletie Macedoneanul, numindu-l bărbat străin venit din țările rusești, cu Nectarie Pelagonianul, din partea domnului fiind trimis Ștefan Sprinten la Mers – Ștefan din Ohrida. Tipografia a avut cinci tipuri de litere. A venit cu tipograful Timotei Verbițki și cu alți tipografi, care au primit toată susținerea financiară din partea domnitorului.

Ceaslov; l. slavonă; Govora, Tipografia Domnească și a Mănăstirii, 1638

Observații: Editorul cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 16, p. 19-20.

Evanghelie învățătoare, Deal, Tipografia Mănăstirii, 1644

Observații: Matei Basarab este editorul cărții, ea fiind tipărită „cu porunca și cu cheltuiala” domnitorului. Tipărirea a început la mănăstirea Govora și s-a terminat la 2 septembrie 1615 în tipografia de la mănăstirea Dealu.

Bibliografie: BRV, I, nr. 46, p. 144-147; Buicliu, ADD-I, nr. 46, p. 161; BRVAC p. 72-73.

Evanghelie învățătoare, Govora, Tipografia Mănăstirii, 1642

Observații: Cartea s-a tipărit cu cheltuiala domnitorului. Tipărirea s-a încheiat la 28 septembrie. S-a ajuns la concluzia că lucrarea s-a încheiat în Tipografia Mănăstirii Dealu.

Bibliografie: BRV, I, nr. 42, p. 120-125; IV, nr. 42, p. 189; Buicliu, ADD-I, nr. 42, p. 151-152; BRVAC, p. 70-72.

Îndreptarea legii, Târgoviște, Tipografia lui Matei Basarab de la Mitropolie, 1652

Observații: Domnitorul este patronul tipăriturii, funcția de editor având-o Mitropolitul Ștefan, care a plătit pentru tipărirea cărții.

Bibliografie: BRV, I, nr. 61, p. 190-203; IV, nr. 61, p. 201; Buicliu, ADD-I, nr. 6-I, IV, p. 174-177; Rădulescu, 1962.

Învățătură preste toate zilele, Câmpulung, 1642

Observații: Domnitorul este patronul tipăriturii. Tipărirea cărții s-a încheiat în 17 septembrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 43, p. 125-127; IV, nr. 43, p. 189; Buicliu, ADD-I, nr. 43, p. 152; Van Eeden, 1988.

Liturgier (Slujebnic); l. slavonă; Deal, Tipografia Mănăstirii, 1646

Observații: Domnitorul este patronul tipăriturii, cheltuielile necesare pentru tipărirea cărții fiind suportate de către Mănăstirea Dealu.

Bibliografie: BRV, I, nr. 49, p. 152-155; Buicliu, ADD-I, nr. 49-I, p. 164-165.

Molitvenic, Euchologiu, Trebnic; l. slavonă, redacție medio-bulgară cu elemente rusești, Câmpulung, Tipografia domnească, 1635

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala domnitorului. Tipărirea s-a încheiat în 30 iulie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 35, p. 103-104; nr. 35, p. 529-532; IV, nr. 35, p. 181-188; Buicliu, ADD-I, nr. 35-I, II, p. 147.

Mystrio sau Sacrament, Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1651

Observații: Domnitorul este patronul cărții, cheltuielile necesare pentru tipărirea cărții fiind suportate de către Mitropolitul Ștefan. Tipărirea s-a încheiat în 3 iunie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 59, p. 178-183; Buicliu, ADD-I, nr. 59-I, p. 174.

Pravila, Govora, Tipografia Mănăstirii, 1640

Observații: Matei Basarab este editorul cărții, aceasta fiind tipărită din ordinul său. Tipografia din tipografia domnească au fost Meletie Macedoneanul și Ștefan din Ohrida. La sfârșitul epilogului este stabilit prețul unui exemplar de carte la 21 costande de argint. Traducere din limba slavonă făcută de Mihail Moxalie. Tipărirea s-a încheiat la 30 ianuarie. Există un tiraj pentru Transilvania cu prefața mitropolitului Bălgradului Ghenadie II.

Bibliografie: BRV, I, nr. 39, p. 108-114; IV, nr. 39, p. 189; Buicliu, ADD-I, nr. 39-I, p. 149.

Psaltire; l. slavonă; Govora, Tipografia Domnească, 1637

Observații: Domnitorul este editorul cărții, aceasta fiind dăruită credincioșilor „cu multă silință” de către Matei Basarab. Tipărirea s-a încheiat în 30 ianuarie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 36, p. 104-106.

Psaltire; l. slavonă; Câmpulung, Tipografia ieromonahului Melchisedec, 1650

Observații: Domnitorul este patronul cărții. Tipărirea cărții s-a încheiat în 9 martie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 58, p. 177-178; BRVAC, p. 96.

Psaltire; ediția a II-a; l. slavonă de redacție medio-bulgară; Govora, Tipografia Mănăstirii, 1638

Observații: Cartea s-a tipărit în intervalul aprilie 1638 - iunie 1641, pe cheltuiala domnitorului, el îndeplinind rolul de editor. BRV I numește cartea în vedetă *Psaltire slavonească cu Ceasoslov*, pe când în titlul citat tot acolo este vorba numai de *Psaltire*. BRVAC a intitulat cartea *Psaltire slavonească sau Ceasoslov*.

Bibliografie: BRV, I, nr. 37, p. 106-107; p. 532-535; IV, nr. 37, p. 188; BRVAC, p. 96.

Pogribania preoților, Târgoviște, 1650

Observații: Domnitorul este patronul cărții, cheltuielile fiind suportate de către Ierodiaconul Mihail. Tipărirea cărții s-a încheiat la 25 noiembrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 57, p. 175-177.

Târnosanie, Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1652

Observații: Domnitorul este patronul tipăriturii, funcția de editor având-o Mitropolitul Ștefan, care a plătit pentru tipărirea cărții.

Bibliografie: BRV, I, nr. 62, p. 204-206; IV, nr. 62, p. 201; Buicliu, ADD-I, nr. 62-I, IV, p. 177.

Triod înflorat / Pentecostar; l. slavonă, Lvov, Tipografia lui Mihail Sliozka, 1642

Observații: Lucrarea a beneficiat de patronajul economic al domnilor Vasile Lupu, domnul Moldovei, și Matei Basarab, domnul Țării Românești. Există informații despre patru tiraje ale cărții. Tipărirea s-a încheiat la 11 martie.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 67, p. 44.

Varlaam, *Carte care să chiamă Răspunsul împotriva Catehismului calvinesc*, Deal, Tipografia Mănăstirii, 1645

Observații: Patron al tipăriturii. BRV, I menționează ca loc al tipăririi Suceava și Iașiul, iar BRV IV aduce în discuție ca loc de tipărire mănăstirea Dealul.

Bibliografie: BRV, I, nr. 48, p. 150-151; IV, nr. 48, p. 190-194; Buicliu, ADD-I, nr. 48-I, IV, p. 161-163; Teodorescu, Gheție, 1984.

Basarab, Neagoe - editor

Evanghelie; l. slavonă, redacție medio-bulgară; Târgoviște, 1512

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat la 25 iunie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 3, p. 9-21; IV, nr. 3, p. 167; BRVAC, p. 65.

Repere biografice: Variante ale numelui: Neagoe Basarab, Io Basarab Voievod, stăpânitor a toată Țara Românească și părților despre Dunăre, fiul domnului Io Basarab Voievod (1512-1521).

Báthory, Cristofor - editor, patron

Evanghelie; l. slavonă; Bălgrad, 1579

Observații: Este editorul cărții. S-a tipărit între 25 februarie - 16 mai. Locul tipăririi a fost Alba Iulia.

Bibliografie: BRV, I, nr. 24, p. 75-79; BRVAC, p. 67; RMNy, I, nr. 435; Mârza, 1998, p.18.

Repere biografice: Variante ale numelui: voievod Batâr Criștov, voievod al Ardealului, Cristofor Báthory (1576-1581).

Evanghelie cu învățătură, Brașov, 1581

Observații: Principele a fost patron al tipăririi împreună cu Lucas Hirscher. Bibliografiile identifică cartea drept Cazania a II-a a lui Coresi. Cartea s-a tipărit între 14 decembrie 1580 și 28 iunie 1581.

Bibliografie: BRV, I, nr. 29, p. 85-93; IV, nr. 29, p. 174; BRVAC, p. 68-69; RMK, II, nr. 158; RMNy, I, nr. 482; Veress, I, nr. 103, p. 43; Pușcariu, Procopovici, 1914.

Sbornic slavonesc, Sebeș, Tipografia lui Coresi, 1580

Observații: Voievodul este patronul cărții, funcția de editor fiind îndeplinită de către Mitropolitul Ghenadie. După RMNy, I, nr. 428, există două variante ale cărții. Varianta A tipărită între 20 mai - 11 noiembrie 1580. În Biblioteca Academiei de la București se păstrează varianta B, care conține un alt tip de epilog datat cu 14 mai - 7 noiembrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 28, p. 81-85; IV, nr. 28, p. 173-174; Buicliu, ADD-I, nr. 12, p. 23; Veress, I, nr. 98, p. 41; RMK, II, nr. 161; RMNy, I, nr. 477; Olteanu, 1983, p. 246.

Báthory, Sigismund - editor, patron

Liturgie; l. slavonă; Brașov, 1588

Observații: De remarcat patronajul lui Mihnea Turcitul, domnul Țării Românești împreună cu Sigismund Báthory. Cartea s-a tipărit între 1 august și 25 septembrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 32, p. 99-100; RMNy, I, nr. 578 (606); Olteanu, 2005, p. 197-199.

Repere biografice: Variante ale numelui: Báthory Sigismund, Bátorý Jigmond; Principele Transilvaniei (1581-1597).

Palia, Orăștie, 1582

Observații: Principele a patronat tipărirea cărții împreună cu Geszti Ferencz. Cartea s-a tipărit între 14 noiembrie 1581–14 iulie 1582.

Bibliografie: BRV, I, nr. 30, p. 93-98; IV, nr. 30, p. 174-179; RMK, II, nr. 170; RMNy, I, nr. 519; Veress, I, nr. 107, p. 45; Roques, 1925; Pamfil, 1968; Palia, 1582.

Baumeister, Joseph de - tipograf

Darvari D. N., *Gramatica germană foarte exactă*, Viena, Tipografia lui Joseph Baumeister, 1785

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 66, p. 70.

Repere biografice: Joseph de Baumeister tipograf vienez.

Ioan Geanetu, *Refutarea tratatului lui Ocellus despre natura Universului*; l. franceză, l. germană; Viena, Tipografia lui Joseph Baumeister, 1787

Bibliografie: BRV, II, nr. 518, p. 322-324.

Băbeanul, Matei - tipograf

Carte folositoare de suflet, București, Tipografia Mitropoliei, 1827

Bibliografie: BRV, III, nr. 1302, p. 528.

Repere biografice: Variante ale numelui: Matei Băbeanul; tipograf la tipografia Mitropoliei din București (1826-1828).

Cazanii, București, Tipografia Mitropoliei, 1828

Bibliografie: BRV, III, nr. 1361, p. 573-575.

Ioan Gură de Aur, *Cuvinte*, București, Tipografia Mitropoliei, 1827

Bibliografie: BRV, III, nr. 1312, p. 536.

Învățătură creștinească, București, Tipografia Mitropoliei, 1828

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala Mitropoliei din București.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1371, p. 594.

Novii Zaviat (Noul Testament); l. bulgară; București, Tipografia Mitropoliei, 1828

Observații: Tipărirea s-a încheiat în luna iulie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1381, p. 604-605.

Pateric, București, Tipografia Mitropoliei, 1828

Observații: Există a II-a ediție de Antim Petrescu, 1913.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1375, p. 595-598.

Pravoslavnică mărturisire; ediția a III-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1827

Bibliografie: BRV, III, nr. 1323, p. 553.

Psaltire, București, Tipografia Mitropoliei, 1827

Bibliografie: BRV, III, nr. 1324, p. 554.

Theodorit, *Cuvinte zece pentru Dumnezeuască pronie*, București, Tipografia Mitropoliei, 1828

Bibliografie: BRV, III, nr. 1380, p. 603-604.

Vasile cel Mare și Grigore Bogoslovul, *Cuvinte*, București, Tipografia Mitropoliei, 1826

Bibliografie: BRV, III, nr. 1293, p. 523-524.

Bălăceanul, Constantin - editor

Heineccius Gottlieb, *Elemente de filosofie, logică și etică*, Buda, Tipografia Universității, 1829

Observații: Editor împreună cu Gheorgache Goleșcu, Alexandru Filipescu și Nestor. Traducerea a fost realizată de Eufrosin Poteca.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1420, p. 628-630.

Repere biografice: Variante ale numelui: Constantin Bălăceanu; marele ban, efor al școlilor.

Băleanu, Grigorie - editor

Petre din Efes, *Noul Anastasimatar*; l. greacă; București, Tipografia de curând înființată, 1820

Bibliografie: BRV, III, nr. 1092, p. 351-356.

Repere biografice: Variante ale numelui: Grigorie Băleanu, boier, marele vornic.

Povățuitoriul tinerimii, Buda, Tipografia Universității Ungariei, 1826

Bibliografie: BRV, III, nr. 1279, p. 499-503.

Băleanu, Ivașco - editor

Molitvenic, Euchologiu, Trebnic; l. slavonă, redacție medio-bulgară cu elemente rusești; Câmpulung, Tipografia Domnească, 1635

Observații: În unele exemplare prefața a fost semnată de tipograful Glebcovici, în altele de marele vornic Ivașco Băleanul, cu un adaos de text, ceea ce i-a făcut pe autorii BRV să vorbească despre două ediții ale lucrării. Tipărirea s-a încheiat în 30 iulie. Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, I, nr. 35, p. 103-104; nr. 35, p. 529-532; IV, nr. 35, p. 181-188; Buicliu, ADD-I, nr. 35-I, II, p. 147.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ivașco Băleanu, Ivașco Bălianu, vel vornic. A semnat prefața unor exemplare ale *Molitvenicului*.

Bănulescu-Bodoni, Gavriil - patron, editor

Biblia, Sankt Petersburg, Tipografia lui Nicolae Grecea, 1819

Observații: Posibil patron al lucrării în locul mitropolitului Veniamin Costachi.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1031, p. 289-290; Buicliu, ADD-I, nr. 1031-III, p. 403-404; DTR, p. 41-42.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gavriil, Bănulescu-Bodoni Gavriil; s-a născut în anul 1746 în Bistrița din Transilvania. A murit în 30 martie 1821 la Chișinău. A studiat în Transilvania, la Budapesta, la Kiev, la școlile grecești din Patmos, Smirna și la mănăstirea Vatoped de la Muntele Athos până în anul 1776. A fost profesor în Năsăud (1776) și la Iași (1777). În 1779 s-a călugărit la Constantinopol și a primit numele de Gavriil. După anul 1784 a ocupat funcții de rector al Seminarului teologic din Poltava, de episcop-vicar, de mitropolit al Poltavei și mitropolit al Kievului. Este numit Mitropolit al Moldovei și Țării Românești în anul 1792. În 1808 este numit exarh al Bisericii din Moldova și Țara Românească și conduce Mitropolia Moldovei până în anul 1812. La 1812 este pomenit în funcția de mitropolit al Novgorodului, în 1815 mitropolit al Basarabiei. A patronat tipărirea mai multor cărți. La Chișinău a înființat tipografia în care s-au tipărit cărți în limba română.

Carte de rugăciuni în timp de război; l. greacă; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1809

Observații: Mitropolitul este patronul tipăriturii. Buicliu, ADD îl consideră și autor pe Gavriil Bănulescu-Bodoni.

Bibliografie: BRV, III, nr. 774, p. 20-21; Buicliu, ADD-I, nr. 774-III, p. 369.

Carte de rugăciuni pentru cerere de biruință [...], Iași, Tipografia Mitropoliei, 1809

Observații: Este patronul tipăriturii. Tipărirea s-a încheiat în septembrie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 758, p. 3; Buicliu, ADD-I, nr. 758-III, p. 369.

Chiriadromion, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1811

Observații: Este patronul tipăriturii. Tipărirea s-a încheiat în 19 mai.

Bibliografie: BRV, III, nr. 790, p. 31-41.

Datoriia și stăpânirea blagocinilor și a protopopilor, Iași, 1808

Bibliografie: BRV, II, nr. 736, p. 525-526.

Isac Syrul, *De suflet folositoare carte*; l. slavonă; Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1812

Observații: Patron al tipăriturii. Exemplarul de la BCU Iași prezintă diferențe față de cel descris în BRV III. Tipărirea s-a încheiat la 15 octombrie. Posibilă destinație pentru mănăstirile de dincolo de Prut.

Bibliografie: BRV, III, nr. 820, p. 71-72; DPCBRV, nr. 820, p. 277-282; DTR, p. 41.

Învățătura creștinească, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1808

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 29 septembrie. Editor, cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 741, p. 531.

Molebnic, Chișinău, 1815

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 396, p. 144.

Octoib; ediția a II-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1811

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 797, p. 50-53.

Orânduiala pentru sfințirea bisericii; ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1809

Observații: Patron al tipăriturii. Tipărirea s-a terminat în 20 mai.

Bibliografie: BRV, III, nr. 768, p. 12-13.

Orânduiala pentru sfințirea bisericii; ediția a II-a; Iași, 1809

Observații: Patron al tipăriturii. Tipărirea s-a încheiat în 23 decembrie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 767, p. 12.

Rânduiala Sfințirii Bisericii, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1808

Observații: Nu figurează în BRV. Tipărirea s-a încheiat în 10 iulie.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 110, p. 103-104.

Rânduiala sfințirii bisericii, Chișinău, Tipografia Exarhicească a Basarabiei, 1820

Observații: Patron al tipăriturii. Tipărirea s-a încheiat în octombrie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1084, p. 345-347.

Viețile sfinților din luna octombrie; ediția a II-a; Neamț, Tipografia mănăstirii, 1809

Observații: Patron împreună cu Veniamin Costachi. Cartea descrisă în DPCBRV are altă configurație față de cea din BRV III.

Bibliografie: BRV, III, nr. 773, p. 15-20; DPCBRV, nr. 115, p. 108-110.

Viețile sfinților din luna noiembrie, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1811

Observații: Patron al tipăriturii. Tipărirea s-a încheiat în 6 mai.

Bibliografie: BRV, III, nr. 799, p. 54.

Bărac, Ioan - diortositor

Ceaslov, Brașov, Tipografia lui Francisc de Schobeln, 1826

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 155, p. 140-141.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan Bărac; a fost dascăl normalicesc la Brașov.

Psaltire, Brașov, Tipografia privilegiată, 1807

Observații: Diortositor împreună cu Ioan Ștefanovici.

Bibliografie: BRV, II, nr. 726, p. 504.

Becikerechi, Mihail - tipograf

Bucoavna; ediția a II-a; Cluj, Tipografia Academiei iezuite, 1744

Bibliografie: Bucoavna, 1989, p. 89; Mircea, 2008, p. 83.

Repere biografice: Variante ale numelui: Mihail Becikereki, Becicherechi, Becikerechi. Din anul 1756 este atestată prezența meșterului tipograf la Blaj, venind de la Cluj unde a fost tipograf (1740-1744) în tipografia iezuitorilor. Apare în *Tabella typographorum* din 1756. Activa la Blaj în anul 1756 și 1757. Apare ca *impressor* (drugar?), dar pare a fi îndeplinit și funcția de prim tipograf de vreme ce a răspuns de imprimarea *Liturghierului* din acel an.

Doctrina christiana; l. latină; Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfânta Troiță, 1757

Bibliografie: BRV, II, nr. 303, p. 137-139; Veress, I, 457, p. 234; Petrik, V, p. 125; Tatai-Baltă, 1995, p. 49-63.

Liturghii, Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfânta Troiță, 1756

Bibliografie: BRV, II, nr. 300, p. 134; Petrik, V, 132; Mircea, 2008, p. 180-181 ș. a.

Beldiman, Alexandru - editor

Florian, *Istoria lui Numa Pompiliu*, I-II, Iași, Tipografia Domnească, 1820

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1071, p. 328-330.

Repere biografice: Variante ale numelui: Alexandru Beldiman; postelnic, a fost și traducătorul cărții din limba franceză.

Voltaire, *Tragodia lui Orest*, I-II, Buda, Tipografia Universității, 1820

Observații: Cartea s-a tipărit cu cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1086, p. 347-348.

Belin, A. - tipograf

J. Séraphin, *Dissertation sur les fièvres bilienses en général*, Paris, A. Belin, 1815

Bibliografie: BRV, III, nr. 887, p. 125-129; Veress, II, nr. 1052, p. 198.

Benkner, Johannes - editor, patron

Evangelie; l. slavonă; Brașov, 1562

Observații: Editor al tipăriturii. Cartea s-a tipărit între 24 martie – 13 octombrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 11, p. 46-49; BRVAC, p. 65-66; Veress, I, nr. 57, p. 23; RMNy, I, nr. 174.

Repere biografice: Variante ale numelui: Hanăș Begner din Brașov jude și birău; Johannes Benkner. A fost reprezentantul susținătorilor reformei luterane din Brașov. A pus să fie tradus *Evangeliarul* din limba sârbă în limba română. A patronat tipărirea cărților din tipografia lui Coresi. Moare la 11 iulie 1565.

Evangelie; l. slavonă; Brașov, 1565

Observații: Editor al cărții. Cartea s-a tipărit între 19 decembrie – 2 septembrie.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 5, p. 7-8; BRVAC, p. 66; RMNy, I, nr. 204.

Evangelie, Brașov, 1560

Observații: Editor al tipăriturii. RMK, II, nr. 82, cunoaște ediția slavonă din anul 1561 a *Evangeliei* de la Brașov.

Bibliografie: BRV, I, nr. 10, p. 43-46; IV, nr. 10, p. 169; BRVAC, p. 65; RMK, II, nr. 82; RMNy, I, nr. 168; nr. 204; Erbiceanu, 1889; Dimitrescu, 1963; Olteanu, 2005, p. 61-67.

Întrebare creștinească, Brașov, 1559

Observații: Posibil editor al tipăriturii. RMNy, I, nr. 167, propune drept an de tipărire 1561, deoarece în lucrare se face referire la *Evangelia* tipărită în anul 1561.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 4, p. 6-7; RMK, II, nr. 79; RMNy, I, nr. 167; Bianu, 1925a.

Octoib mic, Brașov, 1557

Observații: După RMNy, I, nr. 139 în *Octoib* se folosește litera lui D. Liubavici. Tipărirea cărții s-a încheiat la 14 iunie 1557.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 3, p. 3-6; RMNy, I, nr. 139.

Bezi, Mihail Dimitrie - tipograf

Nectarie, *Cartea arbitralului adevărului și al dreptății*; Eustratie Argentis, *Manual în contra înfașibilității papei*; Eustratie Argentis, *Cina cea divină*; l. arabă; Iași, Tipografia Mănăstirii Sfântul Sava, 1746

Observații: Tirajul cărții a fost de 1500 de exemplare (BRV). Cartea a apărut între anii 1746-1747. Tipărirea s-a terminat în 25 februarie.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 95, p. 61-67; Buicliu, ADD-I, nr. 95₁₋₃, p. 252-254; Simonescu, Muracade, 1939, p. 21-26.

Repere biografice: Variante ale numelui: Mihail Dimitrie Bezi, călugăr; Bazzi de Kourt-al-Dahab, de lângă Tripoli, Liban. Adus de patriarhul Silvestru pentru realizarea tiparului arab la Iași.

Binder János Fülöp - gravor

Lastryrie, *Despre bumbac*, Buda, Tipografia Universității, 1810

Bibliografie: BRV, III, nr. 778, p. 22; Tatay 2011, p. 201.

Repere biografice: Gravor în metal-aramă care a activat în cadrul tipografiei de la Buda.

Psaltire; ediția a III-a; Buda, Tipografia Universității, 1808

Bibliografie: BRV, II, nr. 749, p. 535.

Psaltire; ediția a IV-a; Buda, Tipografia Universității, 1813

Observații: Cartea s-a tipărit cu cheltuiala Crăieștii Tipografii a Universității din Pesta.

Bibliografie: BRV, III, nr. 832, p. 81-82.

Biro, David - patron

Evangelie; litere latine, ortografie maghiară; Buda, Tipografia Universității, 1799

Bibliografie: BRV, II, nr. 620, p. 413; BRVAC, p. 91.

Repere biografice: Variante ale numelui: Biro David, preot, călugăr piarist la Buda (1715-1773). A fost patron și la ediția din 1769 de la Kalocsa.

Evangelie; litere latine, ortografie maghiară; Kalocsa, Tipografia piariștilor, 1769

Bibliografie: BRV, II, nr. 365, p. 191-19; Buicliu, ADD-I, nr. 365-II, p. 283; BRVAC, p. 86; Barbu, 1990.

Bob, Ioan - editor, patron

Apostol; ediția a II-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1802

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 644, p. 433; Buicliu, ADD-I, nr. 644-II, p. 349; DTR, p. 50-51; Dumitran, 2005; Mircea, 2008, p. 276-279.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan Bob, Ioann Bobb; s-a născut în anul 1739 în Orman, jud. Cluj și a decedat la 2 octombrie

1830 în Blaj. A studiat la Cluj și Trnava (1733-1777). A avut diferite funcții la iezuiții din Odorhei (1765-1769) și la mănăstirea din Blaj (1769-1773), a fost preot paroh în Daia (1778-1779), paroh și protopop în Târgu Mureș (1779-1782). A fost instalat episcop la Blaj în 11 iulie 1784. În anul 1792 a înaintat, împreună cu episcopul ortodox Gherasim Adamovici de la Sibiu, mai multe memorii Curții de la Viena, cu doleanțele românilor, dintre care cel mai important a fost „Supplex Libellus Valachorum” din 30 martie 1792. În calitatea sa de episcop a patronat tipărirea cărților mai ales la tipografia de la Blaj, dar și Sibiu și Oradea – cărți de cult, manuale didactice, cărți teologice. Cea mai însemnată a fost *Biblia* (1795), tradusă de Samuil Micu.

Apostol; ediția a III-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1814

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 845, p. 95; Mircea, 2008, p. 341-342.

Biblia, Blaj, Tipografia Seminarului, 1795

Observații: Patron al tipăriturii. Cartea s-a tipărit între 1 noiembrie 1793 – 15 noiembrie 1795. S-a tipărit pe cheltuiala tipografiei Seminarului.

Bibliografie: BRV, II, nr. 595, p. 380-382; Buicliu, ADD-I, nr. 595-II, p. 338-340; BRVAC, p. 126-127; Mircea, 2008, p. 312-314; *Biblia*, 2000.

Bucoavnă, Blaj, Tipografia Mitropoliei, 1817

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: Bica, 1980, nr. 51, p. 248-249.

Bucoavnă, Blaj, Tipografia Mitropoliei, 1823

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1174, p. 406.

Carte de învățături creștinești, Blaj, Tipografia Seminarului, 1805

Observații: Patron al tipăriturii. Cartea s-a tipărit pe cheltuiala Seminarului de la Blaj între anii 1805-1806.

Bibliografie: BRV, II, nr. 677, p. 454-455.

Catavasier, Blaj, 1824

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1205, p. 434.

Catavasier, ediția a IV-a; Blaj, 1793

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 559, p. 351; IV, nr. 559, p. 267-268; Buicliu ADD-I, nr. 559-II, p. 332; BRVAC, p. 164-165.

Catebismul cel mare; ediția a III-a; Blaj, Tipografia Seminarului, 1804

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 667, p. 449.

Catebismul cel mare; ediția a IV-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1815

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 871, p. 115-116.

Catebismul cel mare; ediția a V-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1828

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 163, p. 154.

Ceaslov; ediția a VI-a; Blaj, 1786

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV II, nr. 501, p. 313; IV, nr. 501, p. 265; BRVAC, p. 201.

Cuvânt la duminica florilor, Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1798

Observații: Autor și posibil editor al tipăriturii. Foaie volantă

Bibliografie: BRV, IV, nr. 260, p. 113.

Cuvânt păstoresc, Blaj, Tiparul Seminarului, 1816

Observații: Patron al tipăriturii. Tipărirea s-a realizat în 15 februarie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 905, p. 141.

Dimitrie Vaida, *Cuvântări în cinstea Excelenței sale Ioann Bobb*, Blaj, Tipografia Seminarului, 1813

Bibliografie: BRV, III, nr. 837, p. 84-87.

Dimitrie Vaida, *Cuvântări ținute în numele clerului greco-catolic*; l. latină; Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1809

Observații: Fragmentul face parte dintr-o culegere de cuvântări reunite în *Înștiințarea lui Bob* (1808).

Bibliografie: BRV, III, nr. 772, p. 15.

Evangelie; ediția a III-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei, cu tiparul Seminarului, 1817

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 940, p. 187.

Evhologhion; ediția a III-a; Blaj, Tiparul Seminarului, 1815

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 875, p. 117; IV, nr. 875, p. 300; Bucliu, ADD-I, nr. 875, p. 386-387.

Floarea adevărului pentru pacea și dragostea de obște; ediția a II-a; Blaj, Tiparul Seminarului, 1816

Observații: Patron al tipăriturii. Tipărirea s-a încheiat în 10 ianuarie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 906, p. 141-146; Barta, Hotea, 2004.

Ioan Bob, *Cuvânt [...] în ziua instalației*, Blaj, 1784

Observații: Autor, poate fi și patron al tipăririi.

Bibliografie: BRV, II, nr. 467, p. 286.

Ioan Bob, *Cuvânt [...] în ziua instalației*; ediția a II-a; Blaj, 1812

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 802, p. 55.

Ioan Bob, *Cuvânt păstoresc*, Blaj, Tipografia Seminarului, 1811

Observații: Patron al tipăriturii. Tipărirea s-a încheiat în 28 noiembrie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 787, p. 30.

Ioan Bob, *Dicționar româno-latino-unguresc*, I-II, Cluj, Tipografia Colegiului Reformat, 1822

Observații: Patron și posibil editor al tipăriturii. Cartea s-a tipărit în perioada 1822-1823.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1150, p. 391-393; Petrik, I, p. 304; Veress, I, nr. 1141.

Ioan Bob, *Forma clerului și a păstorului bun*, Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1809

Observații: Patron al tipăriturii, posibil editor al tipăriturii „cu strădania”.

Bibliografie: BRV, III, nr. 756, p. 1-3.

Ioan Bob, *Înștiințare despre rădicarea capitulumului în Blaj*, Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1808

Observații: Patron al tipăriturii. Anul tipăririi nu este cert.

Bibliografie: BRV, II, nr. 733, p. 522-524.

Înștiințare despre sărbătorile anului, Blaj, 1787

Observații: Autor și posibil editor al tipăriturii. Foaie volantă

Bibliografie: BRV, IV, nr. 210, p. 102.

Liturgiile; ediția a III-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1807

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 721, p. 502-503; Bucliu, ADD-I, nr. 721-II, p. 365.

Octoib, Blaj, Tipografia Seminarului, 1825

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1242, p. 474-476.

Octoib; ediția a IV-a; Blaj, Tipografia Seminarului, 1792

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 556, p. 349; Petrik, V, p. 358.

Penticostar; ediția a II-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1808

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 746, p. 534-535.

Pentru ținerea sărbătorilor, Blaj, 1786

Observații: Autor, patron și posibil editor al tipăriturii. Foaie volantă

Bibliografie: BRV, IV, nr. 201, p. 101

Polustav, Blaj, 1793

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 567, p. 356; Petrik, V, p. 399.

Polustav, Blaj, 1808

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 747, p. 535.

Propempticon honoribus Illustrissimi ac Reverendissimi Domini Samuelis Vulkán [...]; l. latină; Oradea, Antoniu Gottlieb Maramarosiensis, 1807

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 728, p. 504.

Psaltire; ediția a VI-a; Blaj, 1786

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 507, p. 315; DPCBRV, nr. 507, p. 230-231; BRVAC, p. 115-116.

Psaltire; ediția a VII-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1809

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 770, p. 13.

Samuil Micu, *Teologie moralicească*, I-II, Blaj, 1796

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 600, p. 385-386; Buicliu, ADD-I, nr. 600 - II, p. 340.

Samuil Micu, *Theologie dogmatică și moralicească despre Taina Botezului*, I-II, Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1801

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala episcopului Ioan Bob.

Bibliografie: BRV, II, nr. 635, p. 429-430.

Samuil Micu, *Theologie dogmatică și moralicească despre Taina Căsătoriei*, Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1801

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 640, p. 430.

Samuil Micu, *Theologie dogmatică și moralicească despre Taina Maslului*, Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1801

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 638, p. 430.

Samuil Micu, *Theologie dogmatică și moralicească despre Taina Mirului*, Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1801

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 636, p. 430

Samuil Micu, *Theologie dogmatică și moralicească despre Taina Pocăinței*, Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1801

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 637, p. 430.

Samuil Micu, *Theologie dogmatică și moralicească despre Taina Preoției*, Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1801

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 639, p. 430.

Samuil Micu, *Theologie dogmatică și moralicească despre Taine preste tot*, Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1801

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 634, p. 429; Buicliu, ADD-I, nr. 634-II, p. 349; Mârza, 1987.

Strastnic, ediția a III-a; Blaj, la Mitropolie cu tiparul Seminarului, 1800

Observații: Patron al tipăriturii. Anul tipăririi este incert.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 265, p. 115-116.

Strastnic, ediția a III-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1804

Observații: Pe pagina de titlu a cărții se menționează că este ediția a III-a. Buicliu, ADD-I afirmă că este ediția a IV-a.

Bibliografie: BRV, II, nr. 674, p. 452; Buicliu, ADD-I, nr. 674-II, p. 357.

Strastnic, ediția a IV-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1817

Observații: Patron al tipăriturii. Cf. Buicliu ar trebui să fie ediția a V-a.

Bibliografie: BRV, III, nr. 947, p. 189-190; Buicliu, ADD-I, nr. 947-III, p. 395-396.

Teologie dogmatică, I-III, Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1804

Observații: Patron al tipăriturii. Cartea s-a tipărit între anii 1804-1811, pe cheltuiala Seminarului de la Blaj.

Bibliografie: BRV, II, nr. 675, p. 452-453.

Thomas a Kempis, *De urmarea lui Christos*, Blaj, Tipografia Seminarului, 1812

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit și pe cheltuiala episcopului.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 813, p. 291-294.

Triod, ediția a II-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei, 1796

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 629, p. 420; Petrik, V, p. 528.

Triod, ediția a II-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1808

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 111, p. 104-107; Tatai-Baltă, Mircea, 1988, Anexa.

Triod, ediția a III-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei, cu tiparul Seminarului, 1813

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 836, p. 84.

Vasile Aaron, *Versuri veselitoare*, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1807

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 730, p. 506; IV, nr. 730, p. 281-283.

Bogdan, Lupul - editor, patron

Dimitrie Cantemir, *Divanul sau gâlceava înțeleptului cu lumea*, l. greacă, l. română; Iași, 1698

Observații: Este editorul cărții, aceasta fiind tipărită „cu osârdua și epitropia” sa. Tipărirea cărții s-a terminat în 30 august.

Bibliografie: BRV, I, nr. 110, p. 355-365; BRVAC, p. 138-139; Buicliu, ADD-I, nr. 110, p. 208-211; Cârdea, 1990; Bădără, 1998, p. 172.

Repere biografice: Bogdan Lupul a fost hatmanul Moldovei.

Tâlcuirea Liturghiei, Iași, Tipografia Domnească, 1697

Observații: Este patronul tipăriturii. Tipărirea cărții s-a terminat în 20 mai.

Bibliografie: BRV, I, nr. 104, p. 344-347.

Boghean, Iordachi - editor

Hrisun Engolpion, Iași, 1816

Observații: Tipărirea s-a încheiat la 12 martie. Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 907, p. 146-147.

Repere biografice: Variante ale numelui: Iordachi Boghean biv vel stolnic.

Boghici, Constantin - editor

Bucoavă, Brașov, Tipografia lui Gheorghe de Schobeln, 1805

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 678, p. 455; Buicliu, ADD-I, nr. 678-II, p. 358; Petrik, I, p. 353; Nazare Moașă, 2006.

Repere biografice: Variante ale numelui: Constantin Boghici. Frate cu Ioan Boghici. Singur sau împreună cu fratele său a susținut financiar tipărirea a numeroase cărți în tipografiile brașovene (1805-1816). În 25 mai 1804, Constantin Boghici arendează secția românească a tipografiei lui Johann Georg Edler von Schobeln cu dreptul de a tipări românește, grecește și în iliră. În tipografia de acum, pentru Boghici lucrează tipograful Mihail Dürr (Dir), Fr. August Herfurt și Ioan Henning. Contractul dintre Boghici și urmașul familiei Schobeln, Franz a expirat în anul 1816. În tipografia fraților Boghici s-au tipărit 21 de cărți românești.

Bucoavă, Brașov, Tipografia privilegiată a lui Friedrich Herfurt, 1811

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala fraților Boghici.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 342, p. 132.

Bucoavă, Brașov, Tipografia lui Friedrich Herfurt, 1814

Observații: Ediția nu figurează în BRV. Cartea s-a tipărit pe cheltuiala fraților Boghici.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 272, p. 126.

Bucoavă, Brașov, Tipografia privilegiată, 1816

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala lui C. Boghici.

Bibliografie: BRV, III, nr. 900, p. 139; Nazare Moașă, 2008, p. 235-241.

Catibisis mic, Brașov, Tipografia privilegiată, 1807

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala fraților Boghici.

Bibliografie: BRV, II, nr. 715, p. 497-498; IV, nr. 715, p. 280-281.

Ceaslov, Brașov, Tipografia privilegiată, 1806

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala fraților Boghici.

Bibliografie: BRV, II, nr. 693, p. 477-478.

Floarea darurilor, ediția a II-a; Brașov, Tipografia privilegiată, 1807

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala fraților Boghici. Atât titlul din 1807 cât și cel din 1808 indică pe foaia de titlu ediția a II-a.

Bibliografie: BRV, II, nr. 718, p. 498-499.

Floarea darurilor, ediția a II-a; Brașov, Tipografia privilegiată de tipograful Friedrich Herfurt, 1808

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala fraților Boghici. Atât titlul din 1807 cât și cel din 1808 indică pe foaia de titlu ediția a II-a.

Bibliografie: BRV, II, nr. 740, p. 531.

Ioan Bărac, *Istoria prea frumosului Arghir și prea frumoasei Elena*; ediția a II-a; Brașov, Tipografia lui Gheorghe de Schobeln, 1805

Observații: Ediția nu figurează în BRV. Cartea s-a tipărit pe cheltuiala lui C. Boghici.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 107, p. 102.

Ioan Bărac, *Istoria prea frumosului Arghir și prea frumoasei Elena*; ediția a III-a; Brașov, Tipografia privilegiată, 1809

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala fraților Constantin și Ioan Boghici. Tipograful a fost Ioan Herfurt.

Bibliografie: BRV, III, nr. 755, p. 1.

Istoria prea frumosului Arghir și a prea frumoasei Elena; ediția a III-a; Brașov, Tipografia lui Gheorghe de Schobeln, 1812

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala fraților Constantin și Ioan Boghici. Datele bibliografice provin din bibliografia lui Petrik.

Bibliografie: BRV, III, nr. 801, p. 55; Petrik, II, p. 239.

Molitvenic, Brașov, Tipografia privilegiată, 1811

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala fraților Constantin și Ioan Boghici.

Bibliografie: BRV, III, nr. 794, p. 45-47.

Octoib mic, Brașov, Tipografia lui Gheorghe de Schobeln, 1805

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala lui Constantin Boghici. Au existat 2 tiraje, unul de Mihail Dürr, celălalt de Ioan Herfurt.

Bibliografie: BRV, II, nr. 683, p. 462; IV, nr. 683, p. 274; DPCBRV, nr. 683, p. 261.

Octoib mic, Brașov, Tipografia privilegiată, 1810

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala lui Constantin Boghici.

Bibliografie: BRV, III, nr. 782, p. 28.

Paradisul Născătoarei de Dumnezeu, Brașov, 1807

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala fraților Boghici.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 314, p. 126.

Psaltire, Brașov, Tipografia privilegiată, 1807

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala fraților Boghici.

Bibliografie: BRV, II, nr. 726, p. 504.

Psaltire, Brașov, Tipografia privilegiată, 1810

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala fraților Boghici.

Bibliografie: BRV, III, nr. 783, p. 28-29.

Psaltire, Brașov, Tipografia privilegiată, 1816

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala lui C. Boghici.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 412, p. 147.

Ușa pocăinței, Brașov, Tipografia privilegiată, 1812

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala fraților Constantin și Ioan Boghici. Conform listei de contribuabili de la sfârșitul cărții citate și în BRV, la finanțarea tipăririi au mai contribuit și alte persoane: fețe bisericești și laici.

Bibliografie: BRV, III, nr. 815, p. 64-70.

Vasile Aaron, *Patimiile și moartea Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos,* Brașov, Tipografia lui Gheorghe de Schobeln, 1805

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 676, p. 454.

Boghici, Ioan – editor

Bucoavnă, Brașov, Tipografia privilegiată prin Friedrich Herfurt, 1811

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala fraților Boghici.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 342, p. 132; Nazare Moașă, 2006.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan Boghici. Frate cu Constantin Boghici. Singur sau împreună cu fratele său au susținut financiar tipărirea a numeroase cărți în tipografiile brașovene (1806-1814).

Bucoavnă, Brașov, Tipografia lui Friedrich Herfurt, 1814

Observații: Ediția nu figurează în BRV. Cartea s-a tipărit pe cheltuiala fraților Boghici.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 272, p. 126.

Catibisis mic, Brașov, Tipografia privilegiată, 1807

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala fraților Boghici.

Bibliografie: BRV, II, nr. 715, p. 497-498; IV, nr. 715, p. 280-281.

Ceaslov, Brașov, Tipografia privilegiată, 1806

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala fraților Boghici.

Bibliografie: BRV, II, nr. 693, p. 477-478.

Floarea darurilor, ediția a II-a; Brașov, Tipografia privilegiată, 1807

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala fraților Boghici. Atât titlul din 1807 cât și cel din 1808 indică pe foaia de titlu ediția a II-a.

Bibliografie: BRV, II, nr. 718, p. 498-499.

Floarea darurilor, ediția a II-a; Brașov, Tipografia privilegiată, 1808

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala fraților Boghici. Atât titlul din 1807 cât și cel din 1808 indică pe foaia de titlu ediția a II-a.

Bibliografie: BRV, II, nr. 740, p. 531.

Ioan Bărac, *Istoria prea frumosului Arghir și Elena*; ediția a III-a; Brașov, Tipografia privilegiată, 1809

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala fraților Ioan și Constantin Boghici. Tipograful a fost Ioan Herfurt.

Bibliografie: BRV, III, nr. 755, p. 1.

Istoria prea frumosului Arghir și a prea frumoasei Elena; ediția a III-a; Brașov, Tipografia lui Gheorghe de Schobeln, 1812

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala fraților Ioan și Constantin Boghici. Datele bibliografice provin din bibliografia lui Petrik.

Bibliografie: BRV, III, nr. 801, p. 55; Petrik, II, p. 239.

Molitvenic, Brașov, Tipografia privilegiată, 1811

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala fraților Ioan și Constantin Boghici.

Bibliografie: BRV, III, nr. 794, p. 45-47.

Paraclisul Născătoarei de Dumnezeu, Brașov, 1807

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala fraților Boghici.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 314, p. 126.

Psaltire, Brașov, Tipografia privilegiată, 1807

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala fraților Boghici.

Bibliografie: BRV, II, nr. 726, p. 504.

Psaltire, Brașov, Tipografia privilegiată, 1810

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala fraților Ioan și Constantin Boghici.

Bibliografie: BRV, III, nr. 783, p. 28-29.

Ușa pocăinței, Brașov, Tipografia privilegiată, 1812

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala fraților Ioan și Constantin Boghici. Conform listei de contribuabili de la sfârșitul cărții citate și în BRV, la finanțarea tipăririi au mai contribuit și alte persoane: fețe bisericești și laici.

Bibliografie: BRV, III, nr. 815, p. 64-70.

Bojidar – gravor

Psaltire Liturghier; l. slavonă; Brașov, 1588

Observații: Locul și anul tipăririi incert.

Bibliografie: BRV, I, nr. 32, p. 99-100; Veress, I, nr. 116, p. 57; RMNy, I, nr. 578; Olteanu, 2005, p. 197-199.

Repere biografice: Variante ale numelui: Inițialele „Boj” se află într-un singur element decorativ. Ar putea fi completat în Bojidar Vucovici.

Bojinca, Damaschin – editor

Damaschin Bojinca, *Înștiințarea pentru a prenumera la cartea dăregătorului bunei creșteri*, Buda, 1829

Observații: Foaie volantă.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 164, p. 155.

Repere biografice: Studii la Budapesta, a fost profesor la Iași. În timpul lui Alexandru Ioan Cuza a fost ministru.

Bosie, Ștefan – editor

Adunare de rugăciuni, Iași, Tipografia lui Duca Sotiriovici, 1751

Observații: Cartea sa tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 278, p. 119.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ștefan Bosie, „cămăraș de izvoade”.

Bota, Moysi – editor

Moysi Bota, *Versuri îndemnătoare [...] tinerimii românești*, Buda, Tipografia Universității, 1829

Bibliografie: BRV, III, nr. 1411, p. 619-621; Veress, II, nr. 1215, p. 263-264.

Repere biografice: Variante ale numelui: Moysi Bota; a fost învățător în Lipova.

Brâncoveanu, Constantin – editor, patron

Acatist, București, Tipografia din oraș, 1703

Observații: Este patronul tipăririi.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 37, p. 28-29; Bădără, p. 144-146.

Repere biografice: Variante ale numelui: Constantin Brâncoveanu Basarab, domnul Țării Românești (1688-1714). A fost inițiatorul și susținătorul unui program editorial între anii 1690-1703. S-a îngrijit de funcționarea tipografiilor domnești de la Snagov și Buzău. A fost patron și editor al cărților, uneori a contribuit financiar la tipărirea lor. Asemenea lui Șerban Cantacuzino, căruia îi urmează la domnie, Constantin Brâncoveanu a donat cărțile editate cu sprijinul său financiar bisericilor din Țara

Românească și Transilvania. În jurul anului 1688 a fost identificat și în calitate de ajutor în tipografia domnească.

Antim Ivireanul, Învățătură pre scurt pentru Taina Pocăinței, Râmnic, 1705

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 8, p. 11-13.

Antologhion, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1705

Observații: Este patronul tipăriturii.

Bibliografie: BRV, I, nr. 147, p. 462; IV, nr. 147, p. 219; DPCBRV, nr. 147, p. 172; BRVAC, p. 29.

Antologhion; l. greacă; Snagov, Tipografia Mănăstirii, 1697

Observații: Este patronul tipăriturii.

Bibliografie: BRV, I, nr. 106, p. 347-349; IV, nr. 106, p. 209; BRVAC, p. 27-28.

Apostol; ediția a II-a; Buzău, Tipografia Episcopiei, 1704

Observații: Este editorul tipăriturii, prefața îi este închinată lui.

Bibliografie: BRV, I, nr. 144, p. 454; IV, nr. 144, p. 219; BRVAC, p. 44-45.

Biblia, București, Tipografia Domnească, 1688

Observații: Tipărirea *Bibliei* s-a încheiat în luna septembrie. Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa. Constantin Brâncoveanu poate fi considerat editor și patron al tipării *Bibliei* împreună cu Șerban Cantacuzino. Tipografia domnească [a lui Șerban Cantacuzino] a funcționat, după cum reiese din ediția de față, la Mitropolie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 86, p. 281-291; IV, nr. 86, p. 206-207; Buicliu, ADD-I, nr. 86-I, p. 194-205; BRVAC, p. 123-125; Iorga, 1938; Morărescu, 1983; Biblia, 1997.

Carte sau lumină, Snagov, Tipografia Domnească de la Mănăstire, 1699

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa. Tipărirea s-a încheiat în luna aprilie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 114, p. 370-372; BRVAC, p. 151.

Ceaslov, București, Tipografia Mitropoliei, 1709

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: Secărescu 1980, p. 111-113; Buicliu, ADD-I, nr. 122, p. 65; BRVAC, p. 181-182.

Ceaslov; l. slavonă; București, 1703

Observații: Este patronul tipăriturii.

Bibliografie: BRV, I, nr. 143, p. 454.

Ceaslov grecesc și arăbesc, București, 1702

Observații: Este editorul cărții, aceasta fiind tipărită „cu cheltuiala” domnitorului. Tipărirea cărții s-a încheiat în luna iunie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 137, p. 442-447, 539-540.

Constantin Cantacuzino, *Harta Munteniei*; l. greacă, l. latină; Padova, 1700

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 33, p. 27-28.

Cuvânt la patima Domnului; l. greacă; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1706

Observații: Este patronul tipăriturii.

Bibliografie: BRV, I, nr. 152, p. 468-469.

Evangelie; ediția a II-a; Snagov, Tipografia Mănăstirii, 1697

Observații: Este patronul tipăriturii.

Bibliografie: BRV, I, nr. 103, p. 343-344; BRVAC, p. 77.

Evangelie greco-română, București, Tipografia Mitropoliei, 1693

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în luna septembrie. Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, I, nr. 95, p. 328-335; Buicliu, ADD-I, nr. 95-I, p. 207; BRVAC, p. 75-76.

Floarea darurilor, Snagov, Tipografia Mănăstirii, 1700

Observații: Este patronul tipăriturii.

Bibliografie: BRV, I, nr. 119, p. 393-395; Buicliu, ADD-I, nr. 119-I, p. 214.

Gheorghe Maiota, *Cuvânt la patima Domnului*, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1707

Observații: Este patronul tipăriturii. Locul tipării este incert.

Bibliografie: BRV, I, nr. 155, p. 478-479.

Gramatica slavonească, Snagov, 1697

Observații: Este patronul tipăriturii. Locul tipării este incert.

Bibliografie: BRV, I, nr. 109, p. 351-354.

Ioan Comnen, *Proschinatarul Sfântului Munte*; l. greacă; Snagov, Tipografia Mănăstirii, 1701

Observații: Este patronul tipăriturii.

Bibliografie: BRV, I, nr. 129, p. 422-423; IV, nr. 129, p. 213-215.

Ioan Gură de Aur, *Mărgăritare*, București, Tipografia Mitropoliei, 1691

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, I, nr. 91, p. 315-321; Popescu, 2001.

Învățăture creștinești, Snagov, 1700

Observații: Este patronul tipăriturii. Tipărirea cărții s-a încheiat în luna ianuarie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 118, p. 390-393; Buicliu, ADD-I, nr. 118 – I, IV, p. 214.

Învățătura de șapte taine, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1702

Observații: Este patronul tipăriturii. Conform BRV-ului, ediția pentru Moldova, care îl are patron pe mitropolitul Antonie, este asemănătoare cu cea din Țara Românească, editor fiind mitropolitul Teodosie. Locul tipăririi este incert.

Bibliografie: BRV, I, nr. 131, p. 433-435; IV, nr. 131, p. 215-216; Secărescu, 1980, p. 113.

Liturgier grecesc și arăbesc, Snagov, Tipografia Mănăstirii Intrarea în Biserică a Născătoarei de Dumnezeu, 1701

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în luna ianuarie. Cartea s-a tipărit pe cheltuiala domnitorului.

Bibliografie: BRV, I, nr. 130, p. 423-433.

Liturgii, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1702

Observații: Este patronul tipăriturii.

Bibliografie: BRV, I, nr. 132, p. 435-440; IV, nr. 132, p. 216; Buicliu, ADD-I, nr. 132-I, p. 220.

Liturgii, Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1713

Observații: Este patronul tipăriturii.

Bibliografie: BRV, I, nr. 164, p. 487.

Maxim Peloponesianul, *Manual contra schismei papistașilor*; l. greacă; București, Tipografia Domnească, 1690

Observații: Posibil să fie editorul cărții, aceasta fiind tipărită „din ordinul” domnitorului. Tipărirea cărții s-a încheiat în ianuarie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 89, p. 297-298.

Maxime filosofice; l. greacă; Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1713

Observații: Este patronul tipăriturii.

Bibliografie: BRV, I, nr. 166, p. 489-492.

Mărturisirea credinței ortodoxe; Expunere despre cele trei virtuți; l. greacă; Snagov, Tipografia Mănăstirii Intrarea în Biserică a Născătoarei de Dumnezeu, 1699

Observații: Are rolul de editor, cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa. Tipărirea s-a încheiat în februarie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 117, p. 378-389.

Meletie Sirigul, *Întâmpinarea la principiiile catolice și la chestiunile lui Chiril Lucaris*; Dositei, *Manual în contra rătăcirii calvine*; l. greacă; București, 1690

Observații: Este editorul cărții, aceasta fiind tipărită pe cheltuiala domnitorului. Tipărirea cărții s-a încheiat în septembrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 90, p. 298-315.

Mineiul pe septembrie, octombrie, noiembrie, decembrie, ianuarie, februarie, martie, aprilie, mai, iunie, iulie, august, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1698

Observații: Este editorul cărții, aceasta fiind tipărită „din porunca și cu toată cheltuiala” domnitorului.

Bibliografie: BRV, I, nr. 111, p. 365-369; IV, nr. 111, p. 209; Buicliu, ADD-I, nr. 111-I, p. 211.

Molitvenic, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1699

Observații: Este patronul tipăriturii.

Bibliografie: BRV, I, nr. 116, p. 377-378; IV, nr. 116, p. 210-211.

Molitvenic, ediția a II-a; Buzău, Tipografia Episcopiei, 1701

Observații: Este patronul tipăriturii.

Bibliografie: BRV, I, nr. 123, p. 411-412.

Molitvenic, ediția a II-a; Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1713

Observații: Este patronul tipăriturii.

Bibliografie: BRV, I, nr. 164₁, p. 551.

Molitvenic cu Liturgie, Râmnic, 1706

Observații: Este patronul tipăriturii.

Bibliografie: BRV, I, nr. 150₁, p. 541-543.

Noul Testament, București, Tipografia Domnească, 1703

Observații: Este editorul cărții, fiind tipărită „cu porunca și cu toată cheltuiala domnitorului”.
Bibliografie: BRV, I, nr. 139, p. 448-450; BRVAC, p. 78-79; Buicliu, ADD-I, nr. 139-I, p. 221.

Octoib, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1700
Observații: Este editorul cărții, aceasta fiind tipărită „din porunca și toată cheltuiala” domnitorului.
Bibliografie: BRV, I, nr. 120, p. 395-402.

Octoib, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1706
Observații: Este patronul tipăriturii.
Bibliografie: BRV, I, nr. 151, p. 467-468; IV, nr. 151, p. 220.

Octoib, Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1712
Observații: Este patronul tipăriturii.
Bibliografie: BRV, I, nr. 162, p. 485-486.

Orânduiala slujbei sfinților Constantin și Elena, Snagov, 1696
Observații: Este patronul tipăriturii. Tipărirea cărții s-a încheiat în 6 februarie.
Bibliografie: BRV, I, nr. 102, p. 341-343; Buicliu, ADD-I, nr. 102, p. 208.

Panoplia dogmatică, l. greacă; Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1710
Observații: Este patronul tipăriturii. Tipărirea cărții s-a încheiat în luna mai.
Bibliografie: BRV, I, nr. 160, p. 482-483.

Penticostar, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1701
Observații: Este editorul cărții, tipărirea s-a făcut „din porunca și toată cheltuiala” domnitorului.
Bibliografie: BRV, I, nr. 124, p. 412-414.

Penticostar [Octoib]; l. arabă; Alep, 1711
Observații: Este editorul lucrării, cartea s-a tipărit pe cheltuiala domnitorului. Buicliu ADD-I corectează titlul în *Octoib mare*.
Bibliografie: BRV, IV, nr. 47, p. 38-40; Buicliu, ADD-I, nr. 47-IV, p. 225-226.

Pilde filosofesti, Târgoviște, 1713
Observații: Este patronul tipăriturii, aceasta îi este dedicată domnitorului.
Bibliografie: BRV, I, nr. 165, p. 487-489; Buicliu, ADD-I, nr. 165-I, p. 226; Dușu, 1966, p. 47-49.

Plutarh, *Paralele grecești și romane*; l. greacă; București, 1704
Observații: Este patronul tipăriturii.
Bibliografie: BRV, I, nr. 146, p. 460-462.

Pravoslavnică mărturisire, Buzău, Tipografia Domnească de la Episcopie, 1691
Observații: Este patronul tipăriturii. Tipărirea cărții s-a încheiat în 3 decembrie.
Bibliografie: BRV, I, nr. 92, p. 321-324.

Psaltire, București, Tipografia Mitropoliei, 1694
Observații: Este editor, cartea s-a tipărit pe cheltuiala domnitorului.
Bibliografie: BRV, I, nr. 96, p. 335-337; BRVAC, p. 98.

Psaltire, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1701
Observații: Este patronul tipăriturii.
Bibliografie: BRV, I, nr. 125, p. 414-416.

Psaltire, Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1710
Observații: Este patronul tipăriturii.
Bibliografie: BRV, IV, nr. 46, p. 37-38.

Psaltire; l. arabă; Alep, 1706
Observații: Este patronul tipăriturii.
Bibliografie: BRV, I, nr. 154, p. 469-477.

Psaltire; l. greacă; Snagov, Tipografia Mănăstirii Intrarea în Biserică a Născătoarei de Dumnezeu, 1700
Observații: Are rolul de editor, cartea s-a tipărit pe cheltuiala domnitorului. Tipărirea cărții s-a încheiat în luna iunie.
Bibliografie: BRV, I, nr. 122, p. 409-411.

Psaltire; l. gruzină; Tbilisi, tipografia adusă din Țara Românească, 1712
Observații: Editor, cartea a fost tipărită în tipografia dăruită de voievodul muntean.
Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 134, p. 68.

Psaltire; l. română, l. slavonă; Buzău, Tipografia Episcopiei, 1703
Observații: Este patronul tipăriturii.
Bibliografie: BRV, I, nr. 139₁, p. 540-541; IV, nr. 39, p. 29-31; BRVAC, p. 99.

Serviciul bisericesc; l. greacă; Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1709
Observații: Este patronul tipăriturii. Tipărirea cărții s-a încheiat în luna august.

Bibliografie: BRV, I, nr. 159, p. 480-481.

Serviciul sfințirii biserice; l. greacă; București, Tipografia Domnească, 1703

Observații: Este patronul tipăriturii. Tipărirea s-a încheiat în decembrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 141, p. 451-452.

Sevastos Chimenitul, *Eortologiu;* l. greacă; Snagov, Tipografia Mănăstirii, 1701

Observații: Este patronul tipăriturii. Tipărirea cărții s-a încheiat în luna iunie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 126, p. 416-419.

Sevastos Trapezuntul Chimenitul, *Învățătură dogmatică a bisericeii răsăritene;* l. greacă; București, Tipografia Mitropoliei, 1703

Observații: Este patronul tipăriturii. Tipărirea cărții s-a încheiat în luna septembrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 140, p. 450-451.

Slujba curioasei matrona Hipolita; l. greacă; București, 1702

Observații: Este patronul tipăriturii. Tipărirea cărții s-a încheiat în luna martie. Locul tipării este incert.

Bibliografie: BRV, II, nr. 134, p. 440-441.

Slujba Născătoarei de Dumnezeu, Râmnic, 1706

Observații: Este patronul tipăriturii.

Bibliografie: BRV, I, nr. 150, p. 467.

Slujba sfântului Visarion; l. greacă; București, 1705

Observații: Este patronul tipăriturii.

Bibliografie: BRV, I, nr. 148, p. 463.

Slujba Sfintei Ecaterine și Prochinatarul Sfântului Munte; l. greacă; Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1710

Observații: Este patronul tipăriturii. Tipărirea cărții s-a încheiat în luna septembrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 159, p. 481-482; IV, nr. 159, p. 222-223.

Slujbele S-tei Paraschiva celei None și a Sfântului Grigorie Decapolitul; l. greacă; București, 1692

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în luna iunie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 94, p. 326-327.

Ștefan Brâncoveanu, *Cuvânt panegiric la adormirea Născătoarei;* l. greacă; București, 1703

Observații: Este patronul tipăriturii. Cartea a fost dedicată de către Ștefan Brâncoveanu, mamei sale, Maria.

Bibliografie: BRV, I, nr. 142, p. 452-453.

Ștefan Brâncoveanu, *Cuvânt panegiric la marele Constantin;* l. greacă; București, 1701

Observații: Este patronul tipăriturii. În BRV I, p. 421, se discută posibilitatea existenței și a unei ediții din 1702.

Bibliografie: BRV, I, nr. 127, p. 419-421.

Ștefan Brâncoveanu, *Cuvânt panegiric la martirul Ștefan;* l. greacă; București, 1701

Observații: Este patronul tipăriturii.

Bibliografie: BRV, I, nr. 128, p. 421-422.

Tomul bucuriei; l. greacă; Râmnic, 1705

Observații: Este patronul tipăriturii. Tipărirea cărții s-a încheiat în luna septembrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 149, p. 463-466.

Triod, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1700

Observații: Este editorul lucrării, tipărirea s-a realizat „din porunca și toată cheltuiala domnitorului”. Tipărirea cărții s-a încheiat în luna iunie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 121, p. 402-409; Buicliu, ADD-I, nr. 121, p. 214-215.

Vasilie Macedoneanu, *Capitole îndemnătoare;* l. greacă; București, 1691

Observații: Este editorul cărții, tipărirea s-a făcut „cu cheltuiala și din porunca” domnitorului. Tipărirea cărții s-a încheiat în luna octombrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 93, p. 324-326.

Brâncoveanu, Ștefan – patron

Discurs panegiric despre împăratul Constantin; l. greacă; Snagov, Tipografia Mănăstirii, 1697

Observații: A semnat și prefața panegiricului dedicat domnului Constantin Brâncoveanu.

Bibliografie: BRV, I, nr. 108, p. 350-351.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ștefan Brâncoveanu, fiul lui Constantin.

Panoplia dogmatică; l. greacă; Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1710

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în luna mai.

Bibliografie: BRV, I, nr. 160, p. 482-483.

Breitkopf, Johan Gottlob Immanuel – tipograf

Adunare de poezii encomiastice; l. greacă; Leipzig, Tipografia lui Breitkopf, 1777

Bibliografie: BRV, II, nr. 411, p. 223-224.

Repere biografice: Iohan Gottlob Emanuel Breitkopf a fost tipograf la Leipzig (1719-1794). A fost editor și tipograf; a revoluționat tipărirea notelor muzicale; a tipărit cărți la comandă românească.

Teatru politic; l. greacă; Leipzig, Tipografia lui Iohan Gottlob Emanuel Breitkopf, 1758

Bibliografie: BRV, II, nr. 310, p. 143-144.

Brukenthal, Samoil Carol – patron

Dispoziție a guberniului Ardealului crăesc cu privire la luarea dijmei, Sibiu, 1787

Observații: Foaie volantă.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 72, p. 77.

Repere biografice: Guvernator al Transilvaniei (1776-1787).

Înștiințare a guberniului Ardealului [...] privitoare la reamintirea dispozițiilor din „Tripartitum” despre cumpărările de pământ, Sibiu, 1787

Observații: Foaie volantă.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 73, p. 77.

Rescriptum, Sibiu, 1787

Observații: Foaie volantă.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 76, p. 78.

Buga, Vasilie – editor, tipograf

Ceaslov mare; ediția a II-a; București, 1830

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa, între 1 iulie - 31 octombrie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1480, p. 685-687.

Repere biografice: Variante ale numelui: Vasilie Manole, Vasilie Buga; administratorul, epistatul tipografiei de la Cișmea din București, posibil și tipograf. Mai târziu a fost directorul tipografiei de la Buzău.

Psaltire, Râmnic, Tipografia lui Gheorghie și Nicolae Vlădescu, 1819

Observații: BRV IV menționează existența exemplarelor în care cartea s-a tipărit pe cheltuiala lui Vasilie Buga.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1047, p. 313; IV, nr. 1047, p. 305.

Piscopescu Șt. V.; *Oglinda sănătății și a frumuseții omenestii*, București, Tipografia de la Cișmea, 1829

Observații: Cartea s-a tipărit cu cheltuiala sa și se afla de vânzare în tipografie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1425, p. 633-648.

Viața Sfântului Vasilie cel Nou, București, Tipografia nouă a lui Răducanul Clinceanul și Dimitrie Topliceanul, 1819

Observații: BRV-ul indică anul tipăririi greșit 1919. Tipărirea cărții s-a încheiat la 12 iulie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1050, p. 314.

Vasilie Manole, *Abețedar greco-româno-bulgar*, București, Tipografia de la Cișmea, 1827

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1317, p. 542.

Buiuchis, Toma – editor

Slujba Sfântului martir Ioan din Trapezunt; l. greacă; Iași, Tipografia grecească, 1819

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1052, p. 315-316.

Repere biografice: Variante ale numelui: Toma Buiuchis din Trapezunt.

Buliandă, Ion – tipograf

Ceaslov, Rădăuți, Tipografia nouă a Episcopiei, 1745

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 18 sau 21 septembrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 241, p. 85-86; BRVAC, p. 185-186.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ion Buliandă. Drugar - tipograf în tipografia de la Rădăuți în perioada 1744-1745. A făcut parte din echipa condusă de Grigorie Stanovici Brașoveanul. Componenta echipei de tipografi de la Rădăuți este prezentată în lucrarea noastră la Ion drugarul.

Buri, Constantin – patron

Psaltire; l. greacă; București, 1820

Observații: Editor al cărții. Tipărirea cărții s-a încheiat în luna aprilie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1098, p. 362.

C

Cacavela, Ieremia – diortositor

Dositei, *Tomul dragostei asupra latinilor*; I. greacă; Iași, 1698

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în luna martie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 112, p. 369; Bădără, 1998, p. 166-167.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ieremia Cacavela, Kakavela, profesor, Patriarh al Ierusalimului; călugăr de origine cretană, cu studii în Asia Mică, în Germania (Leipzig) și la Viena. La insistențele lui Șerban Cantacuzino ajunge în Țara Românească. Din anul 1691 a devenit profesorul lui Dimitrie Cantemir, viitorul domn al Moldovei. A fost un apropiat al lui Constantin Brâncoveanu. Ieremia Cacavela a apărut în calitate de corector al cărții *Tomul dragostei [...]* al lui Dositei.

Caliani, Silvestru – diortositor

Acatist, ediția a II-a; Blaj, Tipografia Mănăstirii Buna Vestire, 1774

Observații: Silvestru Caliani a cenzurat cartea.

Bibliografie: BRV, II, nr. 383, p. 203-204; Buicliu, ADD-I, nr. 383-II, p. 286; BRVAC, p. 17; Petrik, V, p. 18; Mircea, 2008, p. 235.

Repere biografice: Silvestru Caliani a fost cenzor-supervizor al cărților tipărite la Blaj începând cu anul 1774.

Callimachi, Alexandru Ioan – patron

Amfilohie Hotiniul, *De obște Gheografie*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1795

Bibliografie: BRV, II, nr. 594, p. 378-379; BRVAC, p. 22-23.

Repere biografice: Variante ale numelui: Alexandru Callimachi. Fiul lui Ioan Teodor Callimachi. A îndeplinit funcția de dragoman (1785-1788, 1794-1795) înainte de a deveni domn al Moldovei (1795-1799).

Amfilohie Hotiniul, *Elementi aritmetice*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1795

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 11 decembrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 596, p. 383-384; BRVAC, p. 23-24; I. R., VI, p. 490.

Amfilohie Hotiniul, *Gramatica theologhicească*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1795

Bibliografie: BRV, II, nr. 593, p. 377-378; BRVAC, p. 24-25.

Ceaslov, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1797

Bibliografie: BRV, II, nr. 609, p. 393; BRVAC, p. 208-209.

Callimachi, Alexandru Scarlat – editor, patron

Aghiazmatariu mic, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1814

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 844, p. 94-95.

Repere biografice: Variante ale numelui: Scarlat Callimachi, fiul lui Ioan Alexandru Callimachi, domn al Moldovei (1807-1810, 1812-1821).

Andronachi Donici, *Adunare din cărțile împărăteștilor pravile*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1814

Observații: Editor cu „pozvolenia”.

Bibliografie: BRV, III, nr. 849, p. 98-101.

Antologhion, ediția a II-a; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1806

Observații: Tipărirea s-a încheiat în octombrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 690, p. 472-475.

Arătare [...] pre scurt a dumnezeieștilor dogme, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1816

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 898, p. 137-139.

Catibisis, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1818

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 976, p. 217.

Ceaslov, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1817

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 936, p. 183-185.

Ceasoslov mic, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1817

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 937, p. 185-186.

Cele 9 cântări, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1815

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 873, p. 116-117.

Codicele civil al principatului Moldovei (Calimah), I [-III]; l. greacă; Iași, Tipografia Mănăstirii Trei Ierarhi, 1816

Observații: Editor al tipăriturii, aceasta tipărindu-se pe cheltuiala domnitorului. B. Höfel a gravat portretul lui Alexandru Scarlat Callimachi voievod. Cartea s-a tipărit între anii 1816-1817.

Bibliografie: BRV, III, nr. 927, p. 165-176; IV, nr. 927, p. 302; Bucliu, ADD-I, nr. 927, p. 391.

Efrem Sirul, *Cuvinte și învățături*, I-III, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1818

Observații: Patron al tipăriturii. Volumele II și III au apărut în anii 1819, 1823. Traducerea a fost realizată de ieromonahii Isaac și Iosif.

Bibliografie: BRV, III, nr. 991, p. 243-246.

Evghenie Vulgaris, *Adoleshia filotheos adecă Indelețnicire iubitoare de Dumnezeu*, I-V, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1815-1819

Observații: Patron al tipăriturii. Cartea a fost tipărită în perioada 1815-1819. Volumul I a apărut în 1815, vol. II-V în 1819.

Bibliografie: BRV, III, nr. 867, p. 113-115; nr. 1051, p. 315; IV, nr. 867, p. 299.

Liturghii, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1818

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 984, p. 227-238; Bucliu, ADD-I, nr. 984-III, p. 399.

Noul Testament, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1818

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 992, p. 246-247.

Octoib, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1818

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 985, p. 238.

Octoib de Canoane pentru Pavcerniță, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1816

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 916, p. 155.

Psaltire, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1817

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 945, p. 189.

Psaltire, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1817

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 946, p. 189.

Psaltire, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1818

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 988, p. 240.

Scara părintelui Ioan, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1814

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 857, p. 106-109.

Slujba Sfântului Isaia, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1815

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 890, p. 129-130.

Tipicon, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1816

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 923, p. 157-161.

Viețile sfinților din luna martie, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1813

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 838, p. 87-92.

Callimachi, Gavril – patron, editor

Carte de blestem contra celor cari fac lux, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1781

Observații: Este patronul tipăriturii.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 173, p. 94-95, BRVAC, p. 147; DTR, p. 76; Păcurariu, 1994, p. 445-448.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gavril Callimachi, cu numele laic Gheorghe Călmașu. S-a născut în jurul anului 1710 în Câmpulung Moldovenesc și a decedat la 20 februarie 1786 în Iași. A învățat la Putna, unde s-a călugărit. Datorită fratelui său Ioan Teodor, mare dragoman la Istanbul, care își grecizează numele în Callimachi, Gavril ajunge arhidiacon la Patriarhia ecumenică și în 1745 mitropolit al Salonicului. În 15 aprilie 1760 obține aprobarea pentru a se muta în scaunul de mitropolit al Moldovei, calitate pe care o va avea până la moarte. Sub păstorirea lui s-a construit o nouă catedrală mitropolitană la Iași, cunoscută azi sub numele „Mitropolia veche”. Cu binecuvântarea lui s-au tipărit la Iași o serie de cărți de slujbă sau de învățătură.

Catavasier, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1778

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Tipărirea cărții s-a încheiat în 25 august.

Bibliografie: BRV, II, nr. 412, p. 224-225; BRVAC, p. 162.

Catebisis, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1777

Observații: Este editorul cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 406, p. 220-221; BRVAC, p. 169.

Ceaslov, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1763

Observații: Este editorul cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 332, p. 160; IV, nr. 332, p. 249-250; BRVAC, p. 190-191.

Ceaslov, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1777

Observații: Este patronul tipăriturii. Cartea urma să fie dată în dar mănăstirilor și bisericilor.

Bibliografie: BRV, II, nr. 408, p. 221-222; BRVAC, p. 194.

Euhologhion, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1774

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 153, p. 91.

Evangelie, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1762

Observații: Este editorul cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 330, p. 159-160; BRVAC, p. 83-84.

Îndreptarea păcătosului; l. română, l. slavonă; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1765

Observații: Este patronul tipăriturii. Locul tipăririi este incert: Iași, Tipografia Mitropoliei, sau Timișoara. Tipărirea cărții s-a încheiat în 8 iunie. Cartea s-a tipărit pe cheltuiala episcopului Timișoarei și Lipovei, Vichentie Ioanovici Vidac.

Bibliografie: BRV, II nr. 343, p. 164-166; Buicliu, ADD-I, nr. 343-II, p. 274.

Îndreptarea păcătoșilor, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1768

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 357, p. 179-182.

Învățătura Ecaterinei a II-a [Condică legiuitoare], Iași, Tipografia Mitropoliei, 1773

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 380, p. 201-202; BRVAC, p. 212.

Molitvenic, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1764

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 338, p. 162.

Molitvenic, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1785

Observații: Este patronul tipăriturii, posibil și editor.

Bibliografie: BRV, II, nr. 492, p. 307.

Prăvălioară, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1784

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 478, p. 292-294.

Psaltire, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1766

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 347, p. 171; BRVAC, p. 108.

Psaltire, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1782

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, 455, p. 277; BRVAC, p. 113.

Samuil Ravvi Jidovul, *Alcătuire înaurită*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1771

Observații: Este editorul cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 378, p. 197-200.

Callimachi, Grigorie Ioan – patron

Ceaslov, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1763

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 332, p. 249-250; BRVAC, p. 190-191.

Repere biografice: Variante ale numelui: Grigore Ioan Callimachi, Callimachi, fiul lui Ioan Teodor Callimachi (a folosit și numele tatălui său, Teodor). A fost domn al Moldovei în două rânduri (1761-1764, 1767-1769).

Îndreptarea păcătoșilor, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1768

Bibliografie: BRV, II, nr. 357, p. 179-182; I. R., VI, p. 475.

Callimachi, Ioan Teodor – patron

Liturgie, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1759

Bibliografie: BRV, II, nr. 313, p. 145-146; IV, nr. 313, p. 248; I. R., VI, p. 490.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan Teodor Callimachi, Toader, domn al Moldovei (1758-1761). A fost fratele lui Gavril Callimachi. A avut doi fii: Grigore și Ioan Alexandru.

Caniuv din Calofer – tipograf

Novii Zaviat (Noul Testament); l. bulgară; București, Tipografia Mitropoliei, 1828

Observații: Cartea s-a tipărit în luna iulie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1381, p. 604-605.

Repere biografice: Variante ale numelui: Caniuv din Calofer, Slav Kaniuv din Kolofer; a fost culegător slav în tipografia bucureșteană.

Cantacuzino, Constantin – patron

Ioan Karyophylles, *Manual despre câteva nedumeriri*; l. greacă; Snagov, Tipografia Mănăstirii Intrarea Domnului, 1697

Observații: Constantin Cantacuzino a comandat tipărirea cărții, posibil chiar editor al cărții.

Bibliografie: BRV, I, nr. 107, p. 349-350.

Repere biografice: Variante ale numelui: Constantin Cantacuzino stolnic; reprezentant al Umanismului în țările române. Om de cultură, cunosător al culturii italiene și grecești. A fost fratele domnului Șerban Cantacuzino. A avut o importantă bibliotecă la Mărgineni.

Cantacuzino, Ioan – editor

Samuil Ravvi Jidovul, *Alcătuire înaurită*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1771

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 378, p. 197-200.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan Cantacuzino, fiul lui Iordache vel logofăt.

Cantacuzino, Mihai – editor, patron

Antologhion, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1705

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit cu grija și pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, I, nr. 147, p. 462; IV, nr. 147, p. 219; DPCBRV, nr. 147, p. 172; BRVAC, p. 29; Bădără, 1998, p. 160.

Repere biografice: Variante ale numelui: Mihai Cantacuzino, vel spătar. Fiul postelnicului Constantin Cantacuzino, frate al stolnicului Constantin Cantacuzino și al domnitorului Șerban Cantacuzino. Spătarul Mihai Cantacuzino a rămas în istoria culturii românești ca și ctitor de biserică și editor de cărți românești.

Octoib, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1706

Observații: Este editorul cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, I, nr. 151, p. 467-468; IV, nr. 151, p. 220.

Cantacuzino, Șerban – editor, patron

Antim Ivireanul, *Învățătură pre scurt pentru Taina Pocăinței*, Râmnic, 1705

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa; nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 8, p. 11-13; Bădără, 1998, p. 159-160.

Repere biografice: Variante ale numelui: Șerban Cantacuzino Basarab voievod (1678-1688); a fost vel paharnic în timpul domniei lui Constantin Brâncoveanu. Fiul postelnicului Constantin Cantacuzino, Șerban este menționat în documente până în anul morții sale, 1710. A fost fratele lui Mihai Cantacuzino, un reprezentant al Umanismului în țările române. S-a preocupat de editarea unor cărți liturgice pe care le-a donat bisericilor din Țara Românească și din Transilvania.

Apostol, București, Tipografia Mitropoliei, 1683

Observații: Este editorul cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, I, nr. 76, p. 258-262; BRVAC, p. 43-44.

Biblia, București, Tipografia Domnească, 1688

Observații: Este editorul cărții, aceasta fiind tipărită cu „toată cheltuiala” domnitorului. Tipărirea *Bibliei* s-a încheiat în luna septembrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 86, p. 281-291; IV, p. 206-207; Buicliu, ADD-I, nr. 86-I, p. 194-205; BRVAC, p. 123-125; Iorga, 1938; Morărescu, 1983; *Biblia*, 1997.

Cheia înțelesului, București, Tipografia Mitropoliei, 1678

Observații: Este patronul tipăriturii.

Bibliografie: BRV, I, nr. 68, p. 217-222; IV, nr. 68, p. 202; Bucliu, ADD-I, nr. 68-I, p. 183-184; BRVAC, p. 209-210; Ciobanu, 1938, p. 170-204; Popescu, Mareaș, 2000.

Evangelie, București, Tipografia Mitropoliei, 1682

Observații: Este editorul cărții, aceasta fiind tipărită pe cheltuiala domnitorului.

Bibliografie: BRV, I, nr. 74, p. 246-251; Bucliu, ADD-I, nr. 74-I, p. 189; BRVAC, p. 74-75; Mărza, 1998, p. 76-77.

Liturgie, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1702

Observații: Este patronul cărții.

Bibliografie: BRV, I, nr. 132, p. 435-440; IV, nr. 132, p. 216; Bucliu, ADD-I, nr. 132-I, p. 220.

Liturghii, București, Tipografia Mitropoliei, 1680

Observații: Este patronul tipăriturii. Tipărirea cărții s-a încheiat în 8 iulie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 71, p. 230-237; Bucliu, ADD-I, nr. 71-I, p. 185-186.

Cantacuzino, Ștefan – patron

Antim Ivireanul, *Capete de poruncă*, Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1714

Observații: Este patronul tipăriturii. Cartea s-a tipărit pe cheltuiala preoților la îndemnul domnitorului.

Bibliografie: BRV, I, nr. 168, p. 492-493; Bădără, 1998, p. 143-144.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ștefan Cantacuzino, domul Țării Românești (1714-1715).

Antim Ivireanul, *Sfături creștine-politice*, l. greacă; Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1715

Observații: Este patronul tipăriturii.

Bibliografie: BRV, I, nr. 172, p. 498-499; I. R., VI, p. 444-445.

Catavasier, Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1714

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 50, p. 41-42; BRVAC, p. 152-153.

Ceaslov, Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1715

Observații: Este patronul tipăriturii.

Bibliografie: BRV, I, nr. 170, p. 495-497; BRVAC, p. 182-183.

Ceaslov, l. slavonă, l. română; Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1714

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 51, p. 42; BRVAC, p. 182; Secărescu, 1980, p. 113.

Chrisant, *Despre oficii, clerici [...]*; l. greacă; Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1715

Observații: Este patronul tipăriturii. Tipărirea s-a încheiat în 2 aprilie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 173, p. 499-500.

Dositei, *Istoria Patriarhilor Ierusalimului*; l. greacă; București, 1715

Observații: Este patronul tipăriturii. Tipărirea cărții s-a încheiat în luna octombrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 175, p. 501-508; IV, nr. 175, p. 224.

Hrisov pentru scutirea preoților de dădii, București, 1714

Observații: Patron al tipăriturii. Foaie volantă.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 52, p. 42.

Cantemir, Antioh Constantin – patron

Dimitrie Cantemir, *Divanul sau gâlceava înțeleptului cu lumea*; l. greacă, l. română; Iași, 1698

Observații: Este patronul tipăriturii. Tipărirea cărții s-a terminat în 30 august.

Bibliografie: BRV, I, nr. 110, p. 355-365; Bucliu, ADD-I, nr. 110, p. 208-211; BRVAC, p. 138-139; Bădără, 1998, p. 146; Căndea, 1990.

Repere biografice: Variante ale numelui: Antioh Constantin Cantemir, domnul Moldovei (1695-1700, 1705-1707). Fiul cel mare al lui Constantin Cantemir și fratele viitorului mare erudit Dimitrie Cantemir. Antioh Cantemir a înțeles importanța tiparului și, din inițiativa sa, se reînființează tipografia domnească de la Iași.

Dositei, *Tomul dragostei asupra latinilor*; l. greacă; Iași, 1698

Observații: Este patronul tipăriturii. Tipărirea cărții s-a terminat în luna martie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 112, p. 369.

Tâlcuirea Liturghiei, Iași, Tipografia Domnească, 1697

Observații: Este patronul tipăriturii. Tipărirea cărții s-a terminat în 20 mai.

Bibliografie: BRV, I, nr. 104, p. 344-347.

Cantemir, Constantin Dimitrie – editor

Dimitrie Cantemir, *Divanul sau gălceava înțeleptului cu lumea*; l. greacă, l. română; Iași, 1698

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala lui Dimitrie Cantemir. Tipărirea cărții s-a încheiat în 30 august.

Bibliografie: BRV, I, nr. 110, p. 354-365; Buicliu, ADD-I, nr. 110, p. 208-211; BRVAC, p. 138-139; Câdea, 1990.

Repere biografice: Variante ale numelui: Constantin Dimitrie Cantemir, Dimitrie Cantemir (1673-1723). A fost fiul lui Constantin Cantemir și fratele lui Antioh; domn al Moldovei (1693, 1710-1711).

Caracaleanu, Serafim – editor

Acolutia Sfântului Serafim; ediția a II-a; l. greacă; Iași, Tipografia grecească, 1817

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala lui Serafim Caracaleanu.

Bibliografie: BRV, III, nr. 957, p. 196-197.

Repere biografice: Variante ale numelui: Serafim Caracaleanu, Serafim Caracalinos, Karakalinos, Serafim din Caracal; arhimandrit și stareț al mănăstirii Trei Ierarhi din Iași.

Slujba curioasei Parascheva din Epivates; l. greacă; Iași, Tipografia grecească, 1817

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala lui Serafim Caracaleanu.

Bibliografie: BRV, III, nr. 964, p. 207-213.

Caracaș, Constantin – editor, patron

Ioan Gură de Aur, *Cuvinte șase pentru preoție și ale altor trei Sfinți părinți trei Canonicești Epistolii*, București, Tipografia lui Constantin Caracaș de la Cișmeaua răposatului Mavrogheni, 1820

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1074, p. 330-331.

Repere biografice: Variante ale numelui: Constantin Caracaș. A fost unul dintre proprietarii tipografiei de la Cișmeaua Roșie. Privilegiata tipografie, Cișmeaua răposatului domn Mavrogheni, se afla în încăperile anexe ale bisericii „Izvorul Tămăduirii” din București. A fost proprietar împreună cu Răducanu Clinceanu și Dumitrache Topliceanu. Toți trei figurează ca și proprietari ai tipografiei. Își spune și „doftorul polițier”, poate șeful poliției?

Leguirea lui Caragea, București, Tipografia lui Constantin Caracaș, Răducanu Clinceanu, Dumitrache Topliceanu la Cișmeaua lui Mavrogheni, 1818

Observații: Editor al tipăriturii, aceasta s-a făcut pe cheltuiala sa. Buicliu ADD-I, constată în cazul *Leguirii lui Caragea* inexactitatea datelor sau chiar un fals tipografic, cartea fiind tipărită la Brașov în 1818, în tipografia lui Francisc de Schobeln de Friedrich Herfurt.

Bibliografie: BRV, III, nr. 983, p. 225-227; IV, nr. 983, p. 304; Buicliu, ADD-I, nr. 983-III, p. 398-399; Veress, II, nr. 1105, p. 222-223.

Mumuleanu, Paris-Barbu, *Rost de poezii*, București, Tipografia lui Constantin Caracaș, Răducanu Clinceanu, Dumitrache Topliceanu la Cișmeaua lui Mavrogheni, 1820

Observații: Patron, posibil și editor al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1078, p. 333-335; Buicliu, ADD-I, nr. 1078-III, p. 416-417.

Mumuleanu, Paris-Barbu, *Rost de poezii*; ediția a II-a; București, Tipografia de la Cișmeaua lui Mavrogheni a lui Constantin Caracaș, 1822

Observații: Patron, posibil și editor al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1160, p. 402; Buicliu, ADD-I, nr. 1160-III, p. 422.

Penticostarion, București, Tipografia lui Constantin Caracaș, Răducanu Clinceanu, Dumitrache Topliceanu la Cișmeaua lui Mavrogheni, 1820

Observații: Posibil patron al tipăriturii. Efor al tipografiei.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1079, p. 335-337; Buicliu, ADD-I, nr. 1079-III, p. 417.

Psaltire, București, Tipografia lui Constantin Caracaș, Răducanu Clinceanu și Dumitrache Topliceanu la Cișmeaua lui Mavrogheni, 1820

Observații: Posibil patron al tipăriturii. Efor al tipografiei.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1083, p. 342-345; IV, nr. 1083, p. 305; Buicliu, ADD-I, nr. 1083-III, IV, p. 417-418.

Caragea, Gheorghe Ioan – patron

Bucoavnă, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1814

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 124, p. 115-116.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan Gheorghe, Georgie Caragea; domn al Țării Românești (1812-1818).

Elogiu Principelui Ion Gheorghe Caragea; l. greacă; Viena, Tipografia lui Ioan Bartolomeu Zweck, 1818

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 994, p. 250-251.

Învățătură pentru ispovedanie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1813

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 826, p. 77-78.

Justin, *Prescurtare din istoriile filipice ale lui Pompeius Trogus*; l. greacă; Lipsca, Tauchnitz, 1817

Observații: Patron al tipăriturii, lucrarea îi este dedicată.

Bibliografie: BRV, III, nr. 963, p. 204-206.

Leginirea lui Caragea, București, Tipografia lui Constantin Caracaș, Răducanu Clineanu, Dumitrache Topliceanu la Cișmeaua lui Mavrogheni, 1818

Observații: Patron al tipăriturii. Buicliu ADD-I constată inexactitatea datelor și consideră că s-a tipărit la Brașov în anul 1818. Nu știm, dacă în situația nou creată, domnitorul mai rămâne patronul direct al ediției.

Bibliografie: BRV, III, nr. 983, p. 225-227.

Leginirea lui Caragea; l. greacă; Viena, tipografia lui Ioan Bartolomeu Zweck, 1818

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1000, p. 271-276.

Liturgiile, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1813

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 827, p. 78.

Liturgiile, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1817

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 942, p. 188.

Psaltire, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1817

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 955, p. 195-196.

Viața Sfântului Vasilie cel Nou, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1816

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 925, p. 162.

Caragea, Ioan Nicolae Constantin – patron

Abecedar mare; l. greacă; București, Tipografia nouă, 1783

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 1 martie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 464, p. 282-283; Buicliu, ADD-I, nr. 464-II, p. 302.

Repere biografice: Variante ale numelui: Nicolae Ioan Caragea, domn al Țării Românești (1782-1783).

Atanasie cel Mare, *Sinopsis*, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1783

Bibliografie: BRV, II, nr. 459, p. 279-280; BRVAC, p. 125-126.

Molitvenic, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1782

Bibliografie: BRV, II, nr. 453, p. 274-275; IV, nr. 453, p. 263.

Pilde filosofești; ediția a II-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1783

Bibliografie: BRV, II, nr. 461, 280-281; Buicliu, ADD-I, nr. 461-II, p. 302.

Psaltire, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1783

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 180, p. 160; BRVAC, p. 114.

Triod, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1782

Observații: Cartea s-a tipărit între 8 octombrie 1781–14 aprilie 1782.

Bibliografie: BRV, II, nr. 456, p. 277-278; IV, nr. 456, p. 263; Buicliu, ADD-I, nr. 456-II, IV, p. 301.

Caraman, Dobre – tipograf

Psaltire, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații: Ediția în care apare Caraman Dobre zețar este descrisă numai de DPCBRV, dintr-un exemplar incomplet datat 1779-1786. Din DPCBRV nr. 57 nu reiese limpede dacă respectiva carte este cea din BRV, II, IV, nr. 423.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 57, p. 59-61.

Repere biografice: Variante ale numelui: Dobre Caraman. A făcut parte dintre tipografii *Mineielor* de la Râmnic, având calitate de zețar. Caraman Dobre și Caraman Ene ar putea fi rude.

Caraman, Ene – tipograf

Psaltire, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații: Ediția în care apare Caraman Ene zețar este descrisă numai de DPCBRV, dintr-un exemplar incomplet datat 1779-1786. Din DPCBRV nr. 57 nu reiese limpede dacă respectiva carte este cea din BRV, II, IV, nr. 423.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 57, p. 59-61.

Repere biografice: Variante ale numelui: Caraman Ene. A făcut parte dintre tipografii *Mineilor* de la Râmnic în calitate de zețar. Caraman Dobre și Ene ar putea fi rude.

Carcalechi, Zaharie – editor, patron

Biblioteca Românească; partea I; Buda, Tipografia Universității, 1821

Observații: Publicația va mai apărea în anii 1829, 1830 și 1834, fiind proiectată să apară în 12 părți.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1114, p. 372-373.

Repere biografice: Variante ale numelui: Zaharie Carcalechi, Carchalechi. Editorul și difuzorul cărților din tipografia de la Buda. Îl găsim numit „Ferlegher”, „Ferlegherul Crăieștii Tipografii din Buda a Universității Ungariei”, „izvoditor”, editor.

Biblioteca Românească; partea I-IV; Buda, Tipografia Universității, 1829

Observații: Proiectată să apară în anii 1821, 1829, 1830 și 1834 în 12 părți. Părțile descrise au fost tipărite în anii 1829-1830.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1410, p. 618-619.

Calendariu pe anul [...] 1818, Buda, Tipografia Universității, 1818

Observații: Editor al tipăriturii. Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 974, p. 216.

Carte de mână și Calendar pe anul 1825, Buda, Tipografia Universității, 1825

Bibliografie: BRV, III, nr. 1235, p. 458-459.

Catavasier; l. greacă, l. română; Buda, Tipografia Universității, 1818

Observații: Posibil editor al tipăriturii, cartea a fost dată la tipar „prin Zaharia Caralechi”.

Bibliografie: BRV, III, nr. 975, p. 216-217.

Darvar Dimitrie, *Mai nainte gătire spre cunoștința de Dumnezeu*, Buda, Tipografia Universității, 1818

Observații: Cenzor al tipografiei de la Buda. Cartea s-a tipărit pe cheltuiala Școlii Domnești.

Bibliografie: BRV, III, nr. 977, p. 218-220.

Gessner Salomon, *Moartea lui Avel*, Buda, Tipografia Universității, 1818

Observații: Patron, posibil editor al tipăriturii. Tipărirea cărții s-a încheiat la 30 iulie 1820. A contractat 9 gravuri în cupru pentru *Moartea lui Avel*, nerealizate în final. Din cauza problemelor financiare, lucrarea a apărut cu o întârziere de aproape 2 ani.

Bibliografie: BRV, III, nr. 981, p. 222-223; Bucliu, ADD-I, nr. 981-III, p. 397.

Povățuitoriul tinerimii, Buda, Tipografia Universității, 1826

Observații: Conform BRV, III, p. 499 este editorul lucrării, deși cheltuiala îi aparține lui Grigore Băleanu.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1279, p. 499-503.

Psaltire; ediția a II-a; Buda, Tipografia Universității, 1818

Observații: Editor al cărții. Retipărirea ediției de la Iași.

Bibliografie: BRV, III, nr. 986, p. 238-239.

Carol al VI-lea – patron

Antologhion, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1737

Observații: Tipărirea cărții a început în 19 iulie 1736 și s-a încheiat în 30 august 1737.

Bibliografie: BRV, II, nr. 215, p. 52-53; BRVAC, p. 31-33; Bucliu ADD-I, nr. 215-II, p. 244; Teodorescu, 2006, p. 13.

Repere biografice: Împărat al Sfântului Imperiu Roman (1711-1740), fiul lui Leopold I și tată al Mariei Tereza.

Cassai, Andrei – tipograf

Aranyos ház [Casa de aur – Carte de cântece]; l. maghiară; Șumuleul Ciuc, Tipografia Mănăstirii, 1676

Observații: RMK I, 1376, îl consideră pe Ioan Căian autor, eventual editor, titlul lucrării fiind *Cationale Catholicum. Régi és Uj, Deák és Magyar Áitatos Egyház Enekek, Dicséretek, Soltárok és Litániak [...]*, tipograf Cassai András.

Bibliografie: Bucliu, ADD-I, nr. 96, p. 55; RMK, I, nr. 1376.

Repere biografice: Variante ale numelui: Cassai András, Andrei Cassai

Căistănoi, Vaislievici Nita – tipograf

Bucvar, Movilău, Tipografia lui Mihail Strilbițchi, 1800

Bibliografie: BRV, IV, nr. 263, p. 115; BRVAC, p. 134.

Călin diac – tipograf

Evanghelie; l. slavonă; Brașov, 1565

Observații: Cartea s-a tipărit între 19 decembrie – 2 septembrie.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 5, p. 7-8; BRVAC, p. 66; RMNy, I, nr. 204.

Repere biografice: Variante ale numelui: Călin diac, a fost ucenicul lui Coresi la Brașov. A tipărit *Evanghelie* slavonă cu literele lui Coresi, împreună cu patru ucenici.

Cercel, Petru – Patron

Evanghelie; l. slavonă; Brașov, 1583

Observații: Locul de tipărire este incert.

Bibliografie: BRV, I, nr. 31, p. 99; BRVAC, p. 69-70; Olteanu, 2005, p. 196.

Repere biografice: Variante ale numelui: Petru Cercel, domnul Țării Românești (1583-1585).

Cernavodeanu, Ilie – tipograf

Ceaslov, Râmnic, Tipografia cea nouă a Episcopiei, 1724

Observații: Tipografia de la Episcopia Râmnicului este reînființată în anul 1724 de către episcopul Damaschin, după o nefuncționare de 16 ani.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 58, p. 47; BRVAC, p. 183-184; Lupu, 2006, p. 58.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ilie Cernavodeanu, Ilie de la Cernavodă; tipograf la Râmnic (1724-1725).

Întâia învățătură pentru tineri; l. slavonă, l. rusă, l. română; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1726

Bibliografie: BRV, II, nr. 193, p. 29-32; Buicliu, ADD-I, nr. 193-II, p. 235-236; Duțu, 1983, p. 235.

Psaltire; ediția a II-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1725

Bibliografie: BRV, IV, nr. 188, p. 225.

Chesarie episcop al Râmnicului – editor, patron

Ceaslov, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 417, p. 229; DPCBRV, nr. 417, p. 216-218; BRVAC, p. 196; DTR, p. 86-87.

Repere biografice: Variante ale numelui: Chesarie, episcop de Râmnic; s-a născut cca. în anul 1720 în București, în familia Halepliu, probabil originară din Alepul Siriei, și a decedat în 9 ianuarie 1780 în Râmnicu Vâlcea. A învățat la Școala domnească din București. Devine călugăr, eclesiarh la catedrala mitropolitană și protosinghel al Mitropoliei. A fost ales episcop al Râmnicului în anul 1774, unde a păstorit până la moarte. La Râmnic s-a îngrijit de funcționarea tipografiei, mai ales de editarea *Mineielor* (1776-1779), traduse de episcopul Damaschin și revizuite de mitropolitul Grigorie al II-lea, de episcopul Chesarie, Filaret, de monahul Rafail de la Hurezi, de ierodiaconul Anatolie și de Iordan Capadocianul, grămăticul. Chesarie este autorul unor prefețe erudite cu conținut istoric, patriotic, filologic.

Cuvânt la moaștele Sfântului Grigorie Decapolitul, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații: Posibil și editor. Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: BRVAC, p. 210.

Meletie Pigas, *Învățătura ortodoxă*; ediția a II-a; l. greacă; București, Tipografia Mitropoliei, 1769

Observații: A realizat corectura textului în tipografie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 369, p. 193-194; DTR, p. 86-87.

Mineiul pe octombrie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1776

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 395, p. 215-217; IV, nr. 395, p. 255-256; Buicliu, ADD-I, nr. 395-II, p. 289.

Mineiul pe noiembrie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1778

Observații: Editor cu „nevoința”. S-a îngrijit de tipărirea cărții, a fost și traducătorul ei.

Bibliografie: BRV, II, nr. 415, p. 226-228; Buicliu, ADD-I, nr. 415-II, p. 292; Florescu, 1983a, p. 308-313.

Mineitul pe decembrie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații: Editor prin „nevoința”, cartea s-a tipărit între 6 februarie – 2 mai. Este și traducătorul lucrării.

Bibliografie: BRV, II, nr. 419, p. 231-233; Buicliu, ADD-I, nr. 419-II, p. 292.

Mineitul pe ianuarie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații: Editor prin nevoința, cartea s-a tipărit între 18 mai – 8 august. Este și traducătorul lucrării.

Bibliografie: BRV, II, nr. 420, p. 233-237.

Mineitul pe februarie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații: Editor prin „nevoința”, cartea s-a tipărit între 9 august – 28 septembrie. Este și traducătorul lucrării.

Bibliografie: BRV, II, nr. 421, p. 237-241.

Mineitul pe martie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit între 15 octombrie – 5 decembrie pe cheltuiala episcopului. După prefața se află nota despre moartea lui Chesarie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 422, p. 241-244.

Octoib, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1776

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 396, p. 217; Buicliu, ADD-I, nr. 396-II, p. 290.

Psaltire, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala episcopului. Din DPCBRV, nr. 57 nu reiese limpede dacă, cartea descrisă este cea din BRV, II, IV, nr. 423.

Bibliografie: BRV, II, nr. 423, p. 244-245; IV, nr. 423, p. 257-259; DPCBRV, nr. 57, p. 59-61; Buicliu, ADD-I, nr. 423-II, IV, p. 293; BRVAC, p. 110-111.

Triod, ediția a III-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1776

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa, între 20 octombrie 1776 – 25 februarie 1777.

Bibliografie: BRV, II, nr. 410, p. 222-223; Buicliu, ADD-I, nr. 410-II, p. 291-292.

Chesarie episcop de Buzău – editor

Cazanii, București, Tipografia Mitropoliei, 1828

Observații: Episcopul Chesarie a finanțat tipărirea împreună cu episcopul Neofit al Râmnicului.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1361, p. 573-575; <http://www.sfant.ro/sfinti-romani/episcopul-chesarie-al-buzaului.html>.

Repere biografice: Variante ale numelui: Chesarie, episcop al Buzăului. S-a născut în București în jurul anului 1784, cu numele laic de Constantin Căpățână și a murit în anul 1846. A învățat la școala grecească de la Biserica Domnița Bălașa; s-a călugărit la Mănăstirea Antim cu numele de Chesarie. În anul 1820 a fost ucenicul episcopului Iosif, devine iconom al Mănăstirii Antim, al Mitropoliei din București. În anul 1825 este hirotonit episcop la Buzău, unde a stat 21 de ani. S-a ocupat de reconstruirea bisericilor, a mănăstirilor, a înființat școli, s-a îngrijit de educarea tinerei generații. A reînființat o tipografie la Buzău în anul 1833.

Chiriac – tipograf

Cazanii la oameni morți, Ertăciuni la oameni morți, Bălgrad, Tipografia Mitropoliei, 1689

Bibliografie: DPCBRV, nr. 87, p. 171; Buicliu, ADD-I, nr. 87, p. 206; Mârza, 1998, p. 80.

Repere biografice: Variante ale numelui: ieromonahul Chyriac, Kiriak Tipograf Moldovean, Kiriak, Chyriac, Gieser i tipograf Moldovean, „popa Kiriak Tipograf Moldovean ispravnic de tot”, „Kyriac Tipograf Moldoveanul”. Tipograf originar din Moldova, de la mănăstirea Agapia; a fost călugăr la mănăstirea Agapia. În cei 17 ani (1680-1696) de activitate a tipărit cărți apărute la Tipografia Mitropoliei din București, la Bălgrad și la Sibiu unde a folosit setul de litere bălgradene. La Alba Iulia a fost tipograf împreună cu ucenicii săi: Opria, Mihai Banci, Toma, Avram diacon. Chiriac își spune pe lângă tipograf și „Gieser” - turnător de litere. Semnat „K.T.M.” în *Molitvenic* și în *Cazanii la oameni morți, Ertăciuni la oameni morți*, Bălgrad, 1689. Posibil tipograf al colligatului la *Molitvenic: Povestea la 40 de mucenici*,

Bălgrad, 1689. În BRV există o variantă în care sunt semnați: P. s., p. k. Tip. și A.d.

Ceasloveț, Sibiu, 1696

Observații: Cartea s-a tipărit cu setul de litere de la tipografia românească de la Alba Iulia.

Bibliografie: BRV, I, nr. 101, p. 339-340; IV, nr. 101, p. 207-208; Buicliu, ADD-I, nr. 101-I, p. 208; BRVAC, p. 180-181; Mârza, 1998, p. 85-88.

Evangelie, București, Tipografia Mitropoliei, 1682

Bibliografie: BRV, I, nr. 74, p. 246-251; Buicliu, ADD-I, nr. 74-I, p. 189; BRVAC, p. 74-75; Mârza, 1998, p. 76-77.

Liturgiile, București, Tipografia Mitropoliei, 1680

Observații: Imprimarea s-a terminat la 8 iulie. Chiriac a fost tipograful *Liturgiilor* împreună cu ieromonahul Inochentie, care a fost corector.

Bibliografie: BRV, I, nr. 71, p. 230-237; Buicliu, ADD-I, nr. 71-I, p. 185-186.

Molitvele în duminica pogorării Sfântului Dub; l. slavonă, l. română; București, Tipografia Mitropoliei, 1680

Observații: Tipărirea cărții s-a terminat în 8 iulie.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 29, p. 25-26.

Molitvenic, Bălgrad, Tipografia Mitropoliei, 1689

Observații: Chiriac figurează în calitate de turnător de litere. Tipărirea s-a terminat în 22 aprilie. Se semnează ca și tipograf la foaia 199.

Bibliografie: BRV, I, nr. 87, p. 291-296; DPCBRV, nr. 87, p. 170-171; Buicliu, ADD-I, nr. 87-I, p. 205-206; Veress, I, nr. 234, p. 130; RMK, II, nr. 1644; Mârza, 1998, p. 77-84; Molitvănic, 2009.

Poveste la 40 de mucenici, Bălgrad, 1689

Observații: Cartea a circulat în colligat cu *Molitvenicul* și *Sicriul de Aur*. Nu sunt cunoscute exemplare cu foaia de titlu.

Bibliografie: BRV, I, nr. 88, p. 296; Buicliu, ADD-I, nr. 88-I, p. 206-207; Mârza, 1998, p. 79-80; Gherman, 2006, p. 141-150.

Rânduiala diaconstvelor, Bălgrad, Tipografia Mitropoliei, 1687

Bibliografie: BRV, I, nr. 85, p. 280; Buicliu, ADD-I, nr. 85-I, p. 194; Mârza, 1998 p. 75-77.

Chrisant – editor, patron

Dositei, *Istoria Patriarhilor Ierusalimului*; l. greacă; București, 1715

Observații: Este editorul cărții, aceasta s-a tipărit cu cheltuiala sa și a Sfântului Mormânt. Tipărirea s-a încheiat în luna octombrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 175, p. 501-508; IV, nr. 175, p. 224; Bădără, 1998, p. 154, 165.

Repere biografice: Variante ale numelui: Chrisant, Hrisant Notara. Nepot al patriarhului Dositei, căruia i-a urmat în funcție începând cu anul 1707, devine patriarh al Ierusalimului și Palestinei. A fost bursier al lui Constantin Brâncoveanu, unul din cei mai culti ierarhi ai Bisericii Ortodoxe. A fost editor de cărți, autor, traducător și corector.

Ioan Damaschin, *Arătarea credinței ortodoxe*, Iași, Tipografia Mănăstirii Sfântului Mormânt, 1715

Observații: Este patronul tipăriturii. Tipărirea s-a încheiat în luna septembrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 174, p. 501.

Liturgiile, Iași, Tipografia Mănăstirii Sfântului Mormânt, la Sf. Sava, 1715

Observații: Este patronul tipăriturii. Cartea a fost dăruită bisericilor.

Bibliografie: BRV, I, nr. 171, p. 497-498.

Sinopsis, Iași, Tipografia Mănăstirii Sfântului Mormânt, la Sf. Sava, 1714

Observații: Este patronul tipăriturii.

Bibliografie: BRV, I, nr. 169, p. 494.

Ciapo, Pascal Gheorg – patron, editor

Diariu sau Zinariu; l. română, l. sârbă; Buda, Tipografia Universității, 1817

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 939, p. 186.

Repere biografice: Variante ale numelui: Pascal Gheorg Ciapo, Csapó György, negustor și comis-voiajor din Sent-Andrei și Pesta.

Climent episcop – editor, patron

Acatist, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1736

Observații: BRV nu cunoaște ediția. Cartea s-a tipărit pe cheltuiala episcopului Climent. BRVAC indică anul tipăririi 1736, în conformitate cu foaia de titlu. Există și discuții despre eventualitatea tipăririi între anii 1737-1760.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 16-I, p. 244; DPCBRV, nr. 16, p. 21-23; BRVAC, p. 10-12; Florescu, 1980; Teodorescu, 2006, p. 9; DTR, p. 102-103.

Repere biografice: Variante ale numelui: Climent, iposifios al Râmnicului. S-a născut în jurul anului 1685 în Pietrarii de Jos, jud. Vâlcea și a decedat la 31 ianuarie 1753. S-a călugărit la Hurezi, a fost egumen la Polovragi și la Bistrița. A fost însăunat episcop la Râmnic în anul 1735 și hirotonit la 12 aprilie 1737, retras din scaun la 8 mai 1748. Sub păstoria sa a fost reconstruită catedrala și clădirile aparținătoare, distruse în timpul războiului din 1736-1739; a fost ctitor de biserici. Susține și financiar tipărirea cărților de cult, unele dintre acestea fiind traduceri înaintașului său Damaschin.

Antologhion, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1737

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala episcopului Climent. Cartea s-a tipărit între 19 iulie 1736 – 30 august 1737. Corector a fost ieromonahul Lavrentie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 215, p. 52-53; Buicliu, ADD-I, nr. 215-I, p. 244; BRVAC, p. 31-33; Teodorescu, 2006, p. 9; DTR, p. 224.

Antologhion; ediția a II-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1745

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala episcopului Climent.

Bibliografie: BRV, II, nr. 237, p. 80-83; BRVAC, p. 33-34; Teodorescu, 2006, p. 14.

Apostol, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1747

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala episcopului Climent, între 13 decembrie – 7 martie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 251, p. 94-96; Buicliu, ADD-I, nr. 251-II, p. 254; BRVAC, p. 46-47; Teodorescu, 2006, p. 21-22.

Capete de poruncă la toată ceata besericească, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1743

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 20, p. 28-29; BRVAC, p. 145-146.

Catavasier, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1747

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala episcopului Climent.

Bibliografie: BRV, II, nr. 252, p. 96-98; BRVAC, p. 155-156.

Cazanii, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1748

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala episcopului Climent. În *Predoslovie* se menționează că episcopul Climent deținea funcția de 10 ani și 3 luni.

Bibliografie: BRV, II, nr. 263, p. 105-107; BRVAC, p. 173-174.

Ceaslov, Râmnic, Tipografia nouă a Episcopiei, 1742

Observații: Cartea nu figurează în BRV; s-a tipărit pe cheltuiala episcopului Climent.

Bibliografie: Dunăreanu, 1983, p. 270-272; Buicliu, ADD-I, nr. 168, p. 84.

Ceaslov, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1745

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala episcopului Climent.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 240, p. 241-242; BRVAC, p. 186.

Climent, *Învățături în postul mare*, Râmnic, 1737

Observații: Patron al tipăriturii. Anul tipăririi este incert. Posibil 1737-1749. Climent ar putea fi și autor.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 72, p. 54.

Evangelie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1746

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala episcopului Climent.

Bibliografie: BRV, II, nr. 246, p. 88-92; Buicliu, ADD-I, nr. 246-II, p. 251; BRVAC, p. 80-81; Teodorescu, 2006, p. 40.

Liturgiile, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1747

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala episcopului Climent.

Bibliografie: BRV, II, nr. 256, p. 99; Buicliu, ADD-I, nr. 256-II, p. 254; Teodorescu, 2006, p. 47.

Molitvenic, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1747

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala episcopului Climent.

Bibliografie: BRV, II, nr. 259, p. 101-102.

Octoib, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1742

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala episcopului Climent.

Bibliografie: BRV, II, nr. 227, p. 62-64.

Penticostar, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1743

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala episcopului Climent.

Bibliografie: BRV, II, nr. 233, p. 73-76.

Psaltire, Râmnic, 1746

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala episcopului Climent.

Bibliografie: BRV, II, nr. 250, p. 94.

Psaltire, ediția a II-a; Râmnic, 1743

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 169, p. 84-85.

Rugăciuni pentru dobitoacele bolnave, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1744

Observații: Patron tipăriturii. Tipărirea s-a încheiat în luna septembrie.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 82, p. 56.

Climent ieromonah – tipograf

Antologhion, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1786

Observații: Cartea a fost tipărită în perioada 25 noiembrie 1785 - 6 mai 1786.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 196, p. 99-100; DPCBRV, nr. IV 196, p. 225-230; BRVAC, p. 41; Lupu, 2006, p. 58-67.

Repere biografice: Variante ale numelui: Climent, ieromonah, tipograf; tipograf în tipografia Episcopiei Râmnicului între anii 1776-1787. A colaborat cu popa Costandin tipograf și cu Dimitrie Popa Mih(ail) Mihailovici, tipografi râmniceni.

Cazanii, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1781

Bibliografie: BRV, II, nr. 445, p. 271-272; IV, nr. 445, p. 262; BRVAC, p. 177-178.

Ceaslov, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1787

Bibliografie: BRV, II, nr. 510, p. 316; DPCBRV, nr. 510, p. 231-233; Buicliu, ADD-I, nr. 510-II, p. 321-322; BRVAC, p. 202.

Dorotei, *Cuvinte*, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784

Bibliografie: BRV, II, nr. 473, p. 288-289.

Evangelie, ediția a II-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784

Observații: Cartea s-a tipărit între 10 ianuarie - 22 martie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 474, p. 289-290; BRVAC, p. 88-89.

Mineiul pe octombrie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1776

Observații: Climent ieromonah tipograf a contribuit la tipărirea celei de a doua ediții a *Mineiului pe octombrie*, apărută după corectarea primei.

Bibliografie: BRV, II, nr. 395, p. 215-217; IV, nr. 395, p. 255-256; Buicliu, ADD-I, nr. 395-II, p. 289; Lupu, 2006, p. 63.

Molitvenic, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1782

Bibliografie: BRV, II, nr. 453, p. 274-275; IV, nr. 453, p. 263.

Penticostar, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1785

Observații: Cartea s-a tipărit între 8 ianuarie - 10 martie. De la început până la duerna 20 de Dimitrie Mihailovici.

Bibliografie: BRV, II, nr. 494, p. 309-310.

Psaltire, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784

Bibliografie: BRV, II, nr. 480, p. 295; Buicliu, ADD-I, nr. 480-II, p. 309; BRVAC, p. 114-115.

Psaltire, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1787

Bibliografie: BRV, IV, nr. 206, p. 102; BRVAC, p. 116.

Slujba Sfântului Stelian, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1787

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 22 noiembrie. În bibliografie există diferențe în descrierea cărții. În BRV, IV apare ca tipograf Climent, în DPCBRV apare Gheorghie, fiul tipografului râmnician Costandin.

Bibliografie: BRV, II, nr. 515, p. 317; IV, nr. 515, p. 266; DPCBRV, nr. 78, p. 79-80; nr. 515, p. 233-234.

Teodor Studitul, *Cuvinte*, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784

Bibliografie: BRV, II, nr. 481, p. 295-300.

Triod, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1782

Observații: Cartea s-a tipărit între 8 octombrie 1781-14 aprilie 1782.

Bibliografie: BRV, II, nr. 456, p. 277-278; IV, nr. 456, p. 263; Buicliu, ADD-I, nr. 456-II, IV, p. 301.

Clinceanu, Răducanu – editor, patron

Acatist, Acatistier, București, Tipografia lui Răducanu Clinceanu și Dumitrache Topliceanu, 1830

Observații: Răducanu Clinceanu și Dumitrache Topliceanu au fost proprietarii tipografiei în care a apărut cartea.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1470, p. 673.

Repere biografice: Variante ale numelui: Răducanul Clinceanul. Asociatul lui Constantin Caracaș și a lui Dumitrache Topliceanu, proprietarii tipografiei la Cișmeaua Roșie, fosta tipografie privilegiată de la Cișmeaua răposatului Mavrogheni.

Apologhia, București, Tipografia nouă a lui Răducanu Clinceanu și Dumitrache Topliceanu, 1819

Observații: Dumitrache Topliceanu a fost împreună cu Răducanu Clinceanu proprietar al tipografiei, ei fiind și editorii cărții. Autorii BRV-ului indică în vedeta descrierii cărții, ediția a II-a, pe când în descrierea foii de titlu se menționează că este vorba de prima ediție. Tipărirea s-a încheiat în luna iunie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1030, p. 288-289.

Atanasie Staghiritul, *Prescurtarea istoriei universale*, I-IV, București, Tipografia lui Răducanul Clinceanu și Dumitrache Topliceanu, 1826

Observații: Patron al tipăriturii, proprietar al tipografiei. Cartea s-a tipărit între anii 1826-1827.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1278, p. 495-499.

Ceaslov; ediția a II-a; l. slavonă; București, Tipografia eforilor Răducan Clinceanul și Dumitrache Topliceanu, 1828

Observații: Patron al tipăriturii, proprietar al tipografiei. Tipărirea cărții s-a încheiat în 1 martie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1362, p. 575-577.

Dion Filosoful, *Cuvinte*, București, Tipografia lui Răducanu Clinceanu și Dumitrache Topliceanu, 1825

Observații: Patron al tipăriturii, proprietar al tipografiei.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1239, p. 460.

Hrisov[...] de la Matei Basarab, București, Tipografia lui Răducanu Clinceanu și Dumitrache Topliceanu, 1830

Observații: Patron al tipăriturii. Tipărirea s-a încheiat în 20 februarie. Răducanu Clinceanu și Dumitrache Topliceanu au fost proprietarii tipografiei în care a apărut *Hrisovul*.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1485, p. 690.

Leginirea lui Caragea, București, Tipografia lui Constantin Caracaș, Răducanu Clinceanu, Dumitrache Topliceanu la Cișmeaua lui Mavrogheni, 1818

Observații: Este editorul lucrării, aceasta fiind tipărită pe cheltuiala sa și a lui Caracaș Constantin. Bucliu ADD-I, constată în cazul *Leguirii lui Caragea* inexactitatea datelor sau chiar un fals tipografic, cartea fiind tipărită la Brașov în 1818 în tipografia lui Francisc de Schobeln. Cartea am descris-o conform noilor concluzii la Brașov, tipografia lui Francis de Schobeln.

Bibliografie: BRV, III, nr. 983, p. 225-227; IV, nr. 983, p. 304; Bucliu, ADD-I, nr. 983-III, p. 398-399.

Nicolae Dimitrie Darvari, *Culegere de înțelepciune*, București, Tipografia privilegiată a lui Răducanul Clinceanu și Dumitrache Topliceanu, 1827

Observații: Patron al tipăriturii. Cartea reprezintă o traducere din limba greacă realizată de către Iancu Nicolae Moldovean.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1306, p. 531-532.

Oștirea francezilor în Rossia, București, Tipografia privilegiată a lui Răducanu Clinceanu și Dumitrache Topliceanu, 1826

Observații: Patron al tipăriturii, proprietar al tipografiei. Cartea s-a tipărit cu contribuția mai multor persoane enunțate în carte.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1286, p. 516-517; DPCBRV, nr. 1286, p. 306.

Penticostarion, București, Tipografia lui Constantin Caracaș, Răducanu Clinceanu și Dumitrache Topliceanu, 1820

Observații: Patron al tipăriturii, proprietar al tipografiei.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1079, p. 335-337; Bucliu, ADD-I, nr. 1079-III, p. 417.

Psaltire, București, Tipografia lui Constantin Caracaș, Răducanul Clinceanu și Dumitrache Topliceanu, 1820

Observații: Patron al tipăriturii, proprietar al tipografiei.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1083, p. 342-345; IV, nr. 1083, p. 305; Buicliu, ADD-I, nr. 1083-III, IV, p. 417-418;

Viața sfântului Vasilie cel Nou, București, Tipografia nouă a lui Răducanu Clinceanu și Dimitrie Topliceanu, 1819

Observații: Patron al tipăriturii, proprietar al tipografiei. Tipărirea s-a încheiat în 12 iulie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1050, p. 314.

Clozius, Gheorghe de – tipograf

Bukoavnă, Sibiu, Tipografia lui Gheorghe de Clozius, 1830

Observații: Există două variante ale foii de titlu, una cu numele lui Gheorghe de Clozius, cealaltă cu numele lui Ioan Bart. În BRV III și Petrik I este o mențiune în cadrul descrierii la I. Bart pentru anul 1830: „Bukoavne, szau kérticsike de nume pentru trebuința prunților romanesti neunitzi din Ardeal”.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1473, p. 680; Petrik, I (Arcanum Adatabázis Kft. CD-ROM (www.arcanum.hu)).

Repere biografice: Variante ale numelui: Gheorghe de Klozius, Gheorghe Clozius, tipograf sibian. A preluat tipografia de la Ioan Bart și o folosește și după anul 1830.

Vasile Aaron, *Anul cel mănos*, Sibiu, Tipografia lui Gheorghe de Clozius, 1830

Observații: Există două variante ale foii de titlu, una cu numele lui Gheorghe de Clozius, cealaltă cu numele lui Ioan Bart.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1467, p. 672.

Vasile Aaron, *Istoria lui Sofronim și a Haritei*, Sibiu, Tipografia lui Gheorghe de Clozius, 1821

Observații: Cartea nu figurează în BRV, dar se menționează existența ediției lui Clozius în contextul ediției lui Ioan Bart tot din 1821. Buicliu ADD-I discută despre 2 ediții ale aceleiași cărți și propune: BRV, III, nr. 1109₁₋₂.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1109, p. 366-369; Buicliu, ADD-I, nr. 1109-III, p. 419; Godorogea, 1983, p. 323.

Vasile Aaron, *Leonat și Dorofata*, ediția a II-a; Sibiu, Tipografia lui Gheorghe de Clozius, 1830

Observații: Există două variante ale foii de titlu, una cu numele lui Gheorghe de Clozius, cealaltă cu numele lui Ioan Bart.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1468, p. 672; DPCBRV, nr. 1468, p. 309.

Vasile Aaron, *Piram și Tisbe*; ediția a II-a; Sibiu, Tipografia lui Gheorghe de Clozius, 1830

Observații: Numele autorului este incert. Există două variante ale foii de titlu, una cu numele lui Gheorghe de Clozius, cealaltă cu numele lui Ioan Bart.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1469, p. 672-673.

Colman, L. – gravor

Stefan P. Niagoe, *Calendar Românesc pe anul 1829*, Buda, Tipografia Universității, 1829

Bibliografie: BRV, III, nr. 1414, p. 623-624.

Coloși – tipograf

Petru Maior, *Orthographia romana sive latino-valachica*, Buda, Tipografia Universității, 1819

Bibliografie: BRV, III, nr. 1039, p. 299-304; Buicliu, ADD-I, nr. 1039-III, p. 405.

Repere biografice: Variante ale numelui: Coloși; este menționat în calitate de corector în tipografia de la Buda și a fost plătit cu 7 forinți pe coală.

Comnen, Ioan – editor

Ioan Comnen, *Proschinatarul Sfântului Munte*, I. greacă., Snagov, Tipografia Mănăstirii, 1701

Observații: Cartea s-a tipărit cu cheltuiala lui Ioan Comnen.

Bibliografie: BRV, I, nr. 129, p. 422-423; IV, nr. 129, p. 213-215; Bădără, 1998, p. 161.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan Comnen sau Molivdos; medic, grec la origine, a studiat la Constantinopol și în Italia. În Țara Românească a fost profesorul viitorului domn Constantin Duca. A predat matematică și fizică la Academia din București. A devenit medic al domnitorului Constantin Brâncoveanu, notar. După călugărire și-a luat numele Ierotei; a devenit mitropolit al Dristrei.

Constandie episcop – editor

Chiriadromion, I. bulgară, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1806

Observații: Cartea s-a tipărit prin contribuția unui important număr de prenumerați. Constantin a fost unul din principalii trei

finanțatori ai tipăririi; numele lui apare numai în lista de prenumerați.

Bibliografie: BRV, II, nr. 708, p. 490-492.

Repere biografice: Variante ale numelui: Constantin, Constandie, episcop de Buzău.

Liturghii, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1817

Observații: Buicliu ADD-I menționează că există două tiraje: unul sub patronajul episcopului Constandie de la Buzău, 1817, tipărit pe cheltuiala episcopului, și cel de față.

Bibliografie: BRV, III, nr. 942, p. 188; Buicliu, ADD-I, nr. 942-III, p. 394-395.

Psaltire, Buzău, 1817

Observații: Este semnalată o variantă a *Psaltirii*, 1817, tipărită la Buzău. Cartea s-a tipărit pe cheltuiala episcopului Constandie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 955, p. 195-196.

Ușa pocăinței, Brașov, Tipografia privilegiată, 1812

Observații: A ajutat la tipărirea cărții cu 50 de talere împreună cu alți 20 de contribuabili, fețe bisericești și laici.

Bibliografie: BRV, III, nr. 815, p. 64-70.

Constantie ieromonah – gravor

Apostol, București, 1820

Bibliografie: BRV, III, nr. 1064, p. 326-327; DPCBRV, nr. 1064, p. 293.

Repere biografice: Variante ale numelui: Constantie ieromonah; Ieromonah Constantie; gravor la București în tipografia lui Constantin Caracaș, Răducanu Clinceanu și Dumitrache Topliceanu. Constantin ieromonah apare în *Ceaslovul* din anul 1825 sub forma „Ghervasie Constantie”. Constantie ieromonah este prezent la București în calitate de gravor în anii 1826, 1830, între timp a funcționat în tipografia Mitropoliei de la Iași. La începutul carierei a lucrat și în tipografia mănăstirii de la Neamț (1817).

Atanasie cel Mare, *Întrebări și răspunsuri teologhicești*; ediția a III-a; București, 1821

Bibliografie: BRV, III, nr. 1111, p. 369.

Catibisis, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1828

Bibliografie: BRV, III, nr. 1360, p. 572-573.

Cassian Râmleanul, *Doao cuvinte*, București, 1825

Bibliografie: BRV, III, nr. 1237, p. 459; Chiaburu 2010, p. 447.

Ceaslov, București, 1825

Observații: Gravurile sunt semnate de ieromonahul Costantin, dar și în formă „Ghervasie Constantie”.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 450, p. 153; Buicliu, ADD-I, nr. 450-IV, p. 432.

Ceaslov mare; ediția a II-a; București, 1830

Observații: Cartea s-a tipărit între 1 iulie - 31 octombrie. S-a semnat în calitate de gravor, Ieromonah Costantin.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1480, p. 685-687.

Dion Filosoful, *Cuvinte*, București, Tipografia lui Răducanul Clinceanu și Dumitrache Topliceanu, 1825

Bibliografie: BRV, III, nr. 1239, p. 460; Chiaburu 2010, p. 447.

Molebnic, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1828

Observații: Tipărirea s-a încheiat în luna iunie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1374, p. 595.

Oștirea francezilor în Rossia, București, Tipografia privilegiată a lui Răducanu Clinceanu și Dimitrie Topliceanu, 1826

Observații: Traducere din limba greacă de Parascheva clucerul de arie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1286, p. 516-517; DPCBRV, nr. 1286, p. 306.

Penticostar, București, Tipografia lui Constantin Caracaș, Răducanul Clinceanu și Dumitrache Topliceanu, 1820

Bibliografie: BRV, III, nr. 1079, p. 335-337; Buicliu, ADD-I, nr. 1079-III, p. 417.

Psaltire, București, Tipografia lui Constantin Caracaș, Răducanul Clinceanu și Dumitrache Topliceanu, 1820

Observații: Cartea s-a tipărit „în cea de Dumnezeu întru Pravoslavie păzită Politie București”.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1083, p. 342-345; IV, nr. 1083, p. 305; Buicliu, ADD-I, nr. 1083-III, IV, p. 417-418.

Psaltire; ediția a II-a; l. rusă; București, 1830

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 13 iulie. Ieromonahul Constantie a semnat câteva gravuri. Posibil să fi semnat unele gravuri și în formă ieromonah Costantin (!).

Bibliografie: BRV, III, nr. 1495, p. 704-706.

Psaltire, l. slavonă; Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1817

Observații: Posibil loc de tipărire Mănăstirea Neamț, posibilă datare anul 1817.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 102, p. 97.

Urmare în Duminica Paștelui și săptămâna luminată, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1821

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în luna februarie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1129, p. 385-386.

Constantin, gravor – gravor

Liturgiile, București, Tipografia Mitropoliei, 1796

Observații: Numele gravorului Codin este semnalat numai de Buicliu ADD-I. Buicliu demonstrează posibilitatea existenței ediției 1796 a *Liturgiilor*. Nu excludem posibilitatea reutilizării unei plăci a lui Constantin Atanasievici de la Râmnic.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 251, p. 111; Buicliu, ADD-I, nr. 251-IV, p. 341.

Repere biografice: Variante ale numelui: Codin, tipograf la București și la Râmnic.

Constantin – tipograf

Liturgie, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1768

Observații: BRV IV, nr. 366, p. 252, corectează informația din BRV, II privind anul tipăririi 1769 cu 1768. În anul 1769 sau 1777 nu a putut fi patron Alexandru Scarlat Ghica, deoarece nu a fost domn în Țara Românească decât până în 28 octombrie 1768.

Bibliografie: BRV, II, nr. 366, p. 192; IV, nr. 366, p. 252.

Repere biografice: Variante ale numelui: Constantin; posibil să fi fost ucenic la Iordache tipograf. Calitatea lui Iordache, posibil Stoicovici, nu este clară în contextul de față.

Viețile sfinților din luna octombrie, ediția a II-a; Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1809

Bibliografie: BRV, III, nr. 773, p. 15-20; DPCBRV, nr. 115, p. 108-110; Chiaburu 2010, p. 440.

Constantin Țintariul – tipograf

Viețile sfinților din luna octombrie, ediția a II-a; Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1809

Bibliografie: BRV, III, nr. 773, p. 15-20; DPCBRV, nr. 115, p. 108-110; Chiaburu 2010, p. 440.

Constantin Gheorghe – editor

Acoluții. Carte pentru sfințele slujbe, l. greacă; București, Tipografia Mitropoliei, 1736

Observații: Cartea a fost tipărită pe cheltuiala sa și trebuia împărțită enoriașilor în dar.

Bibliografie: BRV, II, nr. 214, p. 51-52; BRVAC, p. 150.

Repere biografice: Variante ale numelui: Constantin Gheorghe X din Sotiro-Zagora

Constandin ierei – tipograf

Psaltire, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1782

Bibliografie: BRV, II, 455, p. 277; BRVAC, p. 113.

Repere biografice: Variante ale numelui: Constantin, Constantin monah, zețar.

Constantin tipograf – tipograf, gravor

Octoib Mare, București, Tipografia Mitropoliei, 1792

Observații: DPCBRV reproduce informația tipărită pe foaia 4, conform căreia Octoiul Mare ar fi fost gata de tipar încă în anul 1787, dar nu a putut fi tipărit din cauza morții mitropolitului Grigorie, din 18 septembrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 557, p. 349-350; DPCBRV, nr. 557, p. 242-244; Teodorescu, 2006, p. 78.

Repere biografice: Variante ale numelui: Constantin, tipograf râmnician; apare în calitate de tipograf și gravor în tipografia Mitropoliei din București în anul 1792. Un „Costandin” gravor apare semnat în tipografia Episcopiei Râmnicului în același an.

Contoleo, Dimitrie – gravor

Chiriadromion, ediția a II-a; I-II, l. greacă; Iași, Tipografia nouă, 1816

Bibliografie: BRV, III, nr. 926, p. 163.

Repere biografice: Variante ale numelui: Dimitrie Kondoleos, Dimitrie Kontoleo,

Dimitrie Contoleo din tipografia grecească de la Iași. Unele gravuri au fost lucrate la Iași, altele, după mențiunea gravorului, au fost lucrate în Ismail.

Codicele civil al principatului Moldovei (Calimah), I [-III]; l. greacă; Iași, Tipografia Mănăstirii Trei Ierarhi, 1816

Observații: Cartea s-a tipărit între anii 1816-1817.

Bibliografie: BRV, III, nr. 927, p. 165-176; IV, nr. 927, p. 302; Buicliu, ADD-I, nr. 927, p. 391.

Neofit, *Răsturnarea religiei evreilor*, l. greacă; Iași, Tipografia grecească de la Biserica Trei Ierarhi, 1818

Observații: Traducerea a fost realizată de Ioan Gherghiu. Locul tipăririi nu este specificat în foaia de titlu.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1001, p. 276-279; IV, nr. 1001, p. 304-305; Buicliu, ADD-I, nr. 1001, p. 403.

Služba cvioasei Parascheva din Epivates; l. greacă; Iași, Tipografia grecească, 1817

Bibliografie: BRV, III, nr. 964, p. 207-213.

Observații: *Služba cvioasei Parascheva* a gravat-o în Ismail.

Služba sfântului martir Ioan din Trapezunt; l. greacă; Iași, Tipografia grecească, 1819

Bibliografie: BRV, III, nr. 1052, p. 315-316.

Coresi – tipograf

Apostol românesc, Brașov, Tipografia lui Coresi, 1563

Bibliografie: BRV, I, nr. 12, p. 49-51; IV, nr. 12, p. 169-170; RMNy, I, nr. 188; Bianu, 1930; Olteanu, 2005, p. 75-81; DTR, p. 117-118.

Repere biografice: Variante ale numelui: Coresi, Diaconul Coresi. S-a născut în Târgoviște și a decedat probabil în anul 1583 în Brașov. A fost diacon, tipograf și editor. A învățat meșteșugul tiparului în atelierul lui Dimitrie Liubavici. Numele său apare pentru prima dată la Brașov pe *Octoibul* din 1556 lângă tipograful logofăt Oprea. A fost creator al primei școli tipografice în spațiul românesc. A tipărit cărți atât în limba slavonă și în limba română, cât și ediții bilingve. Sub influența Reformei a susținut introducerea limbii române în cultura românească. Tipăriturile sale apar în tiraje de 200-400 de exemplare.

Evanghelie, Brașov, 1561

Observații: După Olteanu, cartea s-a tipărit între 3 mai 1560 - 30 ianuarie 1561. După RMK, II, 82, cartea s-a tipărit între 3 mai 1559 - 30 ianuarie 1560.

Bibliografie: BRV, I, nr. 10, p. 43-46; IV, nr. 10, p. 169; BRVAC, p. 65; RMK, II, nr. 82; RMNy, I, nr. 168; Erbiceanu, 1889; Dimitrescu, 1963; Olteanu, 2005, p. 61-67.

Evanghelie, l. slavonă; Brașov, Tipografia lui Coresi, 1562

Observații: Cartea s-a tipărit între 24 martie – 13 octombrie. Coresi Diacon a tipărit *Evanghelia* împreună cu Tudor diac.

Bibliografie: BRV, I, nr. 11, p. 46-49; BRVAC, p. 65-66; Veress, I, nr. 57, p. 23; RMK, II, nr. 82; RMNy, I, nr. 174.

Evanghelie; l. slavonă; Brașov, Tipografia diaconului Coresi, 1579

Observații: RMK, II, nr. 153, indică locul tipăririi Sebeșul. S-a tipărit pe hârtie de proveniență sibiană. Diaconul Coresi a tipărit cartea cu tipograful Mănăilă.

Bibliografie: BRV, I, nr. 23, p. 73-75; IV, nr. 23, p. 172; BRVAC, p. 67; RMK, II, 153; RMNy, I, nr. 428.

Evanghelie; l. slavonă; Brașov, 1583

Observații: Loc de tipărire este incert. Coresi Diacon a tipărit cartea cu tipograful Mănăilă.

Bibliografie: BRV, I, nr. 31, p. 99; BRVAC, p. 69-70; Olteanu, 2005, p. 196.

Evanghelie cu învățătură, Brașov, 1581

Observații: Bibliografiile identifică cartea drept *Cazania a II-a* a lui Coresi. Cartea s-a tipărit între 14 decembrie 1580 și 28 iunie 1581. Diaconul Coresi este și traducătorul cărții din limba sârbă împreună cu preoții de la biserica din Șcheii Brașovului Iane și popa Mihai.

Bibliografie: BRV, I, nr. 29, p. 85-93; IV, nr. 29, p. 174; BRVAC, p. 68-69. Veress, I, nr. 103, p. 43; RMK, II, nr. 158; RMNy, I, nr. 482; Pușcariu, Procopovici, 1914.

Evanghelie slavo-română, Brașov, Tipografia diaconului Coresi, 1577

Observații: În BRV nu figurează o astfel de ediție.

Bibliografie: RMNy, I, nr. 375.

Evangelie slavo-română, Braşov, 1580

Observații: Identificare incertă. Presupunem că identificare corectă ar fi *Tetraevanghel slavo-român*, Sibiu, Filip Moldoveanu, 1551-1553.

Bibliografie: BRV, I, nr. 25, p. 80-81; IV, nr. 25, p. 172-173; BRVAC, p. 67-68; Petrovici, Demeny, 1971; Mârza, 1978.

Întrebare creștinească, Braşov, 1559

Observații: RMNy, I, nr. 167, indică drept an de tipărire 1561, deoarece în lucrare se face referire la *Evangelia* tipărită în anul 1561. Coresi tipărește cartea împreună cu Tudor diacul.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 4, p. 6-7; RMK, II, nr. 79; RMNy, I, nr. 167; Bianu, 1925a.

Liturgier – Diaconar, Braşov, 1570

Bibliografie: BRV, IV, nr. 8, p. 11-12; RMNy, I, nr. 27; Mareş, 1969; Olteanu, 2005, p. 121-126.

Octoib, partea I; l. slavonă, redacție medio-bulgară; Braşov, Tipografia diaconului Coresi, 1574

Observații: Cartea s-a tipărit între 12 mai - 20 octombrie. Diaconul Coresi a tipărit Octoihul din 1574 cu opt ucenici.

Bibliografie: BRV, I, nr. 17, p. 56-60; IV, nr. 17, p. 171; RMNy, I, nr. 336.

Octoib, partea a II-a; l. slavonă; Braşov, Tipografia diaconului Coresi, 1575

Observații: Locul tipăririi este incert, ar putea fi Târgoviște? Cartea s-a tipărit între 26 ianuarie – 23 august.

Bibliografie: BRV, I, nr. 18, p. 60-63; RMNy, I, nr. 356.

Octoib mic, Braşov, 1557

Observații: După RMNy, I, nr. 139, în *Octoib* se folosește litera lui Dimitrie Liubavici. Tipărirea cărții s-a încheiat la 14 ianuarie 1557.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 3, p. 3-6; RMNy, I, nr. 139; Olteanu, 2005, p. 9-10.

Octoib mic; l. slavonă, redacție medio-bulgară; Braşov, Tipografia diaconului Coresi, 1578

Observații: Locul tipăririi este incert (Alba Iulia sau Braşov), posibil tipograf Coresi sau Lorinț. Tipograful imprimă *Octoihul* din 1578 cu litera folosită și în *Evangeliarul* de la Alba Iulia, 1579. Ar putea fi dovada activității lui Lorinț la Alba Iulia și în anul 1578, an cu semne de întrebare.

Posibil ca locul tipăririi Octoihului să fie Alba Iulia și nu Braşov.

Bibliografie: BRV, I, nr. 22, p. 73; IV, nr. 22, p. 172; RMNy, I, nr. 410; Mârza, 1998, p. 20.

Pravila sfinților oteți, Braşov, 1570

Observații: RMNy, I, nr. 309, consideră că tipograful a fost Lorinț și tipărirea ar proveni din anii 1568-1577.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 10, p. 12; RMNy, I, 309, Bianu, 1925b.

Psaltire, Braşov, 1568

Bibliografie: BRV, I, nr. 14, p. 52-53; BRVAC, p. 92; Olteanu, 2005, p. 107-108.

Psaltire, Braşov, 1570

Observații: Cartea a fost tipărită între 6 februarie - 27 mai.

Bibliografie: BRV, I, nr. 16, p. 54-56; IV, nr. 16, p. 171; BRVAC, p. 93; RMNy, I, nr. 275.

Psaltire, Braşov, Tipografia diaconului Coresi, 1576

Observații: Anul tipăririi este incert.

Bibliografie: BRV, I, nr. 18₁, p. 529; RMNy, I, nr. 366.

Psaltire; l. slavonă; Braşov, 1577

Bibliografie: BRV, I, nr. 20, p. 68; BRVAC, p. 94-95; RMNy, I, nr. 377.

Psaltire; l. slavonă; Braşov sau Bălgrad, 1577

Observații: RMNy, I indică anii de tipărire 1568-1577 și pe tipograf Lorinț sau Coresi. Există incertitudini asupra locului de tipărire, Braşov sau Alba Iulia. Olteanu, 2005 pune la îndoială existența tipăririi. Perioada de editare acceptată este 1577-1580.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 12, p. 15; BRVAC, p. 93; RMNy, I, nr. 310; Mârza, 1998, p. 20-22; Olteanu, 2005, p. 163.

Psaltire slavo-română, Braşov, Tipografia diaconului Coresi, 1577

Bibliografie: BRV, I, nr. 19, p. 63-67; BRVAC, p. 94; RMNy, I, nr. 376; Haşdeu, 1881; Toma, 1976;

Psaltire; l. slavonă; 1580

Observații: BRV, I, nr. 26, indică o ediție incertă citată de BRVAC.

Bibliografie: BRV, I, nr. 26, p. 81; BRVAC, p. 95.

Sbornic slavonesc, Sebeș, Tipografia lui Coresi, 1580

Observații: După RMNy, I, nr. 428, există 2 variante ale cărții. Varianta A tipărită la 20 mai – 11 noiembrie 1580. În Biblioteca Academiei de la București se păstrează varianta B, care conține un alt tip de epilog datat cu 14 mai-7 noiembrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 28, p. 81-85; IV, nr. 28, p. 173-174; Buicliu, ADD-I, nr. 12, p. 23; Veress, I, nr. 98, p. 41; RMK, II, nr. 161; RMNy, I, nr. 477; Olteanu, 1983, p. 246.

Sbornic slavonesc, partea a II-a, Brașov, Tipografia diaconului Coresi, 1568

Observații: Anul tipăririi indicat de BRV, IV și RMNy, I este 1569. Tipărirea cărții s-a încheiat în 6 decembrie 1569. Diaconul Coresi a tipărit cartea împreună cu cinci ucenici.

Bibliografie: BRV, I, nr. 15, p. 53-54; IV, nr. 15, p. 171; RMNy, I, nr. 261; Olteanu, 2005, p. 117-120.

Tâlcul Evangheliilor și Molitvenic românesc, Brașov, 1564

Observații: După Olteanu, cele două cărți au fost tipărite concomitent, prima fiind numită și *Cazania* I. Nu pune la îndoială faptul că tipograful cărții a fost Coresi. Anul tipăririi 1564 este incert, dar ar putea fi plauzibil, deoarece Forró Miklos a fost editorul – finanțatorul cărții. RMNy, I, 239, discută posibilitatea apariției acestei ediții influențate de Reformă în altă localitate din Transilvania decât Brașovul, în anul 1567, hârtia fiind de proveniență clujeană 1567-1568.

Bibliografie: BRV, I, nr. 13, p. 51-52; IV, nr. 13, p. 170-171; RMNy, I, nr. 239; Drimba, Gheție, 1998; Olteanu, 2005, p. 82-89.

Triod; l. slavonă, redacție medio-bulgară; Brașov, Tipografia diaconului Coresi, 1578

Observații: Cartea a fost tipărită între 24 august 1577 – 26 martie 1578. Coresi a tipărit cartea cu cinci ucenici.

Bibliografie: BRV, I, nr. 21, p. 68-69; IV, nr. 21, p. 172; RMNy, I, nr. 409.

Triod-Penticostar; l. slavonă, redacție medio-bulgară; Târgoviște, 1558

Observații: Cartea a fost tipărită în intervalul 8 - 30 iulie 1558. Conform epilogului (BRV, IV, p. 169) tipărirea a început în 8 iulie 1557 și s-a

încheiat în 30 iulie 1558, ceea ce explică și calitatea de patron al lui Pătrașcu cel Bun, mort în anul 1557. Diaconul Coresi revine de la Brașov la Târgoviște pentru a tipări *Triod-Penticostar* împreună cu zece ucenici.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 9, p. 167-169; Olteanu, 2005, p. 31-41.

Coresi, Șerban – tipograf

Liturghier; l. slavonă; Brașov, 1588

Observații: Cartea s-a tipărit între 1 august – 25 septembrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 32, p. 99-100; Veress, I, nr. 116, p. 57; RMNy, I, nr. 578 (606); Olteanu, 2005, p. 197-199.

Repere biografice: Șerban, fiul diaconului Coresi, Șerban diac, mare meșter al tiparelor. A tipărit *Liturghierul* din 1588 cu protopopul Mihai, care a fost și colaboratorul tatălui său, diaconul Coresi.

Palia, Orăștie, 1582

Observații: Șerban Coresi a tipărit cartea cu tipograful Marien. Cartea s-a tipărit între 14 noiembrie 1581–14 iulie 1582.

Bibliografie: BRV, I, nr. 30, p. 93-98; IV, nr. 30, p. 174-179; Veress, I, nr. 107, p. 45; RMK, II, nr. 170; RMNy, I, nr. 519; Roques, 1925; Pamfil, 1968; Palia, 1582.

Sbornic slavonesc, Sebeș, Tipografia Diaconului Coresi, 1580

Observații: După RMNy, I, nr. 428, există 2 variante ale cărții. Varianta A tipărită la 20 mai – 11 noiembrie 1580. În Biblioteca Academiei de la București se păstrează varianta B, care conține un alt tip de epilog datat cu 14 mai - 7 noiembrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 28, p. 81-85; IV, nr. 28, p. 173-174; Buicliu, ADD-I, nr. 12, p. 23; Veress, I, nr. 98, p. 41; RMK, II, nr. 161; RMNy, I, nr. 477; Olteanu, 1983, p. 246;

Corneli, Ioan – diortositor, corector

Calendar (1808), Buda, Tipografia Universității, 1808

Bibliografie: BRV, II, nr. 735, p. 525; Buicliu, ADD-I, nr. 735-II, p. 367.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan Corneli; a fost corector în tipografia de la Buda.

Calendar, Buda, 1809

Observații: Tiraj posibil de peste 1000 de exemplare, se vindea la prețul de 15 creițari pentru un exemplar.

Bibliografie: BRV, III, nr. 757, p. 3; Buicliu, ADD-I, nr. 757-III, p. 369.

Minei mare, I-XII, Buda, Tipografia Universității, 1804

Observații: *Mineiele* pe martie, aprilie, mai, iunie, august, septembrie, octombrie, noiembrie au fost tipărite în anul 1804; cele pe decembrie, ianuarie, februarie și iulie s-au tipărit în anul 1805. Apoi, toate cele 12 luni au fost tipărite în 1805. Tipărirea s-a încheiat propriu-zis în anul 1807.

Bibliografie: BRV, II, nr. 668, p. 449-450; nr. 681, p. 456-461; DPCBRV, nr. 668, p. 258-260; Buicliu, ADD-I, nr. 668, 681-II, p. 354-356; Dudaș, 1979, p. 375-379.

Cosma ieromonah – patron

Psaltire, București, Tipografia Mitropoliei, 1756

Bibliografie: BRV, II, nr. 301, p. 135-136; IV, nr. 301, p. 248; DPCBRV, nr. 301, p. 197.

Repere biografice: Ecleziarhul Mitropoliei din București.

Cosma ieromonah, Vlahul – tipograf, diortositor

Catavasier, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1769

Bibliografie: BRV, IV, nr. 145, p. 87-88; DPCBRV, nr. 145, IV, p. 211; BRVAC, p. 161; Chiaburu 2010, p. 438.

Penticostar, Iași, 1753

Observații: Prefața este semnată de „greșitul Cosma ieromonah vlah diortositor”.

Bibliografie: BRV, II, nr. 289, p. 123-126.

Psaltire, București, Tipografia Mitropoliei, 1756

Bibliografie: BRV, II, nr. 301, p. 135-136; IV, nr. 310, p. 248; DPCBRV, nr. 301, p. 197; Chiaburu 2010, p. 444.

Psaltire, Iași, 1748

Observații: Locul tipăririi incert. Tipărirea s-a încheiat în 20 octombrie.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 101, p. 69.

Costachi, Veniamin – editor, patron

Acatist și Paraclis, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1814

Observații: Patron al cărții. Tipărirea s-a încheiat la 14 martie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 843, p. 94; DTR, p. 123-125.

Repere biografice: Variante ale numelui: Veniamin Costachi. S-a născut în anul 1768 și a decedat în anul 1846. A fost Mitropolit în Moldova și se trăgea dintr-o veche familie boierească. A fost călugăr, ieromonah, egumen la Sfântul Spiridon din Iași, episcop de Huși, de Roman, mitropolit al Moldovei la 13 martie 1803. A învățat la "Academia Vasiliană" din Iași, la Mănăstirea Neamț. Protectorul său a fost Iacob Stamate, astfel ajunge la vârsta de 21 de ani, egumen la Mănăstirea Sfântul Spiridon din Iași. S-a îngrijit de învățământ, și anume de înființarea Seminarului Teologic de la Iași, a întemeiat seminarul de la Socola, care mai târziu a luat numele de "Seminarul Veniamin", a trimis tinerii la studii în străinătate. A tradus și s-a îngrijit de funcționarea tipografiilor. În anul 1833 a inițiat construcția Catedralei mitropolitane de la Iași.

Adunare a cuvintelor pentru ascultare și Viața starețului Paisie de la Neamțu, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1817

Observații: Patron al tipăririi.

Bibliografie: BRV, III, nr. 930, p. 178-181.

Adunare a stambelor Sfintei Evanghelii, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1821

Observații: Patron al cărții.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 435, p. 151.

Adunare de rugăciuni, Iași, 1829

Observații: Patron al tipăririi.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1408, p. 613.

Adunare de rugăciuni din Molitvenic, Iași, 1819

Observații: Patron al cărții. Locul tipăririi incert, probabil Iași.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1028, p. 287.

Aghiasmatar, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1823

Observații: Editor, cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1173, p. 405-406.

Aghiazmatariu mic, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1814

Observații: Editor, cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 844, p. 94-95.

Alegere din toată Psaltirea, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1815

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 868, p. 115.

Andronachi Donici, *Adunare din cărțile împărăteștilor pravile*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1814

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 849, p. 98-101.

Antologhion; ediția a II-a; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1806

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa. Tipărirea s-a încheiat în octombrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 690, p. 472-475.

Antologhion; ediția a III-a; Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1825

Observații: Editor, cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1232, p. 447-453; DPCBRV, nr. 1232, p. 300-306.

Apanthisma, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1827

Observații: Tipărirea s-a încheiat în luna iulie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1299, p. 526-527; Buicliu, ADD-I, nr. 1299-III, p. 439.

Apologhia, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1816

Observații: Patron al cărții. Tipărirea s-a terminat în 31 ianuarie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 897, p. 136

Arătare [...] pre scurt a dumnezeștilor dogme, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1816

Observații: Patron al cărții.

Bibliografie: BRV, III, nr. 898, p. 137-139.

Athanasie al Alexandriei, *Întrebări și răspunsuri bogoslovești*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1803

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 657, p. 444.

Augustin Episcopul, *Kekragarion*, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1814

Observații: Editor, cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 846, p. 96-97.

Biblia, Sankt Petersburg, Tipografia lui Nicolae Grecea, 1819

Observații: Tipărirea s-a încheiat la 15 august 1819. După Buicliu patronajul aparține Societății Biblice Ruse, lui Veniamin Costachi, Gavriil Bănulescu Bodoni și lui Matei Krupenski, viceguvernatorul Basarabiei. BRV, prin traducerea lui D. P. Bogdan, indică pe mitropolitul Ieropol drept patron al tipării *Bibliei*. În literatura de specialitate nu am identificat un astfel de mitropolit. Putea fi vorba de mitropolitul de la Ierapole.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1031, p. 289-290; Buicliu, ADD-I, nr. 1031-III, p. 403-404.

Bucoavnă, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1817

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 129, p. 119.

Carte de suflet [...] sau nevăzută război, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1826

Observații: Patron al cărții.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1271, p. 485-486.

Carte folositoare de suflet, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1819

Observații: Editor, cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1034, p. 292-293.

Carte pentru Pravilă, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1823

Observații: Patron al cărții.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1176, p. 407-410.

Catibisis, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1818

Observații: Editor, cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 976, p. 217.

Catibisis, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1828

Observații: Editor, cartea a fost tipărită pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1360, p. 572-573.

Ceasoslov, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1817

Observații: Editor, cartea a fost tipărită pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 936, p. 183-185.

Ceasoslov mic, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1817
Observații: Editor, cartea a fost tipărită pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 937, p. 185-186.

Cel mic și cel mare îngeresc chip (Orânduiale pentru schisma monahicească), Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1815

Observații: Patron al cărții. Tipărirea s-a încheiat în 5 aprilie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 872, p. 116; IV, nr. 872, p. 300.

Cele 9 cântări, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1815

Observații: Editor, cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 873, p. 116-117.

Condica criminalicească, I-II, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1826

Observații: Patron al cărții.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1272, p. 486-489.

Cuvintele lui Isaac Syrul, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1819

Observații: Patron al cărții.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1037, p. 295-298.

Dimitrie Cantemir, *Descrierea Moldovei*, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1825

Observații: Patron al cărții.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1234, p. 454-458; Buicliu, ADD-I, nr. 1234, p. 428-429; Veress, II, nr. 1173, p. 243-244.

Dimitrie mitropolit, *Apologhia*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1803

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 660, p. 445.

Efrem Sirul, *Cuvinte și învățături*, I-III, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1818

Observații: Patron și posibil editor al cărții. Volumele II și III au apărut în anii 1819, 1823.

Bibliografie: BRV, III, nr. 991, p. 243-246.

Evangelie, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1821

Observații: Patron al cărții. Tipărirea s-a încheiat în 26 martie. DPCBRV descrie un exemplar diferit față de cel descris în BRV și îl consideră extras din acea ediție.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1120, p. 380; IV, nr. 1120, p. 306; DPCBRV, nr. 145, p. 130-131.

Evangelistar, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1826

Observații: Editor, cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1273, p. 489.

Evghenie Vulgaris, *Adolesbia filotheos adecă Indeletnicire iubitoare de Dumnezeu*, I-V, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1815

Observații: Editor, cartea a fost tipărită în perioada 1815-1819. Mitropolitul Veniamin a fost și traducătorul cărții. Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa și a altor sponsori.

Bibliografie: BRV, III, nr. 867, p. 113-115; nr. 1051, p. 315; IV, nr. 867, p. 299.

Ioan Damaschin, *Descoperire [...] a pravoslavniciei credințe*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1806

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa. Tipărirea s-a încheiat în luna iunie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 697, p. 482-485.

Irmologhion, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1827

Observații: Patron al cărții. Tipărirea cărții s-a încheiat la 15 martie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1313, p. 536-538.

Istoria Vechiului și a Noului Testament, I-III, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1824

Observații: Editor și traducător, cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1211, p. 438-441.

Întrebătoare răspunsuri adunate din Sfânta Scriptură pentru depărtarea de bucatele cele oprite făgăduinții celei călugărești, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1816

Observații: Patron al cărții. Tipărirea s-a încheiat la 10 martie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 908, p. 147-148.

Învățătură creștinească, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1828

Observații: Editor, cartea a fost tipărită pe cheltuiala sa. Tipărirea s-a încheiat la 21 iunie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1372, p. 594.

Învățături bristianicești; ediția a II-a; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1823

Observații: Editor, cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa. Autorii BRV-ului indică în vedetă a III-a

ediție, pe când în textul foii de titlu este citată ediția a II-a.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1181, p. 412-413.

Liturghii, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1818

Observații: Editor, cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa și a ieromonahului Stratonic.

Bibliografie: BRV, III, nr. 984, p. 227-238; Buicliu, ADD-I, nr. 984-III, p. 399; DTR, p. 123-125.

Macarie Ierodion, *Theoreticon*, Viena, 1823

Observații: Patron al cărții „cu voia și blagoslovenia”, posibil și editor. Se cunosc și exemplare editate sub patronajul mitropolitului Grigorie al Țării Românești.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1185, p. 425-427; DPCBRV, nr. 1185, p. 296.

Macarie Ieromonah, *Anastasimatar*, Viena, 1823

Observații: Patron al cărții „cu voia și blagoslovenia”, posibil și editor. Cartea a apărut în ediții pentru Țara Românească și Moldova.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1183, p. 414-417.

Macarie Ieromonah, *Irmologhion*, Viena, 1823

Observații: BRV descrie o ediție patronată de domnul Grigorie Ghica și mitropolitul Țării Românești, Grigorie. Locul tipăririi este incert. Veniamin nu apare menționat nicăieri.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1184, p. 417-425; DPCBRV, nr. 1184, p. 295.

Mâna lui Damaschin, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1830

Observații: Patron al cărții.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1487, p. 691.

Mineiul lunii lui ianuarie, Neamț, Tipografia nouă a Mănăstirii, 1830

Observații: Patron al cărții.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1488, p. 691-692; IV, nr. 1488, p. 319-321.

Molebnic, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1807

Observații: Patron al tipăririi. Tipărirea cărții s-a încheiat în 27 ianuarie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 722, p. 503.

Molebnic, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1828

Observații: Patron al cărții, posibil și editor. Tipărirea s-a încheiat în luna iunie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1374, p. 595.

Nichifor Calist Xantopul, *Tâlcuire pre scurt la antifoanele celor opt glasuri*, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1817

Observații: Patron al cărții.

Bibliografie: BRV, III, nr. 950, p. 190-192.

Nicodim de la Athos, *Pentru păzirea celor cinci simțiri*, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1826

Observații: Patron al cărții. Tipărirea cărții s-a încheiat în 1 mai.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1283, p. 512-513; Buicliu, ADD-I, nr. 1283-III, p. 434-435.

Nicola Iancu, *Manual de patriotism*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1829

Observații: Editor, cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa. Tipărirea s-a încheiat în luna iulie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1423, p. 631-633.

Noul Testament, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1818

Observații: Patron al cărții.

Bibliografie: BRV, III, nr. 992, p. 246-247.

Octoib, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1818

Observații: Editor, cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 985, p. 238.

Octoib de Canoane pentru Pavcerniță, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1816

Observații: Patron al cărții.

Bibliografie: BRV, III, nr. 916, p. 155.

Octoib mic, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1804

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 671, p. 450.

Panibidă și litia mică, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1807

Observații: Patron al cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 723, p. 503.

Pannibidă și litia mică, ediția a II-a; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1821

Observații: Patron al cărții.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1125, p. 382.

Psaltire, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1817

Observații: Editor, cartea s-a tipărit cu cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 945, p. 189.

Psaltire, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1817

Observații: Patron al cărții.

Bibliografie: BRV, III, nr. 946, p. 189.

Psaltire, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1818

Observații: Editor, cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 988, p. 240.

Psaltire, ediția a II-a; Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1824

Observații: Patron al cărții.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1216, p. 443-444.

Rânduiala cum să cuvine a cânta cei doisprezece psalmi deosebiți, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1808

Observații: Patron al cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 750, p. 535-536; Buicliu, ADD-I, nr. 750, p. 368.

Scara părintelui Ioan, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1814

Observații: Patron al cărții, posibil și editor.

Bibliografie: BRV, III, nr. 857, p. 106-109.

Sfântul maslu, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1825

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1247, p. 477-478.

Simeon Logothetul, *Graiurile Maicii Domnului*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1826

Observații: Editor, cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1290, p. 518.

Slujba Sfântului Isaia, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1815

Observații: Editor, cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 890, p. 129-130.

Tâlcuirea celor șapte taine, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1807

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 729, p. 505-506; DPCBRV, nr. 729, p. 267.

Teofilact, *Tâlcuirea celor patru Evanghelii*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1805

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 688, p. 466-471.

Tipicon, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1816

Observații: Editor, cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 923, p. 157-161.

Tropariu pentru Melchisedec, Iași, 1812

Observații: Patron al cărții. Locul tipăririi este incert.

Bibliografie: BRV, III, nr. 814, p. 62-64.

Umilincioasa rugăciune, Iași, 1817

Observații: Patron al cărții. Locul tipăririi este incert. Tipărirea s-a încheiat în 29 ianuarie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 949, p. 190.

Urmare în Dumineca Paștelui și Săptămâna Luminată, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1821

Observații: Patron al cărții. Tipărirea cărții s-a încheiat în luna februarie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1129, p. 385-386.

Urmare întru Duminecă [...] Paștelui, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1814

Observații: Patron al cărții. Tipărirea s-a încheiat în 22 martie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 861, p. 111.

Viețile sfinților din luna martie, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1813

Observații: Patron al cărții.

Bibliografie: BRV, III, nr. 838, p. 87-92.

Viețile sfinților din luna aprilie, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1813

Observații: Patron al cărții.

Bibliografie: BRV, III, nr. 839, p. 92.

Viețile sfinților din luna mai, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1813

Observații: Patron al cărții.

Bibliografie: BRV, III, nr. 840, p. 92.

Viețile sfinților din luna iunie, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1813

Observații: Patron al cărții.

Bibliografie: BRV, III, nr. 841, p. 92.

Viețile sfinților din luna lui iulie, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1814

Observații: Patron al cărții. Tipărirea s-a încheiat la 14 noiembrie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 862, p. 111.

Viețile sfinților din luna august, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1815

Observații: Patron al cărții.

Bibliografie: BRV, III, nr. 893, p. 131-135.

Viețile sfinților din luna septembrie, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1807

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 4 iulie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 731, p. 507-519; Buicliu, ADD-I, nr. 731-II, p. 366.

Viețile sfinților din luna octombrie; ediția a II-a; Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1809

Observații: Editor, cartea a fost tipărită „cu ajutorul” său și al altor iubitori de Hristos patrioți. Cartea descrisă în DPCBRV are altă configurație față de cea din BRV.

Bibliografie: BRV, III, nr. 773, p. 15-20; DPCBRV, nr. 115, p. 108-110.

Cozma episcop – editor, patron

Catavasier, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1768

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 355, p. 176-177; BRVAC, p. 159-160; DTR, p. 343.

Repere biografice: Variante ale numelui: Cozma Popescu, cu nume de botez Mihai. S-a născut în Flămânzești, Argeș, a fost călugăr la Colțea, eclesiarh și protosinghel la Mitropolia din București. Între anii 1763–1787 a fost episcop de Buzău. Din anul 1787 a fost ales mitropolit al Țării Românești, păstorind până la sfârșitul vieții. A ctitorit și a susținut școli și tipografii.

Liturghii, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1768

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 366, p. 192; IV, nr. 366, p. 252.

Psaltire, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1767

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 352, p. 174-175; BRVAC, p. 108-109.

Octoib Mare, București, Tipografia Mitropoliei, 1792

Observații: Este patronul tipăriturii. DPCBRV reproduce informația tipărită pe foaia 4, conform căreia, *Octoibul Mare* ar fi fost gata de tipar încă în anul 1787, dar nu a putut fi tipărit din cauza

morții mitropolitului Grigorie, din 18 septembrie. Cozma era mitropolit al Țării Românești în al cincilea an de păstorire în anul 1792.

Bibliografie: BRV, II, nr. 557, p. 349-350; DPCBRV, nr. 557, p. 242-244.

Crateros, Hristofor – editor

Culegere de diferite tragedii, 2 vol; l. greacă; București, Tipografia de curând întemeiată, 1820

Bibliografie: BRV, III, nr. 1087, p. 348-351.

Repere biografice: Variante ale numelui: Krateros Hristofor.

Cristodulo, Serafim – gravor

Petre din Efes, *Noul Anastasimatar*; l. greacă; București, Tipografia de curând înființată, 1820

Bibliografie: BRV, III, nr. 1092, p. 351-356.

Repere biografice: Variante ale numelui: Serafim Cristodulo, Hristodulo. Aurar grec din București, meșter solicitat pentru a face caractere muzicale în vederea tipăririi lucrării muzicale.

Csulay, Gheorghe – editor

Catebism calvinesc, Bălgrad, 1642

Observații: Este editorul cărții. Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa. Posibil editor și István Geleji. Cartea s-a tipărit probabil la Presaca Ampoiului între 5-25 iulie; anul discutat 1640, după ultimele cercetări 1642. Posibil tipograf Popa Dobre. La Veress apare titlul cărții: *Catebism creștinesc*.

Bibliografie: BRV, I, nr. 38, p. 107; IV, nr. 38-I, p. 188-189; Buicliu, ADD-I, nr. 38-I, p. 147-148; Mârza, 1998, p. 30-33; Veress, I, nr. 159, p. 78.

Repere biografice: Variante ale numelui: Csulay György; plebanul, predicatorul curții princiare de la Alba Iulia. A finanțat tipărirea *Catebismului calvinesc* din 1642.

Noul Testament, Bălgrad, Tipografia Princiară, 1648

Bibliografie: BRV, I, nr. 54, p. 165-170; BRVAC, p. 73-74; Buicliu, ADD-I, nr. 54-I, p. 167-173; RMK, II, nr. 684; Mârza, 1998, p. 34-44; Noul Testament, 1988; Noul Testament, 1998.

Psaltire, Bălgrad, Tipografia Princiară, 1651

Bibliografie: BRV, I, nr. 60, p. 184-190; BRVAC, p. 96-97; Buicliu, ADD-I, nr. 60-I, p. 174; Veress, I, nr. 168, p. 81-82; RMK, II, nr. 752; Mârza, 1998, p. 46-48; Psaltirea, 2001.

Cunotovici, Ioan – tipograf

Antologhion slavonesc; l. slavonă de redacție medio-bulgară cu elemente rusești; Câmpulung, Tipografia Mănăstirii Intrarea Domnului, 1643

Observații: Cartea s-a tipărit între 13 decembrie 1642 - 11 octombrie 1643.

Bibliografie: BRV, I, nr. 44, p. 128-136; IV, nr. 44, p. 189-190; BRVAC, p. 26-27; Buicliu, ADD-I, nr. 44, p. 152-153.

Repere biografice: Ioan Cunotovici a fost tipograf rus. A activat la Câmpulung în Tipografia Mănăstirii Intrarea Domnului și la Deal în Tipografia Mănăstirii (1642-1644).

Evanghelie învățătoare, Deal, Tipografia Mănăstirii, 1644

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 2 septembrie. *Evanghelie învățătoare* a tipărit-o cu cinci ucenici. Tipărirea a început la Govora cu material tipografic realizat la Mănăstirea Deal.

Bibliografie: BRV, I, nr. 46, p. 144-147; BRVAC, p. 72-73; Buicliu, ADD-I, nr. 46, p. 161.

Cuza, Varlaam – diortositor

Biblia, Sankt Petersburg, Tipografia lui Nicolae Grecea, 1819

Observații: Tipărirea *Bibliei* din 1819 a fost susținută moral și financiar de Societatea Biblică Rusă, tipărindu-se 5000 de exemplare.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1031, p. 289-290; Buicliu, ADD-I, nr. 1031-III, p. 403-404.

Repere biografice: Variante ale numelui: Varlaam Cuza; arhimandrit, egumen al mănăstirii Dobrovăț și Sf. Spiridon din Iași, viitor arhieru Sardeon. Fiul căminarului Neculai Cuza, unchiul lui Alexandru Ioan Cuza; după terminarea imprimării *Bibliei* se întoarce, în mai 1819, la Chișinău. În ediția de față este numit „redactor al imprimării”.

Cziraky – editor

Instrucțiuni pentru executarea conscripțiilor urbariale, Buda, 1818

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 132, p. 123.

Urbariumul, Buda, 1818

Observații: Foaie volantă. Conscripțiile urbariale 1818-1819. Nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 133, p. 124.

D

D. S. - gravor

Octoib cu *Catavasier*, Buda, Tipografia Universității, 1826

Bibliografie: BRV, III, nr. 1284, p. 514-515; Buicliu, ADD-I, nr. 1284-III, p. 435-436.

Repere biografice: Inițialele numelui gravorului nu au putut fi descifrate.

Damaschin diacon – tipograf

Îndreptarea păcătosului, l. română, l. slavonă, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1765

Observații: Locul tipăririi este incert: Iași, Tipografia Mitropoliei sau Timișoara. Tipărirea cărții s-a încheiat în 8 iunie.

Bibliografie: BRV, II nr. 343, p. 164-166; Buicliu, ADD-I, nr.343-II, p. 274.

Repere biografice: Variante ale numelui: Diaconul Damaschin, tipograf de la Iași din Tipografia Mitropoliei (1764-1774). În ediția de față are calitatea de zețar.

Îndreptarea păcătoșilor, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1768

Bibliografie: BRV, II, nr. 357, p. 179-182.

Evanghelie, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1762

Bibliografie: BRV, II, nr. 330, p. 159-160; BRVAC, p. 83-84; Chiaburu 2010, p. 438.

Eubologion, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1774

Observații: Are calitatea de zețar.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 153, p. 91; Chiaburu 2010, p. 443.

Molitvenic, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1764

Observații: Are calitatea de zețar.

Bibliografie: BRV, II, nr. 338, p. 162; Chiaburu 2010, p. 443.

Psaltire, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1766

Bibliografie: BRV, II, nr. 347, p. 171; BRVAC, p. 108.

Damaschin episcop – tipograf, editor

Apostol, ediția a II-a; Buzău, Tipografia Episcopiei, 1704

Observații: Tipograf al cărții.

Bibliografie: BRV, I, nr. 144, p. 454-457; IV, nr. 144, p. 219; BRVAC, p. 44-45; Bădără, 1998, p. 122-123; DTR, p. 141.

Repere biografice: Variante ale numelui: Damaschin, apare semnat Damaschin episcop, Damaschin; s-a născut în anul 1660 în Voinești, Dâmbovița și a decedat în anul 1725 la Râmnic. A fost dascăl la București, episcop de Buzău între anii 1702–1708 și la Râmnic între anii 1708–1725. A susținut înlocuirea limbii slavone cu limba română în biserică. A tradus cărți în limba română și a patronat activitatea tipografilor.

Ceaslov, Râmnic, Tipografia Episcopiei cea nouă, 1724

Bibliografie: BRV, IV, nr. 58, p. 47; BRVAC, p. 183-184.

Psaltire, ediția a II-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1725

Bibliografie: BRV, IV, nr. 186, p. 225.

Daniil – editor

Evanghelie, București, Tipografia Mitropoliei, 1753

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 111, p. 72.

Repere biografice: Mitropolitul Țării Românești.

Daniil Andrean Panoneanul – tipograf, diortositor

Îndreptarea legii, Târgoviște, Tipografia lui Matei Basarab la Mitropolie, 1652

Observații: Este diortositorul cărții.

Bibliografie: BVR, I, nr. 61, p. 190-203; IV, nr. 61, p. 201; Buicliu, ADD-I, nr. 6-I, IV, p. 174-177; Rădulescu, 1962; DTR, p. 16.

Repere biografice: Variante ale numelui: Daniil Andrean Panonianul, Daniil. Daniil Andrean s-a născut în jurul anului 1620 și a decedat în 1688. A avut funcția de zețar în tipografie. Originar din Transilvania, a trăit în Țara Românească. A participat la tipărirea mai multor cărți, la Câmpulung, Târgoviște, București. Se presupune

că a tradus cărți din grecește, slovenește și latinește.

Învățători preste toate zilele, Câmpulung, 1642

Observații: În acest caz s-a ocupat de tipărirea cărții care s-a încheiat la 17 septembrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 43, p. 125-127; IV, nr. 43, p. 189; Buicliu, ADD-I, nr. 43, p. 152; Van Eeden, 1988.

Sicriul de aur, Sebeș, Tipografia nouă, 1683

Observații: Cartea s-a tipărit între 15 martie - 17 septembrie. Tipografia de la Sebeș reprezintă de fapt o nouă perioadă de tipărire de la Alba Iulia, dovada fiind setul de litere folosit.

Bibliografie: BRV, I, nr. 80, p. 269-273; IV, nr. 80, p. 205-206; Buicliu, ADD-I, nr. 80, p. 191-192; RMK, II, nr. 1532; Veress, I, 223, p. 123; Goția, 1984; Mârza, 1998, p. 64-72.

Daniil mitropolit – patron, editor

Catavasier, ediția a II-a; București, Tipografia Domnească, 1724

Observații: Patron

Bibliografie: BRV, II, nr. 184, p. 22; BRVAC, p. 153-154; DTR, p. 142.

Repere biografice: Variante ale numelui: Daniil, episcop de Buzău și mitropolit al Țării Românești. S-a născut în anul 1665 în Topoloveni, Argeș și a decedat în anul 1731 la București. S-a călugărit la mănăstirea Aninoasa și a ajuns egumen. A fost episcop de Buzău (1716–1719) și apoi mitropolit al Ungrovlahiei (1719–1731). A susținut tipărirea cărților de slujbă.

Eubologhion adecă Molitvenic, ediția a III-a; București, 1722

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa. Este și autor al prefeței.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 57, p. 44-47.

Evangelie, București, Tipografia Domnească, 1723

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 182, p. 21-22; BRVAC, p. 79.

Liturbii, București, Tipografia Mitropoliei, 1728

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 196, p. 35.

Liturbii, București, Tipografia Mitropoliei, 1729

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 65, p. 51.

Molitvenic, București, Tipografia Mitropoliei, 1729

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 199, p. 36.

Nicolae Mavrocordat, *Despre datorii*; I. greacă; București, Tipografia Mănăstirii Tuturor Sfinților, 1719

Observații: Patron al cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 178, p. 1-2.

Octoib, București, Tipografia Mitropoliei, 1730

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 66, p. 52.

Octoib, București, Tipografia Mitropoliei, 1731

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala mitropolitului. Tipărirea a început sub Nicolae Alexandru Mavrocordat, răposat la data apariției și s-a încheiat sub Constantin Nicolae. Anul de tipărire, 1709, de pe foaia de titlu este greșit, deoarece nu coincide cu 7240 de pe foaia de titlu a cărții sau cu anul 7239 de la sfârșit. Anul corect de tipărire este 1731.

Bibliografie: BRV, II, nr. 202, p. 41-42; IV, nr. 44, p. 35-37.

Octoib, ediția a II-a; București, Tipografia Mănăstirii Tuturor Sfinților, 1720

Observații: Patron al cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 179, p. 2-4.

Slujba Sfântului Andrei, București, 1726

Observații: Patron al tipăriturii. Cartea s-a dat în dar bisericilor.

Bibliografie: BRV, II, nr. 194, p. 32-33.

Slujbele tuturor sfinților, București, Tipografia Mănăstirii Tuturor Sfinților, 1720

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 55, p. 43-44.

Triodul săptămânii mari, București, 1726

Observații: Patron al tipăriturii. Locul tipăririi este incert.

Bibliografie: BRV, II, nr. 195, p. 33-34; Nedelcea, 1983, p. 327.

Daponte, Constantin – diortositor

Acoluții. Carte pentru sfintele slujbe; l. greacă; București, Tipografia Mitropoliei, 1736

Bibliografie: BRV, II, nr. 214, p. 51-52; BRVAC, p. 150.

Repere biografice: Variante ale numelui: Constantin Daponte din insula Scopelos. A fost corector în tipografie.

Darvari, Constantin Gheorghe – editor

Omul de lume, Viena, Tipografia lui Dimitrie Davidovics, 1819

Observații: Editor, cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1049, p. 309.

Darvari, Elena – editoare

Viața Sfântului Vasile cel Nou, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1816

Observații: Editoare, cartea s-a tipărit pe cheltuiala ei. În unele exemplare numele ei este înlocuit cu numele ieromonahului Rafail.

Bibliografie: BRV, III, nr. 925, p. 162.

Darvari, Ioan – editor

D. N. Darvari, *Istoria universală pe scurt*, vol. I-II; l. greacă; Viena, Tipografia lui Antoniu Haykul, 1817

Observații: Editor, cartea s-a tipărit pe cheltuiala fraților Ioan și Marcu Darvari.

Bibliografie: BRV, III, nr. 958, p. 198.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan Darvari; împreună cu fratele său Marcu au fost finanțatorii ediției D. N. Darvari, *Istoria universală pe scurt*, 1817.

Darvari, Marcu – editor

D. N. Darvari, *Istoria universală pe scurt*, vol. I-II; l. greacă; Viena, Tipografia lui Antoniu Haykul, 1817

Observații: Editor, cartea s-a tipărit pe cheltuiala fraților Ioan și Marcu Darvari.

Bibliografie: BRV, III, nr. 958, p. 198.

Repere biografice: Variante ale numelui: Marcu Darvari; împreună cu fratele său Ioan au fost finanțatorii ediției D. N. Darvari, *Istoria universală pe scurt*, 1817.

Darvari, Nicolae Dimitrie – editor

Dimitrie Nicolae Darvari, *Introducere în limba elină*; l. greacă; Viena, Tipografia lui Gheorghe Vendoti, 1798

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit cu cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 259, p. 113.

Repere biografice: Ioan al lui Nicolae Darvari editorul a fost fratele autorului Dimitrie al lui Nicolae Darvari din Clisura Macedoniei.

Davidovici, Dimitrie – tipograf

Omul de lume, Viena, Tipografia lui Dimitrie Davidovics, 1819

Bibliografie: BRV, III, nr. 1049, p. 309.

Diaconovici – Loga, Constantin – editor

Typicon, Buda, Tipografia Universității, 1826

Bibliografie: BRV, III, nr. 1292, p. 523; Buicliu, ADD-I, nr. 1292-III, p. 437-438.

Repere biografice: Constantin Diaconovici-Loga a fost traducătorul și corectorul *Typiconului*. Buicliu îl consideră și editor.

Dima Arnăuțan – tipograf

Agapie Criteanul, *Minunile Fecioarei Maria*, Râmnic, 1820

Bibliografie: BRV, III, nr. 1063, p. 325-326; Buicliu, ADD-I, nr. 1063-III, p. 415-416.

Repere biografice: Variante ale numelui: Dima Arnăuțan, Popa Dima Arnăuțanu, zețarul *Minunilor Maicii Domnului*.

Dimitrie arhiepiscop – patron

Pentru datoriile presbiterilor de popor, Chișinău, Tipografia Basarabiei, 1823

Bibliografie: BRV, III, nr. 1187, p. 428.

Repere biografice: Variante ale numelui: Dimitrie, arhiepiscopul Chișinăului și Hotinului.

Dimitrie gravor – gravor

Triod, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1731

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 20 iulie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 204, p. 42-45; Teodorescu, 2006, p. 97-98.

Repere biografice: Variante ale numelui: Dimitrie tipograf râmnician; a fost gravor la

tipografia Episcopiei Râmnicului. Ar putea fi cel ce semna vinietele cu „Demiter 7238”.

Dimitrie Râmnicăeanul – tipograf

Catavasier, Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfânta Troiță, 1762

Bibliografie: BRV, IV, nr. 125, p. 77; BRVAC, p. 158-159; Petrik, V, p. 91; Tatai-Baltă, 1995, p. 49-63; Mircea, 2008, p. 204.

Repere biografice: Variante ale numelui: Dimitrie Râmnicăeanul, Dumitru Râmnicăeanul. Se pare că ar fi diferit de Dimitrie Pandovici sau alt Dimitrie tipograf, care semnează la Blaj în 1778.

Învățătură creștinească, ediția a II-a; Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfânta Troiță, 1756

Bibliografie: BRV, II, nr. 299, p. 134; IV, nr. 299, p. 247; Petrik, V, p. 221; Chindriș, Iacob, 2007.

Repere biografice: Variante ale numelui: Dimitrie Râmnicăeanul, Dumitru Râmnicăeanul. Se pare că ar fi diferit de Dimitrie Pandovici sau alt Dimitrie tipograf, care semnează la Blaj în 1778.

Dimitrievici, Gheorghe – tipograf, gravor, editor

Acatist, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1819

Observații: DPCBRV identifică greșit anul 1810 ca fiind anul tipăririi. Buicliu exclude ediția din 1810 pe baza faptului că episcopul Galaktion a părăsit din 25 ianuarie 1813, până în 12 aprilie 1824. Astfel ediția rămâne incertă și nesoluționată definitiv. Dimitrie Mihai Pop tipograf râmnicăean apare pe foaia de titlu în calitate de tipograf și semnează o gravură; între tipografi mai apare tipograful Gheorghie (fiul sau nepotul său?) ș. a.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1027, p. 287; DPCBRV, nr. 116, p. 110-111; Buicliu, ADD-I, nr. 116, p. 370.

Repere biografice: Variante ale numelui: „Gheorghie Dimitrievici tipograf i Nicolae brat ego” [fratele său], care a fost probar. Gheorghie Dimitrievici se semnează în calitate de tipograf, dar apare în același carte și în calitate de gravor a foi de titlu, date 7 iunie 1811. În *Octoib*, Buda, 1811, apare numele unui Gheorghie fiul lui Dimitrie tipograf râmnicăean, 7 iunie 1800; Gheorghie Dimitrie, tipograf 1810 și în forma „GDT 1810”. Din coroborarea datelor ar rezulta faptul că tipograful Gheorghie și probarul Nicolae au fost fii tipografului râmnicăean Dimitrie.

Chiriadromion; I. bulgară; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1806

Observații: Tipărirea a început în 24 aprilie și s-a încheiat în 25 noiembrie, fiind realizată de către Dimitrie Mihailo Popovici, alături de fiul său Gheorghie tipograf râmnicăean.

Bibliografie: BRV, II, nr. 708, p. 490-492.

Învățătură pentru ispovedanie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1813

Observații: Cartea a tipărit-o Dimitrie Mihailo Popovici, tipograf râmnicăean, împreună cu fiii săi Gheorghie și Nicolae.

Bibliografie: BRV, III, nr. 826, p. 77-78.

Liturgi, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1817

Observații: Dimitrie Mihailo Popovici a fost tipograful cărții, împreună cu fiul său Nicolae și cu Nica drugar. Au lucrat cu o echipă de gravori: Gheorghie Pop 1817, Petru C[onstantin] tipograf, Gheorghie Dim[itrie] tipograf (posibil fiu al lui Dimitrie Mihailo Popovici) și CO[stan]DIN.

Bibliografie: BRV, III, nr. 942, p. 188; Buicliu, ADD-I, nr. 942-III, p. 394-395; Teodorescu, 2006, p. 50.

Molitvenic bogat, București, 1819

Bibliografie: BRV, III, nr. 1041, p. 306-308.

Observații: Gheorghie biv 2 vistiernic tipograf râmnicăean.

Octoib, Buda, Tipografia Universității, 1811

Bibliografie: BRV, III, nr. 796, p. 47-50; DPCBRV, nr. 796, p. 274-276; Buicliu, ADD-I, nr. 796-III, p. 371-372.

Octoib, ediția a II-a, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1811

Bibliografie: BRV, III, nr. 797, p. 50-53.

Psaltire, Râmnic, Tipografia lui Gheorghie și Nicolae Vlădescu, 1819

Observații: Editor, cartea s-a tipărit pe cheltuiala lui.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1047, p. 313; IV, nr. 1047, p. 305; Florescu, 1998, p. 54-56.

Rugăciuni către [...] Născătoare de Dumnezeu, București, Tipografia Mitropoliei, 1819

Observații: Gheorghie biv 2 vistiernic tipograf râmnicăean.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1048, p. 313-314.

Triod, București, Tipografia Mitropoliei, 1798

Observații: Dimitrie Mihailovici tipograful a tipărit cartea împreună cu Gheorghe, care ar putea fi chiar fiul său.

Bibliografie: BRV, II, nr. 617, p. 404-410; Lupu, 2006, p. 65.

Viața Sfântului Vasilie cel Nou, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1816

Observații: Tipograful Dimitrie Mihailo Popovici este tipograful principal. Este posibil să fie tatăl tipografilor Gheorghe și Nicolae Pop; a tipărit cartea împreună cu fiii săi.

Bibliografie: BRV, III, nr. 925, p. 162.

Dimitrievici, Lavrentie – diortositor

Acatist, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1736

Observații: BRV nu cunoaște ediția. BRVAC indică anul tipăririi 1736 în conformitate cu foaia de titlu. Există și discuții despre eventualitatea tipăririi între anii 1737-1760.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 16, p. 21-23; Buicliu ADD-I, nr. 16-I, p. 244; BRVAC, p. 10-12; Florescu, 1980; Teodorescu, 2006, p. 9; DTR, p. 224.

Repere biografice: Variante ale numelui: Lavrentie, Laurentie ieromonah de la Hurezi. S-a născut în jurul anului 1700 și a decedat în 1759. A fost călugărit la mănăstirea Hurezi, apoi hirotonit ieromonah. A fost o perioadă dascăl al candidaților la preoție la Episcopia Râmnicului. Între anii 1736–1759 a sprijinit tipărirea cărților la Tipografia Episcopiei de la Râmnic. A îndeplinit funcții de corector, tipograf și diortositor în tipografie. Lavrentie a fost diortositor în colaborare cu tipograful Dimitrie Pandovici și Mihai Atanasievici.

Acatist, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1746

Observații: După DPCBRV (BRVAC indică greșit p. 198 în loc de 190) acest exemplar A cu an de tipărire incert (posibil 1745), diferă de exemplarul B descris în BRV IV, p. 57-59, nr. 88, care cuprinde în plus față de exemplarul A, numele tipografului Barbu Bucureșteanu. Buicliu, ADD-I datează ediția în 1745.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 88, p. 57-58; DPCBRV, nr. 88 IV, p. 190; Buicliu, ADD-I, nr. 88-IV, p. 251; BRVAC, p. 14-15.

Antologhion, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1737

Observații: Cartea s-a tipărit între 19 iulie 1736 - 30 august 1737.

Bibliografie: BRV, II, nr. 215, p. 52-53; Buicliu, ADD-I, nr. 215-I, p. 244; BRVAC, p. 33; Teodorescu, 2006, p. 9.

Antologhion; ediția a II-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1745

Bibliografie: BRV, II, nr. 237, p. 80-83; BRVAC, p. 34-35; Teodorescu, 2006, p. 14.

Apostol, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1747

Bibliografie: BRV, II, nr. 251, p. 94-96; BRVAC, p. 46-47; Buicliu, ADD-I, nr. 251-II, p. 254; Teodorescu, 2006, p. 21-22.

Bucoarnă, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1749

Bibliografie: BRV, II, nr. 265, p. 107-108.

Catavasier, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1747

Bibliografie: BRV, II, nr. 252, p. 96-98; BRVAC, p. 155-156.

Catavasier; ediția a II-a; l. română, l. greacă, l. slavonă; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1750

Bibliografie: BRV, II, nr. 273, p. 112; IV, nr. 273, p. 244; Buicliu, ADD-I, nr. 273, p. 256-257; BRVAC, p. 156-157.

Catavasier; ediția a III-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1753

Bibliografie: BRV, II, nr. 286, p. 122-123; DPCBRV, nr. 286, p. 194-195; BRVAC, p. 157.

Cazanii, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1748

Bibliografie: BRV, II, nr. 263, p. 105-107; BRVAC, p. 173-174.

Ceaslov, ediția a III-a, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1753

Bibliografie: BRV, II, nr. 288, p. 123; Buicliu, ADD-I, nr. 288-II, p. 262; BRVAC, p. 190.

Evangelie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1746

Bibliografie: BRV, II, nr. 246, p. 88-92; Buicliu, ADD-I, nr. 246-II, p. 251; BRVAC, p. 80-81; Teodorescu, 2006, p. 40.

Întrebări și răspunsuri pentru Șapte Taine, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1747

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 21, p. 29-32.

Liturgie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1759
Bibliografie: BRV, II, nr. 314, p. 146-147; DPCBRV, nr. 314, p. 198.

Liturgi, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1747
Bibliografie: BRV, II, nr. 256, p. 99; Buicliu, ADD-I, nr. 256-II, p. 254; Teodorescu, 2006, p. 47.

Meletie Smotrițki, *Gramatica slavonă*, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1755
Observații: Posibil și tipograf al cărții. Tipărirea a avut loc între sfârșitul lunii iulie și începutul lunii august 1755 - ante 4 octombrie 1755.
Bibliografie: BRV, II, nr. 295, p. 132; DPCBRV, nr. 295, p. 196-197; Buicliu, ADD-I, nr. 295-II, p. 263-264.

Molitvenic, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1747
Bibliografie: BRV, II, nr. 259, p. 101-102; Buicliu, ADD-I, nr. 259-II, p. 254-255.
Molitvenic, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1758
Bibliografie: BRV, II, nr. 308, p. 142-143.

Octoib, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1742
Bibliografie: BRV, II, nr. 227, p. 62-64; Teodorescu, 2006, p. 74.

Octoib, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1750
Bibliografie: BRV, II, nr. 277, p. 113-119; IV, nr. 277, p. 244; DPCBRV, nr. 277, p. 193-194; Buicliu, ADD-I, nr. 277, p. 258-259.

Penticostar, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1743
Observații: Tipărirea cărții a avut loc între 20 octombrie - 20 martie.
Bibliografie: BRV, II, nr. 233, p. 73-76; Buicliu, ADD-I, nr. 233-II, p. 246; Teodorescu, 2006, p. 81.

Preoția, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1749
Bibliografie: BRV, II, nr. 270, p. 110-111.

Psaltire, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1736
Observații: Lavrentie Dimitrievici ar fi putut fi corector în tipografie în contextul tipării *Psaltirii* (Bucliciu, p. 243).
Bibliografie: DPCBRV, nr. 15, p. 20; Buicliu, ADD-I, nr. 15, p. 243.

Psaltire, Râmnic, 1746
Bibliografie: BRV, II, nr. 250, p. 94.

Dimitrievici, Nicolae – tipograf, editor

Acatist, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1819
Bibliografie: BRV, III, nr. 1027, p. 287; DPCBRV, nr. 116, p. 110-111; Buicliu, ADD-I, nr. 116, p. 370.

Repere biografice: Variante ale numelui: Nicolae Dimitrievici, prubar în tipografia de la Râmnic. A avut un frate Gheorghe [brat ego], tipograf, cu care a tipărit *Octoibul*, Râmnic, 1811. Dacă Gheorghie Dimitrievici a fost fiul tipografului râmnician Dimitrie, reiese că și Nicolae Dimitrievici este fiul aceluiași tipograf.

Învățătură pentru ispovedanie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1813

Observații: Cartea a tipărit-o Dimitrie Mihailo Popovici, tipograf râmnician împreună cu fiii săi Gheorghe și Nicolae.

Bibliografie: BRV, III, nr. 826, p. 77-78.

Liturgi, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1817
Observații: Dimitrie Mihailo Popovici a fost tipograful cărții împreună cu fiul său Nicolae și cu Nica drugar. Au lucrat cu o echipă de gravori: Gheorghe Pop 1817, Petru C[onstantin] tipograf, Gheorghie Dim[itrie] tipograf (posibil fiu al lui Dimitrie Mihailo Popovici) și CO[stan]DIN.
Bibliografie: BRV, III, nr. 942, p. 188; Buicliu, ADD-I, nr. 942-III, p. 394-395; Teodorescu, 2006, p. 50.

Molitvenic bogat, București, 1819
Bibliografie: BRV, III, nr. 1041, p. 306-308.
Observații: Editor, cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa. În textul original apare formularea „Nicolae pitar”, nu suntem siguri că poate fi identificat cu siguranță cu Nicolae Dimitrievici.

Octoib; ediția a II-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1811
Bibliografie: BRV, III, nr. 797, p. 50-53.

Psaltire, Râmnic, Tipografia lui Gheorghie și Nicolae Vlădescu, 1819
Observații: Nicolae Vlădescu a fost tipograful cărții.
Bibliografie: BRV, III, nr. 1047, p. 313; IV, nr. 1047, p. 305; Florescu, 1998, p. 54-56.

Viața Sfântului Vasile cel Nou, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1816

Observații: Tipograful Dimitrie Mihailo Popovici este tipograful principal. Este posibil să fie tatăl tipografilor Gheorghe și Nicolae Pop; a tipărit cartea împreună cu fiii săi.

Bibliografie: BRV, III, nr. 925, p. 162.

Dimitrios – gravor

Liturgier, ediția a II-a; Buzău, Tipografia Episcopiei, 1702

Observații: Semnează gravura Sf. Vasile ca și „Dimitrios 1698”.

Bibliografie: BRV, I, nr. 132, p. 435-440; IV, nr. 132, p. 216-217; Buicliu, ADD-I, nr. 132-I, p. 220; Bădără, 1998, p. 185.

Liturgier grecesc și arăbesc, Snagov, Tipografia Mănăstirii Intrarea în Biserică a Născătoarei de Dumnezeu, 1701

Observații: Semnează gravura Sf. Vasile ca și „Dimitrios 1698”, reprodusă și în *Liturgie*, Buzău, 1702 și *Molitvenic cu Liturgie*, Râmnic, 1706.

Bibliografie: BRV, I, nr. 130, p. 423-433.

Molitvenic cu Liturgie, Râmnic, 1706

Observații: Semnează gravura Sf. Vasile ca și „Dimitrios 1698”, reprodusă după *Liturgie*, Buzău, 1702.

Bibliografie: BRV, I, nr. 150₁, p. 541-543; IV, nr. 150, p. 220; DPCBRV, nr. 150, p. 173-184; Buicliu, ADD-I, nr. 150, p. 223.

Dimitrios – tipograf

Apostol, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1747

Observații: Tipărirea a început în 13 decembrie și s-a încheiat în 7 martie. Vinieta semnată „Demiter 7238 [1730]” ar putea reprezenta pe gravorul Dimitrios și datorită potrivirii anului de realizare. Vinieta în cauză a fost refolosită în multe tipăriri.

Bibliografie: BRV, II, nr. 251, p. 94-96; Buicliu, ADD-I, nr. 251-II, p. 254; BRVAC, p. 46-47; Teodorescu, 2006, p. 21-22.

Repere biografice: Variante ale numelui: Dimitrios sculptor.

Molitvenic, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1730

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 1 februarie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 200, p. 36-41; Teodorescu, 2006, p. 67.

Dimu, Gheorghe Hagi – tipograf

Nicolae Mavrocordat, *Cuvânt contra nicotinei*; I. greacă; Iași, Tipografia lui Mihail Strilbițchi, 1786

Observații: Autorii BRV presupun că Mihai Ro ar fi Strilbițchi. La fel consideră și Buicliu ADD-I; Mihail Ro[sianul] trebuie identificat cu Mihail Strilbițki.

Bibliografie: BRV, II, nr. 509, p. 316; Buicliu, ADD-I, nr. 509-II, p. 321.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gheorghe Hagi Dimu din Triikka. Pare să fie coproprietar al tipografiei lui Mihai Strilbițki.

Dionisie – tipograf

Dimitrie Cantemir, *Divanul sau gâlceava înțeleptului cu lumea*; I. română, I. greacă; Iași, 1698

Observații: Tipograful cărții împreună cu ieromonahul Athanasie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 110, p. 355-365; Buicliu, ADD-I, nr. 110, p. 208-211; BRVAC, p. 138-139; Căndea 1990; Bădără, 1998, p. 123.

Repere biografice: Variante ale numelui: Dionisie monah moldovean. Tipograf moldovean care a activat la tipografia Sfântului Mormânt, la sfârșitul secolului al XVII-lea. Tipărește în limba greacă fără a cunoaște limba.

Dositei, Tomul dragostei asupra latinilor; I. greacă; Iași, 1698

Observații: Cartea s-a tipărit cu halcotipia și cheltuiala Sf. Mormânt.

Bibliografie: BRV, I, nr. 112, p. 369.

Octoib; ediția a II-a; București, Tipografia Mănăstirii Tuturor Sfinților, 1720

Observații: A început tipărirea cărții dar a decedat înainte de a fi terminată.

Bibliografie: BRV, II, nr. 179, p. 2-4.

Slujbele tuturor sfinților, București, Tipografia Mănăstirii Tuturor Sfinților, 1720

Observații: Dionisie ieromonah a început tipărirea cărții, dar a decedat înainte de a fi terminată. Lucrarea a fost continuată de tipograful Savva.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 55, p. 43-44.

Dionisie Cozianul – tipograf

Orânduiala pentru sfințirea bisericii; ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1809

Observații: Purtător de grijă al tipografiei. Tipărirea s-a terminat în 20 mai.

Bibliografie: BRV, III, nr. 768, p. 12-13.

Repere biografice: Variante ale numelui: Dionisie Cozianul; ieromonah, eclesiarh, tipograf (?) în Tipografia Mitropoliei de la București.

Panachidă și Lăția mică, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1809

Bibliografie: BRV, III, nr. 769, p. 13.

Dionisie eclesiarh – diortositor

Psaltire, l. slavonă; Câmpulung, Tipografia lui Melchisedec, 1656

Bibliografie: BRV, I, nr. 58, p. 177-178.

Repere biografice: Variante ale numelui: ieromonahul Dionisie eclesiarh a fost diortositor în tipografia lui Melchisedec.

Dionisie mitropolit – patron

Ioan Gură de Aur, *Cuvinte șase pentru preoție și ale altor trei Sfinți părinți trei Canonicești Epistolii*, București, Tipografia lui Constantin Caracaș de la Cișmeaua răposatului Mavrogheni, 1820

Bibliografie: BRV, III, nr. 1074, p. 330-331.

Repere biografice: Dionisie a fost mitropolit al Țării Românești.

Dir, Mihail – diortositor, tipograf

Acatist, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1792

Observații: A fost diortositorul cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 550, p. 345; BRVAC, p. 19.

Repere biografice: Variante ale numelui: Mihail Dir de la Sibiu; Michael Dürr. A lucrat în tipografia lui Petru, apoi al fiului său Ioan Bart de la Sibiu în calitate de diortositor și zețar. A fost colaborator al tipografului și diortositorului Radu, de la Episcopia Râmnicului. Din anul 1804 apare în calitate de tipograf în tipografia arendată de Constantin și Ioan Boghici de la Johann Georg Edler von Schobeln din Brașov; forma numelui întâlnită în acest context este Michael Dürr. Constantin Boghici l-a trimis pe Michael Dürr la Pesta pentru a aduce de acolo literele nou turnate pentru tipografia românească. La Brașov tipărește patru cărți încă sub egida lui Georg von Schobeln. Moare în august 1806.

Alfanita sufletească, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1803

Observații: A îndeplinit funcția de așezător al slovelor, prubar.

Bibliografie: BRV, II, nr. 656, p. 443; BRVAC, p. 21-22; Buicliu, ADD-I, nr. 656-II, p. 352.

Bărac Ioan, *Istoria prea frumosului Arghir și a prea frumoasei Elena*; ediția a II-a; Brașov, Tipografia lui Gheorghe de Schobeln, 1805

Observații: Tipograful cărții a fost M. Dürr. Ediția a II-a nu figurează în BRV. Cartea s-a tipărit pe cheltuiala lui Constantin Boghici. Nu știm care este prima ediție, dacă această este cea de a II-a. Tot a II-a ediție mai apare și în anul 1805.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 107, p. 102.

Bucoavnă, Brașov, Tipografia lui Gheorghe de Schobeln, 1805

Observații: Tipograful cărții a fost M. Dürr.

Bibliografie: BRV, II, nr. 678, p. 455; Buicliu, ADD-I, nr. 678-II, p. 358; Petrik, I, p. 353.

Ceaslov, Sibiu, 1794

Observații: M. Dir a fost diortositor. Locul tipăririi este incert.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 244, p. 110; BRVAC, p. 207-208.

Istoria a Alexandrului celui Mare din Machedonia și a lui Darie din Persida împăraților, ediția a II-a; Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1794

Observații: Ediția descrisă în BRV diferă de cea a lui G. Țepelea; Buicliu, ADD-I propune două descrieri după două volume, care diferă în unele segmente, dar ar fi apărut în același an.

Bibliografie: BRV, II, nr. 577, p. 361-365; Buicliu, ADD-I, nr. 577₁₂-II, p. 334-335; Veress, II, nr. 804, p. 94; Petrik, V, p. 223; Țepelea, 1964; Buicliu, Jaklovsky, 1983.

Octoib mic, Brașov, Tipografia lui Gheorghe de Schobeln, 1805

Observații: Tipograful cărții a fost M. Dürr. Există trei descrieri bibliografice diferite ale *Octoibului mic*, 1805, în bibliografia indicată. În BRV, II apare numai tipografia lui Gheorghe de Schobeln. BRV, IV indică tipografia privilegiată prin Fridrich Herfurt, iar DPCBRV îl citează pe Mihail Dir din tipografia lui Gheoghie de Schobeln. Cartea s-a tipărit cu cheltuiala lui Constantin Boghici.

Bibliografie: BRV, II, nr. 683, p. 462; IV, nr. 683, p. 274; DPCBRV, nr. 683, p. 261.

Pilde filosofești, Sibiu, 1783

Observații: Locul tipăririi este incert. Ar putea să fie Sibiu, deoarece Mihail Dir lucra atunci în tipografia lui Petru Ioan Bart din Sibiu. Este tipograf și diortositor.

Bibliografie: BRV, II, nr. 460, p. 280; Nazare Moașa, 2008, p. 237.

Pilde filosofești, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1795

Observații: Diostositor al cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 590, p. 376; Petrik, V, p. 390.

Psaltire, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1791

Observații: M. Dir a fost tipograful cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 546, p. 342; BRVAC, p. 117-118.

Vasile Aaron, *Patimile și moartea Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos*, Brașov, Tipografia lui Gheorghe Schobeln, 1805

Observații: M. Dir a fost tipograful cărții. Cartea s-a tipărit pe cheltuiala lui Constantin Boghici.

Bibliografie: BRV, II, nr. 676, p. 454.

Dobre, Hagi – editor

Bucoavnă, București, Tipografia de la Cișmea, 1825

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa împreună cu: Anastasie Hagi Polizu, Ion Bakaloglu și Ștefan Eustate Popovici.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1233, p. 454; Buicliu, ADD-I, nr. 1233–III, p. 428.

Repere biografice: Variante ale numelui: Dobre Hagi, Hagi Dobre.

Dobre popa – tipograf

Catebism calvinesc, Bălgrad, 1642

Observații: După ultimele cercetări anul tipăririi este 1642, nu 1640 - vehiculat de unii autori. La Veress apare titlul cărții: *Catebism creștinesc*. Popa Dobre este posibil tipograf al *Catebismului*.

Bibliografie: BRV, I, nr. 38, p. 107; IV, nr. 38-I, p. 188-189; Buicliu, ADD-I, nr. 38-I, p. 147-148; Veress, I, nr. 159, p. 78; Mârza, 1998, p. 30-33.

Repere biografice: Variante ale numelui: Popa Dobre, Dascălul Dobre. Primul tipograf cunoscut în tipografia românească de la Alba Iulia

Evangelie cu învățătură, Bălgrad, 1641

Bibliografie: BRV, I, nr. 40, p. 115-118; BRVAC, p. 70; Buicliu, ADD-I, nr. 40, p. 150-151; Veress, I, nr. 157, p. 77; Mârza, 1998, p. 26-30.

Gromovnic sau Paraclisul Precistei; l. slavonă, l. română; Govora, 1639

Observații: Bibliografia mai veche atribuie această carte producției tipografice bălgradene;

există posibilitatea tipăririi cărții de către Meletie Macedoneanul, cel care a activat și la Bălgrad, dar în tipografia de la Govora.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 17, p. 20-21; Mârza, 1998, p. 26.

Dobromirski, Vasile – gravor

Evangelie, București, Tipografia Mitropoliei, 1760

Bibliografie: BRV, II, nr. 319, p. 149; BRVAC, p. 82-83.

Dogali, Constantin – patron

Georg Montan, *Gespräch*, Pesta, Tipografia lui Johann Thomas Trattner, 1816

Observații: Posibil să fi contribuit și financiar la tipărirea cărții.

Bibliografie: BRV, III, nr. 915, p. 154-155.

Repere biografice: Variante ale numelui: Constantin Dohali de Bud.

Dometian – patron

Antologhion; ediția a III-a; Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1825

Bibliografie: BRV, III, nr. 1232, p. 447-453; DPCBRV, nr. 1232, p. 300-306.

Repere biografice: Variante ale numelui: Dometian, arhimandrit și stareț al mănăstirilor Neamț și Secu.

Apanthisma, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1827

Observații: Tipărirea s-a încheiat în luna iulie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1299, p. 526-527; Buicliu, ADD-I, nr. 1299-III, p. 439.

Cantemir Dimitrie, *Descrierea Moldovei*, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1825

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 19 august.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1234, p. 454-458; Buicliu, ADD-I, nr. 1234, p. 428-429; Veress, II, nr. 1173, p. 243-244.

Carte de suflet [...] sau nevăzută război, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1826

Bibliografie: BRV, III, nr. 1271, p. 485-486.

Irmologhion, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1827

Bibliografie: BRV, III, nr. 1313, p. 536-538.

Mineicul lunii lui ianuarie, Neamț, Tipografia nouă a Mănăstirii, 1830

Bibliografie: BRV, III, nr. 1488, p. 691-692; IV, nr. 1488, p. 319-321.

Nicodim de la Athos, *Pentru păzirea celor cinci simțiri*, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1826

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 1 mai.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1283, p. 512-513; Buicliu, ADD-I, nr. 1283-III, p. 434-435.

Psaltire, ediția a II-a; Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1824

Bibliografie: BRV, III, nr. 1216, p. 443-444.

Sfântul maslu, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1825

Bibliografie: BRV, III, nr. 1247, p. 477-478.

Dometie – editor

Atanasie cel Mare, *Întrebări și răspunsuri teologicești*; ediția a IV-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1829

Bibliografie: BRV, III, nr. 1421, p. 630.

Repere biografice: Variante ale numelui: Dometie, duhovnic și arhimandrit la Episcopia Râmnicului; a mai fost și stareț la mănăstirea Cheia.

Donici, Andronachi – editor

Andronachi Donici, *Adunare din cărțile împărăteștilor pravile*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1814

Bibliografie: BRV, III, nr. 849, p. 98-101.

Repere biografice: Variante ale numelui: Andronachi Donici; posibil editor al cărții, boier, cunoscător al legislației.

Dorotei stareț – Diortositor

Rânduiala cum să cuvine a cânta cei doisprezece psalmi deosebiți, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1808

Bibliografie: BRV, II, nr. 750, p. 535-536; Buicliu, ADD-I, nr. 750, p. 368.

Repere biografice: Variante ale numelui: Dositei, starețul mănăstirilor Neamț și Secu.

Viețile sfinților din luna octombrie; ediția a II-a; Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1809

Observații: Cartea descrisă în DPCBRV are altă configurație față de cea din BRV.

Bibliografie: BRV, III, nr. 773, p. 15-20; DPCBRV, nr. 115, p. 108-110.

Dosoftei – editor, patron

Dosoftei, *Acatistul Născătoarei de Dumnedzău*, Uniev, Tipografia Mănăstirii, 1673

Observații: Editor „cu osteneala și sârguința”.

Bibliografie: BRV, I, nr. 66, p. 215; IV, nr. 66, p. 210; DTR, p. 148-149; Bădără, 1998, p. 148-149.

Repere biografice: Variante ale numelui: Dosoftei; mitropolit al Moldovei între anii 1671-1674 și 1675-1686. Cu numele laic Dimitrie Barilă, s-a născut în Suceava în anul 1642 și a decedat în anul 1693 în Polonia (astăzi Ucraina). A făcut școala la Iași, Lvov, s-a călugărit în jurul anului 1648 sub numele Dosoftei. Între anii 1658 – 1660 a fost episcop de Huși, pe urmă de Roman până în anul 1671, mitropolit al Moldovei între 1671–1674 și 1675–1686. Nu s-a mai întors niciodată în Moldova după ce armata lui Jan Sobieski l-a dus, în anul 1686, în Polonia. Este considerat unul dintre cei mai importanți cărturari din vremea sa. Versificarea *Psaltirii* face parte dintre cele mai importante opere ale sale, la care se adaugă traduceri de cărți în limba română, activitate de editare și de îngrijire de ediții, de copiere de documente istorice și diplomatice.

Dosoftei, *Dumnedzăiasca Liturghie*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1679

Observații: Patron al tipăriturii. Tipărirea cărții s-a încheiat în mai.

Bibliografie: BRV, I, nr. 69, p. 222-225; IV, nr. 69, p. 202; Ursu, 1980.

Dosoftei, *Liturghii și rugăciuni*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1683

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 16 iunie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 77, p. 262-263; Buicliu, ADD-I, nr. 77-I, p. 190.

Dosoftei, *Molitvănic de-nțales*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1681

Observații: Patron al cărții.

Bibliografie: BRV, I, nr. 72, p. 237-240; IV, nr. 72, p. 203-204; Buicliu, ADD-I, nr. 72, p. 186-187.

Dosoftei, *Octoib*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1683

Observații: Posibil editor al cărții. Anul tipăririi este incert.

Bibliografie: BRV, I, nr. 78, p. 263.

Dosoftei, *Parimiile*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1683

Observații: Editor al cărții.

Bibliografie: BRV, I, nr. 79, p. 263-269; IV, nr. 79, p. 204-205; Buicliu, ADD-I, nr. 79, p. 190-191.

Dosoftei, *Psaltirea în versuri*, Uniev, Tipografia Mănăstirii, 1673

Observații: Dosoftei trebuie considerat editor; după Buicliu, p. 180-181 și diortositor al cărții.

Bibliografie: BRV, I, nr. 65, p. 209-214; IV, nr. 65, p. 202; Buicliu, ADD-I, nr. 65, p. 180-183; Bianu, 1887; Ursu, 1974; Ursu, 1978; Corbu, 2002.

Dosoftei, *Psaltirea slavo-română. Psaltirea de-nțeles*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1680

Observații: Este patronul tipăriturii, editorul fiind domnitorul Moldovei. Tipărirea cărții s-a încheiat în 11 aprilie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 70, p. 226-230; Buicliu, ADD-I, nr. 70, p. 185; Cobzaru, 2007.

Dosoftei, *Viața și petrecerea sfinților*, I-IV, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1682

Observații: Posibil editor. Volumele au fost tipărite între anii 1682-1686.

Bibliografie: BRV, I, nr. 73, p. 240-246; IV, nr. 73, p. 204; Buicliu, ADD-I, nr. 73-I, p. 187-189; Morărescu, 1983, p. 41-42; Frențiu, 2002.

Duca, Gheorghe – patron, editor

Dosoftei, *Dumnezeiasca Liturgie*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1679

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, I, nr. 69, p. 222-225; IV, nr. 69, p. 202; Ursu, 1980; Bădără, 1998, p. 142-143; I. R., V, p. 1031-1033.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gheorghe Duca. Domn al Moldovei între 1665-1666, 1668-1672 și 1678-1683 și al Țării Românești între 1673-1678. În timpul domniilor sale din Moldova și Țara Românească s-au înființat cele două tipografii mitropolitane de la Iași și București și s-au alocat bani pentru tipărirea cărților.

Dosoftei, *Molitvănic de-nțeles*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1681

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala domnitorului.

Bibliografie: BRV, I, nr. 72, p. 237-240; IV, nr. 72, p. 203-204; Buicliu, ADD-I, nr. 72, p. 186-187.

Dosoftei, *Parimiile*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1683

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, I, nr. 79, p. 263-269; IV, nr. 79, p. 204-205; Buicliu, ADD-I, nr. 79, p. 190-191.

Dosoftei, *Psaltirea slavo-română. Psaltirea de-nțeles*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1680

Observații: Editor al cărții. Tipărirea cărții s-a încheiat în 11 aprilie și s-a făcut cu sprijinul financiar al domnitorului.

Bibliografie: BRV, I, nr. 70, p. 226-230; Buicliu, ADD-I, nr. 70, p. 185; Cobzaru, 2007.

Dosoftei, *Viața și petrecerea sfinților*, I-IV, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1682

Observații: Posibil editor împreună cu Dosoftei. Volumele au fost tipărite între anii 1682-1686.

Bibliografie: BRV, I, nr. 73, p. 240-246; IV, nr. 73, p. 204; Buicliu, ADD-I, nr. 73-I, p. 187-189; Morărescu, 1983, p. 41-42; Frențiu, 2002.

Nectarie, *Întâmpinare în contra primatului papei*; l. greacă; Iași, Tipografia Mănăstirii Cetățuia, 1682

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, I, nr. 75, p. 251-258.

Simeon, *În contra ereziilor*; Eugenikou Markou, *Exegesis tes ekklesiastikes*; l. greacă; colligate; Iași, Tipografia Mănăstirii Cetățuia, 1683

Observații: Editor al cărții, care s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, I, nr. 81, p. 273-275; Buicliu, ADD-I, nr. 81, p. 192.

Dudescu, Pană Constantin – patron

Lafsaicon, București, Tipografia Mitropoliei, 1760

Bibliografie: BRV, II, nr. 320, p. 150-152.

Repere biografice: Variante ale numelui: Pană Constantin Dudescu, vel dvornic.

Dumitrievici, Teodor – tipograf

Thomas a Kempis, *Imitația lui Christos*; l. slavonă de redacție rusă; Deal, Tipografia Domnească de la Mănăstire, 1647

Bibliografie: BRV, I, nr. 52, p. 158-160; IV, nr. 52, p. 194-201; Buicliu, ADD-I, nr. 52-I, p. 166-167.

Varlaam, *Carte care să chiamă Răspunsul împotriva Catehismului calvinesc*, Deal, Tipografia Mănăstirii, 1645

Bibliografie: BRV, I, nr. 48, p. 150-151; IV, nr. 48, p. 190-194; Buicliu, ADD-I, nr. 48-I, IV, p. 161-163; Teodorescu, Gheție, 1984.

Dumitrovici, Lupin – tipograf

Evangelie învățătoare, Deal, Tipografia Mănăstirii, 1644

Observații: Tipărirea a început la mănăstirea Govora; s-a încheiat în 2 septembrie în tipografia de la mănăstirea Dealu.

Bibliografie: BRV, I, nr. 46, p. 144-147; BRVAC p. 72-73; Buicliu, ADD-I, nr. 46, p. 161.

Repere biografice: Variante ale numelui: Lupin Dumitrovici Popești din Lucavăț; se pare că a fost ucenicul lui Ioan Cunotovici, tipograf rus. Cartea s-a tipărit și cu contribuția ucenicilor nenominalizați de la Tipografia Mănăstirii Dealu.

Dumitrovici, Tudor – tipograf

Evangelie învățătoare, Deal, Tipografia Mănăstirii, 1644

Observații: Tipărirea a început la mănăstirea Govora; s-a încheiat în 2 septembrie în tipografia de la mănăstirea Dealu.

Bibliografie: BRV, I, nr. 46, p. 144-147; Buicliu, ADD-I, nr. 46, p. 161; BRVAC p. 72-73.

Repere biografice: Tudor Dumitrovici figurează în calitate de tipograf al *Evangeliei învățătoare*, 1644, alături de Lupin Dumitrovici. Nu este clară legătura dintre cei doi tipografi. Tudor Dumitrovici este numit și sârb de la Râmnic.

E

Ecaterina a II-a – patroană

Psaltire, Movilău, Tipografia lui Mihail Strilbițki, 1796

Observații: Tipărirea s-a îcheiat în 28 iunie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 604, p. 390; BRVAC, p. 121-122.

Repere biografice: Împărăteasa Rusiei.

Efrem episcop – patron

Psaltire, l. slavonă; Govora, Tipografia Domnească a lui Matei Basarab, 1637

Observații: A fost patron împreună cu Teofil, arhiepiscopul Țării Românești și Ignatie, episcopul Râmnicului.

Bibliografie: BRV, I, nr. 36, p. 104-106.

Repere biografice: Variante ale numelui: Efrem, episcop al Buzăului.

Efrem mitropolit – patron

Întrebare creștinească, Brașov, 1559

Observații: RMNy, I, nr. 167, indică drept an de tipărire 1561, deoarece în lucrare se face referire la *Evangelia* tipărită în anul 1561. Locul și anul tipăririi nu este indicat.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 4, p. 6-7; RMK, II, nr. 79; RMNy, I, nr. 167; Bianu, 1925a.

Repere biografice: Efrem mitropolit.

Efrem patriarh – editor

Chrisant al Ierusalimului, *Manual despre superioritatea Ierusalimului și al Sfântului Mormânt*, ediția a II-a; l. greacă; București, Tipografia nou înființată, 1768

Bibliografie: BRV, II, nr. 361, p. 188-190.

Repere biografice: Patriarh al Ierusalimului.

Mărturisirea ortodoxă, l. greacă; București, Tipografia curând înființată, 1767

Bibliografie: BRV, II, nr. 354, p. 176.

Meletie Pigas, *Învățătura ortodoxă*, ediția a II-a; l. greacă; București, Tipografia Mitropoliei, 1769

Bibliografie: BRV, II, nr. 369, p. 193-194.

Eftimie I – patron

Octoib, partea I; l. slavonă, redacție medio-bulgară; Brașov, Tipografia diaconului Coresi, 1574

Observații: Patron al cărții. Locul tipăririi ar putea fi Târgoviște?

Bibliografie: BRV, I, nr. 17, p. 56-60; I. R., V, p. 744.

Repere biografice: Mitropolitul Țării Românești între 1568-1576.

Octoib, partea a II-a; l. slavonă; Brașov, Tipografia diaconului Coresi, 1575

Observații: Locul tipăririi ar putea fi Târgoviște? Cartea s-a tipărit între 26 ianuarie – 23 august.

Considerăm că mitropolitul Eftimie și-a dat acordul pentru tipărirea ambelor părți din *Octoib*.

Bibliografie: BRV, I, nr. 18, p. 60-63; RMNy, I, nr. 356.

Sbornic slavonesc, partea a II-a, Brașov, Tipografia diaconului Coresi, 1568

Observații: Este patronul cărții. Anul tipăririi indicat de BRV, IV și RMNy, I este 1569, data încheierii tipăririi cărții este 6 decembrie 1577. Coresi tipărește cartea împreună cu cinci ucenici.

Bibliografie: BRV, I, nr. 15, p. 53-54; BRV, IV, nr. 15, p. 171; RMNy, I, nr. 261; Olteanu, 2005, p. 117-120.

Eftimie, Andrei – tipograf

Istoria Vechiului și a Noului Testament, I-III, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1824

Bibliografie: BRV, III, nr. 1211, p. 438-441.

Repere biografice: Variante ale numelui: Evtimie Andreievici, Evtimie Andreu; ierodiacon în Tipografia Mitropoliei Moldovei de la Iași.

Eftimie vlădică – patron

Tetraevanghel slavonesc, București, 1582

Observații: DPCBRV face rectificarea concluziilor din BRV, I, nr. 34₁ și BRV, IV, nr. 11, demonstrând, pe baza noilor descoperiri că n-ar exista ediția *Evangeliei* lui Lavrentie tipărită la Brașov, în anul 1570, fiind de fapt ediția de București, 1582. Conform Păcurariu, 2002, p. 102 mitropolitul Eftimie I și-a încheiat activitatea în anul 1576, prin urmare *Tetraevanghelul slavonesc*, București, 1582 nu putea fi tipărit după acest an, când mitropolit devine Serafim. Ne punem

întrebarea dacă nu există o altă variantă de identificare a acestei cărți? Conform bibliografiei mai recente, Demény-Demény, 1986, anul 1582 ar trebui corectat în 1573-1575.

Bibliografie: BRV, I, nr. 34₁, p. 529; IV, nr. 11, p. 13-15; DPCBRV, nr. 11. IV, p. 165-169; BRVAC, p. 66-67; RMNy, I, nr. 520A; Demény-Demény, 1986, 106-127; Păcurariu, 2002, p. 105.

Repere biografice: Variante ale numelui: Eftimie de la Ipek (Serbia), mitropolit al Transilvaniei, cu sediul la Alba Iulia, hirotonit în 1572.

Ehrenreich, Adám Sándor – gravor

I. D. Rumpf, *Alexandru I. Împăratul a toată Rossia*, Buda, Tipografia Universității, 1815

Bibliografie: BRV, III, nr. 885, p. 125; Tatay 2011, p. 211.

Repere biografice: Gravor care a activat la Buda și Viena, a deprins arta gravurii de la tatăl său. Se semnează „Ehrenreich Iunior sc.”.

Ekhardt, Petru – tipograf

Anton de Marki, *Extract din gramatica germano-română*; l. germană; Cernăuți, Tipografia lui Petru Ekhardt, 1808

Observații: BRV nu a identificat această ediție.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 322. IV, p. 267.

Repere biografice: Variante ale numelui: Peter Echard, Ekart, Echardt, Ekhardt; tipograful ținutului Bucovinei, care a imprimat această lucrare probabil unicat, cuprinzând reglementări juridice administrative și de natură militară. Posibil să fii fost proprietarul tipografiei, legător de cărți și librar din Cernăuți. Tipografia în care lucrează este numită și „privilegiată”.

Anton de Marki, *Extract din gramatica germano-română*; l. germană; Cernăuți, Tipografia lui Petru Ekhardt, 1810

Bibliografie: BRV, III, nr. 780, p. 25-27.

Calendar, Cernăuți, Tipografia lui Petru Ekhardt, 1820

Observații: BRV nu a identificat această ediție.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 142, p. 128.

Calendarul a bisericii răsăritului pe anul [...] 1824, Cernăuți, 1824

Observații: BRV nu a identificat această ediție.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 150, p. 136.

Carte de pravilă, I-II, Cernăuți, Tipografia lui Petru Ekhardt, 1807

Bibliografie: BRV, II, nr. 714, p. 497; Buicliu, ADD-I, nr. 714, p. 364-365.

Cartea legilor, I-II, Cernăuți, Tipografia lui Petru Ekhardt, 1812

Bibliografie: BRV, III, nr. 803, p. 55-56.

Catebism mic; l. română, l. rusă, l. germană; Cernăuți, Tipografia lui Petru Ekhardt, 1804

Bibliografie: BRV, II, nr. 666, p. 448-449.

Chrestomaticul românesc, Cernăuți, Tipografia lui Petru Ekhardt, 1820

Bibliografie: BRV, III, nr. 1067, p. 327-328.

Instrucție pentru privighitori k. k. comisari de războiu întru casele de invalizi cu formulariuri A, B V împreună cu instrucție pentru comisari de războiu care dau asigurații afară de casele invalizilor și cu formulariuri de urici patentnice și de urici proprii, Cernăuți, 1829

Observații: Lucrarea nu figurează în BRV.

Bibliografie: Cârlan, 1980, p. 134.

Octoib; ediția a III-a; Cernăuți, 1823

Bibliografie: BRV, IV, nr. 440, p. 152; DPCBRV, nr. 440, IV, p. 298-299; Buicliu, ADD-I, nr. 440-IV, p. 426.

Octoib mic, Cernăuți, Tipografia lui Petru Ekhardt, 1804

Observații: Buicliu la nr. 670-II, consideră că este vorba de a II-a ediție, citând expresia „de iznoavă” din titlu.

Bibliografie: BRV, II, nr. 670, p. 450; Buicliu, ADD-II, nr. 670, p. 356-357.

Pravila căsătoriei, Cernăuți, Tipografia lui Petru Ekhardt, 1816

Bibliografie: BRV, IV, nr. 410, p. 146-147.

Țintilă, Vasile, *Calendar*, Cernăuți, Tipografia lui Petru Ekhardt, 1809

Bibliografie: BRV, IV, nr. 332, p. 130.

Țintilă, Vasile, *Calendar*, Cernăuți, Tipografia lui Petru Ekhardt, 1811

Bibliografie: BRV, IV, nr. 359, p. 134.

Țintilă, Vasile, *Calendar*, Cernăuți, Tipografia lui Petru Ekhardt, 1812

Bibliografie: BRV, IV, nr. 367, p. 135-136.

Țintilă, Vasile, *Calendar*, Cernăuți, Tipografia lui Petru Ekhardt, 1814

Bibliografie: BRV, IV, nr. 391, p. 142.

Țintilă, Vasile, *Calendar*, Cernăuți, Tipografia lui Petru Ekhardt, 1814

Bibliografie: BRV, IV, nr. 392, p. 142-143.

Țintilă, Vasile, *Neu Haus-Kalender*, l. germană; Cernăuți, Tipografia lui Petru Ekhardt, 1813

Bibliografie: BRV, IV, nr. 368, p. 136.

Eliade, Ioan – editor

Curierul românesc, *Luni Aprilie*, 8/20, nr. 1, București, 1829

Observații: Trebuie să fie vorba despre Ion Heliade Rădulescu, sub conducerea căruia a apărut revista în 8/20 aprilie 1829.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1418, p. 625-627.

Repere biografice: Ion Heliade Rădulescu s-a născut în anul 1802 la Târgoviște și a decedat în 1872 la București. A fost membru fondator și primul președinte al Academiei Române. Învăță grecește apoi românește. A fost elev la *Sf. Sava*. Devine traducător, literat, filolog; membru al societăților culturale *Societatea Literară*, *Societatea Filarmonică*. A fost susținătorul simplificării alfabetului chirilic.

Elina – patroană

Apostol; l. slavonă, redacție medio-bulgară; Târgoviște, 1547

Observații: În anul 1547 apare în BRV I, nr. 7 și 8, *Apostol* în limba slavă. Tipograful a fost Dimitrie Liubavici. La nr. 7 a fost patron Mircea Ciobanul, la 8 Iliășcu Voievod. Se presupune că ar putea să fie aceeași ediție, destinată atât Țării Românești cât și Moldovei.

Bibliografie: BRV, I, nr. 7 și 8, p. 29-31, 515-516; IV, nr. 7 și 8, p. 167; BRVAC, p. 42; Demény–Demény, 1986, passim; Olteanu, 2005, p. 10.

Repere biografice: Variante ale numelui : Elina. Elena a fost mama domnitorului Iliășcu al Moldovei, editorul tipăriturii.

Endredi, Ioanichie – gravor, tipograf

Acatist, Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfânta Troiță, 1763

Bibliografie: BRV, II, nr. 331, p. 160; IV, nr. 331, p. 249; Buicliu, ADD-I, nr. 331, p. 271; BRVAC, p. 16; Petrik, V, p. 18; Tatai-Baltă, 1995, p. 64-75; Mircea, 2008, p. 185-187.

Repere biografice: Variante ale numelui : Ioanichie Endredi, I. E., IOANNI, Endrédi Joannicius, Ioannicius Endrédi Diaconus. Diacon, gravor la tipografia din Blaj între anii 1760-1763. A fost ucenic al lui Páldi István în tipografia Colegiului reformat din Cluj, unde învață gravura în lemn, aramă și oțel.

Apostol, Blaj, Tipografia Mănăstirii Buna Vestire, 1767

Bibliografie: BRV, II, nr. 348, p. 172; Buicliu, ADD-I, nr. 348–II, p. 275; BRVAC, p. 48-49.

Eubologhion; ediția a III-a; Blaj, Tiparul Seminarului, 1815

Bibliografie: BRV, III, nr. 875, p. 117; IV, nr. 875, p. 300; Buicliu, ADD-I, nr. 875, p. 386-387.

Molitvenic; ediția a II-a; Blaj, Tipografia Seminarului, 1784

Bibliografie: BRV, II, nr. 475, p. 290-292; IV, nr. 475, p. 264; Veress, II, nr. 640, p. 30; Buicliu, ADD-I, nr. 475, p. 307-308.

Octoib, Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfânta Troiță, 1760

Observații: Cartea a fost tipărită de Petru Sibianul Tekelt; posibil să fi fost terminată de Ioanichie Endredi, care este și autor al unei gravuri.

Bibliografie: BRV, II, nr. 322, p. 152; IV, nr. 322, p. 249; Petrik, V, p. 358; Mircea, 2008, p. 181.

Octoib; ediția a II-a; Blaj, Tipografia Mănăstirii Buna Vestire, 1770

Bibliografie: BRV, II, nr. 371, p. 194; IV, nr. 371, p. 252-253.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioanichie Endredi; apare în gravura reprezentându-l pe Sf. Damaschin.

Octoib; ediția a III-a; Blaj, Tipografia Seminarului, 1783

Bibliografie: BRV, IV, nr. 96, p. 96; Buicliu, ADD-I, nr. 179-IV, p. 302-303.

Octoib; ediția a IV-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1788

Observații: Pe foaia de titlu apare ca loc de editare tipografia Episcopiei Râmnicului. Prezența gravurii semnate „I. E.” a făcut să se bănuiască un fals blăjean, 1792.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 212, p. 103; Buicliu, ADD-I, nr. 212, p. 326.

Penticostar, Blaj, Tipografia Mănăstirii Bunei Vestiri, 1768

Bibliografie: BRV, IV, nr. 143, p. 86; Buicliu, ADD-I, nr. 143–IV, p. 281–282; Petrik, V, p. 383. Petru Pavel Aaron, *Epistola consolatoria*; l. latină; Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfânta Troiță, 1761

Observații: Tipograf al cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 325, p. 155–156; BRVAC, p. 9; Veress, I, nr. 476, p. 242; Petrik, I, p. 222; Tatai-Baltă, 1995, p. 64–75; Mircea, 2008, p. 183–186.

Strastnic; ediția a III-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei, cu tiparul Seminarului, 1804

Observații: Pe pagina de titlu a cărții se menționează că este ediția a III-a. Buicliu, ADD-I afirmă că este ediția a IV-a. Se refolosește placa lui Ioanichie Endredi.

Bibliografie: BRV, II, nr. 674, p. 452; Buicliu, ADD-I, nr. 674–II, p. 357.

Strastnic; ediția a IV-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1817

Observații: Cf. Buicliu, ADD-I ar trebui să fie ediția a V-a. În carte se refolosec mai vechile plăci semnate de gravorii: P. Papavici, Sandu, și I. Endredi.

Bibliografie: BRV, III, nr. 947, p. 189–190; Buicliu ADD-I, nr. 947–III, p. 395–396.

Triod; ediția a II-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1808

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 111, p. 104–107; Tatai-Baltă, Mircea, 1988, Anexa.

Engelmann, Wenzel – gravor

Evangelie, Buda, Tipografia Universității, 1812

Observații: Gravura Sf. Ioan datată în anul 1795.

Bibliografie: BRV, III, nr. 807, p. 56; Buicliu, ADD-I, nr. 807–III, p. 374.

Repere biografice: Variante ale numelui: Michael Engelmann, gravor din Viena.

Evloghie monah – diortositor

Alfavită suflească, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1755

Bibliografie: BRV, IV, nr. 113, p. 73; BRVAC, p. 20–21.

Repere biografice: Variante ale numelui: Evloghie; monah în Mitropolia Moldovei de la Iași. Tipograful și diortositorul cărților tipărite în tipografia Mitropoliei de la Iași, identificat între anii 1755–1774.

Ceaslov, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1763

Bibliografie: BRV, IV, nr. 332, p. 249–250; BRVAC, p. 190–191.

Euhologhion, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1774

Bibliografie: BRV, IV, nr. 153, p. 91.

Evangelie, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1762

Bibliografie: BRV, II, nr. 330, p. 159–160; BRVAC, p. 83–84.

Iacov, *Adunare de multe învățături*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1757

Bibliografie: BRV, II, nr. 305, p. 139–141; Buicliu, ADD-I, nr. 284–II, p. 262.

Îndreptarea păcătosului; l. română, l. slavonă; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1765

Observații: Locul tipăririi este incert: Iași, Tipografia Mitropoliei sau Timișoara. Tipărirea cărții s-a încheiat în 8 iunie.

Bibliografie: BRV, II nr. 343, p. 164–166; Buicliu, ADD-I, nr. 343–II, p. 274.

Îndreptarea păcătoșilor, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1768

Bibliografie: BRV, II, nr. 357, p. 179–182.

Liturgie, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1759

Bibliografie: BRV, II, nr. 313, p. 145–146; IV, nr. 313, p. 248.

Molitvenic, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1764

Bibliografie: BRV, II, nr. 338, p. 162.

Psaltire, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1766

Bibliografie: BRV, II, nr. 347, p. 171; BRVAC, p. 108.

F

F. G. – gravor

Petru Maior, *Istoria pentru începutul românilor în Dacia*, Buda, Tipografia Universității, 1812

Bibliografie: BRV, III, nr. 809, p. 57-61; Tatay 2011, p. 347.

Repere biografice: gravor neidentificat până la ora actuală.

Filaret episcop – editor, patron

Acatist, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784

Observații: Patron, posibil editor al cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 465, p. 283-284; BRVAC, p. 17-18; DTR, p. 168-169; Păcurariu, 1994, p. 401-403.

Repere biografice: Variante ale numelui: Filaret al II-lea, s-a născut cca. în anul 1735 și a decedat în anul 1794 la Căldărușani. A studiat la București, probabil la „Sf. Sava”. S-a călugărit, a fost egumen la mănăstirea Căldărușani. Arhimandrit la Mitropolia din București. Între anii 1780–1792 a fost episcop al Râmnicului; mitropolit al Țării Românești între 1792-1793; se retrage în anul 1793. Înființează tipografia nouă de la Episcopia Râmnicului. Susține spiritual și financiar tipărirea câtorva cărți la Râmnic și București.

Antologhion, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1786

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa în perioada 25 noiembrie 1785 – 6 mai 1786.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 196, p. 99-100; DPCBRV, nr. IV 196, p. 225-230; BRVAC, p. 41.

Apostol; ediția a III-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784

Observații: Autorii BRV-ului semnaleză anacroniile prezente în această tipăritură și ridică problema dacă nu cumva a fost schimbat anul 1814 cu anul 1784. Este un posibil fals al tipografiei din Blaj, ediția apărând, probabil, între 1786-1790. Buicliu consideră că această ediție este o reeditare a *Apostolului* de Buzău din 1743.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 181, p. 96-97; Buicliu, ADD-I, nr. 181-IV, p. 309-310; BRVAC, p. 50.

Atanasie cel Mare, *Sinopsis*, Râmnic, Tipografia nouă a Episcopiei, 1783

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 459, p. 279-280; BRVAC, p. 125-126.

Catavasier, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784

Observații: Editor cu toată cheltuiala. În BRVAC nr. 154 este citat BRV [nr.] 160. La nr. 155 se citează BRV, IV, dar [nr.] 180, București. BRV IV cunoaște numai ediția de Râmnic, 1783.

Bibliografie: BRV, II, nr. 469, p. 286; Buicliu, ADD-I, nr. 469–II, p. 306; BRVAC, p. 163.

Catavasier, București, 1793

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 560, p. 352; BRVAC, p. 165.

Cazanii, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1781

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 445, p. 271-272; IV, nr. 445, p. 262; BRVAC, p. 177-178.

Cazanii, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1792

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 552, p. 347-348; BRVAC, p. 178.

Ceaslov, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 471, p. 287; BRVAC, p. 199-200.

Ceaslov, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1787

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 510, p. 316; DPCBRV, nr. 510, p. 232; Buicliu, ADD-I, nr. 510, p. 321-322; BRVAC, p. 202.

Ceaslov, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1792

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 94, p. 89-92.

Ceaslov; ediția a IV-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1777

Observații: Patron al cărții. Tipărirea cărții s-a încheiat în 4 mai.

Bibliografie: BRV, II, nr. 407, p. 221; BRVAC, p. 193-194.

Dorotei, *Cuvinte*, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 473, p. 288-289.

Evangelie, ediția a II-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 474, p. 289-290; BRVAC, p. 88-89.

Ianache Văcărescu, *Gramatică rumânească*, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1787

Observații: Patron al cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 516, p. 318-322.

Liturghii, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1787

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 511, p. 316.

Macarie Egipteanul, *Omiliu*, București, Tipografia Mitropoliei, 1775

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 392, p. 212-213.

Mineiul pe aprilie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Traducător și posibil editor al cărții. Cartea s-a tipărit între 9 decembrie 1779 - 29 ianuarie 1780.

Bibliografie: BRV, II, nr. 433, p. 254-256; Buicliu, ADD-I, nr. 433-II, p. 294.

Mineiul pe mai, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Traducător și posibil editor al cărții. Tipărirea s-a încheiat în 24 martie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 434, p. 256-259; Buicliu, ADD-I, nr. 434-II, p. 295.

Mineiul pe iunie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Traducător și posibil editor al cărții. Cartea s-a tipărit între 26 martie - 16 mai.

Bibliografie: BRV, II, nr. 435, p. 260-262; Buicliu, ADD-I, nr. 435-II, p. 295.

Mineiul pe iulie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Traducător și posibil editor al cărții. Tipărirea a avut loc între 18 mai și 18 iulie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 436, p. 262-264; Buicliu, ADD-I, nr. 436-II, p. 295.

Mineiul pe august, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Traducător și posibil editor al cărții. Tipărirea a avut loc între 23 iulie și 24 septembrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 437, p. 265-267; Teodorescu, 2006, p. 57.

Mineiul pe septembrie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Traducător și posibil editor al cărții. Tipărirea a avut loc între 23 iulie și 24 septembrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 438, p. 267-268.

Molitvenic, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1782

Observații: Editor, cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 453, p. 274-275; IV, nr. 453, p. 263.

Octoib, ediția a II-a; București, 1774

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa, probabil în tipografia Mitropoliei din București.

Bibliografie: BRV, II, nr. 388, p. 206-210; DPCBRV, nr. 388, p. 212.

Octoib, ediția a IV-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1788

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa. Buicliu ADD presupune că este un fals blăjean din 1792.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 212, p. 103; Buicliu, ADD-I, nr. 212, p. 326.

Pentivostar, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1785

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa între 8 ianuarie - 10 martie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 494, p. 309-310.

Psaltire, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784

Observații: Editor cu toată cheltuiala.

Bibliografie: BRV, II, nr. 480, p. 295; Buicliu, ADD-I, nr. 480-II, p. 309; BRVAC, p. 114-115.

Psaltire, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1787

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 206, p. 102; BRVAC, p. 116.

Slujba Sfântului Stelian, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1787

Observații: Traducător, patron și posibil editor al cărții. Tipărirea cărții s-a încheiat în 22 noiembrie. În bibliografie există diferențe în descrierea cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 515, p. 317; IV, nr. 515, p. 266; DPCBRV, nr. 78, p. 79-80; nr. 515, p. 233-234.

Teodor Studitul, *Cuvinte*, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 481, p. 295-300; DPCBRV, nr. 481, p. 223.

Triod, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1782

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa. Cartea s-a tipărit între 8 octombrie 1781–14 aprilie 1782.

Bibliografie: BRV, II, nr. 456, p. 277-278; IV, nr. 456, p. 263; Buicliu, ADD-I, nr. 456-II, IV, p. 301.

Filaret Mihalitzis – patron, editor

Lafsaicon, București, Tipografia Mitropoliei, 1760

Bibliografie: BRV, II, nr. 320, p. 150-152; Păcurariu, 1994, p. 430-431.

Repere biografice: Variante ale numelui: Filaret, mitropolit al Țării Românești; Filaret Mihalitzis, originar din insula Zante. În anul 1748 a fost ales episcop de Buzău iar în anul 1753 a fost ales mitropolit al Țării Românești.

Psaltire, București, Tipografia Mitropoliei, 1756

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 301, p. 135-136; IV, nr. 310, p. 248; DPCBRV, nr. 301, p. 197.

Slujba Sf. Visarion; ediția a II-a; l. greacă; București, Tipografia Mitropoliei, 1759

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa și cu îngrijirea fratelui său Ioan, boier și marele sătrar.

Bibliografie: BRV, II, nr. 316, p. 147-148.

Filip Moldoveanul – tipograf, gravor

Catebism românesc, Sibiu, 1544

Observații: RMNy I, nr. 59, numește cartea *Întrebare creștinească*.

Bibliografie: BRV, I, nr. 5, p. 21-23; BRVAC, p. 166; Veress, I, nr. 23, p. 11; RMK, II, nr. 35; RMNy, I, nr. 59.

Repere biografice: Forme ale numelui: Philippus Pictor, Philippus Mahler, Filip Moldoveanul, Filip Moldavenin. Angajat al orașului Sibiu îndeplinind funcția de scrib (pisar) și translator în limbile română și slavonă. A tipărit *Catebismul* românesc la Sibiu, prima carte tipărită în limba română, în anul 1544; există o mențiune despre plata pentru tipărirea cărții la data de 16 iulie 1544, în valoare de 2 florini [RMK, II, nr. 35]; posibil să fie chiar traducător al cărții. Numele lui apare des în registrul de cheltuieli al orașului între anii 1521-1554. Inițialele lui apar în unele ilustrații din *Tetraevanghelul slavon*.

Tetraevanghel; l. slavonă; Sibiu, 1546

Observații: Tipărirea s-a încheiat la 22 iunie.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 2, p. 2-3; BRVAC, p. 65; RMK, II, nr. 35; RMNy, I, nr. 66.

Tetraevanghel slavo-român, Sibiu, 1551

Observații: În BRV, I, nr. 25, p. 80 există o identificare greșită. Cartea cu datele editoriale ale *Tetraevanghelului* nu apare în BRV. Anul tipării este incert (1551-1553).

Bibliografie: RMNy, I, nr. 99A; Petrovici, Demeny, 1971; Mârza, 1978.

Filipescu, Alexandru – editor

Heineccius Gottlieb, *Elemente de filosofie, logică și etică*, Buda, Tipografia Universității, 1829

Observații: Traducerea a fost realizată de Eufrosin Poteca.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1420, p. 628-630.

Repere biografice: Variante ale numelui: Alexandru Filipescu, logofăt; efor al școalelor.

Filitti, Dositei – patron, editor

Apostol, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1794

Observații: Patron al cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 569, p. 356-357; BRVAC, p. 52-53; DTR, p. 169-170.

Repere biografice: Variante ale numelui: Filitti Dositei; Dositei Filitis, cu nume laic Dimitrie, s-a născut în anul 1734 în Grecia și a decedat în anul 1826 în Brașov. S-a călugărit la mănăstirea Sosinu. În anul 1764 devine egumenul mănăstirii „Sf. Ioan cel Mare” din București. Din 1776 este logofăt la Mitropolia din București. În anul 1787 devine episcop de Buzău și în 1793 a fost ales mitropolit al Țării Românești. A susținut clerul, învățământul, activitatea tipografică. În 1812 și-a înaintat demisia și s-a stabilit definitiv la Brașov.

Carte folositoare de suflet, București, Tipografia Mitropoliei, 1799

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa. Locul tipăririi este probabil tipografia Mitropoliei din București.

Bibliografie: BRV, II, nr. 619, p. 411-413; BRVAC, p. 148-149.

Carte folositoare de suflet, ediția a II-a; București, 1800

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa. Locul tipăririi este probabil la București, în tipografia Mitropoliei.

Bibliografie: BRV, II, nr. 624, p. 416-417; BRVAC, p. 149-150.

Ceaslov, București, Tipografia Mitropoliei, 1801

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 104, p. 98-100.

Ceaslov, București, Tipografia Mitropoliei, 1806

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa. Cartea conține un portret a lui Nicolae Alexandru Mavrocordat, gravat de către Wolfgang I. G., Berlin, 1721.

Bibliografie: BRV, II, nr. 694, p. 478-479.

Chiriadromion, București, Tipografia Mitropoliei, 1801

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa. Tipărirea s-a încheiat în luna ianuarie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 632, p. 422-425.

Chiriadromion, l. bulgară; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1806

Observații: Cartea s-a tipărit prin contribuția unui important număr de prenumerați. Mitropolitul Dositei a fost patronul ediției

Chiriadromionului în limba bulgară și a contribuit financiar la tipărire.

Bibliografie: BRV, II, nr. 708, p. 490-492.

Evangelie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1794

Observații: Patron al tipăririi. Cartea s-a tipărit între 10 mai – 15 iulie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 576, p. 361; BRVAC, p. 90-91.

Evhologhion, ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1808

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 739, p. 530-531.

Învățătura creștinească, București, Tipografia Mitropoliei, 1809

Observații: Editor, cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 761, p. 5.

Liturghii, București, Tipografia Mitropoliei, 1796

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 251, p. 111; Buicliu, ADD-I, nr. 251-IV, p. 341.

Liturghii, București, Tipografia Mitropoliei, 1797

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 610, p. 393-394.

Molitvenic, București, Tipografia Mitropoliei, 1794

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 579, p. 366-367.

Orânduiala pentru sfințirea bisericii, ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1809

Observații: Editor, cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa. Tipărirea s-a terminat în 20 mai.

Bibliografie: BRV, III, nr. 768, p. 12-13.

Panachidă și Litia mică, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1809

Observații: Patron al tipăririi.

Bibliografie: BRV, III, nr. 769, p. 13.

Penticostar, București, Tipografia Mitropoliei, 1800

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 627, p. 418-420.

Pravoslavnică învățătură, București, Tipografia Mitropoliei, 1794

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 581, p. 367-370.

Psaltire, București, Tipografia Mitropoliei, 1796

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 603, p. 389; BRVAC, p. 121.

Psaltire, București, Tipografia Mitropoliei, 1806

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 703, p. 486; IV, nr. 703, p. 278.

Služba curiosului Dimitrie de la Basarabov, ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1801

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa. Tipărirea s-a încheiat în octombrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 642, p. 431.

Triod, București, Tipografia Mitropoliei, 1798

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 617, p. 404-410.

Urmare pre scurt a dreptei credințe, București, 1794

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 583, p. 374; BRVAC, p. 119.

Ușa pocăinței, Brașov, Tipografia privilegiată, 1812

Observații: Este unul dintre editorii cărții. A ajutat la tipărirea ei cu 150 de talere împreună cu alți 20 de contribuabili.

Bibliografie: BRV, III, nr. 815, p. 64-70.

Filotei monah – tipograf, gravor

Irmologhion, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1827

Observații: Cartea s-a tipărit în 15 martie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1313, p. 536-538.

Repere biografice: Variante ale numelui: Filotei; Filoteu, monah prubar și gravor.

Psaltire, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1824

Bibliografie: BRV, III, nr. 1216, p. 443-444; Chiaburu 2010, p. 447.

Psaltire, București, Tipografia Mitropoliei, 1827

Bibliografie: BRV, III, nr. 1324, p. 554; Chiaburu 2010, p. 445.

Filotei Sfetagoreanul – tipograf

Catavasier, Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1714

Observații: Numele Ieromonahului Filotei apare pe foaia de titlu precedat de formula „prin osârdua și nevoința” alături de mitropolit, semnează și prefață.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 50, p. 41-42; BRVAC, p. 152-153; DTR, p. 171.

Repere biografice: Variante ale numelui: Filotei Sfetagoreanul, Filothei Sfetagorețul, Filothei ieromonahul; a tradus din grecește în românește *Învățătură creștinești* și cartea populară *Floarea darurilor*, rămasă în manuscris. S-a născut în a doua jumătate a secolului al XVII-lea și a decedat în anul 1713. Credem că poate fi considerat editor, îngrijitor de ediție, mai puțin și tipograf al primului *Catavasier* în limba română. La 24 decembrie 1713 a terminat de scris o *Psaltichie românească*, primul manuscris muzical bisericesc cunoscut cu textul în limba română. A funcționat la Mitropoliile de la București și Târgoviște.

Finta, Dimitrie – gravor, tipograf

Acatist, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1803

Bibliografie: BRV, IV, nr. 282, p. 118; DPCBRV, nr. 282, p. 252-255; Mircea, 2008, p. 295-305.

Repere biografice: Variante ale numelui: Dimitrie Finta, Dumitru Finta, DF. În cadrul tipografiei blăjene exercită funcția de culegător, al doilea tipograf, „typographus secundus”, după Ștefan Hussi, conducătorul tehnic al oficinei. În documentele tipografiei blăjene apare în tipografia de la Blaj în anii: 1782, 1787, 1792, 1795, 1797 etc. Dintre cărțile tipărite la Blaj, doar *Octoiubul* conține o singură ilustrație cu monogramele lui Dimitrie Finta. O perioadă de timp a fost angajat de Petru Bart în tipografia sa de la Sibiu, în calitate de gravor în anii: 1790, 1798, 1803-1829. Există două xilogravuri, semnate „D.F.”, într-un *Octoiub* de la Brașov, 1805 și în *Noua pedagogie* a lui C. Ucuta tipărită la Viena în anul 1797.

Bucoavnă, Brașov, Tipografia lui Gheorghe de Schobeln, 1805

Observații: Inițialele gravurii sunt date în anul 1800.

Bibliografie: BRV, II, nr. 678, p. 455; Buicliu, ADD-I, nr.678–II, p. 358; Petrik, I, p. 353.

Ceaslov, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1790

Observații: Gravor al cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 534, p. 334-335; Tatai-Baltă, Mircea, 1988, Anexa.

Ceaslov, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1807

Observații: Gravor al cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 716, p. 498; IV, nr. 716, p. 281; DPCBRV, nr. 716, p. 264-266.

Ceaslov, Sibiu, 1811

Observații: Gravor al cărții; anul tipăririi incert.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 120, p. 112-113.

Ceaslov, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1825

Observații: Gravor al cărții.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 153, p. 137-140.

Ceaslov, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1829

Observații: Gravor al cărții.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 166, p. 155-158.

Liturgie, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1798

Bibliografie: BRV, II, nr. 615, p. 403; Petrik, V, p. 464; Tatai 2007, p. 27.

Octoib; ediția a IV-a; Blaj, 1792

Observații: Gravor al cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 556, p. 349; Tatai-Baltă, Mircea, 1988, Anexa; Tatai-Baltă, 1995, p. 110-113; Petrik, V, p. 358.

Octoib mic, Brașov, Tipografia lui Gheorghe de Schobeln, 1805

Observații: Semnează o gravură D. F. Au existat 2 tiraje, unul de Mihail Dürr, celălalt de Ioan Herfurt.

Bibliografie: BRV, II, nr. 683, p. 462; IV, nr. 683, p. 274; DPCBRV, nr. 683, p. 261.

Psaltire, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1817

Observații: Gravor al cărții. Datele despre locul și anul tipăririi sunt incerte.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 130, p. 120-122.

Psaltire, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1827

Observații: Gravor al cărții.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 162, p. 152-154.

Fitian, Ignatie – diortositor

Ioan Comnen, *Proschinatarul Sfântului Munte*; l. greacă; Snagov, Tipografia Mănăstirii, 1701

Bibliografie: BRV, I, nr. 129, p. 422-423; Bădără, 1998, p. 167.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ignatie Fitian, Fytian; călugăr grec din Sinope, care și-a desfășurat activitatea în cadrul tipografiei de la Snagov. A fost corector, tipograf și diortositor; colaborator al lui Antim Ivireanul.

Liturgier grecesc și arăbesc, Snagov, Tipografia Mănăstirii Intrarea în Biserică a Născătoarei de Dumnezeu, 1701

Bibliografie: BRV, I, nr. 130, p. 423-433.

Sevastos Chimenitul, *Eortologiu*; l. greacă; Snagov, Tipografia Mănăstirii, 1701

Bibliografie: BRV, I, nr. 126, p. 416-419.

Flor ierei Hartofilax – diortositor

Simion Arhiepiscopul Tesalonicului, *Voroavă de întrebări și răspunsuri întru Hristos*, București, Tipografia Mitropoliei, 1765

Bibliografie: BRV, II, nr. 344, p. 166-170; DTR, p. 172-173.

Repere biografice: Variante ale numelui: posibil Flor sau Florea, ieromonah; a decedat cca. în anul 1770. A fost preot, copist, miniaturist, traducător și „dascăl slovenesc” la școala domnească de la biserica „Sf. Gheorghe Vechi” din București. A tipărit în Tipografia Mitropoliei din București. A copiat o serie de lucrări teologice, istorice, hrisoave domnești.

Florescu, Ioan – editor

Slujba Sfântului Visarion Făcătorul de minuni; l. greacă; Viena, 1796

Observații: Cartea nu figurează în BRV; s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 100, p. 96.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan Florescu; a fost marele vornic al Țării Românești.

Floru Dionisie – tipograf

Alexandru Mavrocordat, *Istoria sfântă*; l. greacă; București, Tipografia Mănăstirii Tuturor Sfinților, 1716

Observații: Tipărirea cărții s-a terminat în luna august. Cartea trebuia dată în dar credincioșilor.

Bibliografie: BRV, I, nr. 176, p. 509-512; Bădără, 1998, p. 123-124.

Repere biografice: Dionisie Floru a fost ieromonah și tipograf la tipografia Mitropoliei și la tipografia Mănăstirii Tuturor Sfinților din București.

Antim Ivireanul, *Sfătuiri creștine-politice*; l. greacă; București, Tipografia Mitropoliei, 1715

Bibliografie: BRV, I, nr. 172, p. 498-499.

Octoib; ediția a II-a; București, Tipografia Mănăstirii Tuturor Sfinților, 1720

Observații: Tipograful a murit pe parcursul imprimării cărții, aceasta fiind continuată de către tipograful Sava.

Bibliografie: BRV, II, nr. 179, p. 2-4.

Službele tuturor sfinților, București, Tipografia Mănăstirii Tuturor Sfinților, 1720

Observații: Tipărirea cărții a fost începută de ieromonahul Dionisie, decedat înainte de finalizarea lucrării continuate de tipograful Savva

Bibliografie: BRV, IV, nr. 55, p. 43-44.

Fogarasi, Ștefan – editor

Catebism calvinesc; l. română, l. maghiară; ortografie maghiară; litere latine; Alba Iulia, 1648

Observații: Cartea a apărut în limba română având și unele texte în limba maghiară. În BRVAC este menționat un Fogarasi Ioan, tipograf, neidentificat de noi. Deși tipografia princiară nu apare menționată nicăieri, Martin Maior a tipărit la Alba Iulia, în această tipografie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 53, p. 160-164; BRVAC, p. 165-166; Veress, I, nr. 167, p. 81; RMK, II, 683; Mârza, 1998, p. 44-46; Tamás, 1942.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ștefan Fogarasi, Fogarasi István, Ștefan din Făgăraș. Predicator calvin, „româno-maghiar”, din Lugoj. A fost traducătorul cărții din limbile maghiară și latină (traducerea s-a încheiat la 18 decembrie 1647). Posibil și editor. Acesta declară în *Cuvântul* către Acațiu Barcsai că s-a apucat să traducă în limba română și *Psaltirea*.

Fogarasy, Tamas – patron

Carte de mână pentru economie, Buda, Tipografia Universității, 1807

Observații: Traducere de Grigore Obradovici.

Bibliografie: BRV, II, nr. 713, p. 493-497; Buicliu, ADD-I, nr. 713-II, p. 364.

Repere biografice: Variante ale numelui: Toma Fogarasi; nobil, membru al Tezaurariatului din Lipova.

Forró, Miklos – patron

Tâlcul Evangheliilor și Molitvenic românesc, Brașov, 1564

Observații: După Olteanu, cele două cărți au fost tipărite concomitent, prima fiind numită și *Cazania I*. Nu pune la îndoială că tipograful cărții a fost Coresi. BRV consideră anul tipării incert. În anul 1564 Forró Miklos, editorul și finanțatorul cărții, a fost închis. RMNy, I, nr. 239, discută posibilitatea apariției acestei ediții influențate de Reformă în altă localitate din Transilvania decât Brașovul, în anul 1567, hârtia fiind de proveniență clujeană, 1567-1568.

Bibliografie: BRV, I, nr. 13, p. 51-52; IV, nr. 13, p. 170-171; RMNy, I, nr. 239; Drimba, Gheție, 1998; Olteanu, 2005, p. 82-89.

Francisc al II-lea – patron

Alfanita sufletească, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1803

Bibliografie: BRV, II, nr. 656, p. 443; BRVAC, p. 21-22; Buicliu, ADD-I, nr. 656-II, p. 352.

Repere biografice: Variante ale numelui: Împărat al Sfântului Imperiu German între 1792-1806 ca Francisc al II-lea; între 1806-1835 împărat al Austriei ca Francisc I. Trebuie să-i atribuiam patronajul politic asupra tipării cărților în Transilvania.

Apostol; ediția a II-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1802

Bibliografie: BRV, II, nr. 644, p. 433; Buicliu, ADD-I, nr. 644-II, p. 349.

Apostol; ediția a III-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1814

Bibliografie: BRV, III, nr. 845, p. 95.

- Biblia*, Blaj, Tipografia Mitropoliei, 1795
Observații: Cartea s-a tipărit între 1 noiembrie 1793–15 noiembrie 1795 pe cheltuiala tipografiei Seminarului.
Bibliografie: BRV, II, nr. 595, p. 380-382; BRVAC, p. 126-127; Buicliu, ADD-I, nr. 595-II, p. 338-340; Biblia, 2000.
- Catavasier*, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1808
Bibliografie: BRV, IV, nr. 321, p. 127-128.
- Catavasier*; ediția a IV-a; Blaj, 1793
Bibliografie: BRV, II, nr. 559, p. 351; IV, nr. 559, p. 267-268; Buicliu, ADD-I, nr. 559-II, p. 332; BRVAC, p. 164-165.
- Catavasier grecesc și românesc*, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1803
Bibliografie: BRV, II, nr. 659, p. 445.
- Catavasier grecesc și românesc*, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1812
Bibliografie: BRV, III, nr. 804, p. 56; Buicliu, ADD-I, nr. 804-III, p. 373-374.
- Ceaslov*, Brașov, Tipografia privilegiată, 1806
Bibliografie: BRV, II, nr. 693, p. 477-478.
- Ceaslov*, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1805
Bibliografie: BRV, II, nr. 679, p. 455.
- Ceaslov*, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1809
Bibliografie: BRV, III, nr. 759, p. 4.
- Ceaslov*, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1816
Bibliografie: BRV, III, nr. 907, p. 140-141.
- Ceaslov*, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1819
Bibliografie: BRV, III, nr. 1036, p. 294.
- Ceaslov*, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1822
Bibliografie: BRV, III, nr. 1154, p. 395.
- Ceaslov*, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1825
Observații: Cartea nu figurează în BRV.
Bibliografie: DPCBRV, nr. 153, p. 137-140.
- Ceaslov*, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1829
Observații: Cartea nu figurează în BRV.
Bibliografie: DPCBRV, nr. 166, p. 155-158.
- Ceaslov*, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1830
Bibliografie: BRV, III, nr. 1481, p. 687-688.
- Clain, Samuil, *Teologie moralicească*, vol. I-II, Blaj, 1796
Bibliografie: BRV, II, nr. 600, p. 385-386; Buicliu, ADD-I, nr. 600-II, p. 340.
- Clain, Samuil, *Theologie dogmatică și moralicească despre Taine preste tot*, Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1801
Bibliografie: BRV, II, nr. 634, p. 429; Buicliu, ADD-I, nr. 634-II, p. 349; Mârza, 1987.
- Esopia*, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1802
Bibliografie: BRV, IV, nr. 274, p. 117.
- Eubologhion*; ediția a III-a; Blaj, Tiparul Seminarului, 1815
Bibliografie: BRV, III, nr. 875, p. 117; IV, nr. 875, p. 300; Buicliu, ADD-I, nr. 875, p. 386-387.
- Evangelie*, Buda, Tipografia Universității, 1812
Bibliografie: BRV, III, nr. 807, p. 56; Buicliu, ADD-I, nr. 807-III, p. 374.
- Evangelie*, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1806
Bibliografie: BRV, II, nr. 699, p. 485; IV, nr. 699, p. 276-278.
- Evangelie*; ediția a III-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei, cu tiparul Seminarului, 1817
Bibliografie: BRV, III, nr. 940, p. 187; Buicliu, ADD-I, nr. 940-III, p. 394.
- Floarea darurilor*; ediția a II-a; Brașov, Tipografia privilegiată, 1807
Observații: Atât titlul din 1807 cât și cel din 1808 indică pe foaia de titlu ediția a II-a.
Bibliografie: BRV, II, nr. 718, p. 498-499.
- Floarea darurilor*; ediția a II-a; Brașov, Tipografia privilegiată, 1808
Observații: Atât titlul din 1807 cât și cel din 1808 indică pe foaia de titlu ediția a II-a.
Bibliografie: BRV, II, nr. 740, p. 531.
- Gheografia sau scrierea pământului*, I-II, Buda, Tipografia Universității, 1814
Observații: Cartea s-a tipărit în perioada 1814-1815.
Bibliografie: BRV, III, nr. 851, p. 101-102.
- Liturgie*, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1798
Bibliografie: BRV, II, nr. 615, p. 403; Petrik, V, p. 464.

Liturghii, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1809

Bibliografie: BRV, III, nr. 764, p. 5-6.

Liturghii, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1814

Bibliografie: BRV, III, nr. 853, p. 105.

Liturghii, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1827

Observații: Privilegiul guvernului Ardealului.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1315, p. 538-539.

Liturghii, ediția a II-a; Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1807

Bibliografie: BRV, IV, nr. 315, p. 126.

Minei mare, vol. I-XII, Buda, Tipografia Universității din Pesta, 1804

Observații: Mineiele pe lunile martie, aprilie, mai, iunie, august, octombrie, noiembrie s-au tipărit în anul 1804, restul lunilor au apărut în anul 1805. După care o ediție a apărut și în anul 1805. Tipărirea s-a încheiat definitiv abia în anul 1807.

Bibliografie: BRV, II, nr. 668, p. 449-450; nr. 681, p. 456-461; DPCBRV, nr. 668, p. 258-260; Buicliu, ADD-I, nr. 668, 681-II, p. 354-356; Dudaș, 1979, p. 375-379.

Mineiul pe martie, Buda, Tipografia Universității, 1807

Observații: Este vorba despre *Mineiul* editat de I. Piuariu-Molnar 1804-1805, tipărirea lui fiind încheiată abia în 1807.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 316, p. 126; Buicliu, ADD-I, nr. 316, p. 366.

Octoib, Blaj, Tipografia Seminarului, 1825

Bibliografie: BRV, III, nr. 1242, p. 474-476.

Octoib, Buda, Tipografia Universității, 1811

Bibliografie: BRV, III, nr. 796, p. 47-50; DPCBRV, nr. 796, p. 274-276; Buicliu, ADD-I, nr. 796-III, p. 371-372.

Octoib; ediția a IV-a; Blaj, Tipografia Seminarului, 1792

Bibliografie: BRV, II, nr. 556, p. 349; Petrik, V, p. 358.

Octoib cu *Catavasier*, Buda, Tipografia Universității, 1826

Bibliografie: BRV, III, nr. 1284, p. 514-515; Buicliu, ADD-I, nr. 1284-III, p. 435-436.

Penticostar, Sibiu, 1805

Bibliografie: BRV, II, nr. 685, p. 463; Buicliu, ADD-I, nr. 685, p. 360.

Penticostar; ediția a II-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1808

Bibliografie: BRV, II, nr. 746, p. 534-535.

Pilde filosofești, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1795

Bibliografie: BRV, II, nr. 590, p. 376; Petrik, V, p. 390.

Psaltire, Brașov, Tipografia lui Francisc de Schobeln, 1820

Bibliografie: BRV, III, nr. 1082, p. 339-342.

Psaltire, Brașov, Tipografia privilegiată, 1807

Bibliografie: BRV, II, nr. 726, p. 504.

Psaltire, Brașov, Tipografia privilegiată, 1810

Bibliografie: BRV, III, nr. 783, p. 28-29.

Psaltire, Brașov, Tipografia privilegiată, 1816

Bibliografie: BRV, IV, nr. 412, p. 147.

Psaltire, Buda, Tipografia Universității din Pesta, 1817

Bibliografie: BRV, III, nr. 944, p. 188.

Psaltire, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1799

Bibliografie: BRV, II, nr. 623, p. 416; BRVAC, p. 122; Petrik, V, p. 63.

Psaltire, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1804

Bibliografie: BRV, II, nr. 672, p. 451.

Psaltire, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1806

Bibliografie: BRV, II, nr. 704, p. 486; IV, nr. 704, p. 278-280.

Psaltire, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1826

Bibliografie: BRV, III, nr. 1288, p. 518.

Psaltire; ediția a II-a; Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1805

Bibliografie: BRV, II, nr. 686, p. 463.

Psaltire; ediția a IV-a; Buda, Tipografia Universității, 1813

Observații: Patron al tipăriturii. Cartea s-a tipărit pe cheltuiala Crăieștii Tipografii a Universității din Pesta.

Bibliografie: BRV, III, nr. 832, p. 81-82.

Strastnic, Buda, Tipografia Universității, 1816

Bibliografie: BRV, III, nr. 920, p. 156.

Strastnic, ediția a III-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1800

Observații: Anul tipăririi este incert.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 205, p. 115-116.

Strastnic, ediția a III-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1804

Observații: Pe pagina de titlu a cărții se menționează că este ediția a III-a. Buicliu ADD-I afirmă că ar fi ediția a IV-a.

Bibliografie: BRV, II, nr. 674, p. 452; Buicliu, ADD-I, nr. 674-II, p. 357.

Strastnic, ediția a IV-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1817

Observații: Cf. Buicliu ar trebui să fie ediția a V-a.

Bibliografie: BRV, III, nr. 947, p. 189-190; Buicliu, ADD-I, nr. 947-III, p. 395-396.

Triod, Buda, Tipografia Universității din Pesta, 1816

Bibliografie: BRV, III, nr. 921, p. 157.

Triod, ediția a II-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei, 1796

Bibliografie: BRV, II, nr. 629, p. 420; Petrik, V, p. 528.

Triod, ediția a III-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1813

Bibliografie: BRV, III, nr. 836, p. 84.

Typicon, Buda, Tipografia Universității din Pesta, 1826

Bibliografie: BRV, III, nr. 1292, p. 523; Buicliu, ADD-I, nr. 1292-III, p. 437-438.

Viața și pildele lui Esop, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1795

Bibliografie: BRV, II, nr. 591, p. 376; IV, nr. 591, p. 270-271

Viața și pildele lui Esop, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1807

Bibliografie: BRV, IV, nr. 317, p. 126-127.

Frigyes, Carolus Fridericus Hederich – gravor

Acatist, Buda, Tipografia Universității, 1807

Bibliografie: BRV, II, nr. 710, p. 492; Tatay 2011, p. 82.

Repere biografice: A fost gravor în tipografia de la Buda și este menționat în calitate de gravor în cazul *Mineielor* de la Buda.

Minei mare, I-XII, Buda, Tipografia Universității din Pesta, 1804

Observații: *Mineiele* pe martie, aprilie, mai, iunie, august, septembrie, octombrie, noiembrie au fost tipărite în anul 1804, cele pe decembrie, ianuarie, februarie și iulie s-au tipărit în anul 1805. Apoi, toate cele 12 luni au fost tipărite în 1805. Tipărirea s-a încheiat propriu-zis în anul 1807.

Bibliografie: BRV, II, nr. 668, p. 449-450; nr. 681, p. 456-461; DPCBRV, nr. 668, p. 258-260; Buicliu, ADD-I, nr. 668, 681-II, p. 354-356; Dudaș, 1979, p. 375-379.

Frimu, Nectarie – tipograf

Proba noului tipariu la musichie, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1830

Bibliografie: BRV, III, nr. 1517, p. 715.

Repere biografice: Variante ale numelui: Nectarie Frimu, ierodiacon.

Fritsch, Thomas – tipograf

Nicolae Mavrocordat, *Despre datorii*, l. greacă, l. latină; ediția a II-a; Leipzig, Tipografia lui Thomas Fritsch, 1722

Bibliografie: BRV, II, nr. 181, p. 19-20; Buicliu, ADD-I, nr. 181, p. 232-233.

Repere biografice: Thomas Fritsch (1666-1716) a fost tipograf, editor și librar la Leipzig.

G

G. F. gravor – gravor

Penticostar, Sibiu, 1805

Bibliografie: BRV, II, nr. 685, p. 463; Buicliu, ADD-I, nr. 685, p. 360.

Repere biografice: G. F. Sculptor.

Galaction episcop – patron, editor

Acatist, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1819

Observații: Patron al cărții. DPCBRV identifică greșit anul 1810 ca fiind anul tipăririi. Buicliu, ADD-I exclude ediția 1810, deoarece episcopul Galaction a păstorit din 25 ianuarie 1813 până în 12 aprilie 1824.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1027, p. 287; DPCBRV, nr. 116, p. 110-111; Buicliu, ADD-I, nr. 116, p. 370.

Repere biografice: Variante ale numelui: Galaction, Galaktion; a fost episcop al Râmnicului în perioada 1813-1824.

Agapie Criteanul, *Minunile Fecioarei Maria*, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1820

Observații: Patron al cărții. Traducerea a fost realizată de Rafail ieromonahul.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1063, p. 325-326; Buicliu, ADD-I, nr. 1063-III, p. 415-416.

Bucoavnă, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1814

Observații: Cartea nu figurează în BRV. Editor, cartea s-a tipărit pe cheltuiala episcopului Galaction.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 124, p. 115.

Învățătură pentru ispovedanie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1813

Observații: Patron al cărții.

Bibliografie: BRV, III, nr. 826, p. 77-78.

Liturgiile, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1813

Observații: Editor, cartea a fost tipărită pe cheltuiala episcopului.

Bibliografie: BRV, III, nr. 827, p. 78.

Psaltire, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1817

Observații: Patron al cărții. Se semnaleză și o variantă cu prefața semnată de episcopul Buzăului, Costandie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 955, p. 195-196.

Psaltire, Râmnic, Tipografia lui Gheorghie și Nicolae Vlădescu, 1819

Observații: Patron al cărții.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1047, p. 313; IV, nr. 1047, p. 305; Florescu, 1998, p. 54-56.

Viața Sfântului Vasile cel Nou, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1816

Observații: Patron al cărții.

Bibliografie: BRV, III, nr. 925, p. 162.

Gavriil mitropolit – patron

Ceaslov, Dubăsari, Tipografia lui Mihail Strilbițki, 1794

Bibliografie: BRV, II, nr. 573, p. 359; BRVAC, p. 206-207.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gavriil mitropolitul Ecaterinoslaviei și Hersonisotavrikiei. Posibil și editorul *Ceaslovului* din 1794.

Ceaslov, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1792

Bibliografie: BRV, II, nr. 553, p. 348-349; DPCBRV, nr. 553, p. 239-242; Buicliu, ADD-I, nr. 553-II, p. 329-330; BRVAC, p. 204-205.

Gavriil – tipograf

Scara părintelui Ioan, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1814

Bibliografie: BRV, III, nr. 857, p. 106-109; Chiaburu 2010, p. 440.

Gazi, Antim A. – diortositor

Gheorghe R. Goleescu, *Atlas de tabele geografice*; I. greacă; Viena, 1800

Bibliografie: BRV, II, nr. 630, p. 420-421.

Repere biografice: Variante ale numelui: Antim A. Gazi, Meliotul din Melos.

Gârdescu, Dimitrache – tipograf

Rugăciuni către [...] Născătoare de Dumnezeu, București, Tipografia Mitropoliei, 1819

Bibliografie: BRV, III, nr. 1048, p. 313-314.

Repere biografice: Variante ale numelui: Dimitrache Gârdescu; a îndeplinit funcția de “probar” în tipografie.

Gâță, Gheorghe – editor

Neofit, *Răsturnarea religiei evreilor*; l. greacă; Iași, Tipografia grecească de la Biserica Trei Ierarhi, 1818

Observații: Posibil editor al cărții. A fost semnat al prefeței. Traducerea a fost realizată de Ioan Gherghiu. Locul tipăririi nu este specificat în foaia de titlu.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1001, p. 276-279; IV, nr. 1001, p. 304-305; Bucliu, ADD-I, nr.1001, p. 403.

Geanetu, Ioan – editor

Geanetu, Ioan, *Refutarea tractatului lui Ocellus despre natura Universului*; l. greacă, l. franceză; Viena, Tipografia lui Joseph de Baumeister, 1787

Observații: Editor, autor și semnat al prefeței.

Bibliografie: BRV, II, nr. 518, p. 322-324.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan Geaneti, Zanetti biv vel logofăt și clucer; este și autor al versurilor din lucrarea lui Manolache Persiano, *Faptele vitejești ale lui Mavrogheni*, București, 1789, redactată în limba greacă.

Geiger, Andreas – gravor

Genealogia împăraților și crailor din toată Europa. Calendariu, Buda, Tipografia Universității, 1817

Bibliografie: BRV, IV, nr. 933, p. 302-303; Tatay 2011, p. 231-232.

Repere biografice: Gravor cu studii efectuate la Academia din Viena. A activat la tipografia de la Buda, teme abordate de el sunt romantice, dar reproduce și elemente ce țin de flora și fauna exotică (Tatay 2011, p. 128).

J. H. Kampe, *Descoperirea Americii*, Buda, Tipografia Universității, 1816

Bibliografie: BRV, III, nr. 911, p. 151-152; Tatay 2011, p. 217-219.

Salomon Gessner, *Moartea lui Avel*, Buda, Tipografia Universității, 1818

Bibliografie: BRV, III, nr. 981, p. 222-223; Tatay 2011, p. 127-128.

Voltaire, *Tragedia lui Orest*, Buda, Tipografia Universității, 1820

Bibliografie: BRV, III, nr. 1086, p. 347-348; Tatay 2011, p. 244.

Geleji Katona, Ștefan – editor

Catebism calvinesc, Bălgrad, 1642

Observații: Editor cu Gheorghe Csulay. La Veress apare titlul cărții: *Catebism creștinesc*. Cartea s-a tipărit probabil la Presaca Ampoiului între 5-25 iulie; anul tipăririi, după ultimele cercetări, este 1642 și nu 1640, an vehiculat de unii autori. Cartea s-a tipărit cu instrumentarul tipografiei bălgrădene.

Bibliografie: BRV, I, nr. 38, p. 107; IV, nr. 38-I, p. 188-189; Bucliu, ADD-I, nr. 38-I, p. 147-148; Veress, I, nr. 159, p. 78; Mârza, 1998, p. 30-33.

Repere biografice: Variante ale numelui: Geleji Katona István (1589–1649); a studiat la Heidelberg. S-a aflat pe parcursul vieții sale la curtea principilor Transilvaniei, a fost învățătorul lui Gabriel Bethlen, predicator de curte și din anul 1633 a îndeplinit funcția de episcop reformat. A îndemnat pe tinerii preoți pentru formarea propriilor biblioteci, a susținut învățământul și tipărirea cărților, între altele și a celor românești.

Gerold, Carl – tipograf

Joseph Molnar, *Betrachtungen über die vereinigte allgemeine Versorgungsanstalt*; l. germană; Viena, Tipografia și Editura lui Carl Gerold, 1827

Bibliografie: BRV, IV, nr. 466, p. 155.

Geszti, Ferenc – editor

Palia, Orăștie, 1582

Observații: Cartea s-a tipărit între 14 noiembrie 1581–14 iulie 1582; s-a tipărit pe cheltuiala sa și a editat-o împreună cu Mihail Tordasi și cu alți patru învățați. Au avut grijă și de traducerea *Paliei*.

Bibliografie: BRV, I, nr. 30, p. 93-98; IV, nr. 30, p. 174-179; Veress, I, nr. 107, p. 45; RMK, II, nr. 170; RMNy, I, nr. 519; Roques, 1925; Pamfil, 1968; Palia, 1582.

Repere biografice: Variante ale numelui: Geszti Ferencz, Ghesti Freanț stegar și ofițer al armatei maghiare din Ardeal de la Deva.

Ghedeon ieromonah – diortositor

Psaltire, Iași, Tipografia Mitropoliei cea nouă, 1794

Bibliografie: BRV, II, nr. 582, p. 371-373; BRVAC, p. 119-120.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ghedeon ieromonah; a fost administratorul tipografiei mitropolitane de la Iași. A îngrijit ediția *Psaltirii*, 1794, împreună cu ecleziarhul Inochentie.

Ghedeon mitropolit – patron

Ioan Damaschin, *Arătarea credinței ortodoxe*; l. greacă; Iași, Tipografia Mănăstirii Sfântului Mormânt, la Sf. Sava, 1715

Bibliografie: BRV, I, nr. 174, p. 501; Păcurariu, 1994, p. 341; I. R., V, p. 1037.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ghedeon, mitropolit al Moldovei cca. din anul 1708, după ce a fost episcop la Rădăuți. A susținut activitatea tipografiei Sfântului Mormânt din Mănăstirea Sf. Sava. A murit în anul 1722.

Liturgiile, Iași, Tipografia Mănăstirii Sfântului Mormânt, la Sf. Sava, 1715

Observații: Cartea s-a dăruit bisericilor.

Bibliografie: BRV, I, nr. 171, p. 497-498.

Sinopsis, Iași, Tipografia Mănăstirii Sfântului Mormânt, la Sf. Sava, 1714

Bibliografie: BRV, I, nr. 169, p. 494.

Ghedeon Nichitici – editor

Formular, Sibiu, Tipografia lui Hochmeister, 1788

Observații: Poate fi considerat și autor al actului emanat.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 82, p. 81.

Repere biografice: Ghedeon Nichitici, de naționalitate sârbă, a fost diacon în vremea lui Dionisie Novacovici, protopop la Abrud. În anul 1783 a fost numit vicar al episcopului Dosoftei Herescu al Bucovinei. A fost instalat episcop la Sibiu în anul 1784. S-a îngrijit de instrucția viitorilor preoți. A murit în anul 1788.

Ghenadie I mitropolit – editor, patron

Evanghelie cu învățătură, Brașov, Tipografia lui Coresi, 1581

Observații: Patron al tipăriturii. Bibliografiile identifică cartea drept *Cazania* a II-a a lui Coresi. Cartea s-a tipărit între 14 decembrie 1580 și 28 iunie 1581. Cartea a fost tradusă din limba slavonă de Coresi, de popa Iane și de popa Mihai din Șcheii Brașovului. La tipărirea *Evangheliei cu învățătură* a contribuit și mitropolitul Serafim al Țării Românești.

Bibliografie: BRV, I, nr. 29, p. 85-93; IV, nr. 29, p. 174; BRVAC, p. 68-69; Veress, I, nr. 103, p. 43; RMK, II, nr. 158; RMNy, I, nr. 482; Pușcariu, Procopovici, 1914; Păcurariu, 1994, p. 501-502.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ghenadie; Ghenadie I a fost ales mitropolit al Ardealului, în anul 1579 la Dieta Transilvaniei de la Turda. Se presupune că a fost hirotonit la Târgoviște. Este considerat primul mitropolit despre care există informații că a avut sediu la Alba Iulia. Moare în anul 1585.

Sbornic slavonesc, Sebeș, Tipografia lui Coresi, 1580

Observații: Editor al cărții. După RMNy, I, nr. 428, există două variante. Varianta A, tipărită între 20 mai – 11 noiembrie 1580. În Biblioteca Academiei de la București se păstrează varianta B, care conține un alt tip de epilog datat cu 14 mai - 7 noiembrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 28, p. 81-85; IV, nr. 28, p. 173-174; Buicliu, ADD-I, nr. 12, p. 23; Veress, I, nr. 98, p. 41; RMK, II, nr. 161; RMNy, I, nr. 477; Olteanu, 1983, p. 246.

Ghenadie II mitropolit – patron, editor

Evanghelie cu învățătură, Bălgrad, 1641

Observații: Editor al cărții, tipărirea s-a făcut prin finanțarea asigurată de mitropolit.

Bibliografie: BRV, I, nr. 40, p. 115-118; Buicliu, ADD-I, nr. 40, p. 150-151; BRVAC, p. 70; Veress, I, nr. 157, p. 77; Păcurariu, 1994, p. 63-65; Mârza, 1998, p. 26-30.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ghenadie II, Gheorghe de Brad; nobil, numit și Gheorghe Bradi „arhiepiscop în scaunul Bălgradului și al Vadului și al Oradiei și a Sătmarului și a toată țara Ardealului și celelalte” este titlatura folosită de el în anul 1628. Altădată se numește și mitropolit al Ardealului. Numele său este atestat documentar în anul 1627. Este coeditorul *Pravilei* de la Govora, 1640. Prin prefața sa, cartea este direcționată de el și spre

Transilvania; există o parte a tirajului destinat Țării Românești. Anul morții este 1641.

Pravila, Govora, Tipografia Mănăstirii, 1640

Observații: Patron al tipăriturii, posibil și editor al tirajului realizat pentru bisericile românești din Transilvania.

Bibliografie: BRV, I, nr. 39, p. 108-114; IV, nr. 39, p. 189; Buicliu, ADD-I, nr. 39-I, p. 149.

Ghennyh, Ioan – tipograf

Courrier de Moldavie; l. franceză; Iași, 1790

Observații: Ziarul *Courrier de Moldavie* este prima publicație periodică din Moldova. Tipograful a fost probabil Ioan Ghennyh în tipografia de campanie a armatei ruse, posibil fosta tipografie a lui Dimitrie Cantemir. Informația provine de la Buicliu, p. 328.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 89, p. 84-86; Buicliu, ADD-I, nr. 89–CBRV, p. 327-329.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan Ghennyh, tipograf la Iași în tipografia de campanie a armatei ruse.

Ghenovici, Hagi – Editor

Petre Berovici, *Bucvar*, l. bulgară; Brașov, 1824

Observații: Este unul dintre editorii cărții, alături de Hagi Iordan și Vasilie Nenovici.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1203, p. 433; IV, nr. 1203, p. 311-315.

Gheorghe Castriotul – editor

Sevastos Trapezuntul Chimenitul, *Învățătură dogmatică a bisericii răsăritene*; l. greacă; București, Tipografia Mitropoliei, 1703

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa. Tipărirea s-a încheiat în luna septembrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 140, p. 450-451; Bădără, 1998, p. 160.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gheorghe Castriotul; boier, postelnic, de origine grecească. Gheorghe Castriotul s-a stabilit în Țara Românească, a intrat în slujba lui Constantin Brâncoveanu, activând ca diplomat la Moscova, a fost ridicat la rangul de postelnic și apoi la rangul de mare comis.

Gheorghe Constantin – diortositor

Chrisant al Ierusalimului, *Manual despre superioritatea Ierusalimului și al Sfântului Mormânt*; ediția a II-a; l. greacă; București, Tipografia nou înființată, 1768

Bibliografie: BRV, II, nr. 361, p. 188-190.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gheorghe Constantin, Ion Fali (Ghiali), Gheorghe Constantin din Ianina, a fost un erudit. El a adus din Franța o tipografie nouă, din însărcinarea și pe cheltuielile domniei, dar și ale sale.

Învățătură creștinească; l. greacă, l. turcă; București, Tipografia grecească, 1768

Bibliografie: BRV, II, nr. 360, p. 184-188.

Mărturisirea ortodoxă; l. greacă; București, Tipografia curând înființată, 1767

Bibliografie: BRV, II, nr. 354, p. 176.

Slujba Sf. Varnava și Sofronie din Atena și a Sf. Hristofor din Mela; l. greacă; București, Tipografia nouă grecească, 1769

Observații: A tipărit împreună cu Nicolae Lazăr în noua tipografie grecească din București.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 149, p. 88-89.

Gheorghe Dăianul – editor

Bucoavna, Bălgrad, Tipografia Mitropoliei, 1699

Bibliografie: BRV, I, nr. 113, p. 369-370; IV, nr. 113, p. 209-210; Buicliu, ADD-I, nr. 113-I, p. 211-213; BRVAC, p. 129; Veress, I, nr. 253; Binder, 1986, p. 187-190; Mârza, 1998, p. 93-98; Bucoavna, 1988.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gheorghe Dăianu, Gheorghe din Daia; a fost protopop de Bălgrad, secretarul Marelui Sobor, unul din susținătorii și tipograful de la tipografia românească de la Alba Iulia, editor de cărți românești.

Ceasloveț, Bălgrad, Tipografia Mitropoliei, 1685

Observații: Editor al cărții împreună cu Popa Ioan din Vinț. BRV, I, indică anul tipării incert, 1687. Cartea s-a tipărit în anul înscăunării mitropolitului Bălgradului Varlaam, în luna decembrie, anul 1685. Astfel, considerăm că *Ceaslovul* ar putea fi datat cu sfârșitul anului 1685 sau începutul anului 1686.

Bibliografie: BRV, I, nr. 84, p. 279-280; Buicliu, ADD-I, nr. 84-I, p. 193-194; BRVAC, p. 179-180; Veress, I, nr. 228, p. 125; Mârza, 1998, p. 73-75.

Ceasloveș, Sibiu, 1696

Observații: Posibil editor al cărții. Cartea s-a tipărit cu setul de litere de la tipografia românească de la Alba Iulia.

Bibliografie: BRV, I, nr. 101, p. 339-340; IV, nr. 101, p. 207-208; Buicliu, ADD-I, nr. 101-I, p. 208; BRVAC, p. 180-181; Mârza, 1998, p. 85-88.

Chiriadromion, Bălgrad, Tipografia Mitropoliei, 1699

Observații: Editor al cărții. Cartea s-a tipărit și pe cheltuiala sa, împreună cu a episcopului Atanasie Anghel și a lui Ștefan Raț.

Bibliografie: BRV, I, nr. 115, p. 372-377, 538; BRVAC, p. 77-78; Buicliu, ADD-I, nr. 115-I, p. 213; Veress, I, nr. 262, p. 142; Mârza, 1998, p. 98-104.

Sicriul de aur, Sebeș, Tipografia nouă, 1683

Observații: Este editorul cărții, aceasta a apărut pe cheltuiala sa. S-a tipărit între 15 martie - 17 septembrie. Tipografia de la Sebeș reprezintă, de fapt, o nouă perioadă de tipărire de la Alba Iulia, dovada fiind setul de litere folosit.

Bibliografie: BRV, I, nr. 80, p. 269-273; IV, nr. 80, p. 205-206; Buicliu, ADD-I, nr. 80, p. 191-192; Veress, I, nr. 223, p. 123; RMK, II, nr. 1532; Mârza, 1998, p. 64-72; Goția, 1984.

Gheorghe din Alep – tipograf

Nectarie, *Cartea arbitralului adevărului și al dreptății*; Eustratie Argentis, *Manual în contra infailibilității papei*; Eustratie Argentis, *Cina cea de divină*; I. arabă; Iași, Tipografia Mănăstirii Sfântul Sava, 1746

Observații: Cartea a apărut în anii 1746-1747. Tipărirea s-a terminat în 25 februarie.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 95, p. 61-67; Buicliu, ADD-I, nr. 95₁₋₃, p. 252-254; Simonescu, Muracade, 1939, p. 21-26.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gheorghe, Gheorghe din Alep; diacon adus de patriarhul Silvestru pentru realizarea tiparului arab.

Gheorghe din Secu – diortositor

Catebism calvinesc, Bălgrad, 1642

Observații: Traducător sau izvoditor din slavonă al *Catebismului calvinesc* și, probabil, îngrijitor de text și corector al tiparului, poate diortositor; După Chiaburu 2010 a fost și tipograf al cărții.

Bibliografie: BRV, I, nr. 38, p. 107; IV, nr. 38-I, p. 188-189; Buicliu, ADD-I, nr. 38-I, p. 147-148; Veress, I, nr. 159, p. 78; Mârza, 1998, p. 30-33; Chiaburu 2010, p. 437.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gheorghe din Secu, de Sék, Gheorghe Moldoveanul.

Gheorghe din Trapezunt – diortositor

Nicolae Mavrocordat, *Despre datorii*; I. greacă; București, Tipografia Mănăstirii Tuturor Sfinților, 1719

Observații: Diortositor.

Bibliografie: BRV, II, nr. 178, p. 1-2.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gheorghe din Trapezunt, dascăl din Trapezunt, profesor la școala domnească din București. A îndeplinit și calitatea de corector în tipografie. A semnat versurile dedicatorii la adresa domnitorului.

Slujba Sf. Stelian; I. greacă; București, 1726

Observații: Locul tipăririi este incert.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 61, p. 50.

Gheorghe ierodiacon – tipograf

Evghenie Vulgaris, *Adoleshia filotheos adecă Indeletnicire iubitoare de Dumnezeu*, I-V, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1815

Observații: Cartea a fost tipărită în perioada 1815-1819.

Bibliografie: BRV, III, nr. 867, p. 113-115; nr. 1051, p. 315; IV, nr. 867, p. 299.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gheorghe ierodiacon și tipograf. În tipografia Mitropoliei de la Iași, între anii 1815-1819, a avut calitatea de zețar alături de zețarul Theodor Vâlcul și de turnătorul de litere sau prubar Dimitrie Platenchi. Diferă de zețarul Gheorghe, activ tot la Iași, pe la 1759.

Gheorghe mitropolit – patron

Antologhion; I. română, I. slavonă; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1726

Bibliografie: BRV, II, nr. 189, p. 23-27; IV, nr. 189, p. 225; BRVAC, p. 29-30; Păcurariu, 1994, p. 342; I. R., VI, p. 770.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gheorghe de Neamț; din anul 1718 a fost preot la Roman, 14 ani egumen la Bistrița, mitropolit al Moldovei (1726). Se pare că în anul 1726 s-a refăcut tipografia Mitropoliei de la Iași. A murit în anul 1729.

Octoib, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1726

Bibliografie: BRV, II, nr. 191, p. 28-29.

Gheorghe Ștefan – patron, editor

Pravile împărătești, Iași, Tipografia Domnească în Mănăstirea Trei Ierarhi, 1646

Observații: Posibil editor al cărții.

Bibliografie: BRV, I, nr. 50, p. 156-158; Rădulescu, 1961.

Varlaam, *Carte românească de învățătură*, Iași, Tipografia Mănăstirii Trei Ierarhi, 1643

Bibliografie: BRV, I, nr. 45, p. 137-143; IV, nr. 45, p. 190; Buicliu, ADD-I, 45-I, IV, p. 153-161; BRVAC, p. 172-173; I. R., V, p. 159-164; Byck, 1964; Dudaș, 1983, passim.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gheorghe Ștefan. Cunoscut și sub numele de Eustatie Dabija, a îndeplinit funcția de mare logofăt în timpul domniei lui Vasile Lupu (1651-1653), căruia i-a urmat pe tronul Moldovei (1653-1658).

Gheorghe tipograf – tipograf

Liturghii, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1759

Observații: Această *Liturghie* a fost folosită ca model pentru editarea *Liturghiilor* românești, inclusiv a celor greco-catolice din Transilvania după anul 1773.

Bibliografie: BRV, II, nr. 313, p. 145-146; IV, nr. 313, p. 248.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gheorghe; a fost zețar la tipografia mitropolitană din Iași în timpul mitropolitului Iacov, făcând, la un moment dat, echipă cu Sandu, fiul lui Ieremia, și cu Grigorie Stanovici.

Gheorghe zețarul – tipograf

Ceaslov, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1792

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 94, p. 89-92.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gheorghe zețarul, Gheorghie, Gheorghie Pop. A lucrat ca zețar la Râmnic între anii 1779-1792. Nu este clar dacă este identic cu Gheorghe fiul lui Popa Constantin, probabil Mihailovici, care a fost gravor și tipograf râmnician la aceeași carte.

Psaltire, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații: Ediția în care apare Gheorghe zețar este descrisă numai de DPCBRV dintr-un exemplar incomplet, datat 1779-1786. Din DPCBRV, nr. 57 nu reiese limpede dacă cartea descrisă este cea din BRV, II, nr. 423.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 57, p. 59-61.

Gheorghiadis, Niculae – editor

Esopia, l. greacă; București, 1821

Bibliografie: BRV, III, nr. 1131, p. 386; IV, nr. 1131, p. 306-310.

Repere biografice: Variante ale numelui: Niculae Gheorghiadis Smirneul.

Gheorghie ierodiacon – tipograf

Ceaslov, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1817

Bibliografie: BRV, III, nr. 936, p. 183-185.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gheorghie ierodiacon. A avut funcția de așezătorul slovelor, zețar în tipografia Mitropoliei de la Iași (1817-1818).

Ironim Agatanghel, *Hrismos adecă Prorocie*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1818

Observații: Cartea s-a tipărit probabil la Iași în tipografia Mitropoliei.

Bibliografie: BRV, III, nr. 968, p. 213-214.

Învățăături bristianicești, ediția a III-a; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1823

Observații: Autorii BRV-ului indică în vedetă a III-a ediție, pe când în textul foii de titlu este citată ediția a II-a, confuzia se datorează probabil unei ediții tipărite la Viena în anul 1785.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1181, p. 412-413.

Octoib, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1818

Bibliografie: BRV, III, nr. 985, p. 238.

Psaltire, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1817

Bibliografie: BRV, III, nr. 945, p. 189.

Urmare în Duminica Paștelui și săptămâna luminată, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1821

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în luna februarie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1129, p. 385-386.

Gheorghie ierodiacon – tipograf

Nichifor Calist Xantopul, *Tâlcuire pre scurt la antifoanele celor opt glasuri*, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1817

Bibliografie: BRV, III, nr. 950, p. 190-192; Chiaburu 2010, p. 441.

Gheorghievici Baloșescu, Isaia – patron

Epistolă țirculară de la Episcopul Consistorium Chesaro Crăieștii. Bucovinii, Sine loco, 1829

Observații: Foaie volantă, care nu figurează în BRV. Foaie de titlu, fără loc de tipărire. Patronul poate fi considerat și autor al circularei privind producerea hârtiei.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 167, p. 158.

Repere biografice: Variante ale numelui: Isaia Gheorghievici Baloșescu (nu avem dovezi sigure că ar fi fost episcop al Bucovinei).

Gherasim ierodiacon – tipograf

Amfilohie Hotiniul, *De obște Gheografie*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1795

Bibliografie: BRV, II, nr. 594, p. 378-379; BRVAC p. 22-23.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gherasim, ierodiacon și tipograf. A tipărit împreună cu Pavel Petrovici. Numele său apare între anii 1793-1805 la Tipografia Mitropoliei de la Iași.

Amfilohie Hotiniul, *Elementi aritmetice*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1795

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 11 decembrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 596, p. 383-384; BRVAC p. 23-24.

Amfilohie Hotiniul, *Gramatica theologhiciască*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1795

Bibliografie: BRV, II, nr. 593, p. 377-378; BRVAC, p. 24-25.

Athanasie al Alexandriei, *Întrebări și răspunsuri bogoslovești*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1803

Bibliografie: BRV, II, nr. 657, p. 444.

Ceaslov, Iași, Tipografia cea nouă a Mitropoliei, 1797

Bibliografie: BRV, II, nr. 609, p. 393; BRVAC, p. 208-209.

Critil și Andronius, Iași, Tipografia cea nouă a Mitropoliei, 1794

Bibliografie: BRV, II, nr. 574, p. 359-361; BRVAC, p. 212-213.

Dimitrie mitropolit, *Apologhia*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1803

Bibliografie: BRV, II, nr. 660, p. 445.

Hrisovul de așezământ al lui M. C. Șuțu Voievod, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1793

Bibliografie: BRV, II, nr. 564, p. 353-354.

Liturghii, ediția a II-a; Iași, Tipografia nouă a Mitropoliei, 1794

Bibliografie: BRV, II, nr. 578, p. 365-366.

Neofit, *Înfruntarea jidovilor*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1803

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 8 februarie. În ediția descrisă pe larg în BRV nu este specificată Tipografia Mitropoliei. În BRV se menționează și o altă variantă.

Bibliografie: BRV, II, nr. 662, p. 446-447.

Octoib mic, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1804

Bibliografie: BRV, II, nr. 671, p. 450.

Psaltire, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1794

Bibliografie: BRV, II, nr. 582, p. 371-373; BRVAC, p. 119-120.

Teofilact, *Tâlcuirea celor patru Evanghelii*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1805

Bibliografie: BRV, II, nr. 688, p. 466-471.

Gherasim monah – tipograf

Psaltire, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1782

Observații: Gherasim monah a îndeplinit calitatea de zețar în tipografie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 455, p. 277; BRVAC, p. 113.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gherasim monah; împreună cu Antonie, Constandin și Strilbițki a lucrat la tipărirea cărții.

Gherbest, Damaschin – gravor, tipograf

Advarium, București, 1678

Observații: Cartea s-a tipărit cca. între anii 1678-1708.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 2, p. 7-9; DTR, p. 219-221; Vornicescu, 1980, p. 106; Bădără, 1998, p. 122, 182-184.

Repere biografice: Variante ale numelui: D. G., Ieromonah Damaschin Gherbest. Gravor, tipograf și zugrav care a activat în ultima parte a secolului al XVII-lea (cca. 1678-1694). Debutul său tipografic poate fi plasat în anul 1680. Din acest moment se întâlnesc gravuri realizate de el, până în anul 1713. A colaborat cu ieromonahul Mitrofan. A activat în tipografiile de la Iași și București. Gravurile lui s-au refolosit și după moartea sa. După Buicliu, p. 189, „Damaschin Gherbest este viitorul episcop Damaschin de Buzău”.

Apostol, București, Tipografia Mitropoliei, 1683

Observații: A fost tipograf și gravor în cartea de față. În calitate de gravor semnează cu numele complet, 1683 și cu inițialele „DGZ”.

Bibliografie: BRV, I, nr. 76, p. 258-262; Buicliu, ADD-I, 76-I, p. 189-190; BRVAC, p. 43-44.

Biblia, București, Tipografia Domnească la Mitropolie, 1688

Observații: Tipografia domnească [a lui Șerban Cantacuzino] a funcționat, după cum reiese din ediția de față, la Mitropolie. Tipărirea *Bibliei* s-a încheiat în luna septembrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 86, p. 281-291; IV, 86, p. 206-207; Buicliu, ADD-I, nr. 86-I, p. 194-205; BRVAC, p. 123-125; Iorga, 1938; Morărescu, 1983; Biblia, 1997.

Dosoftei, *Dumnezeiasca Liturghie*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1679

Bibliografie: BRV, I, nr. 69, p. 222-225; IV, nr. 69, p. 202; 142-143; Ursu, 1980.

Dosoftei, *Molitvănic de-nțales*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1681

Bibliografie: BRV, I, nr. 72, p. 237-240; IV, nr. 72, p. 203-204; Buicliu, ADD-I, nr. 72, p. 186-187.

Dosoftei, *Psaltirea slavo-română. Psaltirea de-nțales*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1680

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat la 11 aprilie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 70, p. 226-230; Buicliu, ADD-I, nr. 70, p. 185; Cobzaru, 2007.

Dosoftei, *Viața și petrecerea sfinților*, I-IV, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1682

Observații: Volumele au fost tipărite între anii 1682-1686.

Bibliografie: BRV, I, nr. 73, p. 240-246; IV, nr. 73, p. 204; Buicliu, ADD-I, nr. 73-I, p. 187-189; Morărescu, 1983, p. 41-42; Frențiu, 2002.

Evangelie, București, Tipografia Mitropoliei, 1682

Bibliografie: BRV, I, nr. 74, p. 246-251; BRVAC, p. 74-75; Buicliu, ADD-I, nr. 74-I, p. 189; Mârza, 1998, p. 76-77.

Psaltire, București, Tipografia Mitropoliei, 1694

Observații: Numele lui Damaschin Gherbest a fost citat în BRVAC. Nu cunoaștem sursa folosită pentru că BRV și Buicliu nu indică numele său.

Bibliografie: BRV, I, nr. 96, p. 335-337; Buicliu, ADD-I, nr. 107, p. 59; BRVAC, p. 98.

Simeon, *În contra ereziilor*, Eugenikou Markou, *Exegesis tes ekklesiastikes*; l. greacă; colligate; Iași, Tipografia Mănăstirii Cetățuia, 1683

Bibliografie: BRV, I, nr. 81, p. 273-275; Buicliu, ADD-I, nr. 81, p. 192.

Gherghievici, Vlad – tipograf

Liturghii, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1733

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat la 20 februarie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 208, p. 48; Buicliu, ADD-I, nr. 208-II, p. 239.

Gherman – diortositor

Apostol, București, Tipografia Mitropoliei, 1784

Bibliografie: BRV, II, nr. 466, p. 284-285; BRVAC, p. 50-51.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gherman, Ghermano; ecleziarhul Mitropoliei din București. A fost diortositor împreună cu Mitropolitul Grigorie al Țării Românești.

Gherman ierodiacon – tipograf

Dimitrie mitropolit al Rostovului, *Apologhia*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1803

Bibliografie: BRV, II, nr. 660, p. 445; DTR, p. 445; Chiaburu 2010, p. 440.

Gherman Peterlachi - diortositor

Acatist, ediția a II-a; Blaj, Tipografia Mănăstirii Buna Vestire, 1774

Bibliografie: BRV, II, nr. 383, p. 203-204; BRVAC, p. 17; Buicliu, ADD-I, nr. 383-II, p. 286; Petrik, V, p. 18; Mircea, 2008, p. 235.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gherman, ieromonah de la Mănăstirea Bunei Vestiri din Blaj; diortositor.

Ghermanos din Nissa – diortositor

Biblia, București, Tipografia Domnească de la Mitropolie, 1688

Observații: Tipografia domnească [a lui Șerban Cantacuzino] a funcționat, după cum reiese din ediția de față, la Mitropolie. Tipărirea *Bibliei* s-a încheiat în luna septembrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 86, p. 281-291; IV, 86, p. 206-207; Buicliu, ADD-I, nr. 86-I, p. 194-201; BRVAC, p. 123-125; Iorga, 1938; Morărescu, 1983; Biblia, 1997.

Repere biografice: Director al Academiei grecești din Constantinopol.

Gherontie ieromonah – tipograf

Adunare a cuvintelor pentru ascultare și Viața stareșului Paisie de la Neamțu, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1817

Observații: Tipograful cărții.

Bibliografie: BRV, III, nr. 930, p. 178-181.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gherontie ieromonah, tipograf și diortositor de la Tipografia Mănăstirii Neamț (1811-1827).

Antologhion, ediția a III-a; Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1825

Observații: Tipograful cărții. Tipărirea cărții s-a încheiat la 1 martie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1232, p. 447-453; DPCBRV, nr. 1232, p. 300-306.

Apantisma, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1827

Observații: Tipograful cărții. Tipărirea s-a încheiat în luna iulie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1299, p. 526-527; Buicliu, ADD-I, nr. 1299-III, p. 439.

Apologhia, București, Tipografia nouă a lui Răducanu Clinceanu și Dumitrache Topliceanu, 1819

Bibliografie: BRV, III, nr. 1030, p. 288-289; Chiaburu 2010, p. 439.

Apologhia, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1816

Observații: Tipărirea s-a terminat în 31 ianuarie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 897, p. 136; Chiaburu 2010, p. 439.

Arătare [...] pre scurt a dumnezeieștilor dogme, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1816

Observații: Tipograful cărții. Tipărirea cărții s-a încheiat la 19 februarie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 898, p. 137-139.

Athanasie al Alexandriei, *Întrebări și răspunsuri bogoslovești*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1803

Bibliografie: BRV, II, nr. 657, p. 444; Chiaburu 2010, p. 439.

Atanasie cel Mare, *Întrebări și răspunsuri teologicești*, ediția a III-a; București, 1821

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala mitropolitului.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1111, p. 369; Chiaburu 2010, p. 439.

Atanasie cel Mare, *Întrebări și răspunsuri teologicești*, ediția a IV-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1829

Bibliografie: BRV, III, nr. 1421, p. 630; DTR, p. 306; Chiaburu 2010, p. 439.

Augustin episcopul, Kecragarion, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1814

Bibliografie: BRV, III, nr. 846, p. 96-97; Chiaburu 2010, p. 439.

Cantemir Dimitrie, *Descrierea Moldovei*, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1825

Observații: Tipograful cărții.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1234, p. 454-458; Buicliu, ADD-I, nr. 1234, p. 428-429; Veress, II, nr. 1173, p. 243-244.

Carte folositoare de suflet, București, Tipografia Mitropoliei, 1799

Bibliografie: BRV, II, nr. 619, p. 411-413; BRVAC, p. 148-149; Chiaburu 2010, p. 439.

Carte folositoare de suflet, ediția a II-a; București, 1800

Bibliografie: BRV, II, nr. 624, p. 416-417; BRVAC, p. 149-150; Chiaburu 2010, p. 439.

Chiriadromion, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1811

Observații: Tipograful cărții. Tipărirea s-a încheiat în 19 mai.

Bibliografie: BRV, III, nr. 790, p. 31-41.

Ioan Damaschin, *Descoperire [...] a pravoslavniciei credințe*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1806

Observații: Tipărirea s-a încheiat în luna iunie. Prefața au semnat-o Gherontie și Grigorie de la mănăstirea Neamț, care au fost probabil și traducătorii textului din limba greacă.

Bibliografie: BRV, II, nr. 697, p. 482-485; Chiaburu 2010, p. 439.

Evangelie, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1821

Bibliografie: BRV, IV, nr. 1120, p. 306; Chiaburu 2010, p. 440.

Nichifor Callist Xantopulul, *Tâlcuire pre scurt [...] la antifoanele celor opt glasuri*, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1817

Bibliografie: BRV, III, nr. 950, p. 190-193.

Noul Testament, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1818

Bibliografie: BRV, III, nr. 992, p. 246-247; Furdui, 1980 p. 130.

Octoib, Buda, Tipografia Universității, 1811

Bibliografie: BRV, III, nr. 796, p. 47-50; DPCBRV, nr. 796, p. 274-276; Bucliu, ADD-I, nr. 796-III, p. 371-372; Chiaburu 2010, p. 439.

Octoib, ediția a II-a, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1811

Bibliografie: BRV, III, nr. 797, p. 50-53; Chiaburu 2010, p. 439.

Octoib de Canoane pentru Pavcerniță, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1816

Bibliografie: BRV, III, nr. 916, p. 155; Chiaburu 2010, p. 439.

Prăvilioară, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1784

Bibliografie: BRV, II, nr. 478, p. 292-294; Chiaburu 2010, p. 439.

Scara părintelui Ioan, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1814

Bibliografie: BRV, III, nr. 857, p. 106-109; Chiaburu 2010, p. 439.

Teofilact, *Tâlcuirea celor patru Evanghelii*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1805

Observații: Prefața este semnată de Gherontie și de Grigorie traducători din limba greacă.

Bibliografie: BRV, II, nr. 688, p. 466-471; Chiaburu 2010, p. 439.

Typicon, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1816

Bibliografie: BRV, III, nr. 923, p. 157-161; Chiaburu 2010, p. 439.

Viețile sfinților din luna septembrie, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1807

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 4 iulie. Semnează Ignatie și Gherontie, monahi cu ceilalți părinți și frați.

Bibliografie: BRV, II, nr. 731, p. 507-519; Bucliu, ADD-I, nr. 731-II, p. 366.

Viețile sfinților din luna octombrie, ediția a II-a; Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1809

Observații: Tipograful cărții. Tipărirea s-a încheiat în 13 februarie. Cartea descrisă în DPCBRV are altă configurație față de cea din BRV, III.

Bibliografie: BRV, III, nr. 773, p. 15-20; DPCBRV, nr. 115, p. 108-110.

Viețile sfinților din luna noiembrie, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1811

Bibliografie: BRV, III, nr. 799, p. 54; Chiaburu 2010, p. 439.

Viețile sfinților din luna martie, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1813

Bibliografie: BRV, III, nr. 838, p. 87-92; Racoveanu, 1940, p. 25; Chiaburu 2010, p. 439.

Viețile sfinților din luna aprilie, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1813

Bibliografie: BRV, III, nr. 839, p. 92; IV, nr. 839, p. 296; Bucliu, ADD-I, nr. 839-III, IV, p. 379; Chiaburu 2010, p. 439.

Viețile sfinților din luna mai, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1813

Bibliografie: BRV, III, nr. 840, p. 92; Chiaburu 2010, p. 439.

Viețile sfinților din luna iunie, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1813

Bibliografie: BRV, III, nr. 841, p. 92; Chiaburu 2010, p. 439.

Viețile sfinților din luna lui iulie, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1814

Bibliografie: BRV, III, nr. 862, p. 111; Chiaburu 2010, p. 439.

Viețile sfinților din luna august, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1815

Bibliografie: BRV, III, nr. 893, p. 131-135; Chiaburu 2010, p. 439.

Viețile sfinților din luna septembrie, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1807

Bibliografie: BRV, II, nr. 731, p. 507-519; Buicliu, ADD-I, nr. 731-II, p. 366; Chiaburu 2010, p. 439.

Gherontie monah – diortositor

Chiriacadromion, București, Tipografia Mitropoliei, 1801

Observații: A fost traducător din limba greacă, împreună cu Grigorie, posibil editor de text. Tipărirea s-a încheiat în luna ianuarie.

Bibliografie: BRV, II nr. 632, p. 422-425; DTR, p. 185.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gherontie, monahul de la Neamț. S-a născut cca. în anul 1760 și a decedat la 1813 în mănăstirea Anarghiri în Bulgaria. S-a călugărit la mănăstirea Neamț. A studiat la școala de la „Sf. Sava” din București. Este posibil să fi avut chiar și calitatea de tipograf. După anul 1790, împreună cu Grigore ierodiaconul, viitorul mitropolit al Țării Românești, au tradus o serie de cărți la mănăstirea Neamț, iar apoi la București, în ultimii ani ai secolului al XVIII-lea.

Gherontie - zețar

Ioan Damaschin, *Descoperire [...] a pravoslavnicii credințe*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1806

Bibliografie: BRV, II nr. 697, p. 482-485.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gherontie, monah. A fost zețar (așezătoriu slovelor) la tipografia Mitropoliei din Iași.

Ghervasie monah – gravor

Acatistul Născătoarei; ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1828

Observații: Gravorul Ghervasie monah a semnat aceeași gravură în anul 1823.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1356, p. 568-569.

Repere biografice: Variante ale numelui: monah Ghervasie, gravura semnată la 1817. Numele său apare la Neamț și București până în anul 1830 (?). A fost și traducătorul textului.

Adunare a cuvintelor pentru ascultare și Viața starețului Paisie de la Neamțu, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1817

Bibliografie: BRV, III, nr. 930, p. 178-181; Racoveanu, 1940, p. 25.

Antologhion; ediția a III-a; Neamț, Tipografia mănăstirii, 1825

Bibliografie: BRV, III, nr. 1232, p. 447-453; DPCBRV, nr. 1232, p. 300-306.

Apologhia; ediția a II-a; București, Tipografia nouă a lui Răducanu Clinceanu și Dumitrache Topliceanu, 1819

Observații: Autorii BRV-ului indică în vedeta descrierii cărții ediția a II-a, pe când în descrierea foii de titlu se menționează că este vorba de ediția întâi. Tipărirea s-a încheiat în iunie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1030, p. 288-289.

Atanasie cel Mare, *Întrebări și răspunsuri teologhicești*; ediția a III-a; București, 1821

Bibliografie: BRV, III, nr. 1111, p. 369.

Bucoavnă, București, Tipografia de la Cișmeaua Roșie, 1825

Bibliografie: BRV, III, nr. 1233, p. 454; Buicliu, ADD-I, nr. 1233-III, p. 428; Chiaburu 2010, p. 447.

Ceaslov, București, 1825

Bibliografie: BRV, IV, nr. 450, p. 153; Buicliu, ADD-I, nr.450-IV, p. 432.

Ceasoslov mare; ediția a II-a; București, 1830

Observații: Cartea s-a tipărit cu cheltuiala sa între 1 iulie-31 octombrie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1480, p. 685-687.

Efrem Sirul, *Cuvinte și învățături*, I-III, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1818

Observații: Volumele II și III au apărut în anii 1819, 1823.

Bibliografie: BRV, III, nr. 991, p. 243-246.

Evangelie, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1821

Observații: DPCBRV descrie un exemplar diferit față de cel descris în BRV și îl consideră extras din acea ediție.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1120, p. 380; IV, nr. 1120, p. 306; DPCBRV, nr. 145, p. 130-131.

Noul Testament, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1818

Ghervasie a ilustrat cartea probabil în anul 1818.

Bibliografie: BRV, III, nr. 992, p. 246-247; Racoveanu, 1940, p. 28.

Penticostarion, București, Tipografia lui Constantin Caracaș, Răducanul Clinceanu și Dumitrache Topliceanu, 1820

Bibliografie: BRV, III, nr. 1079, p. 335-337; Buicliu, ADD-I, nr. 1079-III, p. 417.

Psaltire, București, 1820

Bibliografie: BRV, III, nr. 1081, p. 339.

Psaltire, București, Tipografia lui Constantin Caracaș, Răducanul Clinceanu și Dumitrache Topliceanu, 1820

Bibliografie: BRV, III, nr. 1083, p. 342-345; IV, nr. 1083, p. 305; Buicliu, ADD-I, nr. 1083-III, IV, p. 417-418;.

Psaltire, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1817

Bibliografie: BRV, III, nr. 946, p. 189.

Psaltire, ediția a II-a; Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1824

Bibliografie: BRV, III, nr. 1216, p. 443-444.

Psaltire, ediția a II-a; l. rusă; București, 1830

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 13 iulie. Ghervasie monah a semnat câteva gravuri.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1495, p. 704-706.

Psaltire, l. slavonă; Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1817

Observații: Nu figurează în BRV. Posibil loc de tipărire Mănăstirea Neamț; posibilă datare 1817.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 102, p. 97.

Gheuca, Leon – patron

Octoib mic, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1786

Bibliografie: BRV, II, nr. 503, p. 313-315; Buicliu, ADD-I, nr. 503-II, p. 321; I. R., VI, p. 345-347.

Repere biografice: Variante ale numelui: Leon Gheuca, Leon. A îndeplinit funcția de episcop de Roman (1769-1786), devenind mai apoi mitropolitul Moldovei (1786-1788). S-a implicat în mișcarea iluministă din Moldova, la sfârșitul secolului al XVIII-lea.

Ghica, Alexandru Scarlat – patron

Catavasier, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1768

Bibliografie: BRV, II, nr. 355, p. 176-177; BRVAC, p. 159-160; I. R., VI, p. 328.

Repere biografice: Ghica Alexandru Scarlat, domn al Țării Românești (1766-1768).

Cazanii, ediția a II-a, București, Tipografia Mitropoliei, 1768

Bibliografie: BRV, II, nr. 356, p. 177-179; BRVAC, p. 176-177.

Chrisant al Ierusalimului, *Manual despre superioritatea Ierusalimului și al Sfântului Mormânt*; ediția a II-a; l. greacă; București, Tipografia nou înființată, 1768

Bibliografie: BRV, II, nr. 361, p. 188-190.

Învățătura creștinească; l. greacă, l. turcă; București, Tipografia grecească, 1768

Bibliografie: BRV, II, nr. 360, p. 184-188.

Liturghii, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1768

Observații: BRV, IV, nr. 366, p. 252, corectează informația din BRV, II privind anul tipării, cu anul 1768. În anul 1769 sau 1777 nu a putut fi patron, deoarece nu a fost domn în Țara Românească, decât până în 28 octombrie 1768.

Bibliografie: BRV, II, nr. 366, p. 192; IV, nr. 366, p. 252.

Liturghii, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1767

Observații: Tipărirea are loc între 15 octombrie și 18 decembrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 350, p. 173; IV, nr. 350, p. 251; Buicliu, ADD-I, nr. 350-II, p. 276.

Molitvenic, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1768

Observații: Cartea s-a tipărit între 5 ianuarie – 10 mai.

Bibliografie: BRV, II, nr. 358, p. 182.

Penticostar, București, Tipografia Mitropoliei, 1768

Bibliografie: BRV, II, nr. 359, p. 183-184.

Penticostar, ediția a II-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1767

Observații: Cartea s-a tipărit între 4 decembrie 1766 - 15 martie 1767.

Bibliografie: BRV, II, nr. 351, p. 173-174.

Psaltire, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1767

Bibliografie: BRV, II, nr. 352, p. 174-175; BRVAC, p. 108-109.

Služba Sfântului Alexandru, arhiepiscopul Constantinoplei; l. greacă; Veneția, Tipografia lui Nicolae Glichii din Ianina, 1771

Observații: Cartea a fost realizată în anul 1767, dar s-a tipărit doar în anul 1771. Domnul Alexandru Scarlat Ghica a fost domn al Țării Românești în anul 1767, când s-a realizat textul cărții. Cartea s-a tipărit după detronarea lui în anul 1771, însă el apare în calitate de patron și domn.

Bibliografie: BRV, II, nr. 379, p. 200-201.

Služba Sfântului Nicodim, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1767

Bibliografie: BRV, II, nr. 353, p. 175-176.

Ghica, Dimitrie Grigorie – editor, patron

Atanasie Staghiritul, *Prescurtarea istoriei universale*, I-IV, București, Tipografia lui Răducanul Clineanu și Dumitrache Topliceanu, 1826

Observații: Cartea s-a tipărit între anii 1826-1827 pe cheltuiala domnitorului.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1278, p. 495-499.

Repere biografice: Grigorie Dimitrie Ghica a fost domn al Țării Românești în timpul ocupației turcești, între anii 1821-1822, și în anul 1828.

Ceaslov, București, Tipografia de la Cișmea, 1827

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 161, p. 149-152.

Ghica, Grigore al II-lea – patron

Catavasier; ediția a II-a; l. română, l. greacă, l. slavonă; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1750

Bibliografie: BRV, II, nr. 273, p. 112; IV, nr. 273, p. 244; Buicliu, ADD-I, nr. 273, p. 256-257; BRVAC, p. 156-157;

Repere biografice: Grigorie II Ghica, domn al Țării Românești (1733-1735, 1748-1752) și domn al Moldovei (1726-1733, 1735-1739, 1739-1741, 1747-1748).

Evangelie, București, Tipografia Mitropoliei, 1750

Bibliografie: BRV, II, nr. 275, p. 113; DPCBRV, nr. 275, p. 193; BRVAC, p. 81-82.

Evangelii, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1741

Bibliografie: BRV, IV, nr. 73, p. 55.

Învățătură preoților pe scurt de șapte taine, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1732

Bibliografie: BRV, II, nr. 206, p. 48; IV, nr. 206, p. 235-237.

Molitvenic, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1749

Observații: Anul domniei în Moldova nu coincide cu anul tipăririi cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 268, p. 109.

Octoib, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1750

Bibliografie: BRV, II, nr. 277, p. 113-119; IV, nr. 277, p. 244; DPCBRV, nr. 277, p. 193-194; Buicliu, ADD-I, nr. 277, p. 258-259.

Preoția, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1749

Bibliografie: BRV, II, nr. 270, p. 110-111

Prescurtare de rugăciuni din Psaltire; l. greacă; București, Tipografia Mitropoliei, 1749

Bibliografie: BRV, II, nr. 271, p. 111-112.

Psaltire, București, Tipografia Mitropoliei, 1748

Bibliografie: BRV, IV, nr. 264, p. 243.

Psaltire, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1751

Bibliografie: BRV, II, nr. 280, p. 120; Buicliu, ADD-I, nr. 280-II, p. 261.

Psaltire; l. slavonă, l. română; București, Tipografia Mitropoliei, 1735

Bibliografie: BRV, II, nr. 211, p. 49-50; IV, nr. 211, p. 238.

Psaltire; I. slavonă; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1731

Bibliografie: BRV, II, nr. 203, p. 42.

Triod, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1747

Bibliografie: BRV, II, nr. 262, p. 102-104.

Ghica, Grigore al III-lea Alexandru – patron

Catavasier, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1769

Bibliografie: BRV, IV, nr. 145, p. 87-88; DPCBRV, nr. 145. IV, p. 211; BRVAC, p. 161.

Repere biografice: Grigore al III-lea Alexandru Ghica; domn al Moldovei între anii 1764-1769 și 1774-1777; domn al Țării Românești între 1768-1769.

Ceaslov, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1777

Observații: Cartea urma să fie dată în dar mănăstirilor și bisericilor.

Bibliografie: BRV, II, nr. 408, p. 221-222; IV, nr. 408, p. 257; BRVAC, p. 194.

Eubologhion, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1774

Bibliografie: BRV, IV, nr. 153, p. 91.

Meletie Pigas, *Învățătura ortodoxă*; ediția a II-a; I. greacă; București, Tipografia Mitropoliei, 1769

Bibliografie: BRV, II, nr. 369, p. 193-194.

Molitvenic, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1764

Bibliografie: BRV, II, nr. 338, p. 162.

Neofit, *Alegere din toată Psaltirea*; I. greacă; București, Tipografia nouă, 1769

Bibliografie: BRV, II, nr. 368, p. 193.

Neofit, *Comentar la gramatica lui Teodor*, București, Tipografia nouă, 1768

Bibliografie: BRV, II, nr. 362, p. 190-191.

Psaltire, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1766

Bibliografie: BRV, II, nr. 347, p. 171; BRVAC, p. 108.

Slujba Sf. Varnava și Sofronie din Atena și a Sf. Hristodor din Mela; ediția a II-a; I. greacă; București, Tipografia nouă grecească, 1769

Bibliografie: BRV, IV, nr. 149, p. 88-89.

Triod, București, Tipografia Mitropoliei, 1768

Observații: BRV, IV stabilește perioada de tipărire între 1 iulie și 7 noiembrie 1768, în BRV, II fiind indicat anul 1769.

Bibliografie: BRV, II, nr. 367, p. 192; IV, nr. 367, p. 252; DPCBRV, nr. 367, p. 211.

Ghica, Grigore al IV-lea – patron

Acatist, București, 1823

Observații: Patron al tipăriturii. Numerotare greșită în BRV: 1072 ar trebui corectată cu 1172.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1172, p. 405; I. R., p. 310.

Repere biografice: Variante ale numelui: Grigore Dimitrie Ghica; Grigore al IV-lea Dimitrie Ghica, mare logofăt în 1817; domn al Țării Românești între anii 1822-1828.

Acatistul Născătoarei; ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1828

Bibliografie: BRV, III, nr. 1356, p. 568-569.

Carte folositoare de suflet; ediția a III-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1827

Bibliografie: BRV, III, nr. 1302, p. 528-529.

Cassian Râmleanul, *Doao cuvinte*, București, 1825

Bibliografie: BRV, III, nr. 1237, p. 459.

Cazanii, București, Tipografia Mitropoliei, 1828

Bibliografie: BRV, III, nr. 1361, p. 573-575.

Ceaslov, București, 1825

Bibliografie: BRV, IV, nr. 450, p. 153.

Ceaslov; ediția a II-a; I. slavonă; București, Tipografia eforilor Răducan Clinceanul și Dumitrache Topliceanu, 1828

Observații: Patron, posibil și editor al cărții. Tipărirea s-a încheiat în 1 martie. Este a II-a ediție a *Ceaslovului* de București, 1825.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1362, p. 575-577.

Dion Filosoful, *Cuvinte*, București, Tipografia lui Răducanul Clinceanu și Dumitrache Topliceanu, 1825

Observații: Traducere realizată de Ianache Papapzoglou Medelnicer.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1239, p. 460.

Dovedire împotriva eresului Armenilor, București, 1824

Bibliografie: BRV, III, nr. 1207, p. 434-435.

Grigorie Episcopul, *Logică*, București, Tipografia Mitropoliei, 1826

Bibliografie: BRV, III, nr. 1280, p. 503-507.

Ioan Gură de Aur, *Cuvinte*, București, Tipografia Mitropoliei, 1827

Bibliografie: BRV, III, 1312, p. 536.

Învățătura creștinească, București, Tipografia Mitropoliei, 1828

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala Mitropoliei din București.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1371, p. 594.

Învățătura pre scurt pentru nunți, București, Tipografia Mitropoliei, 1827

Bibliografie: BRV, III, nr. 1310, p. 535.

Macarie Ieromonah, *Anastasimatar*, Viena, 1823

Observații: Cartea a apărut în ediții pentru Țara Românească și Moldova.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1183, p. 414-417.

Macarie, Ieromonah, *Irmologhion*, Viena, 1823

Bibliografie: BRV, III, nr. 1184, p. 417-425; DPCBRV, nr. 1184, p. 295.

Macarie Ieromonah, *Theoreticon*, Viena, 1823

Bibliografie: BRV, III, nr. 1185, p. 425-427; DPCBRV, nr. 1185, p. 296.

Macarie Ieromonah, *Tomul al 2-lea al Antologhiei [Utrenier]*, București, Tipografia Mitropoliei, 1827

Bibliografie: BRV, III, nr. 1316, p. 539-541.

Novii Zaviat (Noul Testament); l. bulgară; București, Tipografia Mitropoliei, 1828

Observații: Cartea s-a tipărit în iulie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1381, p. 604-605.

Pateric, București, 1828

Bibliografie: BRV, III, nr. 1375, p. 595-598.

Pravoslavnică mărturisire; ediția a III-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1827

Bibliografie: BRV, III, nr. 1323, p. 553.

Psaltire, București, Tipografia Mitropoliei, 1827

Bibliografie: BRV, III, nr. 1324, p. 554.

Vasile cel Mare, Grigorie Bogoslovul, *Cuvinte*, București, Tipografia Mitropoliei, 1826

Bibliografie: BRV, III, nr. 1293, p. 523-524.

Ghica, Ioan Matei – patron

Alfanita sufletească, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1755

Bibliografie: BRV, IV, nr. 113, p. 73; BRVAC, p. 20-21.

Repere biografice: Matei Ghica, domn al Moldovei între anii 1753-1756 și al Țării Românești (1752-1753).

Antologhion, Iași, Tipografia cea nouă a Mitropoliei, 1755

Bibliografie: BRV, II, nr. 293, p. 126-130; IV, nr. 293, p. 247; BRVAC, p. 35.

Antologhion; ediția a III-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1752

Bibliografie: BRV, II, nr. 281, p. 120-121; IV, nr. 281, p. 245; BRVAC, p. 34-35.

Carte osebită a Sf. Grigorie Decapolit, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1753

Bibliografie: BRV, II, nr. 285, p. 121-122.

Molitvenic, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1754

Bibliografie: BRV, II, nr. 291, p. 126.

Ghica, Ioan Scarlat – patron

Antologhion, București, Tipografia Mitropoliei, 1766

Observații: Conform BRVAC tipăritura de față este identică cu ediția de Căldărușani 1766, având schimbată doar foaia de titlu.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 134, p. 80-81; BRVAC, p. 36-37.

Repere biografice: Scarlat Ghica, domn al Moldovei (1757-1758) și al Țării Românești (1758-1761, 1765-1766). Oficial nu figurează și cu prenumele de Grigore.

Antologhion, Căldărușani, Tipografia Mănăstirii, 1766

Observații: Conform BRV, IV tipăritura de față este identică cu ediția de București 1766, având schimbată doar foaia de titlu.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 133, p. 80; BRVAC, p. 37.

Antologhion; ediția a IV-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1766

Bibliografie: BRV, II nr. 345, p. 170; IV, nr. 345, p. 251; DPCBRV, nr. 345, p. 204-209;

Buicliu, ADD-I, nr. 345, p. 274; BRVAC, p. 37-38.

Catavasier, ediția a IV-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1759

Bibliografie: BRV, IV, nr. 118, p. 75; BRVAC, p. 157-158.

Ceaslov, București, Tipografia Mitropoliei, 1767

Bibliografie: BRV, II, nr. 349, p. 172; BRVAC, p. 191-192.

Ceaslov, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1767

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 44, p. 50; Buicliu, ADD-I, nr. 44, p. 276-277; Mureșianu, 1978.

Evangelie, București, Tipografia Mitropoliei, 1760

Bibliografie: BRV, II, nr. 319, p. 149; BRVAC, p. 82-83.

Iacov, *Adunare de multe învățături*, Iași, 1753

Observații: Buicliu, ADD-I corectează datarea cărții în 1757, Scarlat Ghica nefiind domn în 1753. Este vorba de cartea cu același titlu din BRV, II, nr. 305. Se anulează ediția din 1753.

Bibliografie: BRV, II, nr. 284, p. 121; Buicliu, ADD-I, nr. 284-II, p. 262.

Iacov, *Adunare de multe învățături*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1757

Bibliografie: BRV, II, nr. 305, p. 139-141; Buicliu, ADD-I, nr. 284-II, p. 262.

Lafsaicon, București, Tipografia Mitropoliei, 1760

Bibliografie: BRV, II, nr. 320, p. 150-152.

Liturgie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1759

Bibliografie: BRV, II, nr. 314, p. 146-147; DPCBRV, nr. 314, p. 198.

Nil, *Carte sau Lumină*, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1760

Bibliografie: BRV, II, nr. 321, p. 152.

Slujba Sf. Visarion; ediția a II-a; l. greacă; București, Tipografia Mitropoliei, 1759

Bibliografie: BRV, II, nr. 316, p. 147-148.

Triod; ediția a II-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1761

Bibliografie: BRV, II, nr. 326, p. 156; Buicliu, ADD-I, nr. 326-II, p. 269.

Girold – tipograf

Georgie Lazăr, *Versury de laude in limba Daco Romaneaske la logodirea prea eneltzatului nostru milostiv Imperat, stepen schi tayke Frantz I ku Ludovica Prea Eneltzata Milostiva Impereteasse, Stepene schi Mayka noastre*; l. latină; Viena, Tipografia lui Girold, 1808

Bibliografie: BRV, II, nr. 742, p. 531-532; Veress, II, nr. 973, p. 168.

Repere biografice: Variante ale numelui: Karl Gerold, Girold; proprietarul tipografiei, tipograf vienez.

Glebcovici, Ioan – Tipograf

Molitvenic, Euchologiu, Trebnic; l. slavonă, redacție medio-bulgară cu elemente rusești; Câmpulung, Tipografia Domnească, 1635

Observații: În unele exemplare prefața a fost semnată de tipograful Glebcovici, în altele de marele vornic Ivașco Băliianul, cu un adaos de text, ceea ce i-a făcut pe autorii BRV să vorbească de două ediții ale lucrării. În exemplarul citat în BRV, I apare numele tipografului Timoteu Alexandrovici Verbițchi. Tipărirea s-a încheiat în 30 iulie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 35, p. 103-104; nr. 35, p. 529-532; IV, nr. 35, p. 181-188; Buicliu, ADD-I, nr. 35-I, II, p. 147.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan Glebcovici. A fost zețar în tipografie, culegea textul, alcătuind formele, fiind astfel și paginator. Este prima meserie tipografică amintită într-o carte imprimată în Țările Române. În unele exemplare semnează, în numele tipografulor, predoslovia către Matei Basarab, ceea ce ar însemna că a fost meșter plin.

Glichî, Nicolae – tipograf

Slujba Sfântului Alexandru, arhiepiscopul Constantinoplei; l. greacă; Veneția, Tipografia lui Nicolae Glichî din Ianina, 1771

Observații: Cartea a fost realizată în anul 1767, dar s-a tipărit doar în anul 1771.

Bibliografie: BRV, II, nr. 379, p. 200-201.

Gligorie – gravor

Ceaslov; ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1748

Observații: Gravorul se semnează Gligorie, personaj identificat de literatura de specialitate ca fiind Stan Brașoveanul.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 100, p. 68-69; BRVAC, p. 187; Teodorescu, 2006, p. 31.

Golescu, Gheorghache – patron

Heineccius Gottlieb, *Elemente de filosofie, logică și etică*, Buda, Tipografia Universității, 1829

Observații: Traducerea a fost realizată de Eufrosin Poteca.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1420, p. 628-630.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gheorghache Golescu; a fost mare vornic, efor al școalelor.

Golescu, Gheorghe – editor

Gheorghe R. Golescu, *Atlas de tabele geografice*, I. greacă; Viena, 1800

Observații: Gheorghe Golescu a finanțat tipărirea cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 630, p. 420-421.

Repere biografice: Gheorghe Golescu a fost fiul lui Răducanu Golescu, arhon și mare vornic.

Golescu, Răducanu – editor

Gheorghe R. Golescu, *Atlas de tabele geografice*, I. greacă; Viena, 1800

Bibliografie: BRV, II, nr. 630, p. 420-421.

Repere biografice: Răducanu Golescu a fost arhon și mare vornic.

Gorodețchi, Iosif – tipograf

Dosoftei, *Dumnezeiasca Liturgie*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1679

Bibliografie: BRV, I, nr. 69, p. 222-225; IV, nr. 69, p. 202; Ursu, 1980; Chiaburu 2010, p. 437.

Gottlieb, Antonius Maramarosiensis – tipograf

Propempticon honoribus Illustrissimi ac Reverendissimi Domini Samuelis Vulkán [...]; I. latină; Oradea, Antoniu Gottlieb Maramarosiensis, 1807

Bibliografie: BRV, II, nr. 728, p. 504.

Repere biografice: Patron de tipografie.

Grabovski, Atanasie – editor

Ioan Thomici, *Scurte învățături*, Buda, Tipografia Universității, 1827

Observații: Editor, cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1326, p. 554-556.

Grecea, Nicolae – tipograf

Biblia, Sankt Petersburg, Tipografia lui Nicolae Grecea, 1819

Bibliografie: BRV, III, nr. 1031, p. 289-290; Buicliu, ADD-I, nr. 1031-III, p. 403-404.

Repere biografice: Variante ale numelui: Nicolae Grecea, Nicolai Ivanovici Grecea (1787-1867); literat, filolog, tipograf la Sankt Petersburg.

Greceanu, Nicodim – editor

Polyzois Kontos, *Învățături de multe științe*, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1811

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 791, p. 41-45; DTR, p. 190-191.

Repere biografice: Variante ale numelui: Nicodim Greceanu, semnat și SM. AR. NC. GC., adică Smeritul Arhimandrit Nicodim Greceanul, conform BRV-ului. (BRV îl consideră și tipograf); arhimandrit, cu nume laic Nicolae. S-a născut în anul 1762 în București, într-o veche familie boierească și a decedat în 11 iulie 1817, la Cernica. A fost călugăr în mănăstirea Tismana, monah la Snagov, la Tismana și la Mitropolia din București. După anul 1801 s-a retras la Cernica. La Sibiu, de unde scrie închinarea spre episcopul Iosif al Argeșului, a venit să caute medici care să-l trateze pentru "patima ce am". A fost editor de cărți, a tradus din limba greacă, iar unele dintre traducerile sale se păstrează până acum în manuscris. A fost traducătorul și tipograful cărții Polyzois Kontos, *Învățături de multe științe*, după cum o scrie singur la sfârșitul cărții.

Greceanu, Radu – editor

Biblia, București, Tipografia Domnească la Mitropolie, 1688

Observații: Tipografia domnească [a lui Șerban Cantacuzino] a funcționat, după cum reiese din ediția de față, la Mitropolie. Tipărirea *Bibliei* s-a încheiat în luna septembrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 86, p. 281-291; IV, 86, p. 206-207; BRVAC, p. 123-125; Buicliu, ADD-I, nr. 86-I, p. 194-205; Iorga, 1938; Morărescu, 1983; Biblia, 1997.

Repere biografice: Variante ale numelui: Radu Greceanu (1655-1725), logofăt. Împreună cu fratele său logofătul Șerban Greceanu, cu stolnicul Constantin Cantacuzino și cu sprijinul arhiereului Ghermanu de Nyssa (directorul Academiei grecești din Constantinopol) și al lui Sevastos Kymenites (directorul Școlii grecești din București) a luat parte la traducerea *Bibliei* de la București (1688) – prima ediție integrală în limba română, după textul Sfintei Scripturi. Cartea a fost tradusă după textul *Septuagintei*. Posibil să fi contribuit și la editarea cărții.

Ioan Gură de Aur, *Mărgăritare*, București, Tipografia Mitropoliei, 1691

Observații: S-a îngrijit de apariția cărții, traducător și editor.

Bibliografie: BRV, I, nr. 91, p. 315-319; Popescu, 2001.

Pravoslavnică mărturisire, Buzău, Tipografia Domnească de la Episcopie, 1691

Observații: Posibil editor. Tipărirea cărții s-a încheiat în 3 decembrie. S-a îngrijit de apariția cărții; traducător și editor.

Bibliografie: BRV, I, nr. 92, p. 321-324.

Greceanu, Șerban – editor

Biblia, București, Tipografia Domnească de la Mitropolie, 1688

Observații: Tipografia domnească [a lui Șerban Cantacuzino] a funcționat, după cum reiese din ediția de față, la Mitropolie. Tipărirea *Bibliei* s-a încheiat în luna septembrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 86, p. 281-291; IV, 86, p. 206-207; BRVAC, p. 123-125; Buicliu, ADD-I, nr. 86-I, p. 194-205; Iorga, 1938; Morărescu, 1983; Biblia, 1997.

Repere biografice: Variante ale numelui: Șerban Greceanu. Împreună cu fratele său logofătul Radu Greceanu, cu stolnicul Constantin Cantacuzino și cu sprijinul arhiereului Ghermanu de Nyssa (directorul Academiei grecești din Constantinopol) și al lui Sevastos Kymenites (directorul Școlii grecești din București) a luat parte la traducerea *Bibliei* de la București, 1688, prima ediție integrală în limba română, după textul Sfintei Scripturi. Cartea a fost tradusă după

textul *Septuagintei*. Posibil să fi contribuit și la editarea cărții.

Ioan Gură de Aur, *Mărgăritare*, București, Tipografia Mitropoliei, 1691

Observații: S-a îngrijit de apariția cărții în calitate de traducător și editor.

Bibliografie: BRV, I, nr. 91, p. 315-321; Popescu, 2001.

Slujbele S-tei Paraschiva celei Nove și a Sfântului Grigorie Decapolitul; l. greacă; București, 1692

Bibliografie: BRV, I, nr. 94, p. 326-327.

Gregoras, Mitrofan – diortositor

Chrisant, *Despre oficii, clerici [...]*; l. greacă; Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1715

Observații: Diortositor al cărții. Tipărirea s-a încheiat în 2 aprilie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 173, p. 499-500; Bădără, 1998, p. 168-169.

Repere biografice: Variante ale numelui: Mitrofan Gregoras, presbiterul din Dodona. Călugăr grec, a fost mai întâi predicator la Patriarhia din Constantinopol și apoi exarh al acesteia în Macedonia. A funcționat în spațiul românesc în perioada 1705-1715, fiind editor și diortositor în tipografiile din Târgoviște și București. A făcut parte din echipa tipografilor de pe lângă Antim Ivireanul.

Dositei, *Istoria Patriarhilor Ierusalimului*; l. greacă; București, 1715

Observații: Diortositor al cărții.

Bibliografie: BRV, I, nr. 175, p. 501-508; IV, nr. 175, p. 224.

Panoplia dogmatică; l. greacă; Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1710

Bibliografie: BRV, I, nr. 160, p. 482-483.

Serviciul bisericesc; l. greacă; Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1709

Observații: Diortositor al cărții. Tipărirea cărții s-a încheiat în luna august.

Bibliografie: BRV, I, nr. 159, p. 480-482.

Slujba sfântului Visarion; l. greacă; București, 1705

Observații: Diortositor al cărții. Tipărirea s-a încheiat în 2 aprilie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 148, p. 463.

Slujba Sfintei Ecaterine și Proschinitarul Sfântului Munte; l. greacă; Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1710

Observații: Diortositor al cărții. Tipărirea cărții s-a încheiat în luna septembrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 159, p. 481-482; IV, nr. 159, p. 222-223.

Tomul bucuriei; l. greacă; Râmnic, 1705

Bibliografie: BRV, I, nr. 149, p. 463-466.

Grid, Nicolae – diortositor

Paraclisul sfântului Haralambie, Brașov, 1815

Observații: Locul tipăririi este incert.

Bibliografie: BRV, III, nr. 882, p. 123-124; IV, nr. 882, p. 300.

Repere biografice: Variante ale numelui: Nicolae Grid, paroh în Bolgarseghi, Șcheii Brașovului.

Grigore tipograf – tipograf

Evanghelie, București, Tipografia Mitropoliei, 1750

Bibliografie: BRV, II, nr. 275, p. 113; DPCBRV, nr. 275, p. 193; BRVAC, p. 81-82.

Repere biografice: Variante ale numelui: Grigorie. A fost tipograf împreună cu Barbul Bucureșteanul.

Liturghii, București, Tipografia Mitropoliei, 1747

Observații: DPCBRV descrie un exemplar diferit față de BRV. Unele exemplare ale cărții au pe foaia de titlu doi tipografi: Barbu Bucureșteanul și Grigore Tipograful, menționați în DPCBRV.

Bibliografie: BRV, II, nr. 254, p. 98-99; DPCBRV, nr. 254, p. 192.

Grigorie al II-lea mitropolit – editor, patron

Abecedar mare; l. greacă; București, Tipografia nouă, 1783

Observații: Patron al tipăririi. Tipărirea s-a încheiat în 1 martie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 464, p. 282-283; Buicliu, ADD-I, nr. 464-II, p. 302; DTR, p. 191-192.

Repere biografice: Variante ale numelui: Grigore, Grigorie al II-lea. S-a născut cca. în anul 1710 și a decedat în anul 1787, în București. A studiat la Academia de la Sf. Sava din București, a fost egumen la Colțea, episcop la catedrala

mitropolitană, mitropolit al Mirelor Lichiei (1748–1760) și mitropolit al Țării Românești din anul 1760 până la sfârșitul vieții. A ctitorit biserici, a fost îndrumător al școlilor românești și pe cheltuiala sa s-au tipărit multe cărți, unele dintre ele având și prefețe semnate de el. Tot mitropolitul Grigorie al II-lea a sprijinit traducerea și tipărirea *Mineielor* de la Râmnic, sub păstorirea sa fiind tipărite câteva cărți, în secția grecească a tipografiei Mitropoliei.

Alexandru Ipsilanti, *Mic manual de legi*; l. greacă, l. română; București, Tipografia Mitropoliei, 1780

Observații: Patron al cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 425, p. 246-249.

Antologhion, București, Tipografia Mitropoliei, 1766

Observații: Patron al tipăririi. Conform BRVAC tipărirea de față este identică cu ediția de Căldărușani 1766, având schimbată doar foaia de titlu.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 134, p. 80-81; BRVAC, p. 36-37.

Antologhion, București, Tipografia Mitropoliei, 1777

Observații: Editor al cărții, aceasta a fost tipărită pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 398, p. 218; DPCBRV, nr. 398, p. 212-214; BRVAC, p. 39-40.

Antologhion, București, Tipografia Mitropoliei, 1786

Observații: Editor al cărții, aceasta a fost tipărită pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 498, p. 311-312; BRVAC, p. 40-41.

Antologhion, Căldărușani, Tipografia Mănăstirii, 1766

Observații: Patron al tipăririi. Conform BRV IV tipărirea de față este identică cu ediția de București 1766, având schimbată doar foaia de titlu.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 133, p. 80; BRVAC, p. 37.

Apostol, București, 1764

Observații: Patron al tipăririi.

Bibliografie: BRV, II, nr. 335, p. 162; BRVAC, p. 48.

Apostol, București, Tipografia Mitropoliei, 1784

Observații: Editor al cărții, aceasta a fost tipărită pe cheltuiala sa. Există o notiță prin care se menționează că mitropolitul Grigorie de Sidis a contribuit la diortosirea cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 466, p. 284-285; BRVAC, p. 50- 51.

Apostol; ediția a IV-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1774

Observații: Editor al cărții, aceasta a fost tipărită pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 384, p. 204-205; BRVAC, p. 49.

Capete de poruncă; ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1775

Observații: Editor, cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 389, p. 210-211; BRVAC, p. 146.

Catavasier, București, Tipografia Mitropoliei, 1761

Observații: Editor, cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 122, p. 77; DPCBRV, 122, p. 200-202; BRVAC, p. 158.

Catavasier, București, Tipografia Mitropoliei, 1781

Observații: Editor, cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 444, p. 270-271; IV, nr. 444, p. 262; DPCBRV, nr. 444, p. 219; BRVAC, p. 162-163.

Catavasier, Buzău, 1762

Observații: Locul tipăririi este incert.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 126, p. 79; DPCBRV, nr. 126. IV, p. 202; BRVAC, p. 159.

Catavasier, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1768

Observații: Editor al cărții, aceasta a fost tipărită pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 355, p. 176-177; BRVAC, p. 159-160.

Cazanii, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1748

Bibliografie: BRV, II, nr. 263, p. 105-107; BRVAC, p. 173-174.

Cazanii, București, 1765

Bibliografie: BRV, II, nr. 341, p. 163; BRVAC, p. 176.

Cazanii, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1781

Observații: Patron al cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 445, p. 271-272; IV, nr. 445, p. 262; BRVAC, p. 177-178.

Cazanii; ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1768

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 356, p. 177-179; BRVAC, p. 176-177.

Ceaslov, București, Tipografia Mitropoliei, 1767

Observații: Editor al cărții, aceasta a fost tipărită pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 349, p. 172; BRVAC, p. 191-192.

Ceaslov, București, Tipografia Mitropoliei, 1785

Observații: Editor al cărții, aceasta a fost tipărită pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 487, p. 304-305; BRVAC, p. 200-201

Ceaslov, București, Tipografia Mitropoliei, 1778

Observații: Editor al cărții, aceasta a fost tipărită pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 414, p. 226; BRVAC, p. 195.

Ceaslov, București, Tipografia Mitropoliei, 1780

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 167, p. 93.

Ceaslov; ediția a IV-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1777

Observații: Editor al cărții, aceasta a fost tipărită pe cheltuiala sa. Tipărirea s-a încheiat în 4 mai.

Bibliografie: BRV, II, nr. 407, p. 221; BRVAC, p. 193-194.

Evangelie, București, Tipografia Mitropoliei, 1760

Observații: Editor al cărții, aceasta a fost tipărită pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 319, p. 149; BRVAC, p. 82- 83.

Evangelie, București, Tipografia Mitropoliei, 1775

Observații: Editor al cărții, aceasta a fost tipărită pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 390, p. 211; BRVAC, p. 86-87.

Grigorie, *Sfaturi în post*, București, 1776

Observații: Foaie volantă. Considerăm că a fost și editor.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 161, p. 92.

Ianache Văcărescu, *Gramatică rumânească*, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1787

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 516, p. 318-322.

Învățătură bisericască, București, 1774

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 387, p. 206.

Învățătură creștinească; l. greacă, l. turcă; București, Tipografia grecească, 1768

Observații: Patron al cărții. Prima ediție în traducere turcească.

Bibliografie: BRV, II, nr. 360, p. 184-188.

Liturghii, București, Tipografia Mitropoliei, 1780

Observații: Editor al cărții, aceasta a fost tipărită pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 432, p. 253.

Macarie Egipteanul, *Omili*, București, Tipografia Mitropoliei, 1775

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 392, p. 212-213.

Meletie Pigas, *Învățătura ortodoxă*; ediția a II-a; l. greacă; București, Tipografia Mitropoliei, 1769

Observații: Patron al cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 369, p. 193-194.

Mineiul pe octombrie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1776

Observații: Editor al cărții, aceasta a fost tipărită pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 395, p. 215-217; IV, nr. 395, p. 255-256; Buicliu, ADD-I, nr. 395-II, p. 289.

Mineiul pe noiembrie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1778

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 415, p. 226-228; Buicliu, ADD-I, nr. 415-II, p. 292; Florescu, 1983a, p. 308-313.

Mineiul pe decembrie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații: Patron al tipăriturii. Cartea s-a tipărit între 6 februarie – 2 mai.

Bibliografie: BRV, II, nr. 419, p. 231-233; Buicliu, ADD-I, nr. 419-II, p. 292.

Mineiul pe aprilie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Patron al tipăriturii. Cartea s-a tipărit între 9 decembrie 1779 - 29 ianuarie 1780.

Bibliografie: BRV, II, nr. 433, p. 254-256; Buicliu, ADD-I, nr. 433-II, p. 294.

Molitvenic, București, Tipografia Mitropoliei, 1764

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 337, p. 250.

Neofit, *Alegere din toată Psaltirea*; l. greacă; București, Tipografia nouă, 1769

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 368, p. 193.

Neofit, *Comentar la gramatica lui Teodor*, București, Tipografia nouă, 1768

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 362, p. 190-191.

Octoib; ediția a II-a; București, 1774

Observații: Editor al cărții, aceasta a fost tipărită pe cheltuiala sa, probabil în tipografia Mitropoliei din București.

Bibliografie: BRV, II, nr. 388, p. 206-210; DPCBRV, nr. 388, p. 212.

Penticostar, București, Tipografia Mitropoliei, 1782

Observații: Editor al cărții, aceasta a fost tipărită pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 454, p. 275-276.

Penticostar, ediția a II-a; București, 1783

Observații: Editor al cărții, aceasta a fost tipărită pe cheltuiala sa.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 63, p. 64; Buicliu, ADD-I, nr. 63, p. 303-304.

Prăvilhoară de taina ispovedaniei, ediția a II-a, București, Tipografia Mitropoliei, 1781

Observații: Editor al cărții, aceasta a fost tipărită pe cheltuiala sa. Tipărirea s-a încheiat în aprilie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 450, p. 273; Buicliu, ADD-I, nr. 450-II, p. 300-301.

Psaltire, București, Tipografia Mitropoliei, 1783

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa. BRVAC citează această ediție de București după o foaie de titlu și face referire la BRV, IV, p. 160. La p. 160 se află doar ediția 1783 de Râmnic.

Bibliografie: BRVAC, nr. 154, p. 114.

Psaltire, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1767

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 352, p. 174-175; BRVAC, p. 108-109.

Psaltire, ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1775

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 393, p. 213-214; BRVAC, p. 110.

Psaltire, ediția a III-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1780

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 441, p. 269-270; Buicliu, ADD-I, nr. 441-II, p. 295; BRVAC, p. 112-113.

Simion Arhiepiscopul Tesalonicului, *Voroavă de întrebări și răspunsuri întru Hristos*, București, Tipografia Mitropoliei, 1765

Observații: Editor al cărții, aceasta a fost tipărită pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 344, p. 166-170.

Slujba cuviosului Dimitrie de la Basarabov, București, Tipografia Mitropoliei, 1779

Observații: Editor al cărții, aceasta a fost tipărită pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 424, p. 245-246.

Slujba Sf. Varnava și Sofronie din Atena și a Sf. Hristofor din Mela; l. greacă; București, Tipografia nouă grecească, 1769

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 149, p. 88-89.

Slujba Sfântului Alexandru, arhiepiscopul Constantinoplei; l. greacă; Veneția, Tipografia lui Nicolae Glichi din Ianina, 1771

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 379, p. 200-201.

Slujba Sfântului Stelian, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1787

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 22 noiembrie. În bibliografie există diferențe în descrierea cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 515, p. 317; IV, nr. 515, p. 266; DPCBRV, nr. 78, p. 79-80; nr. 515, p. 233-234.

Triod, București, Tipografia Mitropoliei, 1768

Observații: Editor al cărții, aceasta a fost tipărită pe cheltuiala sa. BRV, IV stabilește perioada de tipărire între 1 iulie și 7 noiembrie 1768, în BRV, II fiind indicat anul 1769.

Bibliografie: BRV, II, nr. 367, p. 192; IV, nr. 367, p. 252; DPCBRV, nr. 367, p. 211.

Grigorie arhimandrit – diortositor

Slujba cuviosului Dimitrie de la Basarabov, București, Tipografia Mitropoliei, 1779

Bibliografie: BRV, II, nr. 424, p. 245-246.

Repere biografice: Variante ale numelui: Grigorie arhimandrit „Delenu”; se poate înțelege de la Deal.

Grigorie Dascălul – editor, patron

Acatist, București, 1823

Observații: Patron al tipăriturii. Numerotare greșită în BRV: 1072 trebuie înlocuit cu 1172.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1172, p. 405; DTR, p. 192-193.

Repere biografice: Variante ale numelui: Grigorie Dascălul, Grigorie [IV], din botez Gheorghe. S-a născut în anul 1765 în București și a decedat în 22 iunie 1834, în București. A studiat la școala de la Sf. Sava, a fost călugărit la mănăstirea Neamț sub numele Grigorie și hirotonit ierodiacon. Împreună cu Gherontie au tradus și tipărit mai multe cărți din limba greacă. După 1817 s-a stabilit la mănăstirile Antim și Căldărușani, unde a tipărit noi traduceri. La 4 ianuarie 1823 a fost ales mitropolit al Țării Românești. Din cauza unor neînțelegeri cu autoritățile ruse, în ianuarie 1829 a fost înlăturat din scaun prin dispoziția țarului. A fost exilat la Chișinău (până în 1832), apoi la Buzău (februarie 1832 – aprilie 1833) și Căldărușani (aprilie – august 1833). La Buzău a pus bazele unei tipografii, unde au apărut o serie de cărți sub patronajul său (în perioada 1832–1833), iar după ce și-a reluat scaunul a înființat o tipografie la

Căldărușani, unde a început lucrările de refacere a catedralei mitropolitane.

Acatistul Născătoarei; ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1828

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1356, p. 568-569.

Athanasie al Alexandriei, *Întrebări și răspunsuri bogoslovești*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1803

Bibliografie: BRV, II, nr. 657, p. 444; Chiaburu 2010, p. 440.

Cantemir Dimitrie, *Descrierea Moldovei*, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1825

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1234, p. 454-458; Buicliu, ADD, I, nr. 1234, p. 428-429; Veress, II, nr. 1173, p. 243-244.

Carte folositoare de suflet, București, Tipografia Mitropoliei, 1799

Bibliografie: BRV, II, nr. 619, p. 411-413; BRVAC, p. 148-149; Chiaburu 2010, p. 440.

Carte folositoare de suflet; ediția a III-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1827

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1302, p. 528-529.

Cassian Râmleanul, *Doao cuvinte*, București, 1825

Observații: Editor, cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1237, p. 459.

Cazanii, București, Tipografia Mitropoliei, 1828

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1361, p. 573-575.

Ceaslov, București, 1825

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 450, p. 153.

Ceaslov, București, Tipografia de la Cișmea, 1827

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 161, p. 149.

Ceaslov; ediția a II-a; București, Tipografia de la Cișmea, 1828

Observații: Patron al tipăriturii. În BRV, IV este menționat acest *Ceaslov* ca fiind românesc, în BRV, III, nr. 1362, este menționat un exemplar în limba slavonă, ediția a II-a; tipărit în tipografia

lui Răducanu Clinceanu și Dumitrache Topliceanu. Din datele BRV-ului IV reiese că ar fi vorba de aceeași ediție; aici tipografia este cea de la Cișmea.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 470, p. 156.

Ceaslov; ediția a II-a; l. slavonă; București, Tipografia eforilor Răducan Clinceanul și Dumitrache Topliceanu, 1828

Observații: Patron al cărții. Tipărirea s-a încheiat în 1 martie. Este a II-a ediție a *Ceaslovului* de București, 1825 și a fost destinată bulgarilor de dincolo de Dunăre, din Bulgaria.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1362, p. 575-577.

Chiriadromion, București, Tipografia Mitropoliei, 1801

Observații: Tipărirea s-a încheiat în luna ianuarie. Prefața este semnată de Gherontie și de Grigorie, traducători din limba greacă.

Bibliografie: BRV, II, nr. 632, p. 422-425; Chiaburu 2010, p. 440.

Dovedire împotriva eresului Armenilor, București, 1824

Observații: Editor al cărții, el a „adunat și a tipărit”.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1207, p. 434-435.

Grigorie Episcopul, *Logică*, București, 1826

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1280, p. 503-507.

Ioan Damaschin, *Descoperire [...] a pravoslavniciei credințe*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1806

Observații: Tipărirea s-a încheiat în luna iunie. Prefața au semnat-o Gherontie și Grigorie de la mănăstirea Neamț, care au fost probabil și traducătorii textului din limba greacă.

Bibliografie: BRV, II, nr. 697, p. 482-485; Chiaburu 2010, p. 439.

Ioan Gură de Aur, *Cuvinte*, București, Tipografia Mitropoliei, 1827

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1312, p. 536.

Învățătură pre scurt pentru nunți, București, Tipografia Mitropoliei, 1827

Observații: Posibil editor.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1310, p. 535.

Macarie Ieromonah *Anastasimatar*, Viena, 1823
Observații: Patron al tipăriturii. Cartea a apărut în două ediții: pentru Țara Românească și pentru Moldova.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1183, p. 414-417.

Macarie Ieromonah, *Irmologhion*, Viena, 1823

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1184, p. 417-425; DPCBRV, nr. 1184, p. 295.

Macarie Ieromonah, *Theoreticon*, Viena, 1823

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1185, p. 425-427.

Macarie Ieromonah, *Tomul al 2-lea al Antologhiei [Utrenier]*, București, Tipografia Mitropoliei, 1827

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1316, p. 539-541.

Novii Zaviat (Noul Testament); l. bulgară; București, Tipografia Mitropoliei, 1828

Observații: Patron al tipăriturii. Cartea s-a tipărit în luna iulie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1381, p. 604-605.

Octoib, Buda, Tipografia Universității, 1811

Bibliografie: BRV, III, nr. 796, p. 47-50; DPCBRV, nr. 796, p. 274-276; Bucliu, ADD-I, nr. 796-III, p. 371-372; Chiaburu 2010, p. 439.

Octoib, ediția a II-a, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1811

Bibliografie: BRV, III, nr. 797, p. 50-53; Chiaburu 2010, p. 439.

Pateric, București, 1828

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1375, p. 595-598.

Pravoslavnică mărturisire; ediția a III-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1827

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1323, p. 553.

Psaltire, București, Tipografia Mitropoliei, 1827

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1324, p. 554.

Psaltire, București, Tipografia de la Cișmea, 1829

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 479, p. 157.

Psaltire, ediția a II-a, l. rusă, București, 1830

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1495, p. 704-705.

Teofilact, *Tâlcuirea celor patru Evanghelii*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1805

Observații: Prefața este semnată de Gherontie și de Grigorie traducători din limba greacă.

Bibliografie: BRV, II, nr. 688, p. 466-471; Chiaburu 2010, p. 439.

Theodorit, *Cuvinte zece pentru Dumnezeuiască pronie*, București, Tipografia Mitropoliei, 1828

Observații: Patron al tipăriturii. A fost și traducătorul cărții.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1380, p. 603-604.

Vasile cel Mare, Grigorie Bogoslovul, *Cuvinte*, București, Tipografia Mitropoliei, 1826

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1293, p. 523-524.

Grigorie episcop – editor, patron

Antologhion; ediția a III-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1752

Observații: Editor al cărții, aceasta a fost tipărită pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 281, p. 120-121; IV, nr. 281, p. 245; BRVAC, p. 34-35; DTR, p. 408.

Repere biografice: Variante ale numelui: Grigorie Socoteanu, Radu. S-a născut cca. în anul 1700, în Oltenia și a decedat în anul 1777, se presupune la Craiova. A fost mare ecleziarh la Episcopia Râmnicului și apoi egumen la Cozia. În perioada 8 mai 1748 – 21 mai 1764 a fost episcop, iar între anii 1770–1771 a fost mitropolit al Țării Românești. În perioada 1749–1761 s-a ocupat de tipărirea la Râmnic, a unui mare număr de cărți românești.

Carte osebită a Sf. Grigorie Decapolit, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1753

Observații: Editor al cărții, aceasta a fost tipărită pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 285, p. 121-122.

Catavasier; ediția a II-a; l. română, l. greacă, l. slavonă; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1750

Observații: Editor al cărții, aceasta a fost tipărită pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 273, p. 112; IV, nr. 273, p. 244; Buicliu, ADD-I, nr. 273, p. 256-257; BRVAC, p. 156-157.

Catavasier, ediția a III-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1753

Observații: Editor al cărții, aceasta a fost tipărită pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 286, p. 122-123; DPCBRV, nr. 286, p. 194-195; BRVAC, p. 157.

Catavasier, ediția a IV-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1759

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 118, p. 75; BRVAC, p. 157-158.

Ceaslov, ediția a III-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1753

Observații: Editor al cărții, aceasta a fost tipărită pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 288, p. 123; Buicliu, ADD-I, nr. 288-II, p. 262; BRVAC, p. 190.

Liturghii, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1759

Observații: Editor al cărții, aceasta a fost tipărită pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 314, p. 146-147; DPCBRV, nr. 314, p. 198.

Molitvenic, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1758

Observații: Editor al cărții, aceasta a fost tipărită pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 308, p. 142-143.

Nil, Carte sau Lumină, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1760

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 321, p. 152.

Octoib, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1750

Observații: Editor al cărții, aceasta a fost tipărită pe cheltuiala sa. Cartea s-a tipărit între 2 ianuarie - 15 iunie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 277, p. 113-119; IV, nr. 277, p. 244; DPCBRV, nr. 277, p. 193-194; Buicliu, ADD-I, nr. 277, p. 258-259.

Octoib, ediția a II-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1763

Observații: Editor al cărții, aceasta a fost tipărită pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 334, p. 161.

Pravilă de rugăciuni ale sfinților luminători sârbi, I. slavonă; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1761

Observații: Patron al tipăriturii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 327, p. 157; Buicliu, ADD-I, nr. 327, p. 269-271; Mihăilă, 1983, p. 279.

Preoția, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1749

Observații: Editor al cărții, aceasta a fost tipărită pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 270, p. 110-111.

Psaltire, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1751

Observații: Editor al cărții, aceasta a fost tipărită pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 280, p. 120; Buicliu, ADD-I, nr. 280-II, p. 261.

Psaltire, ediția a II-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1764

Observații: Editor al cărții, aceasta a fost tipărită pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 340, p. 163.

Triod, ediția a II-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1761

Observații: Editor al cărții, aceasta a fost tipărită pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 326, p. 156; Buicliu, ADD-I, nr. 326-II, p. 269.

Grigorie – gravor

Cazanii, București, Tipografia Mitropoliei, 1828

Bibliografie: BRV, III, nr. 1361, p. 573-575; Chiaburu 2010, p. 447.

Ioan Gură de Aur, *Cuvinte*, București, Tipografia Mitropoliei, 1827

Bibliografie: BRV, III, nr. 1312, p. 536; Chiaburu 2010, p. 447.

Grigorie gravor – gravor

Acatist, București, Tipografia Mitropoliei, 1753

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 34, p. 43-45.

Grigorie iconom – tipograf

Catibisis, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1828

Bibliografie: BRV, III, nr. 1360, p. 572-573.

Repere biografice: Variante ale numelui: Grigorie; iconomul Mitropoliei din Iași, ostenitor, purtător de grijă al tipografiei.

Evangelistar, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1826

Bibliografie: BRV, III, nr. 1273, p. 489.

Repere biografice: Variante ale numelui: Grigorie iconom, ostenitor.

Grigorie ierodiacon – diortositor, editor, tipograf

Acatist, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784

Bibliografie: BRV, II, nr. 465, p. 283-284; BRVAC, p. 17-18; DTR, p. 379.

Repere biografice: Variante ale numelui: Grigorie ierodiacon, Grigorie râmnicean. S-a născut cca. în anul 1763, în jud. Vâlcea și a decedat în anul 1828 în București. A fost călugărit și hirotonit la Episcopia Râmnicului, unde a și învățat. S-a ocupat de copierea manuscriselor și de diortosirea cărților în tipografia Episcopiei Râmnicului, multe dintre ele au prefețele semnate de el, fiind patronate de episcopul Filaret. În anul 1793 devine arhimandrit al Mitropoliei din București și diortosește unele tipărituri de aici. A fost și profesor de religie la Școala națională de la Sf. Sava, timp în care a tradus unele cărți din limba greacă. La 13 februarie 1823 a fost ales episcop al Argeșului, unde a păstorit până la sfârșitul vieții.

Antologhion, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1786

Observații: Cartea a fost tipărită în perioada 25 noiembrie 1785 – 6 mai 1786.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 196, p. 99-100; DPCBRV, nr. 196. IV, p. 225-230; BRVAC, p. 41.

Apostol, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1794

Observații: Este purtător de grijă al tipografiei, administrator.

Bibliografie: BRV, II, nr. 569, p. 356-357; BRVAC, p. 52.

Atanasie cel Mare, *Sinopsis*, Râmnic, Tipografia nouă a Episcopiei, 1783

Observații: Grigorie este diortositor al cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 459, p. 279-280; BRVAC, p. 125-126.

Catavasier, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784

Observații: Grigorie este diortositor al cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 469, p. 286; Buicliu, ADD-I, nr. 469-II, p. 306; BRVAC, p. 163.

Cazanii, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1781

Observații: Grigorie este diortositor al cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 445, p. 271-272; IV, nr. 445, p. 262; BRVAC, p. 177-178.

Ceaslov, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784

Observații: Grigorie este diortositor al cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 471, p. 287; BRVAC, p. 199-200.

Ceaslov, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1787

Observații: Este diortositor al cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 510, p. 316; DPCBRV, nr. 510, p. 231-233; Buicliu, ADD-I, nr. 510, p. 321-322; BRVAC, p. 202.

Dorotei, *Cuvinte*, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784

Observații: Grigorie este diortositor al cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 473, p. 288-289.

Evangelie, ediția a II-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784

Observații: Grigorie este diortositor al cărții. Cartea s-a tipărit între 10 ianuarie – 22 martie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 474, p. 289-290; BRVAC, p. 88-89.

Grigorie Episcopul, *Logică*, București, Tipografia Mitropoliei, 1826

Observații: Editor, cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa. Este și traducătorul cărții.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1280, p. 503-507.

Liturgi, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1767

Observații: Grigorie este diortositor al cărții. Tipărirea are loc între 15 octombrie - 18 decembrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 350, p. 173; IV, nr. 350, p. 251; Buicliu, ADD-I, nr. 350-II, p. 276.

Liturgi, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1787

Observații: Grigorie este diortositor al cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 511, p. 316.

Molitvenic, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1793

Observații: Este purtător de grijă al tipografiei și tipograf. Tipărirea s-a încheiat în 2 aprilie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 566, p. 355.

Penticostar, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1785
Observații: Grigorie este diortositor al cărții.
Cartea s-a tipărit între 8 ianuarie – 10 martie.
Bibliografie: BRV, II, nr. 494, p. 309-310.

Pilde filosofești; ediția a II-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1783
Observații: Grigorie este diortositor al cărții.
Bibliografie: BRV, II, nr. 461, 280-281; Buicliu, ADD-I, nr. 461-II, p. 302.

Pravoslavnică învățătură, București, Tipografia Mitropoliei, 1794
Observații: Calitatea de diortositor a lui Grigorie nu este certă.
Bibliografie: BRV, II, nr. 581, p. 367-370.

Psaltire, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784
Observații: La editarea cărții au luat parte mai mulți colaboratori.
Bibliografie: BRV, II, nr. 480, p. 295; Buicliu, ADD-I, nr. 480-II, p. 309; BRVAC, p. 114-115.

Psaltire, Râmnic, 1787
Observații: Grigorie este diortositor al cărții.
Bibliografie: BRV, IV, nr. 206, p. 102; BRVAC, p. 116.

Psaltire, Râmnic, 1793
Observații: Este purtător de grijă al tipografiei.
Anul și locul tipăririi sunt incerte.
Bibliografie: BRV, IV, nr. 241, p. 109.

Psaltire; l. română, l. slavonă; Buzău, Tipografia Episcopiei, 1703
Observații: Grigorie este diortositor al cărții.
Bibliografie: BRV, I, nr. 139, p. 540-541; IV, nr. 39, p. 29-31; BRVAC, p. 99.

Slujba sfântului Nicodim, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1767
Observații: Grigorie este diortositor al cărții.
Bibliografie: BRV, II, nr. 353, p. 175-176.

Teodor Studitul, *Cuvinte*, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784
Observații: Grigorie este diortositor al cărții.
Bibliografie: BRV, II, nr. 481, p. 295-300; DPCBRV, nr. 481, p. 223.

Triod, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1782

Observații: Grigorie este diortositor al cărții.
Cartea s-a tipărit între 8 octombrie 1781 – 14 aprilie 1782.

Bibliografie: BRV, II, nr. 456, p. 277-278; IV, nr. 456, p. 263; Buicliu, ADD-I, nr. 456-II, IV, p. 301.

Grigorie ieromonah – gravor

Apostol, București, Tipografia Mitropoliei, 1784
Observații: Semnează un frontispiciu, datat 1768.

Bibliografie: BRV, II, nr. 466, p. 284-285; BRVAC, p. 50- 51.

Repere biografice: Variante ale numelui: Grigorie ieromonah, tipograf și gravor; semnează o gravură în anul 1768.

Evangelie, București, Tipografia Mitropoliei, 1775
Bibliografie: BRV, II, nr. 390, p. 211; BRVAC, p. 86-87.

Grigorie ieromonah – diortositor

Penticostar; ediția a II-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1767

Observații: Cartea s-a tipărit între 4 decembrie 1766 - 15 martie 1767. Grigorie ieromonah din Episcopia Râmnicului a fost diortositorul *Penticostarului*.

Bibliografie: BRV, II, nr. 351, p. 173-174; Teodorescu, 2006, p. 81-82.

Repere biografice: Variante ale numelui: Grigorie ieromonah, diortositor la episcopia Râmnicului.

Triod; ediția a III-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1777

Observații: Cartea s-a tipărit între 20 octombrie 1776 – 25 februarie 1777.

Bibliografie: BRV, II, nr. 410, p. 222-223; Buicliu, ADD-I, nr. 410-II, p. 291-292.

Grigorie igumen – diortositor

Atanasie Staghiritul, *Prescurtarea istoriei universale*, I-IV, București, Tipografia lui Răducanul Clineanu și Dumitrache Topliceanu, 1826

Observații: Cartea s-a tipărit între anii 1826-1827.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1278, p. 495-499.

Repere biografice: Variante ale numelui: Grigorie igumen, egumenul mănăstirii Sfântul Ioan din București.

Grigorie mitropolit – editor

Carte de rugăciuni în timp de războiu, l. greacă; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1809

Observații: Buicliu, ADD, îl consideră autor pe Gavriil Bănulescu-Bodoni.

Bibliografie: BRV, III, nr. 774, p. 20-21; Buicliu, ADD-I, nr. 774-III, p. 369.

Repere biografice: Variante ale numelui: Grigorie, mitropolitul Irinupolei și proistosul mănăstirii Golia; mitropolit al Moldovei (1808-1812).

Grigorie de Sidis – diortositor, editor

Antologhion, București, Tipografia Mitropoliei, 1786

Observații: În carte apare în calitate de diortositor.

Bibliografie: BRV, II, nr. 498, p. 311-312; BRVAC, p. 40-41.

Repere biografice: Variante ale numelui: Grigorie Sidis, Grigorie de Sidis. S-a născut cca. în anul 1735 și a decedat în anul 1795. A fost mitropolit de Sidis în Asia Mică, tipograf și diortositor. Se presupune că a studiat la Academia domnească grecească din București. A fost călugăr și ucenic al mitropolitului Grigorie al II-lea al Țării Românești. În 1768 era ieromonah și tipograf (*Triodul*). A diortosit și a susținut moral și material tipărirea mai multor cărți; a copiat manuscrise, între care și *Didahiile* lui Antim Ivireanul.

Ceaslov, București, Tipografia Mitropoliei, 1785

Observații: În carte apare în calitate de diortositor.

Bibliografie: BRV, II, nr. 487, p. 304-305; BRVAC, p. 200-201.

Învățătura besericească, București, 1774

Observații: Locul tipării este incert. A îngrijit apariția *Învățăturii besericești* și a altor cărți românești.

Bibliografie: BRV, II, nr. 387, p. 206.

Octoib Mare, București, Tipografia Mitropoliei, 1792

Observații: Editor al cărții, aceasta s-a tipărit pe cheltuiala sa. DPCBRV reproduce informația tipărită pe foaia 4, conform căreia, *Octoibul Mare* ar fi fost gata de tipar încă în anul 1787, dar nu a putut fi tipărit din cauza morții mitropolitului Grigorie, din 18 septembrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 557, p. 349-350; DPCBRV, nr. 557, p. 242-244.

Triod, București, Tipografia Mitropoliei, 1768

Observații: Diortositor al cărții. BRV, IV stabilește perioada de tipărire între 1 iulie și 7 noiembrie 1768, în BRV, II fiind indicat anul 1769.

Bibliografie: BRV, II, nr. 367, p. 192; IV, nr. 367, p. 252; DPCBRV, nr. 367, p. 211.

Grigorie Singhelul – diortositor

Cazanii, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1792

Observații: Diortositor al cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 552, p. 347-348; BRVAC, p. 178.

Repere biografice: Variante ale numelui: Grigore Singhelul de la Râmnic.

Ceaslov, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1792

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 94, p. 89-92.

Grigorie tipograf – tipograf, gravor

Cazanii, București, Tipografia Mitropoliei, 1828

Observații: Semnează unele gravuri.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1361, p. 573-575.

Repere biografice: Variante ale numelui: Grigorie tipograf și gravor.

Ioan Gură de Aur, *Cuvinte*, București, Tipografia Mitropoliei, 1827

Bibliografie: BRV, III, 1312, p. 536.

Grigoriu, Costachi – editor

Gessner, S., *Erast*, Iași, 1822

Observații: Editor, cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1156, p. 399.

Grigoriu, Zoița – diortositoare

Gessner, S., *Erast*, Iași, 1822

Observații: Posibil editor. Traducătoare din limba greacă. Locul tipăririi nu este specificat pe foaia de titlu.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1156, p. 399.

Gritner – gravor

Catibisis mic, Buda, Tipografia Universității, 1799

Bibliografie: Tatay 2011, p. 452

Repere biografice: Gravor care a activat, la sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea, în centre tipografice europene precum: Buda, Skalica, Tyrnavia, Bratislava, Levoča, Prešov, Paris, Tours, Rouen, Bordeaux, Toulouse, Montpellier, Strasbourg, Torino, Sibiu (Tatay 2011, p. 347-348).

Culegere a multor rugăciuni, Buda, Tipografia Universității, 1821

Bibliografie: BRV, II, nr. 1118, p. 374; Tatay 2011, p. 452.

Damaschin Bojincă, *Răspundere dezgustătoare*, Buda, Tipografia Universității, 1828

Bibliografie: BRV, III, nr. 1357, p. 569-571; Tatay 2011, p. 348.

Dosithei Obradovici, *Sfaturile a înțelegerii cei sănătoase*, Buda, Tipografia Universității, 1802

Bibliografie: BRV, II, nr. 651, p. 435-438; Tatay 2011, p. 452.

Fr. Heintl, *Învățătură pentru prășirea pomilor*, Buda, Tipografia Universității, 1812

Bibliografie: BRV, II, nr. 808, p. 57; Tatay 2011, p. 347.

Ioan Tincovici, *Înțelepte învățături*, Buda, Tipografia Universității, 1815

Bibliografie: BRV, II, nr. 891, p. 130; Tatay 2011, p. 348.

Îndreptări moralicești, Buda, Tipografia Universității, 1813

Bibliografie: BRV, II, nr. 825, p. 76-77.

Loghica, Buda, Tipografia Universității, 1799

Bibliografie: BRV, II, nr. 622, p. 416; Tatay 2011, p. 452.

Millot, *Istorie universală*, Buda, Tipografia Universității, 1800

Bibliografie: BRV, II, nr. 626, p. 417-418; Tatay 2011, p. 348.

Regulele școlasticești, Buda, Tipografia Universității, 1806

Bibliografie: BRV, II, nr. 705, p. 486-487; Tatay 2001, p. 452.

Groșer, Șerban – tipograf

Psaltire, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații: Ediția în care apare Șerban Groșer, zețar, este descrisă numai de DPCBRV pe baza unui exemplar incomplet, datat 1779-1786. Din DPCBRV, nr. 57 nu reiese limpede, dacă tipăritura descrisă este cea din BRV, II, IV, nr. 423.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 57, p. 59-61.

Repere biografice: Variante ale numelui: Șerban Groșer, Șarban Groșer. A fost zețar în tipografia de la Râmnic.

Grund, Leopold – tipograf

C. Vardalah, *Fiziica experimentală*; l. greacă; Viena, Tipografia lui Leopold Grund, 1812

Observații: Tipărirea cărții a fost susținută de prenumerați români.

Bibliografie: BRV, III, nr. 819, p. 71; IV, nr. 819, p. 295-296.

Guriotis, Evstatie Hagi Ianaki Kariadi – editor

P. Kontos, *Tălmăcirea Sf. Simbol și răspunsul lui Nichifor Theotoc contra uniților*, București, Tipografia de la Cișmea, 1829

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1436, p. 664.

H

Haines, Gheorghe – Diortositor, editor

Ceaslov, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1790

Bibliografie: BRV, II, nr. 534, p. 334-335; BRVAC, p. 203-204.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gheorghe Haines, Gheorghe Haines Sibianul; dascăl, diortositor, în tipografia lui Petru Bart. Preot și susținător al învățământului. Autor, probabil, al volumului de versuri, G. Haines, *Versuri la statua lui Iosif II*, Viena, 1807, cu litere latine (BRV, II, 719, p. 499-500). Titulatura pe care o folosește este: „Proto-presviter la districtul Coroni de religia gretsaske ne-unite, schi fostul Capelan de oaste la Benjovsky al 31. Infanterie Regiment de linie de la Transilvania”.

Învățătură către dascălii normalicești, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1809

Observații: Posibil editor al cărții.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 762, p. 284; DPCBRV, nr. 762, p. 270.

Preoția sau Îndreptarea preoților, ediția a II-a; Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1789

Bibliografie: BRV, II, nr. 529, p. 330-331; Petrik, V, p. 406.

Halmaghi, Ioan – patron

Mâna lui Damaschin, Sibiu, 1793

Bibliografie: BRV, II, nr. 565, p. 354-355.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan Halmaghi, vicar; Ioan Halmaghi a fost responsabilul din Mitropolia Făgărașului care și-a dat acordul pentru tipărirea *Catehismului*, împreună cu Ștefan Sabo.

Gheorghe Șincai, *Catehismul cel mare*, Blaj, Tipografia Seminarului, 1783

Observații: Am considerat că datorită funcției îl putem considera patron spiritual.

Bibliografie: BRV, II, nr. 462, p. 281-282.

Hangeri, Constantin Gheorghe – patron

Triod, București, Tipografia Mitropoliei, 1798

Bibliografie: BRV, II, nr. 617, p. 404-410.

Repere biografice: Variante ale numelui: Constantin Gheorghe Hangeri, domn al Țării Românești.

Haykul, Antonius – tipograf

D. N. Darvari, *Istoria universală pe scurt*, vol. I-II; I. greacă; Viena, Tipografia lui Antoniu Haykul, 1817

Observații: Cartea s-a tipărit între anii 1817-1818.

Bibliografie: BRV, III, nr. 958, p. 198.

Repere biografice: Variante ale numelui: Antonius Haykul, proprietar de tipografie din Viena.

George Constantin Rózsa, *De luxu in medicamentis*; I. latină; Viena, Tipografia lui Antonius de Haykul, 1812

Bibliografie: BRV, III, nr. 812, p. 61.

George Constantin Rózsa, *Oratio de praestantia praxeos medicae nationalis*, Viena, Tipografia lui Antoniu de Haykul, 1811

Bibliografie: BRV, IV, nr. 346, p. 162.

Vasilie Popp, *Elegia Francisco primo*; I. latină; Viena, Tipografia lui Antonius de Haykul, 1814

Bibliografie: BRV, IV, nr. nr. 383, p. 139.

Heltai, Gaspar – tipograf

Cântece bisericesti, Cluj, Tipografia lui Gáspar Heltai, 1564

Observații: Titlul cărții este convențional, RMNy, I indică anii de apariție 1564-1586. Bibliografia a numit această carte „Fragment Todorescu”. Este tipărit cu litere latine și ortografie maghiară. De comparat cu ediția Oradea 1570, Hoffhalter.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 7, p. 10-11; RMNy, I, nr. 313.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gáspar Heltai, tipograf clujean.

Henning, Ioan – tipograf

Floarea darurilor, ediția a II-a; Brașov, Tipografia privilegiată, 1807

Bibliografie: BRV, II, nr. 718, p. 498; Nazare, 2008, p. 237.

Observații: Tipograful cărții a fost I. Henning. Cartea s-a tipărit pe cheltuiala lui Constantin și Ioan Boghici.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan, Johannes Henning. A fost tipograf în tipografia lui Gheorghe de Schobeln. După moartea acestuia în anul 1805 tipografia se afla în proprietatea văduvei Johanna Regina von Schobeln și arendată de frații Boghici. Henning a tipărit românește două cărți: *Floarea darurilor* și *Psaltirea*, ambele în anul 1807.

Psaltire, Brașov, Tipografia privilegiată, 1807

Observații: Tipograful cărții a fost I. Henning. Cartea s-a tipărit pe cheltuiala lui Constantin și Ioan Boghici.

Bibliografie: BRV, II, nr. 726, p. 504; Nazare Moașa, 2008, p. 237.

Herțe, Ștefan – editor

Palia, Orăștie, 1582

Observații: Cartea s-a tipărit între 14 noiembrie 1581 – 14 iulie 1582.

Bibliografie: BRV, I, nr. 30, p. 93-98; IV, nr. 30, p. 174-179; RMK, II, nr. 170; Veress, I, nr. 107, p. 45; RMNy, I, nr. 519; Roques, 1925; Pamfil, 1968; *Palia*, 1582.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ștefan Herce, Herțe. A trăit aprox. la sfârșitul secolului al XVI-lea și începutul secolului al XVII-lea. A fost predicator în Caransebeș, „propoveditorul Evangheliei în orașul Căvâran Șebeșului”. S-a implicat în traducerea *Vechiului Testament* și în editarea *Paliei de la Orăștie* împreună cu Mihail Tordași, episcopul calvin al românilor din Transilvania, cu Zakan Efrem, dascăl al Sebeșului, cu Moisi Peștișel, propovăduitorul Evangheliei din Lugoj și cu Arkirie protopopul Hunedoarei.

Herfurt, Fridrich August – tipograf

Bucoavna, Brașov, Tipografia lui Francisc de Schobeln, 1817

Bibliografie: BRV, III, nr. 932, p. 182; Nazare Moașa, 2008, p. 237.

Repere biografice: Variante ale numelui: Fridrich Herfurt. Nu este clar de ce apare semnat Fridrich (1805, 1808, 1809, 1812, 1816, 1818, 1820, 1827), Fridrich August (1820, 1822, 1826) Ioan August (doar în 1811). Se poate lansa ipoteza existenței mai multor membri ai aceleiași familii. A fost tipograf în tipografia familiei Schobeln în Brașov. Fridrich Herfurt a lucrat în tipografie și în timpul lui Michael Dürr (Mihail Dir) sau imediat după el (posibil să fi fost tipograf la G. Schobeln deja la 1805). A tipărit în aceeași tipografie în vremea lui F. de Schobeln cel

puțin o carte în limba maghiară (1824). Lucrează și în perioadă când tipografia a fost arendată de Constantin și Ioan Boghici. Numele lui Herfurt se găsește până în anul 1827 pe foile de titlu ale cărților brașovene.

Bucoavna, Brașov, Tipografia lui Francisc de Schobeln, 1822

Observații: Tipograf a fost Fridrich August Herfurt.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1151, p. 393; IV, nr. 1151, p. 310.

Bucoavna, Brașov, Tipografia lui Francisc de Schobeln, 1826

Observații: Tipograful a fost Fridrich August Herfurt.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1267, p. 484.

Bucoavna, Brașov, Tipografia privilegiată, 1811

Observații: Tipograful a fost Fridrich Herfurt. Cartea s-a tipărit pe cheltuiala lui Constantin și Ioan Boghici.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 342, p. 132.

Bucoavna, Brașov, Tipografia privilegiată, 1814

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 272, p. 126.

Bucoavna, Brașov, Tipografia privilegiată, 1816

Observații: Tipograful a fost Fridrich Herfurt. Cartea a fost tipărită pe cheltuiala lui Constantin Boghici.

Bibliografie: BRV, nr. III, 900, p. 139.

Ceaslov, Brașov, Tipografia lui Francisc de Schobeln, 1826

Observații: Cartea nu figurează în BRV. Tipograful cărții a fost Fridrich August Herfurt.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 155, p. 140-141.

Floarea darurilor, ediția a II-a; Brașov, Tipografia privilegiată, 1808

Observații: Tipograful cărții a fost Fridrich Herfurt. Cartea a fost tipărită pe cheltuiala lui Constantin și Ioan Boghici.

Bibliografie: BRV, II, nr. 740, p. 531.

Ioan Bărac, *Istoria prea frumosului Arghir și Elena*; ediția a II-a; Brașov, Tipografia privilegiată, 1809

Observații: Tipograful cărții a fost Fridrich Herfurt. Cartea s-a tipărit pe cheltuiala fraților Constantin și Ioan Boghici. Nu știm care este prima ediție, dacă această este cea de a II-a. Tot a II-a ediție mai apare și în anul 1805.

Bibliografie: BRV, III, nr. 755, p. 1.

Ioan Pralea, *Psaltirea în versuri*, Brașov, Tipografia lui Francisc de Schobeln, 1827

Observații: Tipograful cărții a fost Fridrich Herfurt.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1322, p. 546-552; Popp, 1995, p. 45-47; Petrik, III, p. 154.

Istoria prea frumosului Arghir și a prea frumoasei Elena; ediția a III-a; Brașov, Tipograf Fridrich Herfurt, 1812

Bibliografie: BRV, III, nr. 801, p. 55; Petrik, II, p. 239.

Legiuirea lui Caragea, București, 1818

Observații: Buicliu ADD-I, constată în cazul *Leguirii lui Caragea* inexactitatea datelor sau chiar un fals tipografic, cartea fiind tipărită la Brașov în 1818 în tipografia lui Francisc de Schobeln de Fridrich Herfurt.

Bibliografie: BRV, III, nr. 983, p. 225-227; BRV, IV, nr. 983, p. 304; Buicliu, ADD-I, nr. 983-III, p. 398-399; Veress, II, nr. 1105, p. 222-223.

Molitvenic, Brașov, Tipografia privilegiată, 1811

Observații: Tipograful cărții a fost Ioan August Herfurt. Cartea a fost tipărită pe cheltuiala lui Ioan și Constantin Boghici.

Bibliografie: BRV, III, nr. 794, p. 45-47.

Octoib mic, Brașov, 1805

Observații: Există trei descrieri bibliografice diferite ale contribuției tipografice la *Octoib mic*, 1805 în bibliografia indicată. În BRV, II apare numai tipografia lui Gheorghe de Schobeln. BRV, IV indică tipografia privilegiată prin Fridrich Herfurt iar DPCBRV îl citează pe Mihail Dir din tipografia lui Gheorghe de Schobeln. Cartea a fost tipărită cu cheltuiala lui Constantin Boghici.

Bibliografie: BRV, II, nr. 683, p. 462; IV, nr. 683, p. 274; DPCBRV, nr. 683, p. 261; Nazare Moașa, 2008, p. 237.

Octoib mic, Brașov, Tipografia privilegiată, 1810

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala lui Constantin și Ioan Boghici. Tipograful nu este indicat.

Bibliografie: BRV, III, nr. 782, p. 28.

Psaltire, Brașov, Tipografia lui Francisc de Schobeln, prin Fridrich August Herfurt, 1820

Bibliografie: BRV, III, nr. 1082, p. 339-342.

Psaltire, Brașov, Tipografia privilegiată, 1816

Observații: Tipograful cărții a fost Fridrich Herfurt. Cartea a fost tipărită pe cheltuiala lui Constantin Boghici.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 412, p. 147.

Ușa pocăinței, Brașov, Tipografia privilegiată, 1812

Observații: Tipograful cărții a fost Ioan Fridrich Herfurt. Cartea a fost tipărită pe cheltuiala lui Ioan și Constantin Boghici.

Bibliografie: BRV, III, nr. 815, p. 64-70.

Hirscher, Lucas – editor

Evangelie cu învățătură, Brașov, Tipografia lui Coresi, 1581

Observații: Bibliografiile identifică cartea drept *Cazania* a II-a a lui Coresi. Cartea a fost tipărită între anii 1580-1581.

Bibliografie: BRV, I, nr. 29, p. 85-93; IV, nr. 29, p. 174; BRVAC, p. 68-69; Veress, I, nr. 103, p. 43; RMK, II, nr. 158; RMNy, I, nr. 482; Pușcariu, Procopovici, 1914.

Repere biografice: Variante ale numelui: Hrăjil Lucaș, Lucaci Hirscher, Lukas Hirscher; judele Brașovului. A murit în anul 1541. Blazonul lui apare pe foaia de titlu, astfel că el poate fi considerat un promotor important al cărților în limba română. A patronat tipărirea cărții împreună cu principele Transilvaniei.

Hirschfeld – tipograf

Dionisie Fotino, *Noul Erotocrit*, I-II; l. greacă; Viena, Tipografia lui Hirschfeld, 1818

Bibliografie: BRV, III, nr. 997, p. 258-262; Buicliu, ADD-I, nr. 997-III, p. 401-402.

Repere biografice: Variante ale numelui: Hirschfeld; tipograf vienez, proprietar de tipografie.

Hochmeister, Martin tatăl – tipograf

Abecedar (ABC sau Bucavna spre folosul scolelor niamului romanesc); l. română, l. germană; litere latine; Sibiu, Tipografia lui Martin Hochmeister, 1783

Bibliografie: BRV, II, nr. 458, p. 279.

Repere biografice: Variante ale numelui: Martin Hochmeister (cel bătrân 1740-1789). A fost primarul Sibiului, tipograf, librar și om de cultură. În anul 1778 pune bazele primei librării din Sibiu. A fost, de asemenea, fondatorul primei biblioteci publice de la Sibiu și a teatrului german. Fiul său Martin Hochmeister a fost funcționar, tipograf și editor de cărți în Sibiu.

Anleitung zum Unterricht der Taubstummen nach der Lehrart des Herrn Abbe de Lepee zu Paris, nebst einer Nachricht von dem Kaiserlichen und Königlichen

Taubstummennstitute in Wien; l. română, l. germană; Sibiu, Tipografia lui Martin Hochmeister, 1786
Bibliografie: DPCBRV, nr. 70, p. 74-75.

Budelko, Doctorul, *Cuprinderea meșteșugurilor*, Sibiu, Tipografia lui Martin Hochmeister, 1788
Observații: Foaie volantă.
Bibliografie: BRV, IV, nr. 213, p. 103; Veres, II, nr. 692, p. 51; Petrik, V, p. 112.

Iosif al II-lea, *Urbarium*; l. latină, l. română, l. germană; Sibiu, Tipografiile lui Martin Hochmeister și Petru Bart, 1785
Bibliografie: DPCBRV, nr. 88, p. 84; Buicliu, ADD-I, nr. 88, p. 316-320.

Învățătura pentru cvitanții, Sibiu, Tipografia lui Martin Hochmeister, 1788
Observații: În BRV, IV nu se menționează tipograful, care este indicat cu date sumare (tip. Hochmeister) de Petrik, V.
Bibliografie: BRV, IV, nr. 216, p. 103; Petrik, V, p. 221.

M., *Odă la moartea Mariei Tereziei*; grafie latină; Sibiu, Tipografia lui Martin Hochmeister, 1781
Observații: Cartea s-a tipărit în 3 aprilie 1781.
Bibliografie: BRV, II, nr. 449, p. 273; Veress, II, nr. 615, p. 1; Petrik, V, p. 359.

Nichitici, Ghedeon, *Formular episcopal*, Sibiu, Tipografia lui Martin Hochmeister, 1788
Bibliografie: Petrik, VII; <http://www.arcanum.hu/oszk/lpext.dll/Petrik/d992/deda?fn=document-frame.htm&f=templates&2.0>.

Pustia dragoste, Sibiu, Tipografia lui Martin Hochmeister, 1786
Observații: Versuri tipărite cu ocazia nunții tipografului Martin Hochmeister fiul.
Bibliografie: BRV, II, nr. 508, p. 315; Veress, II, nr. 667, p. 43; Petrik, V, p. 413.

Ponturi pentru pedepsirea dezertorilor, Sibiu, Tipografia lui Martin Hochmeister, 1785
Observații: Dată greșită în BRV.
Bibliografie: BRV, IV, nr. 195, p. 99; Petrik, V, p. 400.

Rânduiala cea nouă a vânilor, Viena, Tipografia lui Martin Hochmeister, 1784

Observații: Locul tipăririi este incert. Foaia volantă a putut fi dată la Viena, dar tipărită la Sibiu.
Bibliografie: BRV, IV, nr. 190, p. 98.

Rânduiala divorțurilor, Sibiu, Tipografia lui Martin Hochmeister, 1786
Observații: În BRV, IV nu se menționează tipograful, care este indicat cu date sumare (tip. M. Hochmeister) de Petrik, V, p. 235.
Bibliografie: BRV, IV, nr. 199, p. 100; Petrik, V, p. 235.

Hochmeister, Martin fiul – tipograf

Instrucții privind cărăușia, Cluj, Tipografia lui Martin Hochmeister, 1790
Observații: În BRV, IV nu se menționează tipograful, care este indicat cu date sumare (tip. Hochmeister) de Petrik, V.
Bibliografie: BRV, IV, nr. 234, p. 108; Petrik, V, p. 220.
Repere biografice: Variante ale numelui: Martin Hochmeister. Fiul a fost funcționar, tipograf și editor de cărți în tipografia privilegiată. A avut o librărie la Blaj, pe la 1806, ceea ce relevă spiritul său negustoresc.

Ioachim Bedeus v. Schaarberg, *Luminate învățături*; litere latine; Cluj, 1806
Observații: Foaie volantă. Locul tipăririi este incert. Fără loc și an de tipărire, dar cu specificația că a tipărit-o Martin Hochmeister și a fost emisă de Guberniul Transilvaniei cu nr. 1158/1806, de unde s-a dedus că a apărut la Cluj, în anul menționat.
Bibliografie: BRV, IV, nr. 309, p. 125.

Ioan Molnar, *Vocabular nemțesc și românesc*, Sibiu, Tipografia lui Martin Hochmeister, 1822
Bibliografie: BRV, III, nr. 1159, p. 401; Veress, II, nr. 1138, p. 234.

Îndatoririle slugilor către stăpâni, Cluj, Tipografia lui Martin Hochmeister, 1793
Observații: În BRV, IV nu se menționează tipograful, care este indicat cu date sumare (typ. Hochmeister) de Petrik, V.
Bibliografie: BRV, IV, nr. 242, p. 109; Petrik, V, p. 219.

Înștiințare („Aruncare”), Cluj, Tipografia lui Martin Hochmeister, 1800

Observații: În BRV, IV nu se menționează tipograful, care este indicat cu date sumare (tip. Hochmeister) de Petrik, V.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 267, p. 116; Petrik, V, p. 220.

Înștiințare, Blaj, 1806

Observații: Foaia volantă nu s-a tipărit la Blaj, ci la Cluj sau Sibiu. La 1806 a funcționat o librărie a lui Hochmeister la Blaj.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 313, p. 126; DPCBRV, nr. 313. IV, p. 263-264.

Înștiințare oficială despre cruzimile săvârșite de francezi în regiunea Londeck, Cluj, Tipografia lui Martin Hochmeister, 1799

Observații: În BRV, IV nu se menționează tipograful, care este indicat cu date sumare (tip. Hochmeister) de Petrik, V, p. 220.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 262, p. 114; Petrik, V, p. 220.

Johann Molnar, *Deutsch-Walachische Sprachlehre*, Sibiu, Tipografia lui Martin Hochmeister, 1810

Observații: Este o retipărire a ediției vieneze din 1788.

Bibliografie: BRV, III, nr. 781, p. 27; Veress, II, nr. 997, p. 178.

Maniu Montan Nicolaus, *Orthoepia latina, latino-valachica, hungarica, germanica et serbo-valachica*, l. latină; Sibiu, Tipografia lui Martin Hochmeister, 1826

Bibliografie: BRV, III, nr. 1281, p. 507-511; Veress, II, nr. 1181, p. 247.

Mesteșugul zidirii și stingerii focului, Blaj, 1805

Observații: Informația despre locul și anul tipăririi din BRV este incertă (1805-1806). Este de admis că lucrarea a fost imprimată la Sibiu sau Cluj în oficina lui Hochmeister junior. Martin Hochmeister a avut în această perioadă o librărie în Blaj.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 297, p. 121.

Metastasio, *Abilefs la Schiro, Istoria lui Sofronie*, Sibiu, Tipografia lui Martin Hochmeister, 1797

Observații: Traducere de Iordache Slătineanu. Anul tipăririi este incert.

Bibliografie: BRV, II, nr. 611, p. 394; Petrik, II, p. 728.

Pap Theodor, *Trista predică la îngroparea Episcopului Ioan Bobb și testamentul lui*, Sibiu, Tipografia lui Martin Hochmeister, 1830

Bibliografie: BRV, III, nr. 1493, p. 700.

Punctumuri îndreptătoare, Cluj, Tipografia lui Martin Hochmeister, 1797

Observații: În BRV, IV nu se menționează tipograful, care este indicat cu date sumare (tip. Hochmeister) de Petrik, V.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 256, p. 112; Petrik, V, p. 413.

Rânduiești românești vechi privind oieritul, Cluj, Tipografia lui Martin Hochmeister, 1792

Observații: În BRV, IV nu se menționează tipograful, care este indicat cu date sumare (tip. Hochmeister) de Petrik, V.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 239, p. 109; Petrik, V, p. 429.

Samuil Clain, *Acatbist*, Sibiu, Tipografia lui Martin Hochmeister, 1801

Observații: Litere latine.

Bibliografie: BRV, II, nr. 633, p. 425-429.

Supplex Libellus Valachorum Transsilvaniae [...] cum notis historico-criticis, Cluj, 1791

Bibliografie: BRV, II, nr. 548, p. 343; Veress, II, nr. 760, p. 76-77.

Höfel, Blasius – gravor

Codicele civil al principatului Moldovei (Calimah), I [-III]; l. greacă; Iași, Tipografia grecească în Mănăstirea Trei Ierarhi, 1816

Observații: Cartea s-a tipărit între anii 1816-1817. Blasius Höfel a gravat portretul lui Scarlat Alexandru Callimachi voievod, după portretul desenat și pictat de Ludovicus Krüchely de Schwarardtberg în 1817, la Iași.

Bibliografie: BRV, III, nr. 927, p. 165-166.

Repere biografice: Variante ale numelui: Blasius Hefel, Blasius Höfel. Gravor în metal vienez.

Legiuirea lui Caragea; l. greacă; Viena, 1818

Bibliografie: BRV, III, nr. 1000, p. 271-276.

Höschl, József – gravor

Calendar pe anul 1830, Buda, Tipografia Universității, 1830

Bibliografie: BRV, III, nr. 1474, p. 680; Tatay 2011, p. 262-263.

Hofhalter, Rudolf – tipograf

Cântece bisericesti, Oradea, 1570

Observații: Titlul lucrării este stabilit convențional. Locul și anul tipăririi sunt incerte. De comparat cu ediția Cluj, 1564 a lui Heltai.

Bibliografie: Veress, I, nr. 79, p. 31.

Horvat, Nechita – editor

Poslanie drept oglindă păcii, dragostii și unimii. Prin carele cu drepte dovediri cei ouniți să mântuiesc de bulele carele lor li să aruncă, Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1787

Observații: Posibil editor al propriei lucrări.

Bibliografie: BRV, II, nr. 512, p. 317; IV, nr. 512, p. 265-266.

Repere biografice: Variante ale numelui: Nechita Horvat; ecleziarh al Bisericii Catedralei Episcopiei Orăzii Mari. A fost, probabil, nu numai autor al textului, ci și editor și sponsor al editării sale.

Hristea, Theodor – editor

Cărticică care cuprinde multe lucruri spre folos; ediția a II-a; București, 1825

Observații: Editor, cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa. Locul tipăririi este incert.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1236, p. 459.

Huillier, S. C. – tipograf

M. Demian, *Tableau géographique*, I-II; l. franceză; Paris, Tipografia lui S. C. Huillier, 1809

Bibliografie: BRV, IV, nr. 328, p. 129; DPCBRV, nr. 328. IV, p. 268-270; Veress, II, nr. 991, p. 275.

Repere biografice: Tipograf parizian.

Hypishiotes, Mihail – diortositor

Constantin, *Culegere mică drept credincioasă*; l. greacă; Moscova, Tipografia lui Naum, 1746

Bibliografie: BRV, IV, nr. 94, p. 61.

I

Iacob [Putneanul], episcop, mitropolit – patron, editor

Adunare de rugăciuni, Iași, Tipografia lui Duca Sotiriovici, 1751

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 278, p. 119; DTR, p. 202-203.

Repere biografice: Variante ale numelui: Iacov, Iacob Putneanul; s-a născut cca. în anul 1710 la Rădăuți și a decedat în 15 mai 1778 la mănăstirea Putna. A învățat carte la Putna, devine egumen al mănăstirii (1744), episcop la Rădăuți (1745–1750) și mitropolit al Moldovei (1750–1760). În calitate de episcop și mitropolit a susținut funcționarea școlilor și a finanțat tipărirea cărților, la Rădăuți și la Iași.

Alfanita sufletească, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1755

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 113, p. 73; BRVAC, p. 20-21.

Antologhion, Iași, Tipografia nouă a Mitropoliei, 1755

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 293, p. 126-130; IV, nr. 293, p. 247; BRVAC, p. 35.

Apostol, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1756

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 296, p. 132-133; IV, nr. 296, p. 247; BRVAC, p. 47-48.

Bucvar, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1755

Bibliografie: BRV, II, nr. 294, p. 130-132.

Iacob Putneanul, *Carte sobornicească a clerului Moldovei*, Iași, 1752

Observații: BRV citează o *Pastorală* a mitropolitului Iacob, Iași, 1752. Mitropolitul este autorul ei, dar ar putea fi considerat și patronul editării. Locul tipării este incert; foaie volantă.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 109, p. 72; Buicliu, ADD-I, nr. 179, p. 88; DTR, p. 202-203.

Iacov, *Adunare de multe învățături*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1757

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa. Inițial această carte cu indicația BRV, II, nr. 305 era considerată ca fiind tipărită în anul 1753. Informația a fost corectată de Buicliu, p. 262, anul corect al tipării fiind 1757, după informația dată de Mircea Păcurariu. Anul apariției s-a stabilit după anii domniei lui Scarlat Ghica (1757-1758).

Bibliografie: BRV, II, nr. 305, p. 139-141; Buicliu, ADD-I, nr. 284–II, p. 262.

Liturgia Sfântului Ioan Gură de Aur, Rădăuți, Tipografia Episcopiei, 1745

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 243, p. 87; IV, nr. 243, p. 242.

Liturghii, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1759

Observații: Cartea a apărut pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 313, p. 145-146; IV, nr. 313, p. 248.

Molitvenic, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1754

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 291, p. 126.

Penticostar, Iași, 1753

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 289, p. 123-126.

Psaltire, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1757

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 307, p. 141-142.

Sinopsis adecă adunarea celor șapte Taine, Iași, Tipografia lui Duca Sotiriovici, 1751

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 279, p. 119-120.

Slujba Sfântului Timotei; l. greacă; Iași, Tipografia lui Duca Sotiriovici, 1752

Observații: Locul tipării este incert. Mitropolitul a patronat ediția.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 108, p. 71-72.

Târnosanie, Iași, Tipografia lui Duca Sotiriovici, 1752

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 283, p. 121.

Iacov, episcop – patron

Iacov, *Pastorală*, Iași, 1806

Observații: Foaie volantă datată la 17 iunie 1806. Informația privind anul tipăririi nu coincide cu datele legate de mitropolitul Iacov (Iacob) Stamati, care moare în anul 1803.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 312, p. 125-126.

Repere biografice: Iacov Mitropolitul (?) Moldovei la 1806.

Iacov [Barnovschi], episcop – patron, editor

Carte de hirotonie, Roman [Iași], 1700 [1786]

Observații: Foaie volantă. Buicliu și Bădără infirmă posibilitatea tipăririi acestei foi în anul 1700 și în tipografia de la Roman. De fapt, formularul s-ar fi putut tipări la 1786 în tipografia Mitropoliei de la Iași și a putut fi emis din cadrul episcopiei Romanului.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 7, p. 11; Buicliu, ADD-I, nr. 7–C.B.R.V., p. 216-217; Bădără, 1998, p. 91.

Repere biografice: Variante ale numelui: Iacov; după Buicliu s-a mai numit și Iacob de Barnovschi. A fost episcop al Romanului între 1 martie – octombrie 1786. Nu cunoaștem alte date despre biografia acestui episcop, nu avem certitudine că ar fi același cu Iacov al Romanului.

Iacov [Stamati], episcop, mitropolit - patron, editor

Amfilohie Hotiniul, *De obște Gheografie*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1795

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa. Amfilohie Hotiniul este traducătorul cărții și autor al prelucrării.

Bibliografie: BRV, II, nr. 594, p. 378-379; IV, nr. 594, p. 271-272; Buicliu, ADD-I, nr. 594-II, IV, p. 337-338; BRVAC, p. 22-23; DTR, p. 410-411.

Repere biografice: Variante ale numelui: chir Iacov, Iacov, Iacob Stamate, Stamati arhiepiscop și mitropolit al Moldovei (1749-1803). Provine din Bistrița-Năsăud. Este considerat om de cultură, un iluminist provenit din Transilvania și refugiat în Moldova. A fost episcop al Hușilor între anii 1782-1792 și vicar al Mitropoliei Moldovei. Din anul 1792 a fost ales mitropolit. A contribuit la organizarea învățământului românesc și a susținut spiritual și financiar tipărirea cărților.

Amfilohie Hotiniul, *Elementi aritmetice*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1795

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 11 decembrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 596, p. 383-384; BRVAC, p. 23-24.

Amfilohie Hotiniul, *Gramatica theologhicească*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1795

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala mitropolitului. Tipărirea s-a încheiat în 6 iunie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 593, p. 377-378; BRVAC, p. 24-25.

Ceaslov, Iași, Tipografia nouă a Mitropoliei, 1797

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 609, p. 393; BRVAC, p. 208-209.

Ceaslov, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1801

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala mitropolitului. Nu figurează în BRV.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 255, p. 121.

Critil și Andronius, Iași, Tipografia nouă a Mitropoliei, 1794

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 574, p. 359-361; BRVAC, p. 212-213.

Hrisov de așăzământ al lui M. C. Suțu Voevod, Iași, Tipografia nouă a Mitropoliei, 1793

Bibliografie: BRV, II, nr. 564, p. 353-354.

Instrucțiuni preoților, Iași, 1794

Observații: Locul și anul tipăririi sunt incerte. Posibil autor al foii volante.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 246, p. 110.

Liturghi;, ediția a II-a; Iași, Tipografia nouă a Mitropoliei, 1794

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 578, p. 365-366.

Molevnic; l. slavonă, Iași, Tipografia lui Mihail Strilbițki, 1789

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 7 august. Cartea s-a tipărit sub patronajul lui Iacov în calitate de episcop al Hușilor.

Bibliografie: BRV, II, nr. 527, p. 329-330.

Neofit, *Înfruntarea Jidovilor*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1803

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala mitropolitului. Tipărirea s-a încheiat în 8 februarie. În ediția descrisă pe larg în BRV nu este specificată tipărirea cărții în Tipografia Mitropoliei. Referirea la Tipografia Mitropoliei apare în aceeași fișă a cărții în BRV, după părerea autorilor, într-o altă ediție.

Bibliografie: BRV, II, nr. 662, p. 446-447.

Orânduiala paraclisurilor împărătești, [Iași], Tipografia lui Mihail Strilbițki, 1789

Observații: Tipărirea a avut loc la 19 iulie 1789. Cartea s-a tipărit sub patronajul lui Iacov în calitate de episcop al Hușilor.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 224, p. 106; DPCBRV, nr. 224, IV, p. 237-238.

Prăvilioară adecă Molitvenic în scurt, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1802

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa. Tipărirea cărții s-a încheiat în 12 martie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 652, p. 438-439.

Psaltire, Iași, Tipografia nouă a Mitropoliei, 1794

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 582, p. 371-373; Buicliu, ADD-I, nr. 582, p. 335; BRVAC, p. 119-120.

Psaltire, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1802

Observații: Cartea s-a tipărit cu cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 653, p. 439.

Iacovici, Radu – tipograf

Antologhion; ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1736

Bibliografie: BRV, II, nr. 212, p. 50; BRVAC, p. 30.

Repere biografice: Variante ale numelui: Radu Iacovici logofăt; tipograf. A fost fratele lui Stoica Iacovici. Împreună au tipărit cărți românești.

Evangelie, București, Tipografia Mitropoliei, 1742

Observații: Logofătul Radu Iacovici a tipărit cartea împreună cu fratele său Stoica.

Bibliografie: BRV, II, nr. 224, p. 60-61; BRVAC, p. 79-80.

Octoib, București, Tipografia Mitropoliei, 1731

Observații: Tipărirea a început sub Nicolae Alexandru Mavrocordat, răposat la data apariției. Tipărirea s-a încheiat sub Constantin Nicolae, fiul

său. Anul de tipărire 1709 de pe foaia de titlu este greșit, deoarece nu coincide cu 7240 de pe foaia de titlu a cărții sau cu anul 7239 de la sfârșitul ei. Anul corect de tipărire ar trebui să fie 1731. La sfârșitul descrierii în BRV, IV, p. 37 al *Octoib*-ului din anul 1731 există mențiunea „mic și plecat [San]dul Logofătul Iacovici tipograf”; credem că întregirea ar trebui să sune [Rad]ul logofătul Iacovici tipograf, formula folosită de acesta.

Bibliografie: BRV, II, nr. 202, p. 41-42; IV, nr. 44, p. 35-37; DTR, p. 444; Bădără, 1998, p. 124-125.

Octoib; ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1736

Observații: BRV indică unele exemplare cu tipografal Stoica Iacovici și altele cu Radu Iacovici în calitate de tipograf.

Bibliografie: BRV, II, nr. 213, p. 51.

Penticostar, București, 1743

Observații: Logofătul Radu Iacovici a tipărit cartea împreună cu fratele său Stoica.

Bibliografie: BRV, II, nr. 232, p. 70-72.

Iacovici, Stoica – tipograf

Acoluții. Carte pentru sfintele slujbe; l. greacă, București, Tipografia Mitropoliei, 1736

Observații: Exemplare din *Acoluții* urmau să fie date în dar enoriașilor.

Bibliografie: BRV, II, nr. 214, p. 51-52; BRVAC, p. 150; DTR, p. 444; Bădără, 1998, p. 124-125.

Repere biografice: Variante ale numelui: Stoica Iacovici, ierei (Jeremia), Popa Stoica Iacovici a fost preot. A avut un frate Radu logofătul Iacovici, tipograf, cu care a tipărit mai multe cărți. Și-a început activitatea de tipograf înaintea anului 1715. A cunoscut limba greacă. A îndeplinit funcția de supraveghetor al tipografiei Sfântului Mormânt din București.

Antologhion; ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1736

Bibliografie: BRV, II, nr. 212, p. 50; BRVAC, p. 30.

Catavasier; ediția a II-a; București, 1724

Bibliografie: BRV, II, nr. 184, p. 22; BRVAC, p. 153-154.

Chiriacadromion, București, Tipografia Mitropoliei, 1732

Bibliografie: BRV, II, nr. 205, p. 45-47; BRVAC, p. 210-211.

Dositei, *Istoria Patriarhilor Ierusalimului*; l. greacă; București, 1715

Observații: Cartea s-a tipărit în luna octombrie și urma să fie dată în dar credincioșilor.

Bibliografie: BRV, I, nr. 175, p. 501-508; IV, nr. 175, p. 224.

Evanghelie, București, Tipografia Domnească, 1723

Bibliografie: BRV, II, nr. 182, p. 21-22; BRVAC, p. 79.

Evanghelie, București, Tipografia Mitropoliei, 1742

Observații: Stoica Iacovici a tipărit cartea cu fratele său Radu.

Bibliografie: BRV, II, nr. 224, p. 60-61; BRVAC, p. 79-80.

Evanghelie, București, 1753

Bibliografie: BRV, IV, nr. 111, p. 72.

Liturghii, București, Tipografia Mitropoliei, 1728

Bibliografie: BRV, II, nr. 196, p. 35.

Liturghii, București, Tipografia Mitropoliei, 1729

Bibliografie: BRV, IV, nr. 65, p. 51.

Liturghii, București, Tipografia Mănăstirii Sf. Sava în Școala Văcăreștilor, 1741

Bibliografie: BRV, II, nr. 220, p. 55.

Liturghii, București, Tipografia Domnească, 1746

Bibliografie: BRV, IV, nr. 92, p. 59.

Mărgăritare, ediția a II-a; București, 1746

Observații: Tipograf a fost popa Stoica Iacovici, tipografia „în orașul Bucureștilor”.

Bibliografie: BRV, II, nr. 248, p. 93.

Molitvenic, București, Tipografia Mitropoliei, 1729

Bibliografie: BRV, II, nr. 199, p. 36.

Molitvenic, București, 1741

Observații: Locul tipăririi este menționat pe foia de titlu: „în orașul Bucureștilor”.

Bibliografie: BRV, II, nr. 221, p. 55-56.

N. Mavrocordat, *Despre datorii*; l. greacă; București, Tipografia Mănăstirii Tuturor Sfinților, 1719

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în luna decembrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 178, p. 1-2.

Octoib, București, Tipografia Domnească, 1746

Bibliografie: BRV, II, nr. 249, p. 93.

Octoib, București, Tipografia Mitropoliei, 1730

Bibliografie: BRV, IV, nr. 66, p. 52.

Octoib, București, Tipografia Mitropoliei, 1731

Observații: Tipărirea a început sub Nicolae Alexandru Mavrocordat, răposat la data apariției și s-a încheiat sub Constantin Nicolae, fiul său. Anul de tipărire 1709 de pe foaia de titlu este greșit, deoarece nu coincide cu 7240 de pe foaia de titlu a cărții sau cu anul 7239 de la sfârșit. Anul corect de tipărire ar trebui să fie 1731 sau 1732. La sfârșitul descrierii în BRV, IV, p. 37 al *Octoib*-ului din anul 1731 există mențiunea „mic și plecat [San]dul Logofătul Iacovici tipografu”; credem că întregirea ar trebui să sune [Rad]ul logofătul Iacovici, formulă folosită de acesta din urmă.

Bibliografie: BRV, II, nr. 202, p. 41-42; IV, nr. 44, p. 35-37.

Octoib; ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1736

Observații: BRV indică exemplare cu tipografu Stoica Iacovici și altele cu Radu Iacovici.

Bibliografie: BRV, II, nr. 213, p. 51.

Penticostar, București, 1743

Observații: Stoica Iacovici a tipărit cartea cu fratele său Radu.

Bibliografie: BRV, II, nr. 232, p. 70-72.

Pravoslavnică mărturisire; ediția a II-a; București, Tipografia Domnească, 1745

Bibliografie: BRV, II, nr. 244, p. 87-88.

Prescurtare de rugăciuni din Psaltire; l. greacă; București, Tipografia Mitropoliei, 1749

Bibliografie: BRV, II, nr. 271, p. 111-112.

Psaltire; l. slavonă, l. română; București, Tipografia Mitropoliei, 1735

Bibliografie: BRV, II, nr. 211, p. 49-50; IV, nr. 211, p. 238.

Psaltire; l. slavonă; București, Tipografia Domnească, 1745

Bibliografie: BRV, II, nr. 245, p. 88.

Slujba Sf. Stelian; l. greacă; București, 1726

Observații: Locul tipăririi este incert.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 61, p. 50.

Slujba Sfântului Andrei, București, 1726

Bibliografie: BRV, II, nr. 194, p. 32-33.

Triod; ediția a II-a; București, Tipografia în oraș, 1746

Bibliografie: BRV, IV, nr. 93, p. 59-61.

Triodul săptămânii mari, București, 1726

Observații: Locul tipăririi este incert.

Bibliografie: BRV, II, nr. 195, p. 33-34; Nedelcea, 1983, p. 327.

Iane popa – editor

Evanghelie cu învățatură, Brașov, 1581

Observații: Posibil editor, fiind și traducătorul cărții. Bibliografiile identifică cartea drept *Cazania* a II-a a lui Coresi. Cartea s-a tipărit între 14 decembrie 1580 - 28 iunie 1581.

Bibliografie: BRV, I, nr. 29, p. 85-93; IV, nr. 29, p. 174; BRVAC, p. 69; Veress, I, nr. 103, p. 43; RMK, II, nr. 158; RMNy, I, nr. 482; Pușcariu, Procopovici, 1914.

Repere biografice: Popa Iane; preot în Șcheii Brașovului, traducător al *Evangeliei cu învățatură* din 1580-1581; a colaborat cu meșterul învățat, Coresi, și cu popa Mihai.

Ianovici, Teodor – tipograf

Evangeliei, Iași, 1741

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat la 1 august.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 73, p. 55.

Repere biografice: Ierei Teodor Ianovici a fost tipograf în Iași la 1741.

Iaropol, mitropolit – patron

Biblia, Sankt Petersburg, Tipografia lui Nicolae Grecea, 1819

Observații: Tipărirea s-a încheiat la 15 august 1819. După Buicliu patronajul aparține Societății Biblice Ruse, lui Veniamin Costachi, Gavriil

Bănulescu Bodoni și lui Matei Krupenski, vicegubernatorul Basarabiei.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1031, p. 289-290; Buicliu, ADD-I, nr. 1031-III, p. 403-404.

Repere biografice: BRV, prin traducerea lui D. P. Bogdan, indică pe mitropolitul Ieropol drept patron al tipăririi *Bibliei*. În literatura de specialitate nu am identificat un astfel de mitropolit. Putea fi vorba de mitropolitul de la Ierapole.

Ieremia ieromonah – editor

Penticostar, București, Tipografia Mitropoliei, 1782

Bibliografie: BRV, II, nr. 454, p. 275-276.

Penticostar; ediția a II-a; București, 1783

Observații: Specificația privind ediția aparține lui Buicliu, datorită apariției în anul 1782 unei alte ediții considerate prima.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 63, p. 64; Buicliu, ADD-I, nr. 63, p. 303-304.

Repere biografice: Variante ale numelui: ieromonahul Ieremia. A fost administratorul Mitropoliei din București, poate și al tipografiei. A susținut tipărirea *Penticostarelor* din 1782 și 1783.

Ieremia Simeon – tipograf

Antologhion; l. slavonă, l. română, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1726

Observații: Tipograful cărții a fost Ieremia Simeon, la sfârșit apare doar Ieremia tipograful iar gravorul este semnat „Ieremia Mr.”.

Bibliografie: BRV, II, nr. 189, p. 23-27; IV, nr. 189, p. 225; BRVAC, p. 29-30; Chiaburu, 2005, p. 34, 65; Mircea, 2008, p. 132.

Repere biografice: Variante ale numelui: Simeon Ieremia, Ieremia Tipograful [1726, 1731-1732]. În *Învățarea preoților pe scurt* [...] Ieremia Tipograful și-a asumat calitatea de poslușnic (1732). Credem că sub cele două forme ale numelui trebuie identificat același tipograf. A fost tatăl tipografului Sandu, activ la: Rădăuți, Buzău, Iași, Blaj (vezi vocea *Sandu tipograf și gravor*). Acesta în anul 1745 la Rădăuți își spune „Sandulu sinu Ieremia tipografulu ot Iași” iar în *Molîtvenicul* din 1749, tipograful căruia a fost Ieremia Marcovici, găsim formula „Sandu copilu zățariu”. Aceste informații au dat naștere la ipoteza conform căreia se demonstrează că Ieremia Marcovici (din 1714, 1715, 1749) este același cu Ieremia Simeon (din 1726, 1731, 1732), Sandul

fiind fiul lui Ieremia (Chiaburu, 2005, p. 212; Mircea, 2008, 132-134). Într-adevăr, în *Antologhionul și Octoibul* din 1726 tipărite de Ieremia Simeon sunt atestate gravurile semnate „Ieremia Mr.” și „Ieremia Mrcv.”, adică Ieremia Marcovici, dar neavând alte dovezi mai explicite, vom păstra în lucrarea noastră atât vocea „Ieremia Marcovici” cât și cea de „Ieremia Simeon”, lasând cercetătorii să aducă pe viitor, în măsura posibilităților, lămuriri asupra acestei probleme.

Învățătură preoților pe scurt de șapte taine, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1732

Observații: Ieremia Tipograful apare în calitatea de poslușnic.

Bibliografie: BRV, II, nr. 206, p. 48; IV, nr. 206, p. 235-237.

Octoib, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1726

Observații: Tipograful Ieremia Simeon putea să fi fost și gravor semnat „Ieremia Mrcv.”

Bibliografie: BRV, II, nr. 191, p. 28-29.

Psaltire; l. slavonă; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1731

Observații: Tipograful cărții a fost Ieremia Simeon.

Bibliografie: BRV, II, nr. 203, p. 42.

Ignatie de Râmnic – patron

Ceaslov; l. slavonă; Govora, Tipografia Domnească și a Mănăstirii, 1638

Bibliografie: BRV, IV, nr. 16, p. 19-20; DTR, p. 205.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ignatie, Ignatie Răvnicescii (Sârbul); episcop al Râmnicului. S-a născut cca. în anul 1590, în sudul Dunării și a decedat în anul 1662 la Cozia. A fost preot în Nicopole, în Bulgaria, apoi în Țara Românească, unde a fost adus de domnitorul Matei Basarab. A devenit episcop de Râmnic în anul 1636. În anul 1642 apare ca arhiepiscop de Râmnic. Devine mitropolit al Țării Românești (1653–1655). Se presupune că tipografia de la Govora a activat sub directa sa supraveghere. În 1659 a fost trimis la principele Transilvaniei pentru a încheia un tratat de alianță antiotomană.

Evangelie învățătoare, Govora, Tipografia Mănăstirii, 1642

Observații: S-a ajuns la concluzia că tipărirea s-a încheiat în Tipografia Mănăstirii Dealu, la 28 septembrie. Ediția a fost patronată între alții și de arhiepiscopul Ignatie, numit în carte „Răvnicescii”.

Bibliografie: BRV, I, nr. 42, p. 120-125; IV, nr. 42, p. 189; Buicliu, ADD-I, nr. 42, p. 151-152; BRVAC, p. 70-72.

Evangelie învățătoare, Deal, Tipografia Mănăstirii, 1644

Observații: Tipărirea a început la mănăstirea Govora; s-a încheiat în 2 septembrie în tipografia de la mănăstirea Dealu.

Bibliografie: BRV, I, nr. 46, p. 144-147; Buicliu, ADD-I, nr. 46, p. 161; BRVAC p. 72-73.

Psaltire; l. slavonă; Govora, Tipografia Domnească a lui Matei Basarab, 1637

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 30 ianuarie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 36, p. 104-106; BRVAC p. 95.

Psaltire; l. slavonă de redacție medio-bulgară; ediția a II-a; Govora, Tipografia Mănăstirii, 1638

Observații: Cartea s-a tipărit în intervalul aprilie 1638 - iunie 1641. BRV I numește cartea în vedetă *Psaltire slavonească cu Ceasoslov*, pe când în titlul citat tot acolo, la p. 532, este vorba numai de *Psaltire*. BRVAC a intitulat cartea *Psaltire slavonească sau Ceasoslov*. S-ar putea să fi existat două tiraje, care diferă prin numele episcopului, patron al editării. Ignatie, episcopul Râmnicului, apare în completarea BRV I, p. 535.

Bibliografie: BRV, I, nr. 37, p. 106-107; p. 532-535; IV, nr. 37, p. 188; BRVAC, p. 96.

Ignatie egumen – editor

Slujba Sfântului Visarion; l. greacă; București, 1705

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, I, nr. 148, p. 463; Bădără, 1998, p. 155.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ignatie, egumen al mănăstirii Nucet în 1705. A fost și egumenul mănăstirii Cozia; de origine greacă.

Ignatie mitropolit – patron

Octoib; ediția a II-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1811

Bibliografie: BRV, III, nr. 797, p. 50-53. <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:8cFyZx1vbgoJ:biserica-sfantul-silvestru.ro/%3Fq%3Dnode/237+ignatie+mitropolit>. **Repere biografice:** Ignatie, mitropolit al Țării Românești este atestat în jurul anului 1810-1811. La anul 1810 l-am identificat cu ajutorul bibliografiei în satele din împrejurimile Cernicăi.

Ignatie monah – tipograf

Viețile sfinților din luna septembrie, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1807

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 4 iulie. Semnează Ignatie și Gherontie monahi, cu ceilalți părinți și frați.

Bibliografie: BRV, II, nr. 731, p. 507-519; Buicliu, ADD-I, nr. 731-II, p. 366.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ignatie monah, tipograf la mănăstirea Neamț.

Viețile sfinților din luna octombrie; ediția a II-a; Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1809

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 13 februarie. Cartea descrisă în DPCBRV are altă configurație față de cea din BRV III.

Bibliografie: BRV, III, nr. 773, p. 15-20; DPCBRV, nr. 115, p. 108-110.

Ilarie – patron

Carte pentru Pravilă, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1823

Bibliografie: BRV, III, nr. 1176, p. 407-410.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ilarie Monah, arhimandrit și stareț la mănăstirile Neamț și Secu. În timpul său s-a încheiat lucru la tipărirea *Noului Testament*. Este pomenit în cărți în calitate de patron între anii 1818-1823.

Cuvintele lui Isaac Syrul, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1819

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 29 decembrie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1037, p. 295-298.

Efrem Sirul, *Cuvinte și învățături*, I-III; Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1818

Observații: Volumele II și III au apărut în anii 1819, 1823. Tipărirea cărții s-a încheiat în 5 noiembrie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 991, p. 243-246.

Evangelie, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1821

Observații: DPCBRV descrie un exemplar diferit față de cel descris în BRV și îl consideră extras din acea ediție. Tipărirea cărții s-a încheiat în 26 martie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1120, p. 380; IV, nr. 1120, p. 306; DPCBRV, nr. 145, p. 130-131.

Noul Testament, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1818

Bibliografie: BRV, III, nr. 992, p. 246-247.

Iliaș al II-lea, voievod – patron

Apostol; I. slavonă; redacție medio-bulgară; Târgoviște, Tipografia lui Dimitrie Liubavici, 1547

Observații: În anul 1547 apare în BRV, I, nr. 7 și 8 un *Apostol* de limba slavă. Tipograful lor a fost Dimitrie Liubavici; la nr. 7 a fost patron Mircea Ciobanul, la nr. 8 Iliășcu Voievod. Se presupune că ar putea să fie aceeași ediție, destinată atât Țării Românești cât și Moldovei.

Bibliografie: BRV, I, nr. 7 și 8, p. 29-31, 515-516; IV, nr. 7 și 8, p. 167; BRVAC, p. 42; Demény–Demény, 1986, passim; Olteanu, 2005, p. 10.

Repere biografice: Variante ale numelui: Iliășcu vodă, Iliăș al II-lea Rareș; domnul Moldovei (1546-1551). Se menționează contribuția mamei sale Elena și a fraților săi Ștefan voievod, Constantin voievod, fiii răposatului Petre voievod (Petru Rareș).

Evangelie; I. slavonă; Târgoviște, 1546

Observații: Cartea a fost tipărită în perioada 1546-1551 în vremea domniei lui Iliășcu voievod. BRV-ul pune în discuție dacă această *Evangelie* s-a tipărit în aceleași condiții ca *Apostolul*, adică la Târgoviște.

Bibliografie: BRV, I, nr. 6¹, p. 513-514.

Iliășcu – editor

Slujba Sfântului Timotei; I. greacă; Iași, Tipografia lui Duca Sotiriovici, 1752

Observații: Cartea s-a tipărit cu cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 108, p. 71-72.

Repere biografice: Variante ale numelui: Iliășcu, boier, gramătic.

Iliășcu – editor

Slujba Sfântului Timotei; l. greacă; Iași, Tipografia lui Duca Sotirioivici, 1752

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 108, p. 71-72.

Repere biografice: Variante ale numelui: Iliășcu, boier, gramătic.

Iliavici, Dimitrie – tipograf

Molebnic, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1807

Bibliografie: BRV, II, nr. 722, p. 503; Chiaburu 2010, p. 444.

Panibidă și litia mică, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1807

Bibliografie: BRV, II, nr. 723, p. 503; Chiaburu 2010, p. 444.

Tălcuirea celor șapte taine, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1807

Bibliografie: BRV, II, nr. 729, p. 505-506; DPCBRV, nr. 729, p. 267.

Repere biografice: Variante ale numelui: Dimitrie Iliavici bucovineanul. A funcționat în tipografie în calitate de așezătorul slovelor, zețar.

Ilie de la Ohrida – editor

Lafsaicon, București, Tipografia Mitropoliei, 1760

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 320, p. 150-152.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ilie din eparhia de la Ohrid.

Ilie Zețarul – tipograf

Îndreptarea păcătosului; l. română; l. slavonă; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1765

Observații: Locul tipăririi este incert: Iași sau Timișoara. Pe foaia de titlu conform, *BRV*, figurează Timișoara. În unele exemplare s-a păstrat informația despre tipărire la Iași în tipografia Mitropoliei. Tipărire a cărții s-a încheiat în 8 iunie.

Bibliografie: BRV, II nr. 343, p. 164-166; Buicliu, ADD-I, nr. 343-II, p. 274.

Repere biografice: Ilie Zețarul a avut calitatea de culegător și zețar în cadrul tipografiei de la Iași, împreună cu Damaschin Diaconul.

Evangelie, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1762

Bibliografie: BRV, II, nr. 330, p. 159-160; BRVAC, p. 83-84; Chiaburu 2010, p. 438.

Psaltire, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1766

Bibliografie: BRV, II, nr. 347, p. 171; BRVAC, p. 108.

Inochentie episcop – patron, editor

Catavasier, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1734

Bibliografie: BRV, II, nr. 210, p. 49; BRVAC, p. 154; DTR, p. 206.

Repere biografice: Variante ale numelui: Inochentie, Inochentie de la Brâncoveni. Născut în a doua jumătate a sec. XVII, a decedat în anul 1735 la Râmnic. A fost călugărit la mănăstirea Tismana, devine egumen la mănăstirile Motru și Brâncoveni, iar în septembrie 1728 este ales episcop la Râmnic. A dat la tipar o parte dintre manuscrisele rămase de la înaintașul său Damaschin, care au fost tipărite între anii 1730 – 1734.

Ceaslov; l. slavonă; l. română; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1731

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala episcopului. Descrierea din BRV este sumară și se indică limba slavonă și română. DPCBRV descrie un exemplar în limba română din același an. Tipărire s-a terminat în 1 iulie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 201, p. 41; IV, nr. 201, p. 235; DPCBRV, nr. 13, p. 17-20; Buicliu, ADD-I, nr. 201- II, IV, p. 237-238; BRVAC, p.184-185.

Liturghii, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1733

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala episcopului.

Bibliografie: BRV, II, nr. 208, p. 48; Buicliu, ADD-I, nr. 208-II, p. 239.

Molitvenic, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1730

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala episcopului. Tipărire s-a încheiat în 1 februarie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 200, p. 36-41.

Triod, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1731

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala episcopului, care a fost și comanditarul cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 204, p. 42-45; <http://www.rostonline.org/rost/nov2005/inochentie.shtml>

Inochentie ieromonah [București] – diortositor

Liturgiile, București, Tipografia Mitropoliei, 1680

Observații: A colaborat la București cu tipograful Chiriac. Imprimarea s-a terminat la 8 iulie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 71, p. 230-237; Buicliu, ADD-I, nr. 71-I, p. 185-186; Bădără, 1998, p. 164.

Repere biografice: Variante ale numelui: Inochentie, Inochentie ieromonahul de la București. A fost corector în tipografie.

Inochentie ieromonah [Iași] – tipograf, diortositor, editor

Amfilohie Hotiniul, *De obște Gheografie*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1795

Observații: Amfilohie Hotiniul este traducător și autor al prelucrării. Inochentie a fost diortositorul cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 594, p. 378-379; IV, nr. 594, p. 271-272; Buicliu, ADD-I, nr. 594-II, IV, p. 337-338; BRVAC, p. 22-23.

Repere biografice: Variante ale numelui: Inochentie ieromonah, de la Iași; duhovnic și eclesiarh, diortositor și administrator al tipografiei Mitropoliei de la Iași. L-am identificat în perioada 1794-1797.

Amfilohie Hotiniul, *Elementi aritmetice*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1795

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 11 decembrie. Inochentie a avut calitatea de diortositor și administrator al tipografiei mitropolitane.

Bibliografie: BRV, II, nr. 596, p. 383-384; BRVAC, p. 23-24.

Amfilohie Hotiniul, *Gramatica theologicească*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1795

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 6 iunie. Inochentie a avut calitatea de diortositor și administrator al tipografiei mitropolitane.

Bibliografie: BRV, II, nr. 593, p. 377-378; BRVAC, p. 24-25.

Ceaslov, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1797

Observații: Ieromonahul Inochentie a avut calitatea de diortositor și administrator al tipografiei. Își spune și cheltuitor, credem că a contribuit la finanțarea tipăririi *Ceaslovnului*.

Bibliografie: BRV, II, nr. 609, p. 393; BRVAC, p. 208-209.

Critil și Andronius, Iași, Tipografia cea nouă a Mitropoliei, 1794

Observații: Ieromonahul Inochentie a avut calitatea de diortositor și administrator al tipografiei. Își spune și cheltuitor, credem că a contribuit la finanțarea tipăririi cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 574, p. 359-361; BRVAC, p. 212-213.

Liturgiile, ediția a II-a; Iași, Tipografia nouă a Mitropoliei, 1794

Observații: Ieromonahul Inochentie a fost editor, diortositor și finanțator al tipăririi cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 578, p. 365-366.

Psaltire, Iași, Tipografia nouă a Mitropoliei, 1794

Observații: Ieromonahul Inochentie a fost administratorul tipografiei, diortositor împreună cu ieromonahul Ghedeon și finanțator al tipăririi.

Bibliografie: BRV, II, nr. 582, p. 371-373; BRVAC, p. 119-120.

Inochentie ieromonah [Neamț] – tipograf

Mineitul lunii lui ianuarie, Neamț, Tipografia nouă a Mănăstirii, 1830

Bibliografie: BRV, III, nr. 1488, p. 691-692; IV, nr. 1488, p. 319-321.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ieromonahul Inochentie a lucrat în tipografia de la mănăstirea Neamțului împreună cu Isaia Tipograful. Nu deținem informații, dacă este același cu Inochentie de la Iași, cel care a funcționat în tipografia Mitropoliei între anii 1794-1797.

Ioachim ieromonah – editor

Ioan Eugenicos, *Discurs contra hotărârei sinodului de la Florența*, l. greacă; Iași, 1694

Bibliografie: BRV, I, nr. 98, p. 338.

Repere biografice: Ieromonah Ioachim.

Ioachim ieromonah [București] – tipograf, diortositor

Acatist, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784

Observații: Chir Ioachim ieromonah din mitropolie (înțelegem Mitropolia de la București);

a fost în acest caz administratorul tipografiei Episcopiei de Râmnic.

Bibliografie: BRV, II, nr. 465, p. 283-284; BRVAC, p. 17-18.

Repere biografice: Variante ale numelui: chir Ioachim, Ioachim ieromonah de la Mitropolie (subînțelegem Mitropolia de la București). Datorită textelor care însoțesc numele ieromonahului, ne considerăm îndreptățiți să-l considerăm pe Ioachim de la tipografia Mitropoliei din București (1774-1777) identic cu cel de la tipografia Episcopiei de la Râmnic (1779-1784). La București a fost conducătorul (administratorul) tipografiei Mitropoliei. La Râmnic își adaugă uneori lângă nume, specificația „de la Mitropolie”; altădată se consideră administratorul tipografiei Episcopiei râmnicene. Este atestat în calitate de administrator (purtător de grijă) a tipografiei râmnicene și cu ocazia tipăririi *Mineielor*.

Antologhion, București, Tipografia Mitropoliei, 1777

Observații: Cartea s-a tipărit „prin osteneala și sârguiala” ieromonahului Ieronim.

Bibliografie: BRV, II, nr. 398, p. 218; DPCBRV, nr. 398, p. 212-215; BRVAC, p. 39-40.

Apostol; ediția a IV-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1774

Observații: Ieromonahul Ioachim s-a îngrijit de editarea cărții, posibil să fii fost administratorul tipografiei.

Bibliografie: BRV, II, nr. 384, p. 204-205; BRVAC, p. 49.

Capete de poruncă; ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1775

Observații: Numele ieromonahului Ioachim, în calitate de tipograf este menționat numai în BRVAC, citând doar BRV, nr. 389, unde Ioachim nu figurează.

Bibliografie: BRV, II, nr. 389, p. 210-211; BRVAC, p. 146.

Catavasier, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784

Observații: Ieromonahul Ioachim „din sfânta Mitropolie” are calitatea de administrator al tipografiei.

Bibliografie: BRV, II, nr. 469, p. 286; Buicliu, ADD-I, nr. 469-II, p. 306; BRVAC, p. 163.

Ceaslov, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații: Ieromonahul Ioachim „din sfânta Mitropolie” are calitatea de administrator al tipografiei.

Bibliografie: BRV, II, nr. 417, p. 229; DPCBRV, nr. 417, p. 216-218; BRVAC, p. 196.

Ceaslov, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784

Observații: Ieromonahul Ioachim „din sfânta Mitropolie” are calitatea de administrator al tipografiei.

Bibliografie: BRV, II, nr. 471, p. 287; BRVAC, p. 199-200.

Evangelie, București, Tipografia Mitropoliei, 1775

Observații: Ioachim ieromonah a fost conducătorul (administratorul) tipografiei de la Mitropolia din București.

Bibliografie: BRV, II, nr. 390, p. 211; BRVAC, p. 86-87.

Macarie Egipteanul, *Omiliu*, București, Tipografia Mitropoliei, 1775

Observații: Ieromonahul Ioachim a contribuit la editarea cărții și a fost administratorul tipografiei.

Bibliografie: BRV, II, nr. 392, p. 212-213.

Mineiul pe noiembrie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1781

Observații: Ieromonahul Ioachim nu este menționat în bibliografia de specialitate, dar este de presupus că avea un rol și în tipărirea *Mineiului pe noiembrie*.

Bibliografie: BRV, II, nr. 415, p. 226-228; Buicliu, ADD-I, nr. 415-II, p. 292; Florescu, 1983a, p. 308-313; Teodorescu, 2006, p. 52-53.

Mineiul pe decembrie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații: Tipărirea cărții a început în 6 februarie și s-a încheiat în 2 mai. Nu avem certitudinea contribuției ieromonahului Ioachim la tipărirea cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 419, p. 231-233; Buicliu, ADD-I, nr. 419-II, p. 292; Teodorescu, 2006, p. 53.

Mineiul pe martie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații: Cartea s-a tipărit între 15 octombrie – 5 decembrie. Ieromonahul Ioachim „din sfânta Mitropolie” are calitatea de administrator al tipografiei.

Bibliografie: BRV, II, nr. 422, p. 241-244; Teodorescu, 2006, p. 54-55.

Mineitul pe aprilie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Cartea s-a tipărit între 9 decembrie 1779 - 29 ianuarie 1780. Ieromonahul Ioachim „din sfânta Mitropolie” este administrator al tipografiei.

Bibliografie: BRV, II, nr. 433, p. 254-256; Buicliu, ADD-I, nr. 433-II, p. 294; Teodorescu, 2006, p. 55.

Mineitul pe mai, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Tipărirea cărții a început în 1 februarie și s-a încheiat în 24 martie. Ieromonahul Ioachim „din sfânta Mitropolie” are calitatea de administrator al tipografiei.

Bibliografie: BRV, II, nr. 434, p. 256-259; Buicliu, ADD-I, nr. 434-II, p. 295; Teodorescu, 2006, p. 55-56.

Mineitul pe septembrie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Tipărirea a avut loc între 23 iulie - 24 septembrie. Ieromonahul Ioachim a fost administratorul tipografiei la momentul imprimării cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 438, p. 267-268; Teodorescu, 2006, p. 58.

Psaltire, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații: Din DPCBRV, nr. 57 nu reiese limpede dacă exemplarul datat cu aproximație 1779-1786 este cel descris în BRV, II, IV, nr. 423 și datat cu anul 1779. Ieromonahul Ioachim „din sfânta Mitropolie” are calitatea de administrator al tipografiei.

Bibliografie: BRV, II, nr. 423, p. 244-245; IV, nr. 423, p. 257-259; DPCBRV, nr. 57, p. 59-61; Buicliu, ADD-I, nr. 423-II, IV, p. 292-293; BRVAC, p. 110-111.

Psaltire, ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1775

Ieromonahul Ioachim a contribuit la editarea cărții și a fost administratorul tipografiei.

Bibliografie: BRV, II, nr. 393, p. 213-214; BRVAC, p. 110; Teodorescu, 2006, p. 87.

Triod, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1782

Observații: Cartea s-a tipărit între 8 octombrie și 14 aprilie. Ieromonahul Ioachim „din sfânta Mitropolie” are calitatea de administrator al tipografiei.

Bibliografie: BRV, II, nr. 456, p. 277-278; IV, nr. 456, p. 263; Buicliu, ADD-I, nr. 456-II, IV, p. 301; Teodorescu, 2006, p. 103.

Ioachim patriarh – patron

Dosoftei, *Parimiile*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1683

Observații: Dosoftei îi închină versuri de mulțumire patriarhului Ioachim pe f. 129 v.

Bibliografie: BRV, I, nr. 79, p. 263-269; IV, nr. 79, p. 204-205; Buicliu, ADD-I, nr. 79, p. 190-191.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioachim, Patriarh al Moscovei. A înzestrat tipografia Mitropoliei de la Iași cu material tipografic.

Dosoftei, *Viața și petrecerea sfinților*, I-IV; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1682

Observații: Volumele au fost tipărite între anii 1682-1686.

Bibliografie: BRV, I, nr. 73, p. 240-246; IV, nr. 73, p. 204; Buicliu, ADD-I, nr. 73-I, p. 187-189; Morărescu, 1983, p. 41-42; Frențiu, 2002.

Ioan arhimandrit – patron

Chiriacadromion, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1811

Observații: Cartea s-a tipărit cu contribuția mai multor susținători financiari nementionați. Tipărirea s-a încheiat în 19 mai.

Bibliografie: BRV, III, nr. 790, p. 31-41.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan arhimandrit a fost stareț la mănăstirile Neamț și Secu.

Isac Syrul, *De suflet folositoare carte*; I. slavonă; Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1812

Observații: Exemplarul de la BCU Iași prezintă diferențe față de cel descris în BRV, III. Tipărirea s-a încheiat în 15 octombrie. Posibilă destinație pentru mănăstirile de dincolo de Prut.

Bibliografie: BRV, III, nr. 820, p. 71-72; DPCBRV, nr. 820, p. 277-282.

Viețile sfinților din luna octombrie, ediția a II-a; Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1809

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 13 februarie. Cartea descrisă în DPCBRV are altă configurație decât cea din BRV, III.

Bibliografie: BRV, III, nr. 773, p. 15-20; DPCBRV, nr. 115, p. 108-110.

Viețile sfinților din luna noiembrie, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1811

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 6 mai.

Bibliografie: BRV, III, nr. 799, p. 54.

Ioan arhimandrit –patron, editor

Služba Născătoarei de Dumnezeu, Râmnic, 1706

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala arhimandritului Ioan.

Bibliografie: BRV, I, nr. 150, p. 467; Bădără, 1998, p. 156.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan arhimandrit al mănăstirii Hurez. Este primul stareț al mănăstirii Hurez, fiind adus aici de la mănăstirea Câmpulung. A funcționat ca stareț al mănăstirii în perioada 1692-1726, comandând copierea unor manuscrise, dar a avut și preocupări legate de editarea cărților.

Ioan arhimandrit, ieromonah – editor, tipograf

Liturgier (Slujebnic); l. slavonă; Deal, Tipografia Mănăstirii, 1646

Observații: Arhimandritul Ioan este evocat pe verso-ul foii de titlu printr-o xilogravură, pe lângă Matei Basarab și soția sa Elena, sf. Nicolae, Isus și Maica Domnului. Există și o inscripție „Arhimandrit Ioan”, un lucru rar întâlnit în istoria cărții românești (reproducere pe p. 153 din BRV). Ioan arhimandrit s-a îngrijit și de realizarea plății pentru tiparul *Liturgierului*, din banii Mitropoliei.

Bibliografie: BRV, I, nr. 49, p. 152-155; Buicliu, ADD-I, nr. 49–I, p. 164-165.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan arhimandritul și Ioan ieromonahul, amândoi prezenți în tipografia domnească a lui Matei Basarab la Deal și Târgoviște; nu avem certitudinea că ar fi vorba de una și aceeași persoană. Credem că această ipoteză este plauzibilă. Ioan ieromonahul se prezintă ca fiind de la Muntele Athos, de loc din Bosnia, originar din Kamengrad (Cetatea de Piatră), călugărit la mănăstirea Gomionița. În bibliografie, la Buicliu, p. 55-56, Ioan arhimandritul are aceeași proveniență. Bunăoară, presupunem că-i putem

declara a fi o singură persoană. În cazul *Liturgierului* ar putea fi identificat atât în calitate de editor cât și tipograf. În cazul *Triodului* reiese că a fost tipograful cărții.

Triod / Penticostar; l. slavonă; Târgoviște, Tipografia Domnească, 1649

Observații: Tipărirea a avut loc între 27 martie 1648 – 7 iunie 1649. Ieromonahul Ioan a fost tipograful cărții, menționat în cuvântul către cititori.

Bibliografie: BRV, I, nr. 55, p. 171-175; Buicliu, ADD-I, nr. 55-56, p. 173.

Ioan diacon – tipograf

Amfilohie Hotiniul, *De obște Gheografie*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1795

Observații: Amfilohie Hotiniul este traducător și autor al prelucrării. Diaconul Ioan a colaborat la tipărirea cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 594, p. 378-379; IV, nr. 594, p. 271-272; Buicliu, ADD-I, nr. 594-II, IV, p. 337-338; BRVAC, p. 22-23.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan, diacon; Ioan Diaconul de la tipografia Mitropoliei din Iași, unde a avut calitatea de zețar. A funcționat împreună cu Teodor Diaconul.

Amfilohie Hotiniul, *Elementi arithmetice*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1795

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 11 decembrie. Diaconul Ioan a fost zețar cu diaconul Teodor.

Bibliografie: BRV, II, nr. 596, p. 383- 384; BRVAC, p. 23-24.

Ceaslov, Iași, Tipografia nouă a Mitropoliei, 1797

Observații: Diaconul Ioan a fost zețar cu diaconul Teodor.

Bibliografie: BRV, II, nr. 609, p. 393; BRVAC, p. 208-209.

Ioan duhovnic – diortositor, tipograf

Ceaslov, București, Tipografia Mitropoliei, 1806

Bibliografie: BRV, II, nr. 694, p. 478-479.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan Craioveanul, de la Craiova (?); Popa Ioan Craioveanul de la Mitropolia din București (?); duhovnic de la Mitropolia Bucureștilor. Se poate admite că a îndeplinit funcția de prefect sau de

administrator al tipografiei și a ținut evidența încasărilor și a cheltuielilor atelierului.

Evhologhion; ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1808

Bibliografie: BRV, II, nr. 739, p. 530-531.

Psaltire, București, Tipografia Mitropoliei, 1806

Bibliografie: BRV, II, nr. 703, p. 486; IV, nr. 703, p. 278.

Ioan Efesianul – diortositor

Ioan Damaschinul, *Arătarea credinței ortodoxe*; l. greacă; Iași, Tipografia Sfântului Mormânt, 1715

Bibliografie: BRV, I, nr. 174, p. 501; Bădără, 1998, p. 168.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan din Efes, Ioan Efesianul. A lucrat ca diortositor în tipografiile din București și Iași. A fost colaboratorul lui Antim Ivireanul. A fost și profesor la Academia domnească de la Iași.

Sevastos Trapezuntul Chimenitul, *Învățătura dogmatică a bisericii răsăritene*; l. greacă; București, Tipografia Mitropoliei, 1703

Observații: Tipărirea s-a încheiat în septembrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 140, p. 450-451.

Ioan gravor – gravor

Penticostar, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1805

Bibliografie: BRV II, nr. 685, p. 463; Buicliu, ADD-I, nr. 685, p. 360; Tatai, 2007, p. 33.

Ioan Logofătul – editor

Îndreptări moralicești, Buda, Tipografia Universității, 1813

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 825, p. 76-77.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan Logofătul, negustor din Timișoara.

Ioan Monahul – diortositor

Molitvenic, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1768

Observații: Cartea s-a tipărit între 5 ianuarie – 10 mai.

Bibliografie: BRV, II, nr. 358, p. 182.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan Monahul de la Episcopia Râmnicului. A fost diortositor. În anii 1768-1769, 1774 a funcționat

un Ion Zețarul, „zățariu”, în aceeași tipografie. Nu deținem alte informații despre datele biografice a celor doi.

Ioan Postelnicul – diortositor

Alexandru Mavrocordat, *Istoria sfântă*; l. greacă; București, Tipografia Mănăstirii Tuturor Sfinților, 1716

Observații: Tipărirea cărții s-a terminat în august. Cartea trebuia distribuită în dar credincioșilor.

Bibliografie: BRV, I, nr. 176, p. 509-512; Bădără, 1998, p. 169.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan Postelnicul; a fost diortositor la tipografia din București. La editarea cărții a contribuit în calitate de corector și îngrijitor de ediție.

Ioan Râmnicianul – tipograf

Acatist, Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfintei Troițe, 1763

Bibliografie: BRV, II, nr. 331, p. 160; IV, nr. 331, p. 249; Buicliu, ADD-I, nr. 331, p. 271; BRVAC, p. 15-16; Mircea, 2008, p. 204-206, ș. a.; Petrik, V, p. 18.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan Râmnicianul a fost tipograf la Blaj.

Bucoavnă; ediția a II-a, Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfintei Troițe, 1756

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: Petrik, VII; <http://www.arcanum.hu/oszk/lpext.dll/Petrik/d992/deda?fn=document-frame.htm&f=templates&2.0>.

Evangelie, Blaj, Tipografia Mitropoliei, 1765

Observații: Tipograf împreună cu Sandu Tipografal și Petru Râmnicianul.

Bibliografie: BRV, II, nr. 342, p. 164; DPCBRV, nr. 342, p. 203; BRVAC, p. 84-85; Tatai-Baltă, Mircea, 1998, p. 391; Mircea, 2008, p. 204-206, ș. a.; Petrik, V, p. 64.

Molitvenic, Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfintei Troițe, 1757

Observații: Ioan Râmnicianul a fost tipografal cărții, semnat pe foaia de titlu.

Bibliografie: BRV, II, nr. 306, p. 141; Petrik, V, p. 144; Tatai-Baltă, 1995, p. 49-63.

Ioan zețar – tipograf

Acatist, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1819

Observații: DPCBRV identifică greșit anul 1810 ca fiind anul tipăririi. Buicliu, p. 370, exclude ediția 1810 pe baza faptului că episcopul Galaktion a păstorit din 25 ianuarie 1813 până în 12 aprilie 1824. Prin aceste concluzii ediția rămâne incertă și nesoluționată. Numele zețarului Ioan se află în varianta descrisă de DPCBRV. Același nume apare în tipografia ieșeană în anul 1821, astfel am păstrat cărțile în care apare Ioan în calitate de zețar la aceeași voce.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1027, p. 287; DPCBRV, nr. 116, p. 110; Buicliu, ADD-I, nr. 116, p. 370.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan, așezătorul slovelor; Ioan Zețar. Ioan la DPCBRV în *Acatist*, 1819 se cheamă „jățar” și apare într-o tipăritură de Râmnic, existența cărții fiind pusă sub semnul întrebării. În *Pannibidă [...]* și *Urmare în Duminica [...]* este așezătorul slovelor, de fapt tot zețar, dar în Tipografia Mitropoliei de la Iași, funcționarea lui în anul 1819 nu este certă. Ar rămâne sigură prezența lui Ioan în cadrul tipografiei ieșene, în anul 1821. Ioan este numit între „fratele Gheorghie [...] și Iordachi așezătorii slovelor” în *Urmare în Duminica [...]*.

Pannibidă și litia mică, ediția a II-a; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1821

Bibliografie: BRV, III, nr. 1125, p. 382.

Urmare în Duminica Paștelui și săptămâna luminată, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1821

Bibliografie: BRV, III, nr. 1129, p. 385-386.

Ioan Zugraf – gravor

Calendar pe 140 de ani (1816-1956), București, 1823

Observații: Locul tipăririi este incert. Tipărirea s-a încheiat în 1 ianuarie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1175, p. 406-407.

Ioan Zugrav – gravor

Evangelie, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1806

Bibliografie: BRV, II, nr. 699, p. 485; IV, nr. 699, p. 276-278; Tatai 2007, p. 48.

Vasile Aaron, *Patima și moartea Mântuitorului*; ediția a II-a; Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1808

Bibliografie: BRV, II, nr. 732, p. 520-522; Tatai 2007, p. 53.

Ioanichie episcop – patron

Psaltire, Movilău, Tipografia lui Mihail Strilbițki, 1796

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 28 iunie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 604, p. 390; BRVAC, p. 121-122.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioanichie Episcopul Brațclavului și a Camenno Podolului (Ucraina).

Ioanovici, Iosif – patron

Paul Iorgovici, *Observații de limba rumânească*, Buda, Tipografia Universității, 1799

Bibliografie: BRV, II, nr. 621, p. 413-416.

Repere biografice: Variante ale numelui: Iosif Ioanovici de Șacabent, episcop neunit al Verșețului, Caransebeșului, Lugojului, Orșovei, Mehadii.

Ioanovici, Nestor – patron

Suciu Moise, *Semnul bucuriei și a poștei inimii*, Buda, 1829

Bibliografie: BRV, III, nr. 1432, p. 660-661.

Repere biografice: Variante ale numelui: Nestor Ioanovici a fost episcop neunit al Aradului; asesor în comitatul Aradului.

Ioanovici, Vasilie – tipograf

Învățătură bristianicești; ediția a II-a; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1823

Observații: A colaborat cu zețarii Ioan Pavlovici și Gheorghie. Autorii BRV-ului indică în vedetă a III-a ediție, pe când în textul foii de titlu este citată ediția a II-a.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1181, p. 412-413.

Repere biografice: Variante ale numelui: Vasilie Ioanovici. În tipografie a fost prubar.

Ioanovici Vidac, Vichentie – editor

Îndreptarea păcătosului; l. slavonă, l. română; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1765

Observații: Locul tipăririi este incert: Iași, Tipografia Mitropoliei (informație păstrată în unele exemplare) sau Timișoara indicată conform BRV-ului pe foaia de titlu. Tipărirea cărții s-a

încheiat în 8 iunie. Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II nr. 343, p. 164-166; Buicliu, ADD-I, nr. 343-II, p. 274.

Repere biografice: Variante ale numelui: Vichentie Ioanovici Vidac, Episcopul Timișoarei și Lipovei (1759-1774).

Ion drugar – tipograf

Ceaslov, Rădăuți, Tipografia nouă a episcopului Varlaam, 1745

Observații: Ion drugar a colaborat cu Grigorie Stan Brașoveanul – coordonatorul tipografiei, cu Iosif ierodiaconul de la mănăstirea Neamț, cu Sandu tipograful, cu Necula zețarul, cu Ion Buliandă, cu Lupul Marăș și cu Simion, pilcari și cu Ștefan poslușnicul. Informația valoroasă prin descrierea întregii echipe de tipografi este oferită de tipăritura însăși. Tipărirea s-a încheiat în 18 ori 21 septembrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 241, p. 85; BRVAC, p. 185-186; Mircea, 2008, p. 134-135.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ion drugarul. În cazul de față are calitatea de strângător la teasc, membru al echipei de tipografi la Rădăuți între anii 1744-1745.

Ion Invoi – gravor

Paraclisul Sfântului Haralambie, Brașov, 1815

Observații: Locul tipăririi este incert.

Bibliografie: BRV, III, nr. 882, p. 123-124; IV, nr. 882, p. 300.

Repere biografice: Lectura numelui gravorului de autorii BRV-ului, în formă de Ion Invoi, este incertă.

Ion Zețarul – tipograf

Acatistul Născătoarei de Dumnezeu, Râmnic, 1768

Observații: Cartea nu figurează în BRV. Conform DPCBRV locul și anul tipăririi sunt incerte, se propune anul de tipărire 1768.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 45, p. 51-52; BRVAC, p. 16.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ion Zățariu; a fost zețar în tipografia de la Râmnic 1768, 1769, și în 1774. „Ion Zățariu mult păcătos/ Valuri multe ridică furtuna pre mare/ Mai vârtos tipografului în lucru ce are/ Nu atâta grije și frica începutului/ Cât iaste a sfârșitului/ Fie ce început e folos nevoiță arată/ Iară

sfârșitul a tot ia plată lăudată/ Fie a lui Dumnezeu putere care a dat după-nceput și sfârșire” (DPCBRV, p. 51-52). Posibil să fie și tipograful – zețarul *Catavasier*-ului de la Râmnic, 1769. Un Ioan Monahul a fost diortositor la Râmnic în anul 1768.

Catavasier, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1769

Observații: „Ionnu” este considerat în DPCBRV zețar în tipografie. Ar putea fi același cu Ion Zețarul, care a tipărit *Acatistul Născătoarei de Dumnezeu* din 1768 și *Ceaslov*-ul din 1774 la Râmnic.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 145, p. 87-88; DPCBRV, nr. 145, IV, p. 211; BRVAC, p. 161.

Ceaslov, Râmnic, 1774

Observații: Cartea nu figurează în BRV. Fără an și loc de tipărire. DPCBRV propune Râmnic, 1774. Aceași bibliografie îl propune pe Ion, Ioanu în calitate de zețar în contextul tipăririi *Ceaslov*-ului.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 56, p. 57-59; BRVAC, p. 192-193; Hanga, 1980.

Iordache – tipograf

Liturgiile, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1768

Observații: BRV, IV, nr. 366, p. 252, corectează informația din BRV, II privind anul tipăririi cu 1768. În anul 1769 sau 1777 nu a putut fi patron Alexandru Scarlat Ghica, deoarece nu a fost domn în Țara Românească, decât până în 28 octombrie 1768.

Bibliografie: BRV, II, nr. 366, p. 192; IV, nr. 366, p. 252.

Repere biografice: Variante ale numelui: Iordache tipograf, dascăl. A tipărit cu Constantin. În același timp a tipărit la București Iordache Stoicovici. Calitatea lui Iordache în această lucrare nu este clar exprimată.

Iordachi – tipograf

Octoih de Canoane pentru Pavcerniță, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1816

Bibliografie: BRV, III, nr. 916, p. 155; Chiaburu 2010, p. 440.

Repere biografice: Variante ale numelui: Iordachi. A fost zețar (așezătorul slovelor). Se menționează formularea „fratele Gheorghie și Ioan și Iordachi așezători slovelor”.

Urmare în Duminica Paștelui și săptămâna luminată, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1821

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în luna februarie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1129, p. 385-386.

Iordan Cappadochian – editor, diortositor

Mineiul pe februarie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații: Cartea s-a tipărit între 9 august – 28 septembrie. Iordan biv vel grămătic Cappadochian, a îndreptat traducerea *Mineiului pe februarie*. Posibil diortositor.

Bibliografie: BRV, II, nr. 421, p. 237-241; Buicliu, ADD-I, nr. 421-II, p. 292.

Repere biografice: Variante ale numelui: Iordan biv vel grămătic Cappadochian. A editat și îndreptat traducerea *Mineiilor* între anii 1779-1780. Nu avem certitudinea contribuției sale în toate cazurile, dar în descrierea *Mineiilor* autorii BRV-ului au făcut trimiteri la lunile precedente în care apare și Iordan Cappadochianul în calitate de diortositor, eventual editor.

Mineiul pe martie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații: Cartea s-a tipărit între 15 octombrie – 5 decembrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 422, p. 241-244; Teodorescu, 2006, p. 54-55.

Mineiul pe aprilie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Cartea s-a tipărit între 9 decembrie – 29 ianuarie. Iordan biv vel grămătic Cappadochian a îndreptat traducerea din limba greacă.

Bibliografie: BRV, II, nr. 433, p. 254-256; Buicliu, ADD-I, nr. 433-II, p. 294; Teodorescu, 2006, p. 55.

Mineiul pe mai, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Tipărirea a început în februarie și s-a încheiat în 24 martie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 434, p. 256-259; Buicliu, ADD-I, nr. 434-II, p. 295; Teodorescu, 2006, p. 55-56.

Mineiul pe iunie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Cartea s-a tipărit între 26 martie – 16 mai.

Bibliografie: BRV, II, nr. 435, p. 260-262; Buicliu, ADD-I, nr. 435-II, p. 295; Teodorescu, 2006, p. 56.

Iordan, Hagi – editor

Petre Berovici, *Bucvar*, l bulgară; Brașov, 1824

Bibliografie: BRV, III, nr. 1203, p. 433; IV, nr. 1203, p. 311-315.

Iorest, Ilie – patron

Evangelia cu învățătură, Bălgrad, 1641

Observații: Tipărirea a început în vremea mitropolitului Ghenadie și s-a încheiat în vremea mitropolitului Iorest.

Bibliografie: BRV, I, nr. 40, p. 115-118; Buicliu, ADD-I, nr. 40, p. 149-150; BRVAC, p. 70; Veress, I, nr. 157, p. 77; Mârza, 1998, p. 26-30; DTR, p. 213.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ilie Iorest, Iorist, mitropolit al Bălgradului. S-a născut cca. în anul 1600 și a murit în anul 1678. În anul 1643 a fost nevoit să părăsească scaunul mitropolitan și s-a refugiat la mănăstirea Putna.

Iosif al II-lea – patron

Ceaslov, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1790

Bibliografie: BRV, II, nr. 534, p. 334-335; BRVAC, p. 203-204.

Repere biografice: Iosif al II-lea de Habsburg-Lorena a fost fiul Mariei Tereza, pe care și l-a asociat la domnie (1765). Ulterior a devenit împărat romano-german (1780-1790). Textul foilor de titlu a cărților apărute în vremea domniei lui sau dedicațiile din cărți fac referire la calitatea sa de patron al editării.

Gheorghe Șincai, *Epistola ad Ioannem de Lipszky*; l. latină; Buda, Tipografia Universității, 1804

Observații: Gheorghe Șincai a fost corectorul cărții în tipografie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 673, p. 451.

Istoria a Alexandrului celui Mare din Machedonia și a lui Darie din Persida împăraților, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1794

Observații: Ediția descrisă în BRV diferă de cea a lui G. Tepelea; Buicliu propune două descrieri

după două volume, care diferă în unele segmente, dar ar fi apărut în același an.

Bibliografie: BRV, II, nr. 577, p. 361-365; Buicliu, ADD-I, nr. 577_{1,2}-II, p. 334-335; Veress, II, nr. 804, p. 94; Petrik, V, p. 223; Țepelea, 1964; Buicliu, Jaklovsky, 1983.

Învățăături creștinești, Viena, Tipografia lui Joseph Kurzböck, 1785

Bibliografie: BRV, II, nr. 491, p. 306.

Mihai Roșu, *Învățăături creștinești*, Viena, Tipografia lui Joseph Kurzböck, 1775

Observații: Numele autorului este incert.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 155, p. 91-92.

Milostive porunci împărătești, Sine loco, 1785

Observații: Cartea nu figurează în BRV. Lipsesc locul tipăririi, posibil la Joseph Kurzböck de la Viena.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 68, p. 71-74.

Minologhion, Blaj, Tipografia Mitropoliei, 1781

Bibliografie: BRV, II, nr. 448, p. 273; IV, nr. 448, p. 262; Buicliu, ADD-I, nr. 448-II, IV, p. 298-300; Petrik, V, p. 324; Tatai-Baltă, 1995, p. 82-109; Mircea, 2008, p. 254-260; I. R; VI, p. 540-544.

Molitvenic, ediția a II-a; Blaj, Tipografia Seminarului, 1784

Bibliografie: BRV, II, nr. 475, p. 290-292; IV, nr. 475, p. 264; Buicliu, ADD-I, nr. 475, p. 307-308; Veress, II, nr. 640, p. 30.

Octoib; ediția a III-a; Blaj, Tipografia Seminarului, 1783

Bibliografie: BRV, IV, nr. 96, p. 96; Buicliu, ADD-I, nr. 179-IV, p. 302-303.

Preoția sau îndreptarea preoților, ediția a II-a; Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1789

Bibliografie: BRV, II, nr. 529, p. 330-331; Petrik, V, p. 406.

Iosif episcop – patron, editor, diortositor

Apologhia, București, Tipografia nouă a lui Răducanu Clinceanu și Dimitrie Topliceanu, 1819

Observații: Autorii BRV-ului indică în vedetă ediția a II-a, pe când în descrierea foii de titlu se menționează că este vorba de prima ediție.

Tipărirea s-a încheiat în iunie. Episcopul Iosif al Argeșului a patronat ediția.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1030, p. 288-289.

Repere biografice: Variante ale numelui: Iosif, episcop al Argeșului; Iosif s-a născut în jurul anului 1750 în Malaia, jud. Vâlcea și a decedat în anul 1820 în București. A fost ierodiacon, ieromonah și protosinghel la Episcopia Râmnicului, egumen al mănăstirii „Sf. Dumitru” din Craiova, episcop titular pentru scaunul de Sevastia (1792), episcop al Argeșului din 1793, unde a păstorit până la moartea survenită în anul 1820. În 1797 a înființat o școală pentru pregătirea preoților la mănăstirea „Antim” din București, a susținut tipărirea cărților în majoritatea centrelor tipografice de atunci. A fost editorul și diortositorul ediției *Mineului* I-XII, tipărit la Buda în 1805, retipărită după ediția lui Chesarie și Filaret.

Arătare [...] pre scurt a Dumnezeștilor dogme, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1816

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat la 19 februarie. Episcopul Iosif a fost traducătorul cărții, posibil și îngrijitorul ediției.

Bibliografie: BRV, III, nr. 898, p. 137-139.

Chiriadodromion; l. bulgară; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1806

Observații: Cartea s-a tipărit prin contribuția unui important număr de prenumerați. Episcopul Iosif a fost unul dintre cei trei principali finanțatori ai tipăririi și numele său apare doar în lista de prenumerați. Tipărirea a avut loc între 24 aprilie - 25 noiembrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 708, p. 490-492.

Mineul mare, I-XII; Buda, Tipografia Universității, 1805

Observații: Ediția pentru Țara Românească s-a tipărit pe cheltuiala episcopului Iosif.

Bibliografie: BRV, II, nr. 681, p. 456-461; DPCBRV, nr. 668, p. 258-260; Buicliu, ADD-I, nr. 668, 681-II, p. 354-356; DTR, p. 214; Dudaș, 1979, p. 375-379.

Noul Testament, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1818

Observații: Episcopul Iosif a finanțat probabil, împreună cu alții, ediția.

Bibliografie: BRV, III, nr. 992, p. 246-247.

Octoib, Buda, Tipografia Universității, 1811

Observații: Cartea s-a tipărit parțial pe cheltuiala episcopului Iosif. Exemplarul descris în BRV îl citează pe episcop pe foaia de titlu, în calitate de diortositor (a îngrijit și îndreptat textul). După DPCBRV există două variante ale *Octoibului*, care diferă prin prefețe. Tipărirea s-a realizat, din motive financiare și tehnice, între anii 1809-1811.

Bibliografie: BRV, III, nr. 796, p. 47-50; DPCBRV, nr. 796 p. 274-276; Buicliu, ADD-I, nr. 796-III, p. 371-372.

Octoib; ediția a II-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1811

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala episcopului Iosif, care a îmbunătățit traducerea călugărilor de la Neamț. În prefața pe care o semnează, descrie în ce a constat munca sa. Tipărirea s-a încheiat la 9 iunie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 797, p. 50-53.

Polyzois Kontos, *Învățătură de multe științe*, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1811

Observații: Episcopul Iosif a îndreptat textul; posibil și editor, după cum reiese din scrisoarea arhimandritului Nicodim Greceanu (BRV, III, p. 42).

Bibliografie: BRV, III, nr. 791, p. 41-45.

Služba Sf. Nifon, Sibiu, Tipografia Ioan Bart, 1806

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala episcopului Iosif.

Bibliografie: BRV, II, nr. 706, p. 487- 488.

Ușa pocăinței, Brașov, Tipografia privilegiată, 1812

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa și a altor fețe bisericești și laici, care sunt citați și în BRV, fiecare cu suma de bani cu care au contribuit. Pe foaia de titlu apar în calitate de finanțatori frații Boghici.

Bibliografie: BRV, III, nr. 815, p. 64-70.

Iosif Gorodețki – tipograf

Tălcuirea Liturghiei, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1697

Bibliografie. BRV, IV, nr. 104, p. 208-209; Bădără, 1998, p. 87, 124.

Repere biografice: Variante ale numelui: Iosif Gorodețki; ieromonah, tipograf la Iași. A fost probabil tipograf ucrainean. Bădără nu-l identifică cu Iosif tipograful rus, care a imprimat cu 11 ani înainte la Bălgrad.

Iosif ierodiacon – tipograf

Ceaslov, Rădăuți, Tipografia nouă a episcopului Varlaam, 1745

Bibliografie: BRV, II, nr. 241, p. 85; BRVAC, p. 185-186; Mircea, 2008, p. 134-135.

Repere biografice: Variante ale numelui: Iosif, ierodiacon de la Mănăstirea Neamț. A îndeplinit funcția de zețar. A făcut parte din echipa de tipografi a meșterului Grigorie Stan Brașoveanul în tipografia episcopului Varlaam la Rădăuți. Toată echipă este citată în *Repertoriul* de față la Ion drugar.

Iosif ieromonah – editor

Cuvintele lui Isaac Syrul, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1819

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 29 decembrie. Posibil editor al cărții, a semnat prefața.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1037, p. 295-298.

Repere biografice: Iosif a fost ieromonah la Mănăstirea Neamț.

Efrem Sirul, *Cuvinte și învățătură*, I-III; Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1818

Observații: Volumele II și III au apărut în anii 1819, 1823. Posibil editor, dar și tălmăcitor al textului.

Bibliografie: BRV, III, nr. 991, p. 243-246.

Iosif ieromonah – tipograf

Ceasloveș, Bălgrad, Tipografia Mitropoliei, 1685

Observații: BRV indică anul tipăririi incert, 1687. Cartea s-a tipărit în anul înscăunării mitropolitului Bălgradului Varlaam, ceea ce s-a întâmplat în luna decembrie 1685. Astfel, considerăm că tipărirea *Ceasloveșul*-ui ar putea fi datată cu sfârșitul anului 1685 sau începutul anului 1686; situație confirmată și la Buicliu.

Bibliografie: BRV, I, nr. 84, p. 279-280; Buicliu, ADD-I, nr. 84-I, p. 193-194; BRVAC, p. 179-180; Veress, I, nr. 228, p. 125; Mârza, 1998, p. 73-75.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ieromonah Iosif, tipograf rus. Doru Bădără lansează ipoteza conform căreia el ar fi putut face parte din echipa tipografului moldovean Chiriac, care a tipărit *Evangelia* la București, 1682 și mai târziu a fost activ în anii 1685, 1687, 1689 la Alba Iulia.

Iosif Leopold – patron

Ceasloveș, Sibiu, 1696

Observații: Cartea s-a tipărit cu setul de litere de la tipografia românească de la Alba Iulia. D. Bădără emite ipoteza tipăririi a două ediții ale cărții.

Bibliografie: BRV, I, nr. 101, p. 339-340; IV, nr. 101, p. 207-208; Buicliu, ADD-I, nr. 101-I, p. 208; BRVAC, p. 180-181; Mârza, 1998, p. 85-88; I. R; VI, p. 571.

Repere biografice: Variante ale numelui: Iosif Leopold, Leopold I de Habsburg. Împărat romano-german (1658-1705). A fost bunicul împărătesei Maria Tereza. În timpul său a apărut *Ceasloveșul* de la Sibiu, 1696 și *Chiriacodromionul*, 1699.

Chiriacodromion, Bălgrad, Tipografia Mitropoliei, 1699

Bibliografie: BRV, I, nr. 115, p. 372-377, 538; Buicliu, ADD-I, nr. 115-I, p. 213; BRVAC, p. 77-78; Veress, I, nr. 262, p. 142; Mârza, 1998, p. 98-104.

Iosif protosinghel – editor

Atanasie cel Mare, *Sinopsis*, Râmnic, Tipografia nouă a Episcopiei, 1783

Bibliografie: BRV, II, nr. 459, p. 279-280; BRVAC, p. 125-126.

Repere biografice: Variante ale numelui: Iosif Protosinghel al Episcopiei Râmnicului. A contribuit pe lângă episcopul Filaret al Râmnicului la editarea cărții.

Iovan – tipograf, gravor

Tetraevanghel slavonesc, București, 1582

Observații: DPCBRV face rectificarea concluziilor din BRV, I, nr. 34₁ și BRV, IV, nr. 11, demonstrând, pe baza noilor descoperiri că nu ar exista ediția *Evangheliei* lui Lavrentie tipărită la Brașov, în anul 1570, fiind de fapt ediția de București, 1582. Conform Păcurariu, 2002, p. 102 mitropolitul Eftimie I și-a încheiat activitatea în anul 1576, prin urmare *Tetraevanghelul slavonesc*, București, 1582 nu putea fi tipărit după acest an, când mitropolit devine Serafim. Ne punem întrebarea dacă nu există o altă variantă de identificare a acestei cărți? Conform bibliografiei mai recente, Demény- Demény, 1986, anul

tipăririi ar trebui să fie corectat din 1582 cu 1573-1575.

Bibliografie: BRV, I, nr. 34₁, p. 529; IV, nr. 11, p. 13-15; DPCBRV, nr. 11. IV, p. 165-169; BRVAC, p. 66-67; RMNy, I, nr. 520A; Demény-Demény, 1986, p. 106-127; DTR, p. 224; Păcurariu, 2002, p. 105.

Repere biografice: Variante ale numelui: Iovan, Ioan; ucenicul tipografului Lavrentie. „Au făcut împreună o mănăstire”, mănăstirea Plumbuita, pe râul Colentina din București (1573), în care au organizat tipografia.

Ipsilanti, Alexandru Ioan – patron

Adunare de poezii encomiastice; l. greacă; Leipzig, Tipografia lui Breitkopf, 1777

Observații: A. I. Ipsilanti a patronat editarea colecției de poezii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 411, p. 223-224.

Repere biografice: Variante ale numelui: Alexandru Ipsilanti; domn al Țării Românești (1774-1782, 1796-1797); domn al Moldovei (1787-1788). A fost tatăl lui Constantin Alexandru Ipsilanti.

Alexandru Ipsilanti, *Mic manual de legi*; l. greacă, l. română; București, Tipografia Mitropoliei, 1780

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în luna septembrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 425, p. 246-249.

Antologhion, București, Tipografia Mitropoliei, 1777

Bibliografie: BRV, II, nr. 398, p. 218; DPCBRV, nr. 398, p. 212-215 ; BRVAC, p. 39-40.

Apostol; ediția a IV-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1774

Bibliografie: BRV, II, nr. 384, p. 204-205; BRVAC, p. 49.

Capete de poruncă; ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1775

Bibliografie: BRV, II, nr. 389, p. 210-211; BRVAC, p. 146.

Catavasier, București, Tipografia Mitropoliei, 1781

Bibliografie: BRV, II, nr. 444, p. 270-271; IV, nr. 444, p. 262; DPCBRV, nr. 444, p. 219; BRVAC, p. 162-163.

Cazanii, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1781
Bibliografie: BRV, II, nr. 445, p. 271-272; IV, nr. 445, p. 262; BRVAC, p. 177-178.

Ceaslov, București, Tipografia Mitropoliei, 1778
Bibliografie: BRV, II, nr. 414, p. 226; BRVAC, p. 195.

Ceaslov, București, Tipografia Mitropoliei, 1780
Bibliografie: BRV, IV, nr. 167, p. 93.

Ceaslov, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779
Bibliografie: BRV, II, nr. 417, p. 229; DPCBRV, nr. 417, p. 216; BRVAC, p. 196.

Ceaslov, ediția a IV-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1777
Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 4 mai.
Bibliografie: BRV, II, nr. 407, p. 221; BRVAC, p. 193-194.

Evangelie, București, Tipografia Mitropoliei, 1775
Bibliografie: BRV, II, nr. 390, p. 211; BRVAC, p. 86-87.

Hatîșerîf, București, Tipografia Mitropoliei, 1774
Observații: Locul și anul tipăririi sunt incerte, probabil tipografia Mitropoliei din București.
Bibliografie: BRV, II, nr. 386, p. 206.

Învățătură bisericască, București, 1774
Bibliografie: BRV, II, nr. 387, p. 206.

Liturghii, București, Tipografia Mitropoliei, 1780
Bibliografie: BRV, II, nr. 432, p. 253.

Liturghii, București, Tipografia Mitropoliei, 1797
Bibliografie: BRV, II, nr. 610, p. 393-394.

Macarie Egipteanul, *Omilii*, București, Tipografia Mitropoliei, 1775
Bibliografie: BRV, II, nr. 392, p. 212-213.

Mineiul pe octombrie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1776
Observații: Autorii BRV-ului constată că există două ediții ale cărții. Ambele îl au pe episcopul Chesarie patron. La prima ediție a lucrat tipograful Constandin Mihailo Popovici. La cea de a doua, ieromonahul Climent și Popa Constandin, Chesarie nefiind mulțumit de prestația primului.

Bibliografie: BRV, II, nr. 395, p. 215-217; IV, nr. 395, p. 255-256; Teodorescu, 2006, p. 52.

Mineiul pe noiembrie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1778
Bibliografie: BRV, II, nr. 415, p. 226-228; Buicliu, ADD-I, nr. 415-II, p. 292; Florescu, 1983a, p. 308-313; Teodorescu, 2006, p. 52-53.

Mineiul pe decembrie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779
Observații: Cartea s-a tipărit între 6 februarie – 2 mai.
Bibliografie: BRV, II, nr. 419, p. 231-233; Buicliu, ADD-I, nr. 419-II, p. 292; Teodorescu, 2006, p. 53.

Mineiul pe ianuarie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779
Observații: Cartea s-a tipărit între 18 mai – 8 august.
Bibliografie: BRV, II, nr. 420, p. 233-237; Teodorescu, 2006, p. 53-54.

Mineiul pe februarie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779
Observații: Cartea s-a tipărit între 9 august – 28 septembrie.
Bibliografie: BRV, II, nr. 421, p. 237-241.

Mineiul pe martie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779
Observații: Cartea s-a tipărit între 15 octombrie – 5 decembrie.
Bibliografie: BRV, II, nr. 422, p. 241-244; Teodorescu, 2006, p. 54-55.

Mineiul pe aprilie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780
Observații: Cartea a fost tradusă de Filaret și s-a tipărit între 9 decembrie 1779 - 29 ianuarie 1780.
Bibliografie: BRV, II, nr. 433, p. 254-256; Buicliu, ADD-I, nr. 433-II, p. 294; Teodorescu, 2006, p. 55.

Mineiul pe mai, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780
Observații: Tipărirea s-a încheiat în 24 martie.
Bibliografie: BRV, II, nr. 434, p. 256-259; Buicliu, ADD-I, nr. 434-II, p. 295; Teodorescu, 2006, p. 55-56.

Mineiul pe iunie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Cartea s-a tipărit între 26 martie – 16 mai.

Bibliografie: BRV, II, nr. 435, p. 260-262; Buicliu, ADD-I, nr. 435-II, p. 295; Teodorescu, 2006, p. 56.

Mineiul pe iulie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Tipărirea a avut loc între 18 mai și 18 iulie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 436, p. 262-264; Buicliu, ADD-I, nr. 436-II, p. 295; Teodorescu, 2006, p. 57.

Mineiul pe august, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Tipărirea a avut loc între 23 iulie și 24 septembrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 437, p. 265-267; Teodorescu, 2006, p. 57.

Mineiul pe septembrie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Tipărirea a avut loc între 23 iulie - 24 septembrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 438, p. 267-268; Teodorescu, 2006, p. 58.

Octoib, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1776

Bibliografie: BRV, II, nr. 396, p. 217; Buicliu, ADD-I, nr. 396-II, p. 290; Teodorescu, 2006, p. 76-77.

Penticostar, București, Tipografia Mitropoliei, 1782

Bibliografie: BRV, II, nr. 454, p. 275-276.

Penticostar, ediția a II-a; București, 1783

Observații: BRV nu cunoaște această ediție. Buicliu consideră că este vorba de cea de a II-a ediție.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 63, p. 64; Buicliu, ADD-I, nr. 63, p. 303-304.

Prăvălioară de taina ispovedaniei, ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1781

Observații: Tipărirea s-a încheiat în aprilie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 450, p. 273. Buicliu, ADD-I, nr. 450-II, p. 300-301.

Psaltire, București, Tipografia Mitropoliei, 1796

Bibliografie: BRV, II, nr. 603, p. 389; BRVAC, p. 121.

Psaltire, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații: Din DPCBRV, nr. 57 nu reiese limpede dacă cartea descrisă aproximativ pentru anii 1779-1786 este cea din BRV, II, IV, nr. 423.

Bibliografie: BRV, II, nr. 423, p. 244-245; IV, nr. 423, p. 257-259; DPCBRV, nr. 57, p. 59-61; Buicliu, ADD-I, nr. 423-II, IV, p. 293; BRVAC, p. 110-111; Teodorescu, 2006, p. 87-88.

Psaltire, ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1775

Bibliografie: BRV, II, nr. 393, p. 213-214; BRVAC, p. 110; Teodorescu, 2006, p. 87.

Psaltire, ediția a III-a; București, 1780

Bibliografie: BRV, II, nr. 441, p. 269-270; Buicliu, ADD-I, nr. 441-II, p. 295; BRVAC, p. 112-113.

Slujba cuviosului Dimitrie de la Basarabov, București, Tipografia Mitropoliei, 1779

Observații: Tipărirea s-a încheiat în luna martie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 424, p. 245-246.

Triod, ediția a III-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1777

Observații: Cartea s-a tipărit între 20 octombrie 1776 – 25 februarie 1777.

Bibliografie: BRV, II, nr. 410, p. 222-223; Buicliu, ADD-I, nr. 410-II, p. 291-292.

Ipsilanti, Constantin Alexandru – patron

Cărticică care cuprinde multe lucruri spre folos, București, 1806

Observații: Locul tipăririi este incert. Prefața îi este dedicată lui Constantin Ipsilanti.

Bibliografie: BRV, II, nr. 692, p. 476-477; I. R; VI, p. 491-494.

Repere biografice: Constantin Ipsilanti a fost fiul lui Alexandru Ipsilanti. A domnit în Moldova și în Țara Românească. În Moldova a fost domn între anii 1799-1801; în Țara Românească în 1802-1806. Sub ocupația rusă a domnit în ambele țări din noiembrie 1806 și până în august 1807.

Ceaslov, București, Tipografia Mitropoliei, 1806

Bibliografie: BRV, II, nr. 694, p. 478-479.

Psaltire, București, Tipografia Mitropoliei, 1806
Bibliografie: BRV, II, nr. 703, p. 486; IV, nr. 703, p. 278.

Tâlcuirea celor șapte taine, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1807
Bibliografie: BRV, II, nr. 729, p. 505-506; DPCBRV, nr. 729, p. 267.

Irimia – tipograf

Liturgia Sfântului Ioan Gură de Aur, Rădăuți, Tipografia Episcopiei, 1745
Bibliografie: BRV, II, nr. 243, p. 87; IV, nr. 243, p. 242; Chiaburu 2010, p. 438.

Irimia ierodiacon – tipograf

Liturghii, București, Tipografia Mitropoliei, 1780
Bibliografie: BRV, II, nr. 432, p. 253.
Repere biografice: Variante ale numelui: Irimia ierodiacon. A fost administratorul tipografiei Mitropoliei din București.

Psaltire, ediția a III-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1780
Bibliografie: BRV, II, nr. 441, p. 269-270; Buicliu, ADD-I, nr. 441-II, p. 295; BRVAC, p. 112-113.

Isaac monah – diortositor

Chiriacodromion, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1811
Bibliografie: BRV, III, nr. 790, p. 31-41.

Cuvintele lui Isaac Syrul, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1819
Observații: Tipărirea s-a încheiat în 29 decembrie.
Bibliografie: BRV, III, nr. 1037, p. 295-298; Chiaburu 2010, p. 440.

Efrem Sirul, *Cuvinte și învățături*, I-III, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1818
Observații: Volumele II și III au apărut în anii 1819, 1823.
Bibliografie: BRV, III, nr. 991, p. 243-246; Chiaburu 2010, p. 440.

Octoib de Canoane pentru Pavcerniță, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1816

Bibliografie: BRV, III, nr. 916, p. 155; Chiaburu 2010, p. 440.

Scara părintelui Ioan, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1814
Bibliografie: BRV, III, nr. 857, p. 106-109; Chiaburu 2010, p. 440.

Typicon, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1816
Bibliografie: BRV, III, nr. 923, p. 157-161; Chiaburu 2010, p. 440.

Viețile sfinților din luna octombrie; ediția a II-a; Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1809
Observații: Tipărirea s-a încheiat în 13 februarie. Cartea descrisă în DPCBRV are altă configurație decât cea din BRV, III.
Bibliografie: BRV, III, nr. 773, p. 15-20; DPCBRV, nr. 115, p. 108-110.
Repere biografice: Variante ale numelui: Isaac monahul, K: M: Isaac D. A fost tipograf, diortositor și traducător la mănăstirea Neamț.

Isaia – tipograf

Apologhia, București, Tipografia nouă a lui Răducanu Clinceanu și Dumitrache Topliceanu, 1819
Observații: Autorii BRV-ului indică în vedetă ediția a II-a, pe când în descrierea foii de titlu se menționează că este vorba de ediția întâi. Tipărirea s-a încheiat în iunie.
Bibliografie: BRV, III, nr. 1030, p. 288-289.
Repere biografice: Variante ale numelui: Isaia; monah, shimonah și tipograf la mănăstirea Neamțului, unde a lucrat împreună cu ieromonahul Inochentie. Nu știm cu certitudine, dacă monahul Isaia, de la mănăstirea Neamț, care a tipărit la București în anul 1819 la proprietarii tipografiei, Clinceanu și Răducanu este aceeași persoană, care a tipărit la Neamț în anul 1830.

Mineiul lunii lui ianuarie, Neamț, Tipografia nouă a Mănăstirii, 1830
Bibliografie: BRV, III, nr. 1488, p. 691-692; IV, nr. 1488, p. 319-321.

Viața Sfântului Vasilie celui Nou, București, Tipografia nouă a lui Răducanu Clincianul și Dimitrie Topliceanu, 1819
Observații: BRV indică anul tipării greșit 1919, presupunem că este o greșală de tipar. Tipărirea s-a încheiat în 12 iulie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1050, p. 314.

Viețile sfinților din luna aprilie, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1813

Bibliografie: BRV, III, nr. 839, p. 92; IV, nr. 839, p. 296; Buicliu, ADD-I, nr. 839–III, IV, p. 379; Chiaburu 2010, p. 440.

Viețile sfinților din luna mai, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1813

Bibliografie: BRV, III, nr. 840, p. 92; Chiaburu 2010, p. 440.

Isaia protosinghel – editor

Slujba Sfântului Isaia, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1815

Bibliografie: BRV, III, nr. 890, p. 129-130.

Repere biografice: În aceeași perioadă, care cuprinde anii 1819 și 1830 la Neamț și la București a funcționat în calitate de tipograf și sprijinitor un monah Isaia. În acest context nu ne putem pronunța, dacă Isaia protosinghel ar putea avea legătură cu monahul Isaia de la Neamț, fiind tipograf și la București (vezi vocea Isaia - tipograf).

Isoteschi, Simion – gravor

Acatist, București, 1823

Observații: În BRV apare numerotare greșită: 1072 trebuie înlocuit cu 1172. Gravorul P[opa] Simeon datează gravura în anul 1819.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1172, p. 405; Tatai-Baltă, 1995, p. 39-40; Chiaburu, 2005, p. 40.

Repere biografice: Variante ale numelui: P. S. - posibil Popa Simeon, S., P. Simeon, ierei Simeon și Simion; Simion Isoteschi. Activitatea gravorului sau gravorilor poate fi identificată în centrele tipografice de la Iași, Neamț, București. Răstimpul în care apare acest nume cu variantele sale este 1797-1828. Nu avem certitudinea că numele aparține unui singur gravor. La Iași apar gravurile sale între anii 1797-1828 iar semnaturile au forme diferite, de la ierei, P. S. până la Simion. La Neamț, între anii 1809-1818, am identificat formele P. Simenon și ierei Simeon. La București între anii 1823-1828, găsim inițiala S., apoi în anul 1827, 1828 s-au refolosit gravurile sale mai vechi, date 1819.

Acatistul Născătoarei; ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1828

Observații: Gravorul P[opa] Simeon datează gravura în anul 1819.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1356, p. 568-569.

Adunare de rugăciuni din Molitvenic, Iași, 1819

Observații: Locul tipăririi incert, probabil Iași. Gravorul s-a semnat „P. S.”, posibil Popa Simeon.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1028, p. 287.

Aghiasmatar, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1823

Observații: Gravorul s-a semnat Simion.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1173, p. 405-406.

Aghiazmatariu mic, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1814

Observații: Cartea cuprinde o gravură semnată de Simion, care o reprezintă pe Maica Domnului.

Bibliografie: BRV, III, nr. 844, p. 94-95.

Bucoavnă, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1817

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 129, p. 119-120.

Carte de suflet [...] sau nevăzută război, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1826

Bibliografie: BRV, III, nr. 1271, p. 485-486; Chiaburu 2010, p. 447.

Carte folositoare de suflet; ediția a III-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1827

Observații: Gravorul P[opa] Simeon își datează plăcile în anul 1819.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1302, p. 528-529.

Ceaslov, Iași, Tipografia nouă a Mitropoliei, 1797

Observații: Cartea cuprinde o gravură semnată de Simion, care o reprezintă pe Maica Domnului.

Bibliografie: BRV, II, nr. 609, p. 393; BRVAC, p. 208-209.

Ceaslov, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1801

Observații: Cartea nu figurează în BRV. Simion a semnat în calitate de gravor în *Ceaslov*.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 255, p. 121.

Ceaslov, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1817

Observații: Numele gravorului apare în forma P[opa] S[imion].

Bibliografie: BRV, III, nr. 936, p. 183-185.

Ceasoslov mic, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1817

Observații: Cartea cuprinde o gravură semnată de Simion.

Bibliografie: BRV, III, nr. 937, p. 185-186.

Condica criminalicească, I-II; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1826

Observații: Gravorul semnează chenarul de pe foaia de titlu cu inițiala „S”, posibil Simeon.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1272, p. 486-489.

Repere biografice: Numele apare prin inițiala „S”, de presupus Simeon.

Evangelie, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1821

Observații: DPCBRV descrie un exemplar diferit față de cel descris în BRV și îl consideră extras din acea ediție. Tipărirea cărții s-a încheiat în 26 martie. DPCBRV amintește o gravură cu semnătura protoiereului Mihail. Racoveanu, pe pagina 23, presupune că evanghelistul Matei a fost realizat de Simeon ierei.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1120, p. 380; IV, nr. 1120, p. 306; DPCBRV, nr. 145, p. 130-131; Racoveanu, 1940, p. 23.

Evangelistar, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1826

Observații: Numele gravorului ierei Simeon este gravat în chenarul de pe foaia de titlu.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1273, p. 489.

Liturgiile, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1818

Observații: Numele gravorului apare în formă P[opa] S[imeon], nedatat.

Bibliografie: BRV, III, nr. 984, p. 227-238; Buicliu, ADD-I, nr. 984-III, p. 399.

Macarie Ieromonahul, *Tomul al 2-lea al Antologhiei [Utrenier]*, București, Tipografia Mitropoliei, 1827

Observații: Numele gravorului apare în forma P[opa] Simeon 1819.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1316, p. 539-541.

Molebnic, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1828

Observații: Tipărirea cărții s-a terminat în luna iunie; cuprinde gravuri semnate de Simion și ieromonah Costantie. S-a tipărit o informație privind prețul cărții, de doi lei și cinci parale.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1374, p. 595.

Noul Testament, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1818

Observații: Numele gravorului apare în forma P[opa] Simeon; alt gravor semnat este monahul Ghervasie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 992, p. 246-247; Racoveanu, 1940, p. 28.

Octoib mic, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1804

Observații: Simion apare semnat pe o gravură, care o reprezintă pe Maica Domnului.

Bibliografie: BRV, II, nr. 671, p. 450.

Prăvilioară adecă Molitvenic în scurt, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1802

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 12 martie. Simion apare semnat pe o gravură, care o reprezintă pe Maica Domnului.

Bibliografie: BRV, II, nr. 652, p. 438-439.

Psaltire, București, Tipografia Mitropoliei, 1827

Observații: Numele gravorului apare în formă P[opa] Simeon, nedatat.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1324, p. 554.

Psaltire, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1794

Bibliografie: BRV, II, nr. 582, p. 371-373; BRVAC, p. 119-120; Chiaburu 2010, p. 446.

Psaltire, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1824

Bibliografie: BRV, III, nr. 1216, p. 443-444; Chiaburu 2010, p. 447.

Scara părintelui Ioan, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1814

Observații: Numele gravorului, ierei Simeon, apare pe ilustrația din *Scara [...]*.

Bibliografie: BRV, III, nr. 857, p. 106-109; Racoveanu, 1940, p. 23; Tatai-Baltă, 1995, p. 39-40.

Typicon, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1816

Bibliografie: BRV, III, nr. 923, p. 157-161; Chiaburu 2010, p. 447.

Viețile sfinților din luna octombrie; ediția a II-a; Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1809

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 13 februarie. Cartea descrisă în DPCBRV are altă configurație față de cea din BRV, III. Inițialele gravorului apar în formă prescurtată „P. S.”, posibil Popa Simeon.

Bibliografie: BRV, III, nr. 773, p. 15-20; DPCBRV, nr. 115, p. 108-110.

Iștvanovici, Mihai – tipograf, editor

Apostol; l. gruzină; Tbilisi, Tipografia adusă din Țara Românească, 1709

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 125, p. 66; Mârza, 1998, p. 93-98.

Repere biografice: Variante ale numelui: Mihai Iștvanovici, Mihai Ștefan ex Ungrovlahia, Mihail Stepaneshvili, Mihai Ștefanovici. În literatura de specialitate se vehiculează supoziția conform căreia ar fi fost fiul lui Ștefan din Ohrida. (La Buicliu, p. 68 se află mențiunea, care pare să fie tradusă din limba gruzină, conform căreia Mihail ar fi „fiul arhierelui Curtii”). Este primul ucenic al lui Antim Ivireanul, lucrând cu acesta la tipărirea *Orânduieii slujbei Sfinților Constantin și Elena* (Snagov, 1696), tipăritură care reprezintă debutul său tipografic. În anul 1699 îl aflăm la Alba Iulia, trimis de Constantin Brâncoveanu și tipărind în Tipografia Mitropoliei de la Alba Iulia două cărți esențiale, *Bucoavna* și *Chiriadromionul*. Tipărirea *Gramaticii slavonești* la Snagov în anul 1697, cu Antim Ivireanul, îl putea influența pentru tipărirea *Bucoavnei*, considerată primul abecedar românesc. În anul 1706 îl găsim la tipografia de la Râmnic, alături de Antim Ivireanul. În 1709 se află la Tbilisi, în Gruzia, unde a fost chemat de principele Wachtang, punând pe picioare o tipografie nouă, care a fost donată de Constantin Brâncoveanu. La 1714, momentul desființării și demolării Mitropoliei Bălgradului, figurează în funcția de episcop al noii biserici din Maierii Bălgradului. Bădără susține că Mihai Iștvanovici era transilvănean la origine, numele său fiind maghiarizat.

Baranyai László Pál, *Pâinea pruncilor*, Alba Iulia, 1702

Observații: Traducere de nobilul Duma Ianăș de la Bărbant (lângă Alba Iulia). Paternitatea acestei tipărituri este discutabilă. Nu există dovezi certe despre faptul că Mihai Iștvanovici ar fi tipograful acestei cărți.

Bibliografie: BRV, I, nr. 133, p. 440; IV, nr. 133, p. 216-217; Buicliu, ADD-I, nr. 133, p. 220; Veress, I, nr. 272, p. 129-130; *Pâinea Pruncilor* 2008.

Biblia. Cărțile profeților și Evanghelia; l. gruzină; Tbilisi, 1711

Observații: Tipografia de la Tbilisi a fost adusă din Țara Românească, M. Iștvanovici a fost tipograful cărții.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 129, p. 67.

Bucoavna, Bălgrad, Tipografia Mitropoliei, 1699

Observații: M. Iștvanovici a fost tipograful cărții.

Bibliografie: BRV, I, nr. 113, p. 369-370; IV, nr. 113, p. 209-210; Buicliu, ADD-I, nr. 113-I, p. 211-213; BRVAC, p. 129; Veress, I, nr. 253; Mârza, 1998, p. 93-98; *Bucoavna* 1988.

Ceaslov; l. gruzină; Tbilisi, 1710

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 127, p. 66.

Chiriadromion, Bălgrad, Tipografia Mitropoliei, 1699

Bibliografie: BRV, I, nr. 115, p. 372-377, 538; Buicliu, ADD-I, nr. 115-I, p. 213; BRVAC, p. 77-78; Veress, I, nr. 262, p. 142; Mârza, 1998, p. 98-104.

Cuvânt la patima Domnului; l. greacă; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1706

Bibliografie: BRV, I, nr. 152, p. 468-469.

Evanghelia; l. georgiană; Tbilisi, 1709

Bibliografie: BRV, I, nr. 157, p. 543-548.

Gheorghe Maiota, *Cuvânt la patima Domnului*, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1707

Observații: Anul și locul tipăririi sunt incerte, datorită contextului, presupunem că locul tipăririi este Râmnicul. Gheorghe Maiota ar fi putut supraveghea și editarea cărții. M. Iștvanovici a fost tipograful cărții.

Bibliografie: BRV, I, nr. 155, p. 478-479.

Gherman, *Manual dubovnicesc pentru tineri*; l. gruzină, Tbilisi, 1711

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 131, p. 67.

Liturghii; l. georgiană, Tbilisi, 1710

Observații: În această carte își expune Mihai Iștvanovici, pe scurt, legătura cu principele Gruziei Wachtang, care a finanțat tipărirea ei și înființarea tipografiei la Tbilisi.

Bibliografie: BRV, I, nr. 161, 483-484.

Molitvenic cu Liturghie, Râmnic, 1706

Observații: DPCBRV relevă faptul că această carte a fost defectuos descrisă în BRV, I și IV și îndreaptă titlul în *Molitvenic cu Liturghie*; de asemenea, discută și eventualitatea altui an de tipărire. *Liturghia* tipărită la Râmnic, tradusă de

Antim Ivireanul, este prima ediție din Țara Românească și nu cea de la Târgoviște din anul 1713, cum se acceptă îndeobște. Iștvanovici ar fi putut fi chiar editorul cărții, fiind totodată și prefațatorul ei.

Bibliografie: BRV, I, nr. 150₁, p. 541-543; IV, nr. 150, p. 220; DPCBRV, nr. 150, p. 173-184.

Molitvenic; l. gruzină; Tbilisi, Tipografia adusă din Țara Românească, 1710

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 128, p. 66-67.

Octoib, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1706

Bibliografie: BRV, I, nr. 151, p. 467-468; IV, nr. 151, p. 220.

Orânduiala slujbei Sfinților Constantin și Elena, Snagov, 1696

Observații: Tipărirea s-a încheiat la 6 februarie. Cartea a fost tipărită de Antim Ivireanul împreună cu Mihai Ișvanovici.

Bibliografie: BRV, I, nr. 102, p. 341-343; Buicliu, ADD-I, nr. 102, p. 208.

Psaltire; l. gruzină; Tbilisi, 1709

Observație: Din descrierea datorată lui D. Râpa Buicliu nu reiese, dacă M. Iștvanovici s-a implicat în actul tipăririi sau există doar legătura sa cu tipografia adusă din Țara Românească.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 124, p. 66.

Psaltire; l. gruzină; Tbilisi, 1711

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 130, p. 67.

Psaltire; l. gruzină; Tbilisi, tipografia adusă din Țara Românească, 1712

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 134, p. 68.

Radu Brâncoveanu, *Cuvânt panegiric la Sfântul Nicolae*; l. greacă; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1706

Bibliografie: BRV, I, nr. 153, p. 469.

Slujba Născătoarei de Dumnezeu, Râmnic, 1706

Bibliografie: BRV, I, nr. 150, p. 467.

Ivan Făgărășanul – diortositor

Liturghii, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1733

Bibliografie: BRV, II, nr. 208, p. 48; Buicliu, ADD-I, nr. 208–II, p. 239.

Psaltire, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1736

Observații: Tipărirea nu figurează în BRV, în DPCBRV apare doar titlul.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 15, p. 20; Buicliu, ADD-I, nr. 15, p. 243.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ivan, Ioan Făgărășanul, preot. Apare în calitate de diortositor și corector în tipografia Episcopiei de la Râmnic în anii 1733, 1736.

Ivanovici – tipograf

Thomas a Kempis, *Imitația lui Christos*; l. slavonă; redacție rusească; Deal, Tipografia Domnească de la mănăstire, 1647

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 15 aprilie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 52, p. 158-160; IV, nr. 52, p. 194-201; Buicliu, ADD-I, nr. 52–I, p. 166-167.

Repere biografice: Variante ale numelui: micul Ivanovici.

J

Jumanca – patron

Paul Iorgovici, *Observații de limba românească*, Buda, Tipografia Universității, 1799

Bibliografie: BRV, II, nr. 621, p. 413-416.

Repere biografice: Variante ale numelui: Jumanca, nobil din Ciclova; locotenent superior și comandant de securitate pentru ținutul montan al Banatului.

Jung – gravor

Dionisie Fotino, *Noul Erotocrit*, I-II; l. greacă; Viena, Tipografia lui Hirschfeld, 1818

Observații: Foaia de titlu conține o gravură din care aflăm că titlul a fost gravat de Ang. Kaufman, compoziția fiind realizată de T. Mandas și gravată de Jung.

Bibliografie: BRV, III, nr. 997, p. 258-262; Buicliu, ADD-I, nr. 997-III, p. 400-402.

K

Kalliarchi, Pantaleon – editor

Slujba cuvioasei matrona Hipolita; l. greacă; București, 1702

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa. Locul tipăririi este incert.

Bibliografie: BRV, I, nr. 134, p. 440-441; Bădără, 1998, p. 161-162.

Repere biografice: Pantaleon Kalliarchi, doctor originar din Hios, și, conform afirmațiilor lui Antonio Maria del Chiaro, era „foarte bine plătit de la visterie”, ceea ce i-a permis să editeze lucrarea *Slujba cuvioasei Matrona Hipolita*.

Kaufman, Ang. – gravor

Dionisie Fotino, *Noul Erotocrit*, I-II; l. greacă; Viena, Tipografia lui Hirschfeld, 1818

Observații: Foaia de titlu conține o gravură din care aflăm că titlul a fost gravat de Ang. Kaufman, compoziția fiind realizată de T. Mandas și gravată de Jung.

Bibliografie: BRV, III, nr. 997, p. 258-262; Buicliu, ADD-I, nr. 997-III, p. 40-402.

Repere biografice: Ang. Kaufman a realizat textul în formă caligrafică, reprezentând titlul cărții de pe foaia de titlu. L-am încadrat între gravori, aducându-și contribuția la aspectul artistic final al foii de titlu.

Klapka, Iosif – tipograf

Moysi Bota, *Dedicație la instalarea lui Nestor Ioanovics*, Arad, Tipografia lui Iosif Klapka, 1829

Observații: Este interesantă informația din care reiese că exemplare se găsesc în librăria lui Nicolae Dascălu, din Arad și librăria Universității din Buda.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1412, p. 622; IV, nr. 1412, p. 318.

Repere biografice: Variante ale numelui: Iosif Klapka a fost tipograf în Arad.

Kohlman, Lipót (Leopold) – gravor

Calendar pe anul 1829, Buda, Tipografia Universității, 1829

Bibliografie: BRV, III, nr. 1413, p. 622; Tatay 2011, p. 260-261.

Calendar pe anul 1830, Buda, Tipografia Universității, 1830

Bibliografie: BRV, III, nr. 1474, p. 680; Tatay 2011, p. 260-261.

Kollonich, Leopold – editor

Baranyai László Pál, *Pâinea pruncilor*, Alba Iulia, 1702

Bibliografie: BRV, I, nr. 133, p. 440; IV, nr. 133, p. 216-217; Buicliu, ADD-I, nr. 133-I, p. 220; Veress, I, nr. 272, p. 129-130; *Pâinea Pruncilor* 2008.

Repere biografice: Variante ale numelui: Leopold Kollonich; Kollonicz a fost primul Ungariei, arhiepiscop de Estergom. A contribuit financiar la tipărirea cărții.

Kolosi, Vasile – editor

Samuil Micu Klein, *Prospect pentru dicționar*, Buda, Tipografia Universității, 1814

Observații: Vasile Kolosi face parte dintre erudiții, datorită cărora s-a tipărit *Lexiconul* în patru limbi, numit „de la Buda”. Opera finală a apărut la Buda în anul 1825.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 384, p. 139-141; IV, nr. 696, p. 276.

Repere biografice: Variante ale numelui: Basilius, Vasile Kolosi, Vasile Coloși; s-a născut în Abrud în anul 1779 și a decedat în Săcărâmb în anul 1814. A fost preot greco-catolic, filolog; a contribuit la redactarea *Lexiconului* de la Buda, colaborator al reprezentanților Școlii Ardelene, vicarhidiacon de Bobâlna, arhidiacon montanistic și preot la Aiud.

Kövér, Joann – patron

Moysi Bota, *Versuri îndemnătoare către deprinderea tinerimei romanesti intru invatșeturi [...]*, Buda, Tipografia Crăieștii Universității, 1829

Bibliografie: BRV, III, nr. 1411, p. 619-621; Veress, II, nr. 1215, p. 263-264.

Krupenski, Matei – patron

Biblia, Sankt Petersburg, Tipografia lui Nicolae Grecea, 1819

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 15 august 1819.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1031, p. 289-290; Buicliu, ADD-I, nr. 1031-III, p. 403-404.

Repere biografice: Variante ale numelui : Matei Krupenski, viceguvernatorul Basarabiei; înrudit cu Varlaam Cuza. Buicliu, p. 404, îl numește patron al imprimării *Bibliei* împreună cu Veniamin Costache, posibil și cu Gavriil Bodoni, în cadrul Societății Biblice Ruse.

Kurzböck, Joseph – editor, tipograf

Aritmetica; l. română, l. germană; Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1777

Bibliografie: BRV, II, nr. 533, p. 334; IV, nr. 400, p. 256; BRVAC, p. 54.

Repere biografice: Forme ale numelui: Iosif Curtbeck, Kurtbek, Iosif Lavrentie Curtbec, Joseph de Kurzböck, nobil (1736-1792); tipograf și librar vienez. A fost proprietarul librăriei Universității din Viena, pe care a preluat-o de la tatăl său. A organizat tipografia pentru limbile așa numite ilirice și orientale; a fost numit tipograful sârbilor și românilor. Pe parcursul activității sale a trebuit să țină piept concurentului său, proprietarul privilegiului, tipograful von Trattner și a reușit datorită frumuseții și prețului redus al cărților realizate de el. Pentru înbunătățirile aduse artei tiparului Maria Tereza l-a înnobilit în anul 1776, numindu-l Joseph Ritter von Kurzböck.

Bucvar, slavo-rusește; Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1770

Observații: Tipărit pentru locuitorii ortodocși din Transilvania și Ungaria.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 148, p. 88.

Bucvar, Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1771

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 27 august.

Bibliografie: BRV, II, nr. 374, p. 195-196; Buicliu, ADD-I, nr. 374, p. 284; BRVAC, p. 129-130.

Bucvar, Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1781

Bibliografie: BRV, II, nr. 443, p. 270; Buicliu, ADD-I, nr. 443-II, p. 297; BRVAC, p. 131.

Bucvar; l. română, l. germană; Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1790

Bibliografie: BRV, II, nr. 533, p. 334; BRVAC, p. 132.

Bukvariu, Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1785

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 65, p. 68-69.

Carte de obște; l. română, l. germană; Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1787

Observații: BRVAC nu furnizează nici o informație despre sursa descrierii acestei cărți.

Bibliografie: BRVAC, p. 147-148.

Carte trebuincioasă pentru dascăli, I-II; l. română, l. germană; Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1785

Bibliografie: BRV, II, nr. 485, p. 302-304.

Catebism; l. sârbă, l. română, l. germană; Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, [1774-1784]

Bibliografie: BRV, II, nr. 385, p. 205.

Catibisis mic; ediția a II-a; l. română, l. germană; Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1785

Bibliografie: BRV, II, nr. 486, p. 304.

Catebism mic; ediția a II-a; l. română, l. germană; Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1784

Bibliografie: BRV, II, nr. 470, p. 286-287; BRVAC, p. 170-171.

Clain, Samuil, *Carte de rogaciuni*, Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1784

Observații: Textul este tipărit cu alfabet latin și cuprinde normele pentru scrierea cu litere latine pentru limba română.

Bibliografie: BRV, II, nr. 418, p. 229-230.

Cuvântare despre taina preoției; Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1784

Observații: Liturgia slujită la Oradea de preotul gr.- pravoslavnic Ioan Girtan.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 182, p. 97; 160-161.

Ducere de mână către aritmetică; l. română, l. germană; Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1782

Bibliografie: BRV, II, nr. 452, p. 274; Buicliu, ADD-I, nr. 452-II, p. 301.

Ducere de mână către cinste; l. română, l. germană; Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1777

Observații: Cartea a fost destinată copiilor neuniți.

Bibliografie: BRV, II, nr. 409, p. 222.

Ducere de mână; l. română, l. germană; Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1785

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 67, p. 71.

Ducere de mână către aritmetică; l. română, l. germană; Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1785

Bibliografie: BRV, II, nr. 489, p. 305-306

Ducere de mână către aritmetică; ediția a II-a; Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1788

Observații: Cartea nu figurează în BRV. În textul foii de titlu este stipulat prețul cărții, care se vindea nelegată cu 15 creițari.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 80, p. 80-81.

Ducere de mână către cinste; l. română, l. germană; Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1788

Observații: Cartea a fost destinată copiilor neuniți, pentru școlile mici pentru citire.

Bibliografie: BRV, II, nr. 520, p. 324; IV, nr. 520, p. 267.

Invecetura pentru tabakari a cari ungurești și a Galicii. [...], Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1790

Observații: Nu figurează în BRV. În BRV III, nr. 1182, p. 413-414, există doar o ediție de *Învățătură pentru lucrătorii de tăbacă*, Buda 1823.

Bibliografie: Petrik, II, p. 230.

Ianache Văcărescu, *Gramatica românească*; ed. a II-a; Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1787

Bibliografie: BRV, II, nr. 517, p. 322; Buicliu, ADD-I, nr. 517-II, p. 324.

Ioan Molnar, *Deutsch-Walachische Sprachlehre*; l. germană; l. română; Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1788

Bibliografie: BRV, II, nr. 521, p. 324-326; Veress, II, nr. 696, p. 53.

Ioan Molnar, *Economia stupilor*; Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1785

Observații: Cartea a fost dedicată guvernatorului Samuel von Brukenthal.

Bibliografie: BRV, II, nr. 493, p. 307-309.

Învățături creștinești, Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1785

Bibliografie: BRV, II, nr. 491, p. 306-307.

Mihai Roșu, *Învățături creștinești*, Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1775

Observații: Numele autorului este incert.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 155, p. 91-92; ADB, p. 431-432.

Ortografie sau scrisoare dreaptă, Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1784

Bibliografie: BRV, II, nr. 477, p. 292.

Poslanie dreaptă oglindă păcii, dragostii și inimii. [...]; Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1787

Bibliografie: BVR, II, nr. 512, p. 317; IV, nr. 512, p. 265-266.

Pravila de obște asupra ființelor rele și a pedepsirii lor; Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1788

Bibliografie: BRV, II, nr. 522, p. 326-327; Petrik, III, p. 132.

Prescurtă arătare pentru Dumnezeu; l. română, l. germană; Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1784

Observații: Prefața este semnată de Theofan Procopovici, care ar putea fi și autorul textului.

Bibliografie: BRV, II, nr. 479, p. 294; Buicliu, ADD-I, nr. 479-II, p. 309.

Rânduiala judecătorească; l. română, l. germană; Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1787

Bibliografie: BRV, II, nr. 513, p. 317; IV, nr. 513, p. 266; Buicliu, ADD-I, nr. 513-II, p. 317.

Ruschitzka, Anton, „Predigt von der Einigkeit im Christenthume über Johann 17, 20, 21”. *Gehalten in der k. k. Hofkapelle, als der hochwü. Bischof von Fogarasch, Gabriel Gregorius Major von Szarvad* [...] am 4. Maymonate 1773. (4-r. 56 l.) Wien, gedr. bey Jos. Kurzböck și Ruschitzka, Anton, „Sermo de concordia in populo christiano secundum Joann”. 17. 20. 21. dictus 4. Maii 1773 [...] in capella caes. reg. aulica, dum [...] Fogaraschiensis episcopus Gabriel Gregorius Major de Szarvat [...] solenni ritu consecraretur. E germanico sermone in latinum translatus. (4-r. 54 l.) Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1773

Bibliografie: Petrik Géza, *Magyar könyvészet 1712-1920*, CD-ROM, Arcanum Digitéka, 2000 (www.arcanum.hu).

Samuil Micu, *Carte de rogaciuni*; Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1779

Observații: S-a tipărit cu alfabet latin și cuprinde norme pentru scriere cu alfabet latine în limba română.

Bibliografie: BRV, II, nr. 418, p. 229-230.

Samuil Micu, *Dissertatio canonica de matrimonio*; l. latină; Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1781

Bibliografie: BRV, II, nr. 447, p. 272-273.

Samuil Micu, *Dissertatio de jejuniis*; l. latină; Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1782

Bibliografie: BRV, II, nr. 451, p. 274.

Samuil Micu - Gheorghe Șincai, *Elementa Linguae Daco-Romanae sive Valahicae*; l. latină; Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1780

Observații: Ediție critică cu același titlu cu studiu introductiv, traducerea textelor și note de Mircea Zdrengea, Cluj-Napoca, 1980.

Bibliografie: BRV, II, nr. 430, p. 251-253; Buicliu, ADD-I, nr. 430-II, p. 294.

Scurtă învățătură părinților duhovnicești; Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1787

Bibliografie: BRV, II, nr. 514, p. 317; Buicliu, ADD-I, nr. 514-II, p. 324.

Scurtă învățătură părinților duhovnicești; Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1789

Observații: După Buicliu este a doua ediție după cea din anul 1787.

Bibliografie: BRV, II, nr. 514, p. 317; Buicliu, ADD-I, nr. 514-II, p. 324.

L

Landerer, Ludovicus de Füsikut – tipograf

D. T. Bozsinka, *Animadversio in dissetationem Hallensem*; l. latină; Pesta, Tipografia lui Ludovicus Landerer de Füsikut, 1827

Bibliografie: BRV, III, nr. 1300, p. 527; Veress, II, nr. 1158, p. 239.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ludovicus Landerer de Füsikut. S-a născut în anul 1800 și a murit la Pesta în 1854.

Lascăr, Manolache – patron

Grigore Pleșoianu, *Dialoguri francezo-române*, Craiova, 1830

Observații: Locul tipăririi este incert. Există o lungă listă de persoane care au contribuit la tipărirea cărții.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1494, p. 701-704.

Repere biografice: Variante ale numelui: Manolache Lascăr din Craiova (este unul din lunga listă a persoanelor care au contribuit la tipărirea cărții).

Lavrentie – tipograf, gravor

Tetraevanghel slavonesc, București, 1582

Observații: DPCBRV face rectificarea concluziilor din BRV, I, nr. 34₁ și BRV, IV, nr. 11, demonstrând, pe baza noilor descoperiri că nu ar exista ediția *Evangeliei* lui Lavrentie tipărită la Brașov, în anul 1570, fiind de fapt ediția de București, 1582. Conform Păcurariu, 2002, p. 102 mitropolitul Eftimie I și-a încheiat activitatea în anul 1576, prin urmare *Tetraevanghelul slavonesc*, București, 1582 nu putea fi tipărit după acest an, când mitropolit devine Serafim. Ne punem întrebarea dacă nu există o altă variantă de identificare a acestei cărți? Conform bibliografiei mai recente, Demény- Demény, 1986, anul tipăririi ar trebui să fie corectat din 1582 cu 1573-1575.

Bibliografie: BRV, I, nr. 34₁, p. 529; IV, nr. 11, p. 13-15; DPCBRV, nr. 11. IV, p. 165-169; BRVAC, p. 66-67; RMNy, I, nr. 520A; Demény-Demény, 1986, p. 106-127; DTR, p. 224; Păcurariu, 2002, p. 105.

Repere biografice: Variante ale numelui: Lavrentie ieromonah. Tipograf din Țara Românească din a doua jumătate a secolului al XVI-lea. A pus bazele unei tipografii în mănăstirea Plumbuita „pe râul Colentina din București” (1573), fiind ajutat de un ucenic Iovan (Ioan).

Lazăr, Ioan – tipograf

Abecedar mare; l. greacă; București, Tipografia nouă, 1783

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 1 martie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 464, p. 282-283; Buicliu, ADD-I, nr. 464-II, p. 302.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan Lazăr; tipograf în tipografia nouă la București, împreună cu fratele său Nicolae Lazăr, provenind din Ianina.

Iosif Misiodax, *Însemnări fizice*; l. greacă; București, Tipografia nouă, 1784

Observații: Ioan Lazăr a tipărit cartea împreună cu fratele său Nicolae.

Bibliografie: BRV, II, nr. 482, p. 300.

Manolache Persiano, *Faptele vitejești ale lui Mavrogheni*; l. greacă; București, Tipografia Izvorul Tămăduirii de la Cișmea, 1789

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în luna februarie. Tipografii au fost Ioan și Nicolae Lazăr și Dimitrie tipograful.

Bibliografie: BRV, II, nr. 532, p. 333-334.

Lazăr, Nicolae – tipograf, diortositor

Abecedar mare; l. greacă; București, Tipografia nouă, 1783

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 1 martie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 464, p. 282-283; Buicliu, ADD-I, nr. 464-II, p. 302.

Repere biografice: Variante ale numelui: Nicolae Lazăr; tipograf în tipografia nouă la București, împreună cu fratele său Ioan Lazăr, provenind din Ianina.

Friederich Wilhelm Bauer, *Descrierea Valabiei*; l. greacă; București, Tipografia Izvorul Tămăduirii de la Cișmea, 1789

Observații: Nicolae Lazăr a tipărit cartea împreună cu tipograful Dimitrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 531, p. 332-333; BRVAC, p. 60-61.

Iosif Misiodax, *Însemnări fizice*; l. greacă; București, Tipografia nouă, 1784

Observații: Nicolae Lazăr a tipărit cartea împreună cu fratele său Ioan.

Bibliografie: BRV, II, nr. 482, p. 300.

Manolache Persiano, *Faptele vitejești ale lui Mavrogbeni*; l. greacă; București, Tipografia Izvorul Tămăduirii de la Cișmea, 1789

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în luna februarie. Tipografii au fost Ioan și Nicolae Lazăr și Dimitrie tipograful.

Bibliografie: BRV, II, nr. 532, p. 333-334.

Slujba Sf. Varnava și Sofronie din Atena și a Sf. Hristofor din Mela; l. greacă; București, Tipografia nouă grecească, 1769

Bibliografie: BRV, IV, nr. 149, p. 88-89.

Leca, Constantin – gravor

Biblioteca românească; I-IV; Buda, Tipografia Universității, 1830

Observații: Cele patru volume au apărut între anii 1829-1830, volumele I-II în 1829 și volumele III-IV în 1830. Există lista prenumeranților.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1410, p. 618-619; <http://revistaramuri.ro/index.php?id=257&editie=15&autor=de%20Paul%20REZEANU>.

Repere biografice: Constantin Leca; Lecca s-a născut la Brașov în anul 1807 și a decedat la București în anul 1887. A fost pictor și posibil gravor pentru revista *Biblioteca românească*. A urmat școlile la Brașov și Blaj. La Buda a dorit să învețe pictura. Aici s-a apropiat de grupul de români postilumiști. A devenit pictor de portrete, pictură bisericească sub influența occidentală și profesor de desen la Craiova și București.

Lehnhardt, Sámuel – gravor

Calendar pe anul 1830, Buda, Tipografia Universității, 1830

Bibliografie: BRV, III, nr. 1474, p. 680; Tatay 2011, p. 268-269.

Ioan Thomici, *Cultura albinelor*, Buda, Tipografia Universității, 1823

Bibliografie: BRV, III, nr. 1191, p. 429; Tatay 2011, p. 247-248.

Leopold Šimani, *Pruncii cei părăsiți*, Buda, Tipografia Universității, 1830

Bibliografie: BRV, III, nr. 1499, p. 709-710.

Repere biografice: Bibliografia îl identifică pe Lehnhardt cu atributele de „delineavit” și „sculpsit”, desenat și gravat în anii 1810, 1819, 1820, în 1830 în cazul de față.

Pierre Blanchard, *Plutarb nou*, I-II; Buda, Tipografia Universității, 1819

Bibliografie: BRV, III, nr. 1032, p. 290-291.

Leopold al II-lea – patron

Psaltire, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1791

Bibliografie: BRV, II, nr. 546, p. 342; BRVAC, p. 117-118; I. R; VI, p. 622.

Repere biografice: Leopold al II-lea de Habsburg a fost fiul Mariei Tereza și fratele lui Iosif al II-lea, căruia i-a urmat pe tronul imperial (1790-1792). Apare în foaia de titlu a *Psaltirii*. Este considerat patron.

Létavova, Anna Dorofciovna – patron

Dosoftei, *Viața și petrecerea sfinților*, vol. I-IV; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1682

Observații: Volumele au fost tipărite între anii 1682-1686.

Bibliografie: BRV, I, nr. 73, p. 240-246; IV, nr. 73, p. 204; Bucliu, ADD-I, nr. 73-I, p. 187-189; Morărescu, 1983, p. 41-42; Frențiu, 2002.

Repere biografice: Variante ale numelui: Anna Dorofciovna, Anna Dorufciovna Leatavova Maršálkova. A patronat actul tipografic.

Liubavici, Dimitrie – tipograf

Apostol; l. slavonă; redacție medio-bulgară; Târgoviște, Tipografia lui Dimitrie Liubavici, 1547

Observații: În anul 1547 apare în BRV I, nr. 7 și 8, *Apostol* în limba slavă. Tipograful lor a fost Dimitrie Liubavici. La nr. 7 a fost patron Mircea Ciobanul, la nr. 8 Iliășcu Voievod. Se presupune că ar putea să fie aceeași ediție, destinată atât Țării Românești cât și Moldovei.

Bibliografie: BRV, I, nr. 7 și 8, p. 29-31, 515-516; IV, nr. 7 și 8, p. 167; BRVAC, p. 42; Demény–Demény 1986, passim; Olteanu, 2005, p. 10.

Repere biografice: Variante ale numelui: Dimitrie Liubavici, logofăt Dimitrie; fiul

tipografului din Goražde (Herțegovina), Fjodor Liubavici, nepotul lui Bojidar Vucovici. Dimitrie Liubavici aduce la Târgoviște tipografia de la Goražde, tipografia provenind inițial de la Veneția. Meșterul sârb lucrează la Târgoviște la comanda domnilor Țării Românești și ai Moldovei.

Evanghelie; l. slavonă; Târgoviște, 1546

Observații: Cartea a fost tipărită în perioada 1546-1551. BRV-ul pune în discuție dacă această *Evanghelie* s-a tipărit în aceleași condiții ca *Apostolul*, adică la Târgoviște.

Bibliografie: BRV, I, nr. 6¹, p. 513-514.

Molitvenic; l. slavonă; Târgoviște, Tipografia în Cetatea de scaun, 1545

Observații: *Molitvenicul* descris cu certitudine în BRV, I, nr. 5 pare să fie altul decât cel descris în BRV, IV, nr. 1, datat cu aproximație pentru secolul al XVI-lea. Semnalăm o greșală de tipar în cazul numerotării în BRV, I. Nr. 5 acordat acestui *Molitvenic* este tipărit greșit, ar trebui să fie nr. 6, peste care s-a trecut, apărând 5 de două ori.

Bibliografie: BRV, I, nr. 5/6, p. 23-29.

Molitvenic; l. slavonă; Țara Românească, 1547

Observații: Apariție incertă, putea să apară în perioada activității atelierului lui Dimitrie Liubavici (1545-1547). Se presupune că tipografi au fost Moise și Dimitrie Liubavici. În BRV, IV nu se face referire la *Molitvenicul* din BRV, I, nr. 5. Datele tipografice indică Țara Românească, sec. al XVI-lea.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 1, p. 1-2.

Lorinț – tipograf

Evanghelie; l. slavonă; Bălgrad, 1579

Observații: Cartea s-a tipărit între 25 februarie - 16 mai în Alba Iulia.

Bibliografie: BRV, I, nr. 24, p. 75-79; BRVAC, p. 67; Veress, I, nr. 95, p. 40; RMNy, I, nr. 435; Mârza, 1998, p. 18.

Repere biografice: Variante ale numelui: Lorinț Diac. Tipograf în tipografia lui Coresi de la Brașov. Tipărește și la Alba Iulia și Sebeș. În anul 1579 a primit privilegiul de la Cristophor Báthory pentru tipărirea *Tetraevanghelului* timp de 30 de ani.

Evanghelie; l. slavonă, l. română; Brașov, 1580

Observații: Identificare incertă. Presupunem că identificare corectă trebuie să fie *Tetraevanghel slavo-român*, Sibiu, Filip Moldoveanu, 1551-1553. (Vezi și la Filip Moldoveanu.)

Bibliografie: BRV, I, nr. 25, p. 80-81; IV, nr. 25, p. 172-173; Petrovici, Demeny, 1971; Mârza, 1978.

Octoib; l. slavonă; Brașov, 1567

Observații: Cartea s-a tipărit între 20 ianuarie - 20 iunie. Lorinț a colaborat cu patru ucenici la tipărirea acestei ediții a *Octoibului* (1567). Nu a folosit literele lui Coresi.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 6, p. 9-10; RMNy, I, nr. 224.

Octoib mic; l. slavonă; redacție medio-bulgară; Bălgrad, 1578

Observații: Posibil tipograf Lorinț, locul tipăririi este Alba Iulia, discutabil Coresi la Brașov. Lorinț tipărește *Octoibul* din 1578 cu litera de la *Evangeliarul* de la Alba Iulia, 1579.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 22, p. 172; RMNy, I, nr. 410; Mârza, 1998, p. 20.

Octoib mic; redacție medio-bulgară; Bălgrad, 1580

Observații: Posibil tipograf Lorinț, loc al tipăririi Alba Iulia, discutabil Brașov.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 27, p. 173.

Pravila sfinților oteți, Brașov, 1570

Observații: pe când RMNy I, înclină spre Lorinț, având în vedere litera utilizată pentru tipărire. Tot RMNy I propune anii de tipărire între 1568-1577. Anul și locul tipăririi sunt incerte. Este acceptată perioada editării cărții 1570-1580. BRV IV îl consideră pe Coresi tipograful acestei cărți (vezi și la Coresi.)

Bibliografie: BRV, IV, nr. 10, p. 12; RMNy, I, 309; Bianu, 1925b.

Psaltirea; l. slavonă; Brașov sau Alba Iulia, 1577

Observații: RMNy I indică anii de tipărire 1568-1577 și pe tipograf Lorinț sau Coresi. Există incertitudini asupra locului de tipărire, Brașov sau Alba Iulia. Olteanu 2005 pune la îndoială existența tipăririi. Perioada de editare acceptată este 1577-1580.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 12, p. 15; BRVAC, p. 93; RMNy, I, nr. 310; Mârza, 1998, p. 20-22; Olteanu, 2005, p. 163.

Luca, Hristofor – patron, editor

Dositei Obradovici, *Adunare de lucruri moralicești*, partea I; Buda, Tipografia Universității, 1808

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 744, p. 532-534.

Repere biografice: Variante ale numelui: Histofo Luca (Duca), Hristofor Luca jupân, negustor din Grabaș, astăzi în județul Timiș. Hristofor Duca și Luca par să fie aceeași persoană. Autorii BRV-ului nu folosesc ambele nume, punând unul din ele între paranteze. Buicliu în ADD-II, nr. 738 îl identifică drept „J. Rista Luca, alias Duca”.

Epitomal sau Scurte arătări pentru Sfânta Biserică, Buda, Tipografia Universității, 1808

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa. Traducere din limba sârbă de Dimitrie Țichindeal, care este autorul părții a treia din lucrare.

Bibliografie: BRV, II, nr. 738, p. 526-530; Buicliu, ADD-II, nr. 738-II, p. 367.

Lupu, Bogdan – patron

Cantemir Dimitrie, *Divanul sau gâlceava înțeleptului cu lumea*; l. greacă, l. română; Iași, 1698

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 30 august. Desenele pentru xilografuri sunt realizate de Dimitrie Cantemir.

Bibliografie: BRV, I, nr. 110, p. 355-365; Buicliu, ADD-I, nr. 110-I, p. 208-211; BRVAC, p. 138-139; Căndea, 1990; Bădără, 1998, p. 123.

Repere biografice: Variante ale numelui: Bogdan Lupu, fiu al marelui Șetrar Gheorghe Bogdan, cumnat al lui Antioh și Dimitrie Cantemir. A fost numit de către acesta din urmă, editor de cărți: *Tâlcuirea Liturghiei*, Iași, 1697 și *Divanul sau gâlceava înțeleptului cu lumea*, Iași, 1698.

Lupu, Dionisie – patron

Apologhia, București, Tipografia nouă a lui Răducanu Clinceanu și Dimitrie Topliceanu, 1819

Observații: Autorii BRV menționează în vedeta descrierii, ediția a II-a, pe când în descrierea foii de titlu se menționează că este vorba de prima ediție. Tipărirea s-a încheiat în iunie.

Bibliografie: BRV, III nr. 1030, p. 288-289; DTR, p. 236.

Repere biografice: Variante ale numelui: Dionisie Lupu; mitropolit al Țării Românești

între 1819-1821. S-a născut în anul 1769 în Blăjani, jud. Buzău și a decedat în anul 1831, în București. Între anii 1795–1807 a fost egumen la mănăstirea Dealu, apoi la Tismana, iar în anul 1801 devine arhiepiscop titular de Sevastia. În mai 1819 este ales mitropolit al Ungrovlahiei, funcție pe care o are până în anul 1821. Păstorește până în timpul revoluției lui Tudor Vladimirescu (aprilie/mai 1821), când se refugiază la Brașov. Revine în București în anul 1827. A susținut activitatea tipografică, învățământul și cultura românească.

Apostol, București, 1820

Bibliografie: BRV, III, nr. 1064, p. 326-327; DPCBRV, nr. 1064, p. 293.

Atanasie cel Mare, *Întrebări și răspunsuri teologicești*; ediția a III-a; București, 1821

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala mitropolitului.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1111, p. 369.

Grigore din Nazianz, *Cuvinte pentru preoție*, București, 1821

Bibliografie: BRV, III, nr. 1121, p. 380-381.

Ioan Gură de Aur, *Cuvinte șase pentru preoție și ale altor trei sfinți părinți trei canonicesti epistole*, București, Tipografia de la Cișmeaua răposatului Mavrogheni, 1820

Bibliografie: BRV, III, 1074, p. 330-331.

Penticostarion, București, Tipografia lui Constantin Caracaș, Răducanul Clinceanu și Dumitrache Topliceanu, 1820

Observații: Foia de titlu nu menționează numărul ediției, dar se specifică „acum iarăși tipărit”.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1079, p. 335-337; Buicliu, ADD-I, nr. 1079-III, p. 417.

Petre din Efes, *Noul Anastasimatar*; l. greacă; București, Tipografia de curând înființată, 1820

Observații: Din textul foii de titlu rezultă că este prima carte de muzică tipărită în spațiul românesc.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1092, p. 351-356.

Polyzois Kontos, *Fantezii morale*; l. greacă; București, Tipografia de curând întemeiată, 1820

Bibliografie: BRV, III, nr. 1093, p. 356-357.

Psaltire, București, Tipografia lui Constantin Caracaș, Răducanul Clinceanu și Dumitrache Topliceanu, 1820

Bibliografie: BRV, III, nr. 1083, p. 342-345; IV, nr. 1083, p. 305; Buicliu, ADD-I, nr. 1083-III, IV, p. 417-418.

Psaltire, București, 1820

Bibliografie: BRV, III, nr. 1081, p. 339.

Rânduiala cântării celor 12 psalmi, București, 1820

Bibliografie: BRV, IV, nr. 431, p. 150.

Viața Sfântului Vasilie cel Nou, București, Tipografia nouă a lui Răducanul Clincianul și Dimitrie Topliceanu, 1819

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 12 iulie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1050, p. 314.

Lupu, Marăș – tipograf

Ceaslov, Rădăuți, Tipografia nouă a episcopului Varlaam, 1745

Observații: Tipărirea s-a încheiat la 18 sau 21 septembrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 241, p. 85; BRVAC, p. 185-186; Mircea, 2008, p. 134-135.

Repere biografice: Variante ale numelui: Lupul Marăș. A avut calitate de pilcar în tipografia de la Rădăuți, înființată de episcopul Varlaam între anii 1744-1745. Probabil era ruda cu Lupul Simion, fiind citați Lupul Marăș și Simion. A făcut parte din echipa de tipografi citați în *Repertoriu*, la Ion drugarul.

Lupu, Simion - tipograf

Ceaslov, Rădăuți, Tipografia nouă a episcopului Varlaam, 1745

Observații: Tipărirea s-a încheiat la 18 sau 21 septembrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 241, p. 85; BRVAC, p. 185-186; Mircea, 2008, p. 134-135.

Repere biografice: Variante ale numelui: Lupul Simion. A avut calitate de pilcar în tipografia de la Rădăuți, înființată de episcopul Varlaam între anii 1744-1745. Probabil era ruda cu Lupul Marăș. A făcut parte din echipa de tipografi citați în *Repertoriu*, la Ion drugarul.

Lustina, Vichentie – patron

Iorgovici, Paul, *Observații de limbă rumânească*, Buda, Tipografia Universității, 1799

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 621, p. 413-416.

Repere biografice: Variante ale numelui:

Vichentie Lustian, arhimandrit la Mănăstirea

Mesiciului din Consistoriul Eparhiei Verșeșului și asesor al comitatului Timișoarei.

M

M. – gravor

Penticostar, Iași, 1753

Bibliografie: BRV, II, nr. 289, p. 123-126; Chiaburu 2010, p. 447.

M. A. T. E. – tipograf

Tipicon, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1816

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 20 septembrie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 923, p. 157-161.

Repere biografice: Inițialele M.A.T.E nu le-am putut descifra, din context reiese că ar trebui atribuite unui tipograf.

M. E. – gravor

Liturghii, București, Tipografia Mitropoliei, 1729

Bibliografie: BRV, IV, nr. 65, p. 51.

Repere biografice: Inițiale neidentificate cu certitudine. Această siglă este încorporată într-o vignietă, reprezentând o compoziție cu un serafim înconjurat de ornamente vegetale. După Bădără, 1998, p. 179 și fig. 27, inițialele aparțin episcopului Mitrofan, renumit tipograf român. Locul amplasării lor într-o marcă tipografică, cum este numită compoziția, este considerat unul neobișnuit. Mai mult decât atât, gravura este atribuită lui Ursu Zugravu, fiind reluată în numeroase ediții și după producerea ei.

Octoib; ediția a II-a; București, 1774

Observații: Cartea s-a tipărit probabil în Tipografia Mitropoliei din București.

Bibliografie: BRV, II, nr. 388, p. 206-210; DPCBRV, nr. 388, p. 212.

M. E. F. – gravor

Octoib mic, Cernăuți, Tipografia lui Petru Ekhardt, 1804

Observații: Buicliu la nr. II-670 consideră că este vorba de a doua ediție, citând expresia „de iznoavă” din titlul cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 670, p. 450; Buicliu, ADD-II, nr. 670, p. 356-357.

Repere biografice: Inițialele gravurului neidentificate deocamdată.

M. K. – gravor

Psaltire, București, Tipografia Mitropoliei, 1806

Bibliografie: BRV, II, nr. 703, p. 486; IV, nr. 703, p. 278.

Repere biografice: Inițialele „M. K. 1694” de pe gravura Sf. David neidentificate deocamdată.

Macarie ieromonah – diortositor, gravor

Octoib; ediția a II-a; București, 1774

Observații: Cartea s-a tipărit probabil în tipografia Mitropoliei din București.

Bibliografie: BRV, II, nr. 388, p. 206-210; DPCBRV, nr. 388, p. 212; DTR, p. 238-239.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ieromonahul Macarie de la mănăstirea Dragomirna. S-a născut probabil în anul 1730 în Transilvania și a decedat cca. în anul 1810 la București sau la Cernica. A studiat la Academia Domnească din București. Se presupune că s-a călugărit la Dragomirna în anul 1763. În anul 1773 mitropolitul Grigorie al II-lea îl cheamă la Mitropolia din București, unde se ocupă de educarea viitorilor preoți. În tipografie a fost diortositor, gravor și tipograf; a contribuit și financiar la tipărirea cărților. A tradus mai multe cărți, dintre care unele au rămas în manuscris.

Psaltire; ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1775

Observații: Macarie ieromonah de la mănăstirea Dragomirna a fost diortositor, corector al cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 393, p. 213-214; BRVAC, p. 110; Teodorescu, 2006, p. 87.

Macarie ieromonah – tipograf

Evangelhie; l. slavonă; redacție medio-bulgară; Târgoviște, 1512

Observații: Tipărirea s-a încheiat la 25 iunie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 3, p. 9-21; IV, nr. 3, p. 167; BRVAC, p. 64-65.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ieromonahul Macarie; s-a născut cca. în anul 1450-1455 și a decedat cca. în anul 1521. Originar din Serbia, a fost tipograf, călugăr apoi mitropolit. Meșteșugul tiparului l-a învățat în Veneția. Despre o eventuală activitate în tipografia principelui Gheorghe Cernoievici din

Cetinje (Muntele Negru), între 1493–1495, nu există certitudini. Este posibil ca duhovnicul Macarie din Cetinje să fie același cu Ieromonahul Macarie. În Țara Românească a ajuns în timpul domnitorului Radu cel Mare. La Târgoviște sau la mănăstirea Dealu înființează o tipografie, în care s-au tipărit primele cărți pe teritoriul românesc, între anii 1508-1512. Există informații că în vremea lui Neagoe Basarab ar fi fost ales mitropolit al Țării Românești.

Liturghier, l. slavonă; Târgoviște, 1508

Bibliografie: BRV, I, nr. 1, p. 1-8; DTR, p. 237; Panaitescu, Dușu, 1961; Demény-Demény, 1986, passim; *Liturghier* 1508/2008.

Octoib; l. slavonă; redacție medio-bulgară; Târgoviște, 1510

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 26 august. Polemica din literatura de specialitate despre locul tipării nu s-a încheiat încă.

Bibliografie: BRV, I, nr. 2, p. 9; IV, nr. 2, p. 165-167; Panaitescu, Dușu, 1961; Demény-Demény, 1986, passim.

Macarie ieromonah – tipograf, diortositor

Ceaslov, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1801

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 255, p. 121.

Repere biografice: Variante ale numelui: ieromonahul Macarie; diortositor, administrator al tipografiei, duhovnic de la Mitropolia Iașilor. Între anii cca. 1730-1810 a trăit în preajma Mitropoliei din București un ieromonah Macarie. S-a implicat în tipărirea cărților în tipografia Mitropoliei din București în anii 1774, 1775. Nu avem informații că ar fi activat și în tipografia de la Iași. În concluzie, am lăsat în *Repertoriu* ambele voci.

Neofit, *Înfruntarea Jidovilor*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1803

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 8 februarie. Ieromonahul Macarie este unul dintre tipografi menționați pe foaia de titlu a cărții. În ediția descrisă pe larg în BRV nu este specificată Tipografia Mitropoliei. În BRV se mai menționează și o altă ediție, tipărită cu alte caractere și o ortografie simplificată. În cea de a doua variantă apare și Tipografia Mitropoliei. În locul prubarului Vasilie apare prubarul Dimitrie Antonovici.

Bibliografie: BRV, II, nr. 662, p. 446-447.

Prăviloara adecă Molitvenic în scurt, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1802

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 12 martie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 652, p. 438-439.

Psaltire, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1802

Bibliografie: BRV, II, nr. 653, p. 439.

Macri, Mihail – editor

Meletie Sirigul, *Întâmpinarea la principiiile catolice și la chestiunile lui Chiril Lucaris*; Dositei, *Manual în contra rătăcirii calvine*, l. greacă; București, 1690

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în luna septembrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 90, p. 298-315; Bădără, 1998, p. 165.

Repere biografice: Variante ale numelui: Mihail Macri din Ianina; notarul mării biserici, diortositor; a îngrijit ediția, fiind și corectorul ei.

Maior, Grigore Gabriel – patron

Arhieraticon, Blaj, Tipografia Mitropoliei, 1777

Bibliografie: BRV, II, nr. 399, p. 219; BRVAC, p. 53; Petrik, V, p. 37; DTR, p. 241.

Repere biografice: Variante ale numelui: Grigorie Maior, Maier Gabriel Grigore; botezat Gavrilă, vlădică al Făgărașului. S-a născut cca. în anul 1715, în Sărăuad, jud. Satu Mare, și a decedat în 7 februarie 1785 în Alba Iulia. A studiat la Cluj, apoi la Colegiul „De Propaganda Fide” din Roma (1740–1747). În anul 1745 a fost hirotonit preot la Roma. Din 1754 devine preot la școlile din Blaj, din 1752 prepozit al mănăstirii Sf. Treime. În 1751 și 1764 a candidat pentru scaunul episcopal, iar în 1765 a fost trimis în mănăstirea de la Muncaci. Este numit cenzor la tipografia de la Viena (1771-1772). În anul 1773 a fost hirotonit episcop la Blaj. Instalarea a avut loc în anul 1774. S-a retras din funcție în 12 august 1782. A contribuit la tipărirea cărților folosite atât în școlile Blajului, cât și pentru cult la Blaj și la Viena. Alături de numele episcopului Grigore Maior, apare pe foile de titlu ale cărților patronate de el pe lângă tipografia Mănăstirii Bunei Vestiri, tipografia Mitropoliei de la Blaj, cu toate că Episcopia se transformă în Mitropolie abia în anul 1864. Episcopul a avut grijă de tineri, susținându-i la școlile din Blaj, Viena și Roma.

Bucoavnă, Blaj, Tipografia Mănăstirii Bunei Vestiri, 1777

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 16 februarie. În BRV IV se discută faptul că această ediție a *Bucoavnei* este prelucrarea modernizată a celei din 1744.

Bibliografie: BRV, II, nr. 401, p. 219; IV, nr. 401, p. 256; BRVAC, p. 130; Petrik, V, p. 82.

Catavasier, ediția a III-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei, 1777

Bibliografie: BRV, II, nr. 404, p. 220; BRVAC, p. 161-162; Petrik, V, p. 91.

Ceaslov, ediția a V-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei, 1778

Bibliografie: BRV, II, nr. 413, p. 225-226; BRVAC, p. 194-195.

Evangelie, ediția a II-a; Blaj, Tipografia Mănăstirii Bunei Vestiri, 1776

Bibliografie: BRV, II, nr. 394, p. 214; Buicliu, ADD-I, nr. 394-II, p. 289; BRVAC, p. 87-88; Petrik, V, p. 64.

Instrucți la moartea Mariei Theresza, Blaj, Tipografia Mitropoliei, 1780

Observații: Foaie volantă din 3 decembrie.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 170, p. 94.

Minologhion, Blaj, Tipografia Mitropoliei, 1781

Observații: Alături de numele episcopului Grigorie Maior apare tipografia Mitropoliei de la Blaj. Episcopia se transformă în Mitropolie abia în anul 1864.

Bibliografie: BRV, II, nr. 448, p. 273; IV, nr. 448, p. 262; Buicliu, ADD-I, nr. 448-II, IV, p. 298-300; Petrik, V, p. 324; Tatai-Baltă, 1995, p. 82-109.

Orânduiala lui Gavriil Grigorie Maer, Vlădica Făgărașului, pentru rugăciuni în vederea războiului, Blaj, 1778

Bibliografie: BRV, II, nr. 416, p. 228-229.

Psaltire, ediția a V-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei, 1780

Bibliografie: BRV, II, nr. 440, p. 269; IV, nr. 440, p. 262; BRVAC, p. 111-112.

Maior, Martin – tipograf

Catebism calvinesc; l. maghiară, l. română; ortografie maghiară; litere latine; Alba Iulia, 1648

Observații: Tipografia nu este menționată, dar la Alba Iulia, în anul 1648, tipografia princiară deținea seturile de litere latine iar Martin Maior este tipograf atestat în această tipografie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 53, p. 160-164; BRVAC, p. 165-166; Veress, I, nr. 167, p. 81; RMK, II, nr. 683; Tamás, 1942; Ecsedy, 1999, p. 126; Mârza, 1998, p. 44-46.

Repere biografice: Variante ale numelui: Martin Maior din Brașov, Brassai Major Márton, Martinus Maior Coronensis. A sosit la Alba Iulia cândva după anul 1639. A condus tipografia princiară de la Alba Iulia între anii 1647-1658. I se atribuie procurarea setului de litere chiril pentru Tipografia Princiară. În acest context a putut contribui și la tipărirea *Noului Testament* de la 1648 (teză susținută de mai mulți autori). Posibil să se fi salvat din calea tătarilor în anul 1658 la Sibiu, împreună cu o parte a instrumentarului tipografiei. A mai apărut în calitate de tipograf la Sibiu în anul 1664. A murit cca. în anul 1664.

Noul Testament, Bălgrad, Tipografia Princiară, 1648

Bibliografie: BRV, I, nr. 54, p. 165-170; Buicliu, ADD-I, nr. 54-I, p. 167-173; BRVAC, p. 74; RMK, II, nr. 684; Ecsedy, 1991, p. 44-61; Mârza, 1998, p. 34-44; Noul Testament, 1988; Noul Testament, 1998.

Maior, Petru – editor, diortositor

Instrucție pentru școlile românești în Banat, Buda, Tipografia Universității, 1809

Observații: La Buicliu, ADD-I, Petru Maior este indicat cenzor și corector.

Bibliografie: BRV, III, nr. 760, p. 4; Buicliu, ADD-I, nr. 760, p. 369; Stanciu, 2003.

Repere biografice: Petru Maior s-a născut cca în anul 1756 la Târgu Mureș și a murit la 1821 la Budapesta. A fost istoric și teolog. Protopop greco-catolic de Reghin; reprezentant de frunte a Școlii Ardelene. Până la moarte a fost corector în tipografia de la Buda (corectorul *Lexiconului*, 1825, *Octoiubului* 1811 etc.), activitate prin care s-a implicat în activitate editorială.

Lexicon româno-latino-ungaro-german, Buda, Tipografia Universității, 1825

Observații: Petru Maior a fost cenzor și corector în timpul tipăririi *Lexiconului*, 1825.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1240, p. 460-464; Buicliu, ADD-I, nr. 1240-III, p. 429-431.

Octoib, Buda, Tipografia Universității, 1811

Observații: În timpul editării *Octoibului*, Petru Maior a fost cenzor și corector în tipografia de la Buda.

Bibliografie: BRV, III, nr. 796, p. 47-50; DPCBRV, nr. 796, p. 274-276; Buicliu, ADD-I, nr. 796-III, p. 371-372.

Maiota, Gheorghe – patron, editor

Cuvânt la Patima Domnului; l. greacă; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1706

Bibliografie: BRV, I, nr. 152, p. 468-469; Bădără, 1998, p. 156.

Discurs panegiric despre împăratul Constantin; l. greacă; Snagov, Tipografia Mănăstirii, 1697

Observații: A semnat și prefața panegiricului dedicat domnului Constantin Brâncoveanu. Datorită poziției sale la curtea domnească și a relației sale cu fiii lui Constantin Brâncoveanu, Gheorghe Maiota putea contribui la editarea *Discursului panegiric*, 1697.

Bibliografie: BRV, I, nr. 108, p. 350-351.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gheorghe Maiota. Preot de origine cretană, cu studii la Roma și Veneția. A fost profesorul de greacă și latină al fiilor lui Constantin Brâncoveanu, ajuns predicator al curții domnești din București. Conform lui Del Chiaro el a fost și autorul discursurilor panegirice rostite de fiii lui Constantin Brâncoveanu și tipărite ulterior cu numele acestora.

Gheorghe Maiota, *Cuvânt la patima Domnului*, Râmnic, 1707

Observații: Anul și locul tipăririi sunt incerte.

Bibliografie: BRV, I, nr. 155, p. 478-479.

Plutarh, *Paralele grecești și romane*; l. greacă; București, 1704

Observații: Presupunem că Gheorghe Maiota a contribuit la editarea cărții.

Bibliografie: BRV, I, nr. 146, p. 460-462; Bădără, 1998, p. 156.

Mandacaș, Toma – editor, diortositor

Adunare de poezii encomiastice; l. greacă; Leipzig, Tipografia lui Breitkopf, 1777

Bibliografie: BRV, II, nr. 411, p. 223-224.

Repere biografice: Variante ale numelui: Toma Mandacaș, doctor în medicină și filosofie. A îngrijit și diortosit ediția de față.

Mandas, T – gravor

Dionisie Fotino, *Noul Erotocrit*, I-II; l. greacă; Viena, Tipografia lui Hirschfeld, 1818

Observații: Foaia de titlu conține o gravură din care aflăm că titlul a fost gravat de Ang. Kaufman, compoziția fiind realizată de T. Mandas și gravată de Jung.

Bibliografie: BRV, III, nr. 997, p. 258-262; Buicliu, ADD-I, nr. 997-III, p. 401-402.

Repere biografice: A fost desenator în această ediție.

Manu, Apostol – editor

Maxime filosofice; l. greacă; Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1713

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, I, nr. 166, p. 489-492.

Repere biografice: Variante ale numelui: Apostol Manu, Manu a lui Apostoli, Manuil Apostoli; a fost un negustor bogat, agent comercial al lui Constantin Brâncoveanu la Brașov, Sibiu și Viena. A fost înnobilit în Transilvania la propunerea domnitorului. Situația sa materială i-a permis să susțină financiar tipărirea cărților, pe care le-a închinat patronului său.

Pilde filosofesti, Târgoviște, 1713

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, I, nr. 165, p. 487-489; Buicliu, ADD-I, nr. 165-I, p. 226; Dușu, 1966, p. 47-49.

Rugăciuni în toate zilele săptămânii, Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1712

Observații: S-a tipărit pe cheltuiala sa. Nu figurează în BRV. Pe foaia de titlu se stipulează că trebuie dată în dar creștinilor.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 10, p. 14-16; Bădără, 1998, p. 162-163.

Manzovici, Constantin – editor

Paraclisul Sfântului Haralambie, Braşov, 1815

Observații: Locul tipăririi este incert. Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 882, p. 123-124; IV, nr. 882, p. 300.

Matei – tipograf

Typicon, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1816

Bibliografie: BRV, III, nr. 923, p. 157-161; Chiaburu 2010, p. 440.

Marcovici, Ieremia – tipograf, gravor

Antologhion; l. slavonă, l. română, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1726

Observații: Gravorul semnat este „Ieremia Mr.” Tipograful de pe foaia de titlu este Ieremia Simeon.

Bibliografie: BRV, II, nr. 189, p. 23-27; IV, nr. 189, p. 225; BRVAC, p. 29-30; Chiaburu, 2005, p. 34, 65; Mircea, 2008, p. 132-134; Bădără, 1998, p. 126.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ieremia Marco; Ieremia Marcovici, tipograful de la Iași. În calitate de gravor a semnat în formă prescurtată, „Ieremia Mr.”, „Ieremia Mrcv”. Referitor la funcționarea sa în tipografia de la Iași stau dovadă tipăriturile păstrate. Apariția în tipăriturile lui Ieremia Simeon, tipograful care și el este acreditat în Iași, a gravurilor semnate Ieremia Mr., Mrcv., ca și situația din *Molitvenicul* din 1749, dă naștere ipotezei conform căreia se demonstrează că Ieremia Marcovici (din 1714, 1715, 1749) este același cu Ieremia Simeon (din 1726, 1731, 1732).

În *Antologhionul* și *Octoiubul* din 1726 tipărite de Ieremia Simeon sunt atestate gravurile semnate „Ieremia Mr.” și „Ieremia Mrcv.”, adică Ieremia Marcovici activ la Iași în anii anteriori, în 1714-1715. Neavând alte dovezi mai explicite, vom păstra în lucrarea noastră atât vocea *Ieremia Marcovici* cât și cea de *Ieremia Simeon*, lasând cercetătorii să aducă în viitor, în măsura posibilităților, lămuriri asupra acestei probleme.

Ieremia Marcovici a funcționat în tipografiile Mitropoliei și Sfântului Mormânt, mutată de la mănăstirea Cetățuia la mănăstirea Sfântul Sava de la Iași. Chiar dacă există o distanță mare între datele la care a tipărit (cca. 35 de ani) - tipografia Mitropoliei netipărind cca. între anii 1735-1749,

documentele descoperite sunt în măsură să umple hiatusul apărut, demonstrând că în anii 1721 și 1736 Ieremia Marcovici a făcut afaceri imobiliare în Iași.

Liturgi, Iași, Tipografia Mănăstirii Sfântului Mormânt, la Sf. Sava, 1715

Observații: Cartea a fost dăruită bisericilor. Tipograful principal de pe foaia de titlu a cărții a fost Ieremia Marcovici.

Bibliografie: BRV, I, nr. 171, p. 497-498.

Molitvenic, Iași, Tipografia Mitropoliei vechi, 1749

Observații: Tipograful principal de pe foaia de titlu a cărții a fost Ieremia Marco[vici]. La sfârșitul cărții s-a semnat tipograful „Sandu copilu zățariu” (BRV, II, p. 109).

Bibliografie: BRV, II, nr. 268, p. 109.

Octoib, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1726

Observații: Gravorul semnat este „Ieremia Mrcv.” iar tipograful de pe foaia de titlu este Ieremia Simeon.

Bibliografie: BRV, II, nr. 191, p. 28-29.

Sinopsis, Iași, Tipografia Mănăstirii Sfântului Mormânt, la Sf. Sava, 1714

Observații: Tipograful principal de pe foaia de titlu a cărții a fost Ieremia Marcovici.

Bibliografie: BRV, I, nr. 169, p. 494.

Marcu, Ioan – tipograf

Îndreptarea păcătoșilor, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1768

Bibliografie: BRV, II, nr. 357, p. 179-182.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan Marcu, Popa Ioan Marcu din Tipografia Mitropoliei de la Iași, zețar (așezătorul slovelor).

Maria Tereza – patroana

Apostol, Blaj, Tipografia Mănăstirii Bunei Vestiri, 1767

Bibliografie: BRV, II, nr. 348, p. 172; Buicliu, ADD-I, nr. 348 – II, p. 275-276; BRVAC, p. 48-49.

Repere biografice: Maria Tereza a fost fiica împăratului Carol al VI-lea și mama viitorilor împărați Iosif al II-lea și Leopold al II-lea. Împărăteasă a Sfântului Imperiu romano-german (1740-1780). I-au fost închinat cu precădere tipăriturile românești de la Blaj și Buda.

Bucoavnă; l. română, l. germană; Buda, Tipografia Universității, 1797

Observații: BRVAC îl indică pe Csatho Adam tipograf și Eszterhazy Franciscus editor și posibil tipograf, ceea ce este o informație incorectă.

Bibliografie: BRV, II, nr. 606, p. 390-392; BRVAC, p. 133.

Catavasier; ediția a II-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei, 1769

Bibliografie: BRV, II, nr. 364, p. 191; IV, nr. 364, p. 251; Buicliu, ADD-I, nr. 364-II, p. 283; BRVAC, p. 160; Petrik, V, p. 91.

Ceaslov, Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfântei Troițe, 1751

Observații: Se presupune că tipărirea a început în anul 1751. S-a încheiat probabil în anul 1752, deoarece pe pagina 258 se află xilografura *Înfășurarea lui Iisus în giulgiu*, dataată 1752.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 105, p. 70-71; Tatai-Baltă, 1995, p. 49-63; Mircea, 2008, p. 165; BRVAC, p. 189; Petrik, V, p. 92; I. R; VI, 19-20, 25.

Evanghelie, Blaj, Tipografia Mitropoliei, 1765

Bibliografie: BRV, II, nr. 342, p. 164; DPCBRV, nr. 342, p. 203; BRVAC, p. 84-85; Tatai-Baltă, Mircea, 1998, p. 391; Mircea, 2008, passim; Petrik, V, p. 64.

Evanghelie; ediția a II-a; Blaj, Tipografia Mănăstirii Bunei Vestiri, 1776

Bibliografie: BRV, II, nr. 394, p. 214; BRVAC, p. 87-88; Petrik, V, p. 64.

Liturghii, Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfântei Troițe, 1756

Bibliografie: BRV, II, nr. 300, p. 134; Petrik, V, 132; Mircea, 2008, p. 182.

Liturghii; ediția a II-a; Blaj, Tipografia Mănăstirii Bunei Vestiri, 1775

Bibliografie: BRV, II, nr. 391, p. 212; Buicliu, ADD-I, nr. 391-II, p. 289; Petrik, V, p. 132.

Octoib; ediția a II-a; Blaj, Tipografia Mănăstirii Bunei Vestiri, 1770

Bibliografie: BRV, II, nr. 371, p. 194; IV, nr. 371, p. 252-253.

Penticostar, Blaj, Tipografia Mănăstirii Bunei Vestiri, 1768

Bibliografie: BRV, IV, nr. 143, p. 86; Buicliu, ADD-I, nr. 143-IV, p. 281-282; Petrik, V, p. 383.

Psaltire; ediția a IV-a; Blaj, Tipografia Mănăstirii Bunei Vestiri, 1773

Bibliografie: BRV, IV, nr. 152, p. 90; BRVAC, p. 109-110; Petrik, V, p. 63.

Strastnic, Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfânta Troiță, 1753

Bibliografie: BRV, II, nr. 290, p. 126; IV, nr. 290, p. 245-247; Petrik, V, p. 477; Tatai-Baltă, 1995, p. 49-63.

Strastnic; ediția a II-a; Blaj, Tipografia Fundației Mănăstirii Bunei Vestiri, 1773

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala și în tipografia fundației Buna Vestire (?). G. Mircea nu comentează denumirea tipografiei în contextul Fundației Mănăstirii Bunei Vestiri de pe foaia de titlu. O consideră a fi „ciudată”. Nu am mai întâlnit această localizare în cărțile tipărite la Blaj.

Bibliografie: BRV, II, nr. 382, p. 203; Buicliu, ADD-I, nr. 382-II, p. 286; Petrik, V, p. 477; Mircea, 2008, p. 232.

Triod, Blaj, Tipografia Mănăstirii Bunei Vestiri, 1771

Bibliografie: BRV, IV, nr. 151, p. 89-90; Petrik, V, p. 528.

Marien – tipograf

Palia, Orăștie, 1582

Observații: Cartea s-a tipărit între 14 noiembrie 1581–14 iulie 1582.

Bibliografie: BRV, I, nr. 30, p. 93-98; IV, nr. 30, p. 174-179; Veress, I, nr. 107, p. 45; RMK, II, nr. 170; RMNy, I, nr. 519; Pamfil, 1968; Roques, 1925; Palia, 1582.

Repere biografice: Variante ale numelui: Marien Diacul. A fost colaboratorul tipografului Șerban Coresi la tipărirea *Paliei de la Orăștie*.

Mavrocordat, Alexandru – editor

Igiena stomacului; l. greacă; Iași, Tipografia grecească, 1814

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 863, p. 111.

Repere biografice: Alexandru Mavrocordat a fost boier, mare postelnic.

Mavrocordat, Alexandru (I) – patron

Prăvălioară, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1784

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 24 octombrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 478, p. 292-294.

Repere biografice: Variante ale numelui: Alexandru (I) Mavrocordat, Alexandru Ioan Mavrocordat (1742-1812); a fost domn al Moldovei între 8 iunie 1782 - 12 ianuarie 1785. A fost fiul lui Constantin Mavrocordat.

Mavrocordat, Alexandru (II) – patron

Calendar, litere rusești și chirilice românești; Iași, 1785

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat la 8 august.

Bibliografie: BRV, II, nr. 484, p. 301-302; IV, nr. 484, p. 264; BRVAC, p. 135.

Repere biografice: Variante ale numelui: Alexandru (II) Ioan Mavrocordat, Firaris (Fugarul) a fost domn al Moldovei între 12 ianuarie 1785 – 14 decembrie 1786.

Molitvenic, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1785

Observații: Nu deținem data precisă la care a apărut cartea, dar având în vedere că pe foaia de titlu se stipulează că domnitorul se afla în timpul primei sale domnii, patronul nu putea fi decât Alexandru (II) Mavrocordat.

Bibliografie: BRV, II, nr. 492, p. 307.

Nicolae Mavrocordat, *Cuvânt contra nicotinei*, l. greacă; Iași, Tipografia lui Mihail Strilbițchi, 1786

Bibliografie: BRV, II, nr. 509, p. 316; Buicliu, ADD-I, nr. 509-II, p. 321.

Octoib mic, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1786

Bibliografie: BRV, II, nr. 503, p. 313-315; Buicliu, ADD-I, nr. 503, p. 321.

Slobozenie, Iași, 1785

Observații: Foaie volantă. Locul tipăririi este incert.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 69, p. 74.

Mavrocordat, Constantin Nicolae – patron

Acoluții. Carte pentru sfintele slujbe; l. greacă; București, Tipografia Mitropoliei, 1736

Observații: Cartea a fost tipărită să fie dată în dar.

Bibliografie: BRV, II, nr. 214, p. 51-52; BRVAC, p. 150.

Repere biografice: A fost ultimul domn ales de boieri; în anul 1730 a domnit doar o lună. Din anul 1730 domniile au fost numiți de Poartă. A fost fiul domnului Nicolae și a avut un frate Ioan. Constantin Nicolae a fost mazilit în Țara Românească în anul 1763. A susținut tipografiile atât în Țara Românească cât și în Moldova, prin episcopi și mitropoliți. Constantin Nicolae Mavrocordat a domnit în Țara Românească în anii 1730, 1731-1733, 1735-1741, 1744-1748, 1756-1758, 1761-1763; în Moldova 1733-1735, 1741-1743, 1748-1749, 1769.

Antologhion; ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1736

Bibliografie: BRV, II, nr. 212, p. 50; BRVAC, p. 30.

Antologhion; ediția a II-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1745

Bibliografie: BRV, II, nr. 237, p. 80-83; BRVAC, p. 33-34; Teodorescu, 2006, p. 14.

Apostol, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1747

Observații: Tipărirea a început în 13 decembrie și s-a încheiat în 7 martie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 251, p. 94-96; Buicliu, ADD-I, nr. 251-II, p. 254; BRVAC, p. 46-47; Teodorescu, 2006, p. 21-22.

Așezământul Sfintelor Mănăstiri, București, 1741

Observații: Lucrarea nu este citată în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 18, p. 25-27; BRVAC, p. 55-56.

Catavasier, București, Tipografia Mitropoliei, 1761

Bibliografie: BRV, IV, nr. 122, p. 77; DPCBRV, nr. 122. IV, p. 200-202; BRVAC, p. 158.

Catavasier, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1747

Bibliografie: BRV, II, nr. 252, p. 96-98, BRVAC, p. 155-156.

Ceaslov, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1745

Observații: BRVAC îl identifică greșit cu Constantin Brâncoveanu.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 240, p. 241-242, BRVAC, p. 186.

Ceaslov, Iași, Tipografia lui Duca Sotiriovici de la Thasos, 1750

Observații: Pe foaia de titlu apare numele lui Constantin Mavrocordat, dar domnia acestuia în Moldova s-a încheiat în 1749, iar în 1750 domn era deja Constantin Racoviță.

Bibliografie: BRV, II, nr. 274, p. 112-113; BRVAC, p. 188-189.

Ceaslov, ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1748

Bibliografie: BRV, IV, nr. 100, p. 68-69; BRVAC, p. 187.

Chiriacadromion, București, Tipografia Mitropoliei, 1732

Bibliografie: BRV, II, nr. 205, p. 45-47; BRVAC, p. 210-211.

Evangelie, București, 1753

Observații: Anul editării cărții nu coincide cu anul domniei, el apare totuși pe foaia de titlu.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 111, p. 72.

Evangelie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1746

Bibliografie: BRV, II, nr. 246, p. 88-92; Buicliu, ADD-I, nr. 246-II, p. 251-251; BRVAC, p. 80-81; Teodorescu, 2006, p. 40.

Hrisovul, Sine loco, 1742

Observații: Nu este specificat locul tipăririi. Locul tipăririi ar trebui să fie Iași.

Bibliografie: BRV, II, nr. 225, p. 61

Întrebări și răspunsuri pentru Șapte Taine, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1747

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 21, p. 29-32.

Liturgii, București, Tipografia Mănăstirii Sf. Sava, Tipografia Școlii Văcăreștilor, 1741

Bibliografie: BRV, II, nr. 220, p. 55.

Liturgii, București, Tipografia Mănăstirii Sf. Sava în Școala Văcăreștilor, 1742

Observații: Este citată numai informația de la Popp, *Disertație*, p. 65. Bibliografia de specialitate nu s-a mai oprit asupra informației lui V. Popp.

Bibliografie: BRV, II, nr. 226, p. 61.

Liturgii, București, Tipografia Domnească, 1746

Bibliografie: BRV, IV, nr. 92, p. 59.

Liturgii, București, Tipografia Mitropoliei, 1747

Observații: DPCBRV descrie un exemplar diferit față de BRV și îi citează pe tipograful Barbul Bucureșteanul și Grigorie, care nu apar în exemplarul descris în BRV.

Bibliografie: BRV, II, nr. 254, p. 98-99; DPCBRV, nr. 254, p. 192.

Liturgii, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1747

Bibliografie: BRV, II, nr. 256, p. 99; Buicliu, ADD-I, nr. 256-II, p. 254; Teodorescu, 2006, p. 47.

Molitvenic, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1747

Bibliografie: BRV, II, nr. 258, p. 100-101.

Molitvenic, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1747

Bibliografie: BRV, II, nr. 259, p. 101-102; Buicliu, ADD-I, nr. 259-II, p. 254-255.

Molitvenic, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1758

Bibliografie: BRV, II, nr. 308, p. 142-143.

Octoib, București, Tipografia Mitropoliei, 1731

Observații: Tipărirea a început sub Nicolae Alexandru Mavrocordat, răposat la data apariției și s-a încheiat sub Constantin Nicolae, fiul său. Anul de tipărire 1709 de pe foaia de titlu este greșit, deoarece nu coincide cu 7240 de pe foaia de titlu a cărții sau cu anul 7239 de la sfârșit. Anul corect de tipărire ar trebui să fie 1731 sau 1732. În BRV, IV apare la anul greșit 1709, în BRV, II la anul 1731.

Bibliografie: BRV, II, nr. 202, p. 41-42; IV, nr. 44, p. 35-37.

Octoib, București, Tipografia Domnească, 1746

Bibliografie: BRV, II, nr. 249, p. 93.

Octoib, ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1736

Bibliografie: BRV, II, nr. 213, p. 51.

Pravoslavnică mărturisire, ediția a II-a; București, Tipografia Domnească, 1745

Bibliografie: BRV, II, nr. 244, p. 87-88.

Psaltire, București, Tipografia Mitropoliei, 1756

Bibliografie: BRV, II, nr. 301, p. 135-136; IV, nr. 301, p. 248; DPCBRV, nr. 301, p. 197.

Psaltire, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1746

Bibliografie: BRV, II, nr. 250, p. 94.

Psaltire; l. slavonă; București, Tipografia Domnească, 1745

Bibliografie: BRV, II, nr. 245, p. 88.

Rugăciuni în toate zilele săptămânii; ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1747

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 22, p. 32-33.

Teatru politic; l. greacă; Leipzig, Tipografia lui Iohan Gottlob Emanuel Breitkopf, 1758

Observații: Cartea a fost tradusă de Nicolae Mavrocordat. Tipărirea cărții s-a făcut prin cheltuiala Mănăstirii Kykkos din Cipru.

Bibliografie: BRV, II, nr. 310, p. 143-144.

Triod; ediția a II-a; București, Tipografia în oraș, 1746

Bibliografie: BRV, IV, nr. 93, p. 59-61.

Mavrocordat, Iacob – editor

Neofit, *Comentar la gramatica lui Teodor*; l. greacă; București, Tipografia nouă, 1768

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 362, p. 190-191.

Repere biografice: Iacob Mavrocordat, ieromonah din Hios.

Mavrocordat, Ioan Alexandru – patron, editor

Alexandru Mavrocordat, *Istoria sfântă*; l. greacă; București, Tipografia Mănăstirii Tuturor Sfinților, 1716

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa; tipărirea ei s-a terminat în luna august. Cartea trebuia dată în dar credincioșilor. Sponsor fiind este menționat ca fiul autorului.

Bibliografie: BRV, I, nr. 176, p. 509-512; Bădără, 1998, p. 169.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ion Mavrocordat (1684-1719), domn al Țării Românești (1716-1719). A fost fiul lui Alexandru și frate cu Nicolae Mavrocordat.

Formular pentru scutirea de dăjdi a slujitorilor, 1717

Observații: Foaie volantă din 1 mai.

Bibliografie: BRV, II, nr. 177, p. 1.

Mavrocordat, Ioan Nicolae – patron, editor

Catavasier, Rădăuți, Tipografia nouă a Episcopiei, 1744

Bibliografie: BRV, II, nr. 236, p. 79; IV, nr. 236, p. 240-241; BRVAC, p. 155.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan Nicolae Mavrocordat, domn al Moldovei (1743-1747). Putea fi fratele lui Constantin și fiul lui Nicolae.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan Nicolae Mavrocordat, domn al Moldovei (1743-1747). În carte este numit Ioan Bey, fiul lui Nicolae Bey iar Moldova este numită Bogdania.

Ceaslov, Rădăuți, Tipografia nouă a episcopului Varlaam, 1745

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 18 sau 21 septembrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 241, p. 85-86; BRVAC, p. 185-186.

Liturgia Sfântului Ioan Gură de Aur, Rădăuți, Tipografia Episcopiei, 1745

Bibliografie: BRV, II, nr. 243, p. 87; IV, nr. 243, p. 242.

Nectarie, *Cartea arbitralului adevărului și al dreptății*; Eustratie Argentis, *Manual în contra infailibilității papei*; Eustratie Argentis, *Cina cea divină*; l. arabă; Iași, Tipografia Mănăstirii Sfântul Sava, 1746

Observații: Cartea a apărut pe cheltuiala sa în anii 1746-1747; tipărirea s-a terminat în 25 februarie. Tirajul anunțat în prefața lui Silvestru, patriarh al Antiohiei, este de 1500 de exemplare.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 95, p. 61-67; Buicliu, ADD-I, nr. 95_{1,3}, p. 252-254.

Psaltire, Iași, Tipografia lui Duca Sotiriovici, 1743

Bibliografie: BRV, II, nr. 234, p. 76-79; IV, nr. 234, p. 240; Buicliu, ADD-I, nr. 234-II, IV, p. 248-249.

Mavrocordat, Ioan Nicolae Alexandru – patron, editor

Catavasier; ediția a II-a; București, 1724

Bibliografie: BRV, II, nr. 184, p. 22; BRVAC, p. 153-154.

Repere biografice: Variante ale numelui: Nicolae Alexandru Mavrocordat (1680-1730), domn al Țării Românești (1715-1716, 1719-1730) și domn al Moldovei (1709-1710, 1711-1715). Primul domn fanariot, a fost editor al unor cărți tipărite în timpul domniilor sale atât în Țara Românească, cât și în Moldova. A avut doi fii, Constantin și Ioan. Era un bibliofil rafinat,

biblioteca sa fiind una dintre cele mai remarcabile din Europa secolului al XVIII-lea. A fost un erudit, preocupat de cultură; se interesează de bibliotecă, a constituit o bibliotecă la mănăstirea Văcărești și tot acolo a întemeiat o școală. După el, a urcat pe tronul Țării Românești fiul său, Constantin.

Euhologhion adecă Molitvenic; ediția a III-a; București, 1722

Bibliografie: BRV, IV, nr. 57, p. 44-47.

Evanghelie, București, Tipografia Domnească, 1723

Bibliografie: BRV, II, nr. 182, p. 21-22; BRVAC, p. 79.

Ioan Damaschin, *Arătarea credinței ortodoxe*, Iași, Tipografia Sfântului Mormânt, 1715

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala domnitorului.

Bibliografie: BRV, I, nr. 174, p. 501; Bădără, 1998, p. 146-147.

Liturghii, București, Tipografia Mitropoliei, 1728

Bibliografie: BRV, II, nr. 196, p. 35.

Liturghii, București, Tipografia Mitropoliei, 1729

Bibliografie: BRV, IV, nr. 65, p. 51.

Liturghii, Iași, Tipografia Mănăstirii Sfântului Mormânt, la Sf. Sava, 1715

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa și a fost dată în dar bisericilor.

Bibliografie: BRV, I, nr. 171, p. 497-498.

Molitvenic, București, Tipografia Mitropoliei, 1729

Bibliografie: BRV, II, nr. 199, p. 36.

Nicolae Mavrocordat, *Despre datorii*; l. greacă; București, Tipografia Mănăstirii Tuturor Sfinților, 1719

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în luna decembrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 178, p. 1-2.

Nicolae Mavrocordat, *Despre datorii*; l. greacă, l. latină; ediția a II-a; Leipzig, Tipografia lui Thomas Fritsch, 1722

Observații: Nicolae Mavrocordat este considerat autorul lucrării, posibil să fi patronat și această ediție. După noua descriere a lui Buicliu, p. 233, cartea mai cuprinde încă două lucrări publicate în

aceiași an, 1722, însă fără o legătură declarată cu prima: J. A. Fabritius [*Epigramă*] în limba greacă și Stephanus Bergler, [*Epigramata*], în limba latină.

Bibliografie: BRV, II, nr. 181, p. 19-20; Buicliu, ADD-I, nr. 181, p. 232-233.

Octoib, București, Tipografia Mitropoliei, 1730

Bibliografie: BRV, IV, nr. 66, p. 52.

Octoib, București, Tipografia Mitropoliei, 1731

Observații: Tipărirea a început sub Nicolae Alexandru Mavrocordat, răposat la data apariției și s-a încheiat sub Constantin Nicolae, fiul său. Anul de tipărire 1709 de pe foaia de titlu este greșit, deoarece nu coincide cu 7240 de pe aceeași foaia de titlu a cărții sau cu anul 7239 de la sfârșit. Anul corect de tipărire ar trebui să fie 1731 sau 1732. În BRV, IV apare la anul greșit 1709. În BRV, II la anul 1731.

Bibliografie: BRV, II, nr. 202, p. 45-47; IV, nr. 44, p. 35-37.

Octoib; ediția a II-a; l. greacă, l. latină; București, Tipografia Mănăstirii Tuturor Sfinților, 1720

Bibliografie: BRV, II, nr. 179, p. 2-4.

Sinopsis, Iași, Tipografia Sfântului Mormântului în Mănăstirea Sf. Sava, 1714

Bibliografie: BRV, I, nr. 169, p. 494; Bădără, 1998, p. 126.

Službele tuturor sfinților, București, Tipografia Mănăstirii Tuturor Sfinților, 1720

Bibliografie: BRV, IV, nr. 55, p. 43-44.

Triodul săptămânii mari, București, 1726

Observații: Posibil loc al tipării cărții București.
Bibliografie: BRV, II, nr. 195, p. 33-34; Nedelcea, 1983, p. 327.

Mavrogheni, Nicolae Petru – patron

Antologhion, București, Tipografia Mitropoliei, 1786

Bibliografie: BRV, II, nr. 498, p. 311-312; BRVAC, p. 40-41.

Repere biografice: Variante ale numelui: Nicolae Petru Mavrogheni, Nicolae Petru Mavroghenisu, Nicolae Mavrogheni; domnul Țării Românești (1786-1790).

Antologhion, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1786

Observații: Cartea a fost tipărită în perioada 25 noiembrie 1785 – 6 mai 1786.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 196, p. 99-100; DPCBRV, nr. IV. 196, p. 225-230; BRVAC, p. 41.

Ceaslov, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1787

Bibliografie: BRV, II, nr. 510, p. 316; DPCBRV, nr. 510, p. 231-233; Bucliu, ADD-I, nr. 510-II, p. 321-322; BRVAC, p. 202.

Friederich Wilhelm Bauer, *Perigrafe tes vlabias [Descrierea Valabiei]*; l. greacă; București, Tipografia Izvorul Tămăduirii de la Cișmea, 1789

Bibliografie: BRV, II, nr. 531, p. 332-333; BRVAC, p. 60-61.

Geanetu, Ioan, *Refutarea tractatului lui Ocellus despre natura Universului*; l. greacă, l. franceză; Viena, Tipografia lui Joseph de Baumeister, 1787

Bibliografie: BRV, II, nr. 518, p. 322-324.

Ianache Văcărescu, *Gramatică rumânească*, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1787

Bibliografie: BRV, II, nr. 516, p. 318-322.

Liturghii, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1787

Bibliografie: BRV, II, nr. 511, p. 316.

Manolache Persiano, *Faptele vitejești ale lui Mavrogheni*; l. greacă; București, Tipografia Izvorul Tămăduirii de la Cișmea, 1789

Bibliografie: BRV, II, nr. 532, p. 333-334.

Psaltire, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1787

Bibliografie: BRV, IV, nr. 206, p. 102; BRVAC, p. 116.

Slujba Sfântului Stelian, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1787

Observații: Cartea s-a tipărit în 22 noiembrie. Cartea a fost dată în dar de episcopul Filaret.

Bibliografie: BRV, II, nr. 515, p. 317; IV, nr. 515, p. 266; DPCBRV, nr. 78, p. 79-80; nr. 515, p. 233-234.

Mănăilă – tipograf

Evanghelie; l. slavonă; Brașov, 1579

Observații: RMK II, nr. 153, indică locul tipăririi Sebeșul. Cartea s-a tipărit pe hârtie de proveniență sibiană.

Bibliografie: BRV, I, nr. 23, p. 73-75; IV, nr. 23, p. 172; BRVAC, p. 67; RMK, II, nr. 153; RMNy, I, nr. 428.

Repere biografice: Mănăilă a fost tipograf, colaborator al diaconului Coresi, în tipografia sa de la Brașov; în discuție se află și orașul Sebeș.

Evanghelie; l. slavonă; Brașov, 1583

Observații: Loc de tipărire incert.

Bibliografie: BRV, I, nr. 31, p. 99; BRVAC, p. 69-70; Olteanu, 2005, p. 196.

Melchisedec Peloponesianul – editor

Antologhion slavonesc; l. slavonă de redacție medio-bulgară cu elemente rusești; Câmpulung, Tipografia Mănăstirii Intrarea Domnului, 1643

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa. BRV amintește două tipuri ale foii de titlu, una semnată de mitropolitul Țării Românești Teofil, cealaltă de Melchisedec. Tipărirea a început în 13 decembrie 1642 și s-a încheiat în 11 octombrie 1643.

Bibliografie: BRV, I, nr. 44, p. 128-138; IV, nr. 44, p. 189-190; BRVAC, p. 26-27.

Repere biografice: Variante ale numelui: Melchisedec, Melchisedec Peloponesianul; ieromonah, întâi egumen al Mănăstirii din Câmpulung.

Învățăături preste toate zilele, Câmpulung, 1642

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa, pe hârtia produsă în moara de hârtie de la Lancrăm aflată în proprietatea principelui Gheorghe Rákoczi I. Tipărirea cărții s-a încheiat în 17 septembrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 43, p. 125-127; IV, nr. 43, p. 189; Bucliu, ADD-I, nr. 43, p. 152; Van Eeden, 1988.

Psaltire; l. slavonă; Câmpulung, Tipografia ieromonahului Melchisedec, 1650

Observații: Tipărirea s-a încheiat la 9 martie. Cartea s-a tipărit în tipografia lui Melchisedec, BRVAC îl consideră tipograf, în BRV figurează în continuare în calitate de egumen al mănăstirii și proprietar al tipografiei, fără să fie consemnată calitatea sa de tipograf. Tipograf a fost Preda Stancevici.

Bibliografie: BRV, I, nr. 58, p. 177-178; BRVAC, p. 96.

Meletie Macedoneanul – editor, tipograf

Ceaslov; l. slavonă; Govora, Tipografia Domnească și a Mănăstirii, 1638

Bibliografie: BRV, IV, nr. 16, p. 19-20.

Repere biografice: Variante ale numelui: Meletie Macedoneanul, Machedoneanul; proegumen, egumen, stareț al mănăstirii de la Govora. S-a călugarit la Muntele Athos, mănăstirea Zograf. Este semnalat în prefața *Molitvenicului* drept bărbat străin din părțile rusești. Se afla între persoanele trimise de Matei Basarab la Kiev, la mitropolitul Petru Movilă, pentru a cumpăra tipografia, cu banii domnului. Au adus o tipografie cu cinci „feluri” de litere, pe tipograful Timotei și alți tipografi, stabilind locul pentru tipografie la Câmpulung. În textul prefeței din partea lui Matei Basarab se amintește „săvârșirea instrumentelor de lemn trebuincioase” (prin traducere din limba slavonă în BRV). Este unul dintre posibili tipografi ai *Noului Testament*, Bălgrad, 1648, nementionați în carte. În timpul pregătirii pentru editarea cărții se afla la Alba Iulia, interesat de funcția de mitropolit al Bălgradului, după decesul mitropolitului Ilie Iorest, funcție adjudecată de Simion Ștefan.

Ceaslov, Govora, 1640

Observații: Locul tipăririi este incert.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 18, p. 21-22.

Evanghelie învățătoare, Deal, Tipografia Mănăstirii, 1644

Observații: Tipărirea a început la mănăstirea Govora; s-a încheiat în 2 septembrie în tipografia de la mănăstirea Dealu.

Bibliografie: BRV, I, nr. 46, p. 144-147; Buicliu, ADD-I, nr. 46, p. 161; BRVAC, p. 72-73.

Molitvenic, Euhologhion sau Trebnic slavonesc; redacție medio-bulgară cu elemente rusești; Câmpulung, Tipografia Domnească, 1635

Observații: Molitvenic este prima carte tipărită după un hiatus tipografic însemnat, din dorința lui Matei Basarab și printr-o colaborare a lui Meletie Macedoneanul cu tipografi ruși, veniți odată cu tipografia cumpărată, prin intermediul lui Petru Movilă, de Meletie Macedoneanul cu banii domnitorului.

Bibliografie: BRV, I, nr. 35, p. 103-104; nr. 35, p. 529-532; IV, nr. 35, p. 181-188; Buicliu, ADD-I, nr. 35-I, IV, p. 147.

Noul Testament, Bălgrad, Tipografia Princiară, 1648

Bibliografie: BRV, I, nr. 54, p. 165-170; Buicliu, ADD-I, nr. 54-I, p. 167-173; BRVAC, p. 73-74; RMK, II, nr. 684; Mârza, 1998, p. 34-44; Noul Testament, 1988; Noul Testament, 1998.

Pravila, Govora, Tipografia Mănăstirii, 1640

Bibliografie: BRV, I, nr. 39, p. 108-114; IV, nr. 39, p. 189; Buicliu, ADD-I, nr. 39-I, p. 149.

Psaltire, Govora, Tipografia Domnească și a Mănăstirii, 1637

Observații: Tipărirea s-a încheiat la 30 ianuarie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 36, p. 104-106; BRVAC, p. 95.

Psaltire; l. slavonă de redacție medio-bulgară; ediția a II-a; Govora, Tipografia Mănăstirii, 1638

Observații: Cartea s-a tipărit în intervalul aprilie 1638 - iunie 1641. BRV I numește cartea în vedetă *Psaltire slavonească cu Ceasoslov*, pe când în titlul citat tot acolo la p. 532 este vorba numai de *Psaltire*. BRVAC a intitulat cartea *Psaltire slavonească sau Ceasoslov*. S-ar putea să fi existat 2 tiraje, care diferă prin numele episcopului. Numele lui Meletie Macedoneanul apare în completarea BRV-ului I, p. 535.

Bibliografie: BRV, I, nr. 37, p. 106-107; p. 532-535; IV, nr. 37, p. 188; BRVAC, p. 96.

Metaxopulos, Partenie – editor, diortositor

Învățătură creștinească; l. greacă, l. turcă; București, Tipografia nouă grecească, 1768

Observații: Prima ediție în traducere turcească.

Bibliografie: BRV, II, nr. 360, p. 184-188.

Repere biografice: Variante ale numelui: Partenie Metaxopulos Sumeliotul din Trapezunt; ieromonah de la mănăstirea Sf. Maria Șumela. Ieromonahul Partenie menționează în prefața sa că tipografia cea nouă „această mașină” a fost adusă din Franța de Ion Fali Gheorghe Constantin, cu mare cheltuială din partea domnului Alexandru Scarlat Ghica. Pe Partenie l-am putea considera diortositorul ambelor variante, dar poate a colaborat și la tipărire, deoarece spune că: „am intrat în tipografie, ca să viu, cu cât îmi stă în putință, în ajutorul fraților mei. Deoarece am știut că voi nu înțelegeți limba greacă [...]”. Deci a fost diortositor, editor, posibil și tipograf în tipografia nouă grecească (și de limbă turcă) la București.

Neofit, *Alegere din toată Psaltirea*; l. greacă; București, Tipografia nouă, 1769

Observații: Partenie Metaxopulos a fost îngrijitor de ediție, probabil și tipograful cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 368, p. 193.

Slujba Sf. Varnava și Sofronie din Atena și a Sf. Hristofor din Mela; l. greacă; București, Tipografia nouă grecească, 1769

Observații: Partenie Metaxopulos a supravegheat editarea cărții, posibil și tipograf.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 149, p. 88-89.

Methodie episcop – editor

Acatistul Născătoarei de Dumnezeu, Buzău, 1743

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 228, p. 64; IV, nr. 228, p. 239; nr. 84, p. 57.

Repere biografice: Methodie a fost episcop al Buzăului între anii 1741-1748. A susținut și finanțat tipărirea cărților în tipografia Episcopiei sale.

Apostol; ediția a III-a; Buzău, Tipografia Episcopiei, 1743

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 230, p. 65; BRVAC, p. 46.

Catavasier; l. română, l. slavonă, l. greacă; Buzău, Tipografia Episcopiei, 1743

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 79, p. 55-56.

Ceaslov; l. slavonă, l. română; Buzău, 1743

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 78, p. 55.

Molitvenic, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1747

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 258, p. 100-101.

Micu, Samuil – editor, diortositor

Biblia, Blaj, Tipografia Mitropoliei, 1795

Observații: Cartea s-a tipărit între 1 noiembrie 1793 – 15 noiembrie 1795. S-a tipărit pe cheltuiala tipografiei Seminarului.

Bibliografie: BRV, II, nr. 595, p. 380-382; Buicliu, ADD-I, nr. 595, p. 338-340; BRVAC, p. 126-127; Teodor, 2000; Biblia, 2000.

Repere biografice: Variante ale numelui: Samuil Micu, Samuil Micu Clain (Klein). S-a născut în septembrie 1745 în Sadu, jud. Sibiu și a decedat la 13 mai 1806, la Buda. Studii – la Blaj și Viena. A fost profesor de filosofie la gimnaziul din Blaj (1772-1777), „viceefemerius” la seminarul Sf. Barbara din Viena (1777-1783). Din anul 1803 a fost cenzor al Tipografiei de la Buda, funcție în care a contribuit la editarea cărților românești din acea tipografie. A desfășurat o bogată activitate culturală prin traduceri, lucrări filologice, teologice și istorice, fiind personajul de bază al Școlii Ardelene.

Dimitrie Țichindeal, *Calea spre mântuire*, Buda, Tipografia Universității din Pesta, 1805

Observații: Anul tipăririi este incert. Samuil Micu poate fi considerat diortositor, fiind cenzor și revizor în tipografie, a fost implicat în editarea lucrării.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 258, p. 122.

Molitvenic; ediția a II-a; Blaj, Tipografia Seminarului, 1784

Bibliografie: BRV, II, nr. 475, p. 290-292; IV, nr. 475, p. 264; Buicliu, ADD-I, nr. 475, p. 307-308; Veress, II, nr. 640, p. 30.

Mihai – tipograf

Sbornic slavonesc, Sebeș, Tipografia lui Coresi, 1580

Observații: După RMNy, I, nr. 428, există 2 variante ale cărții. Varianta A tipărită între 20 mai–11 noiembrie 1580. În Biblioteca Academiei de la București se păstrează varianta B, care conține un alt tip de epilog datat cu 14 mai-7 noiembrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 28, p. 81-85; IV, nr. 28, p. 173-174; Buicliu, ADD-I, nr. 12, p. 23; Veress, I, nr. 98, p. 41; RMK, II, nr. 161; RMNy, I, nr. 477; Olteanu, 1983, p. 246.

Repere biografice: Variante ale numelui: Mihai, protopop, cunoscut drept colaborator al lui Coresi tatăl și fiul; s-a implicat în tipărirea *Sbornicului*.

Mihai Brașoveanul – tipograf

Ceaslov, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1777

Observații: Cartea urma să fie dată în dar mănăstirilor și bisericilor.

Bibliografie: BRV, II, nr. 408, p. 221-222; IV, nr. 408, p. 257; BRVAC, p. 194.

Repere biografice: Variante ale numelui: ierei Mihai Brașoveanul a fost tipograf în tipografia Mitropoliei de la Iași. În carte sunt prezente gravurile lui Mihail Strilbițki.

Mihai Popa – gravor

Octoib, Buda, Tipografia Universității, 1811

Observații: Pentru decorarea *Octoibului* s-au folosit, probabil, gravurile mai vechi, semnate Pop Mihai tipograf râm[nicean].

Bibliografie: BRV, III, nr. 796, p. 47-50; DPCBRV, nr. 796, p. 274-276; Buicliu, ADD-I, nr. 796–III, p. 371-372.

Repere biografice: Variante ale numelui: Pop Mihai, Popa Mihai; tipograf râm[nicean]. Gravura reprezentându-l pe sf. Ioan Damaschin din cele două *Octoiburi*, de Râmnic și de Buda, tipărite în anul 1811 sunt semnate de Popa Mihai tipograf râm[nicean și aparțin probabil perioadei din jurul anului 1750 (gravura a fost identificată de Buicliu, p. 371 cu una din 1750).

Octoib; ediția a II-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1811

Observații: Tipărirea s-a încheiat la 9 iunie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 797, p. 50-53.

Mihai Zugravul – gravor

Noul Testament, Bălgrad, Tipografia Princiară, 1648

Observații: Teoria despre Mihai Zugravul ca gravor al *Noului Testament* a fost lansată de D. Morărescu.

Bibliografie: BRV, I, nr. 54, p. 165-170; Morărescu, 1985, p. 54; Buicliu, ADD-I, nr. 54-I, p. 167-173; BRVAC, p. 74-74; Mârza, 1998, p. 34-44; RMK, II, nr. 684; Noul Testament, 1988; Noul Testament, 1998.

Repere biografice: Variante ale numelui: MZ, Mihai Zugravul, posibil gravor.

Mihail – tipograf

Prăvilioara adeca Molitvenic în scurt, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1802

Observații: Tipărirea s-a încheiat la 12 martie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 652, p. 438-439.

Repere biografice: Variante ale numelui: Mihail; culegător de litere (așezătorul slovelor).

Mihail Dimitrie – zețar

Nectarie, *Cartea arbitrului adevărului și al dreptății*; Eustratie Argentis, *Manual în contra infailibilității papei*; Eustratie Argentis, *Cina cea divină*; I. arabă; Iași, Tipografia Mănăstirii Sfântul Sava, 1746

Bibliografie: BRV, IV, nr. 95, p. 61-67; Buicliu, ADD-I, nr. 95₁₋₃, p. 252-254; Chiaburu 2010, p. 443.

Mihail Dionisie anagnost – tipograf

Antologhion; ediția a III-a; Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1825

Bibliografie: BRV, III, nr. 1232, p. 447-453; DPCBRV, nr. 1232, p. 300-306; Chiaburu 2010, p. 441.

Psaltire, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1824

Bibliografie: BRV, III, nr. 1216, p. 443-444; Chiaburu 2010, p. 441.

Mihail ierodiacon – editor

Pogribania preoților, Târgoviște, 1650

Observații: Tipărirea s-a încheiat la 25 noiembrie, pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, I, nr. 57, p. 175-177.

Repere biografice: Variante ale numelui Ierodiacon Mihai. A fost îngrijitor de ediție, traducător din limba greacă și slavonă. A finanțat tipărirea cărții împreună cu soția sa Despina (?). Cere să fie pomenite femeile pe nume Elena, probabil Basarab și Gherghina.

Mihailovici, Constandin – tipograf

Liturghii, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1787

Bibliografie: BRV, II, nr. 511, p. 316; Lupu, 2006, p. 64-67; Teodorescu, 2006, p. 48-49.

Observații: Constantin și Dimitrie Mihailovici au colaborat la tipărirea cărții.

Repere biografice: Variante ale numelui: Popa Constandin Mihailovici, tipograf râm[nicean, a fost fratele lui Dimitrie Mihailovici, tipograf râm[nicean, informația care apare chiar în foaia de titlu al *Liturghiilor* din 1787. La Lupu, 2006, p. 64, Constandin și Dimitrie sunt considerați fiii lui Mihai Atanasievici.

Mineicul pe septembrie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Tipărirea a avut loc între 23 iulie și 24 septembrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 438, p. 267-268; Teodorescu, 2006, p. 58.

Mineiul pe ianuarie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații: Cartea s-a tipărit între 18 mai – 8 august. Constantin Mihailovici a lucrat în calitate de tipograf.

Bibliografie: BRV, II, nr. 420, p. 233-237; Teodorescu, 2006, p. 53-54.

Mineiul pe februarie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații: Cartea s-a tipărit între 9 august – 28 septembrie. Pentru descrierea acestui volum BRV face trimitere la *Mineiul pe ianuarie*, deoarece în cadrul lunii februarie nu apare descrierea foii de titlu. Tipografii cărții au fost Popa Costandin Atanasievici tipograf râmnician și Popa Constantin Mihailovici.

Bibliografie: BRV, II, nr. 421, p. 237-241; Buicliu, ADD-I, nr. 421-II, p. 292; Teodorescu, 2006, p. 54.

Mineiul pe martie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații: Cartea s-a tipărit între 15 octombrie – 5 decembrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 422, p. 241-244; Teodorescu, 2006, p. 54-55.

Mineiul pe aprilie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Cartea s-a tipărit între 9 decembrie – 29 ianuarie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 433, p. 254-256; Buicliu, ADD-I, nr. 433-II, p. 294; Teodorescu, 2006, p. 55.

Mineiul pe mai, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 24 martie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 434, p. 256-259; Buicliu, ADD-I, nr. 434-II, p. 295; Teodorescu, 2006, p. 55-56.

Mineiul pe iunie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Cartea s-a tipărit între 26 martie – 16 mai.

Bibliografie: BRV, II, nr. 435, p. 260-262; Buicliu, ADD-I, nr. 435-II, p. 295; Teodorescu, 2006, p. 56.

Mineiul pe iulie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Tipărirea cărții a avut loc între 18 mai - 18 iulie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 436, p. 262-264; Buicliu, ADD-I, nr. 436-II, p. 295; Teodorescu, 2006, p. 57.

Mineiul pe august, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Tipărirea cărții a avut loc între 23 iulie - 24 septembrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 437, p. 265-267; Buicliu, ADD-I, nr. 437-II, p. 295; Teodorescu, 2006, p. 57.

Molitvenic, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1768

Observații: Cartea s-a tipărit între 5 ianuarie – 10 mai. Popa Costandin Mihailovici a lucrat în calitate de tipograf cu tipograful Gheorghe Atanasievici (nu avem certitudine că acesta ar fi putut face parte din dinastia tipografilor râmniceni Atanasievici – Mihailovici) și gravorul a fost Costandin.

Bibliografie: BRV, II, nr. 358, p. 182-183.

Octoib, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1776

Bibliografie: BRV, II, nr. 396, p. 217; Buicliu, ADD-I, nr. 396-II, p. 290; Teodorescu, 2006, p. 76-77.

Pilde filosoficești, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1783

Bibliografie: BRV, II, nr. 461, 280-281; Buicliu, ADD-I, nr. 461-II, p. 302.

Psaltire, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1783

Observații: Tipograf a fost Costandin Mihail[?] Popovici tipograf râmnician.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 180, p. 160; BRVAC, nr. 155, p. 114.

Mihailovici, Dimitrie – tipograf

Acatist, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1819

Observații: DPCBRV identifică greșit anul 1810 ca fiind anul tipăririi. Buicliu exclude ediția 1810 pe baza faptului că episcopul Galaktion a păstorit din 25 ianuarie 1813, până în 12 aprilie 1824. Prin

aceste concluzii ediția rămâne incertă și nesoluționată definitiv. Dimitrie Mihai Pop, tipograf râmnician, apare pe foaia de titlu în calitate de tipograf și semnează o gravură; între tipografi mai apare și Gheorghie (fiul sau nepotul său?) ș. a.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1027, p. 287; DPCBRV, nr. 116, p. 110-111; Buicliu, ADD-I, nr. 116, p. 370; Lupu, 2006, p. 65.

Repere biografice: Variante ale numelui: Dimitrie Mihailovici; apare prin inițiale și sub diferite forme de prescurtare a numelui (Dimitrie Mihai Pop, Popa Mihai tipograful, Dimitrie etc.). A fost tipograf râmnician și gravor; a fost fratele tipografului râmnician Popa Constandin Mihailovici. Ambii au fost fiii tipografului râmnician Mihai Atanasievici. Dimitrie apare în *Mineiele* râmnicene mai ales în calitate de gravor. În calitate de tipograf l-am identificat și în Tipografia Mitropoliei de la București (1796). Analizând contextul, am ajuns la concluzia că numai în cazul lui Mihailo Popovici îl găsim colaborând cu fiii Gheorghe și Nicolae, ambii fiind tipografi. În ce privește anii în care au apărut cărțile, Dimitrie Mihai Popovici este semnat în anii 1778, 1779, 1783, 1787 și 1815. Semnătura în forma Dimitrie Mihailo Popovici a fost identificată în anii 1777, 1780, 1784, 1792, 1806, 1813, 1816, 1817, 1820.

Agapie Criteanul, *Minunile Fecioarei Maria*, Râmnic, 1820

Observații: BRV indică în foaia de titlu a cărții pe tipograful Dimitrie Mihailo Popovici în calitate de tipograf principal. În exemplarul descris în Buicliu, p. 415-416, forma numelui tipografului este diferită: Dimitrie Popovici tip[ograf] râm[nicean].

Bibliografie: BRV, III, nr. 1063, p. 325-326; Buicliu, ADD-I, nr. 1063-III, p. 415-416.

Apostol, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1794

Observații: Dimitrie Mihailovici a lucrat la tipărirea cărții cu Gheorghie, fiul lui Pop[a] Constandin, tipograf râmnician, care are aici și calitatea de gravor. Este posibil ca Gheorghie să fi fost fiul lui Constantin Mihailovici (!), despre care la Lupu, 2006, aflăm că a avut un fiu Gheorghie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 569, p. 356-357; BRVAC, p. 52-53.

Atanasie cel Mare, *Sinopsis*, Râmnic, Tipografia nouă a Episcopiei, 1783

Observații: Cartea este tipărită de Dimitrie Mihai Popovici, tipograf râmnician, care are și calitatea de gravor semnând prescurtat „D. T.”.

Bibliografie: BRV, II, nr. 459, p. 279-280; BRVAC, p. 125-126.

Bucoavnă, Râmnic, 1827

Observații: BRV nu cunoaște această ediție. În carte apare gravura lui Dimitrie Mihailovici, tipograf râmnician, posibil re folosindu-se placa semnată de el.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 159, p. 144-146.

Catavasier, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784

Observații: Tipograful cărții a fost Dimitrie Mihailo Popovici, tipograf râmnician.

Bibliografie: BRV, II, nr. 469, p. 286; Buicliu, ADD-I, nr. 469-II, p. 306; BRVAC, p. 163.

Cazanii, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1792

Observații: Pe foaia de titlu semnează tipograful Dimitrie Mihailo Popovici, tipograf râmnician; de la duerna 27 până la sfârșit, a tipărit Gheorghie, fiul lui Constantin tipograful.

Bibliografie: BRV, II, nr. 552, p. 347-348; Lupu, 2006; BRVAC, p. 178.

Ceaslov, București, Tipografia Mitropoliei, 1778

Observații: Dimitrie Popovici tipograf are în *Ceaslov* calitatea de gravor, datându-și gravura în anul 1778.

Bibliografie: BRV, II, nr. 414, p. 226; BRVAC, p. 195.

Ceaslov, București, Tipografia Mitropoliei, 1780

Observații: BRV nu cunoaște ediția de față. Locul și anul tipării sunt incerte 1780-1785 ș. a. În Buicliu, p. 303 (apud A. Florescu) tipograful Dimitrie Mihailovici este identificat în București fără precizarea tipografiei.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 58, p. 61-62; Buicliu, ADD-I, nr. 58, p. 303; BRVAC, p. 196-198.

Ceaslov, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații: Dimitrie Mihail Popovici a fost tipograful cărții. În calitate de gravor apare cu nume prescurtat D[imitrie]P[opovici] M[ihail] t[ipograf] r[âmnician].

Bibliografie: BRV, II, nr. 417, p. 229; DPCBRV, nr. 417, p. 216-218; BRVAC, p. 196.

Ceaslov, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784

Observații: Dimitrie Mihailo Popovici, tipograf râmnicean, semnează pe foaia de titlu a cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 471, p. 287; Buicliu, ADD-I, nr. 471-II, p. 306; BRVAC, p. 199-200.

Ceaslov, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1787

Observații: Dimitrie Popa Mihai, tipograf râmnicean, a fost identificat în carte având calitatea de gravor, folosind mai multe forme de prescurtare ale numelui.

Bibliografie: BRV, II, nr. 510, p. 316; DPCBRV, nr. 510, p. 232; Buicliu, ADD-I, nr. 510-II, p. 321-322; BRVAC, p. 202.

Ceaslov, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1815

Observații: Locul și anul tipăririi sunt incerte. Tipograful Dimitrie Mihai Popovici semnează în calitate de tipograf; apare o gravură semnată D.T. 1810, probabil refolosită în anul 1815.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 395, p. 143.

Chiriadromion; l. bulgară; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1806

Observații: Tipărirea a început în 24 aprilie și s-a încheiat în 25 noiembrie de Dimitrie Mihailo Popovici, care a fost tipograful *Chiriadromionului* bulgăresc, 1806 alături de fiul său Gheorghe tipograf râmnicean.

Bibliografie: BRV, II, nr. 708, p. 490-492.

Evangelie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1794

Observații: Cartea s-a tipărit între 10 mai – 15 iulie. Tipograf a fost Dimitrie Mihailovici și nepotul său de frate Gheorghe, fiul lui Popa Constantin (Mihailovici); gravorii: Popa Mihai tipograful, Gheorghe Popa Cos. Tipograf R. și Costandin.

Bibliografie: BRV, II, nr. 576, p. 361; BRVAC, p. 90-91; Teodorescu, 2006, p. 43-44.

Ianache Văcărescu, *Gramatică rumânească*, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1787

Observații: Dimitrie Mihailo Vici, tipograf râmnicean, a tipărit jumătatea a două a cărții. Prima parte a tipărit-o Gheorghie, fiul Popii Costandin tipograf râmnicean (posibil nepotul său, fiul fratelui său Costandin Mihailovici).

Bibliografie: BRV, II, nr. 516, p. 318-322.

Învățătura pentru ispovedanie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1813

Observații: Cartea a tipărit-o Dimitrie Mihailo Popovici, tipograf râmnicean, împreună cu fiii săi Gheorghe și Nicolae.

Bibliografie: BRV, III, nr. 826, p. 77-78.

Liturghii, București, Tipografia Mitropoliei, 1797

Observații: Dimitrie Mihailovici, tipograful râmniceanul, a fost tipograful cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 610, p. 393-394.

Liturghii, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1787

Observații: Popa Dimitrie Mihailovici cu fratele Constantin Mihailovici, tipograf râmnicean, fiii tipografului Mihai Atanasievici au tipărit împreună *Liturghiile* din 1787.

Bibliografie: BRV, II, nr. 511, p. 316.

Liturghii, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1813

Observații: Tipograful cărții a fost Dimitrie Mihailo Popovici, tipograf râmnicean.

Bibliografie: BRV, III, nr. 827, p. 78, Teodorescu, 2006, p. 49.

Liturghii, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1817

Observații: Dimitrie Mihailo Popovici a fost tipograful cărții împreună cu fiul său Nicolae și Nica drugar. Au lucrat cu o echipă de gravori: Gheorghe Pop 1817, Petru C[onstantin] tipograf, Gheorghie Dim[itrie] tipograf (posibil fiu al lui Dimitrie Mihailo Popovici) și CO[stan]DIN.

Bibliografie: BRV, III, nr. 942, p. 188; Buicliu, ADD-I, nr. 942-III, p. 394-395; Teodorescu, 2006, p. 50.

Mineiul pe septembrie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Tipărirea a avut loc între 23 iulie și 24 septembrie. Dimitrie (Mihailovici) tipograful a avut calitate de gravor. Fratele său, Popa Costandin Mihailovici și Popa Costandin, tipograful râmnicean, au fost tipografii cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 438, p. 267-268; Teodorescu, 2006, p. 58.

Mineiul pe noiembrie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1778

Observații: Dimitrie Mihai Popovici tipărește împreună cu Popa Constantin tipograf, râmnicean, *Mineiul pe noiembrie*.

Bibliografie: BRV, II, nr. 415, p. 226-8; Buicliu, ADD-I, nr. 415-II, p. 292; Florescu, 1983a, p. 308-313; Teodorescu, 2006, p. 52-53.

Mineitul pe decembrie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații: Tipărirea cărții a avut loc între 6 februarie - 2 mai. Tipograful au fost Popa Constandin tipograful râmnician și Dimitrie Mihai Popovici tipograful.

Bibliografie: BRV, II, nr. 419, p. 231-233; Buicliu, ADD-I, nr. 419-II, p. 292; Lupu, 2006; Teodorescu, 2006, p. 53.

Mineitul pe martie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații. Cartea s-a tipărit între 15 octombrie - 5 decembrie. Gravorii au fost Popa Constandin și Dimitrie (Mihailovici) tipograf. Tipograful au fost Popa Costandin, tipograf, cu Popa Constandin Mihailovici tipograf.

Bibliografie. BRV, II, nr. 422, p. 241-244; Teodorescu, 2006, p. 54-55.

Mineitul pe iunie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații. Cartea s-a tipărit între 26 martie - 16 mai. Gravorii au fost Popa Constandin și Dimitrie (Mihailovici) tipograf. Calitatea de tipograf au avut-o Popa Constandin, tipograf, cu Popa Constandin Mihailovici.

Bibliografie. BRV, II, nr. 435, p. 260-262; Buicliu, ADD-I, nr. 435-II, p. 295; Teodorescu, 2006, p. 56.

Mineitul pe iulie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații. Tipărirea a avut loc între 18 mai și 18 iulie. Dimitrie (Mihailovici) tipograful a avut calitate de gravor împreună cu Popa Costandin, tipograful râmnician. Fratele lui Dimitrie, Popa Constandin Mihailovici și Popa Costandin, tipograful râmnician, au fost tipograful cărții.

Bibliografie. BRV, II, nr. 436, p. 262-264; Buicliu, ADD-I, nr. 436-II, p. 295; Teodorescu, 2006, p. 57.

Mineitul pe august, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Cartea s-a tipărit între 23 iulie - 24 septembrie. Gravorul a fost Dimitrie (Mihailovici) tipograful.

Popa Constandin tipograf a lucrat în calitate de tipograf cu Popa Constandin Mihailovici.

Bibliografie. BRV, II, nr. 437, p. 265-267; Buicliu, ADD-I, nr. 437-II, p. 295; Teodorescu, 2006, p. 57.

Psaltire, București, Tipografia Mitropoliei, 1796

Observații: Dimitrie Mihailovici tipograf râmnician a fost tipograful cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 603, p. 389; BRVAC, p. 121.

Psaltire, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1787

Observații: Dimitrie Mihai Popovici a tipărit cartea cu Climent și cu Costandin.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 206, p. 102; BRVAC, p. 116.

Psaltire, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1792

Observații: Cartea nu apare în BRV. Dimitrie Mihailovici, tipograf râmnician, a fost tipograful cărții cu Gheorghie, fiul Popii Constantin tipograful, posibil fiu al lui Constandin Mihailovici (nepot de frate?).

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 95-CBRV, p. 330-331; Florescu, 1983b, p. 314-317.

Triod, București, Tipografia Mitropoliei, 1798

Observații: Dimitrie Mihailovici, tipograful, a tipărit cartea cu Gheorghie, fiul lui Dimitrie, tipograf râmnician, care ar putea fi chiar fiul său.

Bibliografie: BRV, II, nr. 617, p. 404-410.

Triod, ediția a III-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1777

Observații: În *Triod*-ul de față au fost identificate variante ale numelui: Dim[itrie] Pop[ovici?] M[ihailo?], Di[mitrie] t[tipograf] [1777], conform Buicliu p. 291-291. Prin urmare, forma Dimitrie Mihailo Popovici, este în acest caz o formă aproximativă a numelui. Este cea mai timpurie semnătură al tipografului.

Bibliografie: BRV, II, nr. 410, p. 222-223; Buicliu, ADD-I, nr. 410-II, p. 291-292.

Viața Sfântului Vasilie cel Nou, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1816

Observații: Tipograful Dimitrie Mihailo Popovici, tipograf principal, tatăl tipografulor Gheorghie și Nicolae Pop, a tipărit cartea împreună cu fiii săi.

Bibliografie: BRV, III, nr. 925, p. 162.

Mihalache Popa – tipograf

Critil și Andronius, Iași, Tipografia cea nouă a Mitropoliei, 1794

Bibliografie: BRV, II, nr. 574, p. 359-361; BRVAC, p. 212-213.

Repere biografice: Variante ale numelui: Mihalache, Mihalache Popa; a fost tipograf la Iași, Tipografia Mitropoliei de nou făcută.

Hrisov de așezământ al lui M. C. Șuțu Voievod, Iași, Tipografia nouă a Mitropoliei, 1793

Bibliografie: BRV, II, nr. 564, p. 353-354.

Liturbii, ediția a II-a; Iași, Tipografia nouă a Mitropoliei, 1794

Bibliografie: BRV, II, nr. 578, p. 365-366.

Psaltire, Iași, Tipografia nouă a Mitropoliei, 1794

Bibliografie: BRV, II, nr. 582, p. 371-373; BRVAC, p. 119-120.

Mihalitzes, Filaret – editor

Slujba Sf. Visarion; l. greacă; ediția a II-a., București, Tipografia Mitropoliei, 1759

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa și cu îngrijirea fratelui său Ioan, boier și marele șătrar.

Bibliografie. BRV, II, nr. 316, p. 147-148.

Repere biografice. Variante ale numelui: Filaret Mihalitzes; Mitropolitul Țării Românești, originar din insula Zante.

Mihalitzes, Ioan – editor

Slujba Sf. Visarion; l. greacă; ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1759

Bibliografie: BRV, II, nr. 316, p. 147-148.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan Mihalitzes; marele boier și șătrar, fratele mitropolitului Filaret Mihalitzes, Mitropolitul Țării Românești, originar din insula Zante. S-a îngrijit de editarea cărții, pe care a finanțat-o fratele său, mitropolitul.

Mihnea Turcitul – patron

Liturbier, l. slavonă; Brașov, 1588

Observații: De remarcat patronajul lui Mihnea împreună cu Sigismund Báthory. Cartea s-a tipărit între 1 august – 25 septembrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 32, p. 99-100; Veress, I, nr. 116, p. 57; RMNy, I, nr. 578 (606); Olteanu, 2005, p. 197-199; http://ro.wikipedia.org/wiki/Mihnea_Turcitul.

Repere biografice: Variante ale numelui: Mihnea, fiul voievodului Alexandru al II-lea Mircea; figurează și cu numele de Mihnea al II-lea

Turcitul. În anul 1574 a fost asociat la domnie. Din anul 1577 este cunoscut ca Mihnea Turcitul (1577-1583, 1585-1591).

Octoib; partea I; l. slavonă; redacție medio-bulgară; Brașov, Tipografia lui Coresi, 1574

Observații: Cartea s-a tipărit între 12 mai – 20 octombrie. Mihnea este amintit alături de tatăl său, domnul Țării Românești, Alexandru al II-lea Mircea (1568-1577).

Bibliografie: BRV, I, nr. 17, p. 56-60; IV, nr. 17, p. 171; RMNy, I, nr. 336.

Psaltire, l. slavonă; Brașov, Tipografia lui Coresi, 1577

Observații: Mihnea este amintit alături de tatăl său, domnul Țării Românești, Alexandru al II-lea Mircea (1568-1577).

Bibliografie: BRV, I, nr. 20, p. 68; BRVAC, p. 94-95; RMNy, I, nr. 377.

Triod; l. slavonă; redacție medio-bulgară; Brașov, 1578

Observații: Cartea s-a tipărit între 24 august 1577 - 26 martie 1578. Coresi tipărește cartea împreună cu cinci ucenici. Mihnea este amintit alături de tatăl său, domnul Țării Românești Alexandru al II-lea Mircea (1568-1577).

Bibliografie: BRV, I, nr. 21, p. 68-69; IV, nr. 21, p. 172; RMNy, I, nr. 409.

Mihnea Voievod – patron

Liturbier, l. slavonă; Târgoviște, 1508

Observații: Cartea s-a tipărit la Târgoviște sau la Mănăstirea Dealu.

Bibliografie: BRV, I, nr. 1, p. 1-8; DTR, p. 237; Panaitescu, Duțu, 1961; Demény-Demény, 1986, passim; Liturbier 1508/2008.

Repere biografice: Variante ale numelui: Mihnea, Mihnea cel Rău, domnul Țării Românești (1508-1509). Fiul lui Vlad Țepeș. Prin persoana ieromonahului Macarie aduce pentru prima dată o tipografie pe teritoriul românesc. Tipărirea *Liturbierului* a început din porunca lui Radu cel Mare și s-a terminat sub patronajul lui Mihnea Voievod, în 10 noiembrie.

Mircea Ciobanul – patron

Apostol; l. slavonă; redacție medio-bulgară; Târgoviște, Tipografia lui Dimitrie Liubavici, 1547

Observații: În anul 1547 apare în BRV I, nr. 7 și nr. 8, *Apostol* în limba slavă. Tipograful a fost Dimitrie Liubavici; la nr. 7 a fost patron Mircea Ciobanul, la nr. 8 Iliășcu Voievod. Se presupune că ar putea să fie aceeași ediție, destinată atât Țării Românești cât și Moldovei.

Bibliografie: BRV, I, nr. 7 și 8, p. 29-31, 515-516; IV, nr. 7-8, p. 167; BRVAC, p. 42-43; Demény–Demény, 1986, passim.

Repere biografice: Variante ale numelui: Mircea Ciobanul, Mircea Vodă, domnul Țării Românești (1545-1559 cu întreruperi). A fost fiul lui Radu voievod.

Triod-Penticostar, l. slavonă, redacție medio-bulgară; Târgoviște, 1558

Observații: Tipărirea cărții a început din porunca domnitorului Pătrașcu cel Bun și s-a terminat din porunca domnitorului Mircea Ciobanul. Cartea a fost tipărită în intervalul „8-30 iulie 1558”. Conform epilogului (BRV, IV, p. 169), tipărirea a început în 8 iulie 1557 și s-a încheiat în 30 iulie 1558, ceea ce explică și calitatea de patron al lui Pătrașcu cel Bun, mort în anul 1557.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 9, p. 167-169; Olteanu, 2005, p. 31-41.

Mitrofan – tipograf

Biblia, București, Tipografia Domnească de la Mitropolie, 1688

Observații: Tipografia domnească [a lui Șerban Cantacuzino] a funcționat, după cum reiese din ediția de față, la Mitropolie. Tipograf responsabil și diortositor a fost Mitrofan, care semnează și în funcție de episcop de Huși. A avut colaboratori la tipărire pe Atanasie, dascăl moldovean, tipograf și diortositor, pe ieromonahul Andrei, care este probabil Antim Ivireanul, pe gravorii Ioan Bacov, Damaschin Gherbest și cu siguranță, și pe alți colaboratori rămași anonimi. Tipărirea *Bibliei* a început în noiembrie și s-a încheiat în luna septembrie. Literatura de specialitate cunoaște două ediții, diferențele lor constau în persoana patronului și finanțatorului: Șerban Cantacuzino, care a decedat până la finalizarea totală a ediției și Constantin Brâncoveanu, care i-a urmat pe tron.

Bibliografie: BRV, I, nr. 86, p. 281-291; IV, 86, p. 206-207; Buicliu, ADD-I, nr. 86-I, p. 194-205; BRVAC, p. 123-125; DTR, 274-275; Iorga, 1938; Morărescu, 1983; Bădără, 1998, p. 126-130; Biblia, 1997.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ieromonah Mitrofan de la Mănăstirea Bisericani. S-a născut în Moldova și a decedat în anul 1702 în Buzău. Bădără susține ideea pregătirii sale în centrele tipografice din Polonia. A ajuns meșter tipograf la Iași, sub îndrumarea mitropolitului Dosoftei. În 1682 a înființat o tipografie grecească la Cetățuia, unde imprimă mai multe cărți. A fost episcop de Huși între 1682–1686. În Țara Românească ajunge conducătorul tipografiei domnești din București, unde diortosește și supraveghează imprimarea mai multor cărți în limba română și în limba greacă. La 10 iunie 1691 a fost ales episcop de Buzău, unde a înființat o tipografie nouă și a format un grup de tipografi și gravori.

Dosoftei, *Molitvnic de înțales*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1681

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat la 20 mai de către meșterul tiparelor Mitrofan, tipografii Ursul și Niculai.

Bibliografie: BRV, I, nr. 72, p. 237-240; IV, nr. 72, p. 203-204; Buicliu, ADD-I, nr. 72-I, p. 186-187.

Dosoftei, *Psaltirea slavo-română. Psaltirea de-nțales*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1680

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat la 11 aprilie, Mitrofan fiind tipograful cărții.

Bibliografie: BRV, I, nr. 70, p. 226-230; Buicliu, ADD-I, nr. 70-I, p. 185-186; DTR, p. 274-275; Cobzaru, 2007.

Dosoftei, *Viața și petrecerea sfinților*, I-IV; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1682

Observații: Mitrofan a tipărit cartea împreună cu ucenicii săi Pavel, Ursu și Andrei. S-a tipărit între anii 1682-1686.

Bibliografie: BRV, I, nr. 73, p. 240-246; IV, nr. 73, p. 204; Buicliu ADD-I, nr. 73-I, p. 187-189; Morărescu, 1983, p. 41-42; Frențiu, 2002.

Ioan Gură de Aur, *Mărgăritare*, București, Tipografia Mitropoliei, 1691

Observații: Mitrofan a avut calitatea de episcop al Hușilor; a fost tipograful și diortositorul cărții.

Bibliografie: BRV, I, nr. 91, p. 315-321; Popescu, 2001.

Învățătură de șapte taine, Buzău, Tipografia Domnească la Episcopie, 1702

Observații: Mitrofan a avut calitatea de episcop; se autoproclamează „poslușnic”. Poate fi

considerat patronul acestei ediții. Conform cuvântului episcopului Mitrofan, cartea urma să fie împărțită preoților din Țara Românească. Despre tirajul destinat Moldovei sub patronajul mitropolitului Antonie, informează BRV, IV.

Bibliografie: BRV, I, nr. 131, p. 433-435; IV, nr. 131, p. 215-216; Secărescu, 1980, p. 113.

Liturghie, Buzău, Tipografia Domnească la Episcopie, 1702

Observații: Mitrofan a fost tipograful cărții, fiind episcop de Buzău.

Bibliografie: BRV, I, nr. 132, p. 435-440; IV, nr. 132, p. 216; Buicliu, ADD-I, nr. 132-I, p. 220.

Meletie Sirigul, *Întâmpinarea la principiiile catolice și la chestiunile lui Chiril Lucaris*, Dositei, *Manual în contra rătăcirii calvine*, l. greacă; București, 1690

Observații: Mitrofan deținea la momentul tipăririi cărții funcția de episcop al Hușilor, dar din formularea de la sfârșitul cărții rezultă că a fost și tipograful ei.

Bibliografie: BRV, I, nr. 90, p. 298-315.

Mineitul pe septembrie, octombrie, noiembrie, decembrie, ianuarie, februarie, martie, aprilie, mai, iunie, iulie, august; Buzău, Tipografia Episcopiei, 1698

Observații: Episcopul Mitrofan a fost tipograful seriei *Mineielor*; toate cele 12 luni au apărut în același an.

Bibliografie: BRV, I, nr. 111, p. 365-369; IV, nr. 111, p. 209; Buicliu, ADD-I, nr. 111-I, p. 211.

Molitvenic, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1699

Observații: Mitrofan, episcop de Buzău a fost tipograful și îngrijitorul ediției. Predoslovie semnată de Mitrofan este arătată în BRV, IV în două variante, în care există mici diferențe de exprimare și de grafică.

Bibliografie: BRV, I, nr. 116, p. 377-378; IV, nr. 116, p. 210-211.

Molitvenic; ediția a II-a; Buzău, Tipografia Episcopiei, 1701

Observații: Episcopul Mitrofan a fost tipograful cărții.

Bibliografie: BRV, I, nr. 123, p. 411-412.

Nectarie, *Întâmpinare în contra primatului papei*; l. greacă; Iași, Tipografia Mănăstirii Cetățuia, 1682

Observații: Tipărirea s-a încheiat în luna iulie, de către ieromonahul Mitrofan.

Bibliografie: BRV, I, nr. 75, p. 251-258.

Octoib, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1700

Observații: Mitrofan semnează prefața *Liturghierului* în calitate de episcop de Buzău și mărturisește aplecarea sa spre meșteșugul tipografic, din fragedă tinerețe. Menționează că a lucrat cu mai multe ajutoare, dar nu le numește. În BRV, p. 400 se identifică prin inițialele M. E. aflate în viniete, același Mitrofan episcop, gravor de această dată.

Bibliografie: BRV, I, nr. 120, p. 395-402.

Penticostar, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1701

Bibliografie: BRV, I, nr. 124, p. 412-414; Chiaburu 2010, p. 437.

Pravoslavnică mărturisire, Buzău, Tipografia Domnească de la Episcopie, 1691

Bibliografie: BRV, I, nr. 92, p. 321-324; Chiaburu 2010, p. 437.

Psaltire, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1701

Observații: Mitrofan deținea la momentul tipăririi cărții funcția de episcop de Buzău. A fost tipograful și îngrijitorul ediției.

Bibliografie: BRV, I, nr. 125, p. 414-416; BRVAC, p. 98-99.

Simeon, *În contra ereziilor*, Eugenikou Markou, *Exegesises ekklesiastikes*; l. greacă; colligate; Iași, Tipografia Mănăstirii Cetățuia, 1683

Observații: Mitrofan a fost în perioada tipăririi cărții episcop al Hușilor, a avut și calitatea de tipograf.

Bibliografie: BRV, I, nr. 81, p. 273-275; Buicliu, ADD-I, nr. 81-I, p. 192.

Triod, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1700

Observații: Mitrofan a avut calitatea de episcop de Buzău. Din textul aflat la sfârșitul cărții reiese că Mitrofan a putut fi tipograful cărții. Buicliu, p. 214-215 presupune că inițialele M. E. aflate în vinieta reprezentând un serafim, îi aparțin tot lui Mitrofan episcop; să fi fost și gravor?

Bibliografie: BRV, I, nr. 121, p. 402-409; Buicliu, ADD-I, nr. 121, p. 214-215.

Mitrofan shimonah – tipograf

Isac Syrul, *De suflet folositoare carte*; l. slavonă; Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1812

Observații: Exemplarul de la BCU Iași prezintă diferențe față de cel descris în BRV III. Tipărirea s-a încheiat la 15 octombrie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 820, p. 71-72; DPCBRV, nr. 820, p. 277-282.

Repere biografice: Variante ale numelui: Mitrofan tipograf, Mitrofan shimonah. Nu suntem siguri dacă este vorba de aceeași persoană. Posibil și MS, inițiale aflate în gravură, să-i aparțină aceleași persoane. În această perioadă a fost nou înzestrată tipografia mănăstirii Neamț.

Moga, Vasilie – patron

Învățătură teologică despre năravurile și datorile oamenilor creștini, I-III; Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1820

Bibliografie: BRV, III, nr. 1075, p. 332; DTR, p. 277.

Repere biografice: Variante ale numelui: Vasilie Moga, mitropolit neunit al Ardealului. S-a născut în anul 1774, în Sebeș, jud. Alba și a decedat în 17 octombrie 1845 în Sibiu. A studiat la Gimnaziul evanghelic-luteran din Sebeș, la liceele romano-catolice din Alba Iulia și Cluj. În perioada 1798–1810 a fost preot în Sebeș. În anul 1810 a fost numit episcop ortodox al Ardealului, instalat la 29 iunie 1811, cu reședința la Sibiu, unde a păstorit până la sfârșitul vieții. A editat cărți de slujbă în tipografiile din Sibiu, a îndrumat școlile din Sibiu și din eparhie. A acordat burse tinerilor teologi la Universitatea din Viena și a militat pentru recunoașterea românilor ca a patra națiune în Transilvania.

Pastorală, Sibiu, 1811

Observații: Foaie volantă. V. Moga putea să fie autor dar și patron al ediției. Tipăritura nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 123, p. 114.

Moisi călugăr – tipograf

Molitvenic; l. slavonă; Târgoviște, Tipografia în Cetatea de Scaun, 1545

Observații: Semnalăm o greșeală de tipar în cazul numerotării în BRV, I, nr. 5 acordat acestui *Molitvenic* este tipărit greșit, ar trebui să fie nr. 6, peste care s-a trecut, apărând 5 de două ori. Tipărirea cărții a început în 10 ianuarie 1545. Moisi călugărul declară că a folosit pentru tipar „matricele” lui Dimitrie Liubavici.

Bibliografie: BRV, I, nr. 5/6, p. 23-29.

Repere biografice: Moisi călugărul a fost colaborator al lui Dimitrie Liubavici în tipografia de la Târgoviște.

Molitvenic; l. slavonă; Târgoviște, 1547

Observații: Apariție incertă, putea să apară în perioada activității atelierului lui Dimitrie Liubavici (1545-1547). Se presupune că tipografiile au fost Moise și Dimitrie Liubavici. În BRV, IV nu se face referire la *Molitvenicul* din BRV, I, nr. 5/6. Datele tipografice indică Țara Românească, sec. al XVI-lea.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 1, p. 1-2.

Molivd, Ioan – diortositor

Simeon, *În contra ereziilor*; Eugenikou Markou, *Exegesis tes ekklesiastikes*; l. greacă; colligate; Iași, Tipografia Mănăstirii Cetățuia, 1683

Bibliografie: BRV, I, nr. 81, p. 273-275; Buicliu, ADD-I, nr. 81, p. 192.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan Molivd din Heraclea; notar la biserică a primcorifeilor Apostoli, Cetățuia, Iași.

Molnar-Piuariu, Ioan – editor

Evangelie, Buda, Tipografia Universității, 1812

Observații: I. Molnar-Piuariu a fost editor împreună cu Stan Popovici. Cartea a apărut într-un tiraj de 1500 de exemplare.

Bibliografie: BRV, III, nr. 807, p. 56; Buicliu, ADD-I, nr. 807-III, p. 374.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan Molnar, Ioan Molnar-Piuariu; medic oculist. S-a născut în anul 1749 în Sadu. A profesat medicina fără studii de specialitate până a primit în anul 1776, cu sprijinul guvernatorului Samuel von Brukenthal, o bursă de studii la Universitatea din Viena. După terminarea studiilor a fost numit medic oculist al Principatului Transilvaniei. A fost profesor la Academia de la Cluj. A luat parte la editarea *Supplexului* în anul 1791. A semnat dedicația din *Minei pe luna septembrie* către mitropolitul Ștefan Stratimirovici, la 25 august 1804. A fost personaj central în editarea *Mineiilor* de Buda.

Ioan Molnar, *Deutsch-Walachische Sprachlebre*; l. germană; l. română; Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1788

Bibliografie: BRV, II, nr. 521, p. 324-326; Veress, II, nr. 696, p. 53.

Repere biografice: Medic oculist. Autor și posibil editor al dicționarului.

Învățătura adevărată pre scurt a vindeca boala sfranțului, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1803

Observații: DPCBRV menționează că lucrarea are pe foaia de titlu ca loc de apariție Clujul, ediția în limba maghiară fiind tipărită acolo. Susține totuși ca loc de tipărire Sibiu; Buicliu ADD-I îl consideră pe Molnar-Piuariu editorul cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 663, p. 447; DPCBRV, nr. 663, p. 257-258; Buicliu, ADD-I, nr. 663-II, p. 353.

Minei mare, vol. I-XII; Buda, Tipografia Universității din Pesta, 1804

Observații: *Mineiele* pe lunile martie, aprilie, mai, iunie, august, octombrie, noiembrie s-au tipărit în anul 1804, restul lunilor au apărut în anul 1805. O altă ediție a apărut și în anul 1805, tipărirea s-a încheiat definitiv abia în anul 1807. Molnar-Piuariu a finanțat parțial tipărirea volumelor.

Bibliografie: BRV, II, nr. 668, p. 449-450; nr. 681, p. 456-461; DPCBRV, nr. 668, p. 258-260; Buicliu, ADD-I, nr. 668, 681-II, p. 354-356; Dudaș, 1979, p. 375-379.

Octoib, Buda, Tipografia Universității, 1811

Observații: Cartea s-a tipărit și pe cheltuiala lui Ioan Molnar Piuariu.

Bibliografie: BRV, III, nr. 796, p. 47-50; DPCBRV, nr. 796, p. 274-276; Buicliu, ADD-I, nr. 796-III, p. 371-372.

Povățuire către sporirea stupilor, Sibiu, 1808

Observații: Posibil ca pe lângă calitatea de autor să se fii îngrijit și de editarea cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 748, p. 535.

Moroiu, C. – editor

Curierul românesc, *Luni Aprilie*, 8/20, nr. 1; București, 1829

Observații: Publicația a apărut prin susținerea prenumeraților.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1418, p. 625-627.

Moruzi, Alexandru Constantin – patron

Apostol, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1794

Bibliografie: BRV, II, nr. 569, p. 356-357; BRVAC, p. 52-53.

Repere biografice: Alexandru Constantin Moruzi, Alexandru Muruz (cca. 1750-1807), domn al Moldovei (1792-1793; 1802-1806; 1806-1807), domn al Țării Românești (1793-1796, 1799-1801).

Atanasie al Alexandriei, *Întrebări și răspunsuri bogoslovești*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1803

Observații: Prefața este semnată de Gherontie și de Grigorie, traducători din limba greacă.

Bibliografie: BRV, II, nr. 657, p. 444.

Carte folositoare de suflet, București, 1799

Observații: Locul tipării este probabil în tipografia Mitropoliei din București. Prefața este semnată de Gherontie și Grigorie, traducători din limba greacă.

Bibliografie: BRV, II, nr. 619, p. 411-413; BRVAC, p. 148-149.

Carte folositoare de suflet, ediția a II-a; București, 1800

Observații: Locul tipării este probabil la București în Tipografia Mitropoliei

Bibliografie: BRV, II, nr. 624, p. 416-417; BRVAC, p. 149-150.

Catavasier, București, 1793

Observații: Prefața este semnată de arhimandritul Grigore Râmnicianul.

Bibliografie: BRV, II, nr. 560, p. 352; BRVAC, p. 165.

Ceaslov, București, Tipografia Mitropoliei, 1801

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 104, p. 98-100.

Ceaslov, Iași, Tipografia lui Mihail Strilbițki, 1792

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 2 aprilie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 553, p. 348-349; DPCBRV, nr. 553, p. 239-242; Buicliu, ADD-I, nr. 553-II, p. 329-330; BRVAC, p. 204-205.

Chiriacodromion, București, Tipografia Mitropoliei, 1801

Observații: Tipărirea s-a încheiat în luna ianuarie. Prefața este semnată de Gherontie și de Grigorie, traducători din limba greacă.

Bibliografie: BRV, II, nr. 632, p. 422-425.

Dimitrie Caracaș, *Poeme medicale*; l. greacă; l. latină; Viena, Tipografia grecească a lui Georgie Ventoti, 1795

Observații: Editorii l-au considerat pe domnitor patron spiritual al ediției de față.
Bibliografie: BRV, II, nr. 592, p. 377.

Dimitrie mitropolit, *Apologhia*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1803
Bibliografie: BRV, II, nr. 660, p. 445.

Evangelie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1794
Observații: Cartea s-a tipărit între 10 mai – 15 iulie.
Bibliografie: BRV, II, nr. 576, p. 361; BRVAC, p. 90-91.

Gheorghe R. Golescu, *Atlas de tabele geografice*; I. greacă; Viena, 1800
Bibliografie: BRV, II, nr. 630, p. 420-421.

Ioan Damaschin, *Descoperire [...] a pravoslavnicii credințe*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1806
Observații: Tipărirea s-a încheiat în luna iunie. Prefața au semnat-o Gherontie și Grigorie de la mănăstirea Neamț, care au fost probabil și traducătorii textului din limba greacă.
Bibliografie: BRV, II, nr. 697, p. 482-485.

Liturghii, București, Tipografia Mitropoliei, 1796
Observații: Decierea din BRV este sumară. Buicliu demonstrează posibilitatea existenței ediției 1796 a *Liturghiilor* pe lângă ediția din 1797.
Bibliografie: BRV, IV, nr. 251, p. 111; Buicliu, ADD-I, nr. 251-IV, p. 341.

Molitvenic, București, Tipografia Mitropoliei, 1794
Bibliografie: BRV, II, nr. 579, p. 366-367.

Molitvenic, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1793
Observații: Tipărirea s-a încheiat în 2 aprilie.
Bibliografie: BRV, II, nr. 566, p. 355.

Neofit, *Înfruntarea jidovilor*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1803
Observații: După BRV, nr. 662, există două tiraje fără diferențe în text. Cea de a doua a fost tipărită cu caractere diferite, în tipografia Mitropoliei ieșene. În prima situație nu se menționează tipografia, dar se presupune că a fost aceeași în ambele variante. Tipărirea s-a încheiat în 8 februarie.
Bibliografie: BRV, II, nr. 662, p. 446-447.

Octoib mic, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1804
Bibliografie: BRV, II, nr. 671, p. 450.

Penticostar, București, Tipografia Mitropoliei, 1800
Bibliografie: BRV, II, nr. 627, p. 418-420.

Pravoslavnică învățatură, București, Tipografia Mitropoliei, 1794
Observații: Prefată este semnată de arhimandritul Grigorie Râmnicianul.
Bibliografie: BRV, II, nr. 581, p. 367-370.

Služba cuviosului Dimitrie de la Basarabov, ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1801
Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în luna octombrie.
Bibliografie: BRV, II, nr. 642, p. 431.

Teofilact, *Tâlcuirea celor patru Evanghelii*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1805
Observații: Prefața este semnată de Gherontie și de Grigorie traducători din limba greacă.
Bibliografie: BRV, II, nr. 688, p. 466-471.

Urmare pre scurt a drepte credințe, București, 1794
Observații: Cartea s-a tipărit, probabil, la București.
Bibliografie: BRV, II, nr. 583, p. 374; BRVAC, p. 119.

Moruzi, Constantin Dimitriu – patron

Carte de blestem contra celor cari fac lux, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1781
Bibliografie: BRV, IV, nr. 173, p. 94-95; BRVAC, p. 147.
Repere biografice: Variante ale numelui: Costantin Dimitrie Muruz, Constantin Moruzi; domnul Moldovei (1777-1782), a murit la Constantinopol în anul 1783.

Catavasier, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1778
Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 25 august.
Bibliografie: BRV, II, nr. 412, p. 224-225; BRVAC, p. 162.

Psaltire, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1782
Bibliografie: BRV, II, nr. 455, p. 277; BRVAC, p. 113.

Movilă, Petru – patron

Psaltire cu rugăciuni și acatiste; I. slavonă; Kiev, Tipografia din Lavra Peçerska, 1643

Observații: Imprimarea s-a încheiat în 3 februarie. Cartea s-a editat în perioada 1643-1644.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 70, p. 45.

Varlaam, *Carte românească de învățătură*, Iași, Tipografia Mănăstirii Trei Ierarhi, 1643

Bibliografie: BRV, I, nr. 45, p. 137-143; IV, nr. 45, p. 190; Buicliu, ADD-I, 45-I, IV, p. 153-161; Dudaș, 1983, passim; BRVAC, p. 172-173; I. R; V, p. 873-874; Byck, 1964.

Repere biografice: Petru Movilă, arhiepiscop și mitropolit al Kievului, Haliciului și al Rusiei (1633-1646), a trăit între anii 1596-1646. A sprijinit viața culturală și tiparul atât în Ucraina cât și în Moldova.

Mucio, Georgiu – patron

Ștefan P. Niagoe, *Calendar românesc pe anul 1829*, Buda, Tipografia Universității, 1829

Bibliografie: BRV, III, nr. 1414, p. 623-624.

Repere biografice: Variante ale numelui: Georgiu Mucio; directorul școlii românești și grecești din Pesta.

Mușat logofăt – diortositor

Catavasier, București, Tipografia Mitropoliei cea nouă, 1742

Bibliografie: BRV, II, nr. 222, p. 56-57; DPCBRV, nr. 222, p. 188; BRVAC, p. 154-155.

Repere biografice: Mușat logofăt a fost diortositor și tipograf în tipografia Mitropoliei cea nouă din București.

N

N. P. S. – gravor

Acatistul și Paraclisul sfintei Cruci, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1802

Bibliografie: BRV, II, nr. 643, p. 432-433; Florescu, 1998, p. 31-34.

Repere biografice: Posibil inițialele unui gravor neidentificat.

Naxiul Ierotei – editor, patron

Nicodim de la Athos, *Pentru păzirea celor cinci simțiri*, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1826

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa. Traducerea a fost realizată de arhimandritul Domețian de la Mănăstirea Neamț.

Bibliografie. BRV, III, nr. 1283, p. 512-513; Buicliu, ADD-I, nr. 1283-III, p. 434-435.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ierotei Naxiul; mitropolit al Evripului, pe urmă al Epirului. Comanditar al cărții. I s-a tipărit portretul xilogravit, în ediția de față, ca o recunoaștere a rolului său de editor și finanțator al ediției.

Năsturel, Udriște – editor

Triod/Penticostar, l. slavonă; Târgoviște, Tipografia Domnească, 1649

Observații: Tipărirea a avut loc între 27 martie 1648 – 7 iunie 1649.

Bibliografie: BRV, I, nr. 55, p. 171- 175; Buicliu, ADD-I, nr. 55-56, p. 173.

Repere biografice: Udriște Năsturel; logofăt, cărturar, diplomat, traducător, cumnat al lui Matei Basarab (1596-1658).

Nectarie episcop, mitropolit – patron, editor

Apostol, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1794

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala episcopului.

Bibliografie: BRV, II, nr. 569, p. 356-357; BRVAC, p. 52-53; I. R; VI, p. 769.

Repere biografice: Episcop al Râmnicului (1792-1812). Mitropolit al Țării Românești (1812-1819). A susținut tiparul atât în calitate de episcop, din primul an al episcopatului, cât și în

cea de mitropolit, până în ultimul an în care a îndeplinit înalta funcție.

Chiriacodromion; l. bulgară; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1806

Observații: Cartea s-a tipărit între 24 aprilie – 25 noiembrie. Episcopul Nectarie a patronat editarea cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 708, p. 490-492.

Evangelie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1794

Observații: Cartea s-a tipărit între 10 mai – 15 iulie cu cheltuiala episcopului Nectarie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 576, p. 361; BRVAC, p. 90-91.

Liturgii, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1813

Bibliografie: BRV, III, nr. 827, p. 78.

Liturgii, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1817

Observații: Sunt semnalate variante în care patronul ori comanditarul cărții, care apare și pe foaia de titlu, a fost episcopul Costandie de Buzău.

Bibliografie: BRV, III, nr. 942, p. 188; Buicliu, ADD-I, nr. 942-III, p. 394-395; Teodorescu, 2006, p. 50.

Molitvenic, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1793

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 2 aprilie.

Bibliografie. BRV, II, nr. 566, p. 355; Buicliu, ADD-I, nr. 566-II, p. 332.

Molitvenic bogat, București, Tipografia Mitropoliei, 1819

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala mitropolitului împreună cu Nicolae Pitar.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1041, p. 306-308.

Octoib; ediția a II-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1811

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 9 iunie. Episcopul Nectarie a patronat ediția *Octoibului*.

Bibliografie: BRV, III, nr. 797, p. 50-53.

Psaltire, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1792

Observații: Cartea nu apare în BRV. S-a tipărit pe cheltuiala episcopului Nectarie.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 95–CBRV, p. 330-331; Florescu, 1983b, p. 314-317.

Necula – tipograf

Ceaslov, Rădăuți, Tipografia nouă a episcopului Varlaam, 1745

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 18 sau 21 septembrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 241, p. 85; BRVAC, p. 185-186; Mircea, 2008, p. 134-135.

Repere biografice: Variante ale numelui: Necula. A avut funcția de zețar în tipografia de la Rădăuți (1744-1746). A făcut parte din echipa de tipografi de la Rădăuți citați în *Repertoriul* de față la Ion drugarul.

Negri, Teodor – editor

Gabriel Bennot de Mably, *Dialogurile lui Focion*, I. greacă; Iași, 1819

Observații: Cartea este tradusă în limba greacă de Ecaterina Suțu și dedicată Eufrosinei Callimachi, soția voievodului Suțu.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1056, p. 320-322.

Nekifor mitropolit – patron

Liturgia Sfântului Ioan Gură de Aur, Rădăuți, Tipografia Episcopiei, 1745

Bibliografie: BRV, II, nr. 243, p. 87; IV, nr. 243, p. 242.

Repere biografice: Nechifor, Nichifor, mitropolit al Moldovei s-a născut în jurul anului 1680, în Grecia, și a decedat în anul 1751, la Iași. Probabil în anul 1740 a fost ales mitropolit al Moldovei, păstorind până în anul 1750.

Némethi, Jacobus – patron

Petrus Canisius, *Catechismus e latino in Linguam Valachicam [translatu]*, Posenii, Tip. Societatis Jesu, 1636

Observații: Nu se cunosc exemplare, decât informația bibliografică.

Bibliografie: RMNy, III, nr. 1656; Mârza, 2002, p. 8-9.

Nenadovici, Pavel – patron, editor

Îndreptarea păcătosului, I. română; I. slavonă; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1765

Observații: Locul tipăririi este incert: Iași, Tipografia Mitropoliei sau Timișoara. Tipărirea cărții s-a încheiat în 8 iunie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 343, p. 164-166; Buicliu, ADD-I, nr. 343-II, p. 274.

Repere biografice: Variante ale numelui: Pavel Nenadovici; arhiepiscop și mitropolit ortodox al slavo-sârbilor și românilor de Carloviț, consilier chesaro-crăiesc. Inițial a fost numit episcop de Arad în decembrie 1748, ca pe urma să fie ales în iulie 1749 mitropolit de Carloviț.

Meletie Smotrițki, *Gramatică slavonă*, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1755

Observații: Tipărirea a avut loc între sfârșitul lunii iulie și începutul lunii august 1755, ante 4 octombrie 1755.

Bibliografie: BRV, II, nr. 295, p. 132; DPCBRV, nr. 295, p. 196-197; Buicliu, ADD-I, nr. 295-II, p. 263-4.

Pravilă de rugăciuni ale sfinților luminători sârbești, I. slavonă, sârbo-rusă; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1761

Bibliografie: BRV, II, nr. 327, p. 157; Buicliu, ADD-I, nr. 327, p. 269-271; Mihăilă, 1983, p. 279.

Nenovici, Ignatie – patron

Meletie Sirigul, *Întâmpinarea la principiiile catolice și la chestiunile lui Chiril Lucaris*, Dositei, *Manual în contra rătăcirii calvine*, I. greacă; București, 1690

Bibliografie: BRV, I, nr. 90, p. 298-315.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ignatie Nenovici. A fost delegat din partea bisericii ortodoxe ruse pentru statornicirea poziției dogmatice a bisericii ortodoxe, în pandant cu cea a bisericilor catolice și calvine și editarea unor manifeste ale credinței ortodoxe la București. În anul 1690, îl găsim colaborând cu Dositei, Patriarhul Ierusalimului, cu Porfirie, fost Patriarh al Niceei, cu monahul Meletie Sirigos, cu Isaia Trofim, egumen al Mănăstirii Sfântului Nicolae, din Rusia și cu Iosif Constantinovici, egumen al Mănăstirii Sfinte Boboteze, tot din Rusia.

Nenovici, Vasilie I. – editor

Petre Berovici, *Bucvar*, I bulgară; Brașov, 1824

Bibliografie: BRV, III, nr. 1203, p. 433; IV, nr. 1203, p. 311-315.

Neofit Criteanul – patron, editor

Acatistul Născătoarei de Dumnezeu, Buzău, 1743

Observații: Mitropolitul a fost patronul ediției. BRV, II propune ca locul de tipărire Bucureștiul, iar BRV, IV, nr. 228, pe baza foii de titlu, indică tipografia de la Buzău. Din coroborarea datelor bibliografice, datarea 1745 este greșită. Foile de titlu din BRV, IV au text identic ca și datarea 1753. Totuși din contextul exemplarelor descrise reiese că anul corect de tipărire ar fi 1743. Ar trebui revizuite în BRV cele 2 situații, mai ales din BRV, IV, cu exemplare ale *Acatistului*.

Bibliografie: BRV, II, nr. 228, p. 64; IV, nr. 228, p. 239; nr. 84, p. 57; DTR, p. 137.

Repere biografice: Variante ale numelui: Neofit, Neofit Criterul sau Cretanul, mitropolitul Țării Românești. S-a născut cca. în anul 1690 în insula Creta și a decedat în anul 1753 în București. A fost dascăl al copiilor domnului Constantin Mavrocordat. În 7 noiembrie 1738 devine mitropolit al Țării Românești, la București, unde păstorește până la sfârșitul vieții. A susținut spiritual și financiar tipărirea cărților și învățământul; a înființat biblioteca Mitropoliei. În anii 1746 și 1747 a făcut două vizite canonice în eparhia Râmnicului, în urma cărora a lăsat interesante însemnări de călătorie, cu date istorice, geografice, etnografice, copii de inscripții.

Antologhion; ediția a II-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1745

Bibliografie: BRV, II, nr. 237, p. 80-83; BRVAC, p. 33-34; Teodorescu, 2006, p. 14.

Apostol, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1747

Bibliografie: BRV, II, nr. 251, p. 94-96; Buicliu, ADD-I, nr. 251-II, p. 254; BRVAC, p. 46-47; Teodorescu, 2006, p. 21-22.

Apostol; ediția a III-a; București, Tipografia Mitropoliei cea nouă, 1743

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala mitropolitului.

Bibliografie: BRV, II, nr. 229, p. 64-65; BRVAC, p. 45-46.

Apostol; ediția a III-a; Buzău, Tipografia Episcopiei, 1743

Bibliografie: BRV, II, nr. 230, p. 65; BRVAC, p. 46.

Catavasier, București, Tipografia Mitropoliei cea nouă, 1742

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 222, p. 56-57; DPCBRV, nr. 222, p. 188; BRVAC, p. 154-155.

Catavasier, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1747

Bibliografie: BRV, II, nr. 252, p. 96-98; BRVAC, p. 155-156.

Catavasier; l. română, l. slavonă, l. greacă; Buzău, Tipografia Episcopiei, 1743

Bibliografie: BRV, IV, nr. 79, p. 55-56.

Cazanii, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1748

Bibliografie: BRV, II, nr. 263, p. 105-107; BRVAC, p. 173-174.

Cazaniile lui Ilie Miniati, București, Tipografia Mitropoliei cea nouă, 1742

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala mitropolitului.

Bibliografie: BRV, II, nr. 223, p. 57-60.

Ceaslov, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1742

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: Dunăreanu, 1983, p. 271; Buicliu, ADD-I, nr. 168, p. 84.

Ceaslov, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1745

Bibliografie: BRV, IV, nr. 240, p. 241-242; BRVAC, p. 186.

Ceaslov; ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1748

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala mitropolitului.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 100, p. 68-69; BRVAC, p. 187.

Ceaslov; l. slavonă, l. română; Buzău, Tipografia Episcopiei, 1743

Bibliografie: BRV, IV, nr. 78, p. 55.

Evangelie, București, Tipografia Mitropoliei, 1742

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala mitropolitului.

Bibliografie: BRV, II, nr. 224, p. 60-61; BRVAC, p. 79-80.

Evangelie, București, Tipografia Mitropoliei, 1750

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala mitropolitului.

Bibliografie: BRV, II, nr. 275, p. 113; DPCBRV, nr. 275, p. 193; BRVAC, p. 81-82.

Evangelie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1746
Bibliografie: BRV, II, nr. 246, p. 88-92; Buicliu, ADD-I, nr. 246-II, p. 251; BRVAC, p. 80-81; Teodorescu, 2006, p. 40.

Liturgi, București, Tipografia Domnească, 1746
Bibliografie: BRV, IV, nr. 92, p. 59.

Liturgi, București, Tipografia Mitropoliei, 1747
Observații: DPCBRV descrie un exemplar diferit față de BRV și îi citează pe tipograful Barbul Bucureșteanul și Grigorie, care nu apar în exemplarul descris în BRV.
Bibliografie: BRV, II, nr. 254, p. 98-99; DPCBRV, nr. 254, p. 192.

Liturgi, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1747
Bibliografie: BRV, II, nr. 256, p. 99; Buicliu, ADD-I, nr. 256-II, p. 254; Teodorescu, 2006, p. 47.

Mărgăritare, ediția a II-a; București, 1746
Bibliografie: BRV, II, nr. 248, p. 93.

Molitvenic, București, 1741
Bibliografie: BRV, II, nr. 221, p. 55-56.

Molitvenic, Buzău, Tipografia Mitropoliei, 1747
Bibliografie: BRV, II, nr. 258, p. 100-101.

Molitvenic, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1747
Bibliografie: BRV, II, nr. 259, p. 101-102; Buicliu, ADD-I, nr. 259-II, p. 254-255.

Octoib, București, Tipografia Domnească, 1746
Bibliografie: BRV, II, nr. 249, p. 93.

Octoib, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1742
Observații: Cartea s-a tipărit între 25 mai-11 septembrie.
Bibliografie: BRV, II, nr. 227, p. 62-64.

Octoib, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1750
Observații: Cartea s-a tipărit între 2 ianuarie și 15 iunie.
Bibliografie: BRV, II, nr. 277, p. 113-119; IV, nr. 277, p. 244; DPCBRV, nr. 277, p. 193-194; Buicliu, ADD-I, nr. 277, p. 258-259.

Penticostar, București, 1743
Observații: Cartea s-a tipărit cu cheltuiala mitropolitului.
Bibliografie: BRV, II, nr. 232, p. 70-72.

Penticostar, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1743
Observații: Tipărirea cărții a avut loc între 20 octombrie - 20 martie.
Bibliografie: BRV, II, nr. 233, p. 73-76; Buicliu, ADD-I, nr. 233, p. 246; Teodorescu, 2006, p. 81.

Pravoslavnică mărturisire; ediția a II-a; București, Tipografia Domnească, 1745
Bibliografie: BRV, II, nr. 244, p. 87-88.

Prescurtare de rugăciuni din Psaltire; I. greacă; București, Tipografia Mitropoliei, 1749
Bibliografie: BRV, II, nr. 271, p. 111-112.

Psaltire, București, Tipografia Mitropoliei, 1748
Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala mitropolitului.
Bibliografie: BRV, IV, nr. 264, p. 243.

Psaltire; ediția a II-a; Râmnic, 1743
Observații: Cartea nu figurează în BRV.
Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 169, p. 84-85.

Psaltire; I. slavonă; București, Tipografia Domnească, 1745
Bibliografie: BRV, II, nr. 245, p. 88.

Rugăciuni în toate zilele săptămânii; ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1747
Observații: Ediția nu figurează în BRV. Cartea s-a tipărit pe cheltuiala mitropolitului.
Bibliografie: DPCBRV, nr. 22, p. 32-33.

Triod; ediția a II-a; București, Tipografia în oraș, 1746
Bibliografie: BRV, IV, nr. 93, p. 59-61.

Neofit din Pelopones – editor

Neofit, *Comentar la gramatica lui Teodor*; I. greacă; București, Tipografia nouă, 1768
Observații: Cartea s-a tipărit sub îngrijirea și corectura lui Neofit.
Bibliografie: BRV, II, nr. 362, p. 190-191.
Repere biografice: Neofit ierodiaconul din Pelopones a fost unul dintre autori și îngrijitori de ediție.

Neofit episcop – patron, editor

Acatistier, București, Tipografia lui Răducanu Clinceanu și Dumitrache Topliceanu, 1830
Bibliografie: BRV, III, nr. 1470, p. 673.

Repere biografice: Variante ale numelui: Neofit, episcop al Râmnicului, vechil și ocârmuitor al Mitropoliei din București. Neofit s-a născut în anul 1787 în București și a decedat în 1850 tot în București. A studiat, probabil, la București. A fost ierodiacon, ieromonah și arhimandrit, episcop al Râmnicului din 1824. În calitate de episcop și de locuitor al mitropolitului a patronat tipărirea cărților la București. S-a retras în anul 1849. A susținut învățământul și a trimis tineri la studii la Pesta, Atena și în Rusia.

Atanasie cel Mare, *Întrebări și răspunsuri teologicești*; ediția a IV-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1829

Bibliografie: BRV, III, nr. 1421, p. 630; DTR, p. 306.

Cazanii, București, Tipografia Mitropoliei, 1828

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala episcopului Neofit împreună cu Chesarie, episcop al Buzăului.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1361, p. 573-575.

Ceaslov mare; ediția a II-a; București, 1830

Observații: Tipărirea a avut loc între 1 iulie - 31 octombrie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1480, p. 685-687; DTR, p. 306-307.

Hrisov [...] de la Matei Basarab, București, Tipografia lui Răducanu Clinceanu și Dumitrache Topliceanu, 1830

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 20 februarie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1485, p. 690.

Nestor – patron

Heineccius Gottlieb, *Elemente de filosofie, logică și etică*, Buda, Tipografia Universității, 1829

Observații: Traducerea a fost realizată de Eufrosin Poteca.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1420, p. 628-630.

Repere biografice: Variante ale numelui: Nestor; marele logofăt, efor al școalelor; face parte din editorii cărții alături de Constantin Bălăceanu, Gheorghe Golescu și Alexandru Filipescu.

Nestorovici, Urosie – editor

Diaconovici-Loga, Constantin, *Ortografia sau dreaptă scrisoare*, Buda, Tipografia Universității, 1818

Bibliografie: BRV, III, nr. 978, p. 221.

Repere biografice: Variante ale numelui: Urosie Nestorovici, inspector al școlilor ortodoxe sârbești și românești.

Nica drugar – Tipograf

Acatist, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1819

Observații: DPCBRV identifică greșit anul 1810 ca fiind anul tipării. Buicliu exclude ediția 1810 pe baza faptului că episcopul Galaktion a păstorit din 25 ianuarie 1813, până în 12 aprilie 1824. Prin aceste concluzii ediția rămâne incertă și nesoluționată. Informația despre Nica drugar se află în DPCBRV.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1027, p. 287; DPCBRV, nr. 116, p. 110-111; Buicliu, ADD-I, nr. 116, p. 370.

Repere biografice: Variante ale numelui: Nica drugar – strângător la teasc, tipograf în tipografia Episcopiei Râmnicului între anii 1817-1819.

Liturgiile, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1817

Observații: Despre contribuția lui Nica drugar la tipărirea cărții, informează Teodorescu, 2006.

Bibliografie: BRV, III, nr. 942, p. 188; Teodorescu, 2006, p. 50.

Nichifor Peloponesianul – patron, editor

Canonul Sfântului Spiridon, Iași, Tipografia lui Duca Sotiriovici, 1750

Bibliografie: BRV, II, nr. 272, p. 112; Buicliu, ADD-I, nr. 272-II, p. 256; BRVAC, p. 137-138; DTR, p. 308.

Repere biografice: Variante ale numelui: Nichifor, Nechifor Peloponesiacul; mitropolitul Moldovei. S-a născut cca. în anul 1680, în Morea, Grecia și a decedat în 14 februarie 1751 în Iași. A studiat în Grecia, a fost dascăl al viitorului domn Grigore al II-lea Ghica; a venit în Moldova și s-a călugărit la mănăstirea Neamț. A fost hirotonit ieromonah. În anul 1739 sau 1740 a fost ales mitropolit al Moldovei și s-a retras în anul 1750. A susținut tipografia Mitropoliei de la Iași, dar și pe cea a lui Duca Sotiriovici tot de acolo. Totodată a patronat tipografia mănăstirii „Sf. Sava” din Iași, care a utilizat setul de litere pentru tipărituri arabe.

Catavasier, Rădăuți, Tipografia nouă a Episcopiei, 1744

Bibliografie: BRV, II, nr. 236, p. 79; IV, nr. 236, p. 240-241; BRVAC, p. 155.

Ceaslov, Iași, Tipografia lui Duca Sotiriovici, 1750

Bibliografie: BRV, II, nr. 274, p. 112-113; BRVAC, p. 188-189.

Ceaslov, Rădăuți, Tipografia nouă a episcopului Varlaam, 1745

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 18 sau 21 septembrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 241, p. 85-86; BRVAC, p. 185-186; Mircea, 2008, p. 134-135.

Evanghelie, Iași, 1741

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 1 august.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 73, p. 55.

Molitvenic, Iași, Tipografia Mitropoliei vechi, 1749

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala mitropolitului.

Bibliografie: BRV, II, nr. 268, p. 109.

Nectarie, *Cartea arbitralului adevărului și al dreptății*; Eustratie Argentis, *Manual în contra infailibilității papei*; Eustratie Argentis, *Cina cea divină*; l. arabă; Iași, Tipografia Mănăstirii Sfântul Sava, 1746

Observații: Cartea a apărut în anii 1746-1747; tipărirea s-a terminat în 25 februarie.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 95, p. 61-67; Buicliu, ADD-I, nr. 95₁₋₃, p. 252-254; Simonescu, Muracade 1939, p. 21-26.

Psaltire, Iași, Tipografia lui Duca Sotiriovici, 1743

Bibliografie: BRV, II, nr. 234, p. 76-78; IV, nr. 234, p. 240; Buicliu, ADD-I, nr. 234-II, IV, p. 248-249.

Triod, Iași, Tipografia lui Duca Sotiriovici de la Thasos, 1747

Bibliografie: BRV, II, nr. 262, p. 102-104.

Nichita – tipograf

Viețile sfinților din luna aprilie, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1813

Bibliografie: BRV, III, nr. 839, p. 92; IV, nr. 839, p. 296; Buicliu, ADD-I, nr. 839-III, IV, p. 379; Chiaburu 2010, p. 441.

Nicodim ieromonah – tipograf

Molitvele în duminica pogorării Sfântului Dub; l. slavonă, l. română; București, Tipografia Mitropoliei, 1680

Observații: Tipărirea cărții s-a terminat la 8 iulie.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 29, p. 25-26; Bădără, 1998, p. 130.

Repere biografice: Variante ale numelui: Nicodim; ieromonah de la mănăstirea Brâncoveni. A făcut parte din echipa de tipografi care au lucrat alături de Chiriac, în tipografia Mitropoliei din București.

Nicodim monah – diortositor

Carte de suflet [...] sau nevăzută război, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1826

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 24 iulie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1271, p. 485-486.

Nicola, Iancu – gravor

Cantemir Dimitrie, *Descrierea Moldovei*, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1825

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 19 august.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1234, p. 454-458; Buicliu, ADD-I, nr. 1234-III, p. 428-429; Veress, II, nr. 1173, p. 243-244. http://www.crispedia.ro/Iancu_Buznea.

Repere biografice: Variante ale numelui: Nicola I.; Iancu Nicola și Iancu Buznea (1809-1839); Iancu Nicola (sau Nicolae) a fost crescut de Veniamin Costache, mitropolitul Moldovei, care l-a trimis să învețe la „Sf. Sava” din București. Este cunoscut în calitate de traducător. A primit o slujbă la Mitropolie. Ne întrebăm, dacă Iancu Nicola a fost traducătorul cărții, pe lângă alte personalități sau ar fi putut fi și gravor, numele său fiind tipărit lângă vinieta de pe p. 23 a traducerii (Buicliu, p. 428).

Nicola Popa – editor

Slujba Sfântului Andrei, București, 1726

Observații: Locul tipării este incert. Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa și s-a dat în dar bisericilor.

Bibliografie: BRV, II, nr. 194, p. 32-33.

Repere biografice: Variante ale numelui: Nicola Popa, Popa Nicola ot București; protopopul Bucureștilor.

Nicolae – tipograf

Baranyai László Pál, *Pâinea pruncilor*, Bălgrad, 1702
Bibliografie: BRV, I, nr. 133, p. 440; IV, nr. 133, p. 216-217; Buicliu, ADD-I, nr. 133, p. 220; Veress, I, nr. 272, p. 129-130.

Repere biografice: Nicolae a fost tipograf la Alba Iulia. Nu cunoaștem alte cărți tipărite de el.

Nicolae de la Neamț – tipograf

Arătare [...] pre scurt a dumnezeieștilor dogme, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1816

Bibliografie: BRV, III, nr. 898, p. 137-139; Chiaburu 2010, p. 441.

Antologhion; ediția a III-a; Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1825

Bibliografie: BRV, III, nr. 1232, p. 447-453; DPCBRV, nr. 1232, p. 300-306; Chiaburu 2010, p. 441.

Nicolae din Iași – tipograf

Dosoftei, *Liturghii și rugăciuni*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1683

Bibliografie: BRV, I, nr. 77, p. 262-263; Buicliu, ADD-I, nr. 77-I, p. 190; Chiaburu 2010, p. 437.

Dosoftei, *Molitvănic de-nțăles*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1681

Bibliografie: BRV, I, nr. 72, p. 237-240; IV, nr. 72, p. 203-204; Buicliu, ADD-I, nr. 72, p. 186-187; Chiaburu 2010, p. 437.

Nicolae tipograf – tipograf

Acatist, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1819

Observații: DPCBRV identifică greșit anul 1810 ca fiind anul tipăririi. Buicliu exclude ediția 1810 pe baza faptului că episcopul Galaktion a păstorit din 25 ianuarie 1813, până în 12 aprilie 1824. Prin aceste concluzii ediția rămâne incertă și nesoluționată. Numele tipografului Nicolae se află în cartea descrisă în BRV.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1027, p. 287; DPCBRV, nr. 116, p. 110-111; Buicliu, ADD-I, nr. 116, p. 370.

Repere biografice: Variante ale numelui: Nicolae; a fost fratele lui Gheorghe Pop tipograf și fiul tipografului Dimitrie Mihailo (Popovici?).

Liturghii, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1817

Observații: Tipograful cărții a fost Nicolae fiul lui Dimitrie, tipograf râmnician, care semnează în calitate de tipograf, folosind forma numelui Dimitrie Mihailo tipograf râmnician pe foaia de titlu și își adaugă la sfârșitul cărții și Popovici.

Bibliografie: BRV, III, nr. 942, p. 188.

Psaltire, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1817

Observații: Tipograful cărții a fost Nicolae și fratele lui, Gheorghe, amândoi au fost fiii lui Dimitrie Mihail, care la rândul său semnează, în calitate de tipograf, pe primul loc pe foaia de titlu.

Bibliografie: BRV, III, nr. 955, p. 195-196.

Nicolaiovici, Dimitrie – tipograf

Chiriacadromion; l. bulgară; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1806

Observații: Tipărirea a avut loc între 24 aprilie-25 noiembrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 708, p. 490-492.

Repere biografice: Variante ale numelui: Dimitrie Nicolaiovici, Nicolaevici din Sofia; a fost unul dintre tipografii cărții.

Nicolaovici, Gheorghe – tipograf

Psaltire; l. română, l. slavonă; Buzău, Tipografia Episcopiei, 1703

Bibliografie: BRV, I, nr. 139₁, p. 540-541; IV, nr. 39, p. 29-31; BRVAC, p. 99; Bădără, 1998, p. 188-189.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gheorghe Nicolaovici. A fost administrator (purător de grijă) al tipografiei; a colaborat cu diortositorul cărții, ierodiaconul Grigorie Râmnicianul.

Nicolaovici, Gheorghe – tipograf

Atanasie cel Mare, *Sinopsis*, Râmnic, Tipografia nouă a Episcopiei, 1783

Observații: Gheorghe Nicolaovici are calitatea de administrator al tipografiei noi de la Episcopia Râmnicului.

Bibliografie: BRV, II, nr. 459, p. 279-280; BRVAC, p. 125-126.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gheorghe, Gheorghe Nicolaovici. A fost administratorul (purătorul de grijă) al tipografiei de la Episcopia Râmnicului între anii 1783-1784. În anul 1783 se menționează că este vorba despre

tipografia nouă a Episcopiei. În tipăriturile semnate de el, apare cu nume (uneori trunchiate) și o echipă de tipografi și gravori pe care a condus-o.

Pilde filosoficești, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1783

Observații: Gheorghe Nicolaovici figurează în calitate de administrator al tipografiei celei noi de la Episcopia Râmnicului.

Bibliografie: BRV, II, nr. 461, 280-281; Buicliu, ADD-I, nr. 461-II, p. 302.

Psaltire, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784

Observații: Gheorghe Nicolaovici figurează în calitate de administrator al tipografiei de la Episcopia Râmnicului.

Bibliografie: BRV, II, nr. 480, p. 295; Buicliu, ADD-I, nr. 480-II, p. 309; BRVAC, p. 114-115.

Nicolau, Nicola – editor

Calendari [...] pre 100 de ani, 1814, Buda, Tipografia Universității, 1814

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 847, p. 97.

Repere biografice: Variante ale numelui: Nicola Nicolau din Brașov.

Gheografia sau scrierea pământului, I-II; Buda, Tipografia Universității, 1814

Observații: Cartea s-a tipărit în perioada 1814-1815 pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 851, p. 101-102.

Pierre Blanchard, *Plutarb nou*, I; Buda, Tipografia Universității, 1817

Bibliografie: Andriescu 2013 b, p. 22.

Pierre Blanchard, *Plutarb nou*, I-II; Buda, Tipografia Universității, 1819

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa; este și traducătorul ei.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1032, p. 290-291.

Nicolovici, Calciu Pop – tipograf

Chiriadromion; l. bulgară; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1806

Observații: Tipărirea a început în 24 aprilie și s-a încheiat în 25 noiembrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 708, p. 490-492.

Repere biografice: Variante ale numelui: Calciu Pop Nicolovici din Dreanovo; posibil tipograf bulgar. Traducerea numelui său în BRV, p. 491 drept Calciu Nicolae Popovici, nu credem că este o traducere întocmai al numelui original.

Nicovici, Sandul – tipograf, diortositor

Ceaslov, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1763

Bibliografie: BRV, IV, nr. 332, p. 249-250; BRVAC, p. 190-191.

Repere biografice: Variante ale numelui: Sandu Nicovici; zețar, corector. A lucrat cu Grigorie Stanovici, meșter principal de pe foaia de titlu.

Niculai – tipograf

Dosoftei, *Liturghie și Rugăciuni*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1683

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 16 iunie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 77, p. 262-263; Buicliu, ADD-I, nr. 77-I, IV, p. 190; Bădără, 1998, p. 130.

Repere biografice: Variante ale numelui: Niculai, Neculai. Tipograf moldovean. A făcut parte din echipa de tipografi care a imprimat *Molitvenicul de înțeles*, Iași, 1681, sub coordonarea tipografului Mitrofan, având statutul de ucenic. La 1683 a devenit tipograf și semnează în calitate de „tiparnic”: *Liturghie și Rugăciuni*, editate tot de mitropolitul Dosoftei. A lucrat împreună cu tipograful Ursu.

Dosoftei, *Molitvălnic de-nțăles*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1681

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 22 mai.

Bibliografie: BRV, I, nr. 72, p. 237-240; IV, nr. 72, p. 203-204; Buicliu, ADD-I, nr. 72, p. 186-187.

Notara, Dositei – patron

Nectarie, *Întâmpinare în contra primatului papei*; l. greacă; Iași, Tipografia din Mănăstirea Cetățuia, 1682

Bibliografie: BRV, I, nr. 75, p. 251-258; Bădără, 1998, p. 152-153.

Repere biografice: Variante ale numelui: Dositei Notara, Dositei al II-lea, Patriarhul Ierusalimului între anii 1669-1707. Dositei Notara s-a născut în anul 1641 în satul Arahov din Peloponez. Intrat în anturajul patriarhului Ierusalimului, Paisie, va ajunge alături de acesta în

Țările Române, în anul 1662. A susținut tipărirea cărților, a fost întemeietor de tipografie, editor de carte, autor și corector.

Sevastos Trapezuntul Chimenitul, *Învățătură dogmatică a bisericii răsăritene*; l. greacă; București, Tipografia Mitropoliei, 1703

Bibliografie: BRV, I, nr. 140, p. 450-451.

Tomul bucuriei; l. greacă; Râmnic, 1705

Observații: Tipărirea s-a încheiat în septembrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 149, p. 463-466.

Novacovici, Ștefan de – tipograf

Adunarea Cașaniilor, Viena, Tipografia lui Ștefan de Novacovici, 1793

Bibliografie: BRV, II, nr. 558, p. 350-351; Buicliu, ADD-I, nr. 558-II, p. 331; BRVAC, p. 178-179.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ștefan de Novacovici; tipograf vienez, proprietarul tipografiei slavo-române și a limbilor răsăritului. După moartea tipografului lui Iosif Kurzböck, a cumpărat tipografia acestuia și a primit privilegiul de tipărire a cărților românești, ilirice și orientale, pe timp de 15 ani, privilegiu pe care nu l-a exploatat. În anul 1795 a vândut tipografia cu drepturile sale universității de la Buda.

Bucvariu, Viena, Tipografia lui Ștefan de Novacovici, 1792

Bibliografie: Andriescu 2013 a, p. 75.

Ducere de mână către cinste și dreptate; l. română; l. germană; Viena, Tipografia lui Ștefan de Novacovici, 1793

Bibliografie: BRV, II, nr. 563, p. 353.

Ducere de mână către frumoasa scrisoare, Viena, Tipografia lui Ștefan de Novacovici, 1792

Bibliografie: BRV, II, nr. 554, p. 349.

O

Obradovici, Grigorie – editor

Grigorie Obradovici, *Aritmetica*, Buda, Tipografia Universității, 1805

Observații: G. Obradovici apare drept autor, de fapt traducător al manualului lui I. I. Felbiger. Posibil editor, după Buicliu, ADD-I.

Bibliografie: BRV, II, nr. 682, p. 461-462; IV, nr. 682, p. 274; Buicliu, ADD-I, nr. 682-II, IV, p. 359-360.

Repere biografice: Grigorie Obradovici, cărturar. S-a implicat în dezvoltarea școlilor românești din Timișoara, la începutul secolului al XIX-lea a fost directorul școlilor militare din Banat.

Instrucție pentru școlile românești în Banat, Buda, Tipografia Universității, 1809

Observații: La Buicliu, ADD-I apare în calitate de redactor al instrucțiunii.

Bibliografie: BRV, III, nr. 760, p. 4; Buicliu, ADD-I, nr. 760, p. 369.

Olsavskij, Mihail Manuil – editor

Bucoavnă, l. latină, l. slavonă; Cluj, 1746

Observații: Cartea s-a tipărit cu cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 91, p. 58.

Repere biografice: Variante ale numelui: Mihail Manuil Olsavskij; episcopul Rusiei, Muncaciului și Maramureșului, vicar apostolic și consilier imperial.

Onofreiuvi, Ioan – tipograf

Calendar zilnic, 1830, Iași, 1830

Bibliografie: BRV, III, nr. 1476, p. 681.

Repere biografice: Ioan Onofreiuvi apare în calitate de tipograf la Iași. Nu deținem informații despre activitatea lui.

Oprea - editor

Sicriul de aur, Sebeș, Tipografia nouă, 1683

Observații: Cartea s-a tipărit între 15 martie - 17 septembrie. Tipografia de la Sebeș reprezintă, de fapt, o nouă perioadă de tipărire de la Alba Iulia, dovada fiind noul set de litere folosit.

Bibliografie: BRV, I, nr. 80, p. 269-273; IV, nr. 80, p. 205-206; Buicliu, ADD-I, nr. 80, p. 191-192; Veress, I, nr. 223, p. 123; RMK, II, nr. 1532; Goția 1984, passim; Mârza, 1998, p. 64-72.

Repere biografice: Variante ale numelui: Oprea; protopop din Armiani figurează alături de Ioan Zoba din Vinț, de protopopul Gheorghe din Daia, de protopopul Văsiu din Bălgrad, care au calitate de îngrijitori de ediție, chiar editori ai cărții.

Oprea – tipograf

Apostol; l. slavonă; redacție medio-bulgară; Târgoviște, Tipografia lui Dimitrie Liubavici, 1547

Observații: În anul 1547 apare în BRV I, nr. 7 și nr. 8 *Apostol* în limba slavă. Tipograful a fost Dimitrie Liubavici. La nr. 7 a fost patron Mircea Ciobanul, la nr. 8 Iliășcu Voievod. Se presupune că ar putea să fie aceeași ediție destinată atât Țării Românești cât și Moldovei.

Bibliografie: BRV, I, nr. 7 și 8, p. 29-31, 515-516; IV, nr. 7 și 8, p. 167; BRVAC, p. 42-43; Demény–Demény, 1986, passim; Olteanu, 2005, p. 10.

Repere biografice: Variante ale numelui: Oprea Logofătul. Tipărește împreună cu diaconul Coresi. Învață arta tiparului împreună cu Petre, la Dimitrie Liubavici, la Târgoviște. După RMNy, I, nr. 139, în *Octoib mic* folosește litera lui Dimitrie Liubavici.

Octoib mic, Brașov, 1557

Observații: Tipărirea cărții a avut loc între 12 iunie-14 ianuarie.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 3, p. 3-6; Olteanu, 2005, p. 9-10; RMNy, I, nr. 139.

Oprea – tipograf

Ceasloveș, Sibiu, 1696

Observații: Cartea s-a tipărit cu setul de litere de la tipografia românească de la Alba Iulia.

Bibliografie: BRV, I, nr. 101, p. 339-340; IV, nr. 101, p. 207-208; Buicliu, ADD-I, nr. 101-I, p. 208; BRVAC, p. 180-181; Mârza, 1998, p. 85-88.

Repere biografice: Variante ale numelui: Oproia, Oprea. Tipograf la Alba Iulia împreună cu tipograful moldovean Chiriac.

P

P.C. – gravor

Psaltire, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784

Bibliografie: BRV, II, nr. 480, p. 295; Buicliu, ADD-I, nr. 480–II, p. 309; BRVAC, p. 114-115.

Repere biografice: Forme ale numelui: Costandin Pop (?). Mai multe informații la Costandin popa.

P. R. – gravor

Psaltire, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1736

Observații: Tipărirea nu figurează în BRV, în DPCBRV apare doar titlul cărții. La Buicliu există informații mai concrete. Inițialele gravorului nu au fost deocamdată descifrate.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 15, p. 20; Buicliu, ADD-I, nr. 15, p. 243.

P. S. – gravor

Teofilact, *Tâlcuirea celor patru Evanghelii*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1805

Bibliografie: BRV, II, nr. 688, p. 466-471; Chiaburu 2010, p. 447.

Pafnutie tipograf – tipograf

Vasile cel Mare și Grigorie Bogoslovul, *Cuvinte*, București, Tipografia Mitropoliei, 1826

Bibliografie: BRV, III, nr. 1293, p. 523-524.

Paisie stareț – editor

Viețile sfinților din luna septembrie, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1807

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 4 iulie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 731, p. 507-519; Buicliu, ADD-I, nr. 731–II, p. 366.

Repere biografice: Variante ale numelui: Paisie; starețul și arhimandritul Mănăstirilor Neamț și Secu. A fost și traducător, alături de ucenicii săi.

Panaiot din Sinope – diortositor

Antologhion; l. greacă; Snagov, Tipografia Mănăstirii, 1697

Observații: Cartea a fost diortosită de Panaiot din Sinope.

Bibliografie: BRV, I, nr. 106, p. 347-349; IV, nr. 106, p. 209; BRVAC, p. 27-28; Bădără, 1998, p. 166.

Repere biografice: Variante ale numelui: Panaghioț, Panaioț de la Sinope din Pontul Euxin; corector în tipografie.

Mărturisirea credinței ortodoxe și Expunere despre cele trei virtuți; l. greacă; Snagov, Tipografia Mănăstirii Intrarea în Biserică a Născătoarei de Dumnezeu, 1699

Observații: Tipărirea s-a terminat în luna februarie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 117, p. 378-389.

Pandovici, Dimitrie – tipograf, gravor

Acatist, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1736

Observații: BRV nu a înregistrat ediția de față. Buicliu, ADD-I, p. 244, apoi BRVAC indică anul tipării 1736, conform foii de titlu. Există discuția despre eventualitatea apariției între anii 1737-1760. Dimitrie Pandovici a fost gravor în colaborare cu tipograful Mihai Atanasievici, diortositor Lavrentie, ieromonah de la Hurezi.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 16, p. 21-23; Buicliu, ADD-I, nr. 16-I, p. 244-245; BRVAC, p. 10-12; Florescu, 1980, p. 491-494; Teodorescu, 2006, p. 9; Mircea, 2008, p. 61, 82, 117, 123-129 etc.

Repere biografice: Variante ale numelui: Dimitrie Pandovic, tipograf și gravor. A funcționat în tipografia Episcopiei de la Râmnic (1730-1745 cu întreruperi) și Mitropolia Bucureștilor (1742-1743) și la tipografia de la Blaj din momentul înființării ei în anul 1747, până la 1750, venind însă mai devreme de anul menționat.

Antologhion; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1737

Observații: Dimitrie Pandovici este meșterul tipograf semnat pe foaia de titlu a cărții. În nota de la sfârșit se specifică: „s-au tipărit acum de iznoavă”, fără să fie menționată ediția, chiar dacă pe foaia de titlu se spune că este „acum întâi tipărită”. Tipărirea a început în 19 iulie 1736 și s-a încheiat în 30 august 1737.

Bibliografie: BRV, II, nr. 215, p. 52-53; Buicliu, ADD-I, nr. 215-I, p. 244; BRVAC, p. 31-33; Teodorescu, 2006, p. 13.

Apostol; ediția a III-a; București, Tipografia Mitropoliei cea nouă, 1743

Observații: Dimitrie Pandovici este meșterul tipograf semnat pe foaia de titlu a cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 229, p. 64-65; BRVAC, p. 45- 46.

Catavasier, București, Tipografia Mitropoliei cea nouă, 1742

Observații: Dimitrie Pandovici a fost tipograful semnat în carte.

Bibliografie: BRV, II, nr. 222, p. 56-57; DPCBRV, nr. 222, p. 188; BRVAC, p. 154-155.

Ceaslov, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1745

Observații: Dimitrie Pandovici a fost tipograful *Ceaslovului*.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 240, p. 241-242; BRVAC, p. 186.

Liturghii, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1733

Observații: Tipărirea s-a încheiat la 20 februarie. În această situație numele lui Dimitrie Pandovici este menționat de Buicliu, ADD-I.

Bibliografie: BRV, II, nr. 208, p. 48; Buicliu, Add-I, nr. 208-II, p. 239; Mircea, 2008, p. 116.

Maria Tereza, *Poruncă pentru interzicerea circulației banilor austriaci în țările otomane supuse*, Blaj, 1747

Observații: Foaie volantă. Se presupune că este prima tipăritură din tipografia de la Blaj. A apărut în 27 august.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 99, p. 68; Petrik, V, p. 311.

Pantea, Simeon – editor

Istoria a Alexandrului celui Mare din Machedonia și a lui Darie din Persida împăraților, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1794

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala lui Simeon Pantea. Ediția descrisă în BRV diferă de cea a lui G. Țepelea; Buicliu propune două descrieri după două volume, care diferă în unele segmente, dar ar fi apărut în același an. Ambele ediții au apărut la Sibiu, una de Petru Bart, cealaltă de Mihail Dir și Radu Rogojanul.

Bibliografie: BRV, II, nr. 577, p. 361-365; Buicliu, ADD-I, nr. 577_{1,2}-II, p. 334-335; Veress, II, nr. 804, p. 94; Petrik, V, p. 223; Țepelea, 1964; Buicliu, Jaklovsky, 1983.

Repere biografice: Variante ale numelui: Simeon Pantea din Sălciua de Sus (Sălciua de pe

Aries). Legător și colportor de cărți. S-a îngrijit de pregătirea textului pentru tipar și a finanțat tipărirea cărților între anii 1794-1808.

Istoria Sindipii Filosofului, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1802

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 649, p. 434-435.

Octoib mic, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1808

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 745, p. 534; IV, nr. 745, p. 283.

Pap, Theodor – editor

Pap Theodor, *Tristă predică la îngroparea Episcopului Ioan Bob și testamentul lui*, Sibiu, Tipografia lui Martin Hochmeister, 1830

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1493, p. 700.

Repere biografice: Variante ale numelui: Theodor Pap de la Rădești (Ujfalău); canonic, profesor și preot în Blaj.

Papavici, Petru – tipograf, gravor

Acatist, ediția a II-a; Blaj, Tipografia Mănăstirii Bunei Vestiri, 1774

Observații: Petru Papavici semnează în calitate de tipograf pe foaia de titlu a cărții și în cea de gravor în cuprinsul ei.

Bibliografie: BRV, II, nr. 383, p. 203-204; Buicliu, ADD-I, nr. 383-II, p. 286; BRVAC, p. 17; Petrik, V, p. 18.

Repere biografice: Variante ale numelui: Petru râmnician - folosește acest nume în *Psaltirea*, 1764. În anul 1764 avea vârsta de 22 de ani, ceea ce înseamnă că s-a născut în anul 1742. Conform bibliografiei citate, este de fapt, Petru Papavici tipograf râmnician, care a funcționat la Blaj între anii 1764-1784. Apare implicat, într-un fel, în falsificarea bancnotelor, de Sandu tipograf, în anul 1765. A fost și coordonatorul tehnic al tipografiei din anul 1767. După perioada de funcționare până în deceniul trei al secolului al XIX-lea, plăcile lui vor fi refolosite în tipografia blăjeană.

Acatist, ediția a IV-a; Blaj, Tipografia Seminarului, 1791

Observații: Petru Papavici apare în calitate de gravor.

Bibliografie: BRV, II, nr. 541, p. 340.

Acatist; ediția a V-a; Blaj, Tipografia Seminarului, 1816

Observații: Petru Papavici are calitatea de gravor.

Bibliografie: BRV, III, nr. 895, p. 136.

Apostol, Blaj, Tipografia Mănăstirii Buna Vestire, 1767

Observații: Petru Papavici apare în calitate de tipograf.

Bibliografie: BRV, II, nr. 348, p. 172; Buicliu, ADD-I, nr. 348-II, p. 275; BRVAC, p. 48-49; Tatai-Baltă, 1995, p. 82-109.

Arbieraticon, Blaj, Tipografia Mitropoliei, 1777

Observații: Petru Papavici are în carte calitatea de gravor.

Bibliografie: BRV, II, nr. 399, p. 219; BRVAC, p. 53; Petrik, V, p. 37.

Bucoavna, Blaj, Tipografia Mănăstirii Buna Vestire, 1777

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 16 februarie. În BRV, IV se discută faptul că această ediție a *Bucoavnei* este prelucrarea modernizată a celei din anul 1744. Petru Papavici figurează în carte în calitate de tipograf.

Bibliografie: BRV, II, nr. 401, p. 219; IV, nr. 401, p. 256; BRVAC, p. 130; Petrik, V, p. 82.

Catavasier, ediția a II-a; Blaj, Tipografia Mănăstirii Bunei Vestiri, 1769

Observații: Petru Papavici a fost tipograf și gravor în lucrarea de față.

Bibliografie: BRV, II, nr. 364, p. 191; IV, nr. 364, p. 251; Buicliu, ADD-I, nr. 364 -II, p. 283; BRVAC, p. 160; Petrik, V, p. 91.

Catavasier, ediția a III-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei, 1777

Observații: Petru Papavici a fost tipograful principal, semnat pe foaia de titlu a cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 404, p. 220; BRVAC, p. 161-162; Petrik, V, p. 91.

Catavasier, ediția a IV-a; Blaj, 1793

Observații: Petru Papavici este semnalat la Buicliu ADD-I, are calitatea de gravor.

Bibliografie: BRV, II, nr. 559, p. 351; IV, nr. 559, p. 267-268; Buicliu, ADD-I, nr. 559-II, p. 332; BRVAC, p. 164-165.

Ceaslov, Blaj, 1793

Observații: Petru Papavici a semnat în calitate de gravor – „Petru P tipograf”.

Bibliografie: BRV, II, nr. 562, p. 353; DPCBRV, nr. 562, p. 245-247; BRVAC, p. 205.

Ceaslov; ediția a V-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei, 1778

Observații: Petru Papavici este semnalat la DPCBRV și are calitatea de gravor.

Bibliografie: BRV, II, nr. 413, p. 225-226; DPCBRV, nr. 413, p. 216; BRVAC, p. 194-195; Petrik, V, p. 92.

Ceaslov; ediția a VI-a; Blaj, 1786

Observații: Petru Papavici are calitatea de gravor.

Bibliografie: BRV, II, nr. 501, p. 313; IV, nr. 501, p. 265; BRVAC, p. 201.

Clain, Samuil, *Teologie moralicească*, vol. I-II; Blaj, 1796

Observații: Petru Papavici este semnalat de Buicliu, ADD-I.

Bibliografie: BRV, II, nr. 600, p. 385-386; Buicliu, ADD-I, nr. 600-II, p. 340.

Evangelie, Blaj, Tipografia Mitropoliei, 1765

Bibliografie: BRV, II, nr. 342, p. 164; DPCBRV, nr. 342, p. 203; BRVAC, p. 84-85; Petrik, V, p. 64; Tatai-Baltă, Mircea, 1998, p. 391; Mircea, 2008, passim.

Evangelie; ediția a II-a; Blaj, Tipografia Mănăstirii Bunei Vestiri, 1776

Observații: Petru Papavici are calitatea de tipograf în *Evangelia*.

Bibliografie: BRV, II, nr. 394, p. 214; Buicliu, ADD-I, nr. 394-II, p. 289; BRVAC, p. 87-88; Petrik, V, p. 64.

Evhologion; ediția a III-a; Blaj, Tipografia Seminarului, 1815

Observații: Petru Papavici este semnalat de Buicliu, ADD-I.

Bibliografie: BRV, III, nr. 875, p. 117; IV, nr. 875, p. 300; Buicliu, ADD-I, nr. 875, p. 386-387; Mircea, 2008, p. 98, 213 ș. a.

Liturgie; ediția a II-a; Blaj, Tipografia Mănăstirii Bunei Vestiri, 1775

Observații: Cenzor (revizor) a fost Ieronim Calnochi, canonic. Petru Papavici este prezent ca tipograf și gravor.

Bibliografie: BRV, II, nr. 391, p. 212; Buicliu, ADD-I, nr. 391-II, p. 289; Petrik, V, p. 132.

Liturgi; ediția a III-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1807

Observații: Petru Papavici are calitatea de gravor. La Buicliu, p. 365 este menționată o siglă de gravor neidentificat „A. V. T.”.

Bibliografie: BRV, II, nr. 721, p. 502-503; Buicliu, ADD-I, nr. 721-II, p. 365.

Minologhion, Blaj, Tipografia Mitropoliei, 1781

Observații: Petru Papavici, Popovici, P. T.; Petru T.; Petru râmnicianu a semnat în *Minologhion* 30 de xilogravuri.

Bibliografie: BRV, II, nr. 448, p. 273; IV, nr. 448, p. 262; Buicliu, ADD-I, nr. 448-II, IV, p. 298-300; Petrik, V, p. 324; Tatai-Baltă, 1995, p. 82-109; Mircea, 2008, p. 254-260.

Molitvenic; ediția a II-a; Blaj, Tipografia Seminarului, 1784

Bibliografie: BRV, II, nr. 475, p. 290-292; IV, nr. 475, p. 264; Buicliu, ADD-I, nr. 475, p. 307-308; Veress, II, nr. 640, p. 30.

Octoib; ediția a II-a; Blaj, Tipografia Mănăstirii Bunei Vestiri, 1770

Observații: Petru Popovici are în carte calitatea de tipograf.

Bibliografie: BRV, II, nr. 371, p. 194; IV, nr. 371, p. 252-253.

Orologhion, Blaj, Tipografia Mănăstirii Bunei Vestiri, 1766

Observații: Petru râmnician - Petru Papavici tipograf râmnician folosește acest nume în *Orologhion*, 1766.

Bibliografie: BRV, II, nr. 346, p. 170; BRVAC, p. 191; Petrik, V, p. 367; Tatai-Baltă, 1995, p. 82-109.

Penticostar, Blaj, Tipografia Mănăstirii Bunei Vestiri, 1768

Observații: Petru Papavici apare în carte doar în calitate de gravor fără să se menționeze ca tipograful principal. La Mircea, p. 224 îl identificăm și în calitatea de prim tipograf.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 143, p. 86; Buicliu, ADD-I, nr. 143-IV, p. 281-282; Petrik, V, p. 383; Mircea, p. 224.

Polustav, Blaj, 1793

Observații: Presupunem că gravorul Petru T ar putea fi Petru Papavici al cărui matrița se refolesește la Blaj alături de cea semnată de Sandu.

Bibliografie: BRV, II, nr. 567, p. 356; Petrik, V, p. 399; Tatai-Baltă, 1995, p. 109 ș. a.

Psaltire; ediția a III-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei, 1764

Observații: P. Papavici (Petru Râmnicianul, 1764) semnează o gravură în *Psaltire*, 1764, care marchează prima sa colaborare cu tipografia blăjeană.

Bibliografie: BRV, II, nr. 339, p. 162; IV, nr. 339, p. 250-251; Petrik, V, p. 63; Tatai-Baltă, 1995, p. 82-109; Mircea, 2008, p. 98, 213, 221.

Psaltire; ediția a IV-a; Blaj, Tipografia Mănăstirii Bunei Vestiri, 1773

Observații: Petru Papavici tipograf semnează cartea în calitate de tipograf.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 152, p. 90; BRVAC, p. 109-110; Petrik, V, p. 63.

Psaltire; ediția a VI-a; Blaj, 1786

Observații: Petru Papavici a semnat în gravură în calitate de tipograf (Petru P. T.).

Bibliografie: BRV, II, nr. 507, p. 315; DPCBRV, nr. 507, p. 230-231; BRVAC, p. 115-116.

Strastnic; ediția a II-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei, 1773

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala fundației Buna Vestire. Petru Papavici este menționat în calitate de gravor, fără să fie numit vreun tipograf al cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 382, p. 203; Buicliu, ADD-I, nr. 382-II, p. 286; Petrik, V, p. 477.

Strastnic; ediția a IV-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1817

Observații: Cf. Buicliu ar trebui să fie ediția a V-a. În carte se refolesc mai vechile plăci semnate de gravorii P. Papavici, Sandu, și I. Endredi.

Bibliografie: BRV, III, nr. 947, p. 189-190; Buicliu, ADD-I, nr. 947-III, p. 395-396.

Triod, Blaj, Tipografia Mănăstirii Bunei Vestiri, 1771

Observații: Petru Papavici apare în calitate de gravor fără să fie menționat numele tipografului.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 151, p. 89-90; Mircea, 2008, p. 228-229; Petrik, V, p. 528.

Triod, București, 1747

Observații: BRV consideră greșită informația despre un *Triod* tipărit la București în 1747. Este posibil fals tipografic, atribuind tipărirea la Blaj, întrucât xilogravurile sunt semnate de Petru Popovici [Papavici] râmniceanu.

Bibliografie: BRV, II, nr. 261, p. 102; IV, nr. 261, p. 243; Buicliu, ADD-I, nr. 261-II, IV, p. 255.

Triod; ediția a II-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei, 1800

Observații: În carte se refolosesc mai vechile plăci semnate de P. Papavici.

Bibliografie: BRV, II, nr. 629, p. 420; Petrik, V, p. 528.

Partenie episcop – editor

Antologhion; ediția a IV-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1766

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala episcopului.

Bibliografie: BRV, II nr. 345, p. 170; IV, nr. 345, p. 251; DPCBRV, nr. 345, p. 204-209; Buicliu, ADD-I, nr. 345, p. 274; BRVAC, p. 37-38.

Repere biografice: Variante ale numelui: Parthenie, Partenie al II-lea; episcop al Râmnicului (1764-1771).

Catavasier, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1769

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala episcopului Partenie.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 145, p. 87-88; DPCBRV, nr. 145, IV, p. 211; BRVAC, p. 161.

Ceaslov, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1767

Observații: Cartea nu figurează în BRV. S-a tipărit pe cheltuiala episcopului.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 44, p. 50; Buicliu, ADD-I, nr. 44, p. 276-277; Mureșianu, 1978.

Liturgiile, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1767

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala episcopului. Tipărirea are loc între 15 octombrie și 18 decembrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 350, p. 173; IV, nr. 350, p. 251; Buicliu, ADD-I, nr. 350-II, p. 276.

Molitvenic, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1768

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala episcopului între 5 ianuarie – 10 mai.

Bibliografie: BRV, II, nr. 358, p. 182-183.

Penticostar; ediția a II-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1767

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala episcopului între 4 decembrie - 15 martie 1767.

Bibliografie: BRV, II, nr. 351, p. 173-174.

Služba sfântului Nicodim, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1767

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala episcopului.

Bibliografie: BRV, II, nr. 353, p. 175-176.

Pavel – tipograf

Dosoftei, *Viața și petrecerea sfinților*, I-IV; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1682

Observații: Volumele au fost tipărite între anii 1682-1686.

Bibliografie: BRV, I, nr. 73, p. 240-246; IV, nr. 73, p. 204; Buicliu, ADD-I, nr. 73-I, p. 187-189; Morărescu, 1983, p. 41-42; Bădără, 1998, p. 134; Frențiu, 2002.

Repere biografice: Tipograful Pavel a fost ucenicul meșterului tipograf Mitrofan.

Pavlovici, Ioann – tipograf

Învățăturile bristianicești; ediția a III-a; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1823

Observații: Autorii BRV indică în vedetă a treia ediție, pe când în textul foii de titlu se indică ediția a doua.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1181, p. 412-413.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan Pavlovici, tipograf, fiind așezătorul slovelor – zețar în tipografia Mitropoliei Iașilor.

Pădure, Dumitru – tipograf

Dositeiu, *Manual contra lui Ioan Karyophylles*; 1. greacă; Iași, 1694

Observații: Tipărirea s-a încheiat în luna ianuarie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 97, p. 337-338; Bădără, 1998, p. 130-131.

Ioan Eugenicos, *Discurs contra botării sinodului dela Florența*; l. greacă; Iași, 1694

Observații: Cartea s-a tipărit în luna iunie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 98, p. 338.

Volumul împăcării; l. greacă; Iași, 1692

Observații: Cartea s-a tipărit între anii 1692-1694 pe cheltuiala Sfântului Mormânt. Tipărirea s-a încheiat în februarie 1694.

Bibliografie: BRV, I, nr. 99, p. 338-339.

Repere biografice: Variante ale numelui: Dumitru Pădure, Dimitrie Padura, Padure. Ar putea fi unul dintre ucenicii lui Mitrofan. A tipărit 3 cărți în limba greacă în intervalul 1692-1694.

Pătrașcu cel Bun - patron

Triod-Penticostar; l. slavonă, redacție medio-bulgară; Târgoviște, 1558

Observații: Tipărirea cărții a început din porunca domnitorului Pătrașcu cel Bun și s-a terminat din porunca domnitorului Mircea Ciobanul. Cartea a fost tipărită în intervalul „8-30 iulie 1558”. Conform epilogului (BRV, IV, p. 169), tipărirea a început în 8 iulie 1557 și s-a încheiat în 30 iulie 1558, ceea ce explică și calitatea de patron al lui Pătrașcu cel Bun.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 9, p. 167-169; I. R; V, p. 831-838; Olteanu, 2005, p. 31-41.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan Pătrașcu, Pătrașcu cel Bun, domnul Țării Românești (1554-1557). A fost fiul lui Radu Paisie și tatăl viitorului domnitor Petru Cercel.

Peștișel, Moisi – editor

Palia, Orăștie, 1582

Observații: Cartea s-a tipărit între 14 noiembrie 1581–14 iulie 1582.

Bibliografie: BRV, I, nr. 30, p. 93-98; IV, nr. 30, p. 174-179; Veress, I, nr. 107, p. 45; RMK, II, nr. 170; RMNy, I, nr. 519; Pamfil, 1968; Roques, 1925; Palia, 1582.

Repere biografice: Variante ale numelui: Moisi Peștișel, pastor din Lugoj.

Peterlaci, Gherman – tipograf, diortositor

Biblia, Blaj, Tipografia Mitropoliei, 1795

Observații: Cartea s-a tipărit între 1 noiembrie 1793–15 noiembrie 1795 pe cheltuiala tipografiei Seminarului.

Bibliografie: BRV, II, nr. 595, p. 380-382; Buicliu, ADD-I, nr. 595-II, p. 338-340; BRVAC, p. 126-127; Biblia 2000.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gherman de la Mănăstirea Bunei Vestiri; posibil Gherman Peterlaci atestat documentar în anul 1777, activând în tipografia de la Blaj. A fost prefect al tipografiei de la Blaj [în anul 1797 nu se mai află la conducerea ei], corector; uneori își spune diortositor.

Evangelie; ediția a II-a; Blaj, Tipografia Mănăstirii Buna Vestire, 1776

Observații: Diortositorul, semnat în *Înștiințarea* de la sfârșit, a fost ieromonahul Gherman; presupunem că este vorba de Gherman Peterlaci.

Bibliografie. BRV, II, nr. 394, p. 214; Buicliu, ADD-I, nr. 394-II, p. 289; BRVAC, p. 87-88.

Liturgie; ediția a II-a; Blaj, Tipografia Mănăstirii Buna Vestire, 1775

Observații: Diortositorul semnat în *Înștiințarea* de la sfârșit a fost ieromonahul Gherman; presupunem că este vorba de Gherman Peterlaci.

Bibliografie. BRV, II, nr. 391, p. 212. Buicliu, ADD-I, nr. 391–II, p. 289; Petrik, V, p. 132.

Petre – tipograf

Apostol; l. slavonă; redacție medio-bulgară; Târgoviște, Tipografia lui Dimitrie Liubavici, 1547

Observații: În anul 1547 apare în BRV, I, nr. 7 și nr. 8 *Apostolul* în limba slavă. Tipograf a fost Dimitrie Liubavici. La nr. 7 a fost patron Mircea Ciobanul, la nr. 8 Iliășcu Voievod. Se presupune că ar putea să fie aceeași ediție, destinată atât Țării Românești cât și Moldovei.

Bibliografie: BRV, I, nr. 7 și 8, p. 29-31, 515-516; IV, nr. 7-8, p. 167; BRVAC, p. 42; Demény–Demény, 1986, passim; Olteanu, 2005, p. 10.

Repere biografice: Variante ale numelui: Petre. A fost ucenic al tipografului Dimitrie Liubavici.

Petre Manuil din Efes – editor

Petre din Efes, *Noul Anastasimatar*; I. greacă; București, Tipografia de curând întemeiată, 1820

Observații: Din traducerea foii de titlu, rezultă că este prima carte de muzică tipărită, din spațiul românesc.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1092, p. 351-356.

Repere biografice: Variante ale numelui: Petre Manuil din Efes, Petru Efesiu (?), dascăl de muzică la Școala Domnească. A fost și autor al lucrării *Noul Anastasimatar*.

Petre tipograf – tipograf

Ceaslov, București, Tipografia Mitropoliei, 1801

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 104, p. 98-100.

Repere biografice: Variante ale numelui: Petre tipograf din Ialomița. A fost tipograf, drugar – strângător la teasc la tipografia de la București.

Petriciceicu, Ștefan – patron

Dosoftei, *Psaltirea în versuri*; I. slavonă, I. română; Unieș, Tipografia Mănăstirii, 1673

Observații: Buicliu, p. 180-181 îi acordă domnitorului și calitatea de editor – finanțator al prezentei ediții, vorbind despre existența a două ediții, între anii 1672-1673.

Bibliografie: BRV, I, nr. 65, p. 209-215; IV, nr. 65, p. 202; Buicliu, ADD-I, nr. 65-I, IV, p. 180-183; Bădără, 1998, p. 148-149; Bianu, 1887; Ursu, 1974; Ursu, 1978; Corbu, 2002.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ștefan Petru, Ștefan Petriceicu; domn al Moldovei (1672-1674 cu întreruperi, 1683-1684).

Petrov, Pavel – tipograf

Amfilohie Hotiniul, *De obște Gheografie*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1795

Observații: Amfilohie Hotiniul este traducător și autor al prelucrării. Pavel Petrov este menționat pe foaia de titlu a cărții în calitate de tipograf.

Bibliografie: BRV, II, nr. 594, p. 378-379; IV, nr. 594, p. 271-272; Buicliu, ADD-I, nr. 594-II, IV, p. 337-338; BRVAC, p. 22-23.

Repere biografice: Variante ale numelui: Pavel Clopotariul; Pavăl Petrov, Pavel Petrov; tipograf de la Iași din tipografia Mitropoliei. A lucrat împreună cu ieromonahii Macarie și Gherasim și

culegătorii de litere: Dimitrie Popovici, Vasilie și Mihail.

Amfilohie Hotiniul, *Elementi aritmetice*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1795

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 11 decembrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 596, p. 383-384; BRVAC, p. 23-24.

Amfilohie Hotinul, *Gramatica theologhicească*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1795

Bibliografie: BRV, II, nr. 593, p. 377-378; BRVAC, p. 24-25.

Ceaslov, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1797

Bibliografie: BRV, II, nr. 609, p. 393; BRVAC, p. 208-209.

Ceaslov, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1801

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 255, p. 121.

Prăviloară adecă Molitvenic în scurt, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1802

Bibliografie: BRV, II, nr. 652, p. 438-439.

Psaltire, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1802

Bibliografie: BRV, II, nr. 653, p. 439.

Petrovici, Dimitrie – tipograf, gravor

Antologhion, București, Tipografia Mitropoliei, 1777

Bibliografie: BRV, II, nr. 398, p. 218; DPCBRV, nr. 398, p. 212-215; BRVAC, p. 39-40.

Repere biografice: Variante ale numelui: Dimitrie Petrovici Bucureșteanul Tipograful; Dimitrie Petrovici a fost tipograf la București în tipografia Mitropoliei, între anii 1775-1799. Există o gravura semnată de el. A colaborat cu tipograful Stanciu.

Capete de poruncă; ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1775

Observații: Dimitrie Petrovici apare ca tipograf principal pe foaia de titlu a cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 389, p. 210-211; BRVAC, p. 146.

Carte folositoare de suflet, București, 1799

Observații: Locul tipăririi ar trebui să fie tipografia Mitropoliei. Dimitrie Petrovici a fost tipograful cărții împreună cu Stanciul Popovici.

Ambii tipografi au funcționat în tipografia Mitropoliei din București.

Bibliografie: BRV, II, nr. 619, p. 411; BRVAC, p. 148-149.

Catavasier, București, 1793

Observații: Locul tipăririi este incert. Dimitrie Petrovici a fost tipograful cărții și este cunoscut ca membru în echipa tipografilor din Mitropolia de la București.

Bibliografie: BRV, II, nr. 560, p. 352; BRVAC, p. 165.

Ceaslov, București, Tipografia Mitropoliei, 1778

Observații: Dimitrie Petrovici apare ca tipograf principal pe foaia de titlu a cărții. În anul tipăririi cărții semnează o gravură, adăugându-și atributul de tipograf.

Bibliografie: BRV, II, nr. 414, p. 226; BRVAC, p. 195.

Ceaslov, București, Tipografia Mitropoliei, 1780

Observații: Se folosesc câteva gravuri semnate Dimitrie (Petrovici).

Bibliografie: BRV, IV, nr. 167, p. 93.

Ceaslov; ediția a IV-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1777

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 4 mai, tipograful a fost Dimitrie Petrovici.

Bibliografie: BRV, II, nr. 407, p. 221; BRVAC, p. 193-194.

Evangelie, București, Tipografia Mitropoliei, 1775

Observații: Dimitrie Petrovici apare în calitate de tipograf principal pe foaia de titlu a cărții, la sfârșitul ei fiind pomenit ieromonahul Ioachim, administratorul sau chiar conducătorul tipografiei.

Bibliografie: BRV, II, nr. 390, p. 211; BRVAC, p. 86-87.

Friederich Wilhelm Bauer, *Perigrife tes vlabias [Descrierea Valahiei]*; l. greacă; București, Tipografia Izvorul Tămăduirii de la Cișmea, 1789

Observații: Nicolae Lazăr a tipărit cartea împreună cu tipograful Dimitrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 531, p. 332-333; BRVAC, p. 60-61.

Manolache Persiano, *Faptele vitejești ale lui Mavrogheni*; l. greacă; București, Tipografia Izvorul Tămăduirii de la Cișmea, 1789

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în luna februarie. Dimitrie apare împreună cu tipograful Ioan și Nicolae Lazăr.

Bibliografie: BRV, II, nr. 532, p. 333-334.

Molitvenic, București, Tipografia Mitropoliei, 1794

Observații: Dimitrie Petrovici apare ca tipograf principal pe foaia de titlu a cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 579, p. 366-367.

Oarecare secreturi ale lucrării pământului, București, 1796

Observații: Locul tipăririi incert. BRV optează pentru București.

Bibliografie: BRV, II, nr. 602, p. 388-389.

Repere biografice: Variante ale numelui: Dimitrie râmnician; tipărește la București în anii 1789, 1796; ar putea fi altul decât cel care a funcționat la Râmnic, în timpul tipăririi *Mineielor*.

Pravoslavnică învățătură, București, Tipografia Mitropoliei, 1794

Observații: Dimitrie Petrovici apare ca tipograf principal, pe foaia de titlu a cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 581, p. 367-370.

Petrovici, Gheorghe – patron

Dosithei Obradovici, *Sfaturile a înțelegerii cei sănătoase*, Buda, Tipografia Universității, 1802

Observații: Alături de Gheorghe Petrovici au mai finanțat tipărirea: preoții Petru Murgulovici, Vasile Gheorghievici și J. Risat Luca negustor.

Bibliografie: BRV, II, nr. 651, p. 435-438.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gheorghe Petrovici, protopresbiterul Hasiașului. A fost preocupat să înființeze în protopopiatul său o școală pentru viitorii preoți. A fost cenzorul tipografiei de la Buda.

Petrovici, Moise – patron, editor

Întâia învățătură pentru tineri; l. slavonă, l. rusă, l. română; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1726

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 193, p. 29-32; Buicliu, ADD-I, nr. 193-II, p. 235-236; Dușu, 1983, p. 235; DTR, p. 206.

Repere biografice: Variante ale numelui: Moise Petrovici, arhiepiscop și mitropolit al Belgradului și „al altor țări”.

Molitvenic, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1730

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 200, p. 36-41.

Petrovici, Naum – diortositor

Andreas Clemens, *Walachische Sprachlehre für Deutsche nebst [...]*; Buda, Tipografia Universității, 1821

Observații: Lucrarea a beneficiat de corectura lui Ioan Teodorovici și Naum Petrovici.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1115, p. 373-374; Buicliu, ADD-I, nr. 1115-III, p. 419; Veress, II, nr. 1126.

Repere biografice: Naum Petrovici a fost corector în tipografia de la Buda, l-am considerat astfel diortositor.

Clemens, Andreas, *Kleines Walachisch-Deutsch und Deutsch-Walachisches Wörterbuch*; l. română; l. germană; Buda, Tipografia Universității, 1821

Bibliografie: BRV, III, nr. 1116, p. 374; Buicliu, ADD-I, nr. 1116-III, p. 420.

Petrovici, Palin Fedor – editor

Petrovici, Palin Fedor, *Predlojanie pentru proviziuni*; l. română, l. rusă; sine loco, 1828

Observații: Locul de tipărire al foii volante este necunoscut. F. P. Petrovici poate fi considerat editor și autor.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1403, p. 610.

Repere biografice: Variante ale numelui: Fedor Palin Petrovici, președinte al divanurilor Principatelor Moldovei și Valahiei, sfetnic de taină și cavaler, grof.

Petru C. – gravor

Liturghii, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1817

Bibliografie: BRV, III, nr. 942, p. 188.

Repere biografice: Variante ale numelui: Petru C. tipograf.

Petru tipograf I – gravor

Strastnic, ediția a III-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1804

Observații: Pe pagina de titlu a cărții se menționează că este ediția a III-a. Buicliu, ADD-I afirmă că este ediția a IV-a. Același autor aduce în discuție și pe gravorul Petru, care se semnează Petru t[tipograf].

Bibliografie: BRV, II, nr. 674, p. 452; Buicliu, ADD-I, nr. 674-II, p. 357; Tatai-Baltă, Mircea, 1988, Anexa.

Repere biografice: Variante ale numelui: Petru; gravorul tipografiei de la Blaj, identificat în anul 1807 drept drugar – strângător la teasc și topitor de litere „fusor”. Din cercetările publicate de Tatai-Baltă, Mircea, 1988 reiese că Petru Crișan a avut calitățile mai sus amintite.

Petru tipograf II – tipograf, gravor

Triod, ediția a II-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1808

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 111, p. 104-107; Tatai-Baltă, Mircea, 1988, Anexa.

Repere biografice: Variante ale numelui: Petru; tipograf, gravor. Cercetările publicate de Tatai-Baltă, Mircea, 1988 demonstrează că ar putea fi vorba de tipograful Petru Ciufudeanu, drugar - strângător la teasc.

Pissideios, Serafim – editor

Teatru politic, l. greacă; Leipzig, Tipografia lui Iohan Gottlob Emanuel Breitkopf, 1758

Observații: Cartea a fost tradusă de Nicolae Mavrocordat. Tipărirea cărții s-a făcut prin cheltuiala Mănăstirii Kykkos din Cipru.

Bibliografie: BRV, II, nr. 310, p. 143-144.

Repere biografice: Serafim Pissideios a fost arhimandritul mănăstirii Kykkos din Cipru și s-a ocupat de supravegherea editării cărții.

Pitar, Nicolae – editor

Molitvenic bogat, București, Tipografia Mitropoliei, 1819

Bibliografie: BRV, III, nr. 1041, p. 306-308.

Repere biografice: Variante ale numelui: Nicolae Pitarul; a contribuit alături de mitropolitul Nectarie al Țării Românești la susținerea financiară a tiparului.

Platenchi, Dimitrie – tipograf

Evghenie Vulgaris, *Adoleshia filotheos adecă îndeletnicire inbitoare de Dumnezeu*, I-V; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1815

Observații: Cartea a fost tipărită în perioada 1815-1819.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1051, p. 315; IV, nr. 867, p. 299.

Repere biografice: Dimitrie Platenchi a avut calitatea de zețar și prubar în tipografia Mitropoliei de la Iași.

Urmare în Duminica Paștelui și în Săptămâna Luminată, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1821

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în luna februarie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1129, p. 385-386.

Pliufa, Athanasie – editor

Suciu Moise, *Semnul bucuriei și a poștei inimii*, Buda, 1829

Bibliografie: BRV, III, nr. 1432, p. 660-661.

Repere biografice: Variante ale numelui: Atanasie Pliufa, directorul școlii de la Jula.

Poenaru, Ghica – patron

Hrisov[...] de la Matei Basarab, București, Tipografia lui Răducanu Clinceanu și Dumitrache Topliceanu, 1830

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1485, p. 690.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ghica Poenaru, serdar, condicarul Divanului.

Polizou, Anastasie Hagi Gheorghe – editor

Bucoavnă, București, Tipografia de la Cișmeaua Roșie, 1825

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa împreună cu Ștefan E. Popovici, Dobre Hagi și Ion Bakaloglu.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1233, p. 454; Buicliu, ADD-I, nr. 1233–III, p. 428.

Repere biografice: Variante ale numelui: Anastasie Hagi Gheorghe Polizov; Anastasie Gheorghe Polizu. A susținut financiar tipărirea cărților din tipografiile bucureștene. Excepția face *Bucoavnă*, 1827 care a apărut la Râmnic.

Bucoavnă, Râmnic, 1827

Observații: Cartea nu figurează în BRV; s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 159, p. 144-146.

Ceaslov, București, 1825

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 450, p. 153; Buicliu, ADD-I, nr. 450-IV, p. 432.

Ceaslov, București, Tipografia de la Cișmea, 1827

Observații: Cartea nu figurează în BRV. S-a tipărit cu cheltuiala sa.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 161, p. 149-152.

Ceaslov, ediția a II-a; l. slavonă; București, Tipografia eforilor Răducan Clinceanu și Dumitrache Topliceanu, 1828

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 1 martie. Este a II-a ediție a *Ceaslovului* de București, 1825 și a fost destinat să fie trecut dincolo de Dunăre, în Bulgaria. Susținătorii tiparului au fost Anastasie Hagi, Gheorghe Polizu, Dobre H. Ioanna Bakaloglu și Ștefan Eustatie Popovici.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1362, p. 575-577.

Psaltire, ediția a II-a; l. rusă; București, 1830

Observații: Cartea s-a tipărit cu cheltuiala sa și a lui Ștefan Popovici. Tipărirea s-a încheiat în 13 iulie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1495, p. 704-706.

Poniciu, Costache – tipograf

Ioan Damaschin, *Descoperire [...] a pravoslavnicii credințe*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1806

Observații: Tipărirea s-a încheiat în luna iunie. Costache Poniciu a fost unul din cei trei tipografi menționați la sfârșitul cărții pe lângă alții nenumiți.

Bibliografie: BRV, II, nr. 697, p. 482-485.

Repere biografice: Variante ale numelui: Costache Poniciu. A fost culegător, zețar (așezătoriu slovelor) la tipografia Mitropoliei din Iași, identificat pentru anii 1805-1806.

Teofilact, *Tâlcuirea celor patru evanghelii*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1805

Observații: Costache Poniciu a fost numit al doilea tipograf pe foaia de titlu a cărții, alături de ierodiaconul Gherasim.

Bibliografie: BRV, II, nr. 688, p. 466-471.

Pop, Constantin Hagi – patron

Acatistul și Paraclisul sfintei Cruci, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1802

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 643, p. 432-433; Florescu, 1998, p. 31-34.

Repere biografice: Variante ale numelui: Constantin Hagi Pop, Popp; negustor sibian, a fost unul din cei mai activi comercianți ai vremii

sale. A asigurat unele materiale necesare pentru tipar.

Minei mare, I-XII; Buda, Tipografia Universității, 1805

Observații: Cartea s-a tipărit și cu contribuția sa materială.

Bibliografie: BRV, II, nr. 668, p. 449-450; nr. 681, p. 456-461; DPCBRV, nr. 668, p. 258-260; Buicliu, ADD-I, nr. 668, 681-II, p. 354-356; Dudaș, 1979, p. 375-379.

Mineitul pe octombrie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1776

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 395, p. 215-217; IV, nr. 395, p. 255-256; Buicliu, ADD-I, nr. 395-II, p. 289; Teodorescu, 2006, p. 52.

Pop, Gheorghe – tipograf, gravor

Învățătura pentru ispovedanie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1813

Observații: Tipograful Dimitrie Mihailo Popovici a fost tipograf principal, tatăl tipografilor Gheorghe și Nicolae și a tipărit cartea împreună cu fiii săi. Gheorghie semnează o gravură în aceeași carte, datată în 1812.

Bibliografie: BRV, III, nr. 826, p. 77-78.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gheorghe, Gheorghie Pop; tipograful apare și în calitate de gravor. Este frate cu tipograful Nicolae, fiind fiii lui Dimitrie Mihailo Popovici tipograf râmnician. Au lucrat în tipografia Episcopiei Râmnicului.

Triod, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1793

Observații: Gheorghe fiul lui Dimitrie [Mihailo Popovici?], tipograf râmnician.

Bibliografie: BRV, II, nr. 617, p. 404-410.

Viața Sfântului Vasilie cel Nou, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1816

Observații: Tipograful Dimitrie Mihailo Popovici a fost tipograf principal, tatăl tipografilor Gheorghe și Nicolae Pop și a tipărit cartea împreună cu fiii săi.

Bibliografie: BRV, III, nr. 925, p. 162.

Pop, Gheorghie – tipograf, gravor

Liturgii, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1817

Observații: Gheorghe Pop 1817 a semnat în calitate de gravor alături de Petru C[onstantin] tipograf, de Gheorghie Dim[itrie] tipograf (posibil fiu al lui Dimitrie Mihailo Popovici) și de CO[stan]DIN. Tipograf a fost și Dimitrie Mihailo, tipograf râmnician.

Bibliografie: BRV, III, nr. 942, p. 188; Buicliu, ADD-I, nr. 942-III, p. 394-395; Teodorescu, 2006, p. 50.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gheorghie Pop 1817. Gheorghe Pop a fost fratele tipografului Nicolae. Tatăl lor a fost Dimitrie Mihail[o?] tipograf. Semnează toți trei în calitate de tipografi în *Psaltirea* și *Liturgii* de la 1817. Anul 1817, în care apare semnat în calitate de gravor, nu coincide cu perioadele de activitate ale altor gravori cu nume similar.

Psaltire, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1817

Bibliografie: BRV, III, nr. 955, p. 195-196.

Pop, Mihai – tipograf

Liturgier, l. slavonă; Brașov, 1588

Observații: Nu este clară poziția *Liturgierului slavonesc* dat în BRV, I, nr. 32 și 33, amândouă fiind tipărite după explicațiile date în anul 1588. Numai la nr. 32 este indicat drept tipograf Șerban Coresi. Cartea s-a tipărit între 1 august – 25 septembrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 32, p. 99-100; Veress, I, nr. 116, p. 57; RMNy, I, nr. 578 (606); Olteanu, 2005, p. 197-199.

Repere biografice: Variante ale numelui: Mihai Pop, protopopul din Brașov. A fost colaboratorul lui Șerban Coresi, care-l numește isprăvitor.

Pop, Nicolae – tipograf

Învățătura pentru ispovedanie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1813

Observații: Tipograful Dimitrie Mihailo Popovici, tipograf principal, tatăl tipografilor Nicolae și Gheorghe Pop, a tipărit cartea împreună cu fiii săi.

Bibliografie: BRV, III, nr. 826, p. 77-78.

Repere biografice: Variante ale numelui: Nicolae Pop tipograful este frate cu tipograful Gheorghie, fiind fiii lui Dimitrie Mihailo Popovici, tipograf râmnician. Au lucrat în tipografia Episcopiei Râmnicului.

Viața Sfântului Vasile cel Nou, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1816

Observații: Tipograful Dimitrie Mihailo Popovici, tipograf principal, tatăl tipografilor Nicolae și Gheorghe Pop, a tipărit cartea împreună cu fiii săi.

Bibliografie: BRV, III, nr. 925, p. 162.

Pop, Zenobie – patron

Dionisie Fotino, *Noul Erotocrit*, I-II; l. greacă; Viena, Tipografia lui Hirschfeld, 1818

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa. În volumul II este publicată lista de prenumerați.

Bibliografie: BRV, III, nr. 997, p. 258-262; Buicliu, ADD-I, nr. 997-III, p. 400-402.

Repere biografice: Variante ale numelui: Zenobie Pop, bancher sibian.

Popovici, Dimitrie – tipograf

Prăvălioară adecă Molitvenic în scurt, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1802

Bibliografie: BRV, II, nr. 652, p. 438-439.

Repere biografice: Variante ale numelui: Dimitrie Popovici; culegător de litere împreună cu Mihail sau Vasile, sub conducerea ieromonahului Macarie, care a fost administratorul tipografiei Mitropoliei de la Iași.

Psaltire, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1802

Bibliografie: BRV, II, nr. 653, p. 439.

Popovici, Dionisie – patron

Polieleul, Buda, Tipografia Universității, 1814

Observații: Traducere de Ioan Teodorovici paroh din Pesta.

Bibliografie: BRV, III, nr. 856, p. 106.

Repere biografice: Episcop al Pestei implicat în construirea unei biserici ortodoxe pentru greci și români, la sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul celui următor.

Popovici, Eustatie – tipograf

Osmoglasnic, Baia, 1778

Observații: Locul de tipărire incert (Abrud?). Nu avem certitudinea că a fost tipograf sau editor, informația din carte fiind săracă în date.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 166, p. 93; DTR, p. 360.

Repere biografice: Variante ale numelui: Popovici Eustatie, Evstatie, Evstratie, Istafius. A trăit în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, a fost arhimandrit, copist și posibil tipograf. Originar din Abrud sau din Zlatna, jud. Alba de astăzi, a trăit în Moldova, la mănăstirea Secu și la schiturile Brătești și Măgura Ocnei. Se presupune că a fost și dascăl la școala din Brătești. Din perioada 1766–1781 au rămas multe manuscrise copiate de el, cu însemnări românești și latinești.

Popovici, Ioan – patron, gravor

Alfavită suflitească, Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1803

Observații: Ioan Popovici de Hondol este numit în carte vicar.

Bibliografie: BRV, II, nr. 656, p. 443; Buicliu, ADD-I, nr. 656-II, p. 352; BRVAC, p. 21-22.

Repere biografice: Ioan Popovici de Hondol a fost vicar neunit cu o poziție importantă în lipsa unui episcop neunit de Ardeal. Pe una din gravuri în BRV, II, p. 521, nr. ilustrației 324 apare numele său; nu credem că ar putea fi gravor. Poziția cartușului cu numele său pare să fie adăugată la placa inițială, nu se află în interiorul gravurii ceea ce poate sugera că numele său a fost adăugat din respect pentru calitatea sa de episcop, patron al ediției.

Preoția sau Îndreptarea preoților, ediția a II-a; Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1789

Observații: Ioan Popovici de Hondol, în lipsa episcopului neunit de Ardeal, având funcția de vicar, a patronat editarea cărții. BRV-ul consideră această ediție ca fiind ediția a II-a, deoarece citează și prima ediție apărută la Viena în 1786.

Bibliografie: BRV, II, nr. 529, p. 330-331; Petrik, V, p. 406.

Vasile Aaron, *Patima și moartea Mântuitorului*; ediția a II-a; Sibiu, Tipografia lui Ioan Bart, 1808

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 25 martie și a fost finanțată de mai multe persoane. Anca Tatay îl identifică pe un Ioan Popovici în calitate de gravor.

Bibliografie: BRV, II, nr. 732, p. 520-522; Tatay, 2007.

Popovici, Costandin Mihai – tipograf, gravor

Psaltire, ediția a II-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1764

Observații: Tipărirea s-a încheiat în luna februarie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 340, p. 163; Buicliu, ADD-I, nr. 340-II, p. 272.

Repere biografice: Variante ale numelui: Costandin Mihai Popovici, diacon. A început activitatea de gravor pe la 1764. Poate fi Diacon Constantin semnat în aceeași *Psaltire*, 1764 și Diacon Costa[nđin] sau cu inițialele D. C. [Diaconul Constantin]. În lucrarea noastră am păstrat pe acest Costandin Mihai Popovici diacon, pe lângă alte situații în care Costandin este diacon fără să folosească numele de familie Popovici.

Popovici, Nicolae – patron

Villaume, *Pedagogia și Methodica*, Buda, Tipografia Universității Ungariei, 1818

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa. Traducere de Naum Petrovici.

Bibliografie: BRV, III, nr. 993, p. 247-250.

Repere biografice: Variante ale numelui: Nicolae Popovici, director al școlilor din regiunea Cenadului.

Popovici, Stan – editor

Evanghelie, Buda, Tipografia Universității, 1812

Observații: Editor alături de I. Molnar-Piuariu.

Bibliografie: BRV, III, nr. 807, p. 56; Buicliu, ADD-I, nr. 807-III, p. 374.

Repere biografice: Variante ale numelui: Stan Popovici, negustor din Compania comercială a lui Hagi Constantin Pop din Sibiu.

Popovici, Ștefan Eustatie – editor

Bucoavnă, București, Tipografia de la Cișmea, 1825

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa împreună cu Anastasie Hagi Polizu, Dobre Hagi și Ion Bakaloglu.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1233, p. 454; Buicliu, ADD-I, nr. 1233-III, p. 428.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ștefan Eustatie Popovici a fost unul din finanțatorii tipăriturilor bucureștene dintre anii 1825-1830.

Ceaslov, ediția a II-a; l. slavonă; București, Tipografia eforilor Răducan Clinceanul și Dumitrache Topliceanu, 1828

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 1 martie. Este a II-a ediție a *Ceaslovului* de București, 1825,

și a fost destinat să fie trecut dincolo de Dunăre, în Bulgaria. Susținătorii tiparului au fost Anastasie Hagi Gheorghe Polizu, Dobre H. Ioanna Bakaloglu și Ștefan Eustatie Popovici.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1362, p. 575-577.

Psaltire, ediția a II-a; l. rusă; București, 1830

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa împreună cu Anastasie Hagi Gheorghe Polizu. Tipărirea s-a încheiat în 13 iulie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1495, p. 704-705.

Popovici, Theodor – tipograf

Ceaslov, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1817

Bibliografie: BRV, III, nr. 936, p. 183-185.

Repere biografice: Variante ale numelui: Teodor Popovici. A funcționat în tipografia Mitropoliei de la Iași în calitate de tipograf, culegător.

Popp, Costa Dimitrie – diortositor, tipograf

Apostol, ediția a III-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei, cu tiparul Seminarului, 1814

Bibliografie: BRV, III, nr. 845, p. 95.

Repere biografice: Variante ale numelui: Dimitrie Costa Popp, Dimitrie Popp, parohul Aiudului, protopopul Scaunului Arieșului și notar mare al Consistoriului Vlădicesc. Are calitatea de prefect al tipografiei Seminarului de la Blaj din anul 1806 până în anul 1818.

Catebismul cel Mare, ediția a IV-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei, cu tiparul Seminarului, 1815

Observații: Prefectul tipografiei blăjene semnează Dimitrie Popp.

Bibliografie: BRV, III, nr. 871, p. 115-116.

Evanghelie, ediția a III-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei, cu tiparul Seminarului, 1817

Observații: Prefectul tipografiei blăjene semnează Dimitrie Popp.

Bibliografie: BRV, III, nr. 940, p. 187; Buicliu, ADD-I, nr. 940-III, p. 394; Tatai-Baltă, Mircea, 1998, p. 398-399.

Evhologion, ediția a III-a; Blaj, Tipografia Seminarului, 1815

Observații: Dimitrie Pop Costa a fost prefectul tipografiei blăjene în timpul tipăririi *Euhologionului*.

Bibliografie: BRV, III, nr. 875, p. 117; IV, nr. 875, p. 300; Buicliu, ADD-I, nr. 875, p. 386-387.

Floarea adevărului pentru pacea și dragostea de obște; ediția a II-a; Blaj, cu tiparul Seminarului, 1816

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 10 ianuarie. Prefectul tipografiei, Dimitrie Popp, publică în prefața către cititori o listă bibliografică compusă din cărțile românești de la București, Râmnic, Iași, Snagov, pe care le-a folosit la completarea primei ediții.

Bibliografie. BRV, III, nr. 906, p. 141-146; Barta, Hotea, 2004.

Strastnic; ediția a IV-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1817

Observații: Cf. Buicliu ar trebui să fie ediția a V-a. D. C. Popp a diortosit cartea și a fost și prefectul tipografiei în timpul tipării ei.

Bibliografie: BRV, III, nr. 947, p. 189-190; Buicliu, ADD-I, nr. 947-III, p. 395.

Potemkin, Grigorie Alexandrovici – patron

Ceaslov, Iași, 1789

Observații: Tipărirea cărții s-a terminat în 1 septembrie.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 226, p. 107; BRVAC, p. 202-203.

Repere biografice: Variante ale numelui: Grigorie Alexandrovici Potemkin, Grigorie Alexandrovici Potemkin Tavriceski. Cneaz al Moldovei, prinț, general și feldmarșal rus. A trăit între anii 1739-1791.

Datoria și stăpânirea blagocinilor și a protopopilor, l. română, l. rusă; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1791

Observații: Tipărirea cărții s-a terminat în 7 august.

Bibliografie: BRV, II, nr. 544, p. 340-341.

Învățătura creștinească; l. română, l. rusă; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1790

Observații: Tipărirea cărții s-a terminat în 20 februarie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 537, p. 337-338.

Psaltire, Iași, Tipografia lui Mihail Strilbițchi, 1790

Bibliografie: BRV, II, nr. 538, p. 338-339; BRVAC, p. 117.

Pralea, Ioan – editor

Biblia, Sankt Petersburg, Tipografia lui Nicolae Grecea, 1819

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 15 august 1819.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1031, p. 289-290; Buicliu, ADD-I, nr. 1031-III, p. 403-404.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan Pralea, Ioan Prale. Originar din Volocineț, ținutul Soroca; autor, traducător și editor. A fost colaborator al lui Varlaam Cuza la editarea *Bibliei*.

Prixner, Gottfried – gravor

Calendari [...] pre 100 de ani, 1814, Buda, Tipografia Universității, 1814

Bibliografie: BRV, III, nr. 847, p. 97.

Repere biografice: Prixner sc. semează gravurile cărților din tipografia de la Buda.

Geografia sau Scriere pământului, vol. I-II, Buda, Tipografia Universității, 1814-1815

Bibliografie: BRV, III, nr. 851, p. 101-102; Tatay 2011, p. 214-216.

I. H. Kampe, *Descoperirea Americii,* I; Buda, 1816

Bibliografie: BRV, III, nr. 911, p. 151-152; Buicliu, ADD, nr. 911-III, p. 390.

Psaltire, Buda, Tipografia Universității, 1818

Bibliografie: BRV, III, nr. 986, p. 238-239; Tatay 2011, p. 125-127.

Prixner jun. – gravor

Kengyelác Pavel, *Istorie universală,* I, Buda, Tipariul Crăieștii Universității din Pesta, 1824

Observații: Traducere de Ioann Theodorovici.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1210, p. 436-438; IV, nr. 1210, p. 315-316.

Repere biografice: Variante ale numelui: „Prixner jun. Sculp[si]t Pest, anno 1824”.

Purcescu, Mihalache – tipograf

Antologhion; ediția a II-a; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1806

Observații: Tipărirea s-a încheiat în octombrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 690, p. 472-475.

Repere biografice: Variante ale numelui: Mihalache Purcescu; tipograf, zețar în tipografia Mitropoliei de la Iași.

Putnik, Moise – patron

Învățăături creștinești, Viena, Tipografia lui Joseph Kurzböck, 1785

Bibliografie: BRV, II, nr. 491, p. 306-307.

Repere biografice: Moise Putnik a fost Mitropolitul sârbilor și românilor de la Karlovăț.

Mihai Roșu, *Învățăături creștinești*, Viena, Tipografia lui Joseph Kurzböck, 1775

Observații: Numele autorului este incert.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 155, p. 91-92.

Putnik, Iosif – patron

Octoib cu Catavasier, Buda, Tipografia Universității, 1826

Observații: Iosif Putnik și-a dat acordul pentru tipărirea cărții.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1284, p. 514-515; Buicliu, ADD-I, nr. 1284-III, p. 435-436.

Typicon, Buda, Tipografia Universității, 1826

Bibliografie: BRV, III, nr. 1292, p. 523; Buicliu, ADD-I, nr. 1292-III, p. 437-438.

Repere biografice: Variante ale numelui: Iosif Putnik; episcop ortodox al Aradului. S-a implicat în comandarea, editarea și supervizarea cărților tipărite la Buda.

R

Racoviță, Constantin – patron

Adunare de rugăciuni, Iași, Tipografia lui Duca Sotirioviți, 1751

Bibliografie: BRV, II, nr. 278, p. 119.

Repere biografice: Domn al Moldovei; Constantin Racoviță a fost fiul domnului Mihai Racoviță, căruia i-a succedat la domnie în Țara Românească. A domnit în Moldova (1749-1753, 1756-1757); și în Țara Românească (1753-1756, 1763-1764). A murit la București în anul 1764.

Apostol, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1756

Bibliografie: BRV, II, nr. 296, p. 132-133; IV, nr. 296, p. 247; BRVAC, p. 47-48.

Canonul Sfântului Spiridon, Iași, Tipografia lui Duca Sotirioviți, 1750

Bibliografie: BRV, II, nr. 272, p. 112; Buicliu, ADD-I, nr. 272-II, p. 256; BRVAC, p. 137-138.

Ceaslov, Iași, Tipografia lui Duca Sotirioviți, 1750

Observații: Pe foaia de titlu apare numele lui Constantin Nicolae Mavrocordat, dar domnia acestuia în Moldova s-a încheiat în 1749, iar în 1750 domn era deja Constantin Racoviță, care nu apare în carte.

Bibliografie: BRV, II, nr. 274, p. 112-113; BRVAC, p. 188-189.

Ceaslov, ediția a III-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1753

Bibliografie: BRV, II, nr. 288, p. 123; Buicliu, ADD-I, nr. 288-II, p. 262; BRVAC, p. 190.

Hrisovul lui Constantin M. Ceban Racoviță, pentru desființarea văcărului și a cuniței pe vite, Iași, 1757

Observații: Locul tipăririi este incert. S-a tipărit în 20 februarie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 304, p. 139.

Hrisovul lui Constantin Racoviță, pentru vădrărit, Iași, 1756

Observații: Locul tipăririi este incert. S-a tipărit în 20-25 august.

Bibliografie: BRV, II, nr. 298, p. 134.

Învățătură arhierescă, Iași, Tipografia lui Duca Sotirioviți, 1771

Observații: Autorii BRV-ului nu au văzut exemplare. Anul tipăririi și numele domnitorului nu este corect, fiind numit Ioan Costantin Mihail Racoviță. Tipograful este Duca Sotirioviți. Coroborând informațiile oferite, putem presupune că domnitorul și patronul tipăririi a fost Constantin Racoviță, având în vedere faptul că Duca Sotirioviți a tipărit în vremea acestuia. Data tipăririi rămâne deocamdată incertă.

Bibliografie: BRV, II, nr. 376, p. 197; IV, nr. 376, p. 254-255.

N. Mauroeides, *Mreaja apostolică*; l. greacă; Iași, 1756

Observații: Cartea a fost tipărită pe cheltuiala autorului.

Bibliografie: BRV, II, nr. 302, p. 137.

Octoib; ediția a II-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1763

Bibliografie: BRV, II, nr. 334, p. 161; I. R; VI, p. 461-464.

Penticostar, Iași, 1753

Bibliografie: BRV, II, nr. 289, p. 123-126.

Psaltire, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1757

Bibliografie: BRV, II, nr. 307, p. 141-142.

Sinopsis adecă adunarea celor șapte Taine, Iași, Tipografia lui Duca Sotirioviți, 1751

Bibliografie: BRV, II, nr. 279, p. 119-120.

Slujba Sfântului Timotei; l. greacă; Iași, Tipografia lui Duca Sotirioviți, 1752

Bibliografie: BRV, IV, nr. 108, p. 71-72.

Târnosanie, Iași, Tipografia lui Duca Sotirioviți, 1752

Bibliografie: BRV, II, nr. 283, p. 121.

Racoviță, Ianica – editoare

Ceaslov, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1777

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa. Cartea urma să fie dată în dar mănăstirilor și bisericilor.

Bibliografie: BRV, II, nr. 408, p. 221-222; IV, nr. 408, p. 257; BRVAC, p. 194.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ianica, fiica lui Radu Racoviță biv vel logofăt.

Racoviță, Mihai – patron

Acatistul Născătoarei de Dumnezeu, Buzău, 1743

Observații: BRV, II propune ca locul de tipărire București-ul, iar BRV, IV, nr. 228, pe baza foii de titlu, indică tipografia de la Buzău. Din coroborarea datelor bibliografice, datarea din BRV, IV cu anul 1745 pare să fie greșită. Foile de titlu au text identic. Totuși din contextul exemplarelor descrise, reiese că anul corect de tipărire ar fi 1743. Trebuie să fie revizuite cele două situații prin cercetarea exemplarelor *Acatistului*.

Bibliografie: BRV, II, nr. 228, p. 64; IV, nr. 228, p. 239; nr. 84, p. 57.

Repere biografice: Domn al Moldovei (1703-1705, 1707-1709, 1716-1726), al Țării Românești (1730-1731, 1741-1744). A murit în anul 1744.

Antologhion; l. slavonă, l. română, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1726

Bibliografie: BRV, II, nr. 189, p. 23-27; IV, nr. 189, p. 225; BRVAC, p. 29-30.

Apostol; ediția a III-a; București, Tipografia Mitropoliei cea nouă, 1743

Bibliografie: BRV, II, nr. 229, p. 64-65; BRVAC, p. 45-46.

Apostol; ediția a III-a; Buzău, Tipografia Episcopiei, 1743

Bibliografie: BRV, II, nr. 230, p. 65; BRVAC, p. 46.

Catavasier, București, Tipografia Mitropoliei cea nouă, 1742

Bibliografie: BRV, II, nr. 222, p. 56-57; DPCBRV, nr. 222, p. 188; BRVAC, p. 154-155.

Catavasier; l. română, l. slavonă, l. greacă; Buzău, Tipografia Episcopiei, 1743

Bibliografie: BRV, IV, nr. 79, p. 55-56.

Cazaniile lui Ilie Miniati, București, Tipografia Mitropoliei cea nouă, 1742

Bibliografie: BRV, II, nr. 223, p. 57-60.

Ceaslov; l. slavonă l. română; Buzău, Tipografia Episcopiei, 1743

Bibliografie: BRV, IV, nr. 78, p. 55.

Evangelie, București, Tipografia Mitropoliei, 1742

Bibliografie: BRV, II, nr. 224, p. 60-61; BRVAC, p. 79-80.

Molitvenic, București, 1741

Bibliografie: BRV, II, nr. 221, p. 55-56.

Octoib, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1726

Bibliografie: BRV, II, nr. 191, p. 28-29.

Octoib, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1742

Observații: Cartea s-a tipărit între 25 mai-11 septembrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 227, p. 62-64.

Penticostar, București, 1743

Bibliografie: BRV, II, nr. 232, p. 70-72.

Penticostar, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1743

Observații: Tipărirea cărții a avut loc între 20 octombrie - 20 martie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 233, p. 73-76; Buicliu, ADD I, nr. 233, p. 246; Teodorescu, 2006, p. 81.

Psaltire; ediția a II-a; Râmnic, 1743

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 169, p. 84-85.

Racoviță, Ștefan Mihai – patron

Molitvenic, București, Tipografia Mitropoliei, 1764

Bibliografie: BRV, IV, nr. 337, p. 250.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ștefan Mihail Racoviță; fiul lui Mihai Racoviță, domn al Țării Românești (1764-1765).

Psaltire; ediția a II-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1764

Observații: Tipărirea s-a încheiat în februarie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 340, p. 163.

Simion Arhiepiscopul Tesalonicului, *Voroavă de întrebări și răspunsuri întru Hristos*, București, Tipografia Mitropoliei, 1765

Bibliografie: BRV, II, nr. 344, p. 166-170.

Radovici, Gheorghie – tipograf, diortositor

Antim, *Capete de poruncă*; l. greacă; Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1714

Bibliografie: BRV, I, nr. 168, p. 492-493; Buicliu, ADD-I, nr. 168-I, p. 227; Bădără, 1998, p. 131-132.

Repere biografice: Gheorghe Radovici a fost cel de-al doilea ucenic al tipografului Antim Ivireanul, după Mihai Iștvanovici. După o perioadă de ucenicie (1696-1700) îl întâlnim ca tipograf la Snagov, urmând să tipărească mai apoi, din 1709, la București, Snagov și cel mai mult în tipografia Mitropoliei de la Târgoviște până în anul 1715. În *Învățăturile creștinești*, 1700, semnează o frumoasă prefață, povestind experiența sa de învățăcel și discipol al meșterului Intim Ivireanul. La aceea dată mărturisește că a deprins deja meșteșugul tiparului, dovada este și numele său pe foaia de titlu.

Antim Ivireanul, *Învățătură bisericască*, Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1710

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 8 noiembrie. Cartea trebuia dată în dar preoților.

Bibliografie: BRV, I, nr. 158, p. 548-550; Buicliu, ADD-I, nr. 158-I, p. 225.

Catavasier, l. slavonă, l. română, l. greacă; Târgoviște, 1713

Observații: Locul tipăririi este incert. Tipograful s-a semnat Gheorghe.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 48, p. 40-41; Bădără, 1998, p. 158.

Catavasier, Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1714

Observații: Gheorghe Radovici are calitate de tipograf.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 50, p. 41-42; BRVAC, p. 152-153.

Ceaslov, București, Tipografia Mitropoliei, 1709

Observații: Gheorghe Radovici a fost tipograful cărții.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 122, p. 65; BRVAC, p. 181-182; Secărescu, 1980, p. 111-113.

Ceaslov, Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1715

Observații: Gheorghe Radovici a fost tipograful cărții.

Bibliografie: BRV, I, nr. 170, p. 495-497; BRVAC, p. 182-183.

Ceaslov; l. slavonă, l. română; Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1714

Observații: Gheorghe Radovici a fost tipograful cărții.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 51, p. 42; BRVAC, p. 182; Secărescu, 1980, p. 113.

Chrisant, *Despre ofiții, clerici [...]*; l. greacă; Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1715

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 2 aprilie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 173, p. 499-500.

Învățături creștinești, Snagov, 1700

Observații: Bădără consideră că această lucrare reprezintă debutul tipografic și editorial al lui Gheorghe Radovici. Tipărirea cărții s-a încheiat în luna ianuarie. Gheorghe Radovici a fost tipograf, nu și traducător cum indică BRV-ul.

Bibliografie: BRV, I, nr. 118, p. 390-393; Buicliu, ADD-I, nr. 118-I, IV, p. 214.

Liturgiile, Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1713

Observații: Gheorghe Radovici a fost tipograful cărții.

Bibliografie: BRV, I, nr. 164, p. 487.

Molitvenic; ediția a II-a; Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1713

Observații: Gheorghe Radovici are calitate de tipograf.

Bibliografie: BRV, I, nr. 164₁, p. 551.

Octoib, Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1712

Observații: Gheorghe Radovici are calitate de tipograf.

Bibliografie: BRV, I, nr. 162, p. 485-486.

Pilde filosofesti, Târgoviște, 1713

Observații: Gheorghie Radovici a fost tipograful cărții.

Bibliografie: BRV, I, nr. 165, p. 487-489; Buicliu, ADD-I, nr. 165-I, p. 226; Duțu, 1966, p. 47-49.

Psaltire, Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1710

Observații: Gheorghe Radovici are calitate de tipograf și diortositor.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 46, p. 37-38.

Rugăciuni în toate zilele săptămânii, Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1712

Observații: Cartea nu figurează în BRV. Pe foaia de titlu se stipulează că trebuie dată în dar creștinilor.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 10, p. 14-16.

Radu cel Mare – patron

Liturgier, l. slavonă; Târgoviște, 1508

Observații: Tipărirea cărții s-a terminat în 10 noiembrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 1, p. 1-8; DTR, p. 237; Panaitescu, Duțu, 1961; Demény-Demény, 1986, passim; Liturghier 1508/2008.

Repere biografice: Radu cel Mare a fost voievod al Țării Românești (1495-1508). Din porunca sa a început tipărirea *Liturghierului* din 1508, care a fost terminat sub patronajul lui Mihnea Voievod.

Radu Paisie – patron

Molitvenic; l. slavonă; Târgoviște, Tipografia în Cetatea de scaun, 1545

Observații: Semnalăm o greșală de tipar în cazul numerotării în BRV, I. nr. 5 acordat acestui *Molitvenic*. În loc de nr. 5, ar trebui să fie nr. 6, peste care s-a trecut, apărând nr. 5 de două ori.

Bibliografie: BRV, I, nr. 5/6, p. 23-29.

Repere biografice: Variante ale numelui: Petru Voievod; ar putea fi vorba de Paisie, călugărul și starețul de la Argeș, în calitate de domn al Țării Românești (1535–1545) a primit nume de Radu Paisie. A fost fiul lui Radu Voievod.

Radu Râmniceanu – diortositor, tipograf

Acatist, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1792

Observații: Radu de la Episcopia Râmnicului apare în calitate de zețar cu Mihail [Dir] de la Sibiu.

Bibliografie: BRV, II, nr. 550, p. 345; BRVAC, p. 19.

Repere biografice: Variante ale numelui: Radu Râmniceanul; Radu, diortositor și zețar din Episcopia Râmnicului, semnează în tipăriturile de la Sibiu. A lucrat alături de Mihail Dir în tipografia lui Petru Bart, apoi a lui Ioan Bart de la Sibiu.

Ceaslov, Sibiu, 1794

Observații: Locul tipăririi este incert. Radu Râmniceanu și Mihail Dir au fost zețari și diortositori.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 244, p. 110; BRVAC, p. 207-208.

Pilde filosofești, Sibiu, 1783

Observații: Locul tipăririi este incert, nespecificat în bibliografie. Ar putea să fie Sibiu, deoarece Mihail Dir lucrează în tipografia lui Petru și Ioan Bart din Sibiu, cu Radu,

diortositorul de la Episcopia Râmnicului; Radu Râmniceanu și Mihail Dir sunt trecuți în BRV.

Bibliografie: BRV, II, nr. 460, p. 280.

Pilde filosofești, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1795

Observații: Radu de la Episcopia Râmnicului apare în calitate de zețar cu Mihail Dir de la Sibiu.

Bibliografie: BRV, II, nr. 590, p. 376; Petrik, V, p. 390.

Psaltire, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1791

Observații: „S-au diortosit însuși prin noi feciorii tipografiei, care am și zățuit: Mihail din vestita cetate Sibii și Radul din sfânta Episcopie a Râmnicului.”

Bibliografie: BRV, II, nr. 546, p. 342; BRVAC, p. 117-118.

Radulovici, Hagi Kyrila – patron

Paul Iorgovici, *Observații de limba rumânească*, Buda, Tipografia Universității, 1799

Bibliografie: BRV, II, nr. 621, p. 413-416.

Repere biografice: Variante ale numelui: Kyrila Hagi Radulovici, negustor de la Biserica Albă.

Rafail monah – diortositor, tipograf

Antologhion; ediția a IV-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1766

Observații: Rafail a fost diortositorul cărții menționat în DPCBRV.

Bibliografie: BRV, II, nr. 345, p. 170; IV, nr. 345, p. 251; DPCBRV, nr. 345, p. 204-209; BRVAC, p. 37-38; DTR, p. 375-376.

Repere biografice: Variante ale numelui: Rafail, din botez Radu. S-a născut cca. în anul 1735, în Stăncești, jud. Prahova, și a decedat în 15 august 1787 la mănăstirea Hurezi. A fost călugăr copist și diortositor. S-a călugărit în anul 1754. În anul 1782 a fost numit egumen al mănăstirii Hurezi. A copiat manuscrise, unele cu însemnări autobiografice și a diortosit numeroase cărți imprimate în tipografia Episcopiei de la Râmnic.

Mineiul pe septembrie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: La sfârșitul acestui volum există o însemnare în numele tuturor lucrătorilor în tipografie. Rafail a fost diortositorul ediției.

Bibliografie: BRV, II, nr. 438, p. 267-268; Teodorescu, 2006, p. 58.

Mineiul pe octombrie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1776

Observații: La Teodorescu, 2006, p. 52, Rafail apare în calitate de tipograf.

Bibliografie: BRV, II, nr. 395, p. 215-217; IV, nr. 395, p. 255-256; Buicliu, ADD-I, nr. 395-II, p. 289; Teodorescu, 2006, p. 52.

Mineiul pe noiembrie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1778

Observații: Rafail, monahul de la Hurezi a fost corectorul - diortositorul *Mineiului pe noiembrie* împreună cu ierodiaconul Anatolie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 415, p. 226-228; Buicliu, ADD-I, nr. 415-II, p. 292; Florescu, 1983a, p. 308-313; Teodorescu, 2006, p. 52-53.

Mineiul pe decembrie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații: Cartea s-a tipărit între 6 februarie – 2 mai. Rafail a fost corectorul (diortositorul) cărții împreună cu ierodiaconul Anatolie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 419, p. 231-233; Buicliu, ADD-I, nr. 419-II, p. 292; Teodorescu, 2006, p. 53.

Mineiul pe ianuarie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații: Cartea s-a tipărit între 18 mai – 8 august. Rafail a fost diortositorul cărții împreună cu ierodiaconul Anatolie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 420, p. 233-237; Teodorescu, 2006, p. 53-54.

Mineiul pe februarie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații: Cartea s-a tipărit între 9 august – 28 septembrie. Rafail a avut calitate de diortositor (corector) împreună cu ierodiaconul Anatolie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 421, p. 237-241; Buicliu, ADD-I, nr. 421-II, p. 292; Teodorescu, 2006, p. 54.

Mineiul pe martie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații: Cartea s-a tipărit între 15 octombrie – 5 decembrie. Rafail a fost diortositorul cărții împreună cu ierodiaconul Anatolie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 422, p. 241-244; Teodorescu, 2006, p. 54-55.

Mineiul pe aprilie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Cartea s-a tipărit între 9 decembrie 1779-29 ianuarie 1780. Rafail a fost diortositorul (corectorul) cărții împreună cu ierodiaconul Anatolie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 433, p. 254-256; Buicliu, ADD-I, nr. 433-II, p. 294; Teodorescu, 2006, p. 55.

Mineiul pe mai, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Cartea s-a tipărit între 1 februarie - 24 martie. Rafail monahul a fost diortositorul cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 434, p. 256-259; Buicliu, ADD-I, nr. 434-II, p. 295; Teodorescu, 2006, p. 55-56.

Mineiul pe iunie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Cartea s-a tipărit între 26 martie – 16 mai 1780. Rafail a fost diortositorul cărții împreună cu ierodiaconul Anatolie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 435, p. 260-262; Buicliu, ADD-I, nr. 435-II, p. 295; Teodorescu, 2006, p. 56.

Mineiul pe iulie, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Tipărirea cărții a avut loc între 18 mai-18 iulie. Rafail a fost diortositorul cărții împreună cu ierodiaconul Anatolie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 436, p. 262-264; Buicliu, ADD-I, nr. 436-II, p. 295; Teodorescu, 2006, p. 57.

Mineiul pe august, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1780

Observații: Tipărirea a avut loc între 23 iulie și 24 septembrie. Rafail a fost diortositorul cărții împreună cu ierodiaconul Anatolie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 437, p. 265-267; Teodorescu, 2006, p. 57.

Octoib; ediția a II-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1763

Bibliografie: BRV, II, nr. 334, p. 161;

Psaltire; ediția a II-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1764

Observații: Cartea s-a tipărit în luna februarie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 340, p. 163.

Psaltire, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1779

Observații: Rafail a fost diortositorul cărții împreună cu ierodiaconul Anatolie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 423, p. 244-245; IV, nr. 423, p. 257-259; DPCBRV, nr. 57, p. 59-61; Buicliu, ADD-I, nr. 423-II, IV, p. 292-293; BRVAC, p. 110-111.

Rafail monah – diortositor, gravor

Ușa pocăinței, Brașov, Tipografia privilegiată, 1812

Observații: Rafail monah semnează stihurile către mitropolitul Dositei. A tradus și diortosit textul pentru tipărire. Rafail „smeritul monah” semnează câteva gravuri și în calitate de diortositor adaugă informație despre apartenența sa la Mănăstirea Neamțului.

Bibliografie: BRV, III, nr. 815, p. 64-70.

Repere biografice: Variante ale numelui: Rafail, ieromonah, protosinghel, a fost călugăr de la mănăstirea Neamț.

Rafail protosinghel – editor, diortositor

Agapie Criteanul, *Minunile Fecioarei Maria*, Râmnic, 1820

Bibliografie: BRV, III, nr. 1063, p. 325-326; Buicliu, ADD-I, nr. 1063-III, p. 415-416

Repere biografice: Ieromonahul și protosinghel Rafail a susținut finanțarea tipăririi, a fost traducător și diortositor.

Viața Sfântului Vasilie cel Nou, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1816

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala lui Rafail ieromonah, protosinghel; a fost editor și diortositor. În unele exemplare Rafail este înlocuit cu Elenka Darvari.

Bibliografie: BRV, III, nr. 925, p. 162.

Rákoczy, Gheorghe al II-lea – patron, editor

Diplome date de Principii Transilvaniei preoților românesci; l. latină, l. română; Bălgrad, Tipografia Princiară, 1653

Observații: Gheorghe Șincai reeditează în *Cronica*, diplomele acordate între anii 1595-1653 de principii Transilvaniei, preoților români. *Diplomele* au fost tipărite între anii 1653-1659. Conform lui Buicliu, titlul complet este: Gheorghe Rákoczy, Principele Transilvaniei, [*Diplomă princiară de privilegiu prin care se reconfirmă conținutul Diplomelor/Scrisorilor princiare de privilegiu*

acordate clerului ortodox din Transilvania de către principii catolici Sigismund Báthory (A. Iulia, 4 iunie, 1595), Gabriel Báthory (A. Iulia, 9 iunie, 1609) și de principii calvini Gabriel Bethlen (A. Iulia, 25 iunie 1614), Gheorghe Rákoczy I (A. Iulia, 9 aprilie 1638), Gheorghe Rákoczy II (A. Iulia, 28 ianuarie 1653)] l. latină, l. română.

Bibliografie: BRV, I, nr. 63, p. 206-207; Buicliu, ADD-I, nr. 63-I, p. 177-178; Veress, I, nr. 171; Cipariu, 1855; Mârza, 1998, p. 49-50.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gheorghe Rákoczy al II-lea, Racoți Gheorghe; principe al Transilvaniei (1648-1660). A susținut tiparul în limba română de la Alba Iulia. În timpul său s-a încheiat tipărirea *Noului Testament* începută în vremea lui Gheorghe Rákoczy I.

Noul Testament, Bălgrad, Tipografia Princiară, 1648

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala principelui și a preoților români. Tipărirea s-a încheiat în 20 ianuarie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 54, p. 165-170; Buicliu, ADD-I, nr. 54-I, p. 167-173; BRVAC, p. 73-74; Veress, I, nr. 166, p. 80; RMK, II, nr. 684; Mârza, 1998, p. 34-44; Noul Testament 1988; Noul Testament 1998.

Psaltirea, Bălgrad, Tipografia Princiară, 1651

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala principelui.

Bibliografie: BRV, I, nr. 60, p. 184-190; Buicliu, ADD-I, nr. 60-I, p. 174; BRVAC, p. 96-97; Veress, I, nr. 168, p. 81-82; RMK, II, nr. 752; Mârza, 1998, p. 46-48; Psaltire 2001.

Rákoczy, Gheorghe I – patron, editor

Catebism calvinesc, Bălgrad, Tipografia Princiară, 1642

Observații: Cartea s-a tipărit probabil la Presaca Ampoiului (nu departe de Alba Iulia pe Valea Ampoiului) între 5-25 iulie; anul discutat 1640 de unii autori, trebuie corectat în 1642. Cartea s-a tipărit cu instrumentarul tipografiei albaiulien.

Bibliografie: BRV, I, nr. 38, p. 107; IV, nr. 38-I, p. 188-189; Buicliu, ADD-I, nr. 38-I, p. 147-148; Veress, I, nr. 159, p. 78; Mârza, 1998, p. 30-33.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gheorghe Rákoczy I, Principele Transilvaniei (1630-1648). În timpul său a început activitatea tipografiei cu litere chirilice și în limba română la

Alba Iulia, posibil să fi făcut parte din tipografia princiară.

Catebism calvinesc; l. maghiară, l. română; litere latine, ortografie maghiară; Alba Iulia, 1648

Observații: Singurul exemplar cunoscut până în zilele noastre se află la Biblioteca Teleki din Târgu Mureș. Tipografia nu este menționată, dar la Alba Iulia, în anul 1648, tipografia princiară deținea seturile de litere latine necesare iar tipograful cărții, Martin Maior, a fost atestat în această tipografie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 53, p. 160-164; BRVAC, p. 165-166; RMK, II, 683; Veress, I, nr. 167, p. 81; Tamás, 1942; Mârza, 1998, p. 44-46.

Evanghelie cu învățătură, Bălgrad, 1641

Bibliografie: BRV, I, nr. 40, p. 115-118; Buicliu, ADD-I, nr. 40, p. 149-150; BRVAC, p. 70; Veress, I, nr. 157, p. 77; Mârza, 1998, p. 26-30.

Noul Testament, Bălgrad, Tipografia Princiară, 1648

Observații: Cartea s-a tradus și tipărit pe cheltuiala principelui, căruia i se adresează una din cele două *Predoslovii*. Tipărirea s-a încheiat în 20 ianuarie. A început în vremea lui Gheorghe Rákoczy I și s-a terminat în timpul lui Gheorghe Rákoczy al II-lea.

Bibliografie: BRV, I, nr. 54, p. 165-170; Buicliu, ADD-I, nr. 54-I, p. 167-173; BRVAC, p. 73-74; RMK, II, nr. 684; Veress, I, nr. 166, p. 80; Mârza, 1998, p. 34-44; Noul Testament 1988; Noul Testament 1998.

Rațiu, Ștefan – editor

Bucoavna, Bălgrad, Tipografia Mitropoliei, 1699

Bibliografie: BRV, I, nr. 113, p. 369-370; IV, nr. 113, p. 209-210; Buicliu, ADD-I, nr. 113-I, p. 211-213; BRVAC, p. 129; Veress, I, nr. 253; Binder 1986, p. 187-190; Mârza, 1998, p. 93-98; Mircea, 2008, p. 86-102; Bucoavna 1988.

Repere biografice: Variante ale numelui: Iștvan Raț Kișfalud, Ștefan Rațiu, Pan Ștefan Raț; român înobilat de la Micești, lângă Alba Iulia, secretarul lui Atanasie Anghel, administratorul domeniului fiscal. Îndeplinea și unele funcții administrative la Mitropolia Bălgradului, fiind episcopul Mitropoliei, administratorul tipografiei, alături de Gheorghe Dăianul. Este coeditor al *Chiriacodromionului*, alături de mitropolitul

Atanasie Anghel și de protopopul Gheorghe Dăianul.

Chiriacodromion, Bălgrad, Tipografia Mitropoliei, 1699

Bibliografie: BRV, I, nr. 115, p. 372-377, 538; Buicliu, ADD-I, nr. 115-I, p. 213; BRVAC, p. 77-78; Veress, I, nr. 262, p. 142; Mârza, 1998, p. 98-104.

Razul, Constantin – editor

Canonul Sfântului Spiridon, Iași, Tipografia lui Duca Sotirioviți, 1750

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 272, p. 112; Buicliu, ADD-I, nr. 272-II, p. 256; BRVAC, p. 137-138.

Repere biografice: Constantin Razul, vornicul a finanțat tipărirea și fost patronul spiritual al ediției.

Răducanu tipograf – tipograf

Ceaslov, București, Tipografia Mitropoliei, 1801

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 104, p. 98-100.

Repere biografice: Variante ale numelui: Răducanu probar a era din Ialomița. A lucrat împreună cu Petre drugar – strângător la teasc, tipograf.

Rednic, Atanasie – patron

Evanghelie, Blaj, Tipografia Mitropoliei, 1765

Bibliografie: BRV, II, nr. 342, p. 164; DPCBRV, nr. 342, p. 203; BRVAC, p. 85; Petrik, V, p. 64; Tatai-Baltă, Mircea, 1998, p. 391.

Repere biografice: Variante ale numelui: Atanasie Rednic a fost vicar, vicar episcopal, însărcinat între altele și cu purtarea de grijă a finanțelor seminarului și a tipografiei din Blaj, respectiv cu vânzarea cărților; posibil prefect al tipografiei, împreună cu Filotei Laslo. În anul 1764, Maria Tereza l-a numit pe Atanasie Rednic, episcop de Blaj.

Rogojanu, Radu – tipograf, diortositor

Istoria a Alexandrului celui Mare din Machedonia și a lui Dariu din Persida împăraților; ediția a II-a; Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1794

Observații: Ediția descrisă în BRV diferă de cea a lui G. Tepelea; Buicliu propune două descrieri

după două volume, care diferă în unele segmente, dar ar fi apărut în același an.

Bibliografie: BRV, II, nr. 577, p. 361-365; Buicliu, ADD-I, nr. 577_{1,2}-II, p. 334-335; Veress, II, nr. 804, p. 94; Petrik, V, p. 223; Țepelea, 1964; Buicliu, Jaklovsky, 1983.

Repere biografice: Variante ale numelui: Radu Rogojanu din Râmnic a fost tipograf și diortositor în tipografia lui Petru Bart la Sibiu.

Roset, Scarlat – patron

Eliade I. Rădulescu, *Gramatica românească*, Sibiu, 1828

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa. În dedicația lui Eliade Rădulescu către Gheorghe Golescu sunt enumerate gramaticile și alte contribuții privitoare la ortografia românească.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1366, p. 579-593.

Repere biografice: Variante ale numelui: Scarlat Roset, Rosetti (?), paharnic, conte.

Pleșoianu Gr; *Grămatică românească*, Craiova, 1829

Observații: Locul tipăririi este incert. Nu este certă apariția acestei lucrări.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1428, p. 658.

Rosetti, Rosnovanu Nicolae – editor

Kleobul Georges, *Tables pédagogiques*; l. franceză; Paris, Tipografia lui Ekerhart, 1819

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa. Autorul lucrării a fost profesor la Academia Domnească de la Iași.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1055, p. 319-320; Buicliu, ADD-I, nr. 286, p. 129.

Repere biografice: Variante ale numelui: Nicolae Rosetti Roznovan; boier iluminist moldovean.

Kleobul Georges, *Table pédagogiques*; l. greacă; Iași, 1820

Observații: Rosetti a fost finanțatorul ediției. Buicliu, ADD-I consideră că este vorba despre o a II-a ediție.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1100, p. 362-363; Buicliu, ADD-I, nr. 286, p. 129; nr. 1100-III, p. 419.

Ruja, Pavel – editor

Grigore Obradovici, *Aritmetica*, Buda, Tipografia Universității, 1805

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 682, p. 461-462; IV, nr. 682, p. 274; Buicliu, ADD-I, nr. 682-II, IV, p. 359-360.

Repere biografice: Variante ale numelui: Pavel Ruja. A fost un ofițer imperial bănățean al regimentului româno-iliric.

Rumianțov, Petru Alexandrovici – patron

Hatışerif, București, Tipografia Mitropoliei, 1774

Observații: Locul și anul tipăririi sunt incerte, probabil tipografia Mitropoliei din București.

Bibliografie: BRV, II, nr. 386, p. 206.

Repere biografice: Petru Alexandrovici Rumianțov, grof; a fost general și feldmareșal în Rusia.

Învățătura Ecaterinei a II-a [Condică legiuitoare], Iași, Tipografia Mitropoliei, 1773

Bibliografie: BRV, II, nr. 380, p. 201-202; BRVAC, p. 212.

Proclamația lui Rumianțov către Cneșia Valahiei, Iași, 1770

Observații: Foaie volantă dată în 29 noiembrie 1770.

Bibliografie: BRV, II, nr. 372, p. 194.

Proclamația lui Rumianțov către norodul Cneșiei Moldovei, Iași, 1771

Observații: Foaie volantă dată în 9 februarie 1771.

Bibliografie: BRV, II, nr. 377, p. 197.

Rusu, Gheorghe – tipograf

Noul Testament, Bălgrad, Tipografia Princiară, 1648

Bibliografie: BRV, I, nr. 54, p. 165-170; Buicliu, ADD-I, nr. 54-I, p. 167-173; BRVAC, p. 73-74; Dudaș, 1977, p. 72-73; Mârza, 1998, p. 34-44; Veress, I, nr. 166, p. 80; RMK, II, nr. 684; Noul Testament 1988; Noul Testament 1998;

Repere biografice: Variante ale numelui: Gheorghe Rusu din Sibiel. Este posibil să fi contribuit la tipărirea Noului Testament. Numele lui s-a păstrat într-o însemnare manuscrisă publicată de cercetătorul Florian Dudaș.

S

Sabo, Ștefan – patron

Gheorghe Șincai, *Catechismul cel mare*, Blaj, Tipografia Seminarului, 1783

Observații: Am considerat că datorită contribuției și funcției sale, îl putem considera și patron spiritual al ediției.

Bibliografie: BRV, II, nr. 462, p. 281-282.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ștefan Sabo. A fost responsabilul din Mitropolia Făgărașului (Blajului), care și-a dat acordul pentru tipărirea *Catehismului*, împreună cu Ioan Halmaghi.

Sachelarie, Grigorie – tipograf

Simeon Logothetel, *Grainurile Maicii Domnului*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1826

Bibliografie: BRV, III, nr. 1290, p. 518.

Safranu, Gheorghe Manicati – editor

Polyzois Kontos, *Învățatură variată*; ediția a III-a; l. greacă; Viena, Tipografia lui Johannes Bartholomeus Zweck, 1818

Bibliografie: BRV, III, nr. 1002, p. 279-281.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gheorghe Manicati Safranu. A susținut construirea bisericii și a școlii primare grecești din Sibiu. La Viena s-a îngrijit de apariția cărții lui Polyzois Kontos, *Poikile didascalica*.

Samoilă popa – gravor

Varlaam, *Carte românească de învățatură*, Iași, Tipar Domnesc în Tipografia Mănăstirii Trei Ierarhi, 1643

Bibliografie: BRV, I, nr. 45, p. 137-143; IV, nr. 45, p. 190; Bucliu, ADD-I, 45-I, IV, p. 153-161; BRVAC, p. 172-173; Dudaș, 1983, passim; Byck, 1964.

Repere biografice: Popa Samoilă a fost gravor pe lângă conducătorul tipografiei de la Iași, Vasile Stavnicki și gravorul Ilie Anagnoste.

Sandu – tipograf, gravor

Antologhion, Iași, Tipografia cea nouă a Mitropoliei, 1755

Observații: Sandu apare împreună cu Grigorie, care ar trebui să fie Grigorie Stanovici și cu care a colaborat de mai multe ori. Ambii sunt trecuți în calitate de tipografi pe foaia de titlu a *Antologhionului* și tot acolo semnează împreună și „poartă”.

Bibliografie: BRV, II, nr. 293, p. 126-130; IV, nr. 293, p. 247; BRVAC, p. 35; Tatai-Baltă, 1995, p. 76-81; Tatai-Baltă, Mircea, 1998, p. 391; Chiaburu, 2005, p. 212-215; Mircea, 2008, p. 186, 210-215.

Repere biografice: Variante ale numelui: Sandu tipograf și gravor; numele lui apare în diferite forme prescurtate: S. T; Sandu T; Sandu Ieremia. A fost fiul tipografului Ieremia, Ieremia Marcovici sau Ieremia Simeon de la Iași; relația lor de familie este greu de definit în acest moment. Am propus mai sus, în cadrul vocilor *Ieremia Marcovici* și *Ieremia Simeon* o tratare independentă până la aducerea mărturiilor mai explicite despre acești unu sau doi tipografi. Sandu nu folosește în semnăturile sale o formulare mai explicită privind afilierea la tatăl său decât cea, care îl face fiul lui Ieremia. De aceea, concluzia formulată în lucrarea Mircea, 2008, p. 132-134, conform căreia Ieremia Marcovici și Ieremia Simeon sunt una și aceeași persoană, nu o susținem deocamdată. Sandu a fost activ la Rădăuți, unde a apărut pentru prima dată colaborând la *Ceaslov*-ul din anul 1745 [1744], spunându-și „Sandulu sinu Ieremia tipografulu ot Iași”; tot atunci apare și în calitate de gravor, datându-și ilustrația cu anul 7253 [1745]. A organizat tipografia de la Rădăuți (1744-1745), apoi a lucrat la Buzău (1747). La Iași a contribuit la reorganizarea tipografiei Mitropoliei și a fost zețar (1749-1759). În anul 1760, 1761 îl găsim ca topitor de litere la Blaj. (Nu putem lega reluarea activității tipografiei de la Blaj în 1747, de venirea lui Sandu, după cum ar reieși de la Chiaburu, 2005, p. 34). A fost supus unei investigații legate de falsificarea - imitarea unui ”galben holand”, adică o monedă olandeză, cum reiese din *Puncta investigatoria Typographis Balasfalvensis*. În anul 1764-1765 este poate chiar prim tipograf și gravor la Blaj. În anul 1765 a avut 36 de ani, ceea ce ne permite să presupunem ca s-a născut în 1729. Ultima sa lucrare la Blaj a apărut în anul 1773, posibil fiind reluată o placă

mai veche, după care i s-a pierdut urma. Cercetătorul C. Tatai-Baltă, p. 81 susține ca ultimul an de funcționare a lui Sandu la Blaj, anul 1773. Investigațiile din ultimii ani demonstrează că plăcile sale au fost reutilizate, mai ales la Blaj, și în anii următori. Este considerat un meșter iscusit, care a realizat lucrări tipografice și artistice de prima mână. Întâietatea în tipografie i-a fost luată de Petru Papavici râmniceanul. În această voce am încadrat toate tipărițiile în care apare numele lui Sandu, chiar dacă ele sunt reluări ale plăcilor gravate din timpul activității, ultima identificată de noi apare în anul 1817.

Apostol, Blaj, Tipografia Mănăstirii Buna Vestire, 1767

Observații: Sandu se semnează în calitate de gravor

Bibliografie: BRV, II, nr. 348, p. 172; Buicliu, ADD-I, nr. 348–II, p. 275; BRVAC, p. 48-49.

Apostol, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1756

Observații: Gravorii semnați sunt Sandu T[ipograf] și Gligorie T[ipograf], probabil Stanovici.

Bibliografie: BRV, II, nr. 296, p. 132-133; IV, nr. 296, p. 247; BRVAC, p. 47-48.

Apostol, ediția a II-a, Blaj, Tipografia Mitropoliei, Tipografia Seminarului, 1802

Observații: Gravorul Sandu nu mai funcționează în anul tipăririi, plăcile sale sunt reutilizate în ediția de față.

Bibliografie: BRV, II, nr. 644, p. 433; Buicliu, ADD-I, nr. 644–II, p. 349.

Apostol, ediția a III-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei, Tipografia Seminarului, 1814

Observații: Sandul Tipograf a gravat poarta de pe foaia de titlu, reeditată la 1814.

Bibliografie: BRV, III, nr. 845, p. 95; Buicliu, ADD-I, nr. 845–III, p. 380.

Apostol, ediția a III-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784

Observații: Autorii BRV-ului și alți specialiști contemporani semnalează anacroniile prezente în această tipăritură și ridică problema anului de apariție 1784 sau mai degrabă 1814. Este un posibil fals al tipografiei din Blaj, ediția ar fi putut apărea și între anii 1786-1790. Sandu este semnalat în această lucrare drept gravor. Buicliu consideră că această ediție este o reeditare a

Apostolului de Buzău din 1743. Sandu a fost activ între anii 1745-1773. Pe de altă parte plăcile sale au fost refolosite masiv și după ce el nu a mai funcționat.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 181, p. 96-97; Buicliu, ADD-I, nr. 181-IV, p. 309-310; BRVAC, p. 50.

Arbieraticon, Blaj, Tipografia Mitropoliei, 1777

Observații: Sandu se semnează în calitate de gravor în carte.

Bibliografie: BRV, II, nr. 399, p. 219; Buicliu, ADD-I, nr. 399, p. 290; BRVAC, p. 53; Petrik, V, p. 37.

Ceaslov, Rădăuți, Tipografia nouă a episcopului Varlaam, 1745

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 18 sau 21 septembrie. Echipa de tipografi din care a făcut parte Sandu este enumerată în lucrarea noastră la Ion drugaru.

Bibliografie: BRV, II, nr. 241, p. 85-86; BRVAC, p. 185-186; Mircea, 2008, p. 134-135.

Evanghelie, Blaj, Tipografia Mitropoliei, 1765

Bibliografie: BRV, II, nr. 342, p. 164; DPCBRV, nr. 342, p. 203; BRVAC, p. 84-85; Petrik, V, p. 64; Tatai-Baltă, Mircea 1998, p. 391; Mircea, 2008, passim.

Evanghelie, ediția a II-a; Blaj, Tipografia Mănăstirii Buna Vestire, 1776

Observații: Gravurile semnate de Sandu apar în *Evanghelia*, 1776, plăcile sale fiind refolosite în tipografia blăjeană. După C. Tatai-Baltă, 1995, p. 81, Sandu nu mai activează la Blaj după anul 1773.

Bibliografie: BRV, II, nr. 394, p. 214; Buicliu, ADD-I, nr. 394-II, p. 289; BRVAC, p. 87-88; Petrik, V, p. 64.

Evanghelie, ediția a III-a; Blaj, la Mitropolie, Tipografia Seminarului, 1817

Observații: Gravurile semnate de Sandu tipograf, având diferite forme prescurtate ale numelui, apar în *Evanghelia*, 1817, plăcile sale fiind refolosite în tipografia blăjeană.

Bibliografie: BRV, III, nr. 940, p. 187; Buicliu, ADD-I, nr. 940–III, p. 394; Tatai-Baltă, 1995, p. 76-81.

Liturgia Sfântului Ioan Gură de Aur, Rădăuți, Tipografia Episcopiei, 1745

Observații: Reținem informația din BRV, IV, că Sandu își spune tipograf și fiu al lui Irimia tipograful.

Bibliografie: BRV, II, nr. 243, p. 87; IV, nr. 243, p. 242.

Liturghii, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1759

Observații: Sandu a fost zețar în anul tipăririi *Liturghiilor* împreună cu Gheorghie, tot zețar. În BRV, IV sunt descrise exemplare în care nu apare numele lui Sandu și Gheorghie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 313, p. 145-146; IV, nr. 313, p. 248.

Molitvenic, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1747

Observații: Reținem informația din carte, unde Sandu își spune tipograf și fiu al lui Ierimia tipograful.

Bibliografie: BRV, II, nr. 258, p. 100-101.

Molitvenic, Iași, Tipografia Mitropoliei vechi, 1749

Observații: Sandu apare în formulă „copilul zățariu”, care sugerează că fiul – Sandu - a contribuit la tipărirea cărții; tatăl său, Ieremia, a fost tipograf principal.

Bibliografie: BRV, II, nr. 268, p. 109.

Penticostar, Blaj, Tipografia Mănăstirii Bunei Vestiri, 1768

Observații: Sandu tipograf semnează în calitate de gravor. (S.T.).

Bibliografie: BRV, IV, nr. 143, p. 86; Buicliu, ADD-I, nr. 143-IV, p. 281-282; Petrik, V, p. 383.

Penticostar, ediția a II-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1808

Bibliografie: BRV, II, nr. 746, p. 534-535; Chiaburu 2010, p. 446.

Polustan, Blaj, 1793

Observații: Gravorul Sandu este semnat pe o placă refolosită în tipografia blăjeană, el nemaifiind activ aici de cca. două decenii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 567, p. 356; Buicliu, ADD-I, nr. 567-II, p. 332; Petrik, V, p. 399; Tatai-Baltă, 1995, p. 76-81.

Polustan, ediția a IV-a; Blaj, Tipografia Mănăstirii Buna Vestire, 1773

Observații: Gravorul Sandu este semnat pe o placă, care putea fi gravată cu ani în urmă (Tatai-Baltă, 1995, p. 81).

Bibliografie: BRV, II, nr. 381, p. 203; Buicliu, ADD-I, nr. 381-II, p. 286; Petrik, V, p. 399.

Polustan, Blaj, 1808

Bibliografie: BRV, II, nr. 747, p. 535; Chiaburu 2010, p. 445.

Strastnic, ediția a II-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei, 1773

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala fundației Bunei Vestiri.

Bibliografie: BRV, II, nr. 382, p. 203; Buicliu, ADD-I, nr. 382-II, p. 286.

Strastnic, ediția a III-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei, Tipografia Seminarului, 1804

Observații: Pe pagina de titlu a cărții se menționează că este ediția a III-a. Buicliu, ADD-I afirmă că ar fi ediția a IV-a. Sandu este gravorul pe care, credem că, Buicliu îl citează greșit în persoana lui Stanciu - 1773 (vezi Tatai, 1975).

Bibliografie: BRV, II, nr. 674, p. 452; Buicliu, ADD-I, nr. 674-II, p. 357.

Strastnic, ediția a IV-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei, 1817

Observații: Cf. lui Buicliu ar trebui să fie ediția a V-a. În carte se refolosec mai vechile plăci semnate de gravorii P. Papavici, Sandu și I. Endredi.

Bibliografie: BRV, III, nr. 947, p. 189-190; Buicliu, ADD-I, nr. 947-III, p. 395-396.

Sandu Bucureșteanu – tipograf

Evangelie, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1762

Observații: Sandu Bucureșteanu a fost tipograful cărții împreună cu Grigorie Stanovici.

Bibliografie: BRV, II, nr. 330, p. 159-160; BRVAC, p. 83-84.

Repere biografice: Variante ale numelui: Sandu Bucureșteanu.

Sarachini, Constandin – editor

Floarea darurilor, Snagov, Tipografia Mănăstirii, 1700

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, I, nr. 119, p. 393-395; Buicliu, ADD-I, nr. 119-I, p. 214; Bădără, 1998, p. 159.

Repere biografice: Variante ale numelui: Constantin Sarachin; paharnic, fiu al doctorului Gheorghe Criteanul.

Sárdi Samuel – tipograf

Agenda Sacra; l. latină, l. germană; Sibiu, Tipografia orășenească a lui Samuel Sárdi, 1748

Observații: Cartea nu apare în BRV.

Bibliografie: Petrik, I, p. 27; BRVAC, p. 19-20.

Repere biografice: Samuel Sárdi, tipograf la Sibiu.

Tanolli, Sylvius, *Poëmation de secunda legione valachica sub Carolo Barone Enzenbergio*; l. latină; Sibiu, 1767

Observații: BRV III, nr. 1496, prezintă ediția a III-a (Oradea, Ioannes Tichy, 1830), doar pomeneste edițiile I și II din 1767, 1768.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1496, p. 706; Buicliu, ADD-I, nr. 210, p. 101.

Tanolli, Sylvius, *Poëmation de secunda legione valachica sub Carolo Barone Enzenbergio*; ediția a II-a; l. latină; Sibiu, 1768

Observații: BRV, III, nr. 1496, prezintă ediția a III-a (Oradea, Ioannes Tichy, 1830), doar pomeneste edițiile I și II din 1767, 1768.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1496, p. 706; Buicliu, ADD-I, nr. 241, p. 115.

Sava – tipograf

Eubologhion adecă Molitvenic; ediția a III-a; București, 1722

Observații: Sava este și autor al prefeței.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 57, p. 44-47.

Repere biografice: Variante ale numelui: Sava, Savva; ieromonah, a fost egumenul Bisericii Tuturor Sfinților din București, tipograf și poslușnic (poslușnicul trăia din munca proprie).

Octoib; ediția a II-a; București, Tipografia Mănăstirii Tuturor Sfinților, 1720

Observații: Tipărirea a fost fondată de tipograful Dionisie ieromonah. După moartea lui, activitatea a fost continuată de tipograful Sava.

Bibliografie: BRV, II, nr. 179, p. 2-4.

Slujbele tuturor sfinților, București, Tipografia Mănăstirii Tuturor Sfinților, 1720

Observații: Tipărirea cărții a fost începută de ieromonahul Dionisie, tipograf decedat înainte de finalizarea lucrării continuate de tipograful Savva

Bibliografie: BRV, IV, nr. 55, p. 43-44.

Savin, Chiric – tipograf

Antologhion; ediția a II-a; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1806

Observații: Tipărirea s-a încheiat în octombrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 690, p. 472-475.

Repere biografice: Variante ale numelui: Chiric Savin. În tipografia Mitropoliei de la Iași a avut calitatea de tipograf, zețar.

Scher, J. – gravor

Macarie Ieromonah, *Anastasimatar*, Viena, 1823

Observații: Cartea a apărut în ediții pentru Țara Românească și Moldova, fiecare cu propria prefață dedicatorie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1183, p. 414-417.

Repere biografice: Nu am obținut informații despre datele biografice. Gravorul Scher a sculptat {sc[ulpsit]} matrița pentru *Învieerea lui Isus*.

Schindelmayer, Carol – gravor

Gheorghe R. Golescu, *Atlas de tabele geografice*; l. greacă; Viena, 1800

Bibliografie: BRV, II, nr. 630, p. 420-421.

Repere biografice: Carol Schindelmayer a fost gravor în Viena.

Schnirer, Ioannes – tipograf

Mihail G. Boiași, *Gramatika Romanika macedo-română*; l. greacă, l. germană; Viena, Tipografia lui Ioannes Snyrer, 1813

Bibliografie: BRV, III, nr. 822, p. 72-76; IV, nr. 822, p. 296; Buicliu, ADD-I, nr. 822, p. 376-377.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan Schnirer, Ioannou Snyrer, Ioannes Snyrer; tipograf la Viena.

Schobeln, Francisc de – patron, tipograf

Bucoavnă, Brașov, Tipografia lui Francisc de Schobeln, 1817

Observații: Tipograful a fost Fridrich August Herfurt în tipografia lui Francisc de Schobeln.

Bibliografie: BRV, III, nr. 932, p. 182; Nazare Moașa, 2008, p. 237.

Repere biografice: Variante ale numelui: Francisc, Franz von/de Schobeln/Șobeln; proprietarul tipografiei de la Brașov pe care a

moștenit-o de la tatăl său Gheorghe și a preluat-o de la văduva lui în anul 1816. Francisc a continuat legătura cu finanțatorii frații Boghici; toarnă un nou set de litere la Pesta. Tipografii, care lucrează în tipografia lui sunt: Fridrich August Herfurt și Ioan Henning.

Bucoavnă, Brașov, Tipografia lui Francisc de Schobeln, 1822

Observații: Tipograful acestei ediții din *Bucoavnă* a fost Fridrich August Herfurt în tipografia lui Francisc de Schobeln.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1151, p. 393; IV, nr. 1151, p. 310.

Bucoavnă, Brașov, Tipografia lui Francisc de Schobeln, 1826

Observații: Tipograful a fost Fridrich August Herfurt în tipografia lui Francisc de Schobeln.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1267, p. 484.

Ceaslov, Brașov, Tipografia lui Francisc de Schobeln, 1826

Observații: Cartea nu figurează în BRV. Tipograful cărții a fost Fridrich August Herfurt.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 155, p. 140-141.

Ioan Prale, *Psaltirea în versuri*, Brașov, Tipografia lui Francisc de Schobeln, 1827

Observații: Tipograful acestei ediții este Fridrich August Herfurt, în tipografia lui Francisc de Schobeln.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1322, p. 546-552; Popp, 1995, p. 45-47; Petrik, III, p. 154.

Leginirea lui Caragea, București, Tipografia de la Cișmeaua Roșie, 1818

Observații: Buicliu, ADD-I, constată în cazul *Leginirii lui Caragea* inexactitatea datelor sau chiar un fals tipografic, cartea fiind tipărită de fapt la Brașov, în anul 1818, în tipografia lui Francisc de Schobeln, de Fridrich Herfurt. În BRV apar proprietarii tipografiei Constantin Caracaș, Răducanu Clinceanu și Dimitrie Topliceanu. Am realizat și fișa cu descrierea brașoveană.

Bibliografie: BRV, III, nr. 983, p. 225-227; BRV, IV, nr. 983, p. 304; Buicliu, ADD-I, nr. 983-III, p. 398-399; Veress, II, nr. 1105, p. 222-223.

Leginirea lui Caragea, Brașov, Tipografia lui Francisc de Schobeln, 1818

Observații: Conform unei mărturii din 29 martie 1819, găsită de A. Veress pe un exemplar brașovean ca însemnare manuscrisă, *Leginirea* a fost tipărită la Brașov în tipografia lui Francisc de Schobeln. La acestea se adaugă rezultatul cercetărilor prezentate în Buicliu, ADD-I, astfel încadrăm ediția din *Leginirea lui Caragea* între

tipăriturile brașovene tipărite de Fridrich Herfurt în tipografia lui Francisc de Schobeln. Realizăm două descrieri după cele două variante cunoscute bibliografiei de specialitate, având în vedere centrele tipografice de la București și Brașov.

Bibliografie: BRV, III, nr. 983, p. 225-227; BRV, IV, nr. 983, p. 304; Veress, II, nr. 1105, p. 222-223; Buicliu, ADD-I, nr. 983-III, p. 398-399.

Psaltire, Brașov, Tipografia lui Francisc de Schobeln, 1820

Observații: Tipograful ediției a fost Fridrich August Herfurt

Bibliografie: BRV, III, nr. 1082, p. 339-342.

Schobeln, Gheorghe de – patron, tipograf

Bucoavnă, Brașov, 1805

Observații: Cartea a fost tipărită în tipografia lui Gheorghe de Schobeln, de Mihail Dir.

Bibliografie: BRV, II, nr. 678, p. 455; Buicliu, ADD-I, nr. 678-II, p. 358; Petrik, I, p. 353; Nazare-Moașa, 2006, p. 305-317.

Repere biografice: Variante ale numelui: Johann Georg Edler von Schobeln, Gheorghe de Șobel, Gheorghe de Schobeln. A fost proprietarul tipografiei la Brașov arendate de familia negustorilor brașoveni Boghici, la 25 mai 1804, pentru 6 ani. Turnarea literelor pentru tipografie a avut loc la Pesta prin grija lui Mihail Dir la cererea lui Constantin Boghici. Tipografia a început să lucreze, propriu zis, din 1 august 1805. G. Schobeln avea dreptul de a tipări cărți în limbile greacă, română și ilirică. Schobeln își rezervă dreptul de a tipări și în latină, germană și maghiară. Boghici avea obligația de a-i procura unele materiale necesare tiparului. Georg von Schobeln moare în anul 1805. Contractul său cu Constantin Boghici a fost prelungit până în anul 1816 pentru văduva sa Johanna Regina von Schobeln, care avea trebuia să primească aprobarea cenzurii pentru tipărire în limba română. Moștenitorul, Franz, Francisc von Schobeln cere preluarea tipografiei în anul 1816. Pentru mai buna orientare am intercalat cărțile tipărite în perioada 1806-1815 în fișa fondatorului, pentru că pe foaia de titlu între anii 1806-1815 nu apare niciodată numele văduvei, dar nici numele fiului Francisc ci doar „Tipografia privilegiată”.

Bucoavnă, Brașov, Tipografia privilegiată, 1811

Observații: Tipograful a fost Fridrich Herfurt. Cartea s-a tipărit pe cheltuiala lui Constantin și Ioan Boghici.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 342, p. 132.

Bucoavna, Brașov, Tipografia privilegiată, 1814

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 272, p. 126.

Bucoavnă, Brașov, Tipografia privilegiată, 1816

Observații: Tipograful a fost Fridrich Herfurt. Cartea a fost tipărită pe cheltuiala lui Constantin Boghici.

Bibliografie: BRV, nr. III, 900, p. 139.

Floarea darurilor, ediția a II-a; Brașov, Tipografia privilegiată, 1808

Observații: Tipograful cărții a fost Fridrich Herfurt. Cartea a fost tipărită pe cheltuiala lui Constantin și Ioan Boghici.

Bibliografie: BRV, II, nr. 740, p. 531.

Ioan Bărac, *Istoria prea frumosului Arghir și a prea frumoasei Elena*; ediția a II-a; Brașov, Tipografia lui Gheorghe de Schobeln, 1805

Observații: Cartea nu figurează în BRV. Tipograful cărții a fost Mihail Dir din tipografia lui Gheorghe de Schobeln. Nu știm care este prima ediție, dacă această este cea de a II-a. Tot a II-a ediție mai apare și în anul 1809.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 107, p. 102

Ioan Bărac, *Istoria prea frumosului Arghir și a prea frumoasei Elena*; ediția a II-a; Brașov, Tipografia privilegiată, 1809

Observații: Tipograful cărții a fost Fridrich Herfurt. Cartea s-a tipărit pe cheltuiala fraților Constantin și Ioan Boghici. Nu știm care este prima ediție, dacă această este cea de a II-a. Tot a II-a ediție mai apare și în anul 1805.

Bibliografie: BRV, III, nr. 755, p. 1.

Istoria prea frumosului Arghir și a prea frumoasei Elena; ediția a III-a, Brașov, Tip. Șobeln, 1812

Observații: Informațiile despre carte se datorează și descrierii din bibliografia lui Petrik.

Bibliografie: BRV, III, nr. 801, p. 55; Petrik, II, p. 239.

Molitvenic, Brașov, Tipografia privilegiată, 1811

Observații: Tipograful cărții a fost Ioan August Herfurt. Cartea a fost tipărită pe cheltuiala lui Ioan și Constantin Boghici.

Bibliografie: BRV, III, nr. 794, p. 45-47.

Octoib mic, Brașov, Tipografia lui Gheorghe de Schobeln, 1805

Observații: Există trei descrieri bibliografice ale *Octoibului mic*, 1805 în bibliografia indicată. În BRV, II apare numai tipografia lui Gheorghe de Schobeln. BRV, IV indică tipografia privilegiată (probabil rămâne cea al lui Gheorghe de Schobeln) prin Fridrich Herfurt; DPCBRV îl citează pe Mihail Dir din tipografia lui Gheorghe de Schobeln.

Bibliografie: BRV, II, nr. 683, p. 462; IV, nr. 683, p. 274; DPCBRV, nr. 683, p. 261.

Octoib mic, Brașov, Tipografia privilegiată, 1810

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala lui Constantin și Ioan Boghici. Tipograful nu este indicat.

Bibliografie: BRV, III, nr. 782, p. 28.

Psaltire, Brașov, Tipografia privilegiată, 1816

Observații: Tipograful cărții a fost Fridrich Herfurt. Cartea a fost tipărită pe cheltuiala lui Constantin Boghici.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 412, p. 147.

Ușa pocăinței, Brașov, Tipografia privilegiată, 1812

Observații: Tipograful cărții a fost Ioan Fridrich Herfurt. Cartea a fost tipărită pe cheltuiala lui Ioan și Constantin Boghici.

Bibliografie: BRV, III, nr. 815, p. 64-70.

Vasile Aaron, *Patimiile și moartea Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos*, Brașov, Tipografia lui Gheorghe Schobeln, 1805

Observații: Cartea s-a tipărit prin Mihail Dir, tipograf în tipografia lui Gheorghe de Schobeln.

Bibliografie: BRV, II, nr. 676, p. 454.

Scofen, Hederich – gravor

Acatist, Sibiu, 1830

Observații: Ediția nu figurează în BRV; anul tipăririi este incert.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 320, p. 142.

Serafim – tipograf

Proschinatarul Ierusalimului și a toată Palestina; l. greacă, l. turcă; București, 1701

Bibliografie: BRV, IV, nr. 34, p. 28; Bădără, 1998, p. 132.

Repere biografice: Serafim al Pisidiei; tipograf grec care a activat în cadrul tipografiei domnești din București.

Serafim din Caracal – patron

Acolutia Sfântului Serafim; ediția a II-a; l. greacă; Iași, Tipografia grecească, 1817

Observații: Cartea a fost tipărită pe cheltuiala sa și a lui Serafim din Hios, stareț al mănăstirii Burnovo.

Bibliografie: BRV, III, nr. 957, p. 196-197.

Repere biografice: Variante ale numelui: Serafim din Caracal, Karakalinos. Caracaleanul,

arhimandrit și stareț al Mănăstirii Trei Ierarhi din Iași.

Slujba curioasei Parascheva din Epivates; l. greacă, Iași, Tipografia grecească, 1817

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala lui Serafim Caracaleanu.

Bibliografie: BRV, III, nr. 964, p. 207-213.

Thicaras, *Imnuri și rugăciuni*; l. greacă; Iași, Tipografia grecească, 1814

Observații: Cartea a fost tipărită pe cheltuiala sa și trebuia să fie daruită călugărilor și enoriașilor.

Bibliografie: BRV, III, nr. 865, p. 112.

Serafim mitropolit – patron

Evangelie cu învățătură, Brașov, 1581

Observații: Bibliografiile identifică cartea drept *Cazania* a II-a a lui Coresi. Cartea s-a tipărit între 14 decembrie 1580 - 28 iunie 1581.

Bibliografie: BRV, I, nr. 29, p. 85-93; IV, nr. 29, p. 174; BRVAC, p. 68-69; Veress, I, nr. 103, p. 43; RMK, II, nr. 158; RMNy, I, nr. 482; Pușcariu, Procopovici, 1914.

Repere biografice: Serafim a fost mitropolit al Țării Românești (1576-1586).

Psaltirea; l. slavonă; Brașov, 1577

Observații: Locul tipăririi este incert, posibil Brașov.

Bibliografie: BRV, I, nr. 20, p. 68; BRVAC, p. 94-95; RMNy, I, nr. 377.

Sevastos, Kymenitul – editor

Biblia, București, Tipografia Domnească de la Mitropolie, 1688

Bibliografie: BRV, I, nr. 86, p. 281-291; IV, nr. 86, p. 206-207; Buicliu, ADD-I, nr. 86-I, p. 194-201; BRVAC, p. 123-125; Iorga, 1938; Morărescu, 1983; Biblia, 1997.

Repere biografice: Variante ale numelui: Sevastos Trapezuntul, Chimenitul, Kymenitul, din Trapezunt; a fost profesor la școala domnească din București.

Sicikariov, Luca Ivanovici – editor

Courrier de Moldavie; l. franceză; Iași, 1790

Observații: Ziarul *Courrier de Moldavie* este prima publicație periodică din Moldova. Tipograful a fost probabil Ioan Ghennyh în tipografia utilizată

de Dimitrie Cantemir. Informația provine de la Buicliu, ADD-I.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 89, p. 84-86; Buicliu, ADD-I, nr. 89-CBRV, p. 327-329.

Repere biografice: Variante ale numelui: Luca Ivanovici Sicikariov (1741-1809). A fost absolvent al Academiei duhovnicești din Kiev, profesor de limbi străine la St. Petersburg și traducător. Îl considerăm editor, fiind redactor și având responsabilități la editarea ziarului.

Silvestru (Taha) – tipograf

Psaltire; l. slavonă de redacție medio-bulgară; ediția a II-a; Govora, Tipografia Mănăstirii, 1638

Observații: Cartea s-a tipărit în intervalul aprilie 1638 - iunie 1641. BRV, I numește cartea în vedetă *Psaltire slavonească cu Ceasoslov*, pe când în titlul citat pe p. 532, nr. 37 este vorba numai de *Psaltire*. BRVAC a intitulat cartea *Psaltire slavonească sau Ceasoslov*.

Bibliografie: BRV, I, nr. 37, p. 106-107; p. 532-535; IV, nr. 37, p. 188; BRVAC, p. 96; DTR, p. 404.

Repere biografice: Variante ale numelui: Silvestru, Silvestru Taha; s-a născut la sfârșitul secolului al XVI-lea și a decedat în anul 1645. În anul 1641 era egumen la mănăstirea Govora. Este posibil să fi contribuit și la tipărirea cărții. A fost traducător, a început și traducerea *Noului Testament* de la Bălgrad (1648) din limba greacă.

Silvestru patriarh – patron

Nectarie, *Cartea arbitralului adevărului și al dreptății*; Eustratie Argentis, *Manual în contra infailibilității papei*; Eustratie Argentis, *Cina cea divină*; l. arabă; Iași, Tipografia Mănăstirii Sfântul Sava, 1746

Observații: Cartea a apărut pe cheltuiala sa în anii 1746-1747; tipărirea s-a terminat în 25 februarie. Tirajul anunțat în prefața lui Silvestru, patriarh al Antiohiei, este de 1500 de exemplare. Patriarhul a finanțat tipărirea cărții.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 95, p. 61-67; Buicliu, ADD-I, nr. 95_{1,3}, p. 252-254.

Repere biografice: Silvestru a fost patriarh al Antiohiei.

Silvestru arhimandrit – patron, editor

Acatist și Paraclis, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1814

Observații: Tipărirea s-a încheiat la 14 martie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 843, p. 94.

Repere biografice: Silvestru arhimandrit a fost stareț la mănăstirile Neamț și Secu. A îndeplinit și funcția de administrator, responsabil al tipografiei Mănăstirii Neamțului între anii 1813-1818. A susținut și patronat tipărirea cărților în tipografia de la mănăstirea Neamț. Nu reiese clar dacă susținerea sa s-a soldat și cu finanțarea.

Adunare a cuvintelor pentru ascultare și Viața starețului Paisie de la Neamțu, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1817

Bibliografie: BRV, III, nr. 930, p. 178-181.

Alegere din toată Psaltirea, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1815

Observații: Tipărirea s-a încheiat la 1 februarie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 868, p. 115.

Apologhia, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1816

Observații: Tipărirea s-a terminat în 31 ianuarie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 897, p. 136.

Arătare [...] pre scurt a Dumnezeștilor dogme, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1816

Bibliografie: BRV, III, nr. 898, p. 137-139.

Augustin Episcopul, *Kekragarion*, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1814

Bibliografie: BRV, III, nr. 846, p. 96-97.

Cel mic și cel mare îngeresc chip (Orânduiale pentru schisma monahicească), Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1815

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 5 aprilie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 872, p. 116; IV, nr. 872, p. 300.

Întrebătoare răspunsuri adunate din Sfânta Scriptură pentru depărtarea de bucatele cele oprite făgăduinții celei călugărești, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1816

Observații: Tipărirea s-a încheiat la 10 martie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 908, p. 147-148.

Nichifor Calist Xantopulu, *Tâlcuire pre scurt [...] la antifoanele celor opt glasuri*, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1817

Bibliografie: BRV, III, nr. 950, p. 190-192.

Noul Testament, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1818

Observații: În vremea arhimandritului Silvestru a început lucrul la tipărirea *Noului Testament*.

Bibliografie: BRV, III, nr. 992, p. 246-247.

Octoib de Canoane pentru Pavcernița, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1816

Bibliografie: BRV, III, nr. 916, p. 155.

Psaltire, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1817

Bibliografie: BRV, III, nr. 946, p. 189.

Scara părintelui Ioan, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1814

Observații: Silvestru este și autor al prefeței. Tipărirea s-a încheiat în 3 iulie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 857, p. 106-109.

Viețile sfinților din luna martie, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1813

Observații: Silvestru este și autor al prefeței.

Bibliografie: BRV, III, nr. 838, p. 87-92.

Urmare întru Duminecă [...] Paștelui, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1814

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 22 martie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 861, p. 111.

Silvestru monah – tipograf

Antologhion; ediția a II-a; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1806

Observații: Tipărirea s-a încheiat în octombrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 690, p. 472-475.

Repere biografice: Variante ale numelui: Silvestru; monah, a fost zețar în tipografia Mitropoliei de la Iași.

Tâlcuirea celor șapte taine, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1807

Bibliografie: BRV, II, nr. 729, p. 505-506; DPCBRV, nr. 729, p. 267.

Viețile sfinților din luna octombrie; ediția a II-a; Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1809

Bibliografie: BRV, III, nr. 773, p. 15-20; DPCBRV, nr. 115, p. 108-110; Chiaburu 2010, p. 440.

Simeon – gravor

Psaltire; l. arabă; Alep, 1706

Bibliografie: BRV, I, nr. 154, p. 469-477.

Repere biografice: Simeon a fost gravor; gravura sa este datată cu anul 1706. Numele său apare în limba greacă și cu litere grecești.

Simeon – tipograf

Dosofoței, *Psaltirea în versuri*; l. slavonă, l. română; Uniev, Tipografia Mănăstirii, 1673

Bibliografie: BRV, I, nr. 65, p. 209-215; IV, nr. 65, p. 202; Buicliu, ADD-I, nr. 65-I, IV, p. 181; BRVAC, p. 97; Bianu, 1887; Ursu, 1974; Ursu, 1978; Corbu, 2002.

Repere biografice: Simeon a fost tipograf în tipografia mănăstirii de la Uniev.

Simion Ștefan – patron

Noul Testament, Bălgrad, Tipografia Princiară, 1648

Observații: Simion Ștefan a organizat echipa de traducători și a supravegheat tipărirea *Noului Testament*.

Bibliografie: BRV, I, nr. 54, p. 165-170; Buicliu, ADD-I, nr. 54-I, p. 167-173; BRVAC, p. 73-74; RMK, II, nr. 684; Veress, I, nr. 166, p. 80; DTR, p. 443-444; Mârza, 1998, p. 34-44; *Noul Testament* 1988; *Noul Testament* 1998.

Repere biografice: Variante ale numelui: Simion, Simion Ștefan; arhiepiscop, mitropolit al Ardealului cu sediul la Alba Iulia. Nu cunoaștem anul nașterii sale; a murit în anul 1656 în Alba Iulia. Este posibil să fi învățat la Academia Bethleniana din Alba Iulia. A fost călugăr la mănăstirea din Alba Iulia, sub numele Simion Ștefan. În anul 1643 a fost ales arhiepiscop și mitropolit al Transilvaniei, cu sediul în Alba Iulia, unde a păstorit până la sfârșitul vieții. A sprijinit tiparul românesc, probabil mijlocit prin tipografia princiară de la Alba Iulia, a condus colectivul de editori ai cărților românești din cadrul Mitropoliei Bălgradului; posibil să fi contribuit chiar la actul de tipărire în aceeași tipografie.

Psaltire, Bălgrad, 1651

Observații: Simion Ștefan a supravegheat traducerea și tipărirea *Psaltirii*.

Bibliografie: BRV, I, nr. 60, p. 184-190; Buicliu, ADD-I, nr. 60-I, p. 174; BRVAC, p. 96-97; Veress, I, nr. 168, p. 81-82; RMK, II, 752; Mârza, 1998, p. 46-48; *Psaltire* 2001.

Simionovici, Ioan – tipograf

Molitvenic, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1754

Bibliografie: BRV, II, nr. 291, p. 126.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan Simeonovici, Simionovici; diacon, tipograf și gravor - își spune tipograf ardelean.

Penticostar, Iași, 1753

Bibliografie: BRV, II, nr. 289, p. 123-126; Chiaburu, 2005, p. 215, 220.

Slovatzek – tipograf

Cele șapte taine, Timișoara, 1790

Bibliografie: BRV, II, nr. 535, p. 335; Petrik, V, p. 92.

Socevan, Constantin – tipograf

Psaltire, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1817

Bibliografie: BRV, III, nr. 945, p. 189.

Repere biografice: Variante ale numelui: Constantin Socevan; prubar în tipografia de la Iași.

Sofronie episcop – patron

Chiriadromion; l. bulgară; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1806

Observații: Tipărirea a început în 24 aprilie și s-a terminat în 25 noiembrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 708, p. 490-492.

Repere biografice: Variante ale numelui: Sofronie, episcop din Vrața. A fost traducătorul *Chiriadromionului*, posibil patronul acestei ediții. Din context reiese că ar fi putut contribui și la tipărirea cărții.

Sotiriovi, Duca – tipograf

Adunare de rugăciuni, Iași, Tipografia lui Duca Sotiriovi, 1751

Observații: Duca Sotiriovi a tipărit cartea, presupunem că în tipografia proprie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 278, p. 119; Chiaburu, 2005, p. 34, 211.

Repere biografice: Duca Sotiriovi a fost cărturar, tipograf, gravor, dar și editor; grec din Thasos, proprietar al tipografiei din Iași. A finanțat tipărirea unor cărți. Activitatea sa în tipografia de la Iași poate fi atestată între anii 1743-1752. A beneficiat de privilegiul din partea domnitorului prin care tipograful putea importa plumb și antimoniu, metale pentru aliajele necesare tiparului. Procedurile folosite de Duca Sotiriovi demonstrează că era la curent cu

metodele și procedurile folosite în afara țării. În tipografie a colaborat cu o echipă de tipografi, care au fost scutiți de bir.

Canonul Sfântului Spiridon, Iași, Tipografia lui Duca Sotirioviți, 1750

Observații: Duca Sotirioviți a fost proprietarul tipografiei în care s-a tipărit lucrarea.

Bibliografie: BRV, II, nr. 272, p. 112; Buicliu, ADD-I, nr. 272-II, p. 256; BRVAC, p. 137-138.

Ceaslov, Iași, Tipografia lui Duca Sotirioviți, 1750

Observații: Duca Sotirioviți a fost proprietarul tipografiei în care s-a tipărit cartea.

Bibliografie: BRV, II, nr. 274, p. 112-113; BRVAC, p. 188-189.

Evangelii, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1741

Bibliografie: BRV, IV, nr. 73, p. 55; Chiaburu 2010, p. 438.

Evhologhion, Iași, 1741

Bibliografie: BRV, IV, nr. 74, p. 55; Chiaburu 2010, p. 438.

Hrisovul lui Constantin Mavrocordat, Iași, 1742

Bibliografie: BRV, II, nr. 225, p. 61; Chiaburu 2010, p. 438.

Învățătură arhierească, Iași, Tipografia lui Duca Sotirioviți, 1771

Observații: Duca Sotirioviți a tipărit cartea, presupunem că în tipografia proprie. Autorii BRV-ului nu au văzut nici un exemplar din carte.

Bibliografie: BRV, II, nr. 376, p. 197; IV, nr. 376, p. 254-255.

Liturgiile, Iași, 1747

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 23 decembrie. Duca Sotirioviți a fost tipograful cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 255, p. 99.

Octoib, Iași, Tipografia lui Duca Sotirioviți, 1749

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 13 august. Duca Sotirioviți a fost proprietarul tipografiei în care s-a tipărit cartea.

Bibliografie: BRV, II, nr. 269, p. 109-110.

Paraclitichi [Octoib], Iași, 1741

Bibliografie: BRV, IV, nr. 74, p. 55; Chiaburu 2010, p. 438.

Psaltire, Iași, Tipografia lui Duca Sotirioviți, 1743

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala tipografului; a semnat și prefața.

Bibliografie: BRV, II, nr. 234, p. 76-79; IV, nr. 234, p. 240; Buicliu, ADD-I, nr. 234-II, IV, p. 248-249.

Psaltire, Iași, 1748

Observații: Locul tipării incert, probabil la Iași, unde se afla tipografia lui D. Sotirioviți, tipograful cărții. Tipărirea s-a încheiat în 20 octombrie.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 101, p. 69.

Psaltire, Iași, 1752

Bibliografie: BRV, II, nr. 282, p. 121; Chiaburu 2010, p. 438.

Rânduiala osfeștaniei mici, Iași, Tipografia lui Duca Sotirioviți, 1749

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala tipografului. Tipărirea s-a terminat în 26 februarie.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 103, p. 69-70.

Sinopsis; ediția a III-a; Iași, Tipografia lui Duca Sotirioviți, 1747

Observații: Cartea s-a tipărit de Duca Sotirioviți în tipografia proprie. Anul tipării este incert, după Buicliu, p. 255 anul este 1746.

Bibliografie: BRV, II, nr. 260, p. 102; Popescu, 1983, p. 273-277; Buicliu, ADD-I, nr. 260-II, p. 255.

Sinopsis adecă adunarea celor șapte Taine, Iași, Tipografia lui Duca Sotirioviți, 1751

Observații: Duca Sotirioviți a fost proprietarul tipografiei în care s-a tipărit lucrarea.

Bibliografie: BRV, II, nr. 279, p. 119-120.

Slujba Sfântului Timotei; l. greacă; Iași, Tipografia lui Duca Sotirioviți, 1752

Observații: Duca Sotirioviți a tipărit cartea, presupunem că în tipografia proprie.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 108, p. 71-72.

Târnosanie, Iași, Tipografia lui Duca Sotirioviți, 1752

Observații: Duca Sotirioviți a fost tipograf și proprietarul tipografiei.

Bibliografie: BRV, II, nr. 283, p. 121.

Triod, Iași, Tipografia lui Duca Sotiriovici, 1747

Observații: Duca Sotiriovici a tipărit și a suportat cheltuielile legate de editarea cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 262, p. 102-104.

Staicovici, Radu – tipograf

Thomas a Kempis, *Imitația lui Christos*; l. slavonă; Deal, Tipografia Domnească de la mănăstire, 1647

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 15 aprilie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 52, p. 158-160; IV, nr. 52, p. 194-201; Buicliu, ADD-I, nr. 52-I, p. 166-167.

Repere biografice: Radu Staicovici a fost tipograf la Mănăstirea Dealu în anul 1647.

Stan / Stanovici, Grigorie Brașoveanu – tipograf, gravor

Alfavită suflătoare, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1755

Observații: Grigorie Stanovici este semnat pe foaia de titlu a cărții.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 113, p. 73; BRVAC, p. 20-21; Chiaburu, 2005, p. 212, 214-215; Tatai-Baltă, 1995, p. 76; Mircea, 2008, p. 134-135.

Repere biografice: Variante ale numelui: Grigorie T; Grigorie Stan Brașoveanu. A fost tipograf și gravor. A fost conducătorul tipografiei episcopului Varlaam din Rădăuți, „meșter mare” și a contribuit, probabil, la organizarea sau reorganizarea tipografiei cu meșterul Sandu. A avut mai mulți colaboratori, numiți în *Ceaslov*, 1745 și citați în lucrarea de față la Ion drugarul. A învățat meșteșugul tiparului la București, unde a și activat între anii 1747-1750; între anii 1750-1764 a funcționat la Iași, chemat, probabil, de mitropolitul Iacob Putneanu și purtând numele Grigorie Stanovici. Spre sfârșitul vieții s-a călugărit. Afirmăm schimbarea formei numelui în Stanovici, fără să fi găsit o dovadă atestată de acest fel, doar faptul că lucrând la Iași a semnat consecvent cu acest nume.

Antologhion, Iași, Tipografia cea nouă a Mitropoliei, 1755

Observații: Grigorie tipograf semnat tipograf și gravor; datorită contextului, trebuie să fie Stanovici. Este tipograf și gravor în *Antologhion* împreună cu Sandu tipograf. Amândoi activi în tipografia Mitropoliei de la Iași.

Bibliografie. BRV, II, nr. 293, p. 126-130; IV, nr. 293, p. 247; BRVAC, p. 35.

Apostol, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1756

Observații: Grigorie Stanovici a fost tipograful cărții; a semnat, împreună, cu Sandu T[ipograf] o gravură sub forma Gligorie T[ipograf].

Bibliografie: BRV, II, nr. 296, p. 132-133; IV, nr. 296, p. 247; BRVAC, p. 47-48.

Bucvar, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1755

Bibliografie: BRV, II, nr. 294, p. 130-132; Chiaburu 2010, p. 438.

Catavasier, Rădăuți, Tipografia nouă a Episcopiei, 1744

Bibliografie: BRV, II, nr. 236, p. 79; IV, nr. 236, p. 240-241; BRVAC, p. 155; Chiaburu 2010, p. 438.

Cărticică de rugăciuni, București, 1747

Observații: În BRV, II titlul cărții în forma de *Molitvenic* este menționat greșit, după Buicliu titlul corect ar fi *Molitvenic/Rugăciuni în toate zilele săptămânii*, ediția a II-a. (Titlul din vedeta noastră este dat de DPCBRV.) Grigorie Stan Brașoveanu a tipărit cartea împreună cu Barbu Bucureșteanu. Tirajul a fost de 500 de exemplare iar prețul exemplarului a fost 7 parale pentru un exemplar nelegat. BRV și DPCBRV dau informații incomplete.

Bibliografie: BRV, II, nr. 257, p. 99; DPCBRV, nr. 257, p. 192; Buicliu, ADD-I, nr. 257-II, p. 254.

Ceaslov, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1763

Observații: Grigorie Stanovici a fost meșterul tipograf principal menționat pe foaia de titlu a cărții. A lucrat împreună cu Sandu Nicovici.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 332, p. 249-250; BRVAC, p. 190-191.

Ceaslov, Rădăuți, Tipografia nouă a episcopului Varlaam, 1745

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 18 sau 21 septembrie. Echipa de tipografi cu care a colaborat Grigorie Stan Brașoveanu este enumerată în lucrarea noastră la Ion drugarul.

Bibliografie: BRV, II, nr. 241, p. 85; BRVAC, p. 185-186.

Ceaslov; ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1748

Observații: Gravorul se semnează Gligorie, personaj identificat de literatura de specialitate ca fiind Stan Brașoveanu.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 100, p. 68-69. BRVAC, p. 187; Teodorescu, 2006, p. 31.

Hrisovul lui Constantin M. Ceban Racoviță, pentru desființarea văcăritului și a cuniței pe vite, Iași, 1757

Observații: S-a tipărit în 20 februarie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 304, p. 139; Chiaburu 2010, p. 438.

Evanghelie, București, Tipografia Mitropoliei, 1750

Observații: DPCBRV notează exemplare în care este menționat pe foaia de titlu numai Barbu Bucureșteanu. BRV indică pe Grigorie tipograful; presupunem că este vorba de Grigorie Stan/Stanovici.

Bibliografie. BRV, II, nr. 275, p. 113; DPCBRV, nr. 275, p. 193; BRVAC, p. 81-82.

Evanghelie, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1762

Observații: Grigorie Stanovici a fost tipograf principal, a lucrat cu Sandu Bucureșteanu. În gravura de pe foaia de titlu a *Evangeliei* s-a semnat Gligorie tipograf.

Bibliografie: BRV, II, nr. 330, p. 159-160; BRVAC, p. 83-84.

Euhologion, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1774

Observații: Meșterul tipograf a fost Grigorie Stanovici.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 153, p. 91.

Iacov, *Adunare de multe învățături*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1757

Observații: Meșterul tipograf a fost Grigorie Stanovici indicat pe foaia de titlu a cărții. Această carte cu indicația BRV, II, nr. 305 ca fiind tipărită în anul 1753 a fost corectată de Buicliu, p. 262 în 1757 după informația dată de M. Păcurariu. Anul apariției s-a stabilit după anii domniei lui Scarlat Ghica în Moldova (1757-1758 și nu 1753).

Bibliografie: BRV, II, nr. 305, p. 139-141; Buicliu, ADD-I, nr. 284-II, p. 262.

Îndreptarea păcătosului; l. slavonă, l. română; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1765

Observații: Locul tipăririi este incert: Iași, Tipografia Mitropoliei sau Timișoara. Tipărirea cărții s-a încheiat în 8 iunie.

Bibliografie: BRV, II nr. 343, p. 164-166; Buicliu, ADD-I, nr. 343-II, p. 274.

Liturghii, București, Tipografia Mitropoliei, 1747

Observații: DPCBRV descrie un exemplar diferit față de BRV. Unele exemplare ale cărții au pe foaia de titlu doi tipografi: Barbu Bucureșteanu și Grigore tipograf. În exemplarul descris în BRV apare numai Barbul Bucureșteanu.

Bibliografie: BRV, II, nr. 254, p. 98-99; DPCBRV, nr. 254, p. 192; Chiaburu 2010, p. 438.

Liturghii, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1759

Observații: Grigorie Stanovici a fost tipograful principal menționat pe foaia de titlu a *Liturghiilor*. Gravorul Grigorie T. semnat pe foaia de titlu este probabil tot Stanovici.

Bibliografie: BRV, II, nr. 313, p. 145-146; IV, nr. 313, p. 248.

Meletie Pigas, *Învățătura ortodoxă*; ediția a II-a; l. greacă; București, Tipografia Mitropoliei, 1769

Bibliografie: BRV, II, nr. 369, p. 193-194.

Molitvenic, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1764

Observații: Tipograf a fost Grigorie Stanovici.

Bibliografie: BRV, II, nr. 338, p. 162.

Psaltire, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1757

Bibliografie: BRV, II, nr. 307, p. 141-142.

Psaltire, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1766

Bibliografie: BRV, II, nr. 347, p. 171; BRVAC, p. 108.

Triod, București, Tipografia Mitropoliei, 1768

Observații: BRV, IV stabilește perioada de tipărire între 1 iulie - 7 noiembrie 1768, în BRV, II fiind indicat anul 1769.

Bibliografie: BRV, II, nr. 367, p. 192; IV, nr. 367, p. 252; DPCBRV, nr. 367, p. 211.

Stancevici, Preda – tipograf

Evangelie învățătoare, Govora, Tipografia Mănăstirii, 1642

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 28 septembrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 42, p. 120-125; IV, nr. 42, p. 189; Buicliu, ADD-I, nr. 42, p. 151-152; BRVAC, p. 70-72.

Repere biografice: Preda Stancevici a fost din Câmpulung de la tipografia ieromonahului Melchisedec. Datorită conjuncturii, Preda, tipograful *Evangeliei învățătoare* de la Govora, ar

putea fi identic cu Preda Stancevici, semnat astfel în *Psaltirea* de la Câmpulung, 1650.

Psaltire; l. slavonă; Câmpulung, Tipografia ieromonahului Melchisedec, 1650

Observații: Tipărirea s-a încheiat la 9 martie. Preda Stancevici a fost tipograf în tipografia din Câmpulung și s-a semnat în *Psaltire*.

Bibliografie: BRV, I, nr. 58, p. 177-178; BRVAC, p. 96.

Stanciu – tipograf, gravor

Abecedar mare; l. greacă; București, Tipografia nouă, 1783

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 1 martie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 464, p. 282-283; Buicliu, ADD-I, nr. 464-II, p. 302.

Repere biografice: Variante ale numelui: Stanciu Popovici, tipograf bucureștean; Stanciu tipograf Tomovici Bucureștean; Stanciu tipograf bucureștean. În anul 1779 Stanciu își spune „logofăt în tipografia Mitropoliei din București”. Pentru alcătuirea medalionului biografic al acestui tipograf și probabil și gravor ne sprijinim pe declarația proprie publicată de Buicliu, p. 302 de unde înțelegem că următorul text aparține tipografului și gravorului „Stanciul Popovici (Papavici) bucureșteanul tipograf a 22 de volume și gravor între anii 1760-1806”. La această apuțoapreciere adăugăm vocea din BRV, II, p. 568, care cunoaște un singur Stanciu - Popovici sau Tomovici tipograf. Analiza aplicată acestui tipograf (acestor tipografi) ne îndeamnă să acceptăm aceeași concluzie, cu toate că în nici o situație numele Tomovici sau Popovici nu se află alăturate. Începerea activității sale din 1760 nu o putem demonstra, deoarece ne sunt cunoscute doar tipăriturile date cu anul 1780 și pentru primii 20 de ani nu am identificat în bibliografiile utilizate, produsele sale. Întâlnim două excepții, care depășesc anul 1806 indicat de tipograf. În 1808 îl găsim semnat pe foaia de titlu, pe Stanciu Tomovici, iar în 1809 se semnează simplu Stanciu tipograf bucureștean. Stanciu a lucrat numai în tipografia Mitropoliei din București, existând câteva excepții, când tipografia nu este menționată, uneori fiind menționați și colaboratorii săi.

Antologhion, București, Tipografia Mitropoliei, 1786

Observații: Tipograful poartă numele Stanciu Tomovici.

Bibliografie: BRV, II, nr. 498, p. 311-312; BRVAC, p. 40-41.

Apostol, București, Tipografia Mitropoliei, 1784

Observații: Tipograful poartă numele Stanciu Tomovici, care semnează și o gravură în formă Stanc[iul] P. T[i]p[ograful].

Bibliografie: BRV, II, nr. 466, p. 284-285; BRVAC, p. 50-51.

Carte folositoare de suflet, București, 1799

Observații: Stanciul Popovici a fost tipograful cărții împreună cu Dimitrie Petrovici. Locul posibil de tipărire a fost tipografia Mitropoliei.

Bibliografie: BRV, II, nr. 619, p. 411-413; BRVAC, p. 148-149.

Carte folositoare de suflet; ediția a II-a; București, 1800

Observații: Locul tipăririi este probabil la București, în tipografia Mitropoliei, în care a fost tipograf Stanciu Popovici.

Bibliografie: BRV, II, nr. 624, p. 417; BRVAC, p. 149-150.

Catavasier, București, Tipografia Mitropoliei, 1781

Observații: Stanciul Popovici a fost tipograful cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 444, p. 270-271; IV, nr. 444, p. 262; DPCBRV, nr. 444, p. 219; BRVAC, p. 162-163.

Ceaslov, București, Tipografia Mitropoliei, 1780

Observații: Pe foaia de titlu apare numele tipografului Stanciu, tipograf bucureștean.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 167, p. 93.

Ceaslov, București, Tipografia Mitropoliei, 1785

Observații: DPCBRV identifică greșit o ediție a *Ceaslovului*, Târgoviște 1786. Buicliu, p. 321 anulează această ediție. Face trimitere la BRV, II, nr. 487, p. 304-305, *Ceaslov*, București, 1785, în care apare ca tipograf Stanciul Tomovici.

Bibliografie: BRV, II, nr. 487, p. 304-305; DPCBRV, nr. 72, p. 75-76; Buicliu, ADD-I, nr. 71-CBRV, p. 321; BRVAC, p. 200-201.

Ceaslov, București, Tipografia Mitropoliei, 1801

Observații: Cartea nu figurează în BRV. Stanciu Tomovici apare în calitatea sa de tipograf pe foaia

de titlu, ceea ce indică faptul că a îndeplinit o funcție superioară în tipografie.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 104, p. 98-100.

Ceaslov, București, Tipografia Mitropoliei, 1806

Observații: Pe foaia de titlu apare numele tipografului Stanciu, tipograf bucureștean.

Bibliografie: BRV, II, nr. 694, p. 478-479.

Chiriacadromion, București, Tipografia Mitropoliei, 1801

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în luna ianuarie. Tipograful a fost Stanciu Tomovici.

Bibliografie: BRV, II, nr. 632, p. 422-425.

Evhologhion; ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1808

Observații: Tipograful semnat este Stanciu Tomovici.

Bibliografie: BRV, II, nr. 739, p. 530-531.

Învățătură creștinească, București, Tipografia Mitropoliei, 1809

Observații: Tipărirea s-a încheiat în luna martie. Tipograful cărții s-a semnat Stanciu, tipograf bucureștean.

Bibliografie: BRV, III, nr. 761, p. 5.

Liturghii, București, Tipografia Mitropoliei, 1780

Observații: Pe foaia de titlu apare numele tipografului Stanciu, tipograf bucureștean.

Bibliografie: BRV, II, nr. 432, p. 253.

Octoib Mare, București, Tipografia Mitropoliei, 1792

Observații: Numele tipografului este Stanciu Tomovici.

Bibliografie: BRV, II, nr. 557, p. 349-350; DPCBRV, nr. 557, p. 242-244.

Penticostar, București, Tipografia Mitropoliei, 1782

Observații: Stanciu Popovici a fost tipograful cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 454, p. 275-276.

Penticostar, București, Tipografia Mitropoliei, 1800

Observații: Stanciu Tomovici este numele tipografului de pe foaia de titlu a cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 627, p. 418-420.

Penticostar; ediția a II-a; București, 1783

Observații: Stanciu tipograf apare aici în calitate de gravor.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 63, p. 64; Buicliu, ADD-I, nr. 63, p. 303-304.

Prăvălioară de taina ispovedanii; ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1781

Observații: Tipărirea s-a încheiat în aprilie. Buicliu îl consideră pe Stanciu Popovici tipograf bucureștean a fi Stanciu Popovici Tomovici Bucureșteanul.

Bibliografie: BRV, II, nr. 450, p. 273-274; Buicliu, ADD-I, nr. 450-II, p. 300-301.

Psaltire; ediția a III-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1780

Observații: Tipograful cărții a fost „Stanciu tipograf Tomovici bucureștean” iar gravura de pe foaia de titlu este semnată Stanci[iu] tip[ograf]. Presupunem că este vorba de aceeași persoană.

Bibliografie: BRV, II, nr. 441, p. 269-270; Buicliu, ADD-I, nr. 441-II, p. 295; BRVAC, p. 112-113.

Psaltire, București, Tipografia Mitropoliei, 1783

Observații: *Psaltirea* indicată în BRVAC pe p. 160, nr. 154 nu am identificat-o în BRV, II, IV. BRVAC face referire la BRV, IV, p. 160, unde la nr. 180 este descrisă o *Psaltire* de Râmnic, 1783. Stanciu Tomovici bucureșteanul apare în calitate de tipograf.

Bibliografie: BRVAC, nr. 154, p. 114.

Psaltire, București, Tipografia Mitropoliei, 1806

Observații: Tipograful cărții a fost Stanciu tipograf bucureștean.

Bibliografie: BRV, II, nr. 703, p. 486; IV, nr. 703, p. 278.

Slujba cviosului Dimitrie dela Basarabov, București, Tipografia Mitropoliei, 1779

Observații: Numele tipografului este Stanciu logofăt în tipografia Mitropoliei din București.

Bibliografie: BRV, II, nr. 424, p. 245-246.

Slujba cviosului Dimitrie de la Basarabov; ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1801

Observații: Tipărirea s-a încheiat în luna octombrie. Stanciu tipograf bucureștean apare pe foaia de titlu a cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 642, p. 431.

Stanciu tipograf – tipograf, gravor

Strastnic; ediția a III-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei, cu tiparul Seminarului, 1804

Observații: Pe pagina de titlu a cărții se menționează că este ediția a III-a. Buicliu, p. 357 afirmă că este ediția a IV-a. Stanciu tipograf, citat de Buicliu, prin trimiterea la C. Tatai, 1975, p. 725, 728-729, 741 pare să fie o confuzie, fiind vorba de Sandu tipograf (?), consacrat pentru centrul tipografic de la Blaj.

Bibliografie: BRV, II, nr. 674, p. 452; Buicliu, ADD-I, nr. 674-II, p. 357.

Repere biografice: Gravura semnată St[an]ciu tipograf 1773 are o apartenență incertă. Nu a fost identificat un gravor Stanciu la Blaj în perioada dată.

Stanciulovici, Proca – gravor, tipograf

Evangelie învățătoare, Deal, Tipografia Mănăstirii, 1644

Observații: Tipărirea a început la mănăstirea Govora și s-a încheiat în 2 septembrie, în tipografia de la mănăstirea Dealu. Tipograful au fost: Proca Stanciovi, Ioan Cunotovici, Tudor și Lupin Dumitrovici.

Bibliografie: BRV, I, nr. 46, p. 144-147; Buicliu, ADD-I, nr. 46, p. 161; BRVAC, p. 72-73.

Repere biografice: Variante ale numelui: Proca Stanciulovici, Proca (Procop) Stanciovi, P. S. A fost gravor și tipograf la Mănăstirea Dealu în anii 1644-1649. În *Evangelie cu învățătură* de la 1644 îl găsim cu numele de Proca Stanciovi, croitor din Râmnicul de la Ocnele Mari.

Liturghier (Slujebnic); l. slavonă; Deal, Tipografia Mănăstirii, 1646

Observații: Informația despre contribuția lui Proca Stanciovi ca tipograf al *Liturghierului* am preluat-o de la Buicliu, p. 164-165.

Bibliografie: BRV, I, nr. 49, p. 152-155; Buicliu, ADD-I, nr. 49-I, p. 164-165.

Slujebnic; l. slavonă, Târgoviște, 1646

Observații: Tipograful cărții au fost Procop Stanciovi și Radu Stoicovici.

Bibliografie: BRV, I, nr. 51, p. 158.

Thomas a Kempis, *Imitația lui Christos*; l. slavonă; Deal, Tipografia Domnească de la Mănăstire, 1647

Observații: La tipărire au contribuit pe lângă Proca Stanciulovici, Radu Stoicovici, Teodor Dumitrievici și micul Ivanovici. Lucrarea a fost terminată în 15 aprilie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 52, p. 158-160; IV, nr. 52, p. 194-201; Buicliu, ADD-I, nr. 52-I, p. 166-167.

Triodion/Penticostar; l. slavonă; Târgoviște, Tipografia Domnească, 1649

Observații: Literatura de specialitate completează inițialele identificate în gravura de pe foaia de titlu, C.T.M.O ca fiind al lui Proca Stanciovi (Buicliu, p. 173 nu se declară de acord cu această ipoteză).

Bibliografie: BRV, I, nr. 55, p. 171-175; Buicliu, ADD-I, nr. 55-56, p. 173.

Varlaam, *Carte care să chieamă Răspunsul împotriva Catebismului calvinesc*, Deal, Tipografia Mănăstirii, 1645

Observații: Buicliu presupune că Proca Stanciovi a fost tipograful cărții cu Tudor Dumitrovici (Dumitrievici).

Bibliografie: BRV, I, nr. 48, p. 150-151; IV, nr. 48, p. 190-194; Buicliu, ADD-I, nr. 48-I, IV, p. 161-163; Teodorescu, Gheție, 1984.

Stancu – tipograf

Dosoftei, *Dummedzâiasca Liturghie*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1679

Bibliografie: BRV, I, nr. 69, p. 222-225; IV, nr. 69, p. 202; Ursu, 1980.

Repere biografice: Stancu tipograf „a lucrat pecetele”, probabil gravor sau turnător de litere.

Stavniski, Vasile – tipograf, gravor

Varlaam, *Carte românească de învățătură*, Iași, Tipografia Mănăstirii Trei Ierarhi, 1643

Bibliografie: BRV, I, nr. 45, p. 137-143; IV, nr. 45, p. 190; Buicliu, ADD-I, 45-I, IV, p. 153-161; BRVAC, p. 172-173; Dudaș, 1983, passim; Chiaburu, 2005, p. 211, 214; Byck, 1964.

Repere biografice: Vasile Stavinski a fost tipograf, gravor, conducătorul tipografiei Mănăstirii Trei Ierarhi. Chiar dacă numele său seamănă în esență cu cel al lui Vasili Stavnițki din tipografia Mitropoliei de la Iași, distanța mare de timp între activitatea celor doi și mărturia despre venirea lui Stavnițki, abia în vremea

mitropolitului Dosoftei, ne fac să credem că nu poate fi vorba de una și aceeași persoană.

Stavnițki, Vasili – tipograf

Dosoftei, *Dumnezeiasca Liturghie*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1679

Bibliografie: BRV, I, nr. 69, p. 222-225; IV, nr. 69, p. 202; Bădără, 1998, p. 132-133; Chiaburu, 2005, p. 211, 214; Ursu, 1980.

Repere biografice: Variante ale numelui: Vasili Stavnițki; tipograf rutean adus din Polonia, probabil, de mitropolitul Dosoftei. După altă opinie, el a venit împreună cu Iosif Gorodețki de la Moscova (nu și cu Ionașco Bilevici?). Probabil nu este același cu Vasile Stavniski, care a fost conducătorul tipografiei Mănăstirii Trei Ierarhi de la Iași cu peste treizeci de ani mai devreme. Bădără înaintează ipoteza conform căreia ar putea fi rudă cu Simion Stavnițki, șeful tipografiei de la Uniev.

Stefanovici, Ioan – diortositor

Ceaslov, Brașov, Tipografia privilegiată, 1806

Observații: Parohul Ioan Stefanovici a fost diortositorul *Ceaslovului*.

Bibliografie: BRV, II, nr. 693, p. 477-478.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ierei Ioan Stefanovici, parohul bisericii din Bolgarseghiul Brașovului – Șcheii Brașovului. A fost prefațator și corector (diortositor).

Floarea darurilor, ediția a II-a; Brașov, Tipografia privilegiată, 1807

Observații: În BRV figurează cartea cu acest titlu, diferind doar numele tipografului și anul apariției față de ediția din 1808. Nu deținem informația despre rolul pe care l-a jucat Ioan Stefanovici în procesul de editare a cărții; semnează prefața și se declară corector în ediția din 1808, l-am considerat diortositor, îl reținem în această calitate și în acest caz. Atât titlul din 1807 cât și cel din 1808 indică pe foaia de titlu ediția a II-a.

Bibliografie: BRV, II, nr. 718, p. 498-499.

Floarea darurilor, ediția a II-a; Brașov, Tipografia privilegiată, 1808

Observații: Posibil să fie ediția a III-a, dar pe foaia de titlu apare trecută ediția a II-a. În BRV figurează cartea cu acest titlu, diferind doar numele tipografului și anul apariției față de ediția

din 1807. Ioan Stefanovici a fost corectorul textului, îl considerăm diortositor. Atât titlul din 1807 cât și cel din 1808 indică pe foaia de titlu ediția a II-a.

Bibliografie: BRV, II, nr. 740, p. 531.

Psaltire, Brașov, Tipografia privilegiată, 1807

Observații: Ierei Ioan Stefanovici a diortosit cartea împreună cu Ioan Barac.

Bibliografie: BRV, II, nr. 726, p. 504.

STK ieromonah – tipograf

Tipicon, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1816

Bibliografie: BRV, III, nr. 923, p. 157-161.

Repere biografice: Inițialele STK nu au putut fi descifrate; formularea de pe foaia de titlu „De ieromonahul STK”, ne îndreptățeste să le atribuim unui tipograf.

Stoianovici, Gheorghe – tipograf

Slujba Sf. Visarion; l. greacă; ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1759

Observații: Gheorghe Stoianovici a fost tipograful cărții în limba greacă.

Bibliografie: BRV, II, nr. 316, p. 147-148.

Stoianovici, Theodor – tipograf

Chiriacadromion; l. bulgară; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1806

Observații: Tipărirea cărții a început în 24 aprilie și s-a terminat în 25 noiembrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 708, p. 490-492.

Repere biografice: Variante ale numelui: Theodor Stoianovici din Vidin, ucenic al Episcopului Sofronie de Vrața; presupunem doar că a fost tipograf.

Stoica – tipograf

Typicon, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1816

Bibliografie: BRV, III, nr. 923, p. 157-161; Chiaburu 2010, p. 440.

Stoica tipograf – tipograf, gravor

Triod; ediția a II-a; Blaj, Tipografia Mitropoliei cu tiparul Seminarului, 1808

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 111, p. 104-107; Tatai-Baltă, Mircea, 1998, p. 397.

Repere biografice: Stoica tipograf; singurul tipograf cu acest nume la Blaj în această perioadă a fost Gabriel Stoica, prefectul tipografiei blăjene în anii 1818-1819. În *Triodul* de față apare în calitate de gravor.

Stoicovici, Ghinea – tipograf

Catavasier, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1768

Observații: Numele tipografului Ghinea Stoicovici apare pe foaia de titlu a lucrării de față.

Bibliografie: BRV, II, nr. 355, p. 176-177; BRVAC, p. 159-160.

Repere biografice: Ghinea Stoicovici; tipograf, a fost diacon la Episcopia Buzăului; semnează *prefața* în *Catavasier* cu dedicația pentru episcopul Buzăului Cozma, care a finanțat tipărirea mai multor cărți.

Psaltire, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1767

Observații: Numele tipografului Ghinea Stoicovici apare pe foaia de titlu a lucrării de față.

Bibliografie: BRV, II, nr. 352, p. 174-175; BRVAC, p. 108-109.

Stoicovici, Ioan – tipograf

Acatistul Născătoarei de Dumnezeu, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1743

Observații: Ioan Stoicovici a fost tipograful cărții. În bibliografia de specialitate se poartă polemica asupra anului de tipărire, în concluzie acesta va rămâne 1743.

Bibliografie: BRV, II, nr. 228, p. 64; IV, nr. 228, p. 239; nr. 84, p. 57.

Repere biografice: Ioan Stoicovici a fost tipograf la Buzău în tipografia Episcopiei, atestat fiind în anul 1743.

Apostol, ediția a III-a; Buzău, Tipografia Episcopiei, 1743

Observații: Numele tipografului Ioan Stoicovici apare pe foaia de titlu a cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 230, p. 65; IV, nr. 230, p. 239; BRVAC, p. 46.

Catavasier, l. română, l. slavonă, l. greacă; Buzău, Tipografia Episcopiei, 1743

Observații: Ioan Stoicovici a fost tipograful cărții; este semnat Ioan Stoicovici].

Bibliografie: BRV, IV, nr. 79, p. 55-56.

Ceaslov; l. slavonă, l. română, l. greacă; Buzău, Tipografia Episcopiei, 1743

Observații: Ioan Stoicovici a fost tipograful cărții.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 78, p. 55.

Stoicovici, Iordache – diortositor, tipograf

Antologhion, București, Tipografia Mitropoliei, 1766

Observații: Conform BRVAC tipărirea de față este identică cu ediția de Căldărușani 1766, având schimbată doar foaia de titlu, prin care și unele persoane implicate în editare. Iordache Stoicovici a fost tipograf și corector al ediției de față.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 134, p. 80-82; BRVAC, p. 36-37.

Repere biografice: Variante ale numelui: Iordache Stoicovici; Iordache a fost tipograf în tipografia Mitropoliei din București, la Căldărușani (?) și în tipografia Episcopiei din Râmnic (1750-1767).

Antologhion, Căldărușani, Tipografia Mănăstirii, 1766

Observații: Conform BRV, IV tipărirea de față este identică cu ediția de București 1766, având schimbată doar foaia de titlu. Se subînțelege din descrierea aflată în BRV, IV, nr. 133 că tipograful a fost Iordache Stoicovici.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 133, p. 80; BRVAC, p. 37.

Catavasier, București, Tipografia Mitropoliei, 1761

Observații: În *Catavasier* are calitate de tipograf.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 122, p. 77; DPCBRV, nr. 122, IV, p. 200-202; BRVAC, p. 158.

Catavasier, Buzău, 1762

Observații: Locul tipăririi este incert. Tipograful citat în DPCBRV este Iordache posibil Stoicovici.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 126, p. 79; DPCBRV, nr. 126, IV, p. 202; BRVAC, p. 159.

Ceaslov, București, 1750

Observații: Cartea nu figurează în BRV. Locul tipăririi este incert, intervalul probabil de tipărire după DPCBRV fiind 1750-1775. Iordache, Iordache tipograf apare în două locuri, DPCBRV presupune că este vorba de Iordache Stoicovici.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 26, p. 35-37; BRVAC, p. 187-188.

Ceaslov, București, Tipografia Mitropoliei, 1767

Observații: Iordache Stoicovici este tipograful menționat pe foaia de titlu a cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 349, p. 172; BRVAC, p. 191-192.

Evanghelie, București, Tipografia Mitropoliei, 1760

Observații: Iordache Stoicovici a fost tipograful cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 319, p. 149; BRVAC, p. 82-83.

Lafsaicon, București, Tipografia Mitropoliei, 1760

Observații: Iordache Stoicovici este tipograful menționat pe foaia de titlu a cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 320, p. 150-152.

Molitvenic, București, Tipografia Mitropoliei, 1764

Observații: Iordache Stoicovici este tipograful menționat pe foaia de titlu a cărții.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 337, p. 250.

Simion Arhiepiscopul Tesalonicului, *Voroavă de întrebări și răspunsuri întru Hristos*, București, Tipografia Mitropoliei, 1765

Observații: Iordache Stoicovici apare semnat ca tipograf împreună „cu toți ucenicii”.

Bibliografie: BRV, II, nr. 344, p. 166-170.

Triod; ediția a II-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1761

Observații: Nota către cititori de la sfârșitul cărții este semnată de tipograful Iordache Stoicovici. Tipograful principal de pe foaia de titlu a fost Costandin Atanasievici tipograf râmnician.

Bibliografie: BRV, II, nr. 326, p. 156; Buicliu, ADD-I, nr. 326-II, p. 269.

Stoicovici, Radu – tipograf

Liturghier (Slujebnic); l. slavonă; Deal, Tipografia Mănăstirii, 1646

Observații: Informația despre contribuția lui Radu Stoicovici ca tipograf al *Liturghierului* am preluat-o de la D. Buicliu.

Bibliografie: BRV, I, nr. 49, p. 152-155; Buicliu, ADD-I, nr. 49-I, p. 164-165.

Repere biografice: Variante ale numelui: Radu, Radu Stoicovici a fost feciorul lui Stoica din tipografia Mănăstirii Dealu ori de la Târgoviște.

Slujebnic; l. slavonă, Târgoviște, 1646

Observații: Radu Stoicovici a tipărit cartea împreună cu Procop Stanciovici.

Bibliografie: BRV, I, nr. 51, p. 158.

Stratimirovici, Ștefan – patron

Evanghelie; ediția a IV-a; Buda, Tipografia Universității, 1812

Bibliografie: BRV, III, nr. 807, p. 56; Buicliu, ADD-I, nr. 807-III, p. 374.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ștefan Stratimirovici, arhiepiscop și mitropolit din Carlovăț (1790-1836), care a patronat și viața spirituală a românilor ortodocși din Transilvania.

Mihail Neustädter, *Cuvânt pe scurt despre ultuirea vărsatului de vacă spre întărirea inimii pentru toți părinții din Ardeal*; l. iliră, l. română; Buda, Tipografia Universității, 1804

Observații: Buicliu, p. 356 introduce informația despre un tiraj paralel pe lângă cel de Sibiu 1804.

Bibliografie: Buicliu ADD-I, nr. 669-II, p. 356.

Minei mare, I-XII; Buda, Tipografia Universității din Pesta, 1804

Observații: *Mineiele* pe martie, aprilie, mai, iunie, august, septembrie, octombrie, noiembrie au fost tipărite în anul 1804. Cele pe decembrie, ianuarie, februarie și iulie s-au tipărit în anul 1805. Apoi, toate cele 12 luni au fost tipărite în 1805. Tipărirea s-a încheiat propriu-zis în anul 1807. Ștefan Stratimirovici este atestat în calitate de patron, cel puțin, în *Mineitul* pe mai.

Bibliografie: BRV, II, nr. 668, p. 449-450; nr. 681, p. 456-461; DPCBRV, nr. 668, p. 258-260; Buicliu, ADD-I, nr. 668, 681-II, p. 354-356; Dudaș, 1979, p. 375-379.

Octoib, Buda, Tipografia Universității, 1811

Observații: Bibliografia de specialitate consemnează două variante ale *Octoibului*. Patronul tipăririi a fost Ștefan Stratimirovici, diortositorul, îndreptătorul textului episcopul Iosif al Argeșului (BRV, III). Variantele diferă prin prefețe.

Bibliografie: BRV, III, nr. 796, p. 47-50; DPCBRV, nr. 796, p. 274-276; Buicliu, ADD-I, nr. 796-III, p. 371-372.

Octoib cu *Catavasier*, Buda, Tipografia Universității, 1826

Observații: Textul a fost elaborat de Constantin Diaconovici-Loga la cererea arhiepiscopului Stratimirovici; îl considerăm comanditar.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1284, p. 514-515; Buicliu, ADD-I, nr. 1284-III, p. 435-436.

Strastnic, Buda, Tipografia Universității, 1816

Observații: Tipărirea s-a terminat în 20 septembrie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 920, p. 156.

Triod, Buda, Tipografia Universității, 1816

Bibliografie: BRV, III, nr. 921, p. 157.

Typicon, Buda, Tipografia Universității din Pesta, 1826

Observații: Text tradus de Constantin Diaconovici-Loga la cererea arhiepiscopului Stratimirovici, pe care-l considerăm comanditarul lucrării.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1292, p. 523; Buicliu, ADD-I, nr. 1292-III, p. 437-438.

Stratonic ieromonah – diortositor, tipograf

Antologhion; ediția a III-a; Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1825

Bibliografie: BRV, III, nr. 1232, p. 447-453; DPCBRV, nr. 1232, p. 300-306; Chiaburu 2010, p. 441.

Repere biografice: Variante ale numelui: Stratonic ieromonah din Tipografia Mitropoliei din Iași (1817-1819). Apare în calitate de cofinanțator a *Liturghiei* tipărite în 1818, diortositor și tipograf alături de monahul Antonie. Presupunem că este același cu tipograful din tipografia Mitropoliei din București (1825-1826).

Carte folositoare de suflet, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1819

Observații: Ieromonahul Stratonic a fost diortositorul cărții împreună cu monahul Antonie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1034, p. 292-293.

Cassian Râmleanul, *Doao cuvinte*, București, Tipografia Mitropoliei, 1825

Observații: Ieromonahul Stratonic a fost tipograful cărții.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1237, p. 459.

Ceasoslov, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1817

Observații: Ieromonahul Stratonic a fost tipograf la tipografia Mitropoliei din Iași.

Bibliografie: BRV, III, nr. 936, p. 183-185.

Eufrosin Poteca, *Cuvinte panegyricice și moralnice*, București, Tipografia Mitropoliei, 1826

Observații: Ieromonahul Stratonic a fost tipograful cărții.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1287, p. 517.

Grigorie Episcopul, *Logică*, București, Tipografia Mitropoliei, 1826

Observații: Ieromonahul Stratonic a fost tipograful cărții.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1280, p. 503-507.

Liturghii, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1818

Observații: Ieromonahul Stratonic spune că a fost „cheltuatoriu”, chiar dacă cartea s-a tipărit pe cheltuiala mitropolitului Veniamin Costachi.

Bibliografie: BRV, III, nr. 984, p. 227-238.

Psaltire, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1817

Observații: Ieromonahul Stratonic a fost diortositorul cărții împreună cu monahul Antonie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 945, p. 189.

Stratonichias, Ioanichie – tipograf

Molitvenic bogat, București, Tipografia Mitropoliei, 1819

Bibliografie: BRV, III, nr. 1041, p. 306-308.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioanichie Stratonichias; tipograf și purtător de grijă în tipografia Mitropoliei din București în cazul tipăririi *Molitvenicului bogat*. Numele său ar putea duce spre varianta diortositorului și tipografului de la Iași și București, activ în aceeași perioadă, Stratonic ieromonah, dar nu avem mărturii doveditoare.

Strilbițki, Mihail – editor, tipograf, gravor

Acatist și Paraclis, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1814

Observații: Tipărirea s-a încheiat la 14 martie. Cartea cuprinde gravuri semnate protoierei Mihăilă, Mihail Strilbițki.

Bibliografie: BRV, III, nr. 843, p. 94; DTR, p. 425; Chiaburu, 2005, p. 213, 229-230, 244-245.

Repere biografice: Variante ale numelui: protoierei Mihail Strilbițchi sau Strelbițchi,

protoierei Mihail, Mihăilă, probabil și Mihail Roșianu]. A semnat ca proprietar de tipografie la Iași, Dubăsari, Movilău și apare și la Mănăstirea Neamț. Se presupune că s-ar trage dintr-o familie de gravori ruși, de origine poloneză, Strzelbicki (Ioan și Teodor); s-a stabilit în Moldova, în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea; a fost protopop, gravor și tipograf, proprietar de tipografie. Pentru prima dată apare numele său într-o gravură în anul 1756, la Iași, tot acolo a fost tipograf în anul 1762; în 1769 gravor. Totuși, prezența sa la Iași este atestată încă din 20 mai 1755, prin documentul, care vorbește despre cumpărarea unei case. O altă casă cumpără în iunie 1761. Cea mai mare parte a activității a desfășurat-o la Iași, în tipografia Mitropoliei, semnând până la anul 1789, deși concomitent apare semnat și în calitate de proprietar de tipografie la Iași în anul 1786-1792. La Dubăsari l-am identificat atât ca tipograf, cât și ca proprietar de tipografie în anii 1791-1795, unde a primit pentru bunele servicii, în calitate de protopop „moldovenesc”, pământ pentru casă și dreptul de a înființa o tipografie, chiar și o pensie. În Movilău pare să fi fost proprietarul tipografiei între anii 1796-1800. Cărțile produse în tipografia Mănăstirii de la Neamț poartă numai gravurile semnate de el (1806-1825) și de fiul său Policarp, unele împreună. A mai colaborat cu ginerele său, Simion Isoteschi. Nu cunoaștem datele nașterii și ale morții sale; s-a ajuns la concluzia că în noiembrie 1807 nu mai trăia.

Adunare a cuvintelor pentru ascultare și Viața starețului Paisie de la Neamț, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1817

Observații: Cartea cuprinde gravură semnată de Mihail Strilbițki.

Bibliografie: BRV, III, nr. 930, p. 178-181.

Alegere din toată Psaltirea, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1815

Observații: Tipărirea s-a încheiat la 1 februarie. Cartea cuprinde gravuri semnate de Mihail Strilbițki în mai multe variante prescurtate.

Bibliografie: BRV, III, nr. 868, p. 115.

Amvrosie, *Cuvântare*, l. rusă, Iași, 1790

Bibliografie: BRV, II, nr. 539, p. 339; Chiaburu 2010, p. 439.

Antologhion; ediția a III-a; Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1825

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat la 1 martie. Numele lui M. Strilbițki a fost gravor în carte.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1232, p. 447-453; DPCBRV, nr. 1232, p. 300-306.

Apologhia, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1816

Observații: Tipărirea s-a terminat în 31 ianuarie. Cartea cuprinde gravură de Mihail Strilbițki.

Bibliografie: BRV, III, nr. 897, p. 136.

Apostol, Iași, 1791

Bibliografie: BRV, II, nr. 542, p. 340; Chiaburu 2010, p. 439.

Arătare [...] pre scurt a dumnezeieștilor dogme, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1816

Observații: Nu reiese care a fost contribuția lui Mihail Strilbițki, al cărui semn tipografic l-au identificat autorii BRV-ului la sfârșitul textului.

Bibliografie: BRV, III, nr. 898, p. 137-139.

Augustin Episcopul, *Kekragarion*, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1814

Observații: Cartea cuprinde gravură semnată de Mihail Strilbițki.

Bibliografie: BRV, III, nr. 846, p. 96-97.

Bucvar, Dubăsari, Tipografia lui Mihail Strilbițki, 1792

Observații: Tipărirea s-a terminat în 12 noiembrie. Mihail Strilbițki a tipărit *Bucvarul* în tipografia proprie.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 237, p. 108; BRVAC, p. 132-133.

Bucvar, Movilău, Tipografia lui Mihail Strilbițchi, 1800

Observații: Tipărirea s-a terminat în 21 mai de protoierei Moldovei, Valahiei și Basarabiei, M. Strilbițki.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 263, p. 115; BRVAC, p. 134.

Bucvar, l. slavonă, caractere rusești, 1794

Bibliografie: BRV, II, nr. 570, p. 357.

Calendar, litere rusești și chirilice românești; Iași, 1785

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 8 august. Mihail Strilbițki se semnează în calitate de gravor împreună cu fiul său Policarp.

Bibliografie: BRV, II, nr. 484, p. 301-302; IV, nr. 484, p. 264; BRVAC, p. 135.

Cantemir Dimitrie, *Descrierea Moldovei*, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1825

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 19 august. Mihail Strilbițki apare semnat în stema Moldovei.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1234, p. 454-458; Buicliu, ADD-I, nr. 1234, p. 428-429; Veress, II, nr. 1173, p. 243-244.

Catabisis, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1777

Observații: Mihail Strilbițki apare ca gravor și tipograf în tipografia Mitropoliei de la Iași; își spune exarh al Mitropoliei, fiind și protoierei.

Bibliografie: BRV, II, nr. 406, p. 220-221; BRVAC, p. 169.

Catavasier, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1778

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 25 august. Mihail Strilbițki a fost tipograful cărții. În carte apare și o gravură semnată de el; este tipograf, ostenitor și chivernisitor, semnează și prefața.

Bibliografie: BRV, II, nr. 412, p. 224-225; BRVAC, p. 162.

Catavasier, Iași, Tipografia lui Mihail Strilbițchi, 1792

Observații: Tipărirea s-a terminat în 9 ianuarie de protoierei Moldovei, Valahiei și Basarabiei M. Strilbițki în tipografia proprie; este și autorul gravurii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 551, p. 345-346; BRVAC, p. 164.

Ceaslov, Dubăsari, Tipografia lui Mihail Strilbițki, 1794

Observații: Tipărirea s-a terminat în 9 ianuarie de protoierei Moldovei, Valahiei și Basarabiei, M. Strilbițki, în tipografia proprie; este și autorul gravurii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 573, p. 359; BRVAC, p. 206-207.

Ceaslov, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1777

Observații: Cartea urma să fie dată în dar mănăstirilor și bisericilor. În carte sunt prezente gravurile semnate de Mihail Strilbițki.

Bibliografie: BRV, II, nr. 408, p. 221-222; IV, nr. 408, p. 257; BRVAC, p. 194.

Ceaslov, Iași, Tipografia lui Mihail Strilbițki, 1792

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 2 aprilie. Mihail Strilbițki apare în această ediție în calitate de tipograf și gravor.

Bibliografie: BRV, II, nr. 553, p. 348-349; DPCBRV, nr. 553, p. 239-242; Buicliu, ADD-I, nr. 553-II, p. 329-330; BRVAC, p. 204-205.

Ceaslov, Movilău, Tipografia lui Mihail Strilbițki, 1797

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 251, p. 118.

Cel mic și cel mare îngeresc chip (Orânduiale pentru schisma monahicească), Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1815

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 5 aprilie. Cartea cuprinde gravuri semnate de Mihail Strilbițki.

Bibliografie: BRV, III, nr. 872, p. 116; IV, nr. 872, p. 300.

Cercetarea creștinismului; l. rusă; Iași, 1790

Observații: M. Strilbițki este presupus tipograf al cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 540, p. 339; BRVAC, p. 209.

Courier de Moldavie; l. franceză; Iași, 1790

Observații: Ziarul *Courier de Moldavie* este prima publicație periodică din Moldova.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 89, p. 84-86; Buicliu, ADD-I, nr. 89-CBRV, p. 327-329; Chiaburu 2010, p. 439.

Curioznică arătare; l. română, litere rusești; Iași, Tipografia cea politică, 1785

Observații: M. Strilbițki a fost tipograful și traducătorul cărții, probabil din limba rusă.

Bibliografie: BRV, II, nr. 488, p. 305.

Datoria și stăpânirea blagocinilor și a protopopilor; l. română, l. rusă; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1791

Observații: Tipărirea cărții s-a terminat în 7 august.

Bibliografie: BRV, II, nr. 544, p. 340-341; Chiaburu 2010, p. 439.

Evangelie, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1762

Observații: Mihail Strilbițki figurează în carte în calitate de gravor împreună cu Teofan monahul.

Bibliografie: BRV, II, nr. 330, p. 159-160; BRVAC, p. 83-84.

Evangelie, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1821

Observații: DPCBRV descrie un exemplar diferit față de cel descris în BRV și îl consideră extras din acea ediție. Tipărirea cărții s-a încheiat în 26 martie. Gravura cu semnătura protoiereului Mihail este citată numai în DPCBRV.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1120, p. 380; IV, nr. 1120, p. 306; DPCBRV, nr. 145, p. 130-131.

Hrisovul lui Alexandru I. Mavrocordat, Domnul Moldovei, Iași, Tipografia bisericească [?], 1785

Observații: Tipărirea publicației s-a încheiat în 28 decembrie de Mihail Strilbițki.

Bibliografie: BRV, II, nr. 490, p. 306.

[Ioan Cantacuzino], *Poezii noo*, Dubăsari, 1795

Observații: Date despre locul și anii tipării sunt incerte, Buicliu, ADD-I propune ca perioadă de editare anii 1795-1796, la Dubăsari. M. Strilbițki este indicat în calitate de tipograf.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 247, p. 111; DPCBRV, nr. 247, p. 247-248; Buicliu, ADD-I, nr. 247-IV, CBRV, p. 336-337.

Ioan Damaschin, *Descoperire [...] a pravoslavnicii credințe*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1806

Observații: Tipărirea s-a încheiat în luna iunie. În carte apare o gravură refolosită (?) al lui Mihail Strilbițki.

Bibliografie: BRV, II, nr. 697, p. 482-485.

Istoria a Alexandrului celui Mare, Movilău, Tipografia lui Mihail Strilbițki, 1796

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 15 ianuarie în tipografia lui Mihail Strilbițki, care avea atunci funcția de protopop în orașul Movilău.

Bibliografie: BRV, II, nr. 601, p. 387.

Întrebări și răspunsuri, Iași, 1787

Observații: Cartea s-a tipărit în 15 mai de Mihail [Strilbițki].

Bibliografie: BRV, IV, nr. 204, p. 101.

Întrebătoare răspunsuri adunate din Sfânta Scriptură pentru depărtarea de bucatele cele oprite făgăduinții celei călugărești, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1816

Observații: Tipărirea s-a încheiat la 10 martie. Mihail Strilbițki a apare ca gravor; numele său apare alături de Policarp Strilbițki, fiul său.

Bibliografie: BRV, III, nr. 908, p. 147-148.

Învățătură creștinească; l. română, l. rusă; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1790

Observații: Tipărirea cărții s-a terminat în 20 februarie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 537, p. 337-338; Chiaburu 2010, p. 438.

Mihail Strilbițki, *Cântec după răposare luminatului cneaz Grigorie Alexandrovici Potemkin – Tavricescu*, l. română, l. rusă; Dubăsari, 1791

Observații: Cartea nu figurează în BRV. Tipograful Strilbițki semnat prin inițiale ale numelui M. S.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 246, p. 116.

Mihail Strilbițki, *De-ale casii vorbe rusești și moldovenești*; l. rusă; l. română; Iași, 1789

Observații: DPCBRV consideră cartea M. Strilbițki, *Dialoguri ruso-românești*, 1789, BRV, II, nr. 524 identică cu M. Strilbițki, *De-ale casii [...]*, 1789. Propunem anularea ei.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 225, p. 107; DPCBRV, nr. 225. IV, p. 239.

Mihail Strilbițki, *Dialoguri ruso-românești*; l. rusă, l. română; Iași, Tipografia lui Mihail Strilbițki, 1789

Observații: M. Strilbițki a fost tipograf și autor al lucrării.

Bibliografie: BRV, II, nr. 524, p. 327; IV, nr. 524, p. 267; DPCBRV, nr. 524, p. 238.

Mihail Strilbițki, *În scurtă adunare a numelor*; l. română, l. rusă; Iași, Tipografia lui Mihail Strilbițki, 1789

Observații: Este prima lucrare lexicografică independentă în formă tipărită, primul dicționar rus-moldovenesc. Include circa 1500 de cuvinte, o listă de nume rusești, cărora li se dă corespondentul românesc. Mihail Strilbițki este autor, tipograf și îndeplinea atunci funcția de protopop de Moldova, România și Basarabia.

Bibliografie: BRV, II, nr. 525, p. 327-328; Buicliu, ADD-I, nr. 525-II, p. 326.

Molevnic; l. slavonă; Iași, Tipografia lui Mihail Strilbițki, 1789

Observații: Tipărirea s-a terminat în august de protopopul Moldovei, Valahiei și Basarabiei, M. Strilbițki, în tipografia proprie; este și autorul gravurii.

Bibliografie: BRV, II, nr. 527, p. 329-330.

Molitvenic, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1785

Observații: Mihail Strilbițki a fost tipograful cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 492, p. 307.

N. Mauroeides, *Mreaja apostolică*; I. greacă; Iași, 1756

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala autorului iar portretul său a fost gravat de Mihail Strilbițki. Este cea mai timpurie prezentă a tipografului într-o tipăritură.

Bibliografie: BRV, II, nr. 302, p. 137.

Nicolae Mavrocordat, *Cuvânt contra nicotini*; I. greacă; Iași, Tipografia lui Mihail Strilbițchi, 1786

Observații: Autorii BRV-ului presupun că Mihai Ro trebuie identificat cu Strilbițchi. La fel consideră și Buicliu, p. 321; Mihail Ro[sianul] trebuie identificat cu Mihail Strilbițki, întrucât lui îi aparțin inițialele și stema de pe verso-ul foii de titlu.

Bibliografie: BRV, II, nr. 509, p. 316; Buicliu, ADD-I, nr. 509–II, p. 321.

Noul Testament, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1818

Observații: Gravor al cărții.

Bibliografie: BRV, III, nr. 992, p. 246-247; Chiaburu 2010, p. 446.

Octoib; ediția a III-a; Cernăuți, 1823

Observații: Cartea s-a tipărit de Mihail ierei - Strilbițki.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 440, p. 152; DPCBRV, nr. 440, IV, p. 298-299; Buicliu, ADD-I, nr. 440–IV, p. 426.

Octoib de Canoane pentru Pavcerniță, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1816

Observații: Mihail Strilbițki are în carte calitatea de gravor.

Bibliografie: BRV, III, nr. 916, p. 155.

Octoib mic, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1786

Observații: Mihail Strilbițki a fost tipograful cărții împreună cu fiul său Policarp; a semnat o gravură.

Bibliografie: BRV, II, nr. 503, p. 313-315; Buicliu, ADD-I, nr. 503-II, p. 321.

Orânduiala paraclisurilor împărătești, [Iași], Tipografia lui Mihail Strilbițki, 1789

Observații: Cartea s-a tipărit în 19 iulie. Mihail Strilbițki figurează în calitate de protopop, pe lângă cel de tipograf al *Orânduielilor*.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 224, p. 106; DPCBRV, nr. 224. IV; p. 237- 238.

Pentru biruința armatelor ruse, Iași, 1769

Observații: Cartea nu este cunoscută BRV-ului. Poziția lui Strilbițki nu este foarte clară, o gravură este semnată Mih[ail].

Bibliografie: DPCBRV, nr. 48, p. 53.

Prăvălioară, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1784

Observații: Mihail Strilbițki este tipograf și gravor.

Bibliografie: BRV, II, nr. 478, p. 292-294.

Psaltire, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1782

Observații: Mihail Strilbițki este tipograf și gravor în carte. A colaborat cu zețarii: monahul Gherasim, ierei Costandin și monahul Anton.

Bibliografie: BRV, II, nr. 455, p. 277; BRVAC, p. 113.

Psaltire, Iași, Tipografia lui Mihail Strilbițchi, 1790

Bibliografie: BRV, II, nr. 538, p. 339; BRVAC, p. 117.

Psaltire, Movilău, Tipografia lui Mihail Strilbițki, 1796

Observații: Mihai Strilbițki, numit în *Psaltire*, 1796, protoiereu al Moldovei, al Valahiei, și al Basarabiei; a fost proprietar al tipografiei.

Bibliografie: BRV, II, nr. 604, p. 390; BRVAC, p. 121-122.

Psaltire, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1817

Observații: Mihail Strilbițki are în *Psaltire* calitatea de gravor și semnează în formă prescurtată: Protoierei Mihail.

Bibliografie: BRV, III, nr. 946, p. 189.

Psaltire, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1824

Observații: Gravor al cărții.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1216, p. 443-444; Chiaburu 2010, p. 446.

Rânduiala cum să cuvine a cânta cei doisprezece psalmi deosebi, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1808

Observații: Autorii gravurii reprezentând-ul pe Mântuitor sunt tatăl Mihail și fiul Policarp Strilbițchi.

Bibliografie: BRV, II, nr. 750, p. 535-536; Buicliu, ADD-I, nr. 750, p. 368; Racoveanu, 1940, p. 25.

Trepetnic de semnele omenesti, I. rusă, I. română, Iași, 1791

Bibliografie: BRV, II, nr. 549, p. 344-345; Chiaburu 2010, p. 439.

Toader Școleru, *Lețione*, Iași, Tipografia politicească, 1789

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 8 noiembrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 526, p. 328-329.

Umilicioasă rugăciune, Iași, 1817

Observații: Locul tipării este incert. Chiaburu 2010, p. 446, optează pentru 1818 ca și an al tipării. Strilbițchi este gravor, posibil și tipograf.

Bibliografie: BRV, III, nr. 949, p. 490; Chiaburu 2010, p. 446.

Viețile sfinților din luna martie, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1813

Observații: Tipărirea s-a încheiat la 26 martie. Racoveanu, p. 25, presupune că stema Moldovei este opera lui Mihail Strilbițchi.

Bibliografie: BRV, III, nr. 838, p. 87-92; Racoveanu, 1940, p. 25.

Viețile sfinților din luna aprilie, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1813

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 2 mai. Există tiraje cu anul greșit 1812, 1818. M. Strilbițchi este gravorul semnalat în Buicliu, p. 379.

Bibliografie: BRV, III, nr. 839, p. 92; IV, nr. 839, p. 296; Buicliu, ADD-I, nr. 839-III, IV, p. 379.

Viețile sfinților din luna septembrie, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1807

Observații: Inițialele lui M. Strilbițchi apar în gravurile semnalate la Buicliu p. 366.

Bibliografie: BRV, II, nr. 731, p. 507-519; Buicliu, ADD-I, nr. 731-II, p. 366.

Strilbițchi, Policarp – tipograf, gravor

Antologhion; ediția a II-a; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1806

Observații: Tipărirea s-a încheiat în octombrie. Inițialele P. S. în cadrul unei gravuri citate în BRV indică colaborarea directă sau folosirea plăcii lui Policarp Strilbițchi.

Bibliografie: BRV, II, nr. 690, p. 472-475; Chiaburu, 2005, p. 213, 229-230, 245.

Repere biografice: Variante ale numelui: Policarp Strilbițchi. Informațiile din cărțile în care l-am identificat, se referă la calitatea sa de gravor, de mai multe ori alături de tatăl său, Mihail Strilbițchi. Activitatea lui poate fi urmărită între anii 1785-1816.

Calendar; litere rusești și litere chirilice românești; Iași, 1785

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat la 8 august. Policarp Strilbițchi se semnează în calitate de gravor împreună cu tatăl său Mihail.

Bibliografie: BRV, II, nr. 484, p. 301-302; IV, nr. 484, p. 264; BRVAC, p. 135.

Ceaslov, Iași, Tipografia lui Mihail Strilbițchi, 1792

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 2 aprilie. Policarp Strilbițchi apare aici în calitate de gravor.

Bibliografie: BRV, II, nr. 553, p. 348-349; DPCBRV, nr. 553, p. 239-242; Buicliu, ADD-I, nr. 553-II, p. 329-330; BRVAC, p. 204-205.

Întrebătoare răspunsuri adunate din Sfânta Scriptură pentru depărtarea de bucatele cele oprite făgăduinții celei călugărești, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1816

Observații: Mihail și fiul său Policarp Strilbițchi au calitatea de gravor.

Bibliografie: BRV, III, nr. 908, p. 147-148.

Octoib mic, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1786

Observații: Policarp a tipărit *Octoibul mic* cu tatăl său Mihail Strilbițchi.

Bibliografie: BRV, II, nr. 503, p. 313-315; Buicliu, ADD-I, nr. 503-II, p. 321.

Psaltire, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1824

Observații: Gravor al cărții.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1216, p. 443-444; Chiaburu 2010, p. 446.

Rânduiala cum să cuvine a cânta cei doisprezece psalmi deosebi, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1808

Observații: Autorii gravurii reprezentându-l pe Mântuitorul sunt tatăl Mihail și fiul Policarp Strilbițchi.

Bibliografie: BRV, II, nr. 750, p. 535-536; Buicliu, ADD-I, nr. 750, p. 368; Racoveanu, 1940, p. 25.

Umilicioasă rugăciune, Iași, 1817

Observatii: Locul tipăririi este incert. Chiaburu 2010, p. 446, optează pentru 1818 ca și an al tipăririi. Strilbițchi este gravor, posibil și tipograf.

Bibliografie: BRV, III, nr. 949, p. 490; Chiaburu 2010, p. 446.

Sturza, Ioan Sandu – patron

Aghiasmatar, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1823

Bibliografie: BRV, III, nr. 1173, p. 405-406.

Repere biografice: Ioniță Sandu Sturdza; Sturza, a fost domn al Moldovei între anii 1822-1828.

Antologhion; ediția a III-a; Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1825

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat la 1 martie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1232, p. 447-453; DPCBRV, nr. 1232, p. 300-306.

Apanthisma, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1827

Observații: Tipărirea s-a încheiat în luna iulie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1299, p. 526-527; Buicliu, ADD-I, nr. 1299-III, p. 439.

Cantemir Dimitrie, *Descrierea Moldovei*, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1825

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 19 august.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1234, p. 454-458; Buicliu, ADD-I, nr. 1234, p. 428-429; Veress, II, nr. 1173, p. 243-244; I. R; VI, p. 164.

Carte de suflet [...] sau nevăzută război, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1826

Bibliografie: BRV, III, nr. 1271, p. 485-486.

Condica criminalicească, I-II; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1826

Bibliografie: BRV, III, nr. 1272, p. 486-489.

Evangelistar, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1826

Bibliografie: BRV, III, nr. 1273, p. 489.

Ioan Sandu Sturza, *Carte către goștinari*, Iași, 1827

Observații: Foaie volantă. Locul tipăririi este incert.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1332, p. 561.

Ioan Sandu Sturza, *Carte pentru birul satului*, Iași, 1826

Observații: Foaie volantă.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1294, p. 525.

Ioan Sandu Sturza, *Carte slujbașilor vădrari*, Iași, 1824

Observații: Foaie volantă. Anul de tipărire este incert.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1227, p. 446.

Ioan Sandu Sturza, *Întărirea anaforalei*, Iași, 1827

Observații: Foaie volantă

Bibliografie: BRV, III, nr. 1333, p. 561.

Ioan Sandu Sturza, *Întărirea anaforalei clirosului*, Iași, 1823

Observații: Foaie volantă. Locul de tipărire este incert.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1199, p. 432.

Irmologhion, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1827

Observații: Cartea s-a tipărit în 15 martie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1313, p. 536-538.

Istoria Vechiului și a Noului Testament I-III, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1824

Bibliografie: BRV, III, nr. 1211, p. 438-441.

Învățăături bristianicești; ediția a III-a; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1823

Observații: Autorii BRV-ului indică în vedetă a III-a ediție, pe când în textul foii de titlu apare ediția a II-a.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1181, p. 412-413.

Macarie Ieromonah, *Anastasimatar*, Viena, 1823

Observații: Cartea a apărut în ediții pentru Țara Românească și Moldova.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1183, p. 414-417.

Nicodim de la Athos, *Pentru păzirea celor cinci simțiri*, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1826

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 1 mai.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1283, p. 512-513; Buicliu, ADD-I, nr. 1283-III, p. 434-435.

Psaltire; ediția a II-a; Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1824

Bibliografie: BRV, III, nr. 1216, p. 443-444.

Simeon Logothetul, *Grainurile Maicii Domnului*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1826

Bibliografie: BRV, III, nr. 1290, p. 518.

Szigethy Mihály – tipograf

Versiuri de Bucurie, quand preluminatul D[om]n Ludovic Rbedei de Kis Rbede c. c. camerarin, sbi a cetei S. Leopold Viteaz s-au inaltiat la diregatoria administratoriei fõispanesci maritei varmeghii Biharii inchinate de scholarii romanesci a Oradiei Mari 28. Martie 1808; Oradea, Tipografia lui Michael Szigethy, 1809

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: Petrik, III, p. 778; Veress, II, nr. 970, p. 167.

Ș

Șerban logofăt – editor

Hrisovul lui Alexandru I. Mavrocordat, Domnul Moldovei, Iași, Tipografia bisericească, 1785

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 28 decembrie. Denumirea folosită de Tipografie bisericească este puțin obișnuită în acest context.

Bibliografie: BRV, II, nr. 490, p. 306.

Repere biografice: Variante ale numelui: Șerban logofăt; boier, logofăt de taină.

Șincai, Gheorghe – diortositor

Calendar (1808), Buda, Tipografia Universității, 1808

Observații: Textul *Hronicii românilor*, Buda, 1808, al cărui autor este Gheorghe Șincai, a fost editat în numerele *Calendarului*, între anii 1808-1809. Gheorghe Șincai a fost corector în tipografia de la Buda în timpul tipăririi *Calendarului*. Menționăm numele cenzorului: Ioan Corneli.

Bibliografie: BRV, II, nr. 735, p. 525; Buicliu, ADD-I, nr. 735-II, p. 367; DTR, p. 439–441.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gheorghe Șincai, Georgius Sinkai, G. S. de S. S-a născut în 28 februarie 1754, la Râciu, jud. Mureș, a decedat în 2 noiembrie 1816 la Sinea, în Slovacia. A fost istoric, lingvist, pedagog și teolog. A studiat la Colegiul reformat din Târgu Mureș, la Seminarul iezuit „Sf. Iosif” din Cluj, la Gimnaziul piarist din Bistrița. În perioada 1773–1774 a fost profesor de retorică și poetică la școala mănăstirii din Blaj. A fost călugărit sub numele Gavriil. A studiat la Colegiul „De Propaganda Fide” din Roma împreună cu Petru Maior și a obținut doctoratul în Filosofie și Teologie. În această perioadă a studiat arhivele și bibliotecile din Roma în legătură cu istoria și originea poporului român. În perioada 1779–1780 a studiat la Colegiul „Sfânta Ana” din Viena, la Universitatea din Viena. A revenit la Blaj, unde a fost profesor la „Școala normalicească” (1780–1781), la Gimnaziu (1781–1782), director al școlilor naționale unite din toată Transilvania (1784–1794). În urma neînțelegerilor cu episcopul Ioan Bob a renunțat la haina monahală și a funcționat la Episcopia unită din Oradea; a devenit administratorul

moșiilor și educatorul fiilor contelui Daniel Vass din Țaga. A fost directorul tipografiei de la Buda, corectorul cărților românești, suplinitorul cenzorului. În anul 1808 s-a retras la Sinea, în Slovacia, la moșia foștilor săi elevi Vass, unde a rămas până la sfârșitul vieții.

Calendar, Buda, Tipografia Universității Ungurești, 1809

Observații: Tiraj posibil de peste 1000 de exemplare, la preț 15 creițari/exemplar. Gheorghe Șincai a fost corector în tipografia de la Buda în timpul tipăririi *Calendarului*. Cenzorul a fost Ioan Corneli.

Bibliografie: BRV, III, nr. 757, p. 3; Buicliu, ADD-I, nr. 757-III, p. 369.

Carte de mână pentru economie, Buda, Tipografia Universității, 1807

Observații: În calitate de corector în tipografie, Gheorghe Șincai a intervenit în structura textului manuscris al lucrării, de aceea traducătorul Gr. Obradovici solicită înlocuirea lui cu Gheorghe Petrovici. Tipărirea s-a încheiat în 18 octombrie 1807.

Bibliografie: BRV, II, nr. 713, p. 493-497; Buicliu, ADD-I, nr. 713-II, p. 364.

Gheorghe Șincai, *Elementa Linguae Daco-Romanae sive Valabicae*, l. latină; Buda, Typis Regiae Universitatis Pestanae, 1805

Observații: Gheorghe Șincai a fost și directorul tipografiei, în timpul imprimării cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 687, p. 464-466; Buicliu, ADD-I, nr. 687-II, p. 360-361.

Grigore Obradovici, *Aritmetica*, Buda, Tipografia Universității, 1805

Observații: Gheorghe Șincai a fost corectorul lucrării.

Bibliografie: BRV, II, nr. 682, p. 461-462; IV, nr. 682, p. 274; Buicliu, ADD-I, nr. 682-II, IV, p. 359-360.

Hronica românilor și a mai multor neamuri, Buda, Tipografia Universității, 1808

Observații: Tipărirea a început pe cheltuiala tipografiei. Pe Gheorghe Șincai îl considerăm pe lângă autor și editor pentru contribuția la editarea primelor părți din *Hronica*.

Bibliografie: BRV, II, nr. 751, p. 536-537; Veress, II, nr. 967, p. 166.

Minei Mare, I-XII; Buda, Tipografia Universității, 1805

Observații: Pe Gheorghe Șincai îl considerăm diortositorul lucrării, având calitatea de cenzor și corector în tipografia de la Buda (1804), în vremea editării *Mineielor*. După el, au avut aceeași funcție Samuil Micu și Ioan Corneli (până la 1807).

Bibliografie: BRV, II, nr. 668, p. 449-450; nr. 681, p. 456-461; DPCBRV, nr. 668, p. 258-260; Buicliu, ADD-I, nr. 668, 681-II, p. 354-356; Dudaș, 1979, p. 375-379.

Nicolae Horga-Popovici, *Oglindă arătată omului înțelept*, Buda, Tipografia Universității, 1807

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 2 decembrie. Gheorghe Șincai este considerat diortositor, a fost corectorul lucrării și cenzor în tipografia de la Buda.

Bibliografie: BRV, II, nr. 720, p. 500-502; Buicliu, ADD-I, nr. 720-II, p. 365.

Șoanul, Petru – tipograf

Calendar, Brașov, Tipografia nouă, 1733

Bibliografie: BRV, II, nr. 207, p. 48; IV, nr. 207, p. 237; DTR, p. 441; Răduică, p. 199-200.

Repere biografice: Variante ale numelui: Petcu Șoanul, Petre Șoanul, Petrus; s-a născut în anul 1706 în Brașov și a decedat în anul 1741 în Brașov. A fost preot, tipograf și dascăl. A studiat la Școala românească din Șcheii Brașovului și a funcționat ca dascăl și preot la biserica „Sf. Nicolae” din Șchei. Acolo a pus bazele unei tipografii modeste care se pare că ar fi funcționat între anii 1731-1739 și a tipărit numai calendare, probabil 4 la număr.

Calendar, Brașov, 1737

Observații: Petre tipograful a tipărit un calendar la Brașov. Informația este trunchiată, ar putea fi vorba de Petre Șoanul.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 71, p. 54.

Ștefan episcop – patron

Ceaslov; l. slavonă; Govora, Tipografia Domnească și a Mănăstirii, 1638

Observații: Episcopul Ștefan a fost patronul tipăririi alături de episcopul Ignatie al Râmnicului și de mitropolitul Teofil al Ungrovlahiei. Tipărirea s-a încheiat în 30 decembrie 1638.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 16, p. 19-20.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ștefan de Buzău, Ștefan Bozovski, Buzevski, episcop de Buzău, a patronat tipărirea cărților românești în tipografiile de la Govora și Deal, împreună cu mitropolitul Țării Românești Teofil și episcopul de Râmnic Ignatie (Râvnițki).

Evangelie învățătoare, Govora, Tipografia Mănăstirii, 1642

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 28 septembrie, dar se mută de la Govora la mănăstirea Dealu.

Bibliografie: BRV, I, nr. 42, p. 120-125; IV, nr. 42, p. 189; Buicliu, ADD-I, nr. 42, p. 151-152; BRVAC, p. 70-72.

Evangelie învățătoare, Deal, Tipografia Mănăstirii, 1644

Bibliografie: BRV, I, nr. 46, p. 144-147; Buicliu, ADD-I, nr. 46, p. 161; BRVAC p. 72-73.

Psaltire; l. slavonă de redacție medio-bulgară; ediția a II-a; Govora, Tipografia Mănăstirii, 1638

Observații: Cartea s-a tipărit în intervalul aprilie 1638 - iunie 1641. BRV, I numește cartea în vedetă *Psaltire slavonească cu Ceasoslov*, pe când în titlul citat tot acolo la p. 532 este vorba numai de *Psaltire*. BRVAC a intitulat cartea *Psaltire slavonească sau Ceasoslov*. S-ar putea să fi existat două tiraje, care diferă prin numele episcopului, patron al editării. Ștefan episcop de Buzău a patronat tipărirea cărții.

Bibliografie: BRV, I, nr. 37, p. 106-107; p. 532-535; IV, nr. 37, p. 188; BRVAC, p. 96.

Ștefan episcop și mitropolit – patron, editor

Acoluții. Carte pentru sfintele slujbe; l. greacă; București, Tipografia Mitropoliei, 1736

Bibliografie: BRV, II, nr. 214, p. 51-52; BRVAC, p. 150; DTR, p. 444-445.

Repere biografice: Mitropolitul și episcopul Ștefan s-a născut cca. în anul 1680 și a decedat în anul 1738 la Căldărușani. A fost episcop de Buzău (1719-1731) și mitropolit al Țării Românești (1732-1738). În calitatea sa de mitropolit a patronat tipărirea cărților românești.

Antologhion; ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1736

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala mitropolitului.

Bibliografie: BRV, II, nr. 212, p. 50; BRVAC, p. 30.

Chiriacadromion, București, Tipografia Mitropoliei, 1732

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala mitropolitului.

Bibliografie: BRV, II, nr. 205, p. 45-47; BRVAC, p. 210-211; DTR, p. 444.

Octoib; ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1736

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala mitropolitului.

Bibliografie: BRV, II, nr. 213, p. 51.

Psaltire; l. slavonă, l. română; București, Tipografia Mitropoliei, 1735

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala mitropolitului.

Bibliografie: BRV, II, nr. 211, p. 49-50; IV, nr. 211, p. 238.

Ștefan ierodiaconul de la București – diortositor

Ceaslov, București, Tipografia Mitropoliei, 1785

Observații: Ștefan ierodiaconul a diortosit cartea.

Bibliografie: BRV, II, nr. 487, p. 304-305; BRVAC, p. 200-201.

Repere biografice: Ștefan ierodiaconul de la Mitropolia din București. A avut calitatea de diortositor (1785).

Ștefan ierodiaconul de la Iași – diortositor

Dimitrie mitropolit al Rostovului, *Apologhia*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1803

Bibliografie: BRV, II, nr. 660, p. 445; DTR, p. 445.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ștefan, ierodiacon de la Mănăstirea Neamțului. A fost călugăr în mănăstirea Neamț, a avut și calitatea de traducător. A murit în anul 1807.

Ștefan din Ohrida – tipograf

Antologhion slavonesc; l. slavonă de redacție medio-bulgară cu elemente rusești; Câmpulung, Tipografia Mănăstirii Intrarea Domnului, 1643

Observații: Tipărirea a început în 13 decembrie 1642 și s-a încheiat în 11 octombrie 1643.

Bibliografie: BRV, I, nr. 44, p. 128-136; IV, nr. 44, p. 189-190; BRVAC, p. 26-27; Popp, 1995, p. 161.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ștefan din Ohrida, Ștefan tipograful, Ștefan Sprinten la Mers sau Ștefan Brzohodec; a fost ieromonah la Govora. Probabil provine din spațiul macedo-român. A fost tipograf la Govora și Câmpulung, totodată a fost colaboratorul lui Meletie Macedoneanul și Nectarie Pelagonianul, cu care a fost trimis de Matei Basarab la Petru Movilă să cumpere o tipografie și să aducă niște tipografi. Există informația conform căreia, pe un manuscris din Șcheii Brașovului, s-a păstrat însemnarea din anul 1644, în care se menționează că Ștefan tipograful se afla atunci în timpul călătoriei la mitropolitul Ștefan la Bălgrad. Astfel, având experiența necesară, ar fi putut colabora la pregătirile sau și la tipărirea *Noului Testament* de la 1648.

Molîtvenic, Euchologhion sau Trebnic slavonesc; redacție medio-bulgară cu elemente rusești; Câmpulung, Tipografia Domnească, 1635

Bibliografie: BRV, I, nr. 35, p. 103-104; nr. 35, p. 529-532; IV, nr. 35, p. 181-188; Buicliu, ADD-I, nr. 35-I, IV, p. 147.

Noul Testament, Bălgrad, Tipografia Princiară, 1648

Observații: Ștefan din Ohrida ar fi putut face parte din grupul de tipografi al *Noului Testament*.

Bibliografie: BRV, I, nr. 54, p. 165-170; Buicliu, ADD-I, nr. 54-I, p. 167-173; BRVAC, p. 73-74; RMK, II, nr. 684; Veress, I, nr. 166, p. 80; Popp, 1995, p. 161; Mârza, 1998, p. 34-44; Noul Testament 1988; Noul Testament 1998.

Pravilă, Govora, Tipografia Mănăstirii, 1640

Observații: Ștefan ieromonah este colaboratorul, dar și succesorul egumenului Meletie Macedoneanul, tipograful.

Bibliografie: BRV, I, nr. 39, p. 108-114; IV, nr. 39, p. 189; Buicliu, ADD-I, nr. 39-I, p. 149.

Psaltire; l. slavonă de redacție medio-bulgară; ediția a II-a; Govora, Tipografia Mănăstirii, 1638

Observații: Cartea s-a tipărit în intervalul aprilie 1638 - iunie 1641. BRV I numește cartea în vedetă *Psaltire slavonească cu Ceasoslov*, pe când în titlul citat pe p. 532, nr. 37 este vorba numai de *Psaltire*. BRVAC a intitulat cartea *Psaltire slavonească sau Ceasoslov* [!].

Bibliografie: BRV, I, nr. 37, p. 106-107; p. 532-535; IV, nr. 37, p. 188; BRVAC, p. 96.

Ștefan ieromonah – diortositor

Întâia învățătură pentru tineri; l. slavonă, l. rusă, l. română; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1726

Observații: În carte apare în funcția de corector.

Bibliografie: BRV, II, nr. 193, p. 29-32; Duțu, 1983, p. 235; Buicliu, ADD-I, nr. 193-II, p. 235-236.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ștefan; ieromonah, egumen al mănăstirii Govora; a fost și episcop al Râmnicului.

Ștefan mitropolit – patron, editor

Îndreptarea Legii, Târgoviște, Tipografia lui Matei Basarab la Mitropolie, 1652

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala mitropolitului.

Bibliografie: BRV, I, nr. 61, p. 190-203; IV, nr. 61, p. 201; Buicliu, ADD-I, nr. 6-I, IV, p. 174-177; DTR, p. 444; Rădulescu, 1962.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ștefan, mitropolit al Țării Românești s-a născut cca. în anul 1600 și a decedat în anul 1668. A fost călugăr, ieromonah, egumen, copist, caligraf, miniaturist. Între anii 1648-1653, 1655-1668 a fost mitropolit al Țării Românești. A susținut și a patronat tipărirea cărților românești.

Mystrio sau Sacrament, Târgoviște, 1651

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala mitropolitului.

Bibliografie: BRV, I, nr. 59, p. 178-183; Buicliu, ADD-I, nr. 59-I, p. 174.

Pogribania preoților, Târgoviște, 1650

Observații: Tipărirea s-a terminat în 25 noiembrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 57, p. 175-177.

Psaltire; l. slavonă, Câmpulung, Tipografia ieromonahului Melchisedec, 1656

Observații: Tipărirea s-a terminat în 9 martie. Cartea s-a tipărit pe cheltuiala mitropolitului.

Bibliografie: BRV, I, nr. 58, p. 177-178.

Tárnosanie, Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1652

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala mitropolitului.

Bibliografie: BRV, I, nr. 62, 204-206; IV, nr. 62, p. 201; Buicliu, ADD-I, nr. 62-I, IV, p. 177.

Triodion/Penticostar; l. slavonă; Târgoviște, Tipografia Domnească, 1649

Bibliografie: BRV, I, nr. 55, p. 171-175; Buicliu, ADD-I, nr. 55-56, p. 173.

Ștefan tipograf – tipograf

Ceaslov, Rădăuți, Tipografia nouă a episcopului Varlaam, 1745

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 18 sau 21 septembrie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 241, p. 85-86; BRVAC, p. 185-186; Mircea, 2008, p. 134-135.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ștefan; poslușnic (tipograf) a activat în tipografia de la Rădăuți, a episcopului Varlaam, care a funcționat între anii 1744-1745, sub conducerea tipografului Grigorie Stan Brașoveanul.

Șubon, Constantin – editor

Învățăături creștinești, Viena, Tipografia lui Joseph Kurzböck, 1785

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 491, p. 306-307; DTR, p. 447.

Repere biografice: Variante ale numelui: Constantin Șuboni, Șuboniu. S-a născut cca. în anul 1750, în Jebel, jud. Timiș, într-o familie de preot, și a decedat în anul 1812 în Timișoara. A fost preot în Timișoara, protopop al Lipovei, al Timișoarei, între anii 1798–1800 profesor de teologie în Timișoara. După anul 1800 a fost ales în Consiliul eparhial al eparhiei Timișoara. A patronat tipărirea cărților românești.

Mihai Roșu, *Învățăături creștinești*, Viena, Tipografia lui Joseph Kurzböck, 1775

Observații: Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa. Numele autorului este incert.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 155, p. 91-92.

Prescurtă arătare pentru Dumnezeu; l. română, l. germană; Viena, Tipografia lui Iosif Kurzböck, 1784

Observații: Prefața este semnată de Theofan Procopovici, care ar putea fi și autorul textului. Cartea s-a tipărit pe cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 479, p. 294; Buicliu, ADD-I, nr. 479-II, p. 309.

Șuliovski, Ghiorghe – patron

G. C. Roja, *Măestria ghiovășirii românești cu litere latinești*; l. română, l. greacă; Buda, 1809

Bibliografie: BRV, III, nr. 771, p. 13-15.

Repere biografice: Ghiorghe Șuliovski a fost locuitor în Budapesta. Autorul îi dedică lucrarea.

Șuțu, Alexandru Nicolae – patron

Acatist, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1819

Observații: DPCBRV identifică greșit anul 1810 ca fiind anul tipăririi. Buicliu, ADD-I exclude ediția din 1810, deoarece episcopul Galaktion, în timpul căruia apare cartea, a părăsit între 25 ianuarie 1813-12 aprilie 1824.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1027, p. 287; DPCBRV, nr. 116, p. 110-111; Buicliu, ADD-I, nr. 116, p. 370.

Repere biografice: Șuțu Alexandru, domn al Moldovei (1801-1802) și al Țării Românești (1806, 1818-1821). Înainte de a deveni domnitor a îndeplinit funcția de mare dragoman al Porții (1759-1801).

Agapie Criteanul, *Minunile Fecioarei Maria*, Râmnic, 1820

Bibliografie: BRV, III, nr. 1063, p. 325-326; Buicliu, ADD-I, nr. 1063-III, p. 415-416.

Apologhia, București, Tipografia nouă a lui Răducanu Clinceanu și Dimitrie Topliceanu, 1819

Observații: Autorii BRV-ului indică în vedeta descrierii cărții ediția a II-a, pe când în descrierea foii de titlu se menționează că este vorba de prima ediție. Tipărirea s-a încheiat în iunie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1030, p. 288-289.

Apostol, București, 1820

Bibliografie: BRV, III, nr. 1064, p. 326-327; DPCBRV, nr. 1064, p. 293.

Atanasie cel Mare, *Întrebări și răspunsuri teologhicești*; ediția a III-a; București, 1821

Bibliografie: BRV, III, nr. 1111, p. 369.

Ceaslov, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1801

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 255, p. 121; I, R; VI, p. 491-497.

Grigore din Nazianz, *Cuvinte pentru preoție*, București, 1821

Bibliografie: BRV, III, nr. 1121, p. 380-381.

Ioan Gură de Aur, *Cuvinte șase pentru preoție și ale altor trei Sfinți părinți trei Canonicești Epistolii*, București, Tipografia lui Constantin Caracaș de la Cișmeaua răposatului Mavrogheni, 1820

Bibliografie: BRV, III, nr. 1074, p. 330-331.

Molitvenic bogat, București, Tipografia Mitropoliei, 1819

Bibliografie: BRV, III, nr. 1041, p. 306-308.

Penticostar, București, Tipografia lui Constantin Caracaș, Răducanul Clinceanu și Dumitrache Topliceanu, 1820

Bibliografie: BRV, III, nr. 1079, p. 335-337; Buicliu, ADD-I, nr. 1079-III, p. 417.

Petre din Efes, *Noul Anastasimatar*; l. greacă; București, Tipografia de curând înființată, 1820

Bibliografie: BRV, III, nr. 1092, p. 351-356.

Prăvilioară adecă Molitvenic în scurt, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1802

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 12 martie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 652, p. 438-439.

Psaltire, București, 1820

Bibliografie: BRV, III, nr. 1081, p. 339.

Psaltire, București, Tipografia lui Constantin Caracaș, Răducanul Clinceanu și Dumitrache Topliceanu, 1820

Bibliografie: BRV, III, nr. 1083, p. 342-345; IV, nr. 1083, p. 305; Buicliu, ADD-I, nr. 1083-III, IV, p. 417-418.

Psaltire, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1802

Bibliografie: BRV, II, nr. 653, p. 439.

Psaltire, Râmnic, Tipografia lui Gheorghie și Nicolae Vlădescu, 1819

Bibliografie: BRV, III, nr. 1047, p. 313; IV, nr. 1047, p. 305; Florescu, 1998, p. 54-56.

Rânduiala cântării celor 12 psalmi deosebi, București, 1820

Bibliografie: BRV, IV, nr. 431, p. 150.

Rugăciuni către [...] Născătoare de Dumnezeu, București, Tipografia Mitropoliei, 1819

Bibliografie: BRV, III, nr. 1048, p. 313-314.

Viața sfântului Vasile cel Nou, București, Tipografia nouă a lui Răducanul Clincianul și Dimitrie Topliceanul, 1819

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 12 iulie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1050, p. 314.

Șuțu, Mihai Constantin – patron

Acatist, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784

Bibliografie: BRV, II, nr. 465, p. 283-284; BRVAC, p. 17-18.

Repere biografice: Variante ale numelui: Mihai (Draco) Șuțu, domn al Țării Românești (1783-1786, 1791-1792, 1801-1802). Domn al Moldovei (1792-1795).

Apostol, București, Tipografia Mitropoliei, 1784

Bibliografie: BRV, II, nr. 466, p. 284-285; BRVAC, p. 50-51.

Apostol, ediția a III-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784

Observații: Pe foaia de titlu este numele voievodului Ioan Mavrogheni Nicolae Mavrocordat, care nu este corect ar trebuie înlocuit cu Mihail Șuțu. Mai multe observații se află în cadrul vocii *Sandru tipograful*.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 181, p. 96-97; Buicliu, ADD-I, nr.181-IV, p. 309-310; BRVAC, p. 50.

Catavasier, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784

Bibliografie: BRV, II, nr. 469, p. 286; Buicliu, ADD-I, nr. 469-II, p. 306; BRVAC, p. 163.

Cazanii, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1792

Bibliografie: BRV, II, nr. 552, p. 347-348; BRVAC, p. 178.

Ceaslov, București, Tipografia Mitropoliei, 1785

Bibliografie: BRV, II, nr. 487, p. 304-305; BRVAC, p. 200-201.

Ceaslov, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784

Bibliografie: BRV, II, nr. 471, p. 287; BRVAC, p. 199-200.

Ceaslov, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1792

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 94, p. 89-92.

Critil și Andronius, Iași, Tipografia cea nouă a Mitropoliei, 1794

Bibliografie: BRV, II, nr. 574, p. 359-361; BRVAC, p. 212-213.

Dorotei, *Cuvinte*, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784

Bibliografie: BRV, II, nr. 473, p. 288-289.

Evangelie, ediția a II-a; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784

Observații: Cartea s-a tipărit între 10 ianuarie – 22 martie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 474, p. 289-290; BRVAC, p. 88-89.

Hrisov de așezământ al lui M. C. Șuțu Voievod, Iași, Tipografia nouă a Mitropoliei, 1793

Bibliografie: BRV, II, nr. 564, p. 353-354.

Ioșif Misiodax, *Însemnări fizice*; l. greacă; București, Tipografia nouă, 1784

Bibliografie: BRV, II, nr. 482, p. 300.

Liturgi, ediția a II-a; Iași, Tipografia nouă a Mitropoliei, 1794

Bibliografie: BRV, II, nr. 578, p. 365-366.

Octoib Mare, București, Tipografia Mitropoliei, 1792

Bibliografie: BRV, II, nr. 557, p. 349-350; DPCBRV, nr. 557, p. 242-244.

Penticostar, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1785

Observații: Cartea s-a tipărit între 8 ianuarie – 10 martie.

Bibliografie: BRV, II, nr. 494, p. 309-310.

Psaltire, Iași, Tipografia cea nouă a Mitropoliei, 1794

Bibliografie: BRV, II, nr. 582, p. 371-373; BRVAC, p. 119-120.

Psaltire, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784

Bibliografie: BRV, II, nr. 480, p. 295; Buicliu, ADD-I, nr. 480-II, p. 309; BRVAC, p. 114-115.

Psaltire, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1792

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 95-CBRV, p. 330-331; Florescu, 1983b, p. 314-317.

Teodor Studitul, *Cuvinte*, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1784

Bibliografie: BRV, II, nr. 481, p. 295-300; DPCBRV, nr. 481, p. 223.

Șuțu, Mihail Grigore – patron

Carte folositoare de suflet, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1819

Bibliografie: BRV, III, nr. 1034, p. 292-293.

Repere biografice: Domnul Moldovei (1819-1821); a fost nepot de fiu al lui Mihai Șuțu.

Cuvintele lui Isaac Syrul, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1819

Bibliografie: BRV, III, nr. 1037, p. 295-298.

Evangelie, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1821

Observații: DPCBRV descrie un exemplar diferit față de cel descris în BRV și îl consideră extras din acea ediție. Tipărirea cărții s-a încheiat în 26 martie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1120, p. 380; IV, nr. 1120, p. 306; DPCBRV, nr. 145, p. 130-131.

Florian, *Istoria lui Numa Pompilie*, I-II; Iași, Tipografia Domnească, 1820

Bibliografie: BRV, III, nr. 1071, p. 328-330.

Mihail Grigore Suțu, *Întărirea anaforalei marilor boieri*, Iași, 1820

Observații: Foaie volantă. Locul tipăririi este incert.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1102, p. 363.

T

Tekelt, Petru – tipograf

Decretul de toleranță, Blaj, 1760

Observații: Cartea nu a fost cunoscută autorilor BRV-ului.

Bibliografie: Mircea, 2008, p. 183-185, 188-192 ș. a.; Tatai-Baltă, 1995, p. 64-75.

Repere biografice: Variante ale numelui: Petru Sibianul, Petru Tekelt; tipograf de la Tipografia Mănăstirii Sfânta Troiță din Blaj. Demonstrația privind identitatea tipografului o găsim la Mircea, 2008. Începe să activeze la Blaj din anul 1759 (probabil chiar din 1758, dar nu deținem informații certe despre personalul oficinei din acest an), având funcția de conducător tehnic al oficinei. Unii autori apreciază că acesta provenea, probabil, din anturajul lui Mihail Becicherechi. A murit, probabil, în anul 1761 și ar putea fi înmormântat chiar la Blaj.

Instrucțiunile vicarului Petru Pavel Aaron către cler despre ascultarea de cei mai mari, Blaj, 1760

Observații: Cartea nu figurează în BRV. Mircea, 2008 îl consideră tipograf pe Petru Sibianul sau Tekelt.

Bibliografie: DPCR, nr. 40, p. 48; Mircea, 2008, p. 184.

Octoib, Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfânta Troiță, 1760

Observații: Tipograful se semnează pe foaia de titlu, Petru Sibianul. S-ar putea ca imprimarea să fi fost terminată de Ioanichie Endredi.

Bibliografie: BRV, II, nr. 322, p. 152; IV, nr. 322, p. 249; Petrik, V, p. 358; Mircea, 2008, p. 184.

Păstoriceasca datorie, Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfânta Troiță, 1759

Observații: Tipăritura se identifică cu *Obligatia Pastoralis*, citată de Iosaphat Devai, directorul tipografiei de la Blaj în raportul său din 1772, dar nu este vorba de ediția latinească a *Păstoriceștii datorii* (cum considera DPCBRV), ci de varianta românească. Ar fi putut exista și ediția în limba latină, dar nu este încă atestată documentar.

Bibliografie: BRV, II, nr. 315, p. 147; Buicliu, ADD-I, nr. 315-II; p. 268; DPCBRV, nr. 39, p.

47; nr. 315, p. 198; Petrik, V, p. 377; Mircea, 2008, p. 183-185, 188-192 ș. a.

Păstoriceasca poslanie sau Dogmatica învățatură, Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfânta Troiță, 1760

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 17 mai de tipograful Petru Sibianul.

Bibliografie: BRV, II, nr. 317, p. 148-149; Petrik, V, p. 17; Mircea, 2008, p. 184.

Petru Pavel Aaron, *Bucoavnă*, Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfânta Troiță, 1759

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 29 august. Tipograful semnează aici Petru Sibianul.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 117, p. 74; Mircea, 2008, p. 183; Petrik, V, p. 17.

Votiva apreciato; l. latină; Blaj, 1760

Observații: Tipograful se semnează Petru Tekeld cu litere latine în 29 iunie 1760.

Bibliografie: BRV, II, nr. 323, p. 152-154; Petrik, V, p. 513; Veress, I, nr. 476, p. 242; Mircea, 2008, p. 184.

Teodor diacon – tipograf

Amfilohie Hotiniul, *De obște Gheografie*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1795

Observații: Amfilohie Hotiniul este traducător și autor al prelucrării. Diaconul Teodor a colaborat la tipărirea cărții.

Bibliografie: BRV, II, nr. 594, p. 378-379; IV, nr. 594, p. 271-272; Buicliu, ADD-I, nr. 594-II, IV, p. 337-338; BRVAC, p. 22-23.

Repere biografice: Variante ale numelui: Teodor diacon, Theodor Diaconul; de la tipografia Mitropoliei din Iași. A fost zețar, culegător (așezătorul slovelor). Numele său apare la sfârșitul tipăriturilor în impressum.

Amfilohie Hotiniul, *Elementi aritmetice*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1795

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 11 decembrie. Diaconul Teodor are calitatea de așezător al slovelor.

Bibliografie: BRV, II, nr. 596, p. 383-384; BRVAC, p. 23-24.

Amfilohie Hotinul, *Gramatica theologicească*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1795

Observații: Diaconul Teodor se autoîntitulează zețar.

Bibliografie: BRV, II, nr. 593, p. 377-378; BRVAC, p. 24-25.

Ceaslov, Iași, Tipografia nouă a Mitropoliei, 1797

Observații: Diaconul Teodor a fost așezătorul slovelor împreună cu Ioan.

Bibliografie: BRV, II, nr. 609, p. 393; BRVAC, p. 208-209.

Teodor, Petru – gravor

Îndreptarea legii, Târgoviște, Tipografia lui Matei Basarab la Mitropolie, 1652

Observații: Petru Teodor semnează gravura „Judecătorul cel drept” datată în 7159 [1651].

Bibliografie: BRV, I, nr. 61, p. 190-203; IV, nr. 61, p. 201; Buicliu, ADD-I, nr. 6-I, IV, p. 174-177.

Repere biografice: Variante ale numelui: Teodor Petru sau Petru Teodor, nu am putut stabili cu certitudine ordinea numelui și prenumelui gravorului semnat Petru Teodor.

Teodori, Alexandru – editor

Lexicon româno-latino-ungaro-german, Buda, Tipografia Universității, 1825

Observații : Alexandru Teodori împreună cu Ioan Teodorovici, au dus la bun sfârșit opera comună *Lexiconul*, în patru limbi, numit „de la Buda”, început de Samuil Micu, Vasile Kolosi, Petru Maior, Ioan Corneli, Samuil Vulcan și alții. Opera a apărut la Buda în anul 1825.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1240, p. 460-464; Buicliu, ADD-I, nr. 1240-III, p. 429-431.

Repere biografice: Variante ale numelui: Alesandru, Alexandru Teodori; a fost doctor în filosofie, medicină și a contribuit la finalizarea *Lexiconului* de la Buda.

Teodoric, Conrald – tipograf

Catebism, l. slavonă; Iași, Tipografia Mănăstirii Trei Ierarhi, 1642

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 20 decembrie 1642.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 19, p. 23-24.

Repere biografice: Nu deținem alte informații decât că a fost tipograf luteran.

Teodorovici, Ioan – patron, editor, diortositor

Andreas Clemens, *Walachische Sprachlehre für Deutsche nebst [...]*; Buda, Tipografia Universității, 1821

Observații: Lucrarea a beneficiat de corectura lui Ioan Teodorovici și Naum Petrovici.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1115, p. 373-374; Buicliu, ADD-I, nr. 1115-III, p. 419; Veress, II, nr. 1126.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan Teodorovici, Joannes Theodorovics. S-a născut cca. în anul 1780 și a decedat în anul 1845 în Buda sau Pesta. A funcționat ca preot la parohia ortodoxă română din Pesta (1809–1845), a fost cenzor și corector al cărților românești tipărite la Buda. A desfășurat o intensă activitate culturală în spiritul Școlii Ardelene.

Filosofia cuvântului și a nărvurilor, adecă Logica și Itica elementare, cărora să pune înaintea Istoria filosoficească, Buda, 1829

Observații: Cartea nu figurează în BRV. Traducerea a fost realizată de Eufrosin Poteca.

Bibliografie: Veress, II, nr. 1217, p. 265; DTR, p. 453.

Ioan Theodorovici, *Prenumerație la Istoria universală*, Buda, 1822

Observații: Nu figurează în BRV. Locul și anul tipării sunt incerte. Presupunem că a putut contribui la editarea textului.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 146, p. 131.

Leopold Șimani, *Pruncii cei părăsiți*, Buda, Tipografia Universității, 1830

Observații: Ioan Teodorovici a îndeplinit funcția de corector și cenzor în tipografia de la Buda în perioada apariției cărții, îl considerăm astfel editorul sau diortositorul ei.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1499, p. 709-710.

Lexicon româno-latino-ungaro-german, Buda, Tipografia Universității, 1825

Observații : Ioan Teodorovici și Alexandru Teodori au dus la bun sfârșit opera comună *Lexiconul* în patru limbi, numit „de la Buda”, început de Samuil Micu, Vasile Kolosi, Petru Maior, Ioan Corneli, Samil Vulcan. Opera a apărut la Buda în anul 1825. Ioan Teodorovici a realizat corecturile în tipografie și a contribuit la munca editorială.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1240, p. 460-464; Buicliu, ADD-I, nr. 1240-III, p. 429-431.

Pavel Kengyelác, *Istoria universală*, Buda, Tipografia Universității din Pesta, 1824

Observații: Sunt menționați prenumerații la editare. I. Teodorovici a fost preot la Pesta în timpul apariției cărții, traducător și probabil s-a îngrijit și de editarea ei.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1210, p. 436-438.

Teodosie – tipograf

Îndreptarea păcătoșilor, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1768

Bibliografie: BRV, II, nr. 357, p. 179-182.

Repere biografice: Variante ale numelui: Theodosie; așezătorul slovelor, tipograful de la Iași.

Teodosie monah – gravor

Antologhion; ediția a III-a; Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1825

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat la 1 martie. Numerotarea edițiilor de *Antologhioane* este discutată în BRV, III, p. 452. Numele gravorului Teodosie este identificat în DPCBRV.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1232, p. 447-453; DPCBRV, nr. 1232, p. 300-306.

Repere biografice: Variante ale numelui: Theodosie, „Teodosie 1825”, Teodosie monah a fost gravor în tipografia de la Mănăstirea Neamțului. Probabil este același cu Teodosie monah, care a semnat și în 1826 și 1830.

Mineinul lunii lui ianuarie, Neamț, Tipografia nouă a Mănăstirii, 1830

Observații: Gravorul Teodosie, semnat la 1830, a ilustrat cu gravuri mai multe *Mineie* de Neamț.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1488, p. 691-692; IV, nr. 1488, p. 319-321.

Nicodim de la Athos, *Pentru păzirea celor cinci simțiri*, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1826

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 1 mai. Gravorul Teodosie monah a fost identificat de Buicliu ADD-I.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1283, p. 512-513; Buicliu, ADD-I, nr. 1283-III, p. 434-435.

Teodosie Veștemeanul – patron, editor

Acatist, București, 1703

Bibliografie: BRV, IV, nr. 37, p. 28-29; DTR, p. 453-454; Bădără, 1998, p. 148.

Repere biografice: Variante ale numelui: Teodosie, Theodosie. S-a născut în anul 1620 și a murit în anul 1708. În literatura de specialitate îl găsim și cu numele Teodosie Veștemeanu. A fost călugăr, egumen; mitropolit al Țării Românești din anul 1668 până la moarte. A fost primul mitropolit care a rostit în cadrul ceremoniei crezul în limba română. În cele mai multe tipărituri apare în calitate de patron, dar a și finanțat tipărirea unor cărți românești la București, Buzău, Snagov, Râmnic, situație menționată în *Observații*.

Antim Ivireanul, *Învățătură pre scurt pentru Taina Pocăinței*, Râmnic, 1705

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 8, p. 11-13.

Antologhion, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1705

Bibliografie: BRV, I, nr. 147, p. 462; IV, nr. 147, p. 219; DPCBRV, nr. 147, p. 172; BRVAC, p. 29.

Antologhion; l. greacă; Snagov, Tipografia Mănăstirii, 1697

Bibliografie: BRV, I, nr. 106, p. 347-349; IV, nr. 106, p. 209; BRVAC, p. 27-28; Bădără, 1998, p. 166.

Apostol, București, Tipografia Mitropoliei, 1683

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 13 noiembrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 76, p. 258-262; BRVAC, p. 43-44.

Apostol; ediția a II-a; Buzău, Tipografia Episcopiei, 1704

Bibliografie: BRV, I, nr. 144, p. 454-457; IV, nr. 144, p. 219; BRVAC, p. 44-45.

Biblia, București, Tipografia Domnească de la Mitropolie, 1688

Observații: Mitropolitul a asigurat condominium cu domnia; a patronat editarea *Bibliei*. A participat la elaborarea predosloviilor *Bibliei*.

Bibliografie: BRV, I, nr. 86, p. 281-291; IV, 86, p. 206-207; Buicliu, ADD-I, nr. 86-I, p. 194-205; BRVAC, p. 123-125; Iorga, 1938; Morărescu, 1983; Biblia, 1997.

Carte sau lumină, Snagov, Tipografia Domnească de la mănăstire, 1699

Bibliografie: BRV, I, nr. 114, p. 370-372; BRVAC, p. 151.

Catavasier, Buzău, 1703

Observații: Cartea este menționată de mitropolitul Teodosie, într-o scrisoare adresată episcopului Damaschin al Buzăului, în data de 25 septembrie 1703. Nu figurează în BRV.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 118, p. 63; Bădără, 1998, p. 73.

Discurs panegiric despre împăratul Constantin, I. greacă; Snagov, Tipografia Mănăstirii, 1697

Bibliografie: BRV, I, nr. 108, p. 350-351.

Evanghelie, București, Tipografia Mitropoliei, 1682

Observații: Traducerea a fost realizată de Iordache Cantacuzino. Cartea urma să fie dăruită bisericilor din Transilvania, ceea ce au demonstrat mai mulți autori.

Bibliografie: BRV, I, nr. 74, p. 246-251; Buicliu, ADD-I, nr. 74-I, p. 189-190; BRVAC, p. 74-75; Mârza, 1998, p. 76-77.

Evanghelie; ediția a II-a; Snagov, Tipografia Mănăstirii, 1697

Bibliografie: BRV, I, nr. 103, p. 343-344; BRVAC, p. 77.

Evanghelie greco-română, București, Tipografia Mitropoliei, 1693

Bibliografie: BRV, I, nr. 95, p. 328-335; Buicliu, ADD-I, nr. 95-I, p. 207-208; BRVAC, p. 75-76.

Floarea darurilor, Snagov, Tipografia Mănăstirii, 1700

Bibliografie: BRV, I, nr. 119, p. 393-395; Buicliu, ADD-I, nr. 119-I, p. 214.

Ioan Comnen, *Proschinatarul Sfântului Munte*; I. greacă; Snagov, Tipografia Mănăstirii, 1701

Bibliografie: BRV, I, nr. 129, p. 422-423; IV, nr. 129, p. 213-215; Buicliu, ADD-I, nr. 129-I, p. 218-219.

Ioan Gură de Aur, *Mărgăritare*, București, Tipografia Mitropoliei, 1691

Observații: Editor și traducător al textului.

Bibliografie: BRV, I, nr. 91, p. 315-321; Popescu, 2001.

Învățătură creștinească, Snagov, 1700

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în luna ianuarie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 118, p. 390-393; Buicliu, ADD-I, nr. 118-I, IV, p. 214.

Învățătură de șapte taine, Buzău, Tipografia Domnească de la Episcopie, 1702

Observații: Cartea s-a tipărit cu cheltuiala sa. Conform cuvântului episcopului Mitrofan, cartea urma să fie împărțită preoților din Țara Românească. Ediția pentru Moldova, care îl are patron pe mitropolitul Antonie, este asemănătoare cu cea din Țara Românească.

Bibliografie: BRV, I, nr. 131, p. 433-435; IV, nr. 131, p. 215-216; Secărescu, 1980, p. 113.

Liturghii, București, Tipografia Mitropoliei, 1680

Observații: Cartea s-a tipărit cu cheltuiala mitropolitului. Imprimarea s-a terminat la 8 iulie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 71, p. 230-237; Buicliu, ADD-I, nr. 71-I, p. 185; Bădără, 1998, p. 148, 170-171.

Liturghii, Buzău, Tipografia Domnească la Episcopie, 1702

Observații: La Buicliu ADD-I mitropolitul Teodosie este considerat patron în locul paharnicului Șerban Cantacuzino.

Bibliografie: BRV, I, nr. 132, p. 435-440; IV, nr. 132, p. 216; Buicliu, ADD-I, nr. 132-I, p. 220.

Mărturisirea credinței ortodoxe și Expunere despre cele trei virtuți; I. greacă; Snagov, Tipografia Mănăstirii Intrarea în Biserică a Născătoarei de Dumnezeu, 1699

Bibliografie: BRV, I, nr. 117, p. 378-389.

Mineii pe septembrie, octombrie, noiembrie, decembrie, ianuarie, februarie, martie, aprilie, mai, iunie, iulie, august; Buzău, Tipografia Episcopiei, 1698

Observații: Tipograful seriei a fost episcopul Mitrofan. Toate cele 12 volume au apărut în același an sub patronajul mitropolitului.

Bibliografie: BRV, I, nr. 111, p. 365-369; IV, nr. 111, p. 209; Buicliu, ADD-I, nr. 111-I, p. 211.

Molitvele vecerniei, Buzău, 1702

Observații: Locul tipării este incert. BRV IV, nr. 38, p. 29, indică posibili ani de apariție 1703-1704.

Bibliografie: BRV, I, nr. 132₁, p. 539.

Molitvenic, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1699

Bibliografie: BRV, I, nr. 116, p. 377-378; IV, nr. 116, p. 210-211.

Molitvenic, ediția a II-a; Buzău, Tipografia Episcopiei, 1701

Bibliografie: BRV, I, nr. 123, p. 411-412.

Noul Testament, București, Tipografia Domnească, 1703

Bibliografie: BRV, I, nr. 139, p. 448-450; Buicliu, ADD-I, nr. 139-I, p. 221; BRVAC, p. 78-79.

Octoib, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1700

Observații: Mitropolitul a susținut financiar tipărirea cărții.

Bibliografie: BRV, I, nr. 120, p. 395-402.

Octoib, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1706

Bibliografie: BRV, I, nr. 151, p. 467-468; IV, nr. 151, p. 220.

Orânduiala slujbei sfinților Constantin și Elena, Snagov, 1696

Observații: Tipărirea s-a încheiat la 6 februarie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 102, p. 341-343; Buicliu, ADD-I, nr. 102, p. 208.

Penticostar, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1701

Bibliografie: BRV, I, nr. 124, p. 412-414.

Pravoslavnică mărturisire, Buzău, Tipografia Domnească de la Episcopie, 1691

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 3 decembrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 92, p. 321-324.

Psaltire, București, Tipografia Mitropoliei, 1694

Observații: Buicliu ADD-I semnaleză diferențe în exemplarele ediției și se referă la ediția bilingvă a cărții în limbile română și slavonă destinată Moldovei și necunoscută autorilor BRV-ului. În acea situație cartea este dedicată lui Constantin Duca, domn al Moldovei.

Bibliografie: BRV, I, nr. 96, p. 335-337; Buicliu, ADD-I, nr. 107, p. 59.

Psaltire, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1701

Bibliografie: BRV, I, nr. 125, p. 414-416; BRVAC, p. 98-99.

Psaltire, l. greacă; Snagov, Tipografia Mănăstirii Intrarea în Biserică a Născătoarei de Dumnezeu, 1700

Observații: Tipărirea s-a încheiat în luna iunie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 122, p. 409-411.

Psaltire; l. română, l. slavonă; Buzău, Tipografia Episcopiei, 1703

Bibliografie: BRV, I, nr. 139, p. 540-541; IV, nr. 139, p. 29-31; BRVAC, p. 29.

Sevastos Chimenitul, *Eortologiu*; l. greacă; Snagov, Tipografia Mănăstirii, 1701

Observații: Tipărirea s-a încheiat în luna iunie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 126, p. 416-419.

Slujba curioasei matrona Hipolita; l. greacă; București, 1702

Observații: Locul tipăririi este incert.

Bibliografie: BRV, I, nr. 134, p. 440-441; Bădără, 1998, p. 161-162.

Triod, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1700

Observații: Tipărirea cărții s-a terminat în luna iunie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 121, p. 402-409; Buicliu, ADD-I, nr. 121, p. 214-215.

Teofil mitropolit al Bălgradului – patron, editor

Ceasloveț, Sibiu, 1696

Observații: Mitropolitul Teofil împreună cu protopopul Gheorghe Dăianul au finanțat imprimarea *Ceaslovețului*.

Bibliografie: BRV, I, nr. 101, p. 339-340; IV, nr. 101, p. 207-208; Buicliu, ADD-I, nr. 101-I, p. 208; BRVAC, p. 180-181; Mârza, 1998, p. 85-88.

Repere biografice: Variante ale numelui: Toma Szeremi; preot văduv. A fost originar din Teiuș (jud. Alba), hirotonit în București, la 18 septembrie 1692 de către Teodosie; devine mitropolit al Bălgradului, Vadului, Maramureșului și Silivașului. A susținut tipărirea *Ceaslovețului* și numele său apare și pe o *Dalterie* tipărită în anul 1696 la Alba Iulia cu același set de litere ca și *Ceaslovețul*. Moare în iulie 1697.

Teofan – gravor

Liturgie, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1759

Bibliografie: BRV, II, nr. 313, p. 145-146; IV, nr. 313, p. 248; I. R., VI, p. 490; Chiaburu 2010, p. 446.

Evangelie, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1762

Bibliografie: BRV, II, nr. 330, p. 159-160; BRVAC, p. 83-84; Chiaburu 2010, p. 446.

Teofil mitropolitul Țării Românești – patron

Antologhion slavonesc; l. slavonă de redacție medio-bulgară cu elemente rusești; Câmpulung, Tipografia Mănăstirii Intrarea Domnului, 1643

Observații: Tipărirea a avut loc între 13 decembrie 1642-11 octombrie 1643. BRV amintește două tipuri ale foii de titlu, una semnată de mitropolitul Țării Românești Teofil, cealaltă de egumenul Melchisedec.

Bibliografie: BRV, I, nr. 44, p. 128-136; IV, nr. 44, p. 189-190; BRVAC, p. 26-27; DTR, p. 454-455.

Repere biografice: Variante ale numelui: Teofil, mitropolit. S-a născut cca. în anul 1580 și a decedat în anul 1648. A fost egumen, episcop de Râmnic, cca. din anul 1618 a fost mitropolit al Țării Românești până la moarte. A sprijinit tipografiile românești din Câmpulung, Govora, Dealu. A avut relații strânse cu Mitropolia Bălgradului.

Ceaslov; l. slavonă; Govora, Tipografia Domnească și a Mănăstirii, 1638

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 30 decembrie 1638.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 16, p. 19-20.

Evanghelie învățătoare, Deal, Tipografia Mănăstirii, 1644

Observații: Tipărirea a început la mănăstirea Govora și s-a încheiat în 2 septembrie în tipografia de la mănăstirea Dealu.

Bibliografie: BRV, I, nr. 46, p. 144-147; Buicliu, ADD-I, nr. 46, p. 161; BRVAC, p. 72-73.

Evanghelie învățătoare, Govora, Tipografia Mănăstirii, 1642

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 28 septembrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 42, p. 120-125; IV, nr. 42, p. 189; Buicliu ADD-I, nr. 42, p. 151-152; BRVAC, p. 70-72.

Liturghier (Slujebnic); l. slavonă; Deal, Tipografia Mănăstirii, 1646

Bibliografie: BRV, I, nr. 49, p. 152-155; Buicliu, ADD-I, nr. 49-I, p. 164-165.

Pravila, Govora, Tipografia Mănăstirii, 1640

Observații: Mitropolitul este și prefațatorul unei părți din ediție. O parte a tirajului ediției este destinată Transilvaniei și prefața poartă

semnătura mitropolitului Bălgradului Ghenadie al II-lea.

Bibliografie: BRV, I, nr. 39, p. 108-114; IV, nr. 39, p. 189; Buicliu, ADD-I, nr. 39-I, p. 149.

Psaltire; l. slavonă; Govora, Tipografia Domnească a lui Matei Basarab, 1637

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 30 ianuarie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 36, p. 104-106; BRVAC p. 95.

Psaltire; l. slavonă de redacție medio-bulgară; ediția a II-a; Govora, Tipografia Mănăstirii, 1638

Observații: Cartea s-a tipărit în intervalul aprilie 1638-iunie 1641. BRV, I numește cartea în vedetă *Psaltire slavonească cu Ceasoslov*, pe când în titlul citat tot acolo la p. 532 este vorbă numai de *Psaltire*. BRVAC a intitulat cartea *Psaltire slavonească sau Ceasoslov*. S-ar putea să fi existat 2 tiraje, ele diferă prin numele episcopului, patron al cărții.

Bibliografie: BRV, I, nr. 37, p. 106-107; p. 532-535; IV, nr. 37, p. 188; BRVAC, p. 96.

Theodosie – gravor

Antologhion; ediția a III-a; Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1825

Bibliografie: BRV, III, nr. 1232, p. 447-453; DPCBRV, nr. 1232, p. 300-306; Chiaburu 2010, p. 447.

Psaltire, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1824

Bibliografie: BRV, III, nr. 1216, p. 443-444; Chiaburu 2010, p. 447.

Theodosiu din Ianina – tipograf

Sentințe ale unor filosofi; ediția a III-a; l. greacă; Veneția, Tipografia lui Dimitrie Theodosiu, 1780

Bibliografie: BRV, II, nr. 442, p. 270.

Repere biografice: Variante ale numelui: Dimitrie Theodosiu din Ianina a fost proprietarul tipografiei din Veneția. Cartea a apărut anterior la Târgoviște în limba română, ceea ce a fost probabil motivul pentru care autorii au citat ediția grecească din Veneția în BRV.

Teofan – gravor

Evanghelie, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1762

Observații: Teofan monah figurează în carte în calitate de gravor cu Mihail Strilbițki.

Bibliografie: BRV, II, nr. 330, p. 159-160; BRVAC, p. 83-84.

Repere biografice: Variante ale numelui: Teofan, Theofanu monah.

Thierry, W. H. – patron, editor

Andreas Clemens, *Walachische Sprachlehre für Deutsche [...]*; Buda, Tipografia Universității, 1821

Observații: Lucrarea a beneficiat de corectura lui Ioan Teodorovici și Naum Petrovici iar W. H. Thierry a patronat, poate și sprijinit editarea cărții. Verificarea textului s-a făcut de preotul evanghelic Georg Aescht.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1115, p. 373-374; Buicliu, ADD-I, nr. 1115-III, p. 419; Veress, II, nr. 1126.

Repere biografice: Variante ale numelui: H. W. Thierry a fost editor și librar sibian.

Clemens, Andreas, *Kleines Walachisch-Deutsch und Deutsch-Walachisches Wörterbuch*; l. română; l. germană; Buda, Tipografia Universității, 1821

Observații: W. H. Thierry, după părerea lui Buicliu, ADD-I trimite manuscrisul lucrării la Buda de la Brașov; s-a îngrijit de apariția lucrării. Verificarea textului s-a făcut de preotul evanghelic Georg Aescht.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1116, p. 374; Buicliu, ADD-I, nr. 1116–III, p. 420.

Tichy Ioan – tipograf

Cântarea nemeșilor români când s-au așezat în scaunul administratorii fșspanești preluminatul domn Ludovic Rhédei in 28. marthie 1808, Oradea, Tipografia lui Ioan Fr. Tichy, 1808

Observații: Nu figurează în BRV.

Bibliografie: Veress, II, nr. 971, p. 167; Petrik, IV (Arcanum Adatabázis Kft. CD-ROM; www.arcanum.hu.)

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioannes, János Tichy, Ioan Tichy, proprietarul tipografiei din Oradea. Apare și ca Tichy Johan Francisc. Numele său apare între anii 1808-1830, având calitatea de proprietar al tipografiei din Oradea.

Dimitrie Hoszu, *Versuri episcopului Iosif Vurus*; l. latină; Oradea, Tipografia lui Ioan Tichy, 1828

Bibliografie: BRV, III, nr. 1367, p. 593; Veress, II, nr. 1201, p. 257.

Dimitrie Hoszu, *Versuri episcopului Nicolae Kováts*, Oradea, Tipografia lui Ioan Tichy, 1827

Bibliografie: BRV, III, nr. 1308, p. 534-535; Veress, II, nr. 1188, p. 250.

Ioanovici, Petru, *Odă către episcopul Samuil Vulcan*, Oradea, 1823

Observații: Cartea nu figurează în BRV.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 148, p. 132-134.

Moise Noak, *Elegia Domino Joanni Delinger*, Oradea, Tipografia lui Ioan Tichy, 1829

Bibliografie: BRV, III, nr. 1424, p. 633; Veress, II, nr. 1216, p. 265.

Moise Noak, *Heroicon acrostichio ebonicum Domino Alexandro ab Hobenlobe*; l. latină; Oradea, Tipografia lui Ioan Tichy, 1830

Bibliografie: BRV, IV, nr. 485, p. 158.

Moise Noak, *Versuri episcopului Samuil Vulcan*; l. latină; Oradea, Tipografia lui Ioan Tichy, 1827

Bibliografie: BRV, III, nr. 1320, p. 545; Veress, II, nr. 1193, p. 252.

Samuil Vulcan, *Carte către cler și popor*, Oradea, Tipografia lui Ioan Tichy, 1824

Bibliografie: BRV, III, nr. 1219, p. 445.

Samuil Vulcan, *Despre vărsatul de vacă*, Oradea, Tipografia lui Ioan Tichy, 1823

Bibliografie: BRV, III, nr. 1194 a, p. 717.

Schematism și Calendar; l. latină, l. română; Oradea, Tipografia lui Ioan Tichy, 1820

Bibliografie: BRV, III, nr. 1085, p. 347.

Schematism și Calendar; l. latină, l. română; Oradea, Tipografia lui Ioan Tichy, 1822

Bibliografie: BRV, III, nr. 1163, p. 403.

Schematismus și Calendar pe anul 1825; l. latină, l. română; Oradea, Tipografia lui Ioan Tichy, 1825

Bibliografie: BRV, IV, nr. 451, p. 162.

Schematismus și Calendar pe anul 1829; l. română, l. latină; Oradea, Tipografia lui Ioan Tichy, 1829

Observații: Sunt cunoscute și ediții pentru anii 1824, 1827, 1828, tipărite foarte probabil tot la Ioan Tichy, BRV-ul nu specifică numele tipografului sau tipografia.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1431, p. 660.

Spre bucurie marelui și pre vrednikului al Boros Jenőului Domnului Atzél Stefán [...], Oradea, Tipografia lui Ioan Tichy, 1808

Observații: Tipăritura nu figurează în BRV.

Bibliografie: Veress, II, nr. 975, p. 168-169.

Tannoli Silvius, *Poëmation de secunda legione valachica*; ediția a III-a și Vaida Vasile, *Reflexiones IX ad Poëmation*; l. latină; Oradea, Tipografia lui Ioan Tichy, 1830

Bibliografie: BRV, III, nr. 1496, p. 706-707.

Vajda Ladislau, *Dictiones Quinque*; l. latină; Oradea, Tipografia lui Ioan Tichy, 1823

Bibliografie: BRV, III, nr. 1194, p. 430.

Țișevici, Teodor Petru – gravor

Îndreptarea legii, Târgoviște, Tipografia lui Matei Basarab la Mitropolie, 1652

Observații: Gravorul semnează placa în anul 1651 Petru Teodor, posibil Țișevici.

Bibliografie: BVR, I, nr. 61, p. 190-203; IV, nr. 61, p. 201; Buicliu, ADD-I, nr. 6-I, IV, p. 174-177; Rădulescu 1962.

Repere biografice: Variante ale numelui: Petru Teodor Țișevici; „Th. T.”, Petru Teodor. Presupunem că gravorul din tipografia de la Târgoviște se semnează în mai multe feluri. L-am identificat în gravurile datate 1651-1652.

Mystrio sau Sacrament, Târgoviște, 1651

Observații: „T. T.” din gravură datată 1651 a fost identificat de Buicliu, ADD-I, p. 174 drept Petru Teodor Țișevici.

Bibliografie: BRV, I, nr. 59, p. 178-183; Buicliu, ADD-I, nr. 59-I, p. 174.

Târnosanie, Târgoviște, Tipografia lui Matei Basarab la Mitropolie, 1652

Observații: Meșterul gravor se semnează prin inițială T[h]. Buicliu, ADD-I, p. 177 completează inițialele gravorului în Theodor Țișevici.

Bibliografie: BVR, I, nr. 62, p. 204-206; IV, nr. 62, p. 201; Buicliu, ADD-I, nr. 62-I, IV, p. 177.

Toma – tipograf

Ceasloveț, Sibiu, 1696

Observații: Cartea s-a tipărit cu setul de litere de la tipografia românească de la Alba Iulia.

Bibliografie: BRV, I, nr. 101, p. 339-340; IV, nr. 101, p. 207-208; Buicliu, ADD-I, nr. 101-I, p. 208; BRVAC, p. 180-181; Mârza, 1998, p. 85-88.

Repere biografice: Tipograful Toma alături de Oproia și Mihai Banci au fost ucenicii lui Chiriac Tipograful Moldovean, care au făcut parte din echipa de tipografi de la Alba Iulia. Bibliografia amintește în acest context și numele ucenicului tipograf Avram.

Toma Mandacaș – editor

Samuil Ravvi Jidovul, *Alcătuire înăurită*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1771

Observații: Toma Mandacaș a fost traducătorul cărții, posibil s-a implicat și în editarea ei.

Bibliografie: BRV, II, nr. 378, p. 197-200.

Repere biografice: BRV presupune că Toma este Toma Mandacașul. Pe foaia de titlu apare numai Toma, al treilea logofăt.

Tomejan, Margareta – editor

Evangelie; litere latine cu ortografie maghiară; Kalocsa, Tipografia piariștilor, 1769

Observații: Cartea s-a tipărit cu cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 365, p. 191-192; BRVAC, p. 86.

Repere biografice: Margareta Tomejan a ctitorit, împreună cu soțul său biserica la Sânpetru în jud. Arad și a susținut apariția celor două *Evangelii* tipărite cu litere latine (1769, 1799).

Evangelie; litere latine, ortografie maghiară; Buda, Tipografia Universității, 1799

Observații: Cartea s-a tipărit cu cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 620, p. 413; BRVAC, p. 91.

Topliceanu, Dumitrache – tipograf, editor

Acatistier, București, Tipografia lui Răducanu Clinceanu și Dumitrache Topliceanu, 1830

Observații: Dumitrache Topliceanu și Răducanu Clinceanu au fost proprietarii tipografiei în care a apărut *Acatistier*.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1470, p. 673.

Repere biografice: Variante ale numelui: Dumitrache Topliceanu. A fost unul dintre proprietarii tipografiei la Cișmeaua Roșie: Privilegiata tipografie Cișmeaua răposatului domn Mavrogheni, împreună cu Răducanu

Clinceanu și Constantin Caracaș. Cei trei au format și consiliul tipografiei. I-am considerat tipografi, contribuind la tipărirea cărților. Uneori apar doar doi dintre ei.

Apologhia, București, Tipografia nouă a lui Răducanu Clinceanu și Dumitrache Topliceanu, 1819

Observații: Autorii BRV-ului indică în vedeta descrierii cărții ediția a II-a, pe când în descrierea foii de titlu se menționează că este vorba de ediția întâi. Tipărirea s-a încheiat în iunie. Dumitrache Topliceanu a finanțat tipărirea cărții împreună cu Răducanu Clinceanu în tipografia lor comună.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1030, p. 288-289.

Atanasie Staghiritul, *Prescurtarea istorii universale*, I-IV; București, Tipografia lui Răducanu Clinceanu și Dumitrache Topliceanu, 1826

Observații: Cartea s-a tipărit între anii 1826-1827.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1278, p. 495-499.

Ceaslov; ediția a II-a; l. slavonă; București, Tipografia eforilor Răducanu Clinceanu și Dumitrache Topliceanu, 1828

Bibliografie: BRV, III, nr. 1362, p. 575-577.

Darvari Nicolae Dimitrie, *Culegere de înțelepciune*, București, Tipografia privilegiată a lui Răducanu Clinceanu și Dumitrache Topliceanu, 1827

Observații: Traducere de Iancu Nicolae Moldovean.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1306, p. 531-532.

Dion Filosoful, *Cuvinte*, București, Tipografia lui Răducanu Clinceanu și Dumitrache Topliceanu, 1825

Observații: Traducere realizată de Ianache Papapzoglu Medelnicer.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1239, p. 460.

Hrisov [...] de la Matei Basarab, București, Tipografia lui Răducanu Clinceanu și Dumitrache Topliceanu, 1830

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 20 februarie. Dumitrache Topliceanu și Răducanu Clinceanu au fost proprietarii tipografiei în care a apărut *Hrisovul*.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1485, p. 690.

Leginirea lui Caragea, București, Tipografia lui Constantin Caracaș, Răducanu Clinceanu,

Dumitrache Topliceanu, în tipografia lor privilegiată la Cișmeaua lui Mavrogheni, 1818

Observații: Buicliu, ADD-I, constată în cazul *Leguirii lui Caragea* inexactitatea datelor sau chiar un fals tipografic, cartea fiind tipărită la Brașov în 1818 în tipografia lui Francisc de Schobeln de Fridrich Herfurt. Ediția am descris-o și conform noilor concluzii la Brașov în tipografia lui Francisc de Schobeln.

Bibliografie: BRV, III, nr. 983, p. 225-227; IV, nr. 983, p. 304; Buicliu, ADD-I, nr. 983-III, p. 398-399; Veress, II, nr. 1105, p. 222-223.

Oștire franțezilor în Rossia, București, Tipografia privilegiată a lui Răducanu Clinceanu și Dumitrache Topliceanu, 1826

Observații: Cartea s-a tipărit cu contribuția mai multor persoane enunțate în carte.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1286, p. 516-517; DPCBRV, nr. 1286, p. 306.

Penticostar, București, Tipografia lui Constantin Caracaș, Răducanu Clinceanu și Dumitrache Topliceanu, 1820

Bibliografie: BRV, III, nr. 1079, p. 335-337; Buicliu, ADD-I, nr. 1079-III, p. 417.

Psaltire, București, Tipografia lui Constantin Caracaș, Răducanu Clinceanu și Dumitrache Topliceanu, 1820

Bibliografie: BRV, III, nr. 1083, p. 342-345; IV, nr. 1083, p. 305; Buicliu, ADD-I, nr. 1083-III, IV, p. 417-418.

Viața Sfântului Vasile celui Nou, București, Tipografia nouă a lui Răducanu Clinceanu și Dumitrache Topliceanu, 1819

Observații: BRV-ul indică anul tipăririi în vedetă greșit 1919. Tipărirea s-a încheiat în 12 iulie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1050, p. 314.

Tordași, Mihail – editor

Palia, Orăștie, 1582

Observații: A editat cartea împreună cu Geszty Ferencz și cu alți învățați, fiind implicat și în traducerea *Paliei*. Cartea s-a tipărit între 14 noiembrie 1581–14 iulie 1582.

Bibliografie: BRV, I, nr. 30, p. 93-98; IV, nr. 30, p. 174-179; Veress, I, nr. 107, p. 45; RMK, II, nr. 170; RMNy, I, nr. 519; Pamfil, 1968; Roques, 1925; Palia, 1582.

Repere biografice: Variante ale numelui: Mihail Tordași, a fost preot apoi episcop calvin, care a susținut tipărirea cărților de cult în limba română.

Török, Stephan – editor, patron

Ioan Bobb, *Dicționar româno-latino-unguresc*, I-II; litere latine; Cluj, Tipografia Colegiului Reformat, 1822

Observații: Cartea s-a tipărit în perioada 1822-1823.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1150, p. 391-393; Veress, I, nr. 1141; Petrik, I, p. 304.

Repere biografice: Variante ale numelui: Stephan Török, tipograf în tipografia Colegiului Reformat din Cluj.

Török, Theodor – tipograf

Minei mare, I-XII; Buda, Tipografia Universității, 1805

Bibliografie: BRV, II, nr. 668, p. 449-450; nr. 681, p. 456-461; DPCBRV, nr. 668, p. 258-260; Buicliu, ADD-I, nr. 668, 681-II, p. 354-356; Dudaș, 1979, p. 375-379.

Repere biografice: Variante ale numelui: Tódor Török tyotheta – tipograf al *Mineielor* de la Buda (până la anul 1806).

Tp – gravor

Triod înflorat/Penticostar, l. slavonă; Lvov, Tipografia lui Mihail Sliozka, 1642

Observații: Lucrarea a beneficiat de patronajul economic al domnilor Vasile Lupu, domnul Moldovei și Matei Basarab, domn al Țării Românești. Numele gravorului nu l-am identificat la momentul cercetărilor noastre.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 67, p. 44.

Trattner, Johan Thomas – patron, tipograf

Georg Montan, *Gespräch*, Pesta, Tipografia lui Johan Thomas Trattner, 1816

Bibliografie: BRV, III, nr. 915, p. 154-155; ADB, 38, p. 499-501.

Repere biografice: Johan Thomas Trattner, mai târziu Johan Thomas Edler von Trattner a fost tipograf, librar și editor la Viena. În anul 1752 a fost numit de Maria Tereza tipograf de curte, calitate prin care i-a revenit automat privilegiul de a tipări manuale școlare pentru Imperiu. În 1764 a primit titlu de cavalier. A fost cel mai de seamă

editor al timpului său în monarhie. Născut la 1719 a murit la Viena în 1798. Afacerea lui a revenit nepotului său, care a purtat același nume și care a tipărit cele două lucrări din această voce.

Petru Maior, *Reflexiones in responsum Domini recensentis Viennensis [...]*; l. latină; Pesta, Tipografia lui Johan Thomas Trattner, 1815

Bibliografie: BRV, III, nr. 880, p. 122-123.

Trattner, Mathias – tipograf

G. C. Roja, *Cercetări asupra Românilor de dincolo de Dunăre*; l. germană, l. greacă; Pest, Tipografia lui Mathias Trattner, 1808

Bibliografie: BRV, II, nr. 753, p. 537-538; Veress, II, nr. 978, p. 169-170.

Repere biografice: Variante ale numelui: Mathias Trattner, tipograf, proprietar de tipografie la Pesta.

Toma Costin, *Discussio Descriptionis Valachorum Transylvanorum. Editae Patrioticis Paginis (Vaterländische Blätter) N-ris 83, 84, 85*, Pesta, Tipografia lui Matthias Trattner, 1812

Bibliografie: BRV, III, nr. 805, p. 56; Veress, II, nr. 1009, p. 182.

Triandafilidi, Constantin – diortositor

Slujba Sf. Visarion; l. greacă; ediția a II-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1759

Bibliografie: BRV, II, nr. 316, p. 147-148.

Repere biografice: Variante ale numelui: Constantin Triandafilidi din Sotirul Zagorei, diortositor, posibil și editor la București.

Tricupa, Gheorghe – editor

Teodor Anastasiu Kavalliotis, *Întâia învățătură*; l. greacă; l. macedo-română; l. albaneză; Veneția, Tipografia lui Antonie Bortoli, 1770

Observații: Cartea s-a tipărit cu cheltuiala editorului.

Bibliografie: BRV, II, nr. 373, p. 194-195.

Repere biografice: Variante ale numelui: Gheorghe Tricupa, supranumit și Cosmichi din (Moscopol) Moscova.

Trofim, Isaia – patron

Meletie Sirigul, *Întâmpinarea la principiiile catolice și la chestiunile lui Chiril Lucaris*, Dositei, *Manual în contra rătăcirii calvine*; l. greacă; București, 1690

Bibliografie: BRV, I, nr. 90, p. 298-315.

Repere biografice: Variante ale numelui: Isaia Trofim, egumen al mănăstirii Sfântului Nicolae din (Moscova?) Rusia.

Tudor – tipograf

Evangeliiar românesc, Brașov, 1561

Bibliografie: BRV, I, nr. 10, p. 43-46; IV, nr. 10, p. 169; Olteanu, 2005, p. 61-67; RMK, II, nr. 82; RMNy, I, nr. 168; nr. 204; BRVAC, p. 65; Erbiceanu, 1889; Dimitrescu, 1963.

Evangelie; l. slavonă; Brașov, 1562

Observații: Cartea s-a tipărit între 24 martie–13 octombrie. Tudor a fost tipograf împreună cu diaconul Coresi.

Bibliografie: BRV, I, nr. 11, p. 46-49; RMK, II, nr. 82; BRVAC, p. 65-66; Veress, I, nr. 57, p. 23; RMNy, I, nr. 174.

Repere biografice: Variante ale numelui: Tudor diac. A fost colaboratorul lui Coresi și tipograf împreună cu diaconul Coresi.

Întrebare creștinească, Brașov, 1559

Observații: RMNy, I, nr. 167, indică drept an de tipărire 1561, deoarece în lucrare se face referire la *Evangelia* tipărită în anul 1561. Locul tipăririi nu este indicat. Tudor a tipărit cartea cu diaconul Coresi.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 4, p. 6-7; RMK, II, nr. 79; RMNy, I, nr. 167; Bianu, 1925a.

Tudurache – tipograf

Evangelie, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1762

Bibliografie: BRV, II, nr. 330, p. 159-160; BRVAC, p. 83-84; Chiaburu 2010, p. 438.

Repere biografice: Variante ale numelui: Damaschin diacon Tudurache, probabil același cu Damaschin Turdurache diacon; a fost zețar (așezatorul slovelor); prezent în tipografia Mitropoliei de la Iași în tipografia de la Iași în anii 1762 și 1774, lucrând cu Grigorie Stanovici. Presupunem că Damaschin diacon Turdurache sau Tudurache au fost una și aceeași persoană.

Eubolghion, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1774

Bibliografie: BRV, IV, nr. 153, p. 91.

Molitvenic, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1764

Bibliografie: BRV, II, nr. 338, p. 162.

Tunusli, frați – editor

Mihail Cantacuzino, *Istoria Țării Românești*; l. greacă; Viena, Tipografia lui Gheorghe Vendoti, 1806

Observații: Cartea a apărut cu cheltuiiala fraților Tunsuli.

Bibliografie: BRV, II, nr. 707, p. 488-490; IV, nr. 707, p. 280; Buicliu, ADD-I, nr. 707-II, p. 362-363.

Repere biografice: Variante ale numelui: Tunusli, frați.

T

Țichindeal, Dimitrie – Editor

Dositei Obradovici, *Adunare de lucruri moralicești*, partea I; Buda, Tipografia Universității, 1808

Observații: A fost traducător, care s-a implicat și în editarea cărții. În cuvânt înainte dedicat lui Dositei Obradovici i se adresează acestuia în calitate de unchi.

Bibliografie: BRV, II, nr. 744, p. 532-534; DTR, p. 464.

Repere biografice: Variante ale numelui: Dimitrie Țichindeal. S-a născut cca. în anul 1775, în Becicherecu Mic, jud. Timiș, în familie de preot și a decedat în anul 1818 în Timișoara. A fost preot, traducător și fabulist. A militat pentru emanciparea românilor de sub ierarhia Bisericii Ortodoxe Sârbe. În 1807 a fost unul dintre semnatarii memoriului către împăratul Francisc I al Austriei, prin care se cerea numirea unui român în postul de director al școlilor românești din Banat.

Dosithei Obradovici, *Sfaturile a înțelegerii cei sănătoase*, Buda, Tipografia Universității, 1802

Observații: D. Obradovici a fost autor și posibil editor. Dimitrie Țichindeal poate fi considerat îngrijitor de ediție.

Bibliografie: BRV, II, nr. 651, p. 435-438.

Epitomul sau Scurte arătări pentru Sfânta Biserică, Buda, Tipografia Universității, 1808

Observații: D. Țichindeal este și traducătorul cărții. Din dedicația către episcopul Avvacumovici și cuvânt înainte rezultă că poate fi considerat și îngrijitor de ediție.

Bibliografie: BRV, II, nr. 738, p. 526-530; Buicliu, ADD-II, nr. 738-II, p. 367.

Țopa, Chiril – editor

Samuil Clain, *Prospect pentru dicționarul latin-român-german-unguresc*, Buda, Tipografia Universității, 1806

Observații: N. Iorga l-a numit pe Chiril Țopa printre prenumerați alături de I. Corneli, I. Para, I. Piuariu-Molnar, D. Vaida, C. Boghici, P. Maior ș. a. Prețul stabilit este de 3 creițari pentru prenumerați.

Bibliografie: BRV, II, nr. 696, p. 481-482; Comșa, Seiceanu, 1994, p. 43.

Repere biografice: Chiril Țopa (1758-1811) a fost proprietar de bibliotecă, preot și protopop greco-catolic la Sibiu, profesor la Seminarul de la Blaj și vicar în Hațeg.

U

Udriște, Năsturel – patron, editor

Thomas a Kempis, *Imitația lui Christos*; l. slavonă; redacție rusă; Deal, Tipografia Domnească de la Mănăstire, 1647

Observații: Udriște Năsturel a tradus cartea din limba latină. Tipărirea s-a încheiat în 15 aprilie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 52, p. 158-160; IV, nr. 52, p. 194-201; Buicliu, ADD-I, nr. 52-I, p. 166-167.

Repere biografice: Variante ale numelui: Orest, Udriște Năsturel, al doilea logofăt; rudă cu Matei Basarab. Prin poziția sa putea fi și editorul cărții traduse de el.

Varlaam, *Carte care să chieamă Răspunsul împotriva Catebismului calvinesc*, Deal, Tipografia Mănăstirii, 1645

Observații: Patronajul cultural și material i-a revenit logofătului Udriște Năsturel.

Bibliografie: BRV, I, nr. 48, p. 150-151; IV, nr. 48, p. 190-194; Buicliu, ADD-I, nr. 48-I, IV, p. 161-163; Teodorescu, Gheție, 1984.

Ursu – tipograf

Dosoftei, *Dumnezeiasca Liturghie*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1679

Bibliografie: BRV, I, nr. 69, p. 222-225; Chiaburu 2010, p. 437.

Ursul Ierei – gravor

Învățătura preoților pe scurt de șapte taine, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1732

Bibliografie: BRV, II, nr. 206, p. 48; IV, nr. 206, p. 235-237.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ierei Ursul.

Ursul Zugravul – gravor, tipograf

Apostol, ediția a II-a; Buzău, Tipografia Mitropoliei, 1704

Bibliografie: BRV, I, nr. 144, p. 454-457; IV, nr. 144, p. 219; BRVAC, p. 44-45; Bădără, 1998, p. 185-186.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ursul Zugravul, Ursul, „Ursu”. A fost gravor, care a funcționat pe lângă renumitul tipograf Mitrofan, Damaschin Gherbest și Damaschin Dascălușul probabil între anii 1681-1704 (1714). Alături de tipograful, apoi episcopul Mitrofan, a contribuit la înființarea tipografiei de la Buzău. În tipărirea de la 1681-1682 are calitatea de tipograf. Gravurile sale apar în cărțile tipărite la sfârșitul secolului al XVII-lea și în secolul al XVIII-lea fiind refolosite în tipografiile de la Iași, Buzău, București și Târgoviște. Bibliografia de specialitate consideră ca ultimul an al activității sale anul 1714. Deocamdată nu s-a pus în discuție eventualitatea existenței mai multor gravori cu acest nume, nu excludem această posibilitate.

Apostol, ediția a IV-a; București, Tipografia Mitropoliei, 1774

Observații: Gravura semnată „Ursu Zugrav” este probabil refolosită.

Bibliografie: BRV, II, nr. 384, p. 204-205; BRVAC, p. 49.

Ceaslov, București, Tipografia Mitropoliei, 1709

Observații: Gravura se semnează în această situație „Ursu”.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 122, p. 65; BRVAC, p. 181-182; Secărescu, 1980, p. 111-113.

Ceaslov, l. slavonă, l. română; Târgoviște, Tipografia Mitropoliei, 1714

Bibliografie: BRV, IV, nr. 51, p. 42; Chiaburu 2010, p. 445.

Dosoftei, *Molitvălnic de înțeles*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1681

Observații: Ursul apare în calitate de tipograf.

Bibliografie: BRV, I, nr. 72, p. 237-240; IV, nr. 72, p. 203-204; Buicliu, ADD-I, nr. 72, p. 186-187.

Dosoftei, *Viața și petrecerea svinților*, I-IV; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1682

Observații: Cele patru volume au fost tipărite între anii 1682-1686. Ursul apare în calitate de tipograf în volumul 2.

Bibliografie: BRV, I, nr. 73, p. 240-246; IV, nr. 73, p. 204; Buicliu ADD-I, nr. 73-I, p. 187-189; Morărescu, 1983, p. 41-42; Frențiu, 2002.

Evangelie, București, Tipografia Domnească, 1723

Bibliografie: BRV, II, nr. 182, p. 21-22; BRVAC, p. 79.

Învățătură de șapte taine, Buzău, Tipografia Domnească, 1702

Observații: Ursul semnează gravura de pe versoul foii de titlu.

Bibliografie: BRV, I, nr. 131, p. 433-435; IV, nr. 131, p. 215-216; Secărescu, 1980, p. 113.

Psaltire, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1701

Bibliografie: BRV, I, nr. 125, p. 414-416; Chiaburu 2010, p. 445.

Psaltire, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1703

Bibliografie: BRV, I, nr. 139, p. 540-541; Chiaburu 2010, p. 445.

Psaltire, București, Tipografia Mitropoliei, 1806

Observații: Gravura de pe foaia de titlu semnată Ursul ar putea fi o matriță mai veche refolosită. Nu excludem posibilitatea funcționării unui alt gravor decât cel pe care îl cunoaștem dintre anii cca. 1681-1714.

Bibliografie: BRV, II, nr. 703, p. 486; IV, nr. 703, p. 278.

Triod, Buzău, Tipografia Episcopiei, 1700

Bibliografie: BRV, I, nr. 121, p. 402-409; Buicliu, ADD-I, nr. 121, p. 214-215; Chiaburu 2010, p. 445.

V

Varlaam Arapul – patron

Evanghelie învățătoare, Deal, Tipografia Mănăstirii, 1644

Observații: Tipărirea a început la mănăstirea Govora; s-a încheiat în 2 septembrie în tipografia de la mănăstirea Dealu.

Bibliografie: BRV, I, nr. 46, p. 144-147; Buicliu, ADD-I, nr. 46, p. 161; BRVAC, p. 72-73.

Repere biografice: Variante ale numelui: Varlaam Arapul. A fost starețul mănăstirii Dealu.

Varlaam episcop – editor

Catavasier, Rădăuți, Tipografia nouă a Episcopiei, 1744

Observații: Cartea s-a tipărit cu cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 236, p. 79; IV, nr. 236, p. 240-241; BRVAC, p. 155; DTR, p. 471.

Repere biografice: Variante ale numelui: Varlaam, episcopul Rădăuțiului (1735-1745). Călugarit la Neamț, unde probabil a fost egumen în anul 1734, a fost și episcop la Huși, apoi din anul 1735, la Rădăuți, unde a păstorit până la moarte. A pus bazele tipografiei din Rădăuți împreună cu o echipă de tipografi numiți în lucrarea noastră la Ion drugarul, care a început să funcționeze, probabil, în anul 1744.

Ceaslov, Rădăuți, Tipografia nouă a episcopului Varlaam, 1745

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 18 sau 21 septembrie. Se menționează pe foaia de titlu că Varlaam era decedat în timpul încheierii lucrării.

Bibliografie: BRV, II, nr. 241, p. 85; BRVAC, p. 185-186.

Varlaam mitropolit al Bălgradului – patron

Ceasloveț, Bălgrad, Tipografia Mitropoliei, 1685

Observații: BRV, I indică anul tipăririi incert, 1687. Cartea s-a tipărit în anul înscăunării mitropolitului Bălgradului Varlaam – înscăunat în luna decembrie 1685. Astfel, considerăm că tipărirea Ceaslovețului ar putea fi datată cu sfârșitul anului 1685 sau începutul anului 1686. Situație confirmată și în Buicliu, ADD-I.

Bibliografie: BRV, I, nr. 84, p. 279-280; Buicliu, ADD-I, nr. 84-I, p. 193-194; BRVAC, p. 179-180; Veress, I, nr. 228, p. 125; Mârza, 1998, p. 73-75.

Repere biografice: Variante ale numelui: Varlaam, mitropolit al Ardealului (1685-1689). Preotul Vasile, viitorul mitropolit de Bălgrad a fost hirotonit ca arhieru în decembrie 1685 la București, împotriva voinței lui Șerban Cantacuzino, sprijinitorul românilor din Transilvania, acesta recomandându-i principelui Mihail Apafi pe preotul Ieremia. A patronat editarea a două tipăriri în limba română.

Molitvenic, Bălgrad, Tipografia Mitropoliei, 1689

Observații: Tipărirea s-a terminat în 22 aprilie.

Bibliografie: BRV I, nr. 87, p. 291-296; DPCBRV, nr. 87, p. 170-171; Buicliu, ADD-I, nr. 87-I, p. 205-206; Veress, I, nr. 234, p. 130; RMK, II, nr. 1644; Mârza, 1998, p. 77-84; Molitvănic, 2009.

Varlaam mitropolit al Moldovei – patron

Șapte Taine a Beserecii, Iași, Tipografia Domnească, 1644

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 8 noiembrie. Cartea s-a tipărit cu cheltuiala mitropolitului.

Bibliografie: BRV, I, nr. 47, p. 147-150; DTR, p. 470-471.

Repere biografice: Varlaam a fost arhiepiscop și mitropolit al Moldovei. S-a născut cca. în anul 1585 și a decedat în anul 1657. A fost ales mitropolit în anul 1632 și s-a retras în 1653. Este fondatorul tipografiei de la Iași în colaborare cu meșteri tipografi trimiși de Petru Movilă de la Kiev. El însuși a fost autor de cărți tipărite în tipografia sa sau rămase în manuscris.

Thomas a Kempis, *Imitația lui Christos*; l. slavonă; redacție rusească; Deal, Tipografia Domnească de la Mănăstire, 1647

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 15 aprilie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 52, p. 158-160; IV, nr. 52, p. 194-201; Buicliu, ADD-I, nr. 52-I, p. 166-167.

Varlaam, *Carte românească de învățătură*, Iași, Tipografia Mănăstirii Trei Ierarhi, 1643

Observații: Varlaam a fost editor și traducător al cărții. Există două tiraje principale și unele variante ale ediției.

Bibliografie: BRV, I, nr. 45, p. 137-143; IV, nr. 45, p. 190; Buicliu, ADD-I, 45-I, IV, p. 153-161; BRVAC, p. 172-173; Dudaș, 1979, 1983, passim; Byck, 1964.

Varlaam mitropolit al Țării Românești – editor

Cheia înțelesului, București, Tipografia Mitropoliei, 1678

Observații: Bădără consideră că Varlaam este editorul acestei cărți, tipărite cu cheltuiala mitropolitului.

Bibliografie: BRV, I, nr. 68, p. 217-222; IV, nr. 68, p. 202; Buicliu, ADD-I, nr. 68-I, p. 183-184; BRVAC, p. 209-210; DTR, p. 471; Ciobanu, 1938, p. 170-204; Bădără, 1998, p. 147-148; Popescu, Mareș 2000.

Repere biografice: Variante ale numelui: Varlaam, mitropolit al Țării Românești (1672-1679). S-a născut cca. în anul 1630, lângă Pitești și a decedat în anul 1702, la Cozia. Diac, ieromonah, egumen al mănăstirii (1663-1665), episcop la Râmnic între anii 1670-1672, mitropolit al Țării Românești între anii 1672-1679. A susținut cultura românească, a înființat tipografia Mitropoliei și a patronat tipărirea mai multor cărți.

Vasile Lupu – patron, editor

Parthenios, Patriarhul Constantinopolului, *Decretul Patriarhului Parthenie*; l. greacă; Iași, Tipografia Mănăstirii Trei Ierarhi, 1642

Observații: Tipărirea cărții s-a încheiat în 20 decembrie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 41, p. 119, 535-536.

Repere biografice: Variante ale numelui: Vasile Lupu (1634-1653), domnul Moldovei. A fost de origine aromână, provenind din Albania. A primit educație grecească (este posibil ca mama lui să fi fost româncă, iar tatăl său Nicolae al lui Coci). A ctitorit biserici, din care se evidențiază cea de la Iași, Trei Ierarhi, unde a înființat o școală și o tipografie. A susținut cultura românească, a colaborat cu mitropolitul Varlaam. Sub patronajul celor două personalități au apărut câteva cărți esențiale în limba română, o condiție importantă pentru introducerea limbii române în școală și biserică. Prin intervenția sa, în anul 1640, Ilie Iorest a devenit mitropolit al Bălgradului.

Pravile împărătești, Iași, Tipografia Domnească în Mănăstirea Trei Ierarhi, 1646

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 4 mai. Cartea s-a tipărit cu cheltuiala sa. Traducător din grecește a fost logofătul Evstatie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 50, p. 156-158; Rădulescu, 1961.

Șapte Taine a Beserecii, Iași, Tipografia Domnească, 1644

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 8 noiembrie. Cartea s-a tipărit cu cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, I, nr. 47, p. 147-150.

Triod înflorat/Penticostar, l. slavonă; Lvov, Tipografia lui Mihail Sliozka, 1642

Observații: Lucrarea nu figurează în BRV. A beneficiat de patronajul economic al domnilor Vasile Lupu, domnul Moldovei și Matei Basarab, domnul Țării Românești. Există informații despre patru tiraje ale cărții. Tipărirea s-a încheiat la 11 martie. De cultura românească poate fi legată ediția și prin participarea gravurului Ilia Anagnoste, pe lângă alți 6 gravori prezentați doar prin inițiale, care nu au aparținut spațiului românesc.

Bibliografie: Buicliu, ADD-I, nr. 67, p. 44.

Varlaam, *Carte românească de învățătură*, Iași, Tipografia Mănăstirii Trei Ierarhi, 1643

Observații: Cartea s-a tipărit cu cheltuiala domnitorului.

Bibliografie: BRV, I, nr. 45, p. 137-143; IV, nr. 45, p. 190; Buicliu, ADD-I, 45-I, IV, p. 153-161; BRVAC, p. 172-173; Dudaș, 1979, 1983, passim; Byck, 1964.

Vasilie, Costandin – tipograf

Ceaslov, Blaj, 1751

Bibliografie: BRV, IV, nr. 105, p. 70-71; BRVAC, p. 189; Petrik, V, p. 92; Tatai-Baltă, 1995, p. 49-63; Mircea, 2008, p. 61, 87, 165 ș. a.

Repere biografice: Variante ale numelui: Costandin Vasilie. Posibil să fi fost și compactor al tipografiei Blajului identificat în bibliografie și în anul 1756.

Strastnic, Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfânta Troiță, 1753

Bibliografie: BRV, II, nr. 290, p. 126; IV, nr. 290, p. 245-247; Petrik, V, p. 477; Tatai-Baltă, 1995, p. 49-63; Mircea, 2008, p. 61, 87, 165 ș. a.

Vasilie ierei – tipograf

Neofit, *Înfruntarea jidovilor*, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1803

Observații: Tipărirea s-a încheiat în 8 februarie. În ediția descrisă pe larg în BRV nu este specificată Tipografia Mitropoliei. Aceea apare numai în cea de a doua ediție citată în aceeași Bibliografie. Aici apare prubar Dimitrie Antonovici.

Bibliografie: BRV, II, nr. 662, p. 446-447; Chiaburu, 2005, p. 82, 230.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ierei Vasilie Prubariu, probabil a avut calitate de prubar în tipografie. Vasilie Prubariu și preotul Vasilie (I-am păstrat într-o voce independentă) au lucrat aproximativ în același timp în Tipografia Mitropoliei de la Iași sub conducerea administratorului tipografiei ieromonahul Macarie, dar nu avem certitudine că ar fi aceeași persoană. În Chiaburu, 2005 este publicată informația despre un Vasile, aici în calitate de tipograf din Iași fără o datare precisă, activ înainte de anul 1793.

Vasilie preotul – tipograf

Psaltire, Iași, Tipografia Mitropoliei, 1802

Bibliografie: BRV, II, nr. 653, p. 439.

Repere biografice: Variante ale numelui: Vasilie preotul. A avut calitatea de culegător în tipografie împreună cu Dimitrie Popovici, sub conducerea administratorului ieromonahului Macarie din tipografia Mitropoliei de la Iași. Punem problema dacă cei doi Vasilie, prubar și preot pot fi una și aceeași persoană, lucrând în aceeași tipografie la distanța de 2 ani. Neavând această certitudine păstrăm ambele voci.

Văcărescu, Ioan – editor

Služba Sfântului Alexandru, arhiepiscopul Constantinoplei; l. greacă; Veneția, Tipografia lui Nicolae Glichî din Ianina, 1771

Bibliografie: BRV, II, nr. 379, p. 200-201.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan Văcărescu, nobil, boier, mare vistier și mare dicheofilax al Bisericii celei mari de la Patriarhia Apostolică a Constantinopolului. S-a îngrijit de apariția cărții.

Vâlcu, Theodor – tipograf

Evghenie Vulgaris, *Adoleshia filotheos adecă îndeletnicire inbitoare de Dumnezeu*, I-V; Iași, Tipografia Mitropoliei, 1815

Observații: Cartea a fost tipărită în perioada 1815-1819.

Bibliografie: BRV, III, nr. 867, p. 113-115; nr. 1051, p. 315; IV, nr. 867, p. 299.

Repere biografice: Variante ale numelui: Teodor Vâlcu. A avut calitatea de tipograf, prubar, zețar în tipografia Mitropoliei de la Iași între anii 1815-1819.

Vellara, Nicolae – editor

Adunare de poezii encomiastice; l. greacă; Leipzig, Tipografia lui Breitkopf, 1777

Observații: Cartea s-a tipărit cu cheltuiala sa. Este și autorul unei părți din carte și îngrijitor al ediției întregi.

Bibliografie: BRV, II, nr. 411, p. 223-224.

Vendotis, Georgios – tipograf, diortositor

Darvari, Dimitrie Nicolae, *Introducere în limba elină*; l. greacă; Viena, Tipografia lui Gheorghe Vendoti, 1798

Observații: Cartea s-a tipărit la Georgios Vendoti.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 259, p. 113.

Repere biografice: Variante ale numelui: Georgios Ventoti, George Vendoti grec din insula Zante, tipograf, proprietar de tipografie grecească la Viena. El însuși a fost autor de cărți publicate în tipografia sa.

Dimitrie Caracaș, *Poeme medicale*; l. greacă; l. latină; Viena, Tipografia grecească a lui Georgie Ventoti, 1795

Observații: Georgios Ventoti a fost proprietar de tipografie la Viena.

Bibliografie: BRV, II, nr. 592, p. 377.

Geanetu, Ioan, *Refutarea tratatului lui Ocellus despre natura Universului*; l. greacă, l. franceză; Viena, Tipografia lui Joseph Baumeister, 1787

Observații: Georgios Vendoti apare în această carte în calitate de diortositor (corector de text).

Bibliografie: BRV, II, nr. 518, p. 322-324.

Mihail Cantacuzino, *Istoria Țării Românești*; I. greacă; Viena, Tipografia lui Gheorghe Vendoti, 1806

Bibliografie: BRV, II, nr. 707, p. 488-490; IV, nr. 707, p. 280; Buicliu, ADD-I, nr. 707-II, p. 362-363.

Verbițchi, Alexandrovici Timoteu – tipograf

Eubloghion, Molitvenic sau *Trebnic slavonesc*; I. slavonă de redacție medio-bulgară cu elemente rusești; Câmpulung, Tipografia Domnească, 1635

Observații: Data tipăririi: 30 iulie. În exemplarul citat în BRV, IV apare numele tipografului Ioan Glebcovici în numele celorlalți tipografi, care semnează și prefața către Matei Basarab.

Bibliografie: BRV, I, nr. 35, p. 103-104; nr. 35, p. 529-532; IV, nr. 35, p. 181-188; Buicliu, ADD-I, nr.35-I, IV, p. 147.

Repere biografice: Variante ale numelui: Timoteu Alexandrovici Verbițki, tipograf. În prefața *Molitvenicului* este menționat ca tipograful venit de la Kiev împreună cu tipografia mijlocită de mitropolitul Petru Movilă. Cu el ar mai fi venit și alți tipografi, de care domnitorul promitea că va avea grijă financiară cât vor sta la Câmpulung.

Vernardos, Manuil – editor, tipograf

Igiena stomacului; I. greacă; Iași, Tipografia grecească, 1814

Bibliografie: BRV, III, nr. 863, p. 111.

Repere biografice: Variante ale numelui: Manuil Vernardos din Creta.

Sinopsă mare a slujbei; I. greacă; Iași, 1813

Observații: În acest caz este tipograf.

Bibliografie: BRV, III, nr. 842, p. 92-93; Chiaburu 2010, p. 441.

Verze, Radu – patron

Radu Tempea, *Grammatică românească*, Sibiu, Tipografia lui Petru Bart, 1797

Observații: Cartea s-a tipărit cu cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 612, p. 394-397; Veress, II, nr. 835, p. 107.

Repere biografice: Radu Verze a fost paroh în Satul Lung din Săcele.

Vezei, Nicolaus – tipograf

Minei mare, I-XII; Buda, Tipografia Universității, 1805

Observații: La tipărirea *Mineiilor* au colaborat pe lângă Nicolaus Vezey, Theodorus Török, Axenti transilvăneanul – culegător, în calitate de gravor Carolus F. H. Frigyes.

Bibliografie: BRV, II, nr. 668, p. 449-450; nr. 681, p. 456-461; DPCBRV, nr. 668, p. 258-260; Buicliu, ADD-I, nr. 668, 681-II, p. 354-356; Dudaș, 1979, p. 375-379.

Repere biografice: Variante ale numelui: Nicolaus Vezey, Vezei, tipograf – culegător la Buda în Tipografia Universității. A colaborat la tipărirea *Mineiilor* și a *Octoibului* de la 1811.

Octoib, Buda, Tipografia Universității, 1811

Observații: Nicolaus Vezey a fost tipograf – culegător în tipografia de la Buda.

Bibliografie: BRV, III, nr. 796, p. 47-50; DPCBRV, nr. 796, p. 274-276; Buicliu, ADD-I, nr. 796-III, p. 371-372.

Vidalis, Galaction – editor

Anthologion; I. greacă; Snagov, Tipografia Mănăstirii, 1697

Observații: Tipărirea s-a încheiat în luna ianuarie. Cartea s-a tipărit cu cheltuiala ieromonahului Galaction Vidalis.

Bibliografie: BRV, I, nr. 106, p. 347-349; IV, nr. 106, p. 209; BRVAC, p. 27-28; Bădără, 1998, p. 155.

Repere biografice: Variante ale numelui: Galaction Vidalis, ieromonah. Originar din Tinos, fost egumen la muntele Athos.

Vitalie – prubar

Irmologhion, Neamț, Tipografia Mănăstirii, 1827

Observații: Cartea s-a tipărit în 15 martie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1313, p. 536-538; Chiaburu 2010, p. 445.

Repere biografice: Monah la mănăstirea Neamț.

Vizantie, Constantin – tipograf

Ioan Damaschin, *Arătarea credinței ortodoxe*, Iași, Tipografia Mănăstirii Sfântului Mormânt, 1715

Bibliografie: BRV, I, nr. 174, p. 501; Chiaburu 2010, p. 437.

Vlad cel Tânăr – patron

Octoib; l. slavonă; redacție medio-bulgară; Târgoviște, 1510

Bibliografie: BRV, I, nr. 2, p. 9; IV, nr. 2, p. 165-167; Panaitescu, Dușu, 1961; Demény-Demény, 1986, passim.

Repere biografice: Variante ale numelui: Vlad al V-lea cel Tânăr sau Vlăduț, domn al Țării Românești (1510- 1512) a fost fiul lui Vlad al IV-lea Călugărul. Este patronul celei de a doua cărți tipărite în spațiul românesc, *Octoibul*. A fost înmormântat în necropola domnească de la Mănăstirea Dealu de către Neagoe Basarab.

Vladul Popa – gravor

Învățătură creștinească, Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfânta Troiță, 1755

Bibliografie: BRV, IV, nr. 114, p. 160; Petrik, V, p. 221; Mircea, 2008, p. 177.

Repere biografice: Variante ale numelui: Popa Vladul sau Vladul Popa, activ la Blaj, probabil, între anii 1755-1756 în calitate de gravor.

Vlaicu – gravor

Catavasier, Blaj, 1824

Observații: Gravura lui Vlaicu mai veche a fost refolosită în 1824.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1205, p. 434; Tatai-Baltă, 1995, p. 49-63; Mircea, 2008, p. 50-53, 165-166 ș. a.

Repere biografice: Variante ale numelui: Vlaicu, Vlaicul a fost primul gravor în lemn de la tipografia din Blaj. Apare pentru prima dată în anul 1751, când a săpat un set de imagini. Nu se cunosc datele despre activitatea sa. Gravurile sale apar pe parcursul anilor 50 ai secolului al XVIII-lea, dar au fost refolosite și mai târziu.

Ceaslov, Blaj, Tipografia Mănăstirii, 1751

Observații: Se presupune că tipărirea a început în anul 1751. S-a încheiat probabil în anul 1752, deoarece pe pagina 258 se află xilogravura *Înfășurarea lui Iisus în giulgin*, datată 1752.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 105, p. 70-71; BRVAC, p. 189; Petrik, V, p. 92; Tatai-Baltă, 1995, p. 49-63; Mircea, 2008, p. 50-53, 165-166 ș. a.

Ceaslov; ediția a II-a; Blaj, 1753

Observații: Față de ediția din anul 1751, care conține și o gravură datată în anul 1752, această ediție prezintă diferențe la paginatie, cât și în ceea ce privește gravurile utilizate, identice cu cele din prima ediție, doar că au în jurul lor un chenar; prin comparația literei folosite și a faptului că exemplarul din județul Mureș prezintă aceleași gravuri ca și exemplarele din ediția 1751-1752, s-a stabilit ca și an al tipării anul 1753. Conform unor informații mai recente, respectiv o fotocopie a unei foi de titlu pusă la dispoziție de către doamna dr. Ana Dumitran, se pare că exemplarul este identificabil cu *Polustav* (Blaj, 1759), ediție necunoscută bibliografiei de specialitate.

Bibliografie: BRV, IV, nr. 110, p. 72; Tatai-Baltă, 1995, p. 49-63; Mișu, Bogdan, 2008, p. 159-169.

Doctrina christiana; l. latină; Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfânta Troiță, 1757

Observații: Este reluată gravura lui Vlaicu datată cu anul 1751.

Bibliografie: BRV, II, nr. 303, p. 137-139; Veress, I, nr. 457, p. 234; Petrik, V, p. 125; Tatai-Baltă, 1995, p. 49-63.

Învățătură creștinească; ediția a II-a; Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfânta Troiță, 1756

Observații: În vedeta din BRV, IV se indică ediția a III-a, dar textul foii de titlu menționează editarea de a doua oară a cărții. Este reluată gravura lui Vlaicu reprezentând Mănăstirea din Blaj.

Bibliografie: BRV, II, nr. 299, p. 134; IV, nr. 299, p. 247; Petrik, V, p. 221; Tatai-Baltă, 1995, p. 49-63; Mircea, 2008, p. 170, 178.

Molitvenic, Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfânta Troiță, 1757

Observații: Se refolosec plăcile gravate de Vlaicu.

Bibliografie: BRV, II, nr. 306, p. 141; Petrik, V, p. 144; Tatai-Baltă, 1995, p. 49-63.

Orologhion, Blaj, Tipografia Mănăstirii Buna Vestire, 1766

Observații: Vlaicu este semnat pe gravura, care a fost refolosită în tipografia de la Blaj.

Bibliografie: BRV, II, nr. 346, p. 170; BRVAC, p. 191; Petrik, V, p. 367; Tatai-Baltă, 1995, p. 49-63.

Strastnic, Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfânta Troiță, 1753

Observații: Gravura mai veche al lui Vlaicu, refolosită în *Strastnic*, reprezintă Mănăstirea din Blaj.

Bibliografie: BRV, II, nr. 290, p. 126; IV, nr. 290, p. 245-247; Petrik, V, p. 477; Tatai-Baltă, 1995, p. 49-63.

Vlaicu Așcia – gravor

Acatist, Blaj, Tipografia Mănăstirii Sfânta Troiță, 1763

Bibliografie: BRV, II, nr. 331, p. 160; IV, nr. 331, p. 249; Buicliu, ADD-I, nr. 331, p. 271; BRVAC, p. 15-16; Petrik, V, p. 18.

Repere biografice: Variante ale numelui: Așcia Vlaicu, Vlaicu Așcia. Specialiștii în gravura românească nu s-au pronunțat asupra acestei forme ale numelui lui Vlaicu identificată numai în BRV, IV. Ne întrebăm, dacă este corectă lecturarea semnăturii lui Vlaicu, gravorul de la Blaj cunoscut din *Ceaslovul* de la 1751 și din alte tipărituri blăjene.

Vlădescu, Gheorghe - editor

Psaltire, Râmnic, Tipografia lui Gheorghie și Nicolae Vlădescu, 1819

Observații: Este editorul cărții, împreună cu Vasile Buga.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1047, p. 313; IV, nr. 1047, p. 305; Florescu 1998, p. 54-56; Lupu 2010, p. 128.

Repere biografice: forme ale numelui: Gheorghe Dimitrievici, Gheorghe Vlădescu. Fiul lui Dimitrie Mihailovici, frate cu Nicolae Dimitrievici. Împreună cu fratele său a deținut o tipografie la Râmnic, al cărei unic produs tipografic cunoscut este ediția *Psaltirii*.

Voina, Ioniță Ion – gravor

Molitvenic, Brașov, Tipografia privilegiată, 1811

Bibliografie: BRV, III, nr. 794, p. 45-47.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioniță Ion Voina a fost gravor. Numele lui apare în anii 1811, 1820 în tipăriturile de la Brașov și Chișinău.

Rânduiala sfințirii bisericii și a primirii ereticilor în Biserica Răsăritului, Chișinău, Tipografia Exarhicească a Basarabiei, 1820

Observații: Tipărirea s-a încheiat în octombrie.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1084, p. 345-347.

Voina paroh – patron

Paraclisul Sf. Haralambie, Brașov, 1824

Observații: Locul tipăririi este incert.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1213, p. 442.

Repere biografice: Variante ale numelui: Voina, preot de la biserica nouă cu hramul Sf. Troiță din Brașov.

Vulcan, Samuil – patron, editor

Lexicon româno-latino-ungaro-german, Buda, Tipografia Universității, 1825

Observații: Samuil Vulcan a sprijinit financiar tipărirea cărții.

Bibliografie: BRV, III, nr. 1240, p. 460-464; Buicliu, ADD-I, nr. 1240-III, p. 429-431; DTR, p. 486.

Repere biografice: Variante ale numelui: Samuil Vulcan, episcop. S-a născut în anul 1758 în Blaj și a murit în anul 1839 în Oradea. A studiat la Blaj, Oradea și Viena. A funcționat la „Sf. Barbara” din Viena, la Eger, Lemberg. A fost numit episcop unit de Oradea. Sprijinitor al culturii și școlilor românești, a deținut o importantă bibliotecă. Samuil Vulcan, prin funcția sa, s-a aflat în miezul problemelor legate de editarea *Lexiconului*, 1825.

W

Wallis, Francisc Venceslav – patron

Antologhion, Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1737

Observații: Tipărirea cărții a început în 19 iulie 1736 și s-a încheiat în 30 august 1737.

Bibliografie: BRV, II, nr. 215, p. 52-53; Buicliu ADD-I, nr. 215-II, p. 244; BRVAC, p. 31-33.

Repere biografice: Variante ale numelui: Grof de Valis; Francisc Venceslas Wallis a fost – directorul Țării Ardealului (președintele guvernului) între anii 1732-1734 și 1755-1758.

Wokál Lipot – gravor

I. Neuhold, *Învățătură de a face sirup și zahăr*, Buda, Tipografia Universității, 1812

Bibliografie: BRV, III, nr. 810, p. 61; Tatay 2011, p. 200-201.

Wolfgang, Johann. G. – gravor

Nicolae Mavrocordat, *Despre datorii*, l. greacă, l. latină; ediția a II-a; Leipzig, Tipografia lui Thomas Fritsch, 1722

Observații: După noua descriere a lui Buicliu, ADD-I, p. 233, cartea mai cuprinde încă două lucrări publicate în același an 1722, însă fără o legătură declarată cu prima: J. A. Fabritius [*Epigrama*] în limba greacă și Stephanus Bergler [*Epigramata*], în limba latină.

Bibliografie: BRV, II, nr. 181, p. 19-20; Buicliu, ADD-I, nr. 181-II, p. 232-233.

Repere biografice: Johann G. Wolfgang a fost gravorul curții Prusiei. A semnat gaura reprezentând portretul lui N. Mavrocordat în *Despre Datorii* la Berlin în anul 1721.

Z

Zápolya, Ioan Sigismund – patron

Evanghelie, Braşov, 1561

Observații: După Olteanu, cartea s-a tipărit între 3 mai 1560-30 ianuarie 1561. După RMK, II, 82, cartea s-a tipărit între 3 mai 1559-30 ianuarie 1560.

Bibliografie: BRV, I, nr. 10, p. 43-46; IV, nr. 10, p. 169; BRVAC, p. 65; RMK, II, nr. 82; RMNy, I, nr. 168; Erbiceanu, 1889; Dimitrescu, 1963; Olteanu, 2005, p. 61-67; Istoria Transilvaniei, II, 2005, p. 107-120.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan Sigismund, Ioan Sigismund Zápolya, Ioan al II-lea; a fost fiul lui Ioan Zápolya și al Izabelei, regină a Ungariei; născut la Buda (7 iulie 1540), a murit la Alba Iulia (10 martie 1571). A fost rege al Ungariei și principe al Transilvaniei. Sub conducerea sa, în anul 1568, dieta Transilvaniei, reunită la Turda, proclamă toleranța religioasă, fiind recunoscute cele patru religii oficiale: catolicismul, lutheranismul, calvinismul și unitarianismul.

Živanovici, Synesie – editor

Pravilă de rugăciuni pentru sfinții luminători sârbești; I, slavonă; Râmnic, Tipografia Episcopiei, 1761

Observații: Cartea s-a tipărit cu cheltuiala sa.

Bibliografie: BRV, II, nr. 327, p. 157; Buicliu, ADD-I, nr. 327, p. 269-271; Mihăilă, 1983, p. 279.

Repere biografice: Variante ale numelui: Sinesie Živanovici, Synesie Jivanovici a fost episcopul ortodox al Aradului. Consilier de curte chesaro-crăiesc. A fost numit de împărăteasa Maria Tereza, la 3 august 1751, episcop de Arad, Ineu, Oradea și Hălmaგი pentru românii ortodocși.

Zoba, Ioan – editor, tipograf

Cazanii la oameni morți, Ertăciuni la oameni morți, Bălgrad, 1689

Observații: Textul este colligat cu *Molitvenic*, Bălgrad, 1689, *Sicriul de aur*, Sebeș, 1683, dar este adăugat și manuscriselor cu același titlu. În unele situații apare parțial, în altele complet. Nu are foaia de titlu. Tipăritura este semnată de

tipograful moldovean Chiriac. Există numeroase studii despre această lucrare, dar concluziile nu sunt finale. Opusculul l-am atașat editorului Ioan Zoba din Vinț, pentru că apare legat împreună cu tipăriturile îngrijite de el. În bibliografii și studii *Cazanii* și *Ertăciuni* apar în cele mai multe cazuri în legătură cu *Molitvenicul*, 1689.

Bibliografie: DPCBRV, nr. 87, p. 171; Buicliu, ADD-I, nr. 87, p. 206; Mârza, 1998, p. 80; Mircea, Gudor, Dumitran, 2000, p. 11-21; DLR 1979, p. 937;

Repere biografice: Variante ale numelui: Popa Ioan, Popa Ioan din Vinț, Ioan Zoba din Vinț, protopop de Vinț. Demonstrația privind numele de Zoba, pus la îndoială de unii autori, se află în însuși diploma de înnobilitare datată cu anul 20 mai 1664 «Ioannis Zoba alias Popa de Olah Alvincz» dată de principele Mihai Apafi. Devine nobil cu toată familia sa și cu toți urmașii (fiind citat și fratele Oprea). A fost notar al Soborului mare al Mitropoliei Bălgradului. Popa Ioan Zoba se remarcă și prin traduceri textelor religioase; a fost cunoscător de limbi străine, latină, slavonă, maghiară, greacă; a fost editor responsabil de tipărirea cărților românești la tipografia Mitropoliei de la Alba Iulia. Cu sprijinul principelui pune pe picioare o tipografie românească la Sebeș, tipărind aici și apoi la Bălgrad (Alba Iulia) câteva cărți bisericești, cu cheltuiala mitropolitului Varlaam al Ardealului. Împreună cu protopopul Gheorghe din Daia li se atribuie titulatura de „ispravnic” și „nevoitori” ai imprimării *Ceaslovețului* din anul 1685 de la Bălgrad.

Cărare pe scurt, Bălgrad, Tipografia Mitropoliei, 1685

Observații: Traducere din limbă engleză în limba maghiară, apoi traducerea lui Ioan Zoba în limba română.

Bibliografie: BRV, I, nr. 82, p. 275-277; IV, nr. 82, p. 206; p. 125; BRVAC, p. 179; Veress, I, nr. 227; Mârza, 1998, p. 72-73.

Ceasloveț, Bălgrad, Tipografia Mitropoliei, 1685

Observații: BRV indică anul tipării incert, 1687. Cartea s-a tipărit în anul înscăunării mitropolitului Bălgradului Varlaam – în luna decembrie 1685. Astfel, considerăm că tipărirea *Ceaslovețului*-ui ar putea fi datată cu sfârșitul anului 1685 sau începutul anului 1686.

Bibliografie: BRV, I, nr. 84, p. 279-280; Mârza, 1998, p. 73-75; Buicliu, ADD-I, nr. 84-I, p. 193-

194; BRVAC, p. 179-180; Veress, I, nr. 228, p. 125.

Molitvenic, Bălgrad, Tipografia Mitropoliei, 1689

Observații: Tipărirea s-a terminat în 22 aprilie.

Bibliografie: BRV, I, nr. 87, p. 291-296; DPCBRV, nr. 87, p. 170-171; Buicliu, ADD-I, nr. 87-I, p. 205-206; Veress, I, nr. 234, p. 130; RMK, II, nr. 1644; Mârza, 1998, p. 77-84; Molitâvnic, 2009.

Poveste la 40 de mucenici, Bălgrad, 1689

Observații: Cartea a circulat în colligat cu *Molitvenicul* și *Sicriul de Aur*. Nu sunt cunoscute exemplare cu foaia de titlu.

Bibliografie: BRV, I, nr. 88, p. 296; Buicliu, ADD-I, nr. 88-I, p. 206-207; Mârza, 1998, p. 79-80; Gherman, 2006, p. 141-150.

Rânduiala diaconstvelor, Bălgrad, Tipografia Mitropoliei, 1687

Bibliografie: BRV, I, nr. 85, p. 280; Buicliu, ADD-I, nr. 85-I, p. 194; Mârza, 1998 p. 75-77.

Sicriul de aur, Sebeș, Tipografia nouă, 1683

Observații: Cartea s-a tipărit între 15 martie-17 septembrie. Ioan Zoba are calitatea de organizator al noii tipografii românești instalată la Sebeș. Tipografia de la Sebeș reprezintă de fapt o nouă perioadă de tipărire de la Alba Iulia, dovada fiind setul de litere folosit în continuare la Alba Iulia. Este și editorul cărții împreună cu Oprea și Gheorghe din Daia, considerați reprezentanți - ctitori ai Mitropoliei Bălgradului.

Bibliografie: BRV, I, nr. 80, p. 269-273; IV, nr. 80, p. 205-206; Buicliu, ADD-I, nr. 80, p. 191-192; Veress, I, 223, p. 123; RMK, II, nr. 1532; Goția 1984; Mârza, 1998, p. 64-72.

Zweck, Johannes Bartholomeus – tipograf

Elogiu Principelui Ion Gheorghe Caragea; l. greacă; Viena, Tipografia lui Ioan Bartolomeu Zvechie, 1818

Bibliografie: BRV, III, nr. 994, p. 250-251.

Repere biografice: Variante ale numelui: Ioan Bartolomeu Zvechie, Johannes Bartholomeus Zweck, tipograf vienez. Relația dintre edițiile în limba greacă a manualului și cultura românească o face și editorul din Sibiu Gheorghe Manicatu Safranu.

Polizois Kontos, *Învățătură variată*, ediția a III-a; l. greacă; Viena, Tipografia lui Ioan Bartolomeu Zweck, 1818

Bibliografie: BRV, III, nr. 1002, p. 279-281.

BIBLIOGRAFIE

EDIȚII CRITICE, EDIȚII FACSIMILATE

- Bianu, 1887 - Bianu, Ioan, *Psaltirea în versuri publicată după manuscrisul original și de pe edițiunea de la 1673*, București, 1887.
- Bianu, 1925a - Bianu, Ioan, *Texte de limbă din secolul XVI. Întrebare creștinească*, București, 1925.
- Bianu, 1925b - Bianu, Ioan, *Texte de limbă din secolul XVI. Pravila Sfinților Apostoli tipărită de diaconul Coresi la Brașov, între 1570-1580*, București, 1925.
- Bianu, 1930 - Bianu, Ioan, *Texte de limbă din secolul XVI. Lucrul apostolesc – Apostolul tipărit de diaconul Coresi la Brașov la anul 1563*, București, 1930.
- Biblia, 1997 - *Biblia adevărată Dumnezeiasca Scriptură a Vechiului și Noului Testament, tipărită întâia oară la 1688 în timpul lui Șerban Cantacuzino, Domnul Țării Românești*, retipărită după 300 de ani în facsimil și transcriere cu aprobarea Sfântului Sinod, această ediție văzând acum, din nou lumina tiparului cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1997.
- Biblia, 2000 - *Biblia de la Blaj 1795*. Ediție jubiliară, Roma, 2000.
- Bucoavna, 1988 - *Bucoavna, Bălgrad, 1699*. Ediție critică tipărită din inițiativa și cu binecuvântarea P. S. Emilian Episcop al Alba Iuliei, Episcopia ortodoxă română Alba Iulia, 1988.
- Cândea, 1990 - Cantemir, Dimitrie, *Divanul sau gâlceava înțeleptului cu lumea sau giudețul sufletului cu trupul*, text stabilit, traducerea versiunii grecești, comentarii și glosar de Virgil Cândea, București, Editura Minerva, 1990.
- Barta, Hotea, 2004 - *Floarea adevărului pentru pacea și dragostea de obște. Păstoriceasca poslanie sau dogmatica învățatură a besearicii răsăritului*, cuvânt înainte de IPS Lucian Mureșan, studiu istorico-teologic de Cristian Barta, ediție, glosar, indice de Meda-Diana Hotea, Cluj-Napoca, Editura Argonaut, 2004.
- Byck, 1964 - *Varlaam, Cașania, 1643*, București, Fundația regală pentru literatură și artă, 1943 (transliterare de Jack Byck), București, Editura Academiei, 1964.
- Cobzaru, 2007 - Dosoftei, *Psaltirea de-nțales*, text stabilit și studiu lingvistic de Mihaela Cobzaru, Iași, Casa Editorială Demiurg, 2007.
- Corbu, 2002 - Dosoftei, *Psaltirea pre versuri tocmită*, referințe critice de Daniel Corbu, Iași, Editura Princeps Edit, 2002.
- Dimitrescu, 1963 - *Tetraevanghelul tipărit de Coresi, Brașov, 1560-1561, comparat cu Evangheliarul lui Radu de la Mănăști, 1574*, ediție, facsimil și transcriere de Florica Dimitrescu, București, Editura Academiei, 1963.
- Drimba, Gheție, 1998 - *Coresi, Tâlcul evangheliilor și Molitevnicele rumănesc*, ediție critică de Vladimir Drimba, cu un studiu introductiv de Ion Gheție, București, Editura Academiei Române, 1998.
- Erbiceanu, 1889 - *Tetraevanghelul diaconului Coresi*, ed. Gherasim Țimpuș Piteșteanu, cu o prefață de Constantin Erbiceanu, București, Tipografia Cărților Bisericești, 1889 (cu completările lui Mario Roques, 1907).
- Frențiu, 2002 - Dosoftei, *Viața și petrecerea svinților, Iași, 1682-1686*, text îngrijit, notă asupra ediției și glosar de Rodica Frențiu, Cluj-Napoca, Editura Echinoc, 2002.
- Goția, 1984 - *Ioan Zoba din Vinț. Sicriul de aur*, Ediție îngrijită și studiu introductiv de Anton Goția, București, Editura Minerva, 1984.
- Hașdeu, 1881 - *Psaltirea publicată romănesc la 1577 de diaconul Coresi*, tom I, cu un studiu bibliografic și un glosar comparativ de B. P. Hașdeu, București Academia Română, 1881, 66 p. faximilate.
- Liturghierul, 1508-2008 - *Liturghierul lui Macarie, 1508/2008*. I-II. Studii introductive și traducere, Târgoviște, Arhiepiscopia Târgoviștei, Biblioteca Academiei Române, 2008.
- Mareș, 1969 - Mareș, Alexandru, *Liturghierul lui Coresi*, Text stabilit, studiu introductiv și indice de [...], București, 1969.

- Mârza, 2002 - *Catehismul lui Iosif de Camillis 1726*, Ediție îngrijită, transcrierea textului, studiu introductiv Eva Mârza, prefața Iacob Mârza, studiul teologic Anton Rus, Sibiu, Editura Imago, 2002.
- Molităvnic, 1689-2009 - *Molităvnic, Bălgrad, 1689-2009*, ediție îngrijită, studiu introductiv și glosar de Ana Dumitran, Mihai Alin Gherman, pr. Dumitru Vanca, cu un cuvânt înainte și binecuvântarea Înaltpreasfințitului Andrei, Arhiepiscopul Alba Iuliei, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2009.
- Noul Testament, 1988 - *Noul Testament tipărit pentru prima dată în limba română la 1648 de către Simion Ștefan mitropolitul Transilvaniei* reeditat după 340 de ani din inițiativa și purtarea de grijă a prea sfințitului Emilian Episcop al Alba Iuliei, Alba Iulia, Editura Episcopiei Ortodoxe Române a Alba Iuliei, 1988.
- Noul Testament, 1998 - *Noul Testament tipărit pentru prima dată în limba română la 1648 de către Simion Ștefan, Mitropolitul Transilvaniei*, reeditat după 350 de ani cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Andrei, Arhiepiscopul Alba Iuliei, Editura Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a Alba Iuliei, 1998.
- Palia, 1582 - Gafton, Alexandru, Arvinte, Vasile, *Palia de la Orăștie (1582)*, Iași, Editura Universității Alexandru Ioan Cuza, 2007.
- Pamfil, 1968 - *Palia de la Orăștie 1581-1582*. Text, facsimile, indice. Ediție îngrijită de Viorica Pamfil. București, Editura Academiei, 1968.
- Panaiteșcu, Dușu, 1961 - *Liturghierul lui Macarie*, cu un studiu de P. P. Panaiteșcu și un indice de Angela și Alexandru Dușu, București, Editura Academiei, 1961.
- Pâinea pruncilor, 2008 - *Pâinea pruncilor sau Învățătura credinței strânsă în mică sumă, care o au scris în mici întrebăciuni și răspunsuri ungurești cinstitul Pater Boroneai Laslo [...], 1702*. Ediție îngrijită de Florina Ilis, studiu istoric de Ovidiu Ghitta, studiu filologic de Florina Ilis, Cluj-Napoca, Argonaut, 2008.
- Petrovici, Demeny, 1971 - *Evangeliarul slavo-român de la Sibiu, 1551-1553*, studiu introductiv filologic de Emil Petrovici, studiu introductiv istoric de Ludovic Demény, București, Editura Academiei, 1971.
- Popescu, 2001 - *Ioan Gură de Aur, Mărgăritare*, ediție îngrijită, indice de nume și glosar de Rodica Popescu, București, Editura Libra, 2001.
- Popescu, Mareș, 2000 - *Ioannykij Haleatovskyyj, Cheia înțeleșului*. Ediție, indice de nume și glosar de Rodica Popescu, prefață de Alexandru Mareș, București, Editura Libra, 2000.
- Psaltirea, 1651 - *Psaltirea de la Alba Iulia 1651 tipărită acum 350 de ani sub păștorirea lui Simion Ștefan, Mitropolitul Ardealului*, și văzând acum din nou lumina tiparului cu binecuvântarea Înalt Prea Sfințitului Andrei Arhiepiscop al Alba Iuliei, Alba Iulia, Ed. Reîntregirea, 2001.
- Pușcariu, Procopovici, 1914 - *Diaconul Coresi, Carte cu învățatură (1581)*, publicată de Sextil Pușcariu și Alexie Procopovici, vol. I (textul), București, Atelierele Grafice Socec & Co., 1914.
- Rădulescu, 1961 - *Carte românească de învățatură*, 1646, ediție critică de Andrei Rădulescu & Colectivul pentru vechiul drept românesc al Academiei R.P.R., București, Editura Academiei R.P.R., 1961.
- Rădulescu, 1962 - *Îndreptarea legii 1652*, ediție critică de Andrei Rădulescu, București, Editura Academiei, 1962.
- Rânduiala Diaconstvelor, 2009 - *Rânduiala Diaconstvelor. Liturgia românilor ardeleni în sec. XVII*, ediție de Dumitru Vanca, Alba Iulia, Reîntregirea, 2009.
- Roques, 1925 - Roques, Mario, *Palia d'Orăștie (1581-1582)*. I. Préface et livre de la Genèse publiés avec le texte hongrois de Heltai et une introduction. Paris 1925.
- Tamás, 1942 - Tamás Lajos, *Fogarasi István Kátéja fejezet a bánsági és hunyadmegyei ruménség művelődéstörténetéből*, Kolozsvár, 1942.
- Teodorescu, Gheție, 1984 - *Varlaam, Opere. I. Răspunsul împotriva Catehismului Calvinesc*. Ediție critică, studiu filologic și studiu lingvistic de Mirela Teodorescu și Ion Gheție, București, Editura Minerva, 1984.

- Toma, 1976 - *Psaltirea slavo-română (1577) în comparație cu Psaltirile coresiene din 1670 și din 1589*, text stabilit, introducere și indice de Stela Toma, București, Editura Academiei, 1976.
- Ursu, 1974 - Dosoftei, *Psaltirea în versuri (1673)*, ediție critică de N. A. Ursu, Iași, Tipografia Centrului Mitropolitan, 1974.
- Ursu, 1978 - *Dosoftei. Opera. 1. Versuri*, Ediție critică de [...] Studiu introductiv de Al. Andriescu, București, 1978.
- Ursu, 1980 - Dosoftei, *Dumnezeiasca Liturghie, 1679*. Ediție critică de N. A. Ursu. Cu un studiu introductiv de Înaltpreasfințitul Teoctist, Arhiepiscop al Iașilor și Mitropolit al Moldovei și Sucevei, Iași, 1980.
- Van Eeden, 1988 - *Învățăături preste toate zilele, 1642* (edition et etude Willem Van Eeden). Vol. I-II, 1988.

BIBLIOGRAFII

- ADB - *Allgemeine Deutsche Biographie*, 17, 1883, p. 431-432; 38, 1894, p. 499-501; [Onlinefassung]; http://www.deutsche-biographie.de/artikelADB_017-431-01.html (2008)
- BRV, I-IV - Ion Bianu, Nerva Hodoș și Dan Simonescu, *Bibliografia Românească Veche*, volumele I-IV, București, 1903-1944.
- BRVAC - *Bibliografia Românească Veche – îmbogățită și actualizată – Vol. I (A-C)* elaborată de colectivul bibliologic al Institutului de Memorie Colectivă (CIMEC), Târgoviște, 2004.
- Buicliu, ADD-I - Râpă-Buicliu, Dan, *Bibliografia românească veche Additameta I (1536-1830)*, cuvânt înainte Dan Simonescu, indice Mariana Jaklovsky, Bogdan Victor Toader, Galați, Editura Alma, 2000.
- DPCBRV
DLR, 1979 - Poenaru, Daniela, *Contribuții la Bibliografia Românească Veche*, Dîmbovița, 1973.
- DTR - Păcurariu, Mircea, *Dicționarul teologilor români*, București, Ed. Univers Enciclopedic, 1996.
- Petrik - Petrik Géza, *Magyar Könyvészet 1712-1920*, I-VII, Budapest, Arcanum Adatabázis Kft. CD-ROM (www.arcanum.hu)
- Petrik, I-IV - Petrik Géza, *Magyarország bibliographiája 1712–1860*, könyvészeti kimutatása a magyarországbán és hazánkra vonatkozólag külföldön megjelent nyomtatványoknak, összeállította és tudományos szakmutatóval ellátta Petrik Géza, bevezetéssel Szilágyi Sándortól, I-IV, Budapest kiadja Dobrowsky Ágost, 1888-1892.
- Petrik, V, VII - *Magyarország Bibliographiája 1712–1860*, V. Pótlások Petrik Géza Magyarország bibliographiája 1712–1860 c. művének 1–4. kötetéhez. Az 1712–1800 között megjelent magyarországi (és külföldi magyar nyelvű) nyomtatványok, közreadja az Országos Széchényi Könyvtár, Budapest, 1971; 1989.
- Popp, 1995 - Popp, Vasile, *Disertație despre tipografiile românești în Transilvania și învecinatele țări*, Cluj, Editura Dacia, 1995.
- RMK, I-II - Szabó Károly, *Régi Magyar Könyvtár. Az 1531–1711. megjelent magyar nyomtatványok könyvészeti kézikönyve*, Budapest, Kiadja a M. Tud. Akadémia, 1879-1885.
- RMNy, I-II - *Régi Magyarországi nyomtatványok (1473-1600)*, I, Budapest, Akadémiai Kiadó, 1971, 1983.
- RMNy, III - *Elektronikus Régi Magyar Könyvtár*. Szabó Károly: *Régi Magyar Könyvtár I-II (1473-1711)*; Sztripszky Hiador: *Adalékok ... (1472-1711)*; *Régi Magyarországi Nyomtatványok I-III (1473-1655)*, Arcanum Digitéka, Budapest.
- Veress, 1910 - Veress, Andrei, *Bibliografia româno-ungară*, I-II, Cluj, 1910.

BIBLIOGRAFIE GENERALĂ

- Bădără - Bădără, Doru, *Tiparul românesc la sfârșitul secolului al XVII-lea și începutul secolului al XVIII-lea*, Brăila, Ed. Istros, 1998.
- Chiaburu, 2005 - Chiaburu, Elena, *Carte și tipar în Țara Moldovei până la 1829*, Iași, 2005.
- Chiaburu, 2010 - Chiaburu, Elena, *Carte și tipar în Țara Moldovei*, ediția a II-a revăzută și adăugită, Iași, Ed. Universității Alexandru Ioan Cuza, 2010.
- Chindriș, Iacob, 2007 - Chindriș, Ioan, Iacob, Niculina, *Petru Pavel Aron*, Blaj, Ed. Astra, 2007.
- Cipariu, 1855 - Cipariu, Timotei, *Acte și fragmente românești [...]*, Blasiu, 1855.
- Comșa, Seiceanu, 1994 - Comșa, Nicolae, Seiceanu, Teodor, *Dascălii Blajului*, București, Demiurg, 1994.
- Demény-Demény, 1986 - Demény Lajos, Demény A. Lidia, *Carte, tipar și societate la români în secolul al XVI-lea*, București, Ed. Kriterion, 1986.
- Dudaș, 1977 - Dudaș, Florian, *Cartea veche românească din Bihor sec. XVI-XVII*, Oradea, 1977.
- Dudaș, 1983 - Dudaș, Florian, *Cazania lui Varlaam în Transilvania*, prefață de Virgil Cândea, Cluj-Napoca, Ed. Arhiepiscopiei ort. rom. a Vadului, Feleacului și Clujului, 1983.
- Dumitran, 2005 - Dumitran, Daniel, *Un timp al reformelor. Biserica greco-catolică din Transilvania sub conducerea episcopului Ioan Bob (1782-1830)*, București, Ed. Scriptorium, 2005.
- Duțu, 1966 - Alexandru Duțu, *Coordonate ale culturii românești în secolul al XVIII-lea*, București, 1966.
- Ecsedy, 1999 - Ecsedy V. Judit, *A könyvnyomtatás Magyarországon a kéziszajtó korában 1473-1800*, Budapest, Balassi Kiadó, 1999.
- Florescu, 1998 - Florescu, Aurelia, *Gravura râmniceană (1705-1827)*, Craiova, Editura Aius, 1998.
- I. R., V, VI - *Istoria românilor*, V, VI, București, Editura Enciclopedică, 2003, 2002.
- Istoria Transilvaniei, II - *Istoria Transilvaniei*, II, (1541-1711), Cluj-Napoca, Centrul de Studii Transilvane, 2005.
- Mârza, 1998 - Mârza, Eva, *Tipografia de la Alba Iulia 1577-1702*, Sibiu, Editura Imago, 1998.
- Mârza, 1987 - Mârza, Iacob, *Școala și națiune*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1987.
- Mircea, 2008 - Mircea, Gabriela, *Tipografia din Blaj în anii 1747-1830*, Alba Iulia, Altip, 2008.
- Mitric, 2005 - Mitric, Olimpia, *Cartea românească veche în județul Suceava (1643-1830). Catalog*, ediția a II-a, Ed. Universității „Ștefan cel Mare”, Suceava, 2005.
- Mosora, Hanga, 1991 - Elena Mosora, Doina Hanga, *Catalogul cărții vechi românești din colecțiile Bibliotecii Centrale Universitare „Lucian Blaga”*, Cluj-Napoca, 1991.
- Olteanu, 2005 - Olteanu, Vasile, *Istoria tiparului brașovean*, vol. II, Iași, Ed. TipoMoldova, 2005.
- Pascu, 1976 - Pascu, Constantin *Cartea românească veche în Biblioteca Muzeului Brukenthal*, Sibiu, 1976, p. 76-77.
- Păcurariu, 1994 - *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, vol. 2, ed. a II-a, București, Editura Institutului biblic și de misiune al BOR, 1994.
- Păcurariu, 2002 - *Scurtă Istorie a Bisericii Ortodoxe Române*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2002.
- Racoveanu, 1940 - Racoveanu, Gheorghe, *Gravura în lemn la Mănăstirea Neamțul*, București, Fundația regală pentru literatură și artă, 1940.
- Răduică - Răduică, Georgeta, Răduică, Nicolin, *Calendare și almanahuri românești 1731-1918*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1981.
- Roman-Negoi, 2009 - Roman-Negoi, Ana Maria, *Recuperarea unui destin Gheorghe Șincai Hronica românilor*, Cluj-Napoca, Ed. Argonaut, 2009.
- Stanciu, 2003 - Stanciu, Laura, *Biografia unei atitudini: Petru Maior (1760-1821)*, Cluj-Napoca, Risoprint 2003.
- Tatai-Baltă, 1995 - Tatai-Baltă, Cornel, *Gravorii în lemn de la Blaj*, Blaj, Eventus, 1995.
- Tatay, 2007 - Tatay, Anca Elisabeta, *Xilogravura de la Sibiu (Sfârșitul secolului al XVIII-lea – începutul secolului al XIX-lea)*, Alba Iulia, Editura „Altip”, 2007.
- Tatay 2011 - Tatay, Anca Elisabeta, *Din istoria și arta cărții românești vechi: gravura de la Buda (1780-1830)*, Cluj-Napoca, Ed. Mega, 2011.
- Teodor, 2000 - Teodor, Pompiliu, *Sub semnul luminilor Samuil Micu*, Cluj-Napoca, PUC, 2000.

Teodorescu, 2006 - Teodorescu, Dan, *Determinator de Carte Veche Românească (1701-1830)*, Slatina, 2006.

STUDII

- Andriescu 2013 a - Andriescu, Bogdan, *Carte românească veche în biblioteci din Ungaria*, în *Transilvania*, Sibiu, 2013, nr. 1, p. 75-77.
- Andriescu 2013 b - Andriescu, Bogdan, *Contribuții la Bibliografia Românească Veche*, în *Transilvania*, Sibiu, 2013, nr. 3, p. 21-23.
- Barbu, 1990 - Barbu, Violeta, *O etapă a constituirii terminologiei religioase catolice în limba română: 1760-1780*, în *Verbum*, I, 1990, nr. 7-12, p. 123-129.
- Basarab, 2000 - Maria Basarab, *Cărți vechi păstrate la Castelul Corvineștilor*, în *Corviniana*, VI, 2000, nr. 6, p. 336-339.
- Bica, 1980 - Bica, Lucia, *Tipăriturile românești vechi existente în Biblioteca Batthyaneum din Alba Iulia (Catalog)*, în *Apulum*, 1980, p. 233-251.
- Binder, 1986 - Binder, Pavel, *Nobilul român Ștefan Raț (cca 1670-1720), odorbirăul Bălgradului, sprijinitor al culturii românești*, în *Apulum*, XXIII, 1986, p. 187-190.
- Buicliu, Jaklovsky, 1983 - Buicliu Râpă, Dan, Jaklovsky, Mariana, *Contribuții bibliografice și istorice privind urbariile din anii 1780-1785*, în *Valori Bibliofile din Patrimoniul Cultural Național din Patrimoniul Cultural Național. Valorificare-Cercetare*, II, 1983, p. 330-331.
- Burcin, 1983 - Burcin, Hilda, *Cărți pedagogice de patrimoniu din fondul Onisifor Ghibu al Bibliotecii Centrale Pedagogice*, în *Valori bibliofile din patrimoniul cultural național. Valorificare-cercetare*, II, București, 1983, p. 114-121.
- Cârlan, 1980 - Cârlan, Nicolae, *Contribuții la Bibliografia Românească Veche (O lucrare de legislație militară – 1829)*, în *Valori bibliofile din patrimoniul cultural național. Valorificare-cercetare*, I, 1980, p. 131-138.
- Ciobanu, 1938 - Ciobanu, Ștefan, *Din legăturile culturale româno-ucrainene: Ioanichie Galeatovschi și literatura românească veche*, în *Analele Academiei Române*, s. III, lit., t. VIII (1938), p. 170-204.
- Dudaș, 1979 - Dudaș, Florian, *Contribuții privind cartea românească veche în epoca luminilor*, Oradea, în Biblioteca „Crisia”, 1979, p. 375-379.
- Dunăreanu, 1983 - Dunăreanu, Elena, *Contribuții la Bibliografia Românească Veche. Două tipărituri românești în colecțiile Bibliotecii „Astra” din Sibiu*, în *Valori bibliofile din patrimoniul cultural național. Valorificare-cercetare*, II, 1983, p. 270-272.
- Duțu, 1983 - Duțu, Alexandru, *Carte și oralitate în cultura română*, în *Valori bibliofile din patrimoniul cultural național. Valorificare-cercetare*, II, 1983, p. 233-238.
- Ecsedy, 1991 - Ecsedy V. Judit, *Újabb adatok a gyulafehérvári fejedelmi nyomda történetéhez*, în *Magyar Könyvszemle*, 1991, p. 54-61.
- Florescu, 1980 - Florescu, Aurelia, *Contribuții la BRV: un Acatist tipărit la Râmnic între 1737-1739*, în *Mitropolia Olteniei*, 1980, nr. 3-6, p. 491-494.
- Florescu, 1983a - Florescu, Aurelia, *Mineiul lunii noiembrie tipărit la Râmnic în anul 1778 în două ediții*, în *Valori bibliofile din patrimoniul cultural național. Valorificare-cercetare*, II, 1983, p. 308-313.
- Florescu, 1983b - Florescu, Aurelia, *Contribuții la Bibliografia Românească Veche, Psaltirea de la Râmnic din anul 1792*, în *Valori bibliofile din patrimoniul cultural național. Valorificare-cercetare*, II, 1983, p. 314-317.
- Furdui, 1980 - Furdui, Titus, *O tipăritură veche românească, imprimată în secolul al XIX-lea, la mănăstirea Neamț, conservată la mănăstirea Frăsinei, județul Vâlcea*, în *Valori bibliofile din patrimoniul cultural național. Valorificare-cercetare*, I, 1980, p. 124-130.
- Gherman, 2006 - *O tipăritură bălgrădeană mai puțin cercetată: Poveaste la patruzeci de mucenici (1689)*, în *Apulum*, 2006, XLIII/2, p. 141-150.
- Godorogea, 1983 - Godorogea, Ștefan, *Noi identificări la Bibliografia Românească Veche*, în *Valori bibliofile din patrimoniul cultural național. Valorificare-cercetare*, II, 1983, p. 318-324.

- Hanga, 1980 - Hanga, Doina, *Unele precizări privind două Ceasloave râmnice din secolul al XVIII-lea*, în *Valori bibliofile din patrimoniul cultural național. Valorificare-cercetare*, I, 1980, p. 114-118.
- Iorga, 1938 - Iorga, Nicolae, *La Biblia lui Șerban Vodă*, în *Revista istorică*, 24 (1938), p. 193-196.
- Lupu, 2006 - Lupu, Daniela, *Tipografia "grecească" de la Râmnic în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea*, în *Valori Bibliofile din Patrimoniul Cultural Național. Cercetare, valorificare*, 2006, p. 58-67.
- Lupu, 2010 - Lupu, Daniela, *Vasile Manole Buga: editor, epistat și director de tipografie (1819-1838) la București și Buzău*, în *Revista română de istorie a cărții*, 2010, an VII, nr. 7, p. 126-127.
- Lupan, 1981 - Lupan, Doina, *Cartea veche românească în Biblioteca Muzeului din Sebeș*, în *Apulum*, XIX, 1981, p. 480-481.
- Maria, 2013 - Maria, Cornel, *Bibliografia Romnească Veche, o listă încă deschisă*, în *Transilvania*, Sibiu, 2013, nr. 6-7, sub tipar.
- Mârza, 1978 - Mârza, Eva, *Un fragment din Evangheliarul românesc de la Sibiu (1551-1553)*, în *Limba română*, XXVII, 1978, nr. 2, p. 147-154.
- Mihăilă, 1983 - Mihăilă, Gheorghe, *Colaborarea tipografică Arad-Râmnic (1761) și un episod semnificativ din istoria Țărilor Române*, în *Valori bibliofile din patrimoniul cultural național. Valorificare-cercetare*, II, 1983, p. 243-250.
- Mihu, Bogdan, 2008 - Mihu, Elena, Bogdan, Florin, *Ceasloave blăjene (1751-1753)*, în *Libraria*, VII, 2008, p. 159-169.
- Mircea, Gudor, Dumitran, 2000 - Mircea, Ioan, Gudor Botond, Dumitran, Ana, *Noblețe prin cultură: Ioan Zoba din Vinț*, în *Apulum*, XXXVII/2, 2000, p. 11-21.
- Morărescu, 1983 - Morărescu, Dragoș, *O nouă ipoteză cu privire la Antim Ivireanul*, în *Cântarea României*, 1983, nr. 2, p. 41-42.
- Morărescu, 1985 - Morărescu, Dragoș, *Mihai Zugravul*, în *Biblioteca*, 1985, nr. 1-2, p. 54.
- Mureșianu, 1978 - Mureșianu, B., *Circulația cărții de la Râmnic în Banat. Două tipărituri românești necunoscute*, în *Mitropolia Banatului*, XXI, 1978, nr.7-9, p. 448-449.
- Nazare Moașa, 2006 - Nazare-Moașa, Ruxandra, *Cărțile tipărite de negustorii brașoveni frații Constantin și Ioan Boghici*, în *Libraria*, 2006, VI, p. 305-317.
- Nazare Moașa, 2008 - Nazare Moașa, Ruxandra, *Funcționarii Companiei comerciale grecești din Sibiu : mijlocul secolului XVIII - primele decenii ale secolului XIX*, în *Anuarul Institutului de Istorie A. D. Xenopol*, XXXIX-XL, 2002-2003, p. 177-193.
- Nedelcea, 1983 - Nedelcea, Tudor, *Activitatea tipografilor între trudă și satisfacție*, în *Valori bibliofile din patrimoniul cultural național. Valorificare-cercetare*, II, 1983, p. 325-329.
- Nistor, 1977 - Nistor, Ioan *O ediție necunoscută din anul 1821 a Bucoavnei de la Sibiu din 1795. Completare la Bibliografia românească veche*, în *Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie, Cluj-Napoca*, XX, 1977, p. 321-324.
- Olteanu, 1983 - Olteanu, Vasile, *Izvoare coresiene*, în *Valori bibliofile din patrimoniul cultural național. Valorificare-cercetare*, II, 1983, p. 243-250.
- Păltănea, 1987-1988 - Păltănea, Paul, *Contribuții la Bibliografia românească veche. Două tipărituri sibiene*, în *Acta Musei Napocensis*, XXIV-XXV, 1987-1988, p. 669-671.
- Popa 1996 - Popa, Liliana, *Contribuții la Bibliografia Românească Veche*, în *Anuarul Institutului de Cercetări Socio-Umane*, Sibiu, III, 1996, p. 229-231.
- Popescu, 1983 - Popescu, Rodica, *Contribuții la Bibliografia Românească Veche (1746)*, în *Valori bibliofile din patrimoniul cultural național. Valorificare-cercetare*, II, 1983, p. 273-278.
- Secărescu, 1980 - Secărescu, Viorica, *O carte românească necunoscută Ceaslov, București, 1709*, în *Valori bibliofile din patrimoniul cultural național. Valorificare-cercetare*, I, 1980, p. 111-113.
- Simonescu, Muracade, 1939 - Simonescu, Dan, Muracade, Emil, *Tipar românesc pentru arabi în secolul al XVIII-lea*, în *Cercetări literare*, III, 1939, p. 21-26.
- Tatai-Baltă, Mircea, 1988 - Tatai-Baltă, Cornel, Mircea, Gabriela, *Lucrătorii tipografiei din Blaj (1787-1821) în context documentar*, I, în *Apulum*, XXV, 1988, p. 365-384.

- Tatai-Baltă, Mircea, 1998 - Tatai-Baltă, Cornel, Mircea, Gabriela, *Prefecții tipografiei din Blaj (1754-1822)*, în *Apulum*, XXXV, 1998, p. 389-405.
- Teodorescu, 2008 Teodorescu, Dorin, *Ceasoslovul sibian din 1802*, în *Transilvania*, 2008, nr. 2, p. 42-44.
- Țepelea, 1964 - Țepelea, Gabriel, *O ediție necunoscută a Alexandriei*, în *L.R. XIII*, 1964, nr. 6, p. 605-613.
- Vornicescu, 1980 - Vornicescu, Nestor, *Semnificația istorică a unei tipărituri din penultimul deceniu al sec al XVII-lea*, în *Valori bibliofile din patrimoniul cultural național. Valorificare-cercetare*, I, 1980, p. 105-110.

WEBOGRAFIA

- http://ro.wikipedia.org/wiki/Gheorghe_Asachi (accesat în 22.05.2008).
- <http://revistaramuri.ro/index.php?id=257&editie=15&autor=de%20Paul%20REZEANU> (accesat în 15.10.2008).
- <http://www.sfant.ro/sfinti-romani/episcopul-chesarie-al-buzaului.html> (accesat în 15. 06.2008).
- http://www.crispedia.ro/Iancu_Buznea (accesat în 25.10.2008).
- <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:8cFyZx1vbgoJ:biserica-sfantul-silvestru.ro/%3Fq%3Dnode/237+ignatie+mitropolit> (accesat în 14.11.2008).
- <http://www.rostonline.org/rost/nov2005/inochentie.shtml> (accesat în 25.09.2008).
- <http://www.arcanum.hu/oszk/lpext.dll/Petrik/d992/deda?fn=document-frame.htm&f=templates&2.0> (accesat în 18.09.2008).
- http://ro.wikipedia.org/wiki/Mihnea_Turcitul (accesat în 10.10.2008).
- http://www.crispedia.ro/Iancu_Buznea din anul 2008 (accesat în 10.10.2008).